

TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI Turkey's Statistical Yearbook 2012

ISSN 0082-691X

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU
Turkish Statistical Institute

TÜRKİYE İSTATİSTİK YILLIĞI Turkey's Statistical Yearbook 2012

İstatistiki veri ve bilgi istekleri için For statistical data and information requests

Bilgi Dağıtım Grubu Data Dissemination Group

Tel: + (312) 410 02 15 - 410 02 44

Faks-Fax: + (312) 417 04 32

Yayın istekleri için For publication order

Döner Sermaye İşletmesi Revolving Fund Management

Tel: + (312) 425 34 23 - 410 05 96 - 410 02 85

Faks-Fax: + (312) 417 58 86

Yayın içeriğine yönelik sorularınız için For questions about contents of the publication

Yayın Grubu Publication Group

Tel: + (312) 410 02 09 - 410 02 34

Faks-Fax: + (312) 417 04 32

İnternet Internet
http://www.tuik.gov.tr <http://www.tuik.gov.tr>

E-posta E-mail
bilgi@tuik.gov.tr info@tuik.gov.tr

Yayın No Publication Number
3933

ISSN
0082-691X

Türkiye İstatistik Kurumu Turkish Statistical Institute

Yücetepe Mah. Necatibey Cad. No: 114 06100 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Bu yayının 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa göre her hakkı Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına aittir. Gerçek veya tüzel kişiler tarafından izinsiz çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Turkish Statistical Institute reserves all the rights of this publication. Unauthorised duplication or distribution of this publication is prohibited under Law No: 5846.

Türkiye İstatistik Kurumu Matbaası, Ankara Turkish Statistical Institute, Printing Division, Ankara

Tel: 0312 410 01 64 * Faks-Fax: 0312 418 50 82

Haziran 2013 June 2013

MTB: 2013-462 - 250 Adet-Copies

ISBN 978-975-19-5653-8

ÖNSÖZ

Toplumsal pek çok alanına yönelik resmi istatistiklerin genel çerçeve itibarıyla sunulduğu ve ülke profili hakkındaki bilgilere erişim imkanı sağlayan Türkiye İstatistik Yıllığı, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmakta ve en çok tercih edilen yayınlar arasında yer almaktadır.

İstatistik Yıllığı'nın kökeni, 1897 yılında Osmanlı İmparatorluğu döneminde yayımlanan "Mahsus İstatistik-i Umumi"dir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan ilk yıllık ise 1928 yılında Osmanlıca olarak hazırlanmıştır.

Ülkemiz hakkında daha çok bilgiye erişim imkanı sağlamak amacıyla yayında yer alan tablolara ek olarak Kurum tarafından yürütülen yoksulluk, özürllüler, bilişim teknolojileri kullanımı, yaşam memnuniyeti, kazanç yapısı, işgücü maliyeti, sağlık araştırması gibi araştırmalara da yer verilmiş, bölümlerde yer alan bazı tabloların içerikleri geliştirilmiştir.

Yayında yer alan bilgiler, yayımlandığı zaman dilimindeki mevcut en son verileri içermekte ve beş yıllık bilgilerle karşılaştırma imkanı sağlamaktadır. Tablo sonlarında ve yayının son bölümünde yer alan veri kaynaklarının ise, daha detaylı istatistiklere erişmek isteyen kullanıcılar için iyi bir başlangıç noktası olacağı düşünülmektedir. Yayın CD ortamında da mevcuttur ve kağıt ortamındaki tüm bilgileri içermektedir. Diğer taraftan, <http://www.tuik.gov.tr> web adresinden güncel bilgilere erişmek de mümkündür.

Türkiye İstatistik Yıllığı'nın geniş kullanıcı kitlesine hizmet vereceği ve araştırmacıları her bir konunun kaynağına götüreceği inancıyla istatistik bilgi üretilmesine kaynak sağlayan tüm bireylere, kurum ve kuruluşlara, yayının hazırlanmasında emeği geçenlere katkılarından dolayı teşekkür ederim.

FOREWORD

Statistical Yearbook of Turkey, in which official statistics related to many aspects of the society are presented generally and which provides immediate access to information regarding country profile, is being published by Turkish Statistical Institute (TurkStat) and is one of the most demanded publications of the Institute.

The origin of the Statistical Yearbook is "Mahsus İstatistik-i Umumi" (Special General Statistics), which was published in 1897 at the Ottoman Empire time. On the other hand, the first yearbook which was published in 1928 by Turkish Statistical Institute was prepared in Ottoman language.

In order to provide access to more information about the country; in addition to the tables in the previous publication, information about other surveys of the Institute like disability, IT usage, life satisfaction, earnings structure, labour cost, health survey has been given while the content of some tables had been improved.

Information in the publication covers the most recent data available during the publication period, and provides comparison with the information of the previous five years. Data sources given at the end of tables and the last chapter of the publication are assumed to be a good starting point for the users who want to reach more detailed information. The publication is available in CD-ROM version and this version covers all the information in the paper press. On the other hand, it is also possible to reach most recent data on <http://www.turkstat.gov.tr>.

With the belief that Statistical Yearbook of Turkey would serve its wide range of users and take the researchers to the source of each subject, I thank all individuals and organizations which provided data to the statistical information production, and all people who have contributed to the preparation of the publication.

Birol AYDEMİR
Başkan
President

İÇİNDEKİLER	CONTENTS
Sayfa Page	
Önsöz	III Foreword
İçindekiler	V Contents
Simge ve Kısaltmalar	VI Symbols and Abbreviations
Açıklama	VII Explanation
Arazi ve İklim	1 Land and Climate
Çevre	19 Environment
Nüfus ve Göç	27 Population and Migration
Demografi	73 Demography
Sağlık	93 Health
Eğitim ve Kültür	117 Education and Culture
Turizm	137 Tourism
Adalet	145 Justice
Seçimler	151 Elections
Sosyal Güvenlik	159 Social Security
Çalışma	171 Labour
Tarım	197 Agriculture
İş İstatistikleri	209 Business Statistics
Enerji	249 Energy
Ulaştırma ve Haberleşme	257 Transportation and Communication
Dış Ticaret	269 Foreign Trade
Fiyat ve Endeksler	283 Prices and Indexes
Satınalma Gücü Paritesi	297 Purchasing Power Parity
Para, Banka ve Sigorta	303 Money, Banking and Insurance
Maliye	335 Finance
Ulusal Hesaplar	347 National Accounts
Gelir ve Yaşam Koşulları	359 Income and Living Conditions
Tüketim Harcamaları ve Mutlak Yoksulluk	377 Consumption Expenditures and Absolute Poverty
Güven Endeksleri	391 Confidence Indices
İşgücü Maliyeti ve Kazanç Yapısı	397 Labour Cost and Structure of Earnings
Bilim, Teknoloji ve Bilişim	409 Science, Technology and Information Communication
Yaşam Memnuniyeti	433 Life Satisfaction
Ek	443 Appendix
Veri Kaynakları	443 Data Sources

Simge ve Kısaltmalar

Bilgi geçicidir
Bilgi elde edilememiştir
Bilgi yoktur
Kullanılan birimin yarısından azdır
Gözlem değeri öngörülenden az olduğu için bilgi verilememiştir
5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre istatistiki birim sayısı üçten az olduğu için birimlere ilişkin bilgiler verilememiştir
5429 sayılı Kanun gereği gizlilik ilkesine göre istatistiki birim sayısı üç ve daha fazla olduğu halde bir veya iki birimin hakim olmasından dolayı birimlere ilişkin bilgiler verilememiştir
Başka yerde sınıflandırılmamış
2008'den - 2012 (dahil) yılına kadar
2011'de başlayan ve 2012'de biten ürün yılı, mali yıl, öğrenim dönemi vb.
Küçük veya eşit
Büyük veya eşit
Türk Lirası
İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
Uluslararası Hastalık Sınıflaması
Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması
Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması
Uluslararası Standart İşteki Durum Sınıflaması
Avrupa Topluluğu'nda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
İnşaat Tipleri Sınıflaması
Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması
Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması
Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması
Amaca Göre Bireysel Tüketimin Sınıflaması
Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi
Ulusal Hesaplar Sistemi

Symbols and Abbreviations

*	Data is provisional
...	Data not available
-	Denotes magnitude nil
0	Magnitude less than half of the unit employed
(0)	Data not available due to insufficient number of observation
(*)	Data pertaining to units which has less than three statistical units are not given by law no: 5429 which is indicated
(**)	Data pertaining to units which has three and more units are not given because of to dominate one or two units by law no: 5429 which is indicated
n.e.c.	Not elsewhere classified
2008 - 2012	2008 to 2012 inclusive
2011/'12	Crop year, financial year, school year etc. beginning in 2011 ending in 2012
≤	Fewer/less/smaller than or equal to
≥	More/greater than or equal to
TL	Turkish Liras
İBBS-SR	Statistical Regions
ADNKS	Address Based Population Registration System
ICD	International Classification of Diseases
ISCED	International Standard Classification of Education
ISCO	International Standard Classification of Occupations
ICSE	Standard International Classification of Status in Employment
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
CC	Classification of Type of Construction
SITC	Standard International Trade Classification
ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
BEC	Classification by Broad Economic Categories
COICOP	Classification of Individual Consumption by Purpose
HS	Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System
SNA	Systems of National Accounts

AÇIKLAMA

Yayında Kapsanan Dönem

İstatistik Yıllığı, tarihsel veriler ve bazı tablolar dışında kullanıcıya beş yıllık bir karşılaştırma olanağı sağlayacak biçimde düzenlenmiştir. Aksi belirtilmedikçe "yıl" takvim yılını göstermektedir. "Mali yıl" ise, 12 ay için söz konusu olup 1 Ocak tarihinde başlar.

Veri Kaynakları

Yayında sunulan veriler Türkiye İstatistik Kurumu'nun sayım ve anketlerinden, ayrıca diğer kuruluşların idari kayıtlarından derlenmektedir. Kaynak verilmeyen tablolardaki bilgiler Kurum tarafından hazırlanmıştır.

Konu Açıklamaları

Her bölümün başında yer alan konu açıklamalarında, bölümdeki bilgilerin hangi yöntem ve kaynaktan derlendiği, yapılan çalışmalar, kullanılan sınıflamalar ve konu ile ilgili bazı terim ve kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması: Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çevresinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde tanımlanan sınıflamadır.

EXPLANATION

Period Covered by the Yearbook

The data with the exception of certain tables and historical series, are presented in five year period. Unless otherwise stated, "year" refers to the calendar year. Fiscal year refers to the 12 months and begins with January 1st of each year.

Data Sources

Data presented in the publication are compiled from censuses and surveys conducted by the Turkish Statistical Institute and from administrative registers of the other organizations. Tables for which no source is indicated are based on information prepared by TurkStat.

Explanations of the Subjects

In the explanatory notes placed at the beginning of each section, the method used in compiling the data, the studies made, classifications, definitions and concepts are given.

Statistical Regions: It is a classification to collect and develop regional statistics, to make the socio economic analyses of regions, to determine the framework of regional politics and to develop a convenient comparable statistics data base with European Union Regional Statistical System.

İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) - Statistical Regions (SR)

1. Düzey Level 1			2. Düzey Level 2			3. Düzey Level 3								
TR Türkiye - Turkey														
TR1	İstanbul	TR10	İstanbul	TR100	İstanbul									
TR2	Batı Marmara West Marmara	TR21	(Tekirdağ,	TR211	Tekirdağ	TR81	(Zonguldak, Karabük, Bartın)	TR811	Zonguldak					
			Edirne,	TR212	Edirne			TR812	Karabük					
			Kırklareli)	TR213	Kırklareli			TR813	Bartın					
			(Balıkesir,	TR221	Balıkesir			TR821	Kastamonu					
			Çanakkale)	TR222	Çanakkale			TR822	Çankırı					
TR3	Ege Aegean	TR31	(İzmir)	TR310	İzmir	TR82	(Kastamonu, Çankırı, Sinop)	TR823	Sinop					
			(Aydın,	TR321	Aydın			TR831	Samsun					
			Denizli,	TR322	Denizli			TR832	Tokat					
			Muğla)	TR323	Muğla			TR833	Çorum					
			(Manisa,	TR331	Manisa			TR834	Amasya					
		TR33	Afyonkarahisar,	TR332	Afyonkarahisar	TR901	Trabzon							
			Kütahya,	TR333	Kütahya	TR902	Ordu							
			Uşak)	TR334	Uşak	TR903	Giresun							
			TR4	Doğu Marmara East Marmara	TR41	(Bursa,	TR411	Bursa	TR90	(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR904	Rize		
						Eskişehir,	TR412	Eskişehir			TR905	Artvin		
Bilecik)	TR413	Bilecik				TR906	Gümüşhane							
(Kocaeli,	TR421	Kocaeli				TRA11	Erzurum							
Sakarya,	TR422	Sakarya				TRA12	Erzincan							
TR5	Batı Anadolu West Anatolia	TR42	Düzce	TR423	Düzce	TRA1	(Erzurum, Erzincan, Bayburt)	TRA13	Bayburt					
			Bolu,	TR424	Bolu			TRA21	Ağrı					
			Yalova)	TR425	Yalova			TRA22	Kars					
			TR6	Akdeniz Mediterranean	TR51			(Ankara)	TR510	Ankara	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)	TRA23	Iğdır
								(Konya,	TR521	Konya			TRA24	Ardahan
Karaman)	TR522	Karaman				TRB11	Malatya							
TR7	Orta Anadolu Central Anatolia	TR61				(Antalya,	TR611	Antalya	TRB1	(Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli)			TRB12	Elazığ
						Isparta,	TR612	Isparta					TRB13	Bingöl
			Burdur)	TR613	Burdur	TRB14	Tunceli							
			(Adana,	TR621	Adana	TRB21	Van							
			Mersin)	TR622	Mersin	TRB22	Muş							
TR8	Doğu Marmara East Marmara	TR63	(Hatay,	TR631	Hatay	TRB2	(Van, Muş, Bitlis, Hakkari)	TRB23	Bitlis					
			Kahramanmaraş	TR632	Kahramanmaraş			TRB24	Hakkari					
			Osmaniye)	TR633	Osmaniye			TRC11	Gaziantep					
			TR9	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR71			(Kırıkkale,	TR711	Kırıkkale	TRC1	(Gaziantep, Adıyaman, Kilis)	TRC12	Adıyaman
								Aksaray,	TR712	Aksaray			TRC13	Kilis
Niğde,	TR713	Niğde				TRC21	Şanlıurfa							
Nevşehir,	TR714	Nevşehir				TRC22	Diyarbakır							
Kırşehir)	TR715	Kırşehir				TRC31	Mardin							
TR10	Batı Karadeniz West Black Sea	TR72	(Kayseri,	TR721	Kayseri	TRC2	(Şanlıurfa, Diyarbakır)	TRC32	Batman					
			Sivas,	TR722	Sivas			TRC33	Şırnak					
			Yozgat)	TR723	Yozgat			TRC34	Siirt					
			TR11	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR81			(Zonguldak, Karabük, Bartın)	TR811	Zonguldak	TRC3	(Mardin, Batman, Şırnak, Siirt)		
								(Kastamonu, Çankırı, Sinop)	TR821	Kastamonu				
(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR831	Samsun												
(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon												
(Erzurum, Erzincan, Bayburt)	TRA11	Erzurum												
TR12	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR82	(Kastamonu, Çankırı, Sinop)	TR821	Kastamonu	TRA1	(Erzurum, Erzincan, Bayburt)	TRA12	Erzincan					
			(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR831	Samsun			TRA13	Bayburt					
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon			TRA21	Ağrı					
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli			TRA22	Kars					
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay			TRA23	Iğdır					
TR13	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR83	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR831	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)	TRA24	Ardahan					
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon			TRB11	Malatya					
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli			TRB12	Elazığ					
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay			TRB13	Bingöl					
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale			TRB14	Tunceli					
TR14	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR84	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR841	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)	TRB21	Van					
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon			TRB22	Muş					
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli			TRB23	Bitlis					
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay			TRB24	Hakkari					
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale			TRC11	Gaziantep					
TR15	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR85	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR851	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)	TRC12	Adıyaman					
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon			TRC13	Kilis					
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli			TRC21	Şanlıurfa					
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay			TRC22	Diyarbakır					
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale			TRC31	Mardin					
TR16	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR86	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR861	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)	TRC32	Batman					
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon			TRC33	Şırnak					
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli			TRC34	Siirt					
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR17	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR87	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR871	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR18	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR88	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR881	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR19	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR89	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR891	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR20	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR90	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR901	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR21	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR91	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR911	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR22	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR92	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR921	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR23	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR93	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR931	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR24	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR94	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR941	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR25	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR95	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR951	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR26	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR96	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR961	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR27	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR97	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR971	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR28	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR98	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR981	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR29	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR99	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR991	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR30	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR100	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1001	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR31	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR101	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1011	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR32	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR102	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1021	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR33	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR103	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1031	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR34	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR104	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1041	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR35	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR105	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1051	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR36	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR106	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1061	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									
			(Hatay, Kahramanmaraş Osmaniye)	TR631	Hatay									
			(Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir)	TR711	Kırıkkale									
TR37	Doğu Karadeniz East Black Sea	TR107	(Samsun, Tokat, Çorum, Amasya)	TR1071	Samsun	TRA2	(Ağrı, Iğdır, Ardahan)							
			(Trabzon Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane)	TR901	Trabzon									
			(Kocaeli, Sakarya, Bolu, Yalova)	TR421	Kocaeli									

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	2	Explanation
Harita		Map
1.1 Türkiye ve iller	4	1.1 Turkey and provinces
Tablo		Table
Arazi		Land
1.1 Türkiye anakarası'nın uç noktaları	5	1.1 Extreme points of Turkey
1.2 Türkiye ve illerin yüzölçümleri	5	1.2 Area of Turkey and provinces
1.3 Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği	6	1.3 Height of selected mountains and hills
1.4 Akarsuların uzunluğu	6	1.4 Length of rivers
1.5 Baraj göllerinin alanları (göletler)	6	1.5 Areas of dammed lakes (reservoirs)
1.6 Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği	7	1.6 Areas and altitudes of natural lakes
1.7 Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu	7	1.7 Areas and coastlines of islands
1.8 Depremler, 2009-2012	7	1.8 Earthquakes, 2009-2012
İklim		Climate
1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2012	8	1.9 Monthly maximum temperature, 2012
1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2012	10	1.10 Monthly minimum temperature, 2012
1.11 Aylık ortalama nem, 2012	12	1.11 Average monthly humidity, 2012
1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2012	14	1.12 Average monthly precipitation, 2012
1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2012	16	1.13 Average monthly daily total hours of sunshine, 2012
1.14 Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2012	18	1.14 Average monthly sea temperature, 2012

AÇIKLAMA

EXPLANATION

ARAZİ

Türkiye anarakası'nın uç noktaları, Türkiye ve illerin yüzölçümleri, seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği, akarsuların uzunluğu, doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği, adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğuna ait veriler Harita Genel Komutanlığı'ndan alınmıştır.

Baraj göllerinin alanlarına ait veriler ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

DEPREM

Bu bölümdeki veriler Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü'nden alınmaktadır.

Deprem şiddeti: Deprem yer yüzeyindeki etkileri depremin şiddeti olarak tanımlanır. Modified Mercalli (MM) şiddet ölçeği, deprem etkilerinin şiddetini araştıran deprembilimciler tarafından yaygınla kullanılır. Bu ölçek romen rakamları ile belirtilen en az I ve en fazla XII ile ifade edilir. Şiddetin ölçüsü, insanların deprem sırasında uykudan uyanmaları, mobilyaların hareket etmesi, bacakların yıkılması ve toplam hasar gibi çeşitli kıstaslar gözönüne alınarak yapılır. Deprem yapılar ve insanlar üzerindeki etkilerinin bir ölçüsüdür.

Deprem büyüklüğü: Depremde açığa çıkan enerjinin bir ölçüsüdür. Her depremin tek bir büyüklüğü vardır. Deprem büyüklüğü bir logaritmik ölçek olan Richter ölçeği ile ölçülür. Richter büyüklüğü kayıt edilen en yüksek deprem dalgasının genişliğinden ölçülmektedir.

İKLİM

Bu bölümdeki veriler Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden alınmaktadır.

Klimatolojik gözlemler: Bir yerin iklimini, hava durumunu saptamak amacı ile bütün meteorolojik öğeleri kapsayan bir gözlem olup, yerel saatle 07.00, 14.00 ve 21.00' de olmak üzere günde üç kez yapılmaktadır.

Fenolojik gözlemler: Bitki yaşamının iklim koşulları altında göstermiş olduğu çeşitli yaşam evrelerinin hangi tarihlerde meydana geldiğini saptamak amacı ile yapılmaktadır.

Sinoptik gözlemler: Salt hava tahminlerini elde etmek amacı ile günde en az dört defa 00.00, 06.00, 12.00 ve 18.00'de uluslararası Greenwich ortalama saatine (GMT) göre yapılan bir gözlemdir.

Aerolojik gözlemler: Atmosfer derinliklerindeki kitle hareketlerini ve karakterlerini saptayan bir gözlemdir.

Bu yıllıkta en az beş yıl boyunca gözlem yapmış olan 40 istasyon hakkında bilgi verilmiştir. Bu istasyonlara ait ortalama ve uç değerler her on yılda bir yeniden hesaplanmaktadır.

AREA

Data about extreme points of Turkey, area of Turkey and provinces, height of selected mountains and hills, length of rivers, areas and altitudes of natural lakes, areas and coastlines of islands are taken from General Command of Mapping.

Data about areas of dammed lakes (reservoirs) are taken from General Directorate of State Hydraulic Works.

EARTHQUAKE

The earthquakes data presented in this section are collected from the Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute.

Earthquake intensity: The effects of earthquake to the ground expressed as intensity of earthquake. The Modified Mercalli (MM) Intensity Scale is commonly used by seismologists seeking information on the severity of earthquake effects. Intensity ratings are expressed as Roman numerals between I at the low end and XII at the high end. Earthquake intensity identified according to awakened people during the earthquake, movement of the furnitures, falling down of the chimneys and some total damages. It measures the effects of earthquake on people and buildings.

Earthquake magnitude: It is a measure of the amount of energy released. Each earthquake has a unique magnitude assigned to it. The magnitude of earthquakes is measured on the Richter scale which is based on a logarithmic scale. The Richter magnitude is calculated from the amplitude of the largest seismic wave recorded for the earthquake.

CLIMATE

The meteorological data presented in this section are collected from the Turkish State Meteorological Service.

Climatological observations: These observations cover all the meteorological elements that determine the weather conditions of an area. The observations are made three times a day at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m according to local time.

Phenological observations: This type of observation is made in order to determine periodic biological phenomenon of plant life under climatic conditions.

Synoptic observations: The synoptic recording stations are responsible only for weather forecasts. The observations are made four times daily at 00.00, 06.00 a.m. 12.00 p.m and 6.00 p.m according to GMT.

Aerological observations: These stations observe and determine the movements of air masses and their characteristics in the upper layers of the atmosphere.

In this publication data are given for only 40 typical stations which have records for at least a period of five years or more. Average and extreme values belonging to theses stations are recalculated every ten years.

En yüksek ve en düşük sıcaklık: Saptanmış olan günlük yüksek ve düşük sıcaklıkların uç (ekstrem) değeridir.

Ortalama oransal nem (yüzde): Havada bulunan su buharı miktarının, o hava sıcaklığında mümkün olabilen en yüksek doyurucu buhar basıncı miktarına oranı olup yüzde türünden alınmış; ortalaması da saat 07.00, 14.00 ve 21.00'de bulunan değerlerin toplanıp üçe bölünmesi ile hesaplanmıştır.

Yağış miktarı: mm olarak yüksekliği veya kg olarak metrekareye düşen yağış miktarını göstermektedir. Günlük yağış miktarı, bir gün öncesinde saat 14.00 ve 21.00 rasatlarında ölçülen miktarla, o günün saat 07.00'de ölçülen miktarın toplamıdır.

Güneşlenme süresi: Güneşlenme süresini ölçen özel aygıtlarla saptanmış değerlerin, gözlem yılları için aylık ve yıllık aritmetik ortalamaları bulunmuştur.

Deniz suyu ortalama sıcaklığı: Derinliği en az 2 m olan yerlerde, deniz düzeyinden 50 cm derinlikte, sabah saat 06.30 ve 09.00 arasında ölçülen deniz suyu sıcaklığı ortalamasıdır.

Highest and lowest temperature on record: Data refers to observed daily extremes.

Relative humidity (percent): The amount of moisture in the air as compared with the maximum amount that the air could contain at the same temperature is expressed as a percentage. The daily average is obtained by taking the sum of the values observed at 07.00 a.m., 2.00 p.m. and 9.00 p.m. divided by three.

Precipitation: The total rainfall is measured in mm and shown in kg. per square meter. Daily precipitation is obtained by taking the total of the values observed at 2.00 p.m. and 9.00 p.m. of the previous day and 07.00 a.m. of the present day.

Average hours of sunshine: The average hours of sunshine are obtained by taking the monthly and annual averages of daily values measured by special sunshine recording devices.

Average sea temperature: Average sea temperature are measured between 06.30 and 09.00 a.m. by special sea temperature recording devices dipped 50 cm below sea level places with a minimum depth of 2 m.

1.1 Türkiye ve iller Turkey and provinces

1.1 Türkiye Anakarası'nın uç noktaları

Extreme points of Turkey

Yönler ve uç noktalar Location of points	Enlem (Kuzey) Latitude (North)	Boylam (Doğu) Longitude (East)
Doğu - East Küçük Ağrı Dağı'nın 34 km doğusunda Türk-İran-Azerbaycan (Nahcivan) sınırlarının kavşak noktası Point of intersection of Turkish-Iranian-Azerbaijan boundaires 34 km east of Mt.Küçük Ağrı	39° 37'	44° 49'
Batı - West Gökçeada'da İnceburun - Cape İnceburun Gökçeada Island	40° 08'	25° 40'
Kuzey - North Sinop ilinde İnceburun - Cape İnceburun Sinop province	42° 06'	34° 57'
Güney - South Hatay ili Yayladağ ilçesinin Topraktutan (Beysun) Köyü'nün güneyi - South of Topraktutan (Beysun) village Yayladağ district Hatay province	35° 48'	36° 09'

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Source: General Command of Mapping

Not. Harita Genel Komutanlığına ait topoğrafik haritalardan 1' doğrulukla elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the topographic maps of General Command of Mapping with 1' accuracy.

1.2 Türkiye ve illerin yüzölçümleri

Area of Turkey and provinces

(km²)

İl - Province	Yüzölçümü Area	İl - Province	Yüzölçümü Area	İl - Province	Yüzölçümü Area	İl - Province	Yüzölçümü Area
Türkiye -Turkey	785 347	Diyarbakır	15 272	Konya	41 001	Şanlıurfa	19 451
Adana	14 125	Edirne	6 119	Kütahya	12 043	Uşak	5 382
Adıyaman	7 644	Elazığ	9 313	Malatya	12 146	Van	21 334
Afyonkarahisar	14 772	Erzincan	11 746	Manisa	13 269	Yozgat	14 097
Ağrı	11 520	Erzurum	25 355	Kahramanmaraş	14 525	Zonguldak	3 306
Amasya	5 702	Eskişehir	13 925	Mardin	8 858	Aksaray	7 997
Ankara	25 437	Gaziantep	6 887	Muğla	12 974	Bayburt	3 741
Antalya	20 909	Giresun	6 831	Muş	8 090	Karaman	8 924
Artvin	7 359	Gümüşhane	6 440	Nevşehir	5 407	Kırıkkale	4 575
Aydın	7 943	Hakkâri	7 228	Niğde	7 400	Batman	4 680
Balıkesir	14 272	Hatay	5 867	Ordu	5 952	Şırnak	7 203
Bilecik	4 310	Isparta	8 913	Rize	3 919	Bartın	2 076
Bingöl	8 277	Mersin	15 620	Sakarya	4 878	Ardahan	5 156
Bitlis	8 855	İstanbul	5 313	Samsun	9 352	Iğdır	3 546
Bolu	8 341	İzmir	12 007	Siirt	5 499	Yalova	850
Burdur	7 174	Kars	9 939	Sinop	5 805	Karabük	4 103
Bursa	10 882	Kastamonu	13 136	Sivas	28 619	Kilis	1 444
Çanakkale	9 955	Kayseri	17 170	Tekirdağ	6 339	Osmaniye	3 215
Çankırı	7 490	Kırklareli	6 304	Tokat	10 073	Düzce	2 574
Çorum	12 797	Kırşehir	6 544	Trabzon	4 662		
Denizli	11 861	Kocaeli	3 623	Tunceli	7 705		

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Source: General Command of Mapping

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari Bölümleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.3 Seçilmiş dağ ve tepelerin yüksekliği - Height of selected mountains and hills

dğ. Dağ - Mountain tp. Tepe - Hill

[Yüksekliği 1000 m ve daha fazla olan - Height 1000 m and over]

(m)

Dağ veya tepe Mountain or hill	Yükseklik Height	Dağ veya tepe Mountain or hill	Yükseklik Height
Marmara Bölgesi - Marmara Region		Akdeniz Bölgesi - Mediterranean Region	
Uludağ tp.	2 542	Kızılkaya tp.	3 771
Kel tp.	1 601	Demirkazık tp.	3 758
Mahya dğ.	1 031	Gavur dğ. (Tekkeköprüsü tp.)	3 337
		Akdağ (Uluk tp.)	3 016
Ege Bölgesi - Aegean Region		Doğu Anadolu Bölgesi - East Anatolia Region	
Honaz dğ.	2 528	Büyük Ağrı dğ.	5 137
Bozdağ	2 159	Süphan dğ.	4 058
Cevizli dğ.	1 819	Küçük Ağrı dğ.	3 896
Karadeniz Bölgesi - Black Sea Region		Güneydoğu Anadolu Bölgesi - Southeast Anatolia Region	
Kaçkar dğ.	3 932	Karaca dğ. (Bay tp.) (Mirinmir tp.)	1 957
Mescit dğ.	3 239	Karakaş dğ. (Sof dğ.)	1 496
Küçük Hacettepe (Çatal ılgaz)	2 546	Raman dğ.	1 261
İç Anadolu Bölgesi - Central Anatolia Region			
Erciyes dğ.	3 917		
Büyük Hasan dğ.	3 268		
Aladağ	2 339		

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Source: General Command of Mapping

Not. Harita Genel Komutanlığı'na ait topoğrafik haritalardan alınmıştır.

Note. Data are taken from the topographic maps of General Command of Mapping.

1.4 Akarsuların uzunluğu - Length of rivers

[Uzunluğu 500 km ve daha fazla olan - Length 500 km and over]

(km)

Akarsu Rivers	Uzunluk Length	Akarsu Rivers	Uzunluk Length
Kızılırmak	1 355	Aras (Türkiye içinde - in Turkey)	548
Fırat (Türkiye içinde - in Turkey)	1 263	Dicle (Türkiye içinde - in Turkey)	523
Sakarya	824	Yeşilirmak	519
Murat	562	Ceyhan	509
Seyhan	560		

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Source: General Command of Mapping

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of

Türkiye Fiziki Haritasından elde edilmiştir.

General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.5 Baraj göllerinin alanları (göletler) - Areas of dammed lakes (reservoirs)[Yüzölçümü 50 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 50 km² and over](km²)

Baraj gölü Dammed lake	Yüzölçümü Area	Baraj gölü Dammed lake	Yüzölçümü Area
Atatürk	817.0	Sarıyar (H.P)	78.2
Keban	675.0	Boyabat	65.5
Karakaya	268.0	Kılıçkaya	64.4
Hirfanlı	263.0	Seyhan	63.0
Manyas	167.4	Ermenek	58.7
Altınkaya	118.3	Kralkızı	57.5
Alparslan-1	114.8	Birecik	56.3
Yamula	88.6	Obruk	50.2
Çatalan	81.9	Aslantaş	49.9

Kaynak: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Hydraulic Works

Not. Normal su seviyesindeki göl alanını gösterir.

Note. Shows usual reservoir surface area.

1.6 Doğal göllerin yüzölçümü ve denizden yüksekliği

Areas and altitudes of natural lakes

[Yüzölçümü 100 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 100 km² and over]

Göl - Lake	Yüzölçümü	Denizden yüksekliği	Göl - Lake	Yüzölçümü	Denizden yüksekliği
	Area (km ²)	Altitude (m)		Area (km ²)	Altitude (m)
Van	3 713	1 646	Burdur	200	854
Tuz	1 500	925	Kuş (Manyas)	166	15
Beyşehir	656	1 121	Ulubat	134	5
Eğirdir	468	916	Eber	126	967
Akşehir	353	958	Çıldır	115	1 959
İznik	298	85			

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli

Türkiye fiziki haritasından elde edilmiştir.

Source: General Command of Mapping

Note. Data are taken from the Physical Map of Turkey of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.7 Adaların yüzölçümü ve kıyı uzunluğu - Areas and coastlines of islands[Yüzölçümü 5 km² ve daha fazla olan - Reservoirs with a surface area of 5 km² and over]

Ada - Island	Yüzölçümü	Kıyı uzunluğu	Ada - Island	Yüzölçümü	Kıyı uzunluğu
	Area (km ²)	Coastline (km)		Area (km ²)	Coastline (km)
Gökçeada	286.84	91.1	Avşa	24.16	23.1
Marmara	126.12	49.6	İmralı	13.32	17.6
Bozcaada	39.90	27.8	Karaada	11.62	15.8
Uzunada	26.83	24.5	Kekova	10.07	16.2
Alibey	26.75	31.8	Büyükada	8.88	13.4
Paşalimanı	26.22	29.8	Salih	6.71	12.3

Kaynak: Harita Genel Komutanlığı

Not. Harita Genel Komutanlığına ait 1/1 000 000 ölçekli Mülki İdari

Bölgeleri Haritası vektör verisinden hesaplanarak elde edilmiştir.

Source: General Command of Mapping

Note. Data are calculated from the vector data of the Map of Administrative Division of General Command of Mapping with scaled to 1/1 000 000.

1.8 Depremler, 2009-2012

Earthquakes, 2009-2012

(Şiddet - Intensity ≥ 5)

Deprem tarihi	Oluş zamanı (T.S.)	Yerleşim birimi	Şiddet	Büyüklik
Date of earthquake	Occurrence time (T.H)	Settlement area	Intensity	Magnitude MAG M
17.02.2009	07:28	Simav (Kütahya)	V	5.0
30.07.2009	10:37	Çağlayan (Erzincan)	V	5.0
04.12.2009	08:02	Buharkent (Aydın)	V	4.9
08.03.2010	04:32	Başıyurt-Karakoçan (Elazığ)	VII	6.0
24.03.2010	16:11	Gökdere-Palu (Elazığ)	V	5.1
03.11.2010	04:51	Saros Körfezi (Kuzey Ege Denizi)	V	5.3
11.11.2010	22:08	Selçuk (İzmir)	V	4.9
15.11.2010	01:08	İskendurun Körfezi (Doğu Akdeniz)	V	4.9
19.05.2011	23:15	Simav (Kütahya)	VI	5.9
23.06.2011	10:34	İçme (Elazığ)	V	5.4
25.07.2011	20:57	Marmara Denizi	V	5.2
27.07.2011	12:58	Ilgın (Konya)	VI	5.0
22.09.2011	06:22	Cengerli-Refahiye (Erzincan)	VI	5.6
23.10.2011	13:41	Van	VIII+	7.2
26.03.2012	12:35	Sultanlı-Bulanık-Muş	V	5.0
01.05.2012	17:48	İzmir Körfezi-Ege Denizi	V	5.0
03.05.2012	18:20	Tokat-Hisarlık-Kütahya	V	5.1
07.06.2012	23:54	Marmara Ereğlisi Açıkları-Marmara Deniz	V	5.1
10.06.2012	15:44	Ölüdeniz Açıkları (Muğla)-Akdeniz	VI	6.0
14.06.2012	08:52	Yeniköy-Silopi-Şırnak	VI	5.5
25.06.2012	16:05	Ölüdeniz Açıkları (Muğla) - Akdeniz	V	5.3
22.07.2012	12:26	Gökçeli-Andırın-Kahramanmaraş	V	5.0
05.08.2012	23:37	Ortabağ-Uludere-Şırnak	V	5.4
19.09.2012	12:17	Dedepaşa-Pazarlık-Kahramanmaraş	V	5.1
23.12.2012	08:38	Türkiye-İran Sınır Bölgesi	V	5.0

Kaynak: Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü

Ulusal Deprem İzleme Merkezi (UDİM)

Source: Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute

National Earthquake Monitoring Center (NEMC)

1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2012

Monthly maximum temperature, 2012

(°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	17.6	19.1	24.7	33.7	33.8	36.3	37.3	38.3	38.8	35.6	31.4	24.1
Adıyaman	12.3	14.0	18.8	29.5	30.6	40.1	43.3	41.7	38.9	36.1	24.8	17.0
Afyonkarahisar	9.7	10.4	17.3	26.2	25.4	33.2	38.7	34.2	33.2	30.2	23.0	18.8
Ağrı	3.3	5.1	4.4	18.9	24.9	30.1	33.4	34.6	30.0	26.7	15.5	10.0
Amasya	14.9	12.8	20.5	30.5	32.6	38.7	41.0	38.9	33.5	31.3	25.1	20.6
Ankara	12.2	10.1	18.6	28.1	28.2	36.6	41.0	36.0	34.3	31.7	22.7	18.5
Antalya	17.2	19.7	24.7	30.8	33.7	43.0	42.9	40.5	39.2	35.6	27.5	21.7
Artvin	12.2	15.2	18.0	28.4	29.9	38.4	40.7	35.8	33.3	29.1	22.3	16.7
Aydın	15.6	19.7	24.8	30.8	31.9	40.4	42.2	40.2	37.7	34.6	27.6	23.8
Balıkesir Meydan	15.5	16.6	22.6	28.9	30.7	38.6	39.0	38.2	35.5	32.5	28.7	23.0
Bilecik	10.8	12.8	19.4	28.9	27.1	34.5	36.7	37.4	34.3	33.3	25.6	20.5
Bingöl	7.9	7.0	10.2	25.6	28.0	36.3	39.2	37.7	34.3	32.1	19.1	12.0
Bitlis OMGİ	4.2	1.5	8.8	17.9	21.7	29.8	31.9	32.1	27.9	26.4	17.0	13.3
Bolu	10.5	12.2	19.1	28.8	31.1	35.0	37.4	36.6	34.4	34.4	24.9	19.0
Burdur	8.7	13.3	19.1	27.1	27.3	36.2	40.4	36.3	35.7	30.5	23.9	16.9
Bursa	16.4	15.1	22.0	29.9	30.7	36.3	36.6	35.2	35.6	31.2	28.4	23.3
Çanakkale	14.3	16.6	21.4	26.7	28.2	35.1	37.2	37.6	30.8	28.8	23.6	19.7
Çankırı	7.0	7.8	18.0	29.0	29.1	36.7	42.0	38.5	33.7	32.2	22.9	15.4
Çorum	9.4	7.0	17.8	28.3	27.5	34.1	39.3	36.9	32.0	30.4	23.1	18.1
Denizli	14.4	17.9	22.0	29.7	30.7	39.2	42.6	39.7	38.3	34.4	26.2	23.8
Diyarbakır	11.0	14.8	18.1	27.8	33.0	41.7	43.7	41.0	37.9	35.6	23.8	16.0
Edirne	11.6	19.3	24.7	30.6	31.9	37.2	40.9	41.9	35.0	34.2	24.1	17.5
Elazığ	9.7	8.6	22.0	27.1	29.2	38.6	41.1	39.3	34.8	32.1	21.4	10.0
Erzincan	8.6	7.0	13.7	26.1	33.8	33.8	39.1	37.1	33.5	30.8	20.3	12.2
Erzurum	2.7	3.3	4.2	19.4	22.9	29.6	33.4	32.7	28.8	26.4	16.4	11.2
Eskişehir Bölge	9.3	7.0	18.3	28.1	28.0	34.7	39.2	35.2	34.2	31.6	23.8	19.2
Gaziantep	12.1	12.9	18.8	28.7	29.2	39.0	40.8	38.0	36.3	34.0	23.4	18.1
Giresun	20.7	17.9	18.0	30.4	27.6	29.5	34.6	31.0	27.3	28.2	27.3	25.9
Gümüşhane	8.8	8.9	14.2	24.0	27.0	33.7	38.3	37.0	32.6	31.2	21.1	15.5
Hakkari	4.3	4.8	10.8	21.4	25.3	31.9	33.9	34.2	30.7	27.8	19.3	12.8
Hatay	16.3	18.2	23.9	33.3	34.0	43.2	43.2	37.3	38.4	38.5	28.6	18.4
Isparta	8.4	12.9	17.7	25.3	26.1	33.6	39.2	35.1	34.1	29.8	22.5	16.6
Mersin	16.8	18.1	23.6	29.0	31.2	35.0	37.3	36.5	35.4	34.0	28.7	22.4
İstanbul Göztepe	16.0	15.3	22.1	29.4	29.8	32.3	35.4	35.3	32.1	28.0	25.4	19.6
İzmir	16.3	17.0	22.5	30.1	29.5	36.5	38.8	38.2	33.4	31.2	26.8	22.8
Kars	2.4	3.2	6.6	20.1	23.1	28.9	31.1	32.6	28.7	25.5	17.3	12.5
Kastamonu	11.6	11.1	19.4	26.8	28.6	34.6	39.8	38.0	33.7	29.6	21.2	16.6
Kayseri	11.9	9.8	15.7	28.0	27.3	35.0	40.0	35.8	32.4	28.8	23.2	19.7
Kırklareli	11.6	16.7	22.3	27.3	29.2	35.2	38.4	38.7	33.4	30.8	23.5	15.6
Kırşehir	10.7	9.6	17.2	27.1	26.3	34.8	40.1	36.5	33.0	30.7	22.2	18.1
Kocaeli	16.6	16.7	21.9	30.2	30.8	35.5	36.7	36.3	34.6	31.0	28.4	22.7
Konya	11.6	11.1	16.7	26.4	25.8	34.5	39.1	35.0	32.2	29.0	23.5	17.9
Kütahya	8.1	11.0	17.3	26.7	26.1	33.8	38.4	35.3	33.7	31.2	22.1	18.6

1.9 Aylık maksimum sıcaklık, 2012 (devam)

Monthly maximum temperature, 2012 (continued)

(°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	10.9	10.2	15.7	25.0	28.5	38.0	41.5	39.0	35.1	32.4	22.1	11.5
Manisa	15.0	17.7	23.3	30.1	31.4	39.1	42.0	40.4	36.5	33.8	27.9	23.7
Kahramanmaraş	13.3	15.2	21.1	31.0	30.5	41.1	43.4	40.9	38.9	34.7	26.1	16.7
Mardin	10.4	11.7	17.0	26.8	30.0	37.7	40.0	38.8	35.8	33.7	22.6	16.6
Muğla	13.7	16.3	21.8	27.8	29.3	38.9	41.5	38.4	36.6	33.4	25.5	18.6
Muş	6.8	6.3	6.2	22.9	27.2	32.7	38.0	37.1	33.1	30.3	16.9	10.2
Nevşehir	9.1	9.4	14.7	25.5	25.3	33.1	37.5	34.2	30.4	28.0	22.2	18.0
Niğde	10.2	10.6	16.6	26.2	25.8	34.8	38.5	33.7	32.0	28.9	21.8	18.3
Ordu	19.7	15.7	21.8	29.3	26.8	31.0	32.2	31.7	28.3	29.2	31.0	26.0
Rize	16.1	18.0	17.7	26.2	30.7	29.5	32.5	31.5	27.9	27.2	26.6	23.9
Sakarya	17.6	18.5	24.2	32.4	32.4	37.4	39.8	36.1	35.9	33.9	29.2	24.6
Samsun	18.6	17.2	21.7	28.1	23.1	30.0	31.6	30.3	27.0	30.4	27.9	26.5
Siirt	12.2	13.1	17.5	27.4	31.1	38.3	42.0	40.5	37.4	34.8	23.1	16.5
Sinop	16.0	11.5	18.8	22.7	22.6	29.3	30.5	30.0	27.0	30.6	24.3	22.7
Sivas	8.8	8.0	10.7	25.0	27.2	32.8	39.7	36.6	32.3	30.3	20.8	15.9
Tekirdağ	16.1	19.5	21.6	24.9	28.1	33.4	35.8	35.7	29.9	28.5	23.4	18.5
Tokat	13.6	12.0	19.2	29.9	30.2	34.4	41.0	36.9	33.2	29.8	24.4	19.7
Trabzon Meydan	21.3	17.7	14.0	27.8	29.5	28.7	31.8	30.6	27.3	28.2	29.2	27.0
Tunceli	8.7	7.8	13.5	26.8	28.9	36.4	40.5	38.7	35.1	33.5	21.1	10.9
Şanlıurfa	14.8	16.2	21.3	32.6	33.2	42.2	44.2	40.9	39.9	37.0	26.9	18.3
Uşak	11.0	12.0	18.7	26.5	25.7	33.8	38.7	35.6	34.3	32.1	22.0	18.0
Van	7.9	7.4	9.1	18.1	25.1	28.3	30.9	32.1	28.8	24.9	17.3	11.1
Yozgat	7.9	7.2	14.6	24.0	23.8	31.9	36.2	33.6	29.9	27.7	20.0	15.4
Zonguldak	16.7	13.5	18.4	31.8	27.7	30.0	29.1	31.4	28.8	28.5	24.5	23.4
Aksaray	14.7	11.5	18.9	28.7	28.2	34.5	39.4	34.9	32.4	30.9	24.3	19.6
Bayburt	7.4	5.7	9.1	22.3	24.6	31.8	35.9	33.9	29.5	28.3	17.4	14.6
Karaman	9.8	12.4	18.6	27.9	27.2	35.6	39.5	35.2	32.8	26.8	24.8	19.9
Kırıkkale	11.6	9.8	19.2	27.4	27.6	36.9	41.8	38.5	34.4	32.3	23.3	17.5
Batman	12.9	17.0	18.9	28.8	34.3	41.7	44.5	41.8	39.5	36.9	25.1	15.3
Şırnak Met. İst.	10.0	10.1	15.5	24.8	28.7	35.9	38.8	35.9	36.3	31.3	21.2	17.8
Bartın	17.3	16.6	21.9	33.4	29.5	35.3	35.9	34.2	34.8	31.7	26.4	22.4
Ardahan	3.0	4.4	6.0	19.5	22.3	26.2	30.3	30.1	26.1	25.3	17.1	11.5
Iğdır	10.2	13.2	17.3	27.6	31.8	34.9	36.4	37.6	32.1	30.2	21.2	13.0
Yalova	17.1	15.6	18.1	30.1	30.6	32.2	33.2	33.3	33.0	28.1	28.1	22.4
Karabük	18.2	16.4	22.6	34.2	34.2	40.6	44.0	41.4	39.2	35.9	27.0	21.8
Kilis	13.3	15.8	20.8	30.6	31.7	42.5	42.8	38.6	37.6	36.5	25.6	18.0
Osmaniye	16.6	18.4	23.1	30.1	33.9	42.6	40.9	37.1	39.0	35.3	27.9	23.2
Düzce	16.4	16.8	22.2	31.5	30.5	36.1	35.9	36.7	34.3	31.3	28.1	22.0

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2012

Monthly minimum temperature, 2012

(°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	-1.1	-1.0	-0.3	7.1	12.9	16.1	18.8	19.8	19.4	14.8	7.0	2.4
Adıyaman	-4.5	-4.2	-2.1	6.1	11.8	13.4	16.9	21.2	17.7	9.9	5.0	0.2
Afyonkarahisar	-22.0	-15.4	-7.7	1.1	8.1	6.8	11.1	8.0	7.2	4.4	-1.6	-4.5
Ağrı	-27.8	-34.8	-27.0	-6.1	2.9	3.9	6.3	9.7	3.4	-0.9	-7.9	-27.1
Amasya	-13.2	-11.6	-3.6	0.5	9.3	11.5	12.7	10.1	9.7	7.4	0.0	-1.9
Ankara	-11.3	-15.9	-5.4	0.1	9.0	10.1	13.5	12.0	9.3	6.4	-1.1	-4.5
Antalya	-0.8	-1.9	1.0	8.4	13.1	14.7	21.2	21.6	17.0	13.9	5.9	2.5
Artvin	-6.0	-6.0	-5.3	1.6	11.6	11.1	10.9	14.0	12.9	10.2	4.6	-2.0
Aydın	-3.4	-1.9	-2.2	7.5	12.3	14.4	21.0	18.0	13.3	12.1	5.1	0.7
Balıkesir Meydan	-7.3	-7.3	-4.7	0.2	7.3	10.2	15.0	9.4	7.7	6.1	-1.2	-5.7
Bilecik	-10.8	-9.3	-4.9	0.7	9.3	10.0	14.4	9.3	9.1	7.6	2.1	-3.3
Bingöl	-14.5	-16.0	-9.6	0.3	8.1	9.9	13.1	16.1	11.4	5.4	-0.7	-5.5
Bitlis OMGİ	-18.8	-19.7	-20.3	-4.2	3.7	5.6	8.1	11.9	7.5	2.4	-2.4	-12.8
Bolu	-13.7	-15.1	-7.9	-2.9	6.9	7.9	8.7	6.3	5.9	5.0	-2.4	-6.3
Burdur	-10.8	-10.7	-8.7	2.2	7.9	8.3	15.1	12.3	10.5	7.0	-1.0	-4.1
Bursa	-8.3	-5.8	-3.5	1.4	9.4	12.4	16.3	13.3	9.6	7.5	0.8	-3.5
Çanakkale	-6.7	-6.3	-1.5	2.8	12.7	14.1	19.4	16.3	12.4	10.2	3.8	-0.9
Çankırı	-13.7	-18.2	-9.7	-3.9	4.7	8.6	10.4	5.3	4.7	3.8	-4.7	-7.5
Çorum	-17.3	-17.5	-9.0	-3.2	3.7	7.0	7.2	4.3	4.9	2.8	-3.2	-7.9
Denizli	-7.1	-5.6	-3.7	7.4	11.1	11.9	19.7	16.9	13.7	10.4	3.6	-1.1
Diyarbakır	-8.6	-8.4	-5.8	2.0	8.6	9.4	14.5	17.1	12.8	7.3	-0.2	-4.7
Edirne	-10.5	-12.1	-4.2	0.3	10.0	13.8	15.4	12.7	9.1	5.6	-1.5	-6.2
Elazığ	-10.5	-12.3	-6.6	1.1	8.8	10.1	12.0	16.4	11.0	6.4	0.7	-4.5
Erzincan	-17.6	-16.2	-8.9	0.0	7.5	7.7	9.2	12.2	8.4	3.1	-2.7	-6.9
Erzurum	-33.4	-35.0	-23.3	-6.6	-0.3	1.1	2.6	5.3	-0.6	-3.7	-10.3	-26.1
Eskişehir Bölge	-14.8	-15.4	-6.0	0.5	8.5	9.0	13.1	8.7	8.0	5.2	-1.9	-4.7
Gaziantep	-5.8	-4.9	-3.8	3.4	10.3	13.3	15.4	19.6	14.5	7.7	2.8	-2.3
Giresun	-0.6	-3.1	-0.2	3.9	9.9	14.8	15.9	17.6	16.8	13.6	9.5	3.2
Gümüşhane	-17.0	-19.7	-12.3	-0.5	5.3	8.3	7.1	8.7	6.1	2.7	-2.3	-7.8
Hakkari	-13.0	-12.8	-9.8	1.9	7.2	12.3	14.0	17.6	12.3	5.7	0.0	-11.0
Hatay	-2.0	0.6	0.8	9.5	15.7	17.5	19.9	23.2	19.4	13.5	6.8	1.6
Isparta	-12.9	-11.4	-8.3	-0.1	6.2	6.1	12.5	9.9	7.2	3.7	-3.4	-5.9
Mersin	0.0	2.1	1.9	10.9	16.6	19.6	23.9	24.6	21.7	15.1	10.1	6.0
İstanbul Göztepe	-3.7	-2.7	-0.6	3.6	11.1	15.9	19.2	16.3	12.9	11.5	7.5	0.3
İzmir	-1.2	-1.3	0.8	7.1	11.5	15.6	22.7	20.2	14.0	13.6	6.6	1.0
Kars	-24.8	-27.9	-17.0	-5.0	1.4	3.8	4.9	5.3	2.2	-1.6	-8.8	-25.1
Kastamonu	-16.0	-20.2	-10.1	-1.4	4.3	6.2	8.6	4.8	4.1	3.5	-3.3	-5.0
Kayseri	-19.3	-20.1	-8.8	-0.9	5.3	5.5	8.5	7.1	5.5	1.1	-3.5	-7.6
Kırklareli	-11.2	-13.1	-3.4	0.3	9.5	12.7	17.1	13.1	10.0	6.8	1.7	-4.8
Kırşehir	-22.6	-18.6	-8.7	-1.5	5.8	7.3	10.5	10.6	7.0	4.0	-3.6	-6.8
Kocaeli	-4.5	-4.3	-1.5	2.7	9.7	14.3	15.8	14.3	13.3	11.8	5.3	0.1
Konya	-19.7	-20.8	-8.9	-0.9	3.4	8.5	11.8	12.5	7.6	4.3	-4.1	-6.7
Kütahya	-19.7	-15.5	-9.0	-0.6	7.2	6.1	11.3	5.9	5.9	2.3	-2.6	-7.3

1.10 Aylık minimum sıcaklık, 2012 (devam)

Monthly minimum temperature, 2012 (continued)

(°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	-10.2	-10.0	-6.5	3.6	10.0	11.0	13.9	16.4	13.8	8.3	1.7	-2.4
Manisa	-3.9	-3.1	-1.7	4.7	10.7	13.5	21.0	18.8	12.2	10.0	2.4	-1.8
Kahramanmaraş	-3.7	-4.0	-2.2	7.9	12.3	15.2	19.0	21.3	16.9	10.9	4.4	-0.4
Mardin	-2.7	-5.1	-3.7	6.6	11.6	16.9	17.0	22.1	17.4	9.8	6.8	-0.7
Muğla	-6.3	-5.9	-4.4	2.3	7.2	11.6	19.0	15.9	10.4	6.2	0.5	-1.9
Muş	-24.0	-28.1	-16.4	-1.8	5.8	9.4	12.0	15.0	10.4	4.4	-2.1	-6.7
Nevşehir	-17.9	-18.0	-9.0	3.2	7.0	7.4	10.4	8.7	7.4	6.5	-0.9	-6.0
Niğde	-15.1	-19.8	-10.2	-0.2	5.9	8.9	11.4	10.0	7.8	3.5	-1.8	-6.2
Ordu	-1.7	-3.2	-0.6	3.7	8.8	15.0	16.1	17.4	15.2	12.7	7.5	2.9
Rize	-2.2	-2.5	-1.4	3.3	11.4	12.9	14.7	16.9	15.4	12.5	6.6	1.5
Sakarya	-5.4	-9.2	-0.7	3.2	11.2	13.9	15.9	12.2	12.3	9.9	4.7	-0.8
Samsun	-2.3	-5.6	-0.6	2.6	10.7	15.2	14.6	15.7	14.9	12.9	6.7	2.2
Siirt	-6.4	-5.8	-3.6	6.2	10.7	15.4	17.7	21.3	17.5	9.6	3.5	-0.4
Sinop	-3.4	-3.6	0.3	4.5	11.0	14.3	16.0	17.8	15.6	12.9	8.4	3.3
Sivas	-22.5	-24.9	-12.2	-0.6	6.2	6.4	7.8	9.1	5.8	2.1	-3.0	-9.2
Tekirdağ	-9.2	-9.9	-2.5	1.9	12.1	15.0	18.6	16.2	13.6	10.5	4.5	-4.2
Tokat	-17.0	-16.8	-6.2	-1.4	7.7	9.1	11.2	8.9	9.0	6.6	-0.4	-3.4
Trabzon Meydan	-1.4	-1.7	-0.4	5.1	11.8	14.1	16.2	18.3	16.9	14.3	8.2	2.8
Tunceli	-13.2	-19.1	-10.2	0.8	8.0	8.9	12.0	15.9	10.3	4.9	-0.9	-7.8
Şanlıurfa	-4.3	-1.9	-1.7	6.6	13.0	17.6	20.7	22.4	15.6	11.6	7.1	1.7
Uşak	-13.7	-11.5	-7.1	1.9	7.1	7.5	11.8	10.0	8.8	5.8	-0.7	-5.3
Van	-14.7	-14.3	-11.9	0.5	5.5	8.3	10.6	13.8	8.2	3.3	-2.5	-7.0
Yozgat	-18.2	-18.7	-12.2	-1.9	6.0	7.3	8.2	8.8	5.6	4.6	-2.5	-7.7
Zonguldak	-4.5	-6.0	-1.5	2.4	9.8	12.8	15.6	13.5	13.0	10.7	6.6	1.2
Aksaray	-18.9	-20.4	-8.8	0.9	7.3	8.5	11.9	12.5	6.6	5.9	-1.4	-5.3
Bayburt	-21.3	-22.0	-16.0	-1.6	2.8	4.9	3.2	7.5	3.6	1.5	-5.4	-15.5
Karaman	-15.1	-23.1	-9.4	0.5	6.5	8.9	12.1	9.3	7.4	4.2	-4.4	-6.7
Kırıkkale	-13.5	-17.5	-5.7	-1.2	8.2	9.1	12.3	11.1	8.6	6.2	-2.2	-5.7
Batman	-9.0	-8.5	-8.5	3.0	7.2	8.0	13.3	15.9	10.9	6.4	-1.0	-5.3
Şırnak Met. İst.	-7.8	-5.2	-5.5	6.0	12.0	15.5	18.0	22.4	15.9	9.5	4.8	-1.2
Bartın	-9.3	-15.6	-4.9	-1.4	7.6	8.7	11.4	9.5	7.8	5.3	-0.3	-4.4
Ardahan	-24.9	-30.8	-18.5	-4.8	0.1	1.6	1.0	2.4	-0.8	-2.8	-8.8	-26.0
Iğdır	-9.6	-15.7	-7.6	2.5	9.0	13.8	14.1	15.5	8.9	3.8	-2.9	-9.6
Yalova	-3.5	-6.4	-1.4	3.0	10.1	14.1	15.1	13.5	12.0	10.7	4.4	-1.1
Karabük	-10.0	-11.8	-4.5	-0.7	9.7	9.7	12.7	8.9	10.3	6.0	-1.5	-4.4
Kilis	-4.2	-1.7	-2.3	5.2	11.8	12.3	18.9	18.1	16.3	10.3	6.8	0.1
Osmaniye	-4.5	-3.6	-2.2	8.2	11.2	14.3	17.7	19.6	16.9	10.8	5.5	1.1
Düzce	-7.0	-12.0	-3.0	0.2	10.5	10.8	12.9	10.4	9.1	7.9	-0.7	-4.3

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

1.11 Aylık ortalama nem, 2012

Average monthly humidity, 2012

(%)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	72.7	58.6	56.1	63.4	67.3	60.0	52.8	56.9	59.0	61.2	66.9	76.1
Adıyaman	77.8	60.6	49.5	44.3	51.4	24.6	19.7	22.2	23.3	50.8	68.1	76.7
Afyonkarahisar	83.0	76.9	64.9	50.8	60.4	43.3	42.7	43.2	40.1	60.8	78.7	78.8
Ağrı	81.5	76.3	78.4	73.7	60.1	47.4	48.6	34.9	47.7	65.7	71.1	81.7
Amasya	73.3	69.3	61.0	46.0	57.1	49.9	50.9	49.6	50.8	59.6	74.4	76.6
Ankara	87.1	83.7	67.2	50.5	56.8	38.7	35.8	38.2	35.3	56.0	77.8	84.3
Antalya	61.8	57.1	53.1	68.5	69.3	61.2	54.3	44.4	58.8	68.5	70.1	75.9
Artvin	67.3	59.1	66.2	49.5	65.2	62.6	65.0	71.1	62.1	59.0	66.0	60.0
Aydın	75.2	69.5	59.6	60.1	61.9	47.4	42.6	36.7	51.2	59.4	70.0	79.4
Balıkesir Meydan	83.7	83.4	70.4	69.5	74.0	56.8	52.9	51.4	59.4	66.0	77.4	83.8
Bilecik	80.7	75.8	68.3	58.1	70.1	56.1	55.1	52.9	55.6	61.7	75.3	78.2
Bingöl	82.4	70.6	67.9	54.0	54.6	32.7	27.9	25.7	28.5	54.4	68.3	76.1
Bitlis OMGİ	90.3	88.6	86.5	77.0	57.8	37.9	32.7	24.3	35.9	60.7	74.2	88.4
Bolu	80.5	79.7	74.6	62.8	73.3	66.1	65.3	64.6	66.4	70.4	76.9	80.9
Burdur	80.0	73.9	57.5	53.0	61.3	37.6	32.9	34.4	34.7	60.4	71.7	81.0
Bursa	79.4	72.9	70.3	65.7	75.1	55.4	56.8	55.9	64.9	69.5	77.2	77.5
Çanakkale	74.6	82.7	78.6	83.8	88.5	66.7	57.8	57.0	69.1	80.8	91.9	98.1
Çankırı	79.3	81.4	67.0	52.7	63.1	48.0	44.0	46.3	47.7	66.4	79.4	85.5
Çorum	83.4	78.4	67.9	54.3	68.4	58.8	55.6	52.9	50.3	65.2	78.4	85.0
Denizli	78.2	68.4	58.1	51.2	57.4	36.9	35.2	31.4	39.0	54.8	68.7	77.2
Diyarbakır	84.5	68.2	58.6	58.4	58.2	28.0	21.1	20.9	23.3	55.1	77.3	85.4
Edirne	81.4	80.8	65.5	65.8	70.9	54.9	47.7	45.6	57.8	70.7	81.0	87.1
Elazığ	77.6	77.0	60.2	53.2	56.9	31.7	27.3	26.4	29.5	58.5	75.7	80.5
Erzincan	73.5	69.9	54.7	47.9	52.2	39.9	35.9	38.5	37.0	64.2	73.6	73.5
Erzurum	83.5	80.5	78.2	66.7	68.0	58.1	52.3	49.6	48.4	68.6	77.0	86.3
Eskişehir Bölge	83.3	82.9	70.9	55.7	63.8	50.7	51.0	50.0	51.4	63.2	76.2	83.6
Gaziantep	82.4	62.6	53.1	47.5	51.8	30.7	29.2	31.1	35.8	59.6	72.9	78.6
Giresun	61.0	66.5	69.0	68.6	76.2	68.0	66.0	68.4	69.9	67.1	72.7	65.5
Gümüşhane	67.3	63.8	60.2	52.2	63.7	54.0	49.9	55.3	48.2	59.2	68.1	68.5
Hakkari	76.6	68.8	61.8	51.7	39.5	29.6	27.1	21.2	26.2	52.3	59.6	75.2
Hatay	78.8	62.1	57.6	59.2	64.0	61.3	59.2	58.9	57.1	59.2	72.0	78.1
Isparta	74.1	67.6	57.6	55.2	64.0	43.6	39.7	41.4	43.8	65.1	70.6	74.3
Mersin	68.2	54.9	55.3	67.4	65.9	65.5	61.6	56.6	55.0	56.1	59.8	67.5
İstanbul Göztepe	74.7	73.3	68.9	67.3	75.2	64.6	65.0	62.8	67.4	70.1	75.2	78.4
İzmir	67.1	66.8	57.6	57.5	61.8	46.5	44.1	39.9	55.0	59.7	64.4	70.6
Kars	77.0	75.5	67.6	60.5	65.8	53.0	59.6	51.0	46.9	66.1	73.3	80.2
Kastamonu	81.1	80.2	72.0	62.5	69.7	57.3	54.9	59.3	57.0	69.2	81.4	87.2
Kayseri	76.5	77.2	67.9	39.7	62.1	44.8	39.1	38.8	39.1	62.9	74.9	77.9
Kırklareli	80.2	76.4	66.6	64.6	67.8	52.4	50.2	45.5	57.7	71.6	79.4	84.9
Kırşehir	83.7	79.8	68.4	50.3	66.5	47.7	38.8	42.0	39.4	63.0	82.5	84.6
Kocaeli	75.9	73.6	67.6	61.4	74.5	62.6	64.1	60.2	63.9	66.6	77.0	76.0
Konya	85.9	83.4	63.2	46.9	58.3	39.6	31.8	36.4	34.0	59.7	78.0	82.1
Kütahya	82.7	78.3	68.9	55.6	66.3	52.1	49.4	47.5	49.9	63.5	76.9	80.5

1.11 Aylık ortalama nem, 2012 (devam)

Average monthly humidity, 2012 (continued)

(%)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	71.0	63.0	51.3	40.9	46.7	28.3	23.6	24.7	24.4	49.9	67.5	70.2
Manisa	69.1	67.8	53.3	51.1	54.6	34.8	32.1	27.9	39.9	48.6	60.4	70.9
Kahramanmaraş	80.1	61.9	51.8	49.3	55.8	33.4	33.9	37.9	38.8	48.5	68.1	76.7
Mardin	78.0	60.8	54.1	41.4	38.5	20.4	17.9	17.8	21.2	42.1	57.6	68.1
Muğla	83.9	81.4	67.2	74.0	73.7	50.0	37.2	34.8	47.5	-	85.4	86.9
Muş	83.7	75.7	74.1	64.2	52.6	33.7	30.2	22.8	28.9	54.1	72.7	82.9
Nevşehir	75.2	73.7	64.4	37.2	57.1	42.7	36.4	42.0	37.1	53.6	74.9	73.1
Niğde	72.0	75.5	64.4	41.7	56.4	40.9	34.9	39.0	38.0	57.6	76.7	74.3
Ordu	65.4	67.9	70.6	72.3	78.1	68.0	64.3	70.4	72.6	70.2	75.7	69.6
Rize	72.5	76.4	77.3	72.9	75.9	70.1	66.5	73.9	76.3	76.7	78.9	75.8
Sakarya	76.4	77.2	69.0	62.5	75.5	67.4	69.7	65.3	71.0	68.9	72.8	76.8
Samsun	63.7	66.7	70.3	74.3	78.1	68.9	67.6	66.7	69.0	69.4	71.5	66.7
Siirt	79.9	69.2	63.4	50.9	45.2	23.5	21.2	19.6	22.9	49.0	65.1	76.0
Sinop	74.4	79.6	78.0	75.8	85.3	78.2	80.2	73.3	81.0	80.4	82.5	78.2
Sivas	75.2	74.7	69.4	47.5	60.3	48.4	44.0	45.9	42.0	60.4	71.8	76.9
Tekirdağ	85.7	89.0	80.8	81.1	87.1	74.1	67.8	62.6	73.6	86.1	96.5	96.9
Tokat	66.6	70.8	62.5	42.0	61.5	54.1	51.1	51.7	49.5	60.2	75.2	72.9
Trabzon Meydan	61.5	65.6	70.5	74.6	82.5	74.5	69.4	70.9	73.9	71.2	74.4	69.3
Tunceli	81.3	79.4	65.0	49.5	59.1	34.8	28.5	28.5	32.5	57.9	71.1	78.7
Şanlıurfa	77.1	55.8	47.3	39.6	42.2	21.9	18.6	27.3	27.4	47.1	64.9	74.0
Uşak	81.1	71.3	60.7	57.0	64.4	43.4	38.6	37.0	38.5	59.3	69.9	78.7
Van	69.5	69.9	69.6	61.8	49.6	40.4	41.5	32.6	39.7	56.5	65.9	69.9
Yozgat	80.1	78.3	71.9	50.1	62.1	53.0	48.2	51.1	46.0	61.7	79.8	81.2
Zonguldak	76.7	80.0	73.8	62.8	85.6	76.4	78.8	72.4	77.0	73.0	78.3	77.3
Aksaray	80.1	77.1	60.8	38.9	56.4	38.6	31.4	37.0	35.6	56.5	74.5	76.8
Bayburt	71.6	71.2	67.3	54.4	60.0	52.3	46.3	51.0	44.0	61.2	66.7	73.9
Karaman	77.8	76.6	60.2	43.3	51.8	36.7	33.6	36.8	36.6	59.0	74.6	74.1
Kırıkkale	81.9	79.8	64.8	49.3	58.3	40.2	36.8	38.8	36.3	60.1	76.9	85.0
Batman	81.2	70.4	60.2	60.3	55.5	24.5	21.0	18.1	21.6	45.2	72.2	81.5
Şırnak Met. İst.	72.5	56.9	54.4	40.2	31.9	18.5	16.3	16.9	18.4	39.4	58.1	64.6
Bartın	87.0	85.0	78.8	69.3	80.4	68.4	73.3	75.7	79.7	81.8	84.7	84.0
Ardahan	75.6	73.9	71.5	63.7	70.8	63.4	63.7	65.1	56.9	67.4	70.5	79.7
Iğdır	59.5	63.1	47.1	43.4	51.3	37.6	43.8	38.0	47.7	62.5	75.0	74.5
Yalova	76.7	75.9	71.5	69.7	77.0	66.0	68.1	65.5	71.7	73.9	77.4	78.1
Karabük	75.6	73.6	68.7	55.5	60.7	48.9	48.2	51.5	49.3	64.0	76.8	79.4
Kilis	81.4	57.7	51.3	46.9	53.1	34.0	33.7	39.3	41.3	53.2	66.7	77.1
Osmaniye	71.0	61.6	62.2	61.2	65.7	54.7	59.9	57.5	55.6	60.8	65.9	74.8
Düzce	82.9	83.8	74.8	66.1	77.3	68.8	68.2	66.8	72.3	78.7	85.2	85.1

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2012

Average monthly precipitation, 2012

(mm)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	262.0	122.9	57.9	21.4	79.9	17.1	14.0	0.1	-	63.4	128.3	298.4
Adıyaman	333.5	172.9	63.3	23.1	50.7	1.6	-	-	4.8	131.2	69.7	319.1
Afyonkarahisar	123.4	48.3	29.4	18.5	41.9	6.0	15.2	21.5	2.5	27.3	54.1	83.3
Ağrı	28.7	76.0	53.4	52.7	53.0	29.0	52.5	3.3	54.0	34.2	13.5	104.8
Amasya	67.7	68.5	43.0	29.9	58.7	34.0	33.6	4.7	7.7	38.6	76.3	91.0
Ankara	93.3	47.7	43.0	24.8	65.1	1.2	4.6	7.4	3.6	18.6	36.4	86.4
Antalya	384.6	139.8	76.2	49.6	44.0	31.4	0.0	0.0	0.0	128.4	31.6	518.0
Artvin	78.3	36.6	123.9	33.9	81.2	39.1	51.1	65.2	23.7	64.9	18.5	70.9
Aydın	182.4	158.2	38.5	68.5	56.1	45.1	-	-	-	35.9	24.3	201.1
Balıkesir Meydan	81.6	121.2	39.8	82.2	95.4	0.0	0.0	12.6	6.2	31.8	37.6	179.4
Bilecik	74.4	79.7	87.1	42.4	90.3	26.4	-	15.1	-	30.9	30.2	77.7
Bingöl	208.6	193.7	97.1	82.0	65.2	11.0	0.2	0.6	0.8	62.2	97.1	255.2
Bitlis OMGİ	188.7	230.8	212.7	156.7	102.7	8.3	11.0	0.0	36.2	112.8	80.8	203.4
Bolu	64.2	85.7	82.6	38.3	95.4	36.3	24.2	55.6	0.3	27.5	21.2	89.7
Burdur	93.4	55.7	13.8	21.6	68.0	4.2	5.2	2.4	-	22.6	19.2	49.6
Bursa	121.2	123.5	89.6	100.0	80.6	3.6	7.0	1.8	16.6	34.6	53.3	178.5
Çanakkale	73.3	85.9	33.8	61.9	91.7	6.0	-	45.5	3.8	95.5	42.7	222.7
Çankırı	100.4	52.5	21.0	6.5	68.8	7.0	14.2	6.4	0.4	23.2	28.3	63.9
Çorum	75.2	55.5	33.3	28.8	114.8	46.3	47.1	0.2	8.8	23.7	66.7	76.7
Denizli	288.8	100.8	30.0	50.7	55.5	2.6	6.2	15.1	0.0	26.6	50.6	153.3
Diyarbakır	78.3	74.4	44.0	26.2	41.0	7.0	1.6	-	1.8	107.4	83.2	160.8
Edirne	108.9	43.4	5.0	55.7	105.3	3.6	2.4	0.3	4.5	65.5	14.5	165.8
Elazığ	35.1	55.0	22.0	52.0	73.1	5.0	12.4	-	7.6	50.3	69.9	73.0
Erzincan	59.8	18.3	12.6	56.9	39.5	32.2	19.9	9.8	22.9	46.1	37.7	26.8
Erzurum	6.7	22.2	8.4	37.2	73.0	7.0	19.8	22.8	11.0	41.7	34.2	29.4
Eskişehir Anadolu	52.4	46.0	50.4	23.7	50.6	12.6	12.3	42.8	0.3	72.2	19.0	70.3
Gaziantep	235.6	119.9	41.4	30.6	23.0	9.3	1.6	-	-	83.5	60.5	259.4
Giresun	114.7	103.4	116.5	35.4	64.9	128.3	113.1	61.1	55.4	103.8	245.7	176.4
Gümüşhane	53.3	53.0	32.4	67.3	121.7	50.6	30.2	17.4	3.7	31.2	35.7	68.3
Hakkari	67.1	135.4	87.9	75.5	17.0	30.6	7.8	1.2	9.0	101.1	137.6	185.1
Hatay	418.1	243.6	105.2	16.5	97.6	1.6	14.1	-	-	42.5	164.1	341.2
Isparta	148.0	88.6	20.8	53.2	107.4	18.1	0.8	34.6	16.4	38.8	25.9	70.3
Mersin	299.9	95.0	70.1	17.2	30.5	19.0	-	-	-	113.6	98.0	290.4
İstanbul Göztepe	0.0	0.0	27.0	3.0	50.4	0.0	0.0	0.0	0.2	0.0	31.4	95.8
İzmir	127.7	128.2	34.7	105.0	86.0	19.9	-	-	0.0	22.1	56.9	218.2
Kars	18.6	31.3	10.9	32.7	92.2	37.8	98.8	40.2	25.5	44.2	10.2	54.6
Kastamonu	99.0	53.8	27.7	22.0	86.6	39.2	49.6	28.8	16.4	6.8	24.7	41.7
Kayseri	36.5	47.4	47.2	4.9	75.0	31.9	1.5	-	5.2	19.9	56.5	64.3
Kırklareli	131.2	17.9	8.4	47.9	127.8	18.4	2.5	12.6	17.0	127.9	48.8	215.0
Kırşehir	97.1	30.9	36.2	20.1	109.5	11.9	1.4	0.0	1.2	59.3	41.7	90.1
Kocaeli	100.4	119.1	68.9	65.7	96.8	30.1	16.4	36.6	5.5	41.5	87.4	171.8
Konya	86.1	39.5	15.1	10.2	56.8	19.8	1.4	13.6	1.0	31.5	39.1	60.8
Kütahya	184.2	74.8	62.8	57.0	68.6	22.5	30.2	4.5	1.5	46.9	26.4	103.1

1.12 Aylık toplam yağış ortalaması, 2012 (devam)

Average monthly precipitation, 2012 (continued)

(mm)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	39.0	51.0	22.8	27.1	40.6	15.5	1.5	0.2	0.0	58.0	64.6	84.9
Manisa	127.0	139.8	29.8	78.0	79.0	11.2	-	-	0.0	19.2	26.4	174.5
Kahramanmaraş	325.0	199.1	64.8	59.6	41.3	13.0	1.7	-	-	50.1	104.3	299.1
Mardin	126.5	101.2	77.8	29.3	44.7	4.1	15.9	-	-	65.4	93.1	192.5
Muğla	393.0	235.8	61.8	99.9	77.0	0.6	0.0	3.6	0.0	54.4	23.7	454.6
Muş	114.8	202.8	100.2	46.0	41.6	16.4	12.0	-	16.5	61.1	62.4	126.1
Nevşehir	47.3	56.6	59.1	14.7	117.4	47.2	2.8	16.5	6.1	21.6	56.0	78.6
Niğde	22.3	90.1	48.8	13.7	75.3	17.7	2.4	2.1	-	19.2	44.1	52.8
Ordu	82.9	96.9	108.5	23.4	59.0	77.8	23.4	110.1	90.8	57.6	201.3	132.4
Rize	204.1	188.6	193.2	56.8	49.5	200.4	104.7	263.4	111.3	182.4	199.3	298.1
Sakarya	121.0	112.3	82.9	56.6	117.2	33.6	8.6	37.8	5.0	22.3	84.7	135.2
Samsun	75.6	64.7	71.0	30.9	24.8	54.8	167.3	164.2	42.6	36.7	163.6	102.9
Siirt	74.1	171.0	102.4	62.1	63.0	3.6	6.5	-	0.9	68.2	36.2	107.0
Sinop	144.1	62.8	89.7	22.1	16.6	52.1	70.8	110.5	15.1	29.5	92.1	144.9
Sivas	71.2	64.4	54.1	16.2	96.2	24.5	13.4	0.8	5.1	33.4	91.0	116.8
Tekirdağ	61.6	47.5	22.7	70.0	60.2	0.0	5.5	7.8	12.1	169.9	14.0	199.5
Tokat	48.0	46.3	44.3	14.8	114.7	36.3	30.7	1.5	5.1	30.8	97.0	77.2
Trabzon Meydan	58.8	20.2	38.6	34.2	36.0	69.4	18.8	14.0	20.9	57.7	79.8	55.6
Tunceli	189.0	150.2	61.9	78.1	84.7	11.0	3.9	0.1	14.6	35.2	80.5	336.0
Şanlıurfa	170.9	95.8	35.8	23.3	42.3	5.8	0.2	0.2	2.0	35.2	68.4	142.8
Uşak	211.7	94.2	24.4	73.4	110.9	48.5	0.2	13.3	-	76.0	29.9	169.5
Van	54.5	43.6	77.6	41.6	38.3	8.7	3.0	1.5	10.7	40.0	26.0	60.3
Yozgat	85.3	72.6	60.7	38.3	106.5	25.3	16.7	22.0	6.4	53.7	55.9	120.3
Zonguldak	239.2	164.5	139.3	45.0	51.8	59.7	31.2	130.0	33.8	17.3	105.9	206.5
Aksaray	104.5	53.0	24.9	10.5	50.6	19.3	0.5	1.3	3.1	50.6	44.2	77.9
Bayburt	22.1	49.9	17.7	65.7	85.2	61.7	32.5	62.2	9.2	39.7	21.2	25.9
Karaman	54.6	51.5	28.3	13.5	23.7	3.9	0.1	5.4	-	24.5	42.6	52.6
Kırıkkale	115.8	43.0	46.8	36.8	68.1	1.3	0.9	4.1	-	46.3	34.7	78.1
Batman	72.5	104.6	55.5	41.0	77.7	-	7.5	-	-	114.2	36.0	120.7
Şırnak Met. İst.	74.3	132.1	80.1	49.5	16.4	2.2	0.4	0.0	0.8	55.0	35.0	182.3
Bartın	182.1	146.2	138.0	31.2	37.4	22.4	71.7	172.5	20.9	47.7	46.8	175.6
Ardahan	19.9	29.7	18.0	41.0	124.6	40.1	85.1	93.7	15.0	40.5	7.1	38.6
Iğdır	0.0	12.5	13.5	16.2	57.4	26.7	23.0	0.6	29.3	11.5	20.7	25.8
Yalova	122.9	92.0	58.0	84.8	48.3	16.4	28.6	34.8	33.0	44.3	82.9	160.3
Karabük	33.0	59.4	70.2	20.2	64.2	17.4	20.0	22.8	21.0	26.6	12.0	65.0
Kilis	180.8	108.3	42.1	32.7	21.9	39.2	10.0	2.9	-	83.9	68.7	196.3
Osmaniye	165.2	138.2	88.2	24.9	61.5	9.7	2.5	13.6	-	95.7	97.6	201.6
Düzce	59.1	119.1	84.6	39.6	74.6	38.4	23.1	90.6	0.4	51.1	44.8	129.5

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2012

Average monthly daily total hours of sunshine, 2012

(Saat / Hours)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Adana	4.57	6.08	5.33	8.12	8.10	9.49	8.26	9.45	10.16	6.36	6.58	3.50
Adıyaman	2.12	5.24	6.13	-	-	-	-	11.05	9.49	5.16	4.03	2.32
Afyonkarahisar	1.51	4.03	6.06	7.38	5.39	10.43	-	11.07	10.37	7.07	3.19	3.29
Ağrı	2.48	5.13	4.19	6.12	8.13	10.01	10.58	10.13	9.22	6.29	6.03	2.12
Amasya	1.52	3.36	4.22	-	-	-	-	8.53	7.51	5.11	2.13	1.35
Ankara	2.38	4.03	5.26	7.04	6.26	9.48	-	9.48	10.01	5.42	3.00	2.03
Antalya	-	-	-	-	-	-	-	11.2	10.5	7.2	5.5	4.4
Artvin	1.39	3.43	3.45	6.37	5.24	7.31	8.16	6.03	7.15	5.33	3.26	2.15
Aydın	3.9	5.3	7.8	7.5	7.1	9.0	-	12.5	11.3	8.0	5.5	4.0
Balıkesir Meydan	2.6	3.7	6.6	7.1	7.1	11.8	11.7	10.8	9.0	6.7	4.5	2.4
Bilecik	2.25	4.06	6.09	7.44	6.32	11.40	-	10.38	9.36	7.00	4.27	2.55
Bingöl	1.48	4.44	4.43	-	-	-	-	8.45	8.18	6.58	4.03	2.31
Bitlis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bolu	2.58	2.46	4.53	6.04	6.17	9.43	-	8.23	8.26	4.46	3.59	1.54
Burdur	2.54	4.49	6.28	7.40	7.15	11.47	-	10.56	9.43	7.14	5.17	2.26
Bursa	2.06	2.45	5.25	5.31	5.30	10.38	9.49	8.34	6.48	3.27	1.55	3.57
Çanakkale	3.15	3.35	7.04	8.16	8.18	12.36	12.15	11.24	9.51	6.54	3.52	2.35
Çankırı	2.03	3.58	5.34	7.45	7.10	10.38	-	10.07	9.54	6.13	3.10	1.34
Çorum	1.29	3.02	4.38	7.31	6.48	10.07	-	9.30	9.03	5.46	2.30	1.13
Denizli	2.37	4.26	6.30	7.42	7.24	10.55	-	10.04	9.06	6.41	4.31	2.44
Diyarbakır	2.5	5.2	6.3	8.3	8.6	11.7	11.4	10.7	9.7	6.4	5.4	3.2
Edirne	2.48	3.48	6.19	0.00	0.00	0.00	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Elazığ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Erzincan	2.33	4.48	4.51	-	-	-	-	9.17	8.26	5.36	4.03	2.40
Erzurum	5.30	-	6.42	8.48	3.00	9.31	-	9.46	8.14	5.49	4.33	2.10
Eskişehir Anadolu	1.52	3.24	5.42	7.46	7.25	11.32	11.36	11.07	10.00	7.57	3.34	2.24
Gaziantep	2.10	5.12	5.37	-	-	-	-	9.09	8.42	5.29	4.25	2.47
Giresun	-	-	-	-	0.00	0.00	-	-	-	-	-	-
Gümüşhane	0.36	3.46	5.12	7.00	6.06	9.19	9.38	8.00	7.40	4.49	1.39	0.22
Hakkari	2.53	5.13	4.49	7.40	9.15	11.00	11.22	11.25	10.06	6.34	4.54	3.37
Hatay	1.33	5.58	6.48	-	-	-	-	11.34	10.12	5.10	4.45	2.28
Isparta	3.36	5.33	7.04	7.27	5.43	10.35	-	10.33	10.31	7.06	3.49	0.18
Mersin	3.54	5.55	7.22	-	-	-	-	10.46	9.45	6.28	5.19	3.34
İstanbul Göztepe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İzmir	4.43	4.41	7.37	8.37	8.56	12.08	-	12.17	10.40	7.53	6.58	4.06
Kars	4.31	4.51	5.54	7.45	7.16	10.55	10.59	10.27	9.44	6.42	4.36	3.31
Kastamonu	2.16	3.31	3.45	5.30	5.09	8.37	-	6.20	7.19	4.46	2.48	1.43
Kayseri	2.33	3.54	5.59	-	10.43	-	-	11.25	9.09	6.16	3.15	2.48
Kırklareli	2.39	3.24	5.37	7.57	7.04	11.12	-	10.09	8.21	4.44	2.30	1.52
Kırşehir	2.42	4.19	6.18	8.09	8.20	11.46	-	10.43	10.15	7.29	3.33	3.04
Kocaeli	2.16	3.10	4.54	7.08	5.56	10.28	-	9.24	8.18	5.22	3.21	2.27
Konya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kütahya	1.36	3.07	4.47	7.53	6.16	10.48	-	10.17	8.49	5.47	3.24	2.29

1.13 Aylık ortalama günlük toplam güneşlenme süresi, 2012 (devam)

Average monthly daily total hours of sunshine, 2012 (continued)

(Saat / Hours)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Malatya	3.14	5.44	6.35	9.58	7.36	10.55	11.15	11.23	10.46	6.13	4.31	2.31
Manisa	2.32	3.00	5.54	0.22	0.44	0.24	-	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Kahramanmaraş	1.54	4.38	5.46	-	-	-	-	8.56	9.58	5.20	3.42	2.17
Mardin	2.26	5.55	5.33	8.40	9.45	12.07	12.20	12.57	10.51	7.26	5.47	4.03
Muğla	1.41	3.15	5.34	7.26	7.17	10.51	-	10.11	-	4.49	1.56	1.04
Muş	1.03	2.48	5.30	-	-	-	-	11.20	9.29	5.24	2.07	0.51
Nevşehir	2.27	4.33	5.33	-	-	-	-	11.43	10.34	6.40	2.49	2.19
Niğde	3.16	5.09	6.15	-	-	-	-	11.20	10.41	6.01	3.54	3.06
Ordu	1.57	3.40	3.04	-	0.00	-	-	4.18	5.06	5.57	2.25	2.57
Rize	1.40	3.16	4.37	6.34	4.48	8.37	8.33	4.16	6.47	5.59	2.52	1.53
Sakarya	2.18	3.13	5.59	6.39	5.39	10.01	-	8.50	8.03	5.39	3.31	2.25
Samsun	2.30	4.12	3.34	0.00	-	-	-	8.03	7.48	5.33	2.39	2.57
Siirt	1.52	4.28	4.57	-	-	-	-	9.16	9.03	6.43	4.49	2.49
Sinop	2.09	2.38	4.10	7.59	5.38	10.03	-	7.42	8.18	5.10	2.33	1.49
Sivas	2.13	3.37	5.08	-	-	0.00	-	12.59	10.45	6.25	3.48	2.06
Tekirdağ	3.48	3.45	6.15	7.25	7.02	10.53	-	10.18	8.19	6.17	3.27	2.34
Tokat	3.03	4.52	5.05	8.12	7.11	8.19	9.35	8.30	9.23	7.04	3.30	2.37
Trabzon Meydan	2.1	3.6	4.3	5.7	4.2	8.5	7.5	3.6	6.1	5.7	-	-
Tunceli	1.42	4.34	5.48	-	-	-	-	10.30	9.06	5.46	4.45	2.21
Şanlıurfa	1.56	5.42	6.25	-	-	-	-	10.51	9.39	6.06	4.08	2.38
Uşak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Van	4.47	5.48	5.45	9.15	10.21	12.07	11.01	10.42	10.27	6.55	5.39	4.16
Yozgat	2.41	4.46	6.02	-	-	-	-	11.14	10.35	7.25	3.56	2.10
Zonguldak	1.21	0.54	2.09	-	5.27	10.41	-	10.01	8.47	0.07	3.18	0.12
Aksaray	3.11	5.00	4.46	8.39	8.00	10.57	11.04	10.42	10.31	7.03	4.58	3.08
Bayburt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Karaman	3.28	5.49	5.19	9.21	8.46	12.14	12.10	11.40	11.57	7.04	3.25	3.43
Kırıkkale	2.00	3.51	5.46	8.21	8.00	11.55	-	11.57	10.12	7.07	3.04	2.10
Batman	2.04	4.40	5.30	-	-	-	-	11.31	10.13	6.45	5.12	2.15
Şırnak Met. İst.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.3
Bartın	1.19	3.07	4.13	6.49	6.56	10.22	-	9.16	8.43	5.45	4.58	2.00
Ardahan	2.22	3.16	5.13	-	1.04	11.27	-	9.04	8.19	5.52	3.37	1.48
İğdır	2.37	4.25	5.04	-	-	-	-	8.33	9.08	6.03	3.41	2.15
Yalova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Karabük	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kilis	2.36	6.31	6.21	9.18	9.24	12.04	11.52	11.39	10.51	7.59	5.27	3.42
Osmaniye	3.27	6.02	7.16	10.16	-	7.59	-	12.01	10.43	6.36	5.38	3.25
Düzce	1.35	2.36	4.01	6.16	6.58	11.19	-	10.03	7.12	5.24	1.39	1.10

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

1.14 Aylık ortalama deniz suyu sıcaklığı, 2012

Average monthly sea temperature, 2012

(°C)

İstasyon	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Stations	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
Akcakoca Met. İst.	8.2	6.6	6.9	9.8	14.9	21.2	24.8	26.9	22.3	19.3	16.6	13.0
Alanya	16.3	16.1	16.8	17.9	20.8	24.4	28.3	30.1	27.8	25.6	23.2	19.6
Anamur	16.6	15.4	15.1	16.4	18.9	23.8	28.2	30.0	29.2	25.5	23.3	20.6
Antalya-Bölge	17.8	16.3	17.1	18.5	21.4	25.2	28.3	29.6	28.1	25.7	22.6	20.3
Ayvalık	7.7	5.9	6.2	9.1	15.4	20.5	23.0	25.7	23.3	20.2	18.5	14.5
Bodrum	14.2	13.3	14.6	16.7	18.9	21.1	24.7	26.1	26.1	24.0	21.1	18.9
Bozcaada	8.1	7.1	7.2	9.2	12.7	19.8	22.8	24.1	21.5	19.5	18.0	15.3
Çanakkale	7.9	6.9	7.5	10.0	14.5	22.1	24.8	25.8	23.0	20.3	17.6	14.1
Çesme	13.3	12.7	14.2	16.6	20.2	23.7	26.4	26.1	23.3	22.2	19.3	16.0
Datça	18.0	16.7	17.3	18.0	19.9	22.9	24.9	26.4	24.9	23.6	21.5	19.4
Dikili	13.1	11.5	14.1	15.5	17.8	21.9	25.7	26.3	24.4	22.7	19.4	16.2
Fethiye	16.6	15.4	16.4	18.3	20.9	25.2	28.3	30.2	27.9	25.1	22.1	18.8
Finike	17.1	16.1	16.8	18.0	20.8	23.9	28.2	29.4	28.1	25.8	23.4	20.0
Florya	7.9	6.2	6.5	9.0	15.1	21.5	25.4	26.6	24.1	20.4	17.0	12.3
Giresun	10.0	7.5	6.8	8.8	13.1	18.7	24.3	26.2	24.1	20.9	18.4	15.0
Gökçeada	10.2	7.5	7.4	9.9	13.9	20.7	24.6	26.0	24.2	21.8	18.0	14.4
Gölcük Kocaeli	8.3	7.2	7.6	11.5	15.1	20.3	23.3	-	-	-	-	-
Hopa	10.4	9.2	8.9	8.9	13.3	19.4	23.3	27.0	25.6	21.5	18.7	14.7
İnebolu	8.6	6.4	6.8	9.8	13.8	17.6	19.7	21.9	16.3	18.5	15.9	12.9
İskenderun	16.2	15.2	15.6	18.5	22.6	25.7	29.4	31.3	29.5	26.8	23.5	19.6
İzmir	12.7	11.5	12.7	14.6	19.2	24.2	27.8	28.6	24.5	22.9	19.6	15.4
Kaş	16.8	16.1	15.7	17.6	19.9	23.3	27.0	29.2	28.5	26.0	23.4	20.2
Kumköy	6.8	5.5	5.7	8.5	14.3	20.4	24.6	24.9	22.0	20.3	16.6	11.8
Kuşadası	15.0	13.5	13.7	16.2	18.5	21.5	25.1	27.1	25.5	22.5	20.8	17.2
Marmaris	16.0	14.8	15.8	17.7	20.8	22.7	25.5	27.6	26.0	24.6	22.4	18.7
Mersin	14.5	13.4	15.2	17.6	20.5	24.1	28.5	30.8	28.6	26.0	22.7	18.6
Ordu	10.0	7.9	8.1	12.1	15.8	20.4	24.2	24.1	22.3	21.2	18.0	13.5
Rize	10.6	8.7	8.1	8.7	11.9	19.1	23.9	26.9	25.1	21.0	17.8	14.0
Samsun	8.8	7.5	8.1	10.8	15.4	21.9	23.5	26.7	23.6	20.9	17.5	12.5
Sinop	9.3	7.7	7.0	9.6	14.9	21.1	24.4	26.0	23.9	21.9	18.4	14.0
Tekirdağ	8.1	6.4	5.9	9.6	15.7	22.1	26.0	27.3	24.4	20.4	17.0	12.6
Trabzon Meydan	10.2	8.4	7.4	8.9	14.7	21.5	25.1	-	-	-	-	-

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Source: Turkish State Meteorological Service

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	20	Explanation
Grafik		Graph
2.1 CO ₂ emisyonu, 2007-2011	22	2.1 CO ₂ emissions, 2007-2011
2.2 Sektörlere göre yakıt tüketiminden kaynaklanan CO ₂ emisyonu, 2007-2011	23	2.2 CO ₂ emission from the consumption of fuel by sectors, 2007-2011
Tablo		Table
2.1 Kükürtdioksit (SO ₂) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2010-2012	22	2.1 Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO ₂), 2010-2012
2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2010-2012	22	2.2 Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of particulate matter, 2010-2012
2.3 Sektörlere göre CO ₂ emisyonu, 2007-2011	23	2.3 CO ₂ emissions by sectors, 2007-2011
2.4 Belediye su göstergeleri, 2006, 2008, 2010	24	2.4 Municipal water indicators, 2006, 2008, 2010
2.5 Belediye atıksu göstergeleri, 2006, 2008, 2010	24	2.5 Municipal wastewater indicators, 2006, 2008, 2010
2.6 Belediye atık göstergeleri, 2006, 2008, 2010	25	2.6 Municipal waste indicators, 2006, 2008, 2010
2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2004, 2008, 2010	25	2.7 Environmental indicators of manufacturing industry, 2004, 2008, 2010
2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları, 2006-2010	26	2.8 Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain, 2006-2010
2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2009-2010	26	2.9 Environmental expenditure of enterprises, 2009-2010

AÇIKLAMA

EXPLANATION

ÇEVRE

ENVIRONMENT

Hava Kalitesi İstatistikleri

Air Quality Statistics

Kükürtdioksit(SO₂) ve partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonlarına ait veriler Çevre ve Şehircilik Bakanlığından alınmıştır.

According to annual average of concentrations of sulphur dioxide (SO₂) and particulate matter (PM10), data from the most polluted air quality monitoring stations were taken by the Ministry of Environment and Urbanization.

2012-2016 Resmi İstatistik Programı kapsamında, 2012 yılı Ocak ayından itibaren Hava Kalitesi haber bültenleri Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanmaktadır.

In the scope of 2012-2016 Official Statistic Programme, (from January 2012) Air Quality Bulletins are published by General Directorate of Environmental Management in the Ministry of Environment and Urbanization.

Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağına bağlı hava kalitesi izleme istasyonlarından alınarak valide edilmiş olan saatlik verilerden, 06.06.2008 tarih ve 26898 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği"nin Ek-2/D bölümünde SO₂ ve PM10 parametreleri için belirtilen, minimum % 90 veri alım oranını sağlayan izleme istasyonları dikkate alınarak kirlilik sıralaması yapılmıştır.

(In O.G. Date: 06.06.2008 and No:26898) In the Annex-2/D section of the "Air Quality Assessment and Management Regulations", data acquisition rate were specified for SO₂ and PM10 parameters. With hourly validated data taken from air quality monitoring stations which belong to National Air Quality Monitoring Network, a pollution rank was formed by considering the monitoring stations with minimum 90% data acquisition rate.

Hava Emisyonu İstatistikleri

Air Emission Statistics

Türkiye İstatistik Kurumu, İklim Değişikliği Koordinasyon Kurulu bünyesinde oluşturulan "Sera Gazları Emisyon Envanteri Çalışma Grubu"nun koordinatörü olup, ulusal sera gazı emisyon envanterinin hazırlanmasından sorumludur. Bu amaçla İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında geliştirilen Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) Rehberinin önerdiği yaklaşımlar kullanılarak enerji, endüstriyel prosesler, tarımsal faaliyetler ve atıklardan kaynaklanan seragazi emisyonları hesaplanmaktadır.

Turkish Statistical Institute (TurkStat), is the coordinator of "Greenhouse Gases Emission Inventory Working Group" established under the Climate Change Coordination Board, and is responsible from preparing the National Greenhouse Gases Emission Inventory. In this context, emissions from energy, industrial processes, agricultural activities and waste are estimated by using the approaches of Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) guideline.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Hava kirleticilerinden kaynaklanan emisyonların hesaplanmasından ve raporlanmasından sorumludur. Ulusal hava kirleticileri emisyon envanteri; EMEP/EEA Rehberinin önerdiği yaklaşımlar çerçevesinde enerji, endüstriyel prosesler, tarım faaliyetleri ve atık kaynaklı hava kirleticileri emisyonlarını kapsamaktadır.

The Ministry of Environment and Urbanization is responsible from the air pollutant emission inventory and reporting this inventory. National air pollutant emission inventory covers the energy, industrial processes, agricultural activities and waste related air pollutant emissions under the methodologies of EMEP/EEA Guidebook.

Su İstatistikleri

Water Statistics

Türkiye İstatistik Kurumu, sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak su çekimleri, su kullanımları, atıksu deşarjları ve arıtımı ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

Turkish Statistical Institute has been collecting data on water abstraction, water use, wastewater discharges and treatments from industrial sector and municipalities via surveys. Surveys conducted within this context are briefly explained below.

1. Sanayi Sektörü Su ve Atıksu İstatistikleri

1. Industrial Sector Water and Wastewater Statistics

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve organize sanayi bölgelerine anket uygulanarak; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, tüketilen su miktarı, arıtılma durumuna göre ve alıcı ortamlarına göre atıksu deşarjı ve arıtma tesislerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında 2004 yılında, devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılından itibaren 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin yerel birimlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

Data on water abstraction by resources, water consumed, wastewater discharges by treatment status and receiving bodies, and wastewater treatment plants are being compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study, all the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. Since 2008, all local units of manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Belediye Su İstatistikleri

2. Municipal Water Statistics

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine iki yılda bir uygulanan bu anket ile; kaynaklarına göre çekilen su miktarı, içme ve kullanma suyu şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi ile dağıtılan su hakkında ayrıntılı veri derlenmektedir.

Municipal water statistics survey is being conducted in all municipalities biennially since 1994. With this survey, detailed information is collected on amount of water abstraction by resource, rate of population served by water supply network, and type and capacity of treatment plants.

3. Belediye Atıksu İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine iki yılda bir uygulanan bu anket ile; kanalizasyon şebekesinin hizmet ettiği nüfus yüzdesi, alıcı ortamlarına göre deşarj edilen atıksu miktarı, arıtma tesislerinin tipi ve kapasitesi, arıtma çamuru miktarı ve bertaraf yöntemlerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Atık İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu sanayi sektörü işyerleri ve belediyelere anket uygulayarak atıklar ile ilgili yıllık bazda veri derlemektedir. Bu çalışma kapsamında uygulanan anketler aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Sanayi Sektörü Atık İstatistikleri

İmalat sanayi işyerleri, termik santraller ve altyapısı tamamlanmış tüm organize sanayi bölgelerine yıllık anket uygulanarak tehlikeli ve tehlikesiz detayında, sektörlerine göre yaratılan, geri kazanılan ve bertaraf edilen endüstriyel atık miktarı ve bertaraf yöntemlerine ilişkin veriler derlenmektedir. Bu çalışma kapsamında; 2004 yılında devlet sektörü imalat sanayi işyerlerinin tamamı ile 10 ve daha fazla kişi çalışan özel sektör imalat sanayi işyerlerinin katma değerinin %80'den fazlasını oluşturan büyük ölçekli işyerleri anket kapsamına alınmıştır. 2008 yılından itibaren 50 ve daha fazla kişi çalışan imalat sanayi işyerlerinin yerel birimlerinin tamamına anket uygulanmıştır.

2. Belediye Atık İstatistikleri

1994 yılından itibaren Türkiye genelinde belediye teşkilatı kurulmuş tüm yerleşim birimlerine iki yılda bir uygulanan bu anket ile; atık toplama hizmeti verilen nüfus yüzdesi, belediyelerin atık toplama ve bertaraf faaliyetleri ile atık geri kazanım ve bertaraf tesislerine yönelik ayrıntılı bilgi derlenmektedir.

Çevresel Harcama İstatistikleri

Çevresel harcamalar, çevre koruma amaçlı yapılan harcamaları içermektedir. Çevre koruma, hem kirliliği önleme ve azaltma faaliyetlerini hem de çevresel bozulmalarla ilgili faaliyetleri kapsar.

Kamu sektörü kapsamında, kamu kuruluşlarının çevresel harcamaları 1997 yılından, belediyelerin çevresel harcamaları 2001 yılından, il özel idarelerinin verileri ise 2005 yılından itibaren, iş sektörü kapsamında ise girişimlerin çevresel harcamaları 2007 yılından itibaren bu amaçla oluşturulmuş soru kağıtları ile yıllık olarak derlenmeye devam edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

PM 10: EN 12341 ile tanımlanan, 10 µm aerodinamik çaplı geçiren bir girişten %50 verimle geçen partiküler maddeyi ifade eder.

Kükürtdioksit (SO₂): Yakıtların doğal olarak yapısında bulunan kükürt bileşiklerinin yanma esnasında açığa çıkmasıyla oluşan kirlenici, boğucu, renksiz ve asidik gazdır.

3. Municipal Wastewater Statistics

The municipal wastewater statistics survey is being conducted in all municipalities biennially since 1994. With this survey, detailed information is collected on rate of population connected to sewerage system, amount of wastewater discharged by receiving bodies, type and capacity of treatment plants, and amount and disposal methods of treatment sludge.

Waste Statistics

Turkish Statistical Institute has been collecting data on waste from industrial sectors and municipalities via surveys. Brief explanation for those surveys are given below.

1. Industrial Sector Waste Statistics

Data on waste generation, waste recovery and disposal in hazardous and non-hazardous detail was compiled via surveys from manufacturing industry establishments, thermal power plants and organized industrial zones. Within this study, all the establishments in public sector and large scale establishments in private sector which represent approximately 80% value added data of the private sector establishments with 10 or more employees were covered in manufacturing industry survey in 2004. Since 2008, local units of all manufacturing industry establishments with 50 or more employees were covered.

2. Municipal Waste Statistics

Municipal waste statistics survey is being conducted in all municipalities biennially since 1994. With this survey, detailed information on rate of population served by municipal waste services, waste collection and disposal activities of municipalities and waste recovery and disposal facilities has been collected.

Environmental Expenditure Statistics

Environmental protection expenditure (EPE) is the money spent on all purposeful activities directly aimed at the prevention, reduction and elimination of pollution or nuisances resulting from production processes or from the consumption of goods and services.

For public sector, environmental expenditure data of governmental organisations, municipalities and private provincial administrations have been compiled since 1997, 2001 and 2005 respectively and for business sector environmental expenditure of enterprises have been compiled since 2007 via questionnaires designed for this purpose.

Definitions and Concepts

PM10: The particulate matter, defined by EN 12341, passing through an entrance which has an aerodynamic diameter of 10 µm, with 50% efficiency.

Sulphur dioxide (SO₂): It is a polluting, suffocating, colorless and acidic gas which is formed naturally during the combustion of fuels containing sulphur compounds.

2.1 Kükürtdioksit (SO₂) konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2010-2012Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of sulphur dioxide (SO₂), 2010-2012 (µg/m³)

	2010		2011		2012
Hakkari	118	Edirne	57	Muğla 2 (Yatağan)	57
Edirne	45	Muğla 1	52	Afyon	35
Kırıkkale	37	Aydın	41	Çanakkale	32
Siirt	29	Çorum	33	Aydın	27
Ardahan	27	Isparta	33	Isparta	27
Niğde	26	Malatya	30	Mardin	25
Burdur	25	Kars	29	Van	25
Aydın	22	Amasya	26	Muş	22
Çanakkale	21	Konya (Selçuklu)	26	Siirt	21
Kocaeli (Dilovası)	21	Karaman	24	Çorum	18

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Source: Ministry of Environment and Urbanization

Not. Bu tablo 2010'dan 2012 yılına kadar Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarından alınan valide edilmiş saatlik ortalama verilerinden %90 ve üzeri olanlar esas alınarak oluşturulmuştur.

Note. This table is formed (from 2010 to 2012) by considering validated hourly average data which are 90% and above from air quality monitoring stations.

2.2 Partiküler madde konsantrasyonlarının yıllık ortalamalarına göre en kirli hava kalitesi izleme istasyonları, 2010-2012Most polluted air quality monitoring stations by the annual average concentrations of particulate matter, 2010-2012 (µg/m³)

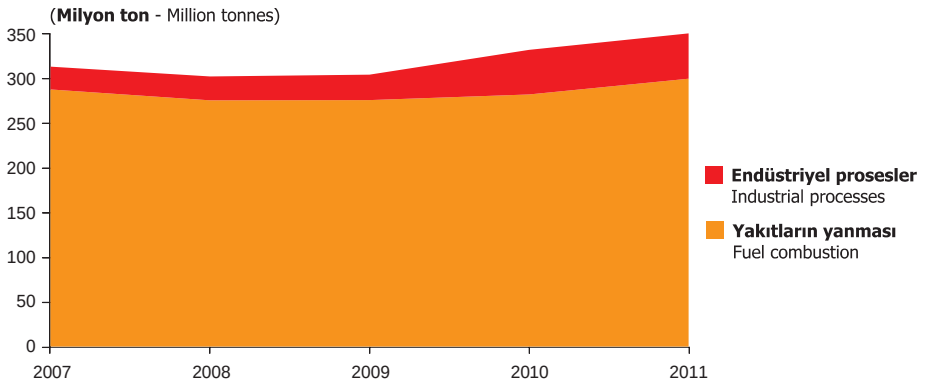
	2010		2011		2012
Osmaniye	126	Afyon	115	Gaziantep	108
Siirt	124	Siirt	102	Kayseri 3 (Hürriyet)	104
İğdır	123	Gaziantep	101	Siirt	100
Kahramanmaraş (Elbistan)	112	Aydın	96	Karaman	93
Adıyaman	95	Sakarya	94	Ankara (Cebeci)	87
Trabzon 2 (Meydan)	90	Düzce	93	Ankara (Sihhiye)	86
Kilis	89	Ankara (Sihhiye)	90	Ankara (Kayaş)	86
Kayseri 3 (Hürriyet)	88	Burdur	86	Isparta	86
Adana (Valilik)	88	Kayseri 3 (Hürriyet)	80	Düzce	85
Elazığ	87	Kütahya	79	Ankara (Dikmen)	84

Kaynak: Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (PM10 verileri)

Source: Ministry of Environment and Urbanization (PM10 data)

Not. Bu tablo 2010'dan 2012 yılına kadar Hava Kalitesi İzleme İstasyonlarından alınan valide edilmiş saatlik ortalama verilerinden %90 ve üzeri olanlar esas alınarak oluşturulmuştur.

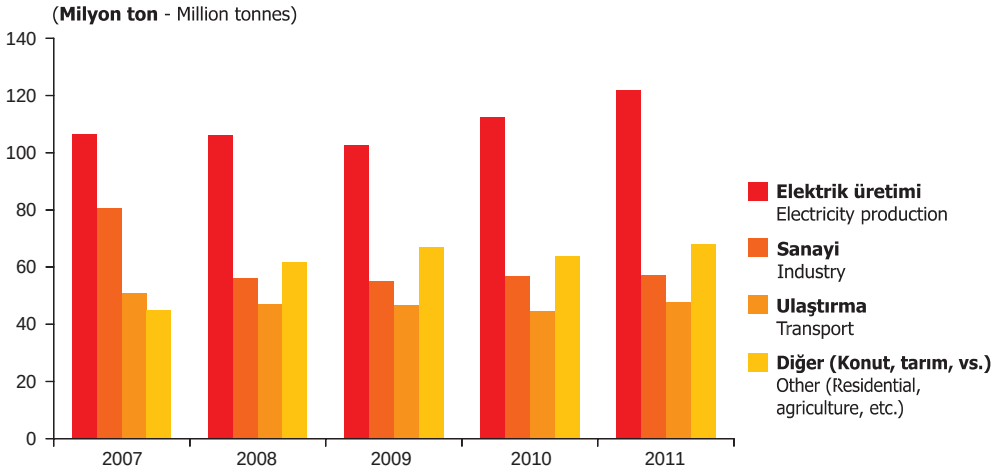
Note. This table is formed (from 2010 to 2012) by considering validated hourly average data which are 90% and above from air quality monitoring stations.

2.1 CO₂ emisyonu - CO₂ emissions

Veri için tablo 2.3'e bakınız.
For data, see table 2.3.

2.3 Sektörlere göre CO₂ emisyonu, 2007-2011CO₂ emissions by sectors, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam (Bin ton)					
Total (Thousand tonnes)	308 070	297 283	299 267	326 552	344 694
Yakıtların yanması (Bin ton)					
Fuel combustion (Thousand tonnes)	282 834	270 862	271 109	277 316	294 649
Elektrik üretimi - Electricity production	106 603	105 941	102 516	112 406	121 760
Sanayi - Industry	80 374	55 973	55 097	56 848	57 253
Ulaştırma - Transport	51 011	47 048	46 707	44 447	47 675
Diğer (konut, tarım, vs.)					
Other (residential, agriculture, etc.)	44 846	61 900	66 788	63 615	67 961
Kaçak emisyonlar (Bin ton)					
Fugitive emissions (Thousand tonnes)	116	118	121	137	132
Endüstriyel prosesler (Bin ton)					
Industrial processes (Thousand tonnes)	25 082	26 262	27 997	49 059	49 859
Atık (Bin ton)					
Waste (Thousand tonnes)	38	41	40	40	54
Kişi başı CO₂ emisyonları (Ton/kişi)					
CO ₂ emissions per capita (Tonnes/capita)	4.39	4.18	4.15	4.47	4.66

2.2 Sektörlere göre yakıt tüketiminden kaynaklanan CO₂ emisyonuCO₂ emission from the consumption of fuel by sectors

2.4 Belediye su göstergeleri, 2006, 2008, 2010

Municipal water indicators, 2006, 2008, 2010

	2006	2008	2010
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questioned	3 225	3 225	2 950
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen belediye sayısı Number of municipalities served by drinking water network	3 167	3 190	2 925
İçme ve kullanma suyu şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı Rate of population served by drinking water network in total population (%)	82	82	82
İçme ve kullanma suyu şebekesi için çekilen toplam su (Milyon m³/yıl) Amount of water supplied (Million m ³ /year)	5 164	4 547	4 785
Kişi başı çekilen günlük su miktarı (litre/kişi-gün) Water abstraction per capita in municipalities (liters/capita-day)	245	215	216
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı Number of municipalities served by drinking water treatment plants	413	434	346
İçme suyu arıtma tesisi sayısı - Number of drinking water treatment plants	139	170	206
İçme suyu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı Rate of population served by drinking water treatment plants in total population (%)	41	41	45
İçme ve kullanma suyu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m³/yıl) Total capacity of drinking water treatment plants (Million m ³ /year)	3 994	4 423	4 500
Fiziksel arıtma - Physical treatment	163	137	157
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	3 830	4 167	4 173
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	1	119	170
İçme suyu arıtma tesislerinde arıtılan içme suyu miktarı (Milyon m³/yıl) Amount of drinking water treated by treatment plants (Million m ³ /year)	2 427	2 121	2 520
Fiziksel arıtma - Physical treatment	64	54	55
Konvansiyonel arıtma - Conventional treatment	2 362	2 020	2 401
Gelişmiş arıtma - Advanced treatment	0.7	47	64

2.5 Belediye atıksu göstergeleri, 2006, 2008, 2010

Municipal wastewater indicators, 2006, 2008, 2010

	2006	2008	2010
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities questioned	3 225	3 225	2 950
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen belediye sayısı Number of municipalities served by sewerage system	2 321	2 421	2 235
Kanalizasyon şebekesi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı Rate of population served by sewerage system in total population (%)	72	73	73
Deşarj edilen atıksu miktarı (Milyon m³/yıl) Amount of wastewater discharged (Million m ³ /year)	3 367	3 261	3 582
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen belediye sayısı Number of municipalities served by wastewater treatment plants	362	442	438
Atıksu arıtma tesisi sayısı - Number of wastewater treatment plants	184	236	326
Atıksu arıtma tesisi ile hizmet edilen nüfusun toplam nüfusa oranı Rate of population served by wastewater treatment plants in total population (%)	42	46	52
Atıksu arıtma tesisi toplam kapasitesi (Milyon m³/yıl) Total capacity of wastewater treatment plants (Million m ³ /year)	3 648	4 143	5 293
Fiziksel - Physical	1 329	1 538	1 839
Biyolojik - Biological	1 511	1 595	1 733
Gelişmiş - Advanced	808	1 001	1 709
Doğal - Natural	...	10	12
Atıksu arıtma tesislerinde arıtılan atıksu miktarı (Milyon m³/yıl) Amount of wastewater treated by treatment plants (Million m ³ /year)	2 140	2 252	2 719
Fiziksel - Physical	714	736	751
Biyolojik - Biological	927	861	931
Gelişmiş - Advanced	500	649	1 032
Doğal - Natural	...	6	5
Belediyelerde deşarj edilen kişi başı günlük atıksu miktarı (litre/kişi-gün) Amount of wastewater discharged per capita in municipalities (liters/capita-day)	181	173	182
Derin deniz deşarjı yapan belediye sayısı Number of municipalities having marine outfalls	77	92	80

2.6 Belediye atık göstergeleri, 2006, 2008, 2010

Municipal waste indicators, 2006, 2008, 2010

	2006	2008	2010
Anket uygulanan belediye sayısı - Number of municipalities surveyed	3 225	3 225	2 950
Atık hizmeti verilen belediye sayısı - Number of municipalities receiving municipal waste services	3 115	3 129	2 879
Atık hizmeti verilen nüfusun toplam nüfusa oranı Rate of population receiving waste services in total population (%)	81	82	83
Toplanan belediye atık miktarı (Bin ton/yıl) Amount of municipal waste collected (Thousand tonnes/year)	25 280	24 361	25 277
Kişi başı ortalama atık miktarı (kg/kşi-gün) Amount of municipal waste per capita (kg/capita-day)	1.21	1.15	1.14
Kişi başı yaz mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kşi-gün) Amount of municipal waste per capita in summer season (kg/capita-day)	1.21	1.16	1.15
Kişi başı kış mevsimi ortalama atık miktarı (kg/kşi-gün) Amount of municipal waste per capita in winter season (kg/capita-day)	1.19	1.13	1.10
Atık bertaraf ve geri kazanım tesisleri - Waste disposal and recovery facilities			
Düzenli depolama tesisi sayısı - Number of controlled landfills	22	37	52
Kapasitesi (Bin ton) - Capacity (Thousand tonnes)	376 974	390 478	423 142
Bertaraf edilen atık miktarı (Bin ton/yıl) Amount of waste disposed of (Thousand tonnes/year)	9 942	10 037	14 309
Kompost tesisi sayısı - Number of composting plant	4	4	5
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	605	551	556
Kompost tesisine getirilen atık miktarı (Bin ton/yıl) Amount of waste brought to composting plant (Thousand tonnes/year)	268	276	216
Yakma tesisi sayısı - Number of incineration plants	3	2	2
Kapasitesi (Bin ton/yıl) - Capacity (Thousand tonnes/year)	44	44	44
Yakılan tıbbi atık miktarı (Bin ton/yıl) Amount of medical waste incinerated (Thousand tonnes/year)	6	8	6

2.7 İmalat sanayi çevre göstergeleri, 2004, 2008, 2010

Environmental indicators of manufacturing industry, 2004, 2008, 2010

	2004	2008	2010
Anket uygulanan işyeri sayısı - Number of establishments questioned	3 217	4 745	6 922
Çekilen su miktarı (Bin m³/yıl) - Amount of water abstracted (Thousand m ³ /year)	1 223 620	1 313 878	1 636 666
Tüketilen su miktarı (Bin m³/yıl) - Amount of water used (Thousand m ³ /year)	1 215 060	1 311 748	1 630 849
Deşarj edilen atıksu miktarı (Bin m³/yıl) Amount of wastewater discharged (Thousand m ³ /year)	637 756	1 027 838	1 256 290
Arıtılan (Bin m³/yıl) - Treated (Thousand m ³ /year)	228 440	165 486	164 410
Arıtılmayan (Bin m³/yıl) - Untreated (Thousand m ³ /year)	409 316	862 352	1 091 880
Toplam atık miktarı (Bin ton/yıl) - Total amount of waste (Thousand tonnes/year)	17 498	12 482	13 366
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl) Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	1 346	614	887
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl) Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	7 943	4 559	3 745
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	8 209	7 309	8 734
Tehlikeli atık miktarı (Bin ton/yıl) - Amount of hazardous waste (Thousand tonnes/year)	1 196	1 136	964
Tesis bünyesinde geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl) Reused/recovered internally (Thousand tonnes/year)	71	7	11
Tesis dışında geri kazanılan/yeniden kullanılan (Bin ton/yıl) Sold for external reuse/recovery (Thousand tonnes/year)	248	229	183
Bertaraf edilen (Bin ton/yıl) - Disposed of (Thousand tonnes/year)	877	900	770

2.8 Kamu sektörünün çevresel konulara göre cari ve yatırım harcamaları, 2006-2010

Environmental current and investment expenditure of public sector by environmental domain, 2006-2010

(TL)

Çevresel konular - Environmental domains	2006	2007	2008	2009	2010
Toplam çevresel harcamalar					
Total environmental expenditure	6 770 723 111	9 154 682 829	9 042 514 654	9 712 399 676	9 856 818 881
Cari harcamalar toplamı					
Total current expenditure	3 859 695 756	4 741 328 128	5 546 210 654	6 480 742 573	6 374 720 008
Yatırım harcamaları toplamı					
Total investment expenditure	2 911 027 355	4 413 354 701	3 496 304 001	3 231 657 103	3 482 098 873
Dış ortam havasını ve iklimi koruma					
Protection of ambient air and climate	84 828	1 829 264	277 774	67 062	32 407
Su hizmetleri - Water services					
920 235 296	2 118 142 202	1 979 207 048	1 569 632 077	1 710 949 320	
Atıksu yönetimi - Wastewater management					
1 214 378 505	1 436 272 030	814 251 481	986 652 371	1 238 993 178	
Atık yönetimi - Waste management					
135 572 043	181 393 971	235 417 347	222 225 563	91 161 570	
Toprak ve yeraltı suyunu koruma					
Protection of soil and groundwater	562 930	7 142 388	8 827 331	4 987 542	8 106 366
Gürültü ve vibrasyonun azaltılması					
Noise and vibration abatement	0	9 037	13 800	3 815	0
Biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması					
Protection of biodiversity and landscape	111 358 333	302 616 833	203 092 169	175 596 011	99 753 915
Radyasyona karşı koruma-Protection against radiation					
0	0	0	0	0	297 239
Araştırma ve geliştirme - Research and development					
2 176 027	3 533 285	5 775 497	3 053 466	73 465	
Enerji - Energy					
1 262 090	8 656 762	7 381 490	325 000	631 005	
Harcamaları bölünemeyen faaliyetler					
Activities leading to indivisible expenditure ⁽¹⁾	525 397 303	353 758 929	242 060 064	269 114 196	332 100 408

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

(1) Harcamaları bölünemeyen faaliyetler başlığı altında, birden fazla

çevresel konuyu içeren ve konulara göre harcamaların ayrılması

mümkün olmayan faaliyetler yer almaktadır.

Note. Figures in the table may not add up to the total due to rounding to the closest integer.

(1) Expenditure which is not possible to separate by environmental domains is included in the activities leading to indivisible expenditure.

2.9 Girişimlerin çevresel harcamaları, 2009-2010

Environmental expenditure of enterprises, 2009-2010

(TL)

		Toplam Total	Cari harcamalar Current expenditure ⁽¹⁾	Yatırım harcamaları Investment expenditure ⁽²⁾
Toplam çevresel harcamalar	2009	1 498 427 806	1 344 865 441	153 562 364
Total environmental expenditure	2010	1 833 790 497	1 661 528 896	172 261 601
Dış ortam havasını ve iklimi koruma	2009	192 176 891	137 751 859	54 425 033
Protection of ambient air and climate	2010	238 308 880	189 622 079	48 686 801
Atıksu yönetimi	2009	392 587 709	349 717 012	42 870 697
Wastewater management	2010	299 194 084	236 603 763	62 590 321
Atık yönetimi	2009	763 799 552	721 115 512	42 684 040
Waste management	2010	1 193 948 613	1 142 288 954	51 659 659
Toprak ve yeraltı suyunu koruma	2009	20 360 414	14 924 482	5 435 932
Protection of soil and groundwater	2010	14 782 444	13 900 925	881 519
Gürültü ve vibrasyonun azaltılması	2009	10 117 473	9 340 307	777 166
Noise and vibration abatement	2010	12 378 857	11 917 256	461 601
Biyolojik çeşitliliğin ve peyzajın korunması	2009	38 381 755	37 832 762	548 993
Protection of biodiversity and landscape	2010	21 882 940	21 403 864	479 076
Araştırma ve geliştirme	2009	11 675 205	11 675 205	-
Research and development	2010	12 662 631	12 662 631	-
Diğer çevre koruma faaliyetleri	2009	69 328 807	62 508 304	6 820 503
Other environmental protection activities	2010	40 632 049	33 129 425	7 502 624

(1) Cari harcamalar, üretilen veya satın alınan çevresel mal ve hizmetler için yapılan harcamalardır. Faydası ve kullanımı bir yıllık olan harcamalardır.

(2) Yatırım harcamaları, çevre koruma amacıyla yeni kurulan ya da ilave edilen sabit sermaye stokları için yapılan üretim ve satın alış harcamalarıdır.

(1) Current expenditure are the outlays for own production of environmental services and specific goods bought in from the market.

(2) Investment expenditure are the outlays (purchases and own-account production) on land and on additions of new durable goods to the stock of fixed assets for environmental protection.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	29	Explanation
Harita		Map
3.1 Yıllık nüfus artış hızı, 2012	42	3.1 Annual growth rate of population, 2012
3.2 Nüfus yoğunluğu, 2012	46	3.2 Population density, 2012
3.3 Ortanca yaş, 2012	48	3.3 Median age, 2012
Grafik		Graph
3.1 İl ve ilçe merkezi - belde ve köy nüfus oranı, 1927-2000	35	3.1 Proportion of province and district centers - towns and villages population, 1927-2000
3.2 Nüfus piramidi, 2000, 2012	52	3.2 Population pyramid, 2000, 2012
3.3 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus oranı, 1975-2000	61	3.3 Proportion of migrated population by places of residence, 1975-2000
Tablo		Table
3.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde/köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2012	33	3.1 Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns/villages and population density, 1927-2012
3.2 Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2012	34	3.2 Number and population of municipalities, 1927-2012
3.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve cinsiyet oranı 1927-2012	35	3.3 Province/district centers, towns/villages population by sex and sex ratio, 1927-2012
3.4 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000	36	3.4 Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000
3.5 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2008-2012	39	3.5 Annual growth rate of population by SR, 2008-2012
3.6 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2012	43	3.6 Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2012
3.7 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2012	47	3.7 Median age and age dependency ratio, 1935-2012
3.8 İBBS'ye göre ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2008-2012	49	3.8 Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2012
3.9 Yaş grubu ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2012	52	3.9 Province/district centers and towns/villages population by age group and sex, 2012
3.10 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1935-2012	53	3.10 Population by literacy and sex, 1935-2012
3.11 Yaş grubu, okuryazarlık, eğitim durumu ve cinsiyete göre nüfus, 2012	54	3.11 Population by age group, literacy, educational level and sex, 2012
3.12 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2012	55	3.12 Population by legal marital status, age group and sex, 2012
3.13 İllere ve cinsiyete göre yasal medeni durum, 2012	56	3.13 Legal marital status by province and sex, 2012
3.14 İllere göre ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2008-2012	60	3.14 Average size of households by province, 2008-2012

	Sayfa Page	
3.15 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000	61	3.15 Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000
3.16 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000	61	3.16 Migrated population by places of residence, 1975-2000
3.17 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2011-2012	62	3.17 Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2011-2012
3.18 Hanehalklarının konuttaki mülkiyet durumlarına göre dağılımı, 2 Ekim 2011	64	3.18 Proportion of households by ownership status of the dwelling, 2 October 2011
3.19 İllere ve engelinin türüne göre engelli nüfus oranı, 2 Ekim 2011	66	3.19 Proportion of disabled population by type of disability, 2 October 2011
3.20 Yıllara göre nüfus, 2013-2075	68	3.20 Population by years, 2013-2075
3.21 Yıllara göre il nüfusları, 2013-2023	69	3.21 Population of provinces by years, 2013-2023
3.22 İllere ve cinsiyete göre ortalama yaş, 2012, 2023	71	3.22 Median age by provinces and sex, 2012, 2023

AÇIKLAMA

GENEL NÜFUS SAYIMLARI, 1927-2000

Bu bölüm, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından uygulanan Genel Nüfus Sayımları sonuçlarına ilişkin verileri kapsamaktadır.

Ülkemizdeki ilk nüfus sayımı 1927 yılında gerçekleştirilmiştir. Daha sonraki nüfus sayımları 1935 ile 1990 yılları arasında düzenli olarak sonu 0 ve 5 ile biten yıllarda uygulanmıştır. 1990 yılından sonra ise nüfus sayımının sonu 0 ile biten yıllarda uygulanması kanunla belirlenmiş ve bu kapsamda 22 Ekim 2000 tarihinde ülkemizde onördördüncü Genel Nüfus Sayımı gerçekleştirilmiştir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü sınırlarımız içinde bulunan nüfusun büyüklüğü, idari bölünüşe göre dağılımı ve başlıca demografik, sosyal ve ekonomik niteliklerinin tam ve doğru olarak tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Sayım günü ülkemizde bulunan hanehalklarındaki tüm kişiler, hanehalkı teşkil etmeyen yurtlar, askeri birlikler, cezaevleri, hastaneler, oteller vb. yerlerdeki kişiler ve göçer nüfus sayılmış ve böylece sınırlarımız içinde bulunan nüfus tam olarak kapsanmıştır. Bu doğrultuda ülkemizde ikamet eden fakat sayım günü yurt dışında bulunan kişiler sayım dışı kalmış, sayım günü sınırlarımız içinde bulunan ancak yurtdışında ikamet eden kişiler sayıma dahil edilmemişlerdir.

2000 Genel Nüfus Sayımı'nda sayım günü ülkemiz sınırları içinde bulunan nüfusun (de facto nüfus) sayımı gerçekleştirilmiştir. Bundan önceki sayımlarda da kullanılan bu tanım gereği sayım günü kişiler nerede bulunuyor ise orada sayıma tabi tutulmuşlardır.

Daha önceki sayımlarda olduğu gibi 2000 Genel Nüfus Sayımı da bir gün içinde sokağa çıkma yasağı uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Nüfus sayım memurları, hanehalkı teşkil eden ve hanehalkı teşkil etmeyen yerleri tek tek ziyaret edip, ilgili kişi ile yüz yüze görüşerek soru kağıdını doldurmuşlardır.

Sayımın birimi kişidir. Sayımdan elde edilen bilgiler her bir kişiden ayrı ayrı alınmıştır. Kişilere ulaşmada iki çerçeve kullanılmıştır; haneler (konutlar) ve hane olmayan yerler (hastane, yurt, cezaevi, askeri birlik, otel, vb.).

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ (ADNKS), 2007-2012

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), Nisan 2006 tarih ve 5490 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Nüfus Hizmetleri Kanunu" çerçevesinde kurulmuştur. Bu kanun, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ni kurma görevini Türkiye İstatistik Kurumu'na, sistemin güncellenmesi ve sürekliliğinin sağlanması görevlerini de İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne vermiştir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi çalışması kapsamında öncelikle ülke genelindeki tüm adres bilgilerinin kaydedildiği "Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)" oluşturulmuştur. Daha sonra Türkiye'de ikamet eden T.C. vatandaşlarının ikamet adresleri Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) Veri Tabanındaki TC. kimlik numarası ile, Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişilerin ikamet adresleri ise pasaport numarası ile eşleştirilerek sistem kurulmuştur.

EXPLANATION

POPULATION CENSUSES, 1927-2000

This section covers data relating to the results of the General Population Censuses conducted by Turkish Statistical Institute.

The first population census in our country was carried out in 1927. The next population censuses were carried out between 1935 and 1990 regularly, in years ending with 0 and 5. After 1990, population censuses have been decided to be carried out in years ending with 0 by a law and in this regard, the fourteenth Population Census was carried out on 22nd October 2000.

The purpose of the 2000 Population Census is to determine completely and correctly the size, the distribution by the administrative division and the demographic, social and economic characteristics of the population within the boundaries of our country on the census day.

All the persons present at places that constitute a household, that do not constitute a household like dormitories, military quarters, prisons, hospitals, hotels, etc. and the nomadic population were counted, and thus all the population within the boundaries of our country on the census day were completely covered. In accordance with this, persons who reside in our country but who were abroad on the census day were excluded from the enumeration, persons who reside abroad but who were in our country on the census day were included in the enumeration.

In 2000 Population Census, the population (de facto population) present within the boundaries of our country on the census day was enumerated. This definition, which was also used in the previous censuses, requires persons being enumerated at localities where they are physically present on the census day.

The 2000 Population Census was carried out in one day by application of a curfew, as it was carried out in previous censuses. The enumerators have visited all the places that constitute a household, and that do not constitute a household and filled in the questionnaires by face to face interview.

The unit of the enumeration is the person. Information obtained from the enumeration is taken from each person separately. Two frames are used in reaching the persons; housing units (dwellings) and places that are not housing units (hospital, dormitory, prison, military quarter, hotel, etc.)

ADDRESS BASED POPULATION REGISTRATION SYSTEM (ABPRS), 2007-2012

Population Services Law No. 5490 dated April 2006 is the legal base for the Address Based Population Registration System (ABPRS). This law charged Turkish Statistical Institute (TurkStat) for establishing the Address Based Population Registration System and Ministry of Interior, General Directorate of Civil Registration and Nationality for updating and maintaining the system.

First of all, National Address Database (NAD) was developed that covers all addresses within the boundaries of the country. After that the address information of Turkish citizens were matched with the Turkish Republic identification numbers in the MERNİS database and the address information of foreigners living in Turkey were matched with the passport numbers thereby the system was established.

ADNKS'de ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ve yabancı uyruklu kişilerin tamamı kapsamaktadır. Kurumsal yerlerde (kışla, cezaevi, huzurevi, üniversite öğrenci yurtları vb.) kalanlar uluslararası tanım gereği ikamet adreslerinin bulunduğu yerleşim yeri nüfusuna değil, kurumsal yerlerin bulunduğu yerleşim yeri nüfusuna dahil edilmektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu tarafından kurulan ADNKS ve UAVT, 5490 sayılı Kanun gereği İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir. ADNKS'ye göre ilk nüfus bilgileri 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla 21 Ocak 2008 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Resmi İstatistik Programı gereği bu sisteme dayalı olarak temel nüfus bilgileri her yıl açıklanmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Yıllık nüfus artış hızı: İki sayım tarihi arasındaki dönemde her 1 000 nüfus için yıllık artan nüfustur.

Nüfus yoğunluğu: Bir kilometrekareye düşen nüfustur.

İl ve ilçe merkezi nüfusu: İl ve ilçe merkezleri sınırları içindeki nüfustur.

Belde ve köy nüfusu: İl ve ilçe merkezleri dışındaki (belde ve köyler) nüfustur.

Cinsiyet oranı: Her 100 kadın için erkek sayısıdır.

Yaş: Kişinin bitirmiş (tamamlamış) olduğu yaştır.

Ortanca yaş: Bir nüfusu oluşturan kişilerin yaşları küçükten büyüğe sıralandığında ortada kalan kişinin yaşıdır. Buna göre, nüfusun yarısı bu yaştan küçük, diğer yarısı da bu yaştan büyüktür.

Toplam yaş bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" ve "65 ve daha yukarı" yaş gruplarındaki kişi sayısıdır.

Genç bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "0-14" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Yaşlı bağımlılık oranı: "15-64" yaş grubundaki her 100 kişi için "65 ve daha yukarı" yaş grubundaki kişi sayısıdır.

Ortalama hanehalkı büyüklüğü: Bir hanehalkını oluşturan kişilerin ortalama sayısıdır.

Okuryazar nüfus: Okuma ve yazma bilen nüfustur.

Okuma yazma bilen oranı: 6 ve daha yukarı yaştaki her 100 kişiye karşılık gelen okuma yazma bilen kişi sayısıdır.

Medeni durum (ADNKS): Yasal medeni durum; hiç evlenmedi, evli, eşi öldü ve boşandı olarak sınıflandırılmıştır. Ülke sınırları içinde yaşayan 15 ve daha yukarı yaştaki T.C. vatandaşları kapsamaktadır.

In Address Based Population Registration System, all Turkish citizens and foreigners living in Turkey are covered. Persons who live in institutional places (military barracks, prisons, nursing homes, university dormitories, etc.) are included in the population of localities where the institutional places are founded according to the international definitions.

Address Based Population Registration System (ABPRS) and National Address Database (NAD), which were established by TurkStat, were transferred to the Ministry of Interior, General Directorate of Civil Registration and Nationality in accordance with the Law No.5490. First results referring December 31, 2007 based on the new system were announced to the public on January 21, 2008. The results of the system is announced annually in accordance with the Official Statistics Programme.

Definitions and Concepts

Annual growth rate of population: In the period between two census dates, population increase per 1 000 population per year.

Population density: Population per one square kilometer.

Province and district centers population: Population within the boundaries of province and district centers.

Towns and villages population: Population of the places (towns and villages) outside the province and district centers.

Sex ratio: The number of males per 100 females.

Age: Age completed by the person.

Median age: The age of the person in the middle when all the persons in the population are arranged in ascending order. In this aspect, half of the population is younger than this age and half of it is older than this age.

Total age dependency ratio: The number of persons at "0-14" and "65 and over" age groups per 100 persons at "15-64" age group.

Youth dependency ratio: The number of persons at "0-14" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Elderly dependency ratio: The number of persons at "65 and over" age group per 100 persons at "15-64" age group.

Average size of households: The average number of persons in a household.

Literate population: The persons who know how to read and write.

Proportion of literate population: Number of persons who can read and write per 100 persons 6 years of age and over.

Marital status (ABPRS): Legal marital status is categorized as never married, married, widowed and divorced. 15 years of age and over Turkish citizens residing within the borders of the country are covered.

GÖÇ İSTATİSTİKLERİ**Genel Nüfus Sayımları, 1975-2000**

Sayım günündeki daimi ikametgah yeri ile sayımdan beş yıl önceki daimi ikametgah yeri farklı olan kişiler, göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır. Bu tanım gereği göç eden nüfus, 5 ve daha yukarı yaştaki nüfusu kapsamaktadır.

Daimi ikametgah: Bir kişinin ikamet ettiği yer, yıl içerisinde en uzun süre yaşadığı yerleşim yeridir.

Yerleşim yerleri arası göç: İl merkezi, ilçe merkezi ve bucak-köyler arasında göç eden nüfus olarak tanımlanmıştır.

İller arası göç: İdari olarak tanımlanmış iller arasındaki göçü kapsamaktadır. Yerleşim yeri ve iller arası göç arasındaki fark, aynı il içinde yerleşim yerleri arasındaki hareketliliği vermektedir.

İç göç: Ülke sınırları içindeki belirli alanlar (il, bölge vb.) arasındaki nüfus hareketliliği iç göç olarak tanımlanmaktadır.

Aldığı göç: Ülke sınırları içindeki, belirli bir alana diğer alanlardan gelen göçtür.

Verdiği göç: Ülke sınırları içindeki belirli bir alandan, diğer alanlara giden göçtür.

Net göç: Belirli bir alanın aldığı göç ile verdiği göç arasındaki farktır. Belirli bir alanın aldığı göç verdiği göçten fazla ise net göç pozitif, verdiği göç aldığı göçten fazla ise net göç negatiftir.

Net göç hızı: Göç edebilecek her bin kişi için net göç sayısıdır. Net göç hızı aşağıdaki formüle göre hesaplanmıştır.

$$m_{(i,t)} = [(M_i - M_t) / (P_{i,t+n} - 0.5 * (M_i - M_t))] * k$$

Burada;

$m_{(i,t)}$: Net göç hızı

M_i : Aldığı göç

M_t : Verdiği göç

$M_i - M_t$: Net göç

$P_{i,t+n}$: i'nin t+n zamandaki daimi ikametgah nüfusu

i : Göçün incelendiği alan

k : Sabit sayı (k=1000)

ADRESE DAYALI NÜFUS KAYIT SİSTEMİ, 2011-2012

İç göç: Son bir yıl içinde, ülke sınırları içinde belirli alanlardaki daimi ikametgah adres değişiklikleri iç göç olarak tanımlanmıştır.

Kapsam: Ülke sınırları içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları kapsamıştır.

2011 NÜFUS VE KONUT ARAŞTIRMASI (NKA)

Nüfus ve konut sayımları, nüfusun ve ikamet edilen konutların temel nitelikleri hakkında coğrafi anlamda detaylı bilgi sağlayan kapsamlı çalışmalardır.

Birleşmiş Milletler, nüfus ve konut konusunda ülkelerarası karşılaştırılabilir istatistikler elde edilmesi amacıyla sonu "0" ile biten ve bu yıllara yakın yıllarda ülkelerin "nüfus ve konut sayımı" yapmalarını önermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu, idari kayıtlara dayalı geniş kapsamlı bir örnekleme araştırması olarak planladığı nüfus ve konut araştırmasını, Avrupa Birliği'ne üye ülkelere uyumlu bir şekilde 2011 yılında gerçekleştirmiştir.

MIGRATION STATISTICS**Population Censuses, 1975-2000**

The person whose place of permanent residence on the census day was different from the place of permanent residence five years ago is defined as migrant. Migrant population covers the population 5 years of age and over.

Permanent residence: The place of residence of a person is the place that a person lives most of the time within a year.

Migration across places of residence: It is defined as migrated population across province centers, district centers and subdistricts-villages.

Migration across provinces: It covers the migration across provinces which was defined administratively. Difference between migration across places of residence and provinces gives the movement across places of residence within the same province.

Internal migration: Internal migration is defined as population movement between the specific areas (province, region, etc.) inside the country.

In-migration: Migrants who arrive a specific area from other areas within the country.

Out-migration: Migrants who depart from a specific area to the other areas within the country.

Net migration: The difference between in-migration and out-migration for a specific area. If in-migration is more than out-migration, net migration is positive. If out-migration is more than in-migration, net migration is negative.

Net migration rate: It is the number of net migration per thousand persons who are able to migrate. Net migration rate is calculated by the following formula.

$$m_{(i,t)} = [(M_i - M_t) / (P_{i,t+n} - 0.5 * (M_i - M_t))] * k$$

Where;

$m_{(i,t)}$: Net migration rate

M_i : In-migration

M_t : Out-migration

$M_i - M_t$: Net migration

$P_{i,t+n}$: Population residing in "i" at the time "t+n"

i : The place in which migration is defined

k : Constant (k=1000)

ADDRESS BASED POPULATION REGISTRATION SYSTEM, 2011-2012

Internal migration: Internal migration is defined as changes in usual residence addresses of population within the one year in the specific areas inside the country.

Coverage: The citizens of Republic of Turkey who are residing within the borders of the country are covered.

2011 POPULATION AND HOUSING CENSUS (PHC)

Population and housing censuses are large scaled studies which are designed to collect information on main characteristics of population and residential dwellings in detailed geographical level.

In order to obtain comparable statistics, United Nations recommends countries to carry out population and housing censuses during the 2010 census round. In line with EU member states, Turkstat conducted population and housing census in 2011. This study was designed as a comprehensive sample survey which was based on administrative registers.

2011 Nüfus ve Konut Araştırması, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden elde edilemeyen; hanehalkı özellikleri, işgücü, istihdam ve işsizlik, göç ve göç nedeni, engellilik ile bina ve konut nitelikleri gibi bilgileri sağlamak amacıyla "2 Ekim 2011" tarihini referans gün kabul ederek, 3 Ekim - 31 Aralık 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Yasal dayanak: 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu uyarınca hazırlanan 2007-2011 dönemi Resmi İstatistik Programı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Kapsam: Araştırmada, ülkemizde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile yabancı uyruklu kişiler kapsamıştır. Ancak, altı aydan kısa süreli ülkemizde bulunan (örneğin yurt dışında ikamet edip, tatilini Türkiye'de geçiren) T.C. vatandaşları kapsam dışında tutulmuştur.

Yöntem: Araştırma, ADNKS ve Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtları temel alınarak dizüstü bilgisayarlar (netbook) ve soru kâğıtları aracılığıyla, yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır.

Örnek hacmi: Yaklaşık 100 dolu konuttan (ADNKS'de ikamet eden kişi kaydı bulunan adresler) oluşacak şekilde belirlenen toplam 195 192 sayım bölgesinden 22 861'si (%11.7) örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bunun sonucunda, yaklaşık 2.2 milyon hanede 8.1 milyon kişiye anket uygulanmıştır. Kurumsal yerlerde (üniversite öğrenci yurdu, askeri birlik ve kılla vb.) ise tam sayım yapılmıştır. Kurumsal nüfus dâhil edildiğinde, toplam nüfusun %12.6'sı ile görüşülmüştür.

Tanım ve Kavramlar

Engellilik: Engellilik soruları, bu alan ile ilgili olarak Birleşmiş Milletler bünyesinde çalışan ve sayımlar ile araştırmalar için engellilik soruları geliştiren "Washington Group" önerileri baz alınarak hazırlanmıştır. Bu sorular aynı zamanda Dünya Sağlık Örgütü tarafından üretilen Uluslararası Sağlık, Engellilik ve Fonksiyon Sınıflaması (ICF) ile de uyumlu bir şekilde geliştirilmiştir. 2011 Nüfus ve Konut Araştırması'nda 6 engellilik durumu ile ilgili olarak sorulama yapılmış, bu sorulara "Hiç zorlanmıyorum, Biraz zorlanıyorum, Çok zorlanıyorum, Hiç yapamıyorum" şeklinde cevap verilmesi beklenmiştir. Bu sorularda kişinin kendisini nasıl değerlendirdiği dikkate alınmıştır.

Görme ve duyma ile ilgili sorular dışındakiler için bireylerin yardımcı cihaz olmadan zorluk çekme durumu sorgulanmıştır. Görme ve duymaya ilişkin sorular tüm nüfusa yöneltilirken, diğer sorularda 3 ve üzeri yaştaki kişiler kapsamıştır. Engellilik durumu oransal olarak hesaplanırken ilgili fonksiyonda çok zorlandığını ve hiç yapamadığını beyan edenlerin oranı alınmıştır.

Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075

Güncel nüfus projeksiyonları kuşak bileşen yöntemiyle üretilmiş ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2012 Sonuçları ile idari kayıtlar kullanılarak hesaplanmıştır.

Information which can not be derived from Address Based Population Registration System, such as; household characteristics, labour force, employment, unemployment, migration, reason for migration, disability and building and dwelling characteristics etc. was planned to be obtained from 2011 Population and Housing Census. In the census, the reference date was 2nd October 2011. The field application was carried out between 3 October and 31 December 2011.

Legal basis: 2011 Population and Housing Census was conducted according to the 2007-2011 Official Statistics Program of Turkstat.

Coverage: In the survey, Turkish citizens and foreigners were covered. Turkish citizens who are in Turkey for less than six months (for example those that live abroad, but come to Turkey for vacation) were not considered to be in the coverage.

Method: 2011 census was based on Address Based Population Registration System and National Address Database registers and applied by face-to-face interviewing method. Hand held devices (netbooks) and paper based questionnaires were used for data collection.

Sampling size: In total, 195 192 enumeration areas were defined including about 100 inhabited dwellings (dwellings in which persons registered in ABPRS). Then 22 861 enumeration areas were selected (11.7%) by sampling method. As a result, census questionnaire was applied to approximately 8.1 million people in 2.2 million households. On the other hand, complete enumeration was carried out at institutional (university dormitories, nursing homes, prisons, orphanages, military barracks etc.) places. Including the institutional population, 12.6% of total population were interviewed.

Definitions and Concepts

Disability: Disability questions were formed based on UN led 'Washington Group' recommendations who develop disability questions for censuses and surveys. These questions are in accordance with International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) which is developed by World Health Organization. In the Population and Housing Survey 6 functions were questioned and these questions were expected to be answered by one of the following options: 'No difficulty, Yes, some difficulty, Yes, a lot of difficulty or cannot do it at all'. In these questions self evaluation of the respondent was considered.

For questions except for the ones regarding seeing and hearing, difficulty in function was questioned without taking into consideration any assisting equipment. Questions regarding seeing and hearing were directed to all ages where for others only those that are 3 years or older were covered. When proportion of disabled were calculated, the proportions of persons who declared that they cannot do at all or have a lot difficulty in the related function were considered.

Population Projections, 2013-2075

Recent population projections were made by cohort component method and were calculated by using the results of 2012 Address Based Population Registration System (ABPRS) and final administrative data.

3.1 Nüfus, yıllık nüfus artış hızı, il, ilçe, belde/köy sayısı ve nüfus yoğunluğu, 1927-2012

Population, annual growth rate of population, number of provinces, districts, towns/villages and population density, 1927-2012

Yıl Year	Nüfus Population	Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (%)	İl sayısı Number of provinces	İlçe sayısı Number of districts	Belde ve köy sayısı Number of towns and villages ^{(1) (2)}	Nüfus yoğunluğu Population density ⁽³⁾
Genel Nüfus Sayımları						
Population Censuses						
1927	13 648 270	-	63	328	40 600	18
1935	16 158 018	21.1	57	356	34 876	21
1940	17 820 950	⁽⁴⁾ 17.0	63	370	34 024	23
1945	18 790 174	10.6	63	396	34 063	24
1950	20 947 188	21.7	63	422	34 252	27
1955	24 064 763	27.8	66	493	34 787	31
1960	27 754 820	28.5	67	570	35 441	36
1965	31 391 421	24.6	67	571	35 638	41
1970	35 605 176	25.2	67	572	35 996	46
1975	40 347 719	25.0	67	572	36 115	52
1980	44 736 957	20.7	67	572	36 155	58
1985	50 664 458	24.9	67	580	36 022	65
1990	56 473 035	21.7	73	829	36 226	73
2000	67 803 927	18.3	81	850	37 398	88
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi						
Address Based Population Registration System ⁽⁵⁾						
2007	70 586 256	-	81	850	36 732	92
2008	71 517 100	13.1	81	892	36 330	93
2009	72 561 312	14.5	81	892	36 345	94
2010	73 722 988	15.9	81	892	36 379	96
2011	74 724 269	13.5	81	892	36 402	97
2012	75 627 384	12.0	81	892	36 411	98

Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1927-2000 ve**Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2007-2012****(1) İlk kademe belediyeleri dahildir.****(2) İkamet eden kişi olmayan köyler dahildir.****(3) Türkiye'nin yüzölçümü 769 604 km²'dir. Yüzölçümüne doğal göller ve baraj gölleri dahil değildir. Harita Genel Komutanlığı'ndan temin edilen 1/1 000 000 ölçekli harita baz alınarak hesaplanmıştır.****(4) Hatay ilinin nüfusu, toplam nüfusa dahil edilerek hesaplanmıştır.****(5) İl, ilçe, belediye ve köylere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT)'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.**

Source: Results of Population Censuses, 1927-2000 and

Results of Address Based Population Registration System, 2007-2012

(1) Number of submunicipalities are included.

(2) Villages, in which there is no residing population are included.

(3) Surface area of Turkey is 769 604 km². Lakes and dams are excluded from the surface area. It was calculated according to 1/1 000 000 scaled map provided from General Command of Mapping.

(4) It was calculated by including the population of Hatay province to total population.

(5) Number and population of provinces, districts, municipalities and villages are determined by taking into account administrative attachment and legal entity changes recorded by the General Directorate of Civil Registration and Nationality (GDCRN) in the National Address Database (NAD) in accordance with the related regulation and administrative registers.

3.2 Belediye sayısı ve nüfusu, 1927-2012

Number and population of municipalities, 1927-2012

Yıl Year	Toplam - Total		Belediye sayısı - Number of municipalities			
	Sayı Number	Nüfus Population	Büyükşehir Metropolitan	İl Province	İlçe District	Belde Town ⁽¹⁾
Genel Nüfus Sayımları Population Censuses						
1927	460	-	-	63	328	69
1935	505	4 174 542	-	57	356	92
1940	549	4 753 304	-	63	370	116
1945	583	5 145 020	-	63	396	124
1950	628	5 768 665	-	63	422	143
1955	809	7 804 354	-	66	493	250
1960	995	9 994 644	-	67	570	358
1965	1 062	12 787 663	-	67	571	424
1970	1 303	16 753 979	-	67	572	664
1975	1 654	20 500 442	-	67	572	1 015
1980	1 725	25 523 604	-	67	572	1 086
1985	1 715	30 994 747	3	65	580	1 067
1990	2 053	37 889 728	8	65	829	1 151
2000	3 228	53 403 840	16	65	850	2 297
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Address Based Population Registration System ⁽²⁾						
2007	3 225	58 538 501	16	65	850	2 294
2008 ⁽³⁾	2 954	59 093 094	16	65	892	1 981
2009	2 951	60 264 546	16	65	892	1 978
2010	2 950	61 571 332	16	65	892	1 977
2011	2 950	62 678 751	16	65	892	1 977
2012	2 950	63 743 047	16	65	892	1 977

Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1927-2000 ve**Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2007-2012****(1) İlk kademe belediyeleri dahildir.****(2) Belediyelere göre sayı ve nüfuslar belirlenirken;****Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından, ilgili mevzuat ve idari kayıtlar uyarınca Ulusal Adres Veri Tabanı'nda yerleşim yerlerine yönelik olarak yapılan idari bağlılık ve tüzel kişilik değişiklikleri dikkate alınmıştır.****(3) 5747 sayılı Yasa ile kurulan ve belediye organlarının seçimi 29/03/2009 tarihli Mahalli İdareler Seçiminde yapılan 43 ilçe, belediye sayısına dâhil edilmiştir.**

Source: Results of Population Censuses, 1927-2000 and

Results of Address Based Population Registration System, 2007-2012

(1) Number of submunicipalities are included.

(2) Number and population of municipalities are determined by taking into account administrative attachment and legal entity changes recorded by the General Directorate of Civil Registration and Nationality in the National Address Database in accordance with the related regulation and administrative registers.

(3) 43 new districts; which are established according to the Law No. 5747 (the election of municipal bodies of these districts was held at Local Government Elections dated 29/03/2009), are included in the number of municipalities.

3.3 Cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve cinsiyet oranı 1927-2012

Province/district centers, towns/villages population by sex and sex ratio, 1927-2012

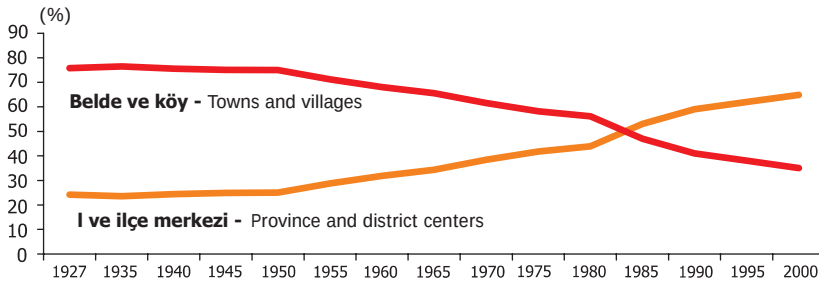
				İl ve ilçe merkezi nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı Proportion of province and district centers population in total (%)			Belde ve köy nüfusunun toplam nüfus içindeki oranı Proportion of towns and villages population in total (%)			Cinsiyet oranı Sex ratio
Yıl Year	Toplam - Total			Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females							
Genel Nüfus Sayımları Population Censuses										
1927	13 648 270	6 563 879	7 084 391	24.2	26.1	22.5	75.8	73.9	77.5	92.7
1935	16 158 018	7 936 770	8 221 248	23.5	24.8	22.3	76.5	75.2	77.7	96.5
1940	17 820 950	8 898 912	8 922 038	24.4	26.2	22.6	75.6	73.8	77.4	99.7
1945	18 790 174	9 446 580	9 343 594	24.9	26.5	23.4	75.1	73.5	76.6	101.1
1950 ⁽¹⁾	20 947 188	10 572 557	10 374 631	25.0	26.6	23.4	75.0	73.4	76.6	101.9
1955	24 064 763	12 233 421	11 831 342	28.8	30.6	26.9	71.2	69.4	73.1	103.4
1960	27 754 820	14 163 888	13 590 932	31.9	33.7	30.1	68.1	66.3	69.9	104.2
1965	31 391 421	15 996 964	15 394 457	34.4	36.2	32.6	65.6	63.8	67.4	103.9
1970	35 605 176	18 006 986	17 598 190	38.5	40.6	36.2	61.5	59.4	63.8	102.3
1975	40 347 719	20 744 730	19 602 989	41.8	43.4	40.1	58.2	56.6	59.9	105.8
1980	44 736 957	22 695 362	22 041 595	43.9	45.3	42.5	56.1	54.7	57.5	103.0
1985	50 664 458	25 671 975	24 992 483	53.0	54.6	51.4	47.0	45.4	48.6	102.7
1990	56 473 035	28 607 047	27 865 988	59.0	60.3	57.7	41.0	39.7	42.3	102.7
2000	67 803 927	34 346 735	33 457 192	64.9	65.3	64.5	35.1	34.7	35.5	102.7
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Address Based Population Registration System										
2007	70 586 256	35 376 533	35 209 723	70.5	70.5	70.5	29.5	29.5	29.5	100.5
2008	71 517 100	35 901 154	35 615 946	75.0	75.1	74.9	25.0	24.9	25.1	100.8
2009	72 561 312	36 462 470	36 098 842	75.5	75.7	75.4	24.5	24.3	24.6	101.0
2010	73 722 988	37 043 182	36 679 806	76.3	76.4	76.1	23.7	23.6	23.9	101.0
2011	74 724 269	37 532 954	37 191 315	76.8	76.9	76.7	23.2	23.1	23.3	100.9
2012	75 627 384	37 956 168	37 671 216	77.3	77.3	77.2	22.7	22.7	22.8	100.8

**Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1927-2000 ve
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2007-2012**
(1) Cinsiyete göre nüfus 1945 ve 1955 yılı cinsiyet
oranlarından tahmin edilmiştir.

Source: Results of Population Censuses, 1927-2000 and
Results of Address Based Population Registration System, 2007-2012
(1) Population by sex has been estimated by the sex ratios of
years 1945 and 1955.

3.1 İl ve ilçe merkezi - belde ve köy nüfus oranı

Proportion of province and district centers - towns and villages population

3.4 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000

Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000

İBBS - SR	Nüfus - Population						Yıllık nüfus artış hızı		
	1990			2000			Annual growth rate of population (‰)		
	Toplam	İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy	Toplam	İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy	Toplam	İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy
	Total	Province and district centers	Towns and villages	Total	Province and district centers	Towns and villages	Total	Province and district centers	Towns and villages
TR Türkiye - Turkey	56 473 035	33 656 275	22 816 760	67 803 927	44 006 274	23 797 653	18.3	26.8	4.2
TR1 İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.1	29.3	80.7
TR10	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.1	29.3	80.7
TR100 İstanbul	7 195 773	6 779 594	416 179	10 018 735	9 085 599	933 136	33.1	29.3	80.7
TR2 Batı Marmara									
West Marmara	2 589 490	1 255 780	1 333 710	2 895 980	1 608 653	1 287 327	11.2	24.8	-3.5
TR21	1 182 953	618 393	564 560	1 354 658	815 487	539 171	13.5	27.7	-4.6
TR211 Tekirdağ	468 842	258 440	210 402	623 591	395 377	228 214	28.5	42.5	8.1
TR212 Edirne	404 599	210 421	194 178	402 606	230 908	171 698	-0.5	9.3	-12.3
TR213 Kırklareli	309 512	149 532	159 980	328 461	189 202	139 259	5.9	23.5	-13.9
TR22	1 406 537	637 387	769 150	1 541 322	793 166	748 156	9.1	21.9	-2.8
TR221 Balıkesir	974 274	468 758	505 516	1 076 347	577 595	498 752	10.0	20.9	-1.3
TR222 Çanakkale	432 263	168 629	263 634	464 975	215 571	249 404	7.3	24.6	-5.5
TR3 Ege - Aegean	7 594 977	4 344 471	3 250 506	8 938 781	5 495 575	3 443 206	16.3	23.5	5.8
TR31	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.4	24.5	13.6
TR310 İzmir	2 694 770	2 137 721	557 049	3 370 866	2 732 669	638 197	22.4	24.5	13.6
TR32	2 138 507	920 207	1 218 300	2 516 114	1 175 369	1 340 745	16.3	24.5	9.6
TR321 Aydın	824 816	384 711	440 105	950 757	493 114	457 643	14.2	24.8	3.9
TR322 Denizli	750 882	337 416	413 466	850 029	413 914	436 115	12.4	20.4	5.3
TR323 Muğla	562 809	198 080	364 729	715 328	268 341	446 987	24.0	30.4	20.3
TR33	2 761 700	1 286 543	1 475 157	3 051 801	1 587 537	1 464 264	10.0	21.0	-0.7
TR331 Manisa	1 154 418	590 374	564 044	1 260 169	714 760	545 409	8.8	19.1	-3.4
TR332 Afyonkarahisar	738 979	306 209	432 770	812 416	371 868	440 548	9.5	19.4	1.8
TR333 Kütahya	577 905	243 151	334 754	656 903	318 869	338 034	12.8	27.1	1.0
TR334 Uşak	290 398	146 809	143 589	322 313	182 040	140 273	10.4	21.5	-2.3
TR4 Doğu Marmara									
East Marmara	4 688 514	3 005 754	1 682 760	5 741 241	3 867 055	1 874 186	20.3	25.2	10.8
TR41	2 413 259	1 720 914	692 345	3 025 475	2 312 348	713 127	22.6	29.5	3.0
TR411 Bursa	1 596 161	1 153 007	443 154	2 125 140	1 630 940	494 200	28.6	34.7	10.9
TR412 Eskişehir	641 301	477 436	163 865	706 009	557 028	148 981	9.6	15.4	-9.5
TR413 Bilecik	175 797	90 471	85 326	194 326	124 380	69 946	10.0	31.8	-19.9
TR42	2 275 255	1 284 840	990 415	2 715 766	1 554 707	1 161 059	17.7	19.1	15.9
TR421 Kocaeli	920 255	579 681	340 574	1 206 085	722 905	483 180	27.0	22.1	35.0
TR422 Sakarya	683 281	404 742	278 539	756 168	459 824	296 344	10.1	12.8	6.2
TR423 Düzce	273 679	105 834	167 845	314 266	130 632	183 634	13.8	21.0	9.0
TR424 Bolu	262 919	107 551	155 368	270 654	142 685	127 969	2.9	28.3	-19.4
TR425 Yalova	135 121	87 032	48 089	168 593	98 661	69 932	22.1	12.5	37.4
TR5 Batı Anadolu									
West Anatolia	5 204 217	3 905 981	1 298 236	6 443 236	4 975 251	1 467 985	21.4	24.2	12.3
TR51	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.4	22.2	15.7
TR510 Ankara	3 236 378	2 836 802	399 576	4 007 860	3 540 522	467 338	21.4	22.2	15.7
TR52	1 967 839	1 069 179	898 660	2 435 376	1 434 729	1 000 647	21.3	29.4	10.7
TR521 Konya	1 752 658	963 128	789 530	2 192 166	1 294 817	897 349	22.4	29.6	12.8
TR522 Karaman	215 181	106 051	109 130	243 210	139 912	103 298	12.2	27.7	-5.5

3.4 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)

Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000 (continued)

İBBS - SR	Nüfus - Population						Yıllık nüfus artış hızı		
	1990			2000			Annual growth rate of population (‰)		
	İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy		İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy		İl ve ilçe merkezi	Belde ve köy	
	Toplam	Province and district centers	Towns and villages	Toplam	Province and district centers	Towns and villages	Toplam	Province and district centers	Towns and villages
TR6 Akdeniz									
Mediterranean	7 026 489	4 051 596	2 974 893	8 706 005	5 204 203	3 501 802	21.4	25.0	16.3
TR61	1 821 881	961 102	860 779	2 490 235	1 377 788	1 112 447	31.2	36.0	25.6
TR611 Antalya	1 132 211	602 194	530 017	1 719 751	936 330	783 421	41.8	44.1	39.1
TR612 Isparta	434 771	229 796	204 975	513 681	301 561	212 120	16.7	27.2	3.4
TR613 Burdur	254 899	129 112	125 787	256 803	139 897	116 906	0.7	8.0	-7.3
TR62	2 816 486	1 913 725	902 761	3 500 878	2 397 073	1 103 805	21.7	22.5	20.1
TR621 Adana	1 549 233	1 125 149	424 084	1 849 478	1 397 853	451 625	17.7	21.7	6.3
TR622 Mersin	1 267 253	788 576	478 677	1 651 400	999 220	652 180	26.5	23.7	30.9
TR63	2 388 122	1 176 769	1 211 353	2 714 892	1 429 342	1 285 550	12.8	19.4	5.9
TR631 Hatay	1 109 754	531 707	578 047	1 253 726	581 341	672 385	12.2	8.9	15.1
TR632 Kahramanmaraş	894 264	407 215	487 049	1 002 384	536 007	466 377	11.4	27.5	-4.3
TR633 Osmaniye	384 104	237 847	146 257	458 782	311 994	146 788	17.8	27.1	0.4
TR7 Orta Anadolu									
Central Anatolia	3 818 444	1 925 361	1 893 083	4 189 268	2 365 571	1 823 697	9.3	20.6	-3.7
TR71	1 528 813	724 581	804 232	1 690 826	896 257	794 569	10.1	21.3	-1.2
TR711 Kırıkkale	350 360	243 378	106 982	383 508	285 294	98 214	9.0	15.9	-8.5
TR712 Aksaray	330 569	144 217	186 352	396 084	200 216	195 868	18.1	32.8	5.0
TR713 Niğde	301 691	97 286	204 405	348 081	126 812	221 269	14.3	26.5	7.9
TR714 Nevşehir	289 509	112 955	176 554	309 914	136 523	173 391	6.8	18.9	-1.8
TR715 Kırşehir	256 684	126 745	129 939	253 239	147 412	105 827	-1.4	15.1	-20.5
TR72	2 289 631	1 200 780	1 088 851	2 498 442	1 469 314	1 029 128	8.7	20.2	-5.6
TR721 Kayseri	944 091	606 001	338 090	1 060 432	732 354	328 078	11.6	18.9	-3.0
TR722 Sivas	766 821	384 832	381 989	755 091	421 804	333 287	-1.5	9.2	-13.6
TR723 Yozgat	578 719	209 947	368 772	682 919	315 156	367 763	16.6	40.6	-0.3
TR8 Batı Karadeniz									
West Black Sea	4 889 323	2 024 087	2 865 236	4 895 744	2 418 065	2 477 679	0.1	17.8	-14.5
TR81	1 103 750	431 677	672 073	1 024 879	456 040	568 839	-7.4	5.5	-16.7
TR811 Zonguldak	653 739	235 546	418 193	615 599	250 282	365 317	-6.0	6.1	-13.5
TR812 Karabük	244 177	152 469	91 708	225 102	157 756	67 346	-8.1	3.4	-30.9
TR813 Bartın	205 834	43 662	162 172	184 178	48 002	136 176	-11.1	9.5	-17.5
TR82	937 703	339 434	598 269	871 405	416 491	454 914	-7.3	20.5	-27.4
TR821 Kastamonu	423 206	148 861	274 345	375 476	174 020	201 456	-12.0	15.6	-30.9
TR822 Çankırı	249 344	104 132	145 212	270 355	141 186	129 169	8.1	30.4	-11.7
TR823 Sinop	265 153	86 441	178 712	225 574	101 285	124 289	-16.2	15.8	-36.3
TR83	2 847 870	1 252 976	1 594 894	2 999 460	1 545 534	1 453 926	5.2	21.0	-9.3
TR831 Samsun	1 161 207	527 362	633 845	1 209 137	635 254	573 883	4.0	18.6	-9.9
TR832 Tokat	718 738	308 999	409 739	828 027	401 762	426 265	14.2	26.2	4.0
TR833 Çorum	608 660	254 272	354 388	597 065	311 897	285 168	-1.9	20.4	-21.7
TR834 Amasya	359 265	162 343	196 922	365 231	196 621	168 610	1.6	19.2	-15.5

3.4 İBBS'ye göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve yıllık nüfus artış hızı, 1990-2000 (devam)

Province/district centers, towns/villages population and annual growth rate of population by SR, 1990-2000 (continued)

İBBS - SR	Nüfus - Population						Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (%)		
	1990			2000					
	Toplam Province and Total district centers	İl ve ilçe merkezi Towns and villages	Belde ve köy Towns and villages	Toplam Province and Total district centers	İl ve ilçe merkezi Towns and villages	Belde ve köy Towns and villages	Toplam Province and Total district centers	İl ve ilçe merkezi Towns and villages	Belde ve köy Towns and villages
TR9 Doğu Karadeniz									
East Black Sea	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.3	28.5	-6.4
TR901 Trabzon	2 852 806	1 162 757	1 690 049	3 131 546	1 545 914	1 585 632	9.3	28.5	-6.4
TR901 Trabzon	795 849	331 321	464 528	975 137	478 954	496 183	20.3	36.8	6.6
TR902 Ordu	826 886	348 028	478 858	887 765	416 631	471 134	7.1	18.0	-1.6
TR903 Giresun	499 617	223 678	275 939	523 819	283 316	240 503	4.7	23.6	-13.7
TR904 Rize	348 776	134 082	214 694	365 938	205 245	160 693	4.8	42.6	-29.0
TR905 Artvin	212 833	66 097	146 736	191 934	84 198	107 736	-10.3	24.2	-30.9
TR906 Gümüşhane	168 845	59 551	109 294	186 953	77 570	109 383	10.2	26.4	0.1
TRA Kuzeydoğu Anadolu									
North East Anatolia	2 354 030	965 156	1 388 874	2 507 738	1 289 874	1 217 864	6.3	29.0	-13.1
TRA1	1 254 782	586 422	668 360	1 351 588	774 113	577 475	7.4	27.8	-14.6
TRA11 Erzurum	848 201	400 983	447 218	937 389	560 551	376 838	10.0	33.5	-17.1
TRA12 Erzincan	299 251	144 144	155 107	316 841	172 206	144 635	5.7	17.8	-7.0
TRA13 Bayburt	107 330	41 295	66 035	97 358	41 356	56 002	-9.8	0.1	-16.5
TRA2	1 099 248	378 734	720 514	1 156 150	515 761	640 389	5.0	30.9	-11.8
TRA21 Ağrı	437 093	158 758	278 335	528 744	252 309	276 435	19.0	46.3	-0.7
TRA22 Kars	355 823	130 391	225 432	325 016	142 145	182 871	-9.1	8.6	-20.9
TRA23 Iğdır	142 601	55 547	87 054	168 634	81 582	87 052	16.8	38.4	0.0
TRA24 Ardahan	163 731	34 038	129 693	133 756	39 725	94 031	-20.2	15.4	-32.1
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	3 101 812	1 361 937	1 739 875	3 727 034	2 007 378	1 719 656	18.4	38.8	-1.2
TRB1	1 585 242	780 735	804 507	1 770 597	1 041 933	728 664	11.1	28.9	-9.9
TRB11 Malatya	704 359	369 243	335 116	853 658	499 713	353 945	19.2	30.2	5.5
TRB12 Elazığ	498 225	274 045	224 180	569 616	364 274	205 342	13.4	28.5	-8.8
TRB13 Bingöl	249 074	86 648	162 426	253 739	123 470	130 269	1.9	35.4	-22.1
TRB14 Tunceli	133 584	50 799	82 785	93 584	54 476	39 108	-35.6	7.0	-75.0
TRB2	1 516 570	581 202	935 368	1 956 437	965 445	990 992	25.5	50.7	5.8
TRB21 Van	637 433	262 562	374 871	877 524	446 976	430 548	32.0	53.2	13.8
TRB22 Muş	376 543	103 089	273 454	453 654	159 503	294 151	18.6	43.6	7.3
TRB23 Bitlis	330 115	144 029	186 086	388 678	219 511	169 167	16.3	42.1	-9.5
TRB24 Hakkari	172 479	71 522	100 957	236 581	139 455	97 126	31.6	66.8	-3.9
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	5 157 160	2 873 801	2 283 359	6 608 619	4 143 136	2 465 483	24.8	36.6	7.7
TRC1	1 651 421	1 047 566	603 855	2 023 784	1 423 050	600 734	20.3	30.6	-0.5
TRC11 Gaziantep	1 010 396	738 245	272 151	1 285 249	1 009 126	276 123	24.1	31.2	1.4
TRC12 Adıyaman	510 827	222 102	288 725	623 811	338 939	284 872	20.0	42.3	-1.3
TRC13 Kilis	130 198	87 219	42 979	114 724	74 985	39 739	-12.7	-15.1	-7.8
TRC2	2 097 902	1 147 054	950 848	2 806 130	1 659 821	1 146 309	29.1	36.9	18.7
TRC21 Şanlıurfa	1 001 455	551 614	449 841	1 443 422	842 129	601 293	36.6	42.3	29.0
TRC22 Diyarbakır	1 096 447	595 440	501 007	1 362 708	817 692	545 016	21.7	31.7	8.4
TRC3	1 407 837	679 181	728 656	1 778 705	1 060 265	718 440	23.4	44.5	-1.4
TRC31 Mardin	558 275	249 032	309 243	705 098	391 249	313 849	23.3	45.2	1.5
TRC32 Batman	344 121	194 664	149 457	456 734	304 166	152 568	28.3	44.6	2.1
TRC33 Şırnak	262 006	125 264	136 742	353 197	211 328	141 869	29.9	52.3	3.7
TRC34 Siirt	243 435	110 221	133 214	263 676	153 522	110 154	8.0	33.1	-19.0

Not. 1990 Genel Nüfus Sayımı sonuçları, 2000 Genel Nüfus Sayımı günündeki idari bölünüşe göre yeniden düzenlenmiştir.

Note. The results of 1990 Population Census were adjusted according to the administrative division on the day of 2000 Population Census.

3.5 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2008-2012

Annual growth rate of population by SR, 2008-2012

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population					Yıllık nüfus artış hızı Annual growth rate of population (‰)			
	2008	2009	2010	2011	2012	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012
TR Türkiye - Turkey	71 517 100	72 561 312	73 722 988	74 724 269	75 627 384	14.5	15.9	13.5	12.0
TR1 İstanbul	12 697 164	12 915 158	13 255 685	13 624 240	13 854 740	17.0	26.0	27.4	16.8
TR10	12 697 164	12 915 158	13 255 685	13 624 240	13 854 740	17.0	26.0	27.4	16.8
TR100 İstanbul	12 697 164	12 915 158	13 255 685	13 624 240	13 854 740	17.0	26.0	27.4	16.8
TR2 Batı Marmara									
West Marmara	3 107 425	3 129 772	3 164 048	3 210 147	3 247 669	7.2	10.9	14.5	11.6
TR21	1 502 358	1 511 952	1 521 328	1 569 388	1 593 247	6.4	6.2	31.1	15.1
TR211 Tekirdağ	770 772	783 310	798 109	829 873	852 321	16.1	18.7	39.0	26.7
TR212 Edirne	394 644	395 463	390 428	399 316	399 708	2.1	-12.8	22.5	1.0
TR213 Kırklareli	336 942	333 179	332 791	340 199	341 218	-11.2	-1.2	22.0	3.0
TR22	1 605 067	1 617 820	1 642 720	1 640 759	1 654 422	7.9	15.3	-1.2	8.3
TR221 Balıkesir	1 130 276	1 140 085	1 152 323	1 154 314	1 160 731	8.6	10.7	1.7	5.5
TR222 Çanakkale	474 791	477 735	490 397	486 445	493 691	6.2	26.2	-8.1	14.8
TR3 Ege - Aegean	9 384 848	9 517 153	9 693 594	9 687 692	9 779 502	14.0	18.4	-0.6	9.4
TR31	3 795 978	3 868 308	3 948 848	3 965 232	4 005 459	18.9	20.6	4.1	10.1
TR310 İzmir	3 795 978	3 868 308	3 948 848	3 965 232	4 005 459	18.9	20.6	4.1	10.1
TR32	2 674 760	2 707 898	2 739 188	2 779 765	2 808 243	12.3	11.5	14.7	10.2
TR321 Aydın	965 500	979 155	989 862	999 163	1 006 541	14.0	10.9	9.4	7.4
TR322 Denizli	917 836	926 362	931 823	942 278	950 557	9.2	5.9	11.2	8.7
TR323 Muğla	791 424	802 381	817 503	838 324	851 145	13.7	18.7	25.2	15.2
TR33	2 914 110	2 940 947	3 005 558	2 942 695	2 965 800	9.2	21.7	-21.1	7.8
TR331 Manisa	1 316 750	1 331 957	1 379 484	1 340 074	1 346 162	11.5	35.1	-29.0	4.5
TR332 Afyonkarahisar	697 365	701 326	697 559	698 626	703 948	5.7	-5.4	1.5	7.6
TR333 Kütahya	565 884	571 804	590 496	564 264	573 421	10.4	32.2	-45.4	16.1
TR334 Uşak	334 111	335 860	338 019	339 731	342 269	5.2	6.4	5.1	7.4
TR4 Doğu Marmara									
East Marmara	6 579 426	6 701 343	6 841 607	6 952 685	7 058 367	18.4	20.7	16.1	15.1
TR41	3 442 871	3 508 133	3 595 460	3 637 222	3 682 037	18.8	24.6	11.5	12.2
TR411 Bursa	2 507 963	2 550 645	2 605 495	2 652 126	2 688 171	16.9	21.3	17.7	13.5
TR412 Eskişehir	741 739	755 427	764 584	781 247	789 750	18.3	12.0	21.6	10.8
TR413 Bilecik	193 169	202 061	225 381	203 849	204 116	45.0	109.2	-100.4	1.3
TR42	3 136 555	3 193 210	3 246 147	3 315 463	3 376 330	17.9	16.4	21.1	18.2
TR421 Kocaeli	1 490 358	1 522 408	1 560 138	1 601 720	1 634 691	21.3	24.5	26.3	20.4
TR422 Sakarya	851 292	861 570	872 872	888 556	902 267	12.0	13.0	17.8	15.3
TR423 Düzce	328 611	335 156	338 188	342 146	346 493	19.7	9.0	11.6	12.6
TR424 Bolu	268 882	271 545	271 208	276 506	281 080	9.9	-1.2	19.3	16.4
TR425 Yalova	197 412	202 531	203 741	206 535	211 799	25.6	6.0	13.6	25.2
TR5 Batı Anadolu									
West Anatolia	6 748 952	6 875 349	7 018 194	7 163 453	7 253 247	18.6	20.6	20.5	12.5
TR51	4 548 939	4 650 802	4 771 716	4 890 893	4 965 542	22.1	25.7	24.7	15.1
TR510 Ankara	4 548 939	4 650 802	4 771 716	4 890 893	4 965 542	22.1	25.7	24.7	15.1
TR52	2 200 013	2 224 547	2 246 478	2 272 560	2 287 705	11.1	9.8	11.5	6.6
TR521 Konya	1 969 868	1 992 675	2 013 845	2 038 555	2 052 281	11.5	10.6	12.2	6.7
TR522 Karaman	230 145	231 872	232 633	234 005	235 424	7.5	3.3	5.9	6.0

3.5 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2008-2012 (devam)

Annual growth rate of population by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population					Yıllık nüfus artış hızı			
	2008	2009	2010	2011	2012	Annual growth rate of population (‰)			
TR6 Akdeniz-Mediterranean	9 050 691	9 252 902	9 423 231	9 495 788	9 611 007	22.1	18.2	7.7	12.1
TR61	2 514 175	2 592 075	2 685 499	2 705 254	2 763 541	30.5	35.4	7.3	21.3
TR611 Antalya	1 859 275	1 919 729	1 978 333	2 043 482	2 092 537	32.0	30.1	32.4	23.7
TR612 Isparta	407 463	420 796	448 298	411 245	416 663	32.2	63.3	-86.3	13.1
TR613 Burdur	247 437	251 550	258 868	250 527	254 341	16.5	28.7	-32.8	15.1
TR62	3 629 227	3 703 114	3 733 124	3 776 744	3 808 483	20.2	8.1	11.6	8.4
TR621 Adana	2 026 319	2 062 226	2 085 225	2 108 805	2 125 635	17.6	11.1	11.2	7.9
TR622 Mersin	1 602 908	1 640 888	1 647 899	1 667 939	1 682 848	23.4	4.3	12.1	8.9
TR63	2 907 289	2 957 713	3 004 608	3 013 790	3 038 983	17.2	15.7	3.1	8.3
TR631 Hatay	1 413 287	1 448 418	1 480 571	1 474 223	1 483 674	24.6	22.0	-4.3	6.4
TR632 Kahramanmaraş	1 029 298	1 037 491	1 044 816	1 054 210	1 063 174	7.9	7.0	9.0	8.5
TR633 Osmaniye	464 704	471 804	479 221	485 357	492 135	15.2	15.6	12.7	13.9
TR7 Orta Anadolu									
Central Anatolia	3 792 508	3 831 373	3 849 267	3 843 731	3 853 025	10.2	4.7	-1.4	2.4
TR71	1 492 804	1 504 789	1 496 296	1 495 630	1 501 311	8.0	-5.7	-0.4	3.8
TR711 Kırıkkale	279 325	280 834	276 647	274 992	274 727	5.4	-15.0	-6.0	-1.0
TR712 Aksaray	370 598	376 907	377 505	378 823	379 915	16.9	1.6	3.5	2.9
TR713 Niğde	338 447	339 921	337 931	337 553	340 270	4.3	-5.9	-1.1	8.0
TR714 Nevşehir	281 699	284 025	282 337	283 247	285 190	8.2	-6.0	3.2	6.8
TR715 Kırşehir	222 735	223 102	221 876	221 015	221 209	1.6	-5.5	-3.9	0.9
TR72	2 299 704	2 326 584	2 352 971	2 348 101	2 351 714	11.6	11.3	-2.1	1.5
TR721 Kayseri	1 184 386	1 205 872	1 234 651	1 255 349	1 274 968	18.0	23.6	16.6	15.5
TR722 Sivas	631 112	633 347	642 224	627 056	623 535	3.6	14.1	-23.9	-5.6
TR723 Yozgat	484 206	487 365	476 096	465 696	453 211	6.5	-23.4	-22.1	-27.2
TR8 Batı Karadeniz									
West Black Sea	4 478 029	4 512 288	4 518 786	4 477 107	4 483 603	7.6	1.4	-9.3	1.4
TR81	1 020 767	1 026 825	1 035 071	1 019 425	1 020 108	5.9	8.0	-15.2	0.7
TR811 Zonguldak	619 151	619 812	619 703	612 406	606 527	1.1	-0.2	-11.8	-9.6
TR812 Karabük	216 248	218 564	227 610	219 728	225 145	10.7	40.6	-35.2	24.4
TR813 Bartın	185 368	188 449	187 758	187 291	188 436	16.5	-3.7	-2.5	6.1
TR82	737 308	745 976	743 029	739 997	745 525	11.7	-4.0	-4.2	7.4
TR821 Kastamonu	360 424	359 823	361 222	359 759	359 808	-1.7	3.9	-4.1	0.1
TR822 Çankırı	176 093	185 019	179 067	177 211	184 406	49.4	-32.7	-10.4	39.8
TR823 Sinop	200 791	201 134	202 740	203 027	201 311	1.7	7.9	1.1	-8.5
TR83	2 719 954	2 739 487	2 740 686	2 717 685	2 717 970	7.1	0.4	-8.4	0.1
TR831 Samsun	1 233 677	1 250 076	1 252 693	1 251 729	1 251 722	13.2	2.1	-0.7	0.0
TR832 Tokat	617 158	624 439	617 802	608 299	613 990	11.7	-10.9	-15.5	9.3
TR833 Çorum	545 444	540 704	535 405	534 578	529 975	-8.7	-9.8	-1.5	-8.6
TR834 Amasya	323 675	324 268	334 786	323 079	322 283	1.8	31.9	-35.6	-2.5
TR9 Doğu Karadeniz									
East Black Sea	2 507 387	2 526 619	2 516 167	2 513 021	2 545 274	7.6	-4.1	-1.3	12.8
TR90	2 507 387	2 526 619	2 516 167	2 513 021	2 545 274	7.6	-4.1	-1.3	12.8
TR901 Trabzon	748 982	765 127	763 714	757 353	757 898	21.3	-1.8	-8.4	0.7
TR902 Ordu	719 278	723 507	719 183	714 390	741 371	5.9	-6.0	-6.7	37.1
TR903 Giresun	421 766	421 860	419 256	419 498	419 555	0.2	-6.2	0.6	0.1
TR904 Rize	319 410	319 569	319 637	323 012	324 152	0.5	0.2	10.5	3.5
TR905 Artvin	166 584	165 580	164 759	166 394	167 082	-6.0	-5.0	9.9	4.1
TR906 Gümüşhane	131 367	130 976	129 618	132 374	135 216	-3.0	-10.4	21.0	21.2

3.5 İBBS'ye göre yıllık nüfus artış hızı, 2008-2012 (devam)

Annual growth rate of population by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus - Total population					Yıllık nüfus artış hızı			
	2008	2009	2010	2011	2012	Annual growth rate of population (‰)			
TRA Kuzeydoğu Anadolu									
North East Anatolia	2 201 862	2 198 061	2 202 106	2 230 394	2 226 155	-1.7	1.8	12.8	-1.9
TRA1	1 061 287	1 062 205	1 068 446	1 072 848	1 071 878	0.9	5.9	4.1	-0.9
TRA11 Erzurum	774 967	774 207	769 085	780 847	778 195	-1.0	-6.6	15.2	-3.4
TRA12 Erzincan	210 645	213 288	224 949	215 277	217 886	12.5	53.2	-43.9	12.0
TRA13 Bayburt	75 675	74 710	74 412	76 724	75 797	-12.8	-4.0	30.6	-12.2
TRA2	1 140 575	1 135 856	1 133 660	1 157 546	1 154 277	-4.1	-1.9	20.9	-2.8
TRA21 Ağrı	532 180	537 665	542 022	555 479	552 404	10.3	8.1	24.5	-5.6
TRA22 Kars	312 128	306 536	301 766	305 755	304 821	-18.1	-15.7	13.1	-3.1
TRA23 Iğdır	184 025	183 486	184 418	188 857	190 409	-2.9	5.1	23.8	8.2
TRA24 Ardahan	112 242	108 169	105 454	107 455	106 643	-37.0	-25.4	18.8	-7.6
TRB Ortadoğu Anadolu									
Central East Anatolia	3 618 056	3 638 401	3 647 531	3 709 838	3 756 322	5.6	2.5	16.9	12.5
TRB1	1 623 891	1 626 357	1 625 158	1 663 811	1 673 852	1.5	-0.7	23.5	6.0
TRB11 Malatya	733 789	736 884	740 643	757 930	762 366	4.2	5.1	23.1	5.8
TRB12 Elazığ	547 562	550 667	552 646	558 556	562 703	5.7	3.6	10.6	7.4
TRB13 Bingöl	256 091	255 745	255 170	262 263	262 507	-1.4	-2.3	27.4	0.9
TRB14 Tunceli	86 449	83 061	76 699	85 062	86 276	-40.0	-79.7	103.5	14.2
TRB2	1 994 165	2 012 044	2 022 373	2 046 027	2 082 470	8.9	5.1	11.6	17.7
TRB21 Van	1 004 369	1 022 310	1 035 418	1 022 532	1 051 975	17.7	12.7	-12.5	28.4
TRB22 Muş	404 309	404 484	406 886	414 706	413 260	0.4	5.9	19.0	-3.5
TRB23 Bitlis	326 897	328 489	328 767	336 624	337 253	4.9	0.8	23.6	1.9
TRB24 Hakkari	258 590	256 761	251 302	272 165	279 982	-7.1	-21.5	79.8	28.3
TRC Güneydoğu Anadolu									
South East Anatolia	7 350 752	7 462 893	7 592 772	7 816 173	7 958 473	15.1	17.3	29.0	18.0
TRC1	2 318 281	2 364 249	2 414 833	2 471 979	2 519 139	19.6	21.2	23.4	18.9
TRC11 Gaziantep	1 612 223	1 653 670	1 700 763	1 753 596	1 799 558	25.4	28.1	30.6	25.9
TRC12 Adıyaman	585 067	588 475	590 935	593 931	595 261	5.8	4.2	5.1	2.2
TRC13 Kilis	120 991	122 104	123 135	124 452	124 320	9.2	8.4	10.6	-1.1
TRC2	3 067 052	3 128 748	3 192 329	3 287 197	3 354 242	19.9	20.1	29.3	20.2
TRC21 Şanlıurfa	1 574 224	1 613 737	1 663 371	1 716 254	1 762 075	24.8	30.3	31.3	26.3
TRC22 Diyarbakır	1 492 828	1 515 011	1 528 958	1 570 943	1 592 167	14.8	9.2	27.1	13.4
TRC3	1 965 419	1 969 896	1 985 610	2 056 997	2 085 092	2.3	7.9	35.3	13.6
TRC31 Mardin	750 697	737 852	744 606	764 033	773 026	-17.3	9.1	25.8	11.7
TRC32 Batman	485 616	497 998	510 200	524 499	534 205	25.2	24.2	27.6	18.3
TRC33 Şırnak	429 287	430 424	430 109	457 997	466 982	2.6	-0.7	62.8	19.4
TRC34 Siirt	299 819	303 622	300 695	310 468	310 879	12.6	-9.7	32.0	1.3

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008-2012

Not: Yıllık nüfus artış hızları hesaplanırken 2012 yılı idari

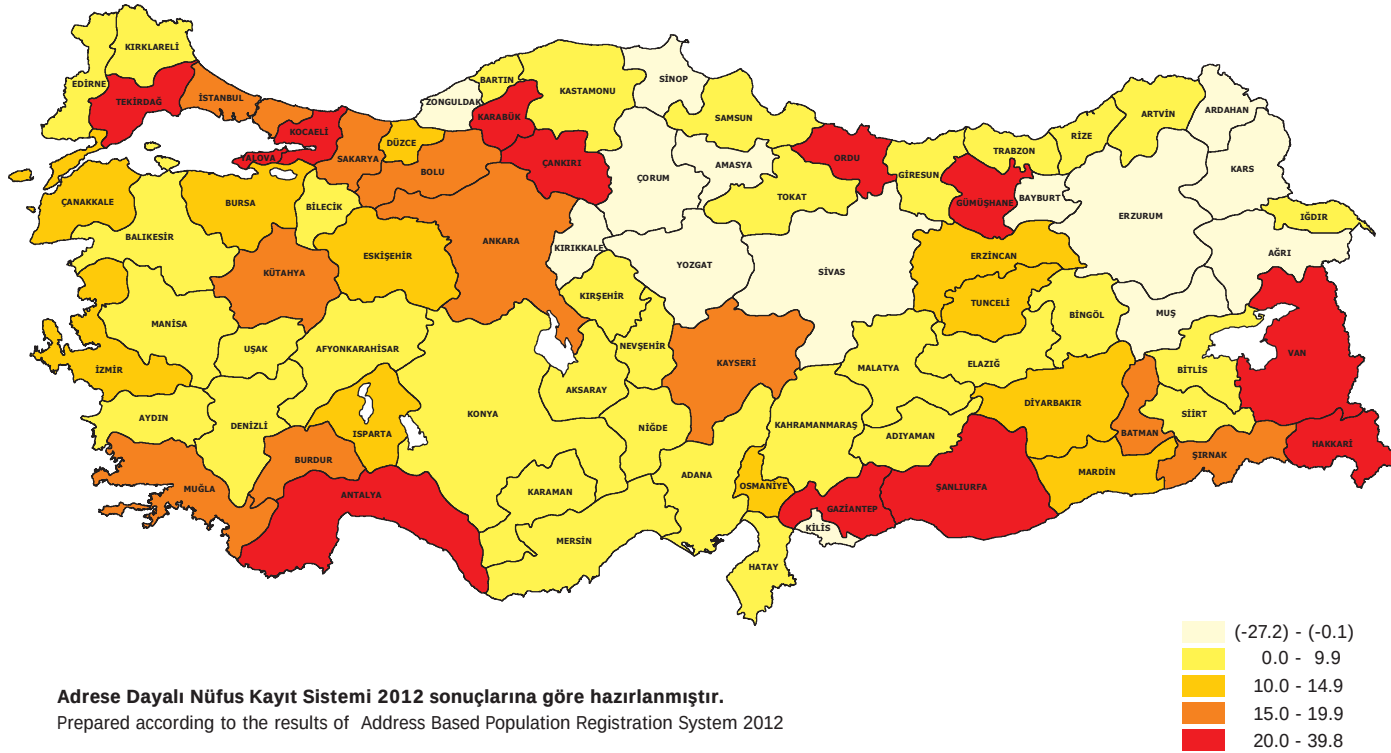
bölünüş yapısı dikkate alınmıştır.

Source: Address Based Population Registration System, 2008-2012

Note: In the calculation of annual growth rate of population, administrative division in 2012 was taken into consideration.

3.1 Yıllık nüfus artış hızı (‰)

Annual growth rate of population (‰)

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2012 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.

Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2012

3.6 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2012

Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2012

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR Türkiye - Turkey	75 627 384	37 956 168	37 671 216	29 348 230	29 100 201	8 607 938	8 571 015	98
TR1 İstanbul	13 854 740	6 956 908	6 897 832	6 883 487	6 827 025	73 421	70 807	2 666
TR10	13 854 740	6 956 908	6 897 832	6 883 487	6 827 025	73 421	70 807	2 666
TR100 İstanbul	13 854 740	6 956 908	6 897 832	6 883 487	6 827 025	73 421	70 807	2 666
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 247 669	1 650 099	1 597 570	1 063 170	1 024 410	586 929	573 160	76
TR21	1 593 247	818 295	774 952	564 524	533 258	253 771	241 694	85
TR211 Tekirdağ	852 321	439 124	413 197	302 746	286 303	136 378	126 894	135
TR212 Edirne	399 708	203 656	196 052	141 481	135 098	62 175	60 954	66
TR213 Kırklareli	341 218	175 515	165 703	120 297	111 857	55 218	53 846	54
TR22	1 654 422	831 804	822 618	498 646	491 152	333 158	331 466	68
TR221 Balıkesir	1 160 731	581 171	579 560	355 868	355 875	225 303	223 685	81
TR222 Çanakkale	493 691	250 633	243 058	142 778	135 277	107 855	107 781	50
TR3 Ege - Aegean	9 779 502	4 886 317	4 893 185	3 599 126	3 610 683	1 287 191	1 282 502	110
TR31	4 005 459	1 999 246	2 006 213	1 824 682	1 837 248	174 564	168 965	333
TR310 İzmir	4 005 459	1 999 246	2 006 213	1 824 682	1 837 248	174 564	168 965	333
TR32	2 808 243	1 409 917	1 398 326	829 174	827 421	580 743	570 905	87
TR321 Aydın	1 006 541	502 337	504 204	304 626	307 220	197 711	196 984	128
TR322 Denizli	950 557	473 041	477 516	333 490	337 322	139 551	140 194	81
TR323 Muğla	851 145	434 539	416 606	191 058	182 879	243 481	233 727	66
TR33	2 965 800	1 477 154	1 488 646	945 270	946 014	531 884	542 632	66
TR331 Manisa	1 346 162	673 700	672 462	453 589	450 924	220 111	221 538	103
TR332 Afyonkarahisar	703 948	348 548	355 400	187 583	190 262	160 965	165 138	49
TR333 Kütahya	573 421	284 909	288 512	187 851	187 416	97 058	101 096	48
TR334 Uşak	342 269	169 997	172 272	116 247	117 412	53 750	54 860	64
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	7 058 367	3 541 403	3 516 964	3 015 597	2 992 709	525 806	524 255	145
TR41	3 682 037	1 843 043	1 838 994	1 637 127	1 630 667	205 916	208 327	129
TR411 Bursa	2 688 171	1 343 894	1 344 277	1 202 097	1 199 915	141 797	144 362	258
TR412 Eskişehir	789 750	393 760	395 990	353 846	356 984	39 914	39 006	57
TR413 Bilecik	204 116	105 389	98 727	81 184	73 768	24 205	24 959	47
TR42	3 376 330	1 698 360	1 677 970	1 378 470	1 362 042	319 890	315 928	167
TR421 Kocaeli	1 634 691	828 071	806 620	772 511	754 896	55 560	51 724	453
TR422 Sakarya	902 267	451 295	450 972	339 949	340 688	111 346	110 284	186
TR423 Düzce	346 493	173 226	173 267	100 169	101 265	73 057	72 002	135
TR424 Bolu	281 080	139 805	141 275	91 240	90 373	48 565	50 902	34
TR425 Yalova	211 799	105 963	105 836	74 601	74 820	31 362	31 016	250
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	7 253 247	3 605 596	3 647 651	3 269 175	3 302 388	336 421	345 263	100
TR51	4 965 542	2 474 456	2 491 086	2 413 163	2 428 973	61 293	62 113	203
TR510 Ankara	4 965 542	2 474 456	2 491 086	2 413 163	2 428 973	61 293	62 113	203
TR52	2 287 705	1 131 140	1 156 565	856 012	873 415	275 128	283 150	48
TR521 Konya	2 052 281	1 014 292	1 037 989	773 948	789 915	240 344	248 074	53
TR522 Karaman	235 424	116 848	118 576	82 064	83 500	34 784	35 076	27

3.6 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2012 (devam)

Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 611 007	4 821 777	4 789 230	3 466 386	3 463 177	1 355 391	1 326 053	109
TR61	2 763 541	1 391 071	1 372 470	970 929	962 894	420 142	409 576	77
TR611 Antalya	2 092 537	1 058 070	1 034 467	751 010	741 664	307 060	292 803	101
TR612 Isparta	416 663	207 658	209 005	141 865	141 594	65 793	67 411	50
TR613 Burdur	254 341	125 343	128 998	78 054	79 636	47 289	49 362	37
TR62	3 808 483	1 899 366	1 909 117	1 599 748	1 614 746	299 618	294 371	130
TR621 Adana	2 125 635	1 061 264	1 064 371	940 465	946 159	120 799	118 212	153
TR622 Mersin	1 682 848	838 102	844 746	659 283	668 587	178 819	176 159	109
TR63	3 038 983	1 531 340	1 507 643	895 709	885 537	635 631	622 106	130
TR631 Hatay	1 483 674	743 385	740 289	370 946	371 644	372 439	368 645	255
TR632 Kahramanmaraş	1 063 174	539 998	523 176	342 281	333 308	197 717	189 868	74
TR633 Osmaniye	492 135	247 957	244 178	182 482	180 585	65 475	63 593	158
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	3 853 025	1 926 032	1 926 993	1 390 091	1 387 640	535 941	539 353	42
TR71	1 501 311	747 304	754 007	481 635	485 187	265 669	268 820	48
TR711 Kırıkkale	274 727	137 324	137 403	116 283	116 676	21 041	20 727	61
TR712 Aksaray	379 915	188 945	190 970	117 786	118 391	71 159	72 579	50
TR713 Niğde	340 270	170 075	170 195	87 002	86 478	83 073	83 717	46
TR714 Nevşehir	285 190	140 952	144 238	79 866	82 362	61 086	61 876	53
TR715 Kırşehir	221 209	110 008	111 201	80 698	81 280	29 310	29 921	35
TR72	2 351 714	1 178 728	1 172 986	908 456	902 453	270 272	270 533	39
TR721 Kayseri	1 274 968	640 095	634 873	560 066	556 327	80 029	78 546	75
TR722 Sivas	623 535	311 893	311 642	214 254	214 172	97 639	97 470	22
TR723 Yozgat	453 211	226 740	226 471	134 136	131 954	92 604	94 517	32
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	4 483 603	2 219 034	2 264 569	1 352 679	1 378 823	866 355	885 746	61
TR81	1 020 108	506 075	514 033	263 022	265 379	243 053	248 654	107
TR811 Zonguldak	606 527	299 301	307 226	141 937	145 368	157 364	161 858	184
TR812 Karabük	225 145	113 852	111 293	87 231	85 714	26 621	25 579	55
TR813 Bartın	188 436	92 922	95 514	33 854	34 297	59 068	61 217	91
TR82	745 525	369 581	375 944	212 498	214 710	157 083	161 234	28
TR821 Kastamonu	359 808	177 647	182 161	100 189	101 817	77 458	80 344	27
TR822 Çankırı	184 406	92 394	92 012	58 420	56 995	33 974	35 017	25
TR823 Sinop	201 311	99 540	101 771	53 889	55 898	45 651	45 873	35
TR83	2 717 970	1 343 378	1 374 592	877 159	898 734	466 219	475 858	72
TR831 Samsun	1 251 722	617 095	634 627	413 663	426 736	203 432	207 891	138
TR832 Tokat	613 990	304 742	309 248	177 648	180 846	127 094	128 402	62
TR833 Çorum	529 975	262 155	267 820	180 976	184 550	81 179	83 270	41
TR834 Amasya	322 283	159 386	162 897	104 872	106 602	54 514	56 295	57
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	2 545 274	1 265 345	1 279 929	730 553	737 399	534 792	542 530	72
TR90	2 545 274	1 265 345	1 279 929	730 553	737 399	534 792	542 530	72
TR901 Trabzon	757 898	374 677	383 221	212 603	214 279	162 074	168 942	162
TR902 Ordu	741 371	370 631	370 740	210 671	212 624	159 960	158 116	125
TR903 Giresun	419 555	207 160	212 395	122 883	126 074	84 277	86 321	61
TR904 Rize	324 152	160 351	163 801	102 928	104 703	57 423	59 098	83
TR905 Artvin	167 082	84 060	83 022	47 288	46 385	36 772	36 637	23
TR906 Gümüşhane	135 216	68 466	66 750	34 180	33 334	34 286	33 416	21

3.6 İBBS'ye ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi, belde/köy nüfusu ve nüfus yoğunluğu, 2012 (devam)

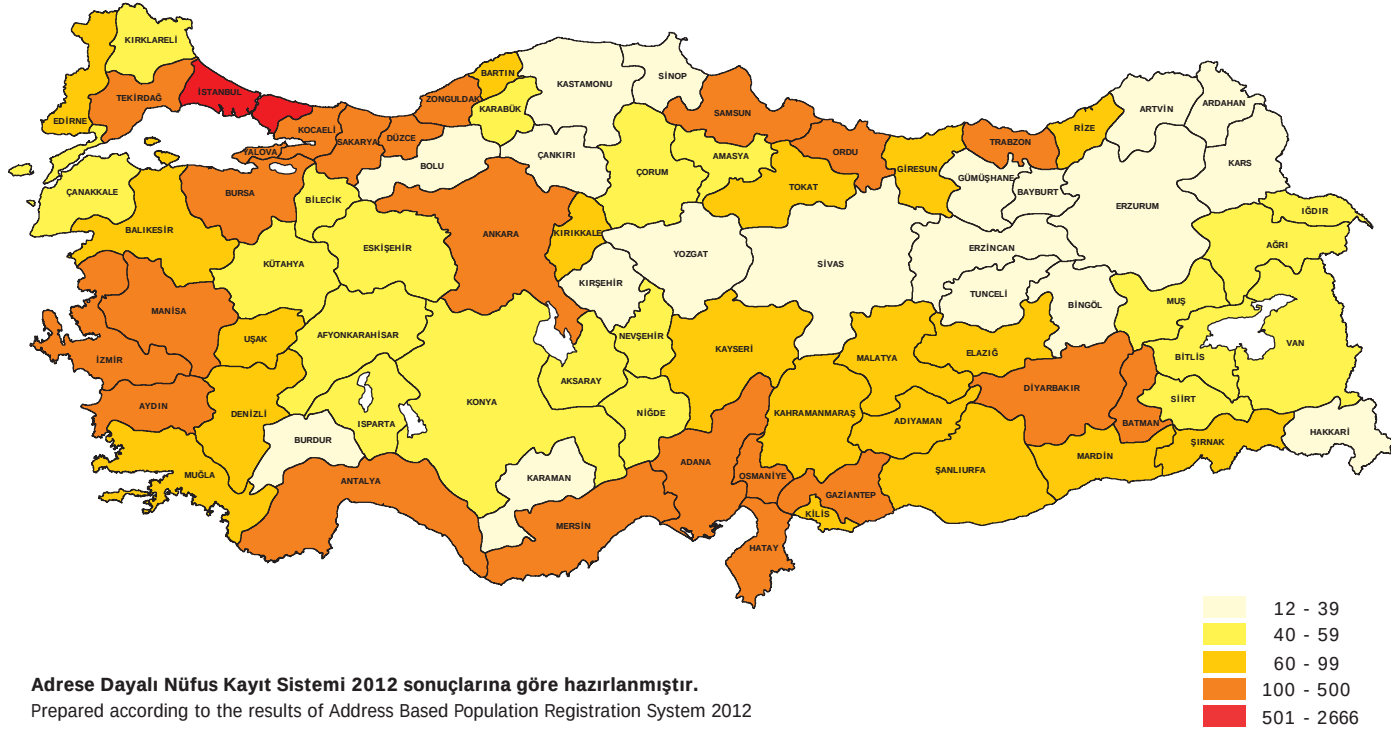
Province/district centers, towns/villages population by SR and sex and population density, 2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages		Nüfus yoğunluğu Population density
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 226 155	1 141 551	1 084 604	642 076	600 166	499 475	484 438	31
TRA1	1 071 878	541 297	530 581	345 100	334 377	196 197	196 204	26
TRA11 Erzurum	778 195	391 290	386 905	256 729	252 745	134 561	134 160	31
TRA12 Erzincan	217 886	110 569	107 317	66 385	63 054	44 184	44 263	19
TRA13 Bayburt	75 797	39 438	36 359	21 986	18 578	17 452	17 781	20
TRA2	1 154 277	600 254	554 023	296 976	265 789	303 278	288 234	38
TRA21 Ağrı	552 404	287 490	264 914	154 071	138 454	133 419	126 460	48
TRA22 Kars	304 821	158 403	146 418	69 402	61 833	89 001	84 585	30
TRA23 Iğdır	190 409	98 537	91 872	52 750	48 733	45 787	43 139	53
TRA24 Ardahan	106 643	55 824	50 819	20 753	16 769	35 071	34 050	22
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 756 322	1 924 720	1 831 602	1 124 105	1 049 819	800 615	781 783	48
TRB1	1 673 852	845 192	828 660	575 419	556 268	269 773	272 392	47
TRB11 Malatya	762 366	381 025	381 341	251 971	252 822	129 054	128 519	65
TRB12 Elazığ	562 703	279 599	283 104	209 348	209 643	70 251	73 461	67
TRB13 Bingöl	262 507	134 570	127 937	78 727	71 439	55 843	56 498	32
TRB14 Tunceli	86 276	49 998	36 278	35 373	22 364	14 625	13 914	12
TRB2	2 082 470	1 079 528	1 002 942	548 686	493 551	530 842	509 391	50
TRB21 Van	1 051 975	538 121	513 854	282 307	266 410	255 814	247 444	55
TRB22 Muş	413 260	211 516	201 744	80 279	74 193	131 237	127 551	51
TRB23 Bitlis	337 253	175 365	161 888	97 594	85 345	77 771	76 543	48
TRB24 Hakkari	279 982	154 526	125 456	88 506	67 603	66 020	57 853	39
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 958 473	4 017 386	3 941 087	2 811 785	2 725 962	1 205 601	1 215 125	106
TRC1	2 519 139	1 268 202	1 250 937	1 039 214	1 020 034	228 988	230 903	165
TRC11 Gaziantep	1 799 558	907 172	892 386	810 490	794 443	96 682	97 943	264
TRC12 Adıyaman	595 261	298 737	296 524	184 221	181 160	114 516	115 364	85
TRC13 Kilis	124 320	62 293	62 027	44 503	44 431	17 790	17 596	87
TRC2	3 354 242	1 686 473	1 667 769	1 078 657	1 052 056	607 816	615 713	99
TRC21 Şanlıurfa	1 762 075	881 521	880 554	491 141	484 314	390 380	396 240	94
TRC22 Diyarbakır	1 592 167	804 952	787 215	587 516	567 742	217 436	219 473	106
TRC3	2 085 092	1 062 711	1 022 381	693 914	653 872	368 797	368 509	80
TRC31 Mardin	773 026	388 736	384 290	232 751	225 361	155 985	158 929	88
TRC32 Batman	534 205	268 941	265 264	201 810	197 232	67 131	68 032	115
TRC33 Şırnak	466 982	244 221	222 761	159 078	139 851	85 143	82 910	65
TRC34 Siirt	310 879	160 813	150 066	100 275	91 428	60 538	58 638	57

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

3.2 Nüfus yoğunluğu (kişi/km²) Population density (person per km²)

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2012 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.

Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2012

3.7 Ortanca yaş ve yaş bağımlılık oranı, 1935-2012

Median age and age dependency ratio, 1935-2012

Yıl Year	Ortanca yaş - Median age			Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio (%)	Genç bağımlılık oranı (0-14 yaş) Youth dependency ratio (age 0-14) (%)	Yaşlı bağımlılık oranı (65+yaş) Elderly dependency ratio (age 65 and over) (%)
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females			
Genel Nüfus Sayımları Population Censuses						
1935	21.2	19.1	23.4	82.9	75.8	7.1
1940	19.6	17.7	22.4	84.1	77.6	6.5
1945	20.0	18.8	21.7	75.1	69.2	5.9
1950	20.1	19.2	21.3	71.3	65.7	5.7
1955	20.4	19.6	21.3	75.0	69.0	6.0
1960	20.3	19.5	21.1	81.1	74.7	6.4
1965	19.3	18.7	20.0	84.9	77.6	7.3
1970	19.0	18.6	19.4	85.9	77.7	8.2
1975	19.5	19.2	19.8	82.3	73.9	8.4
1980	19.9	19.5	20.3	78.1	69.7	8.5
1985	20.9	20.6	21.2	71.8	64.6	7.2
1990	22.2	21.9	22.6	64.7	57.6	7.1
2000	24.8	24.4	25.3	55.1	46.3	8.8
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Address Based Population Registration System						
2007	28.3	27.7	28.9	50.4	39.7	10.7
2008	28.5	28.0	29.0	49.5	39.3	10.2
2009	28.8	28.3	29.3	49.2	38.8	10.5
2010	29.2	28.7	29.8	48.9	38.1	10.8
2011	29.7	29.1	30.3	48.4	37.5	10.9
2012	30.1	29.5	30.7	48.0	36.9	11.1

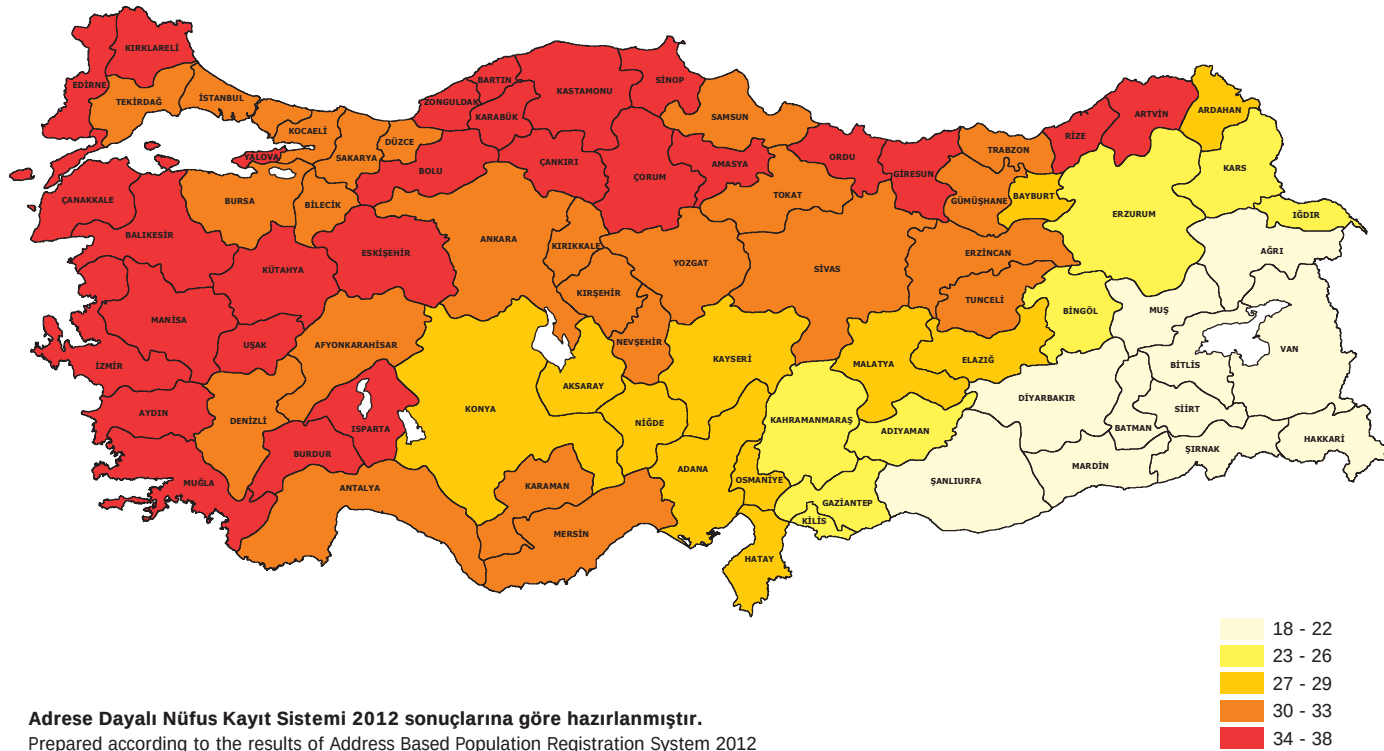
Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1935-2000 ve

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2007-2012

Source: Results of Population Censuses, 1935-2000 and

Results of Address Based Population Registration System, 2007-2012

3.3 Ortanca yaş - Median age

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi 2012 sonuçlarına göre hazırlanmıştır.

Prepared according to the results of Address Based Population Registration System 2012

3.8 İBBS'ye göre ortalanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2012

Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2012

İBBS - SR	Toplam nüfus Total population	Ortanca yaş Median age	Yaş grubu - Age group			Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio (%)	Genç bağımlılık oranı - Youth dependency ratio (0-14) (%)	Yaşlı bağımlılık oranı - Elderly dependency ratio (65+) (%)
			0-14	15-64	65+			
TR Türkiye - Turkey	75 627 384	30.1	18 857 179	51 088 202	5 682 003	48.0	36.9	11.1
TR1 İstanbul	13 854 740	30.7	3 220 818	9 837 334	796 588	40.8	32.7	8.1
TR10	13 854 740	30.7	3 220 818	9 837 334	796 588	40.8	32.7	8.1
TR100 İstanbul	13 854 740	30.7	3 220 818	9 837 334	796 588	40.8	32.7	8.1
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	3 247 669	35.5	592 720	2 299 508	355 441	41.2	25.8	15.5
TR21	1 593 247	34.0	302 621	1 142 692	147 934	39.4	26.5	12.9
TR211 Tekirdağ	852 321	32.2	182 013	607 958	62 350	40.2	29.9	10.3
TR212 Edirne	399 708	37.1	64 344	289 003	46 361	38.3	22.3	16.0
TR213 Kırklareli	341 218	36.5	56 264	245 731	39 223	38.9	22.9	16.0
TR22	1 654 422	37.2	290 099	1 156 816	207 507	43.0	25.1	17.9
TR221 Balıkesir	1 160 731	37.2	208 971	807 077	144 683	43.8	25.9	17.9
TR222 Çanakkale	493 691	37.2	81 128	349 739	62 824	41.2	23.2	18.0
TR3 Ege - Aegean	9 779 502	33.9	1 993 123	6 848 187	938 192	42.8	29.1	13.7
TR31	4 005 459	34.1	780 670	2 861 609	363 180	40.0	27.3	12.7
TR310 İzmir	4 005 459	34.1	780 670	2 861 609	363 180	40.0	27.3	12.7
TR32	2 808 243	34.3	577 555	1 948 432	282 256	44.1	29.6	14.5
TR321 Aydın	1 006 541	34.8	203 090	694 123	109 328	45.0	29.3	15.8
TR322 Denizli	950 557	33.2	205 555	657 306	87 696	44.6	31.3	13.3
TR323 Muğla	851 145	35.1	168 910	597 003	85 232	42.6	28.3	14.3
TR33	2 965 800	33.2	634 898	2 038 146	292 756	45.5	31.2	14.4
TR331 Manisa	1 346 162	33.6	287 190	930 221	128 751	44.7	30.9	13.8
TR332 Afyonkarahisar	703 948	31.2	167 931	469 341	66 676	50.0	35.8	14.2
TR333 Kütahya	573 421	34.1	109 208	402 861	61 352	42.3	27.1	15.2
TR334 Uşak	342 269	34.1	70 569	235 723	35 977	45.2	29.9	15.3
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	7 058 367	32.1	1 562 704	4 933 809	561 854	43.1	31.7	11.4
TR41	3 682 037	32.7	785 654	2 590 539	305 844	42.1	30.3	11.8
TR411 Bursa	2 688 171	32.3	601 357	1 879 737	207 077	43.0	32.0	11.0
TR412 Eskişehir	789 750	34.3	144 354	567 954	77 442	39.1	25.4	13.6
TR413 Bilecik	204 116	33.0	39 943	142 848	21 325	42.9	28.0	14.9
TR42	3 376 330	31.4	777 050	2 343 270	256 010	44.1	33.2	10.9
TR421 Kocaeli	1 634 691	30.4	393 635	1 142 572	98 484	43.1	34.5	8.6
TR422 Sakarya	902 267	31.6	207 587	621 528	73 152	45.2	33.4	11.8
TR423 Düzce	346 493	32.0	79 306	237 946	29 241	45.6	33.3	12.3
TR424 Bolu	281 080	34.3	53 588	193 903	33 589	45.0	27.6	17.3
TR425 Yalova	211 799	34.4	42 934	147 321	21 544	43.8	29.1	14.6
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	7 253 247	31.1	1 676 165	5 046 388	530 694	43.7	33.2	10.5
TR51	4 965 542	31.8	1 083 258	3 531 946	350 338	40.6	30.7	9.9
TR510 Ankara	4 965 542	31.8	1 083 258	3 531 946	350 338	40.6	30.7	9.9
TR52	2 287 705	29.4	592 907	1 514 442	180 356	51.1	39.2	11.9
TR521 Konya	2 052 281	29.3	535 238	1 358 532	158 511	51.1	39.4	11.7
TR522 Karaman	235 424	30.6	57 669	155 910	21 845	51.0	37.0	14.0

3.8 İBBS'ye göre ortalanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2012 (devam)

Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus Total population	Ortanca yaş Median age	Yaş grubu - Age group			Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio (%)	Genç bağımlılık oranı - Youth dependency ratio (0-14) (%)	Yaşlı bağımlılık oranı - Elderly dependency ratio (65+) (%)
			0-14	15-64	65+			
TR6 Akdeniz - Mediterranean	9 611 007	29.9	2 508 836	6 438 864	663 307	49.3	39.0	10.3
TR61	2 763 541	32.6	618 753	1 925 143	219 645	43.5	32.1	11.4
TR611 Antalya	2 092 537	32.1	486 132	1 464 878	141 527	42.8	33.2	9.7
TR612 Isparta	416 663	33.6	83 867	288 213	44 583	44.6	29.1	15.5
TR613 Burdur	254 341	36.3	48 754	172 052	33 535	47.8	28.3	19.5
TR62	3 808 483	30.0	984 345	2 571 249	252 889	48.1	38.3	9.8
TR621 Adana	2 125 635	29.3	564 675	1 430 097	130 863	48.6	39.5	9.2
TR622 Mersin	1 682 848	30.8	419 670	1 141 152	122 026	47.5	36.8	10.7
TR63	3 038 983	27.2	905 738	1 942 472	190 773	56.4	46.6	9.8
TR631 Hatay	1 483 674	27.5	438 257	957 191	88 226	55.0	45.8	9.2
TR632 Kahramanmaraş	1 063 174	26.4	326 034	666 272	70 868	59.6	48.9	10.6
TR633 Osmaniye	492 135	28.0	141 447	319 009	31 679	54.3	44.3	9.9
TR7 Orta Anadolu								
Central Anatolia	3 853 025	30.1	964 425	2 555 688	332 912	50.8	37.7	13.0
TR71	1 501 311	30.6	368 520	1 000 153	132 638	50.1	36.8	13.3
TR711 Kırıkkale	274 727	32.7	58 792	189 524	26 411	45.0	31.0	13.9
TR712 Aksaray	379 915	28.3	103 732	248 671	27 512	52.8	41.7	11.1
TR713 Niğde	340 270	28.9	91 352	220 051	28 867	54.6	41.5	13.1
TR714 Nevşehir	285 190	31.9	67 279	190 083	27 828	50.0	35.4	14.6
TR715 Kırşehir	221 209	33.0	47 365	151 824	22 020	45.7	31.2	14.5
TR72	2 351 714	29.8	595 905	1 555 535	200 274	51.2	38.3	12.9
TR721 Kayseri	1 274 968	29.3	335 767	848 510	90 691	50.3	39.6	10.7
TR722 Sivas	623 535	30.4	148 987	410 186	64 362	52.0	36.3	15.7
TR723 Yozgat	453 211	30.5	111 151	296 839	45 221	52.7	37.4	15.2
TR8 Batı Karadeniz								
West Black Sea	4 483 603	34.0	948 438	3 026 208	508 957	48.2	31.3	16.8
TR81	1 020 108	34.8	200 088	716 202	103 818	42.4	27.9	14.5
TR811 Zonguldak	606 527	34.4	123 081	427 918	55 528	41.7	28.8	13.0
TR812 Karabük	225 145	35.1	41 289	157 732	26 124	42.7	26.2	16.6
TR813 Bartın	188 436	35.8	35 718	130 552	22 166	44.3	27.4	17.0
TR82	745 525	36.8	141 568	489 012	114 945	52.5	28.9	23.5
TR821 Kastamonu	359 808	37.2	66 725	237 297	55 786	51.6	28.1	23.5
TR822 Çankırı	184 406	35.3	36 467	121 679	26 260	51.6	30.0	21.6
TR823 Sinop	201 311	37.5	38 376	130 036	32 899	54.8	29.5	25.3
TR83	2 717 970	33.1	606 782	1 820 994	290 194	49.3	33.3	15.9
TR831 Samsun	1 251 722	32.5	282 611	850 582	118 529	47.2	33.2	13.9
TR832 Tokat	613 990	32.5	141 350	406 381	66 259	51.1	34.8	16.3
TR833 Çorum	529 975	34.1	115 714	349 005	65 256	51.9	33.2	18.7
TR834 Amasya	322 283	34.9	67 107	215 026	40 150	49.9	31.2	18.7
TR9 Doğu Karadeniz								
East Black Sea	2 545 274	33.8	534 093	1 714 619	296 562	48.4	31.1	17.3
TR90	2 545 274	33.8	534 093	1 714 619	296 562	48.4	31.1	17.3
TR901 Trabzon	757 898	32.6	161 413	517 075	79 410	46.6	31.2	15.4
TR902 Ordu	741 371	34.0	163 106	492 786	85 479	50.4	33.1	17.3
TR903 Giresun	419 555	35.9	81 332	279 827	58 396	49.9	29.1	20.9
TR904 Rize	324 152	33.5	67 778	221 803	34 571	46.1	30.6	15.6
TR905 Artvin	167 082	36.2	31 304	112 587	23 191	48.4	27.8	20.6
TR906 Gümüşhane	135 216	30.5	29 160	90 541	15 515	49.3	32.2	17.1

3.8 İBBS'ye göre ortalanca yaş, yaş grubuna göre nüfus ve yaş bağımlılık oranı, 2012 (devam)

Median age, population by age group and age dependency ratio by SR, 2012 (continued)

İBBS - SR	Toplam nüfus Total population	Ortanca yaş Median age	Yaş grubu - Age group			Toplam yaş bağımlılık oranı Total age dependency ratio (%)	Genç bağımlılık oranı - Youth dependency ratio (0-14) (%)	Yaşlı bağımlılık oranı - Elderly dependency ratio (65+) (%)
			0-14	15-64	65+			
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 226 155	24.2	692 983	1 383 263	149 909	60.9	50.1	10.8
TRA1	1 071 878	26.7	291 540	692 840	87 498	54.7	42.1	12.6
TRA11 Erzurum	778 195	25.5	226 395	495 188	56 612	57.2	45.7	11.4
TRA12 Erzincan	217 886	30.7	47 104	147 385	23 397	47.8	32.0	15.9
TRA13 Bayburt	75 797	27.7	18 041	50 267	7 489	50.8	35.9	14.9
TRA2	1 154 277	22.2	401 443	690 423	62 411	67.2	58.1	9.0
TRA21 Ağrı	552 404	19.5	218 687	313 266	20 451	76.3	69.8	6.5
TRA22 Kars	304 821	24.6	93 686	190 337	20 798	60.1	49.2	10.9
TRA23 Iğdır	190 409	23.3	62 739	117 643	10 027	61.9	53.3	8.5
TRA24 Ardahan	106 643	28.8	26 331	69 177	11 135	54.2	38.1	16.1
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	3 756 322	23.4	1 211 055	2 340 284	204 983	60.5	51.7	8.8
TRB1	1 673 852	28.7	420 437	1 118 765	134 650	49.6	37.6	12.0
TRB11 Malatya	762 366	29.5	192 116	506 271	63 979	50.6	37.9	12.6
TRB12 Elazığ	562 703	29.5	138 276	378 455	45 972	48.7	36.5	12.1
TRB13 Bingöl	262 507	24.5	77 505	170 124	14 878	54.3	45.6	8.7
TRB14 Tunceli	86 276	30.0	12 540	63 915	9 821	35.0	19.6	15.4
TRB2	2 082 470	20.2	790 618	1 221 519	70 333	70.5	64.7	5.8
TRB21 Van	1 051 975	19.8	408 339	610 479	33 157	72.3	66.9	5.4
TRB22 Muş	413 260	19.6	161 385	235 883	15 992	75.2	68.4	6.8
TRB23 Bitlis	337 253	20.6	124 972	198 531	13 750	69.9	62.9	6.9
TRB24 Hakkari	279 982	21.2	95 922	176 626	7 434	58.5	54.3	4.2
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	7 958 473	21.1	2 951 819	4 664 050	342 604	70.6	63.3	7.3
TRC1	2 519 139	24.1	840 932	1 546 752	131 455	62.9	54.4	8.5
TRC11 Gaziantep	1 799 558	23.8	619 469	1 095 726	84 363	64.2	56.5	7.7
TRC12 Adıyaman	595 261	24.7	183 144	374 616	37 501	58.9	48.9	10.0
TRC13 Kilis	124 320	25.5	38 319	76 410	9 591	62.7	50.1	12.6
TRC2	3 354 242	20.1	1 299 975	1 927 166	127 101	74.1	67.5	6.6
TRC21 Şanlıurfa	1 762 075	18.9	731 182	970 002	60 891	81.7	75.4	6.3
TRC22 Diyarbakır	1 592 167	21.7	568 793	957 164	66 210	66.3	59.4	6.9
TRC3	2 085 092	19.8	810 912	1 190 132	84 048	75.2	68.1	7.1
TRC31 Mardin	773 026	20.7	286 128	449 551	37 347	72.0	63.6	8.3
TRC32 Batman	534 205	19.8	206 835	307 068	20 302	74.0	67.4	6.6
TRC33 Şırnak	466 982	18.5	196 011	257 424	13 547	81.4	76.1	5.3
TRC34 Siirt	310 879	19.5	121 938	176 089	12 852	76.5	69.2	7.3

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

3.9 Yaş grubu ve cinsiyete göre il/ilçe merkezi ve belde/köy nüfusu, 2012

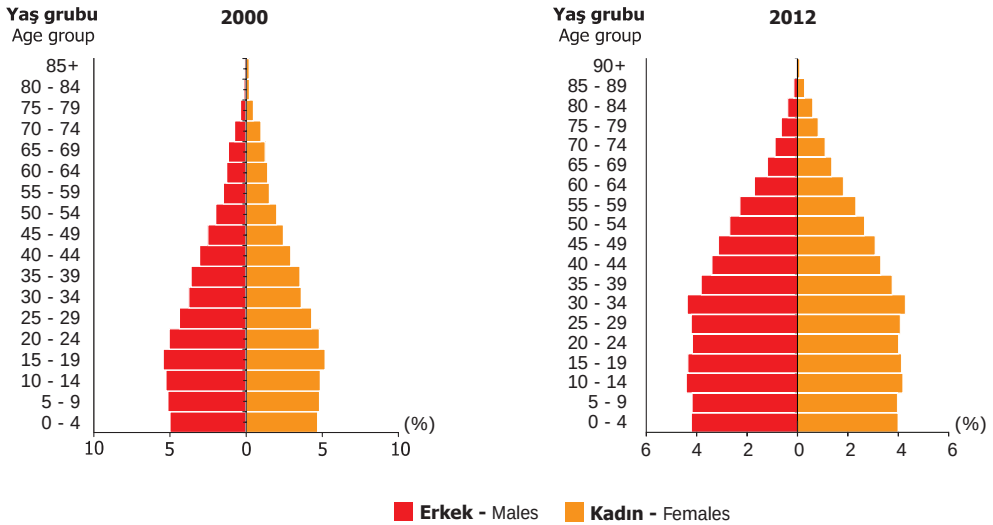
Province/district centers and towns/villages population by age group and sex, 2012

Yaş grubu Age group	Toplam - Total			İl ve ilçe merkezleri Province and district centers		Belde ve köy Towns and villages	
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Toplam - Total	75 627 384	37 956 168	37 671 216	29 348 230	29 100 201	8 607 938	8 571 015
0 - 4	6 198 957	3 182 650	3 016 307	2 458 019	2 329 050	724 631	687 257
5 - 9	6 158 964	3 161 223	2 997 741	2 423 302	2 294 798	737 921	702 943
10 - 14	6 499 258	3 334 509	3 164 749	2 512 753	2 380 681	821 756	784 068
15 - 19	6 405 552	3 286 864	3 118 688	2 495 056	2 374 967	791 808	743 721
20 - 24	6 186 089	3 151 253	3 034 836	2 559 459	2 436 294	591 794	598 542
25 - 29	6 270 678	3 185 423	3 085 255	2 568 336	2 552 375	617 087	532 880
30 - 34	6 544 927	3 307 333	3 237 594	2 712 588	2 682 659	594 745	554 935
35 - 39	5 731 177	2 890 170	2 841 007	2 362 926	2 324 167	527 244	516 840
40 - 44	5 064 060	2 565 499	2 498 561	2 054 678	2 007 456	510 821	491 105
45 - 49	4 699 421	2 368 340	2 331 081	1 852 716	1 826 570	515 624	504 511
50 - 54	4 039 198	2 029 218	2 009 980	1 560 238	1 540 108	468 980	469 872
55 - 59	3 478 582	1 727 004	1 751 578	1 286 552	1 289 288	440 452	462 290
60 - 64	2 668 518	1 292 769	1 375 749	921 479	967 394	371 290	408 355
65 - 69	1 928 386	899 831	1 028 555	608 678	690 924	291 153	337 631
70 - 74	1 500 126	671 942	828 184	427 768	534 550	244 174	293 634
75 - 79	1 102 126	484 634	617 492	294 068	395 488	190 566	222 004
80 - 84	745 666	289 054	456 612	170 651	290 127	118 403	166 485
85 - 89	315 990	105 608	210 382	64 503	138 359	41 105	72 023
90+	89 709	22 844	66 865	14 460	44 946	8 384	21 919

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

3.2 Nüfus piramidi - Population pyramid

3.10 Okuryazarlık ve cinsiyete göre nüfus, 1935-2012

Population by literacy and sex, 1935-2012

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus - Population 6 years of age over]

Yıl Year	Sayı - Number						Oran - Proportion			
	Okuma yazma bilen - Literate		Okuma yazma bilmeyen - Illiterate		Bilinmeyen Unknown		Okuma yazma bilen - Literate		Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel Nüfus Sayımları Population Censuses										
1935	1 823 309	652 340	4 389 967	5 997 138	-	-	29.3	9.8	70.7	90.2
1940 ⁽¹⁾	2 693 432	963 935	4 746 963	6 495 796	-	-	36.2	12.9	63.8	87.1
1945 ⁽²⁾	3 303 507	1 279 798	4 261 810	6 321 796	-	-	43.7	16.8	56.3	83.2
1950 ⁽³⁾	4 055 225	1 724 690	4 853 038	7 144 008	35 809	44 095	45.5	19.4	54.5	80.6
1955	5 478 766	2 436 472	4 314 429	7 078 529	26 373	32 427	55.9	25.6	44.1	74.4
1960	6 157 842	2 743 164	5 324 368	8 300 718	8 974	6 950	53.6	24.8	46.4	75.2
1965	8 372 080	4 132 941	4 688 565	8 450 391	12 873	7 947	64.1	32.8	35.9	67.2
1970	10 404 541	6 050 984	4 393 495	8 424 341	-	-	70.3	41.8	29.7	58.2
1975	13 118 658	8 212 708	4 096 110	8 048 078	41 645	13 406	76.2	50.5	23.8	49.5
1980	15 188 078	10 123 133	3 802 455	8 394 868	8 568	6 521	80.0	54.7	20.0	45.3
1985	18 824 697	14 497 065	2 932 964	6 770 698	43 193	43 720	86.5	68.2	13.5	31.8
1990	22 066 860	17 488 623	2 779 172	6 808 809	10 496	9 150	88.8	72.0	11.2	28.0
2000	28 384 266	23 875 115	1 857 132	5 732 525	4 047	6 158	93.9	80.6	6.1	19.4
Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Address Based Population Registration System ⁽⁴⁾										
2008	28 873 257	26 188 528	986 790	3 943 222	2 310 702	1 938 727	96.7	86.9	3.3	13.1
2009	30 039 678	27 304 701	915 054	3 757 203	1 657 575	1 374 882	97.0	87.9	3.0	12.1
2010	30 983 102	28 542 644	700 400	3 125 244	1 471 078	1 310 993	97.8	90.1	2.2	9.9
2011	32 013 033	29 876 706	553 704	2 617 566	1 035 890	948 736	98.3	91.9	1.7	8.1
2012	32 628 320	30 719 323	475 068	2 313 689	895 144	845 835	98.6	93.0	1.4	7.0

Kaynak: Genel Nüfus Sayımı Sonuçları, 1935-2000 ve

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2008-2012

Not. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsamamıştır.

(1) 1940 yılı verileri 1935 ve 1945 yılı verilerinden tahmin edilmiştir.

(2) 7 ve daha yukarı yaştaki nüfus.

(3) 5 ve daha yukarı yaştaki nüfus.

(4) Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Results of Population Censuses, 1935-2000 and

Results of Address Based Population Registration System, 2008-2012

Note. Proportions are calculated by excluding unknown.

(1) Data for 1940 has been estimated by using data for 1935 and 1945.

(2) Population 7 years of age and over.

(3) Population 5 years of age and over.

(4) Foreigners are not included.

3.11 Yaş grubu, okuryazarlık, eğitim durumu ve cinsiyete göre nüfus, 2012

Population by age group, literacy, educational level and sex, 2012

[6 ve daha yukarı yaştaki nüfus - Population 6 years of age and over]

Okuma yazma bilen - Literate									
Bitirilen okul - Completed school									
Yaş grubu Age group	Toplam Total	Okuma yazma bilmeyen Illiterate	Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen No school completed	İlkokul mezunu Primary school	İlköğretim, ortaokul veya dengi okul mezunu Primary education, junior high school and vocational school at the same level	Lise veya dengi okul mezunu High school or vocational school at the same level	Yükseköğretim Higher education	Bilinmeyen Unknown	
Toplam - Total	67 877 379	2 788 757	14 058 334	15 220 028	15 519 904	12 096 830	6 452 547	1 740 979	
6-13	10 030 336	2 768	9 948 458	-	58 593	-	-	20 517	
14-17	5 150 299	11 474	609 034	-	4 422 003	87 235	-	20 553	
18-21	4 989 110	50 453	361 958	-	2 129 795	2 245 517	124 434	76 953	
22-24	3 711 687	60 982	259 911	-	1 103 637	1 525 015	644 628	117 514	
25-29	6 229 420	104 872	259 530	1 056 868	1 305 357	1 899 608	1 310 498	292 687	
30-34	6 511 756	112 946	194 382	1 693 428	1 371 595	1 763 447	1 169 180	206 778	
35-39	5 705 313	93 272	140 502	1 793 764	1 316 556	1 325 217	899 460	136 542	
40-44	5 042 930	102 558	145 660	1 749 673	1 293 208	971 300	676 733	103 798	
45-49	4 682 455	143 230	187 098	1 882 888	1 063 970	795 894	498 950	110 425	
50-54	4 025 317	180 251	220 725	1 867 731	628 467	646 340	362 415	119 388	
55-59	3 468 314	256 864	294 759	1 705 695	384 899	374 969	322 154	128 974	
60-64	2 660 864	305 440	323 048	1 298 241	206 691	207 816	206 826	112 802	
65+	5 669 578	1 363 647	1 113 269	2 171 740	235 133	254 472	237 269	294 048	
Erkek - Males	33 998 532	475 068	6 491 884	6 606 954	8 856 113	6 951 695	3 721 674	895 144	
6-13	5 146 641	722	5 109 836	-	26 492	-	-	9 591	
14-17	2 647 059	2 288	286 675	-	2 313 259	36 493	-	8 344	
18-21	2 544 790	11 284	139 386	-	1 185 881	1 118 221	56 779	33 239	
22-24	1 891 481	12 591	95 530	-	573 495	852 664	302 475	54 726	
25-29	3 170 250	23 181	103 264	330 158	737 529	1 088 956	682 351	204 811	
30-34	3 295 627	24 766	66 747	608 731	811 440	1 025 730	630 055	128 158	
35-39	2 880 296	18 128	37 377	673 039	761 241	793 349	519 878	77 284	
40-44	2 556 835	16 113	30 695	670 418	781 934	587 049	418 517	52 109	
45-49	2 361 395	19 279	36 479	746 669	689 710	495 947	324 172	49 139	
50-54	2 023 890	22 506	42 889	822 476	420 458	417 378	241 647	56 536	
55-59	1 722 998	32 456	62 168	833 276	264 425	246 599	223 844	60 230	
60-64	1 289 469	39 346	79 558	694 820	142 294	137 605	145 232	50 614	
65+	2 467 801	252 408	401 280	1 227 367	147 955	151 704	176 724	110 363	
Kadın - Females	33 878 847	2 313 689	7 566 450	8 613 074	6 663 791	5 145 135	2 730 873	845 835	
6-13	4 883 695	2 046	4 838 622	-	32 101	-	-	10 926	
14-17	2 503 240	9 186	322 359	-	2 108 744	50 742	-	12 209	
18-21	2 444 320	39 169	222 572	-	943 914	1 127 296	67 655	43 714	
22-24	1 820 206	48 391	164 381	-	530 142	672 351	342 153	62 788	
25-29	3 059 170	81 691	156 266	726 710	567 828	810 652	628 147	87 876	
30-34	3 216 129	88 180	127 635	1 084 697	560 155	737 717	539 125	78 620	
35-39	2 825 017	75 144	103 125	1 120 725	555 315	531 868	379 582	59 258	
40-44	2 486 095	86 445	114 965	1 079 255	511 274	384 251	258 216	51 689	
45-49	2 321 060	123 951	150 619	1 136 219	374 260	299 947	174 778	61 286	
50-54	2 001 427	157 745	177 836	1 045 255	208 009	228 962	120 768	62 852	
55-59	1 745 316	224 408	232 591	872 419	120 474	128 370	98 310	68 744	
60-64	1 371 395	266 094	243 490	603 421	64 397	70 211	61 594	62 188	
65+	3 201 777	1 111 239	711 989	944 373	87 178	102 768	60 545	183 685	

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

Note. Foreigners are not included.

3.12 Yasal medeni durum, yaş grubu ve cinsiyete göre nüfus, 2012

Population by legal marital status, age group and sex, 2012

[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus - Population 15 years of age over]

Yaş grubu - Age group	Toplam Total	Hiç evlenmedi Never married	Evli Married	Boşandı Divorced	Eşi öldü Widowed
Toplam - Total	56 521 805	15 492 867	36 184 225	1 772 881	3 071 832
Erkek - Males	28 171 616	8 894 719	18 104 965	738 534	433 398
15-19	3 273 145	3 258 244	14 777	122	2
20-24	3 129 910	2 784 679	339 067	6 024	140
25-29	3 170 250	1 559 536	1 572 051	37 885	778
30-34	3 295 627	661 904	2 543 549	88 202	1 972
35-39	2 880 296	273 614	2 494 124	109 458	3 100
40-44	2 556 835	137 979	2 298 877	115 006	4 973
45-49	2 361 395	82 886	2 159 164	110 156	9 189
50-54	2 023 890	53 833	1 862 077	92 961	15 019
55-59	1 722 998	33 952	1 592 143	72 172	24 731
60-64	1 289 469	19 950	1 188 855	45 857	34 807
65+	2 467 801	28 142	2 040 281	60 691	338 687
Kadın - Females	28 350 189	6 598 148	18 079 260	1 034 347	2 638 434
15-19	3 109 354	2 902 226	205 331	1 648	149
20-24	3 013 449	1 766 402	1 215 348	29 617	2 082
25-29	3 059 170	739 371	2 230 732	81 539	7 528
30-34	3 216 129	386 005	2 675 153	136 148	18 823
35-39	2 825 017	241 101	2 395 701	152 236	35 979
40-44	2 486 095	167 527	2 107 079	148 598	62 891
45-49	2 321 060	126 178	1 948 898	135 148	110 836
50-54	2 001 427	84 901	1 636 080	113 622	166 824
55-59	1 745 316	61 572	1 350 046	87 471	246 227
60-64	1 371 395	40 995	965 225	57 202	307 973
65+	3 201 777	81 870	1 349 667	91 118	1 679 122
Toplam - Total (%)	100.0	27.4	64.0	3.1	5.4
Erkek - Males	100.0	31.6	64.3	2.6	1.5
15-19	100.0	99.5	0.5	0.0	0.0
20-24	100.0	89.0	10.8	0.2	0.0
25-29	100.0	49.2	49.6	1.2	0.0
30-34	100.0	20.1	77.2	2.7	0.1
35-39	100.0	9.5	86.6	3.8	0.1
40-44	100.0	5.4	89.9	4.5	0.2
45-49	100.0	3.5	91.4	4.7	0.4
50-54	100.0	2.7	92.0	4.6	0.7
55-59	100.0	2.0	92.4	4.2	1.4
60-64	100.0	1.5	92.2	3.6	2.7
65+	100.0	1.1	82.7	2.5	13.7
Kadın - Females	100.0	23.3	63.8	3.6	9.3
15-19	100.0	93.3	6.6	0.1	0.0
20-24	100.0	58.6	40.3	1.0	0.1
25-29	100.0	24.2	72.9	2.7	0.2
30-34	100.0	12.0	83.2	4.2	0.6
35-39	100.0	8.5	84.8	5.4	1.3
40-44	100.0	6.7	84.8	6.0	2.5
45-49	100.0	5.4	84.0	5.8	4.8
50-54	100.0	4.2	81.7	5.7	8.3
55-59	100.0	3.5	77.4	5.0	14.1
60-64	100.0	3.0	70.4	4.2	22.5
65+	100.0	2.6	42.2	2.8	52.4

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

Note. Foreigners are not included.

3.13 İllere ve cinsiyete göre yasal medeni durum, 2012
[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus]

İl - Province	Toplam - Total			Hiç evlenmedi - Never married	
	Toplam - Total	Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females
Toplam - Total	56 521 805	28 171 616	28 350 189	8 894 719	6 598 148
Adana	1 557 369	770 198	787 171	253 293	200 227
Adıyaman	411 900	204 825	207 075	75 557	62 846
Afyonkarahisar	533 797	261 318	272 479	67 158	51 412
Ağrı	333 247	175 012	158 235	74 924	48 069
Amasya	254 224	124 448	129 776	32 124	24 036
Ankara	3 861 966	1 909 748	1 952 218	577 398	438 976
Antalya	1 581 148	799 350	781 798	224 172	154 770
Artvin	135 548	68 014	67 534	21 217	14 389
Aydın	799 529	396 386	403 143	111 890	75 898
Balıkesir	949 565	472 776	476 789	126 072	79 181
Bilecik	163 635	84 543	79 092	26 790	14 791
Bingöl	184 931	94 928	90 003	40 724	30 904
Bitlis	212 233	111 047	101 186	48 617	33 377
Bolu	226 874	112 053	114 821	31 026	23 762
Burdur	205 058	100 000	105 058	24 892	18 317
Bursa	2 074 845	1 028 429	1 046 416	287 272	208 468
Çanakkale	411 499	208 493	203 006	60 809	35 407
Çankırı	147 687	73 596	74 091	19 387	13 537
Çorum	412 971	202 384	210 587	49 752	36 337
Denizli	743 142	366 716	376 426	97 003	67 240
Diyarbakır	1 022 918	513 544	509 374	217 466	183 413
Edirne	333 866	169 861	164 005	52 249	30 086
Elazığ	424 178	208 416	215 762	73 339	61 195
Erzincan	170 433	86 301	84 132	30 373	20 937
Erzurum	550 424	274 589	275 835	101 974	80 264
Eskişehir	642 954	318 275	324 679	98 813	71 739
Gaziantep	1 176 660	588 626	588 034	185 217	140 997
Giresun	337 667	165 295	172 372	48 916	37 139
Gümüşhane	105 431	53 133	52 298	18 740	13 837
Hakkari	183 958	105 467	78 491	61 742	33 104
Hatay	1 042 943	517 790	525 153	171 608	128 389
Isparta	331 233	163 629	167 604	46 642	34 144
Mersin	1 260 286	621 440	638 846	192 514	152 376
İstanbul	10 555 290	5 268 712	5 286 578	1 731 099	1 306 020
İzmir	3 212 690	1 592 973	1 619 717	479 703	334 264
Kars	210 765	110 106	100 659	42 920	25 886
Kastamonu	291 946	142 712	149 234	35 154	27 249
Kayseri	935 533	465 716	469 817	132 460	93 370
Kırklareli	284 105	146 166	137 939	46 182	24 647
Kırşehir	172 925	85 352	87 573	24 618	17 681
Kocaeli	1 237 317	624 095	613 222	190 561	133 349
Konya	1 513 345	737 790	775 555	200 632	163 890
Kütahya	463 216	228 196	235 020	60 402	43 855
Malatya	568 865	281 541	287 324	94 098	76 709
Manisa	1 057 981	525 293	532 688	141 227	95 303
Kahramanmaraş	735 865	371 717	364 148	112 617	78 687

3.13 Legal marital status by province and sex, 2012
[Population 15 years of age and over]

Evli - Married		Boşandı - Divorced		Eşi öldü - Widowed	
Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females
18 104 965	18 079 260	738 534	1 034 347	433 398	2 638 434
485 068	486 824	22 054	32 473	9 783	67 647
124 767	126 082	2 020	3 102	2 481	15 045
182 537	183 013	5 490	6 904	6 133	31 150
97 528	98 551	621	817	1 939	10 798
86 460	86 326	2 263	2 702	3 601	16 712
1 248 363	1 247 606	61 593	99 782	22 394	165 854
533 296	522 286	32 873	45 132	9 009	59 610
43 604	42 851	1 231	1 086	1 962	9 208
262 217	260 403	14 994	17 865	7 285	48 977
318 955	316 685	16 084	18 366	11 665	62 557
53 644	52 388	2 083	1 987	2 026	9 926
52 260	51 862	556	765	1 388	6 472
60 772	60 780	343	433	1 315	6 596
75 534	74 416	2 653	3 084	2 840	13 559
70 079	69 592	2 753	3 232	2 276	13 917
696 132	696 516	26 979	37 383	18 046	104 049
135 925	134 014	6 389	6 346	5 370	27 239
50 435	49 485	1 508	1 589	2 266	9 480
142 533	142 618	4 421	5 192	5 678	26 440
251 764	252 083	12 015	16 087	5 934	41 016
287 801	290 049	3 502	5 293	4 775	30 619
108 280	106 879	5 000	4 883	4 332	22 157
128 628	129 547	2 943	4 667	3 506	20 353
52 538	51 590	1 583	1 848	1 807	9 757
165 263	166 370	2 272	3 139	5 080	26 062
202 382	201 573	10 743	13 803	6 337	37 564
388 576	389 483	9 267	15 871	5 566	41 683
107 909	106 652	4 116	4 151	4 354	24 430
32 454	31 688	728	754	1 211	6 019
42 820	40 905	270	225	635	4 257
330 869	339 908	9 479	14 995	5 834	41 861
110 006	109 888	3 647	4 843	3 334	18 729
400 634	402 116	19 504	28 627	8 788	55 727
3 308 753	3 298 983	172 642	268 836	56 218	412 739
1 015 220	1 013 646	74 184	103 238	23 866	168 569
64 437	64 603	914	940	1 835	9 230
98 104	96 693	3 483	3 546	5 971	21 746
317 997	319 148	8 966	13 521	6 293	43 778
91 830	90 532	4 538	4 381	3 616	18 379
56 945	56 429	2 331	2 823	1 458	10 640
410 262	408 861	14 763	19 978	8 509	51 034
511 194	515 420	14 527	23 750	11 437	72 495
156 901	156 554	5 041	5 920	5 852	28 691
178 148	177 605	4 579	6 342	4 716	26 668
358 656	358 832	14 608	17 124	10 802	61 429
248 409	249 443	5 806	8 558	4 885	27 460

3.13 İllere ve cinsiyete göre yasal medeni durum, 2012 (devam)
[15 ve daha yukarı yaştaki nüfus]

İl - Province	Toplam - Total			Hiç evlenmedi - Never married	
	Toplam - Total	Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females
Mardin	485 036	242 288	242 748	105 438	92 102
Muğla	672 389	343 808	328 581	95 563	57 322
Muş	251 642	128 722	122 920	54 889	41 400
Nevşehir	216 595	105 917	110 678	26 523	19 385
Niğde	248 351	122 943	125 408	35 649	25 945
Ordu	577 422	286 626	290 796	77 203	56 809
Rize	255 819	125 422	130 397	41 975	32 654
Sakarya	691 992	343 283	348 709	104 487	78 354
Samsun	966 717	471 202	495 515	133 632	111 492
Siirt	188 746	98 193	90 553	43 653	30 984
Sinop	162 838	79 852	82 986	20 636	15 584
Sivas	472 994	234 715	238 279	72 621	55 641
Tekirdağ	668 180	344 682	323 498	102 273	58 103
Tokat	471 243	231 428	239 815	63 357	48 470
Trabzon	595 048	291 587	303 461	97 212	79 306
Tunceli	73 708	43 545	30 163	22 816	8 180
Şanlıurfa	1 029 258	506 081	523 177	199 025	184 907
Uşak	270 859	133 125	137 734	32 043	23 523
Van	643 137	329 130	314 007	137 600	104 796
Yozgat	338 626	167 994	170 632	48 454	33 966
Zonguldak	483 047	235 914	247 133	63 444	50 634
Aksaray	273 269	134 421	138 848	39 053	29 175
Bayburt	57 648	30 140	27 508	11 805	6 901
Karaman	177 373	87 299	90 074	24 478	18 487
Kırıkkale	215 104	106 891	108 213	32 105	22 796
Batman	326 669	162 945	163 724	70 467	62 011
Şırnak	270 233	143 348	126 885	72 861	51 278
Bartın	152 415	74 405	78 010	18 711	14 716
Ardahan	80 197	42 217	37 980	15 837	8 859
Iğdır	127 347	66 138	61 209	27 068	17 696
Yalova	167 495	83 295	84 200	25 334	17 805
Karabük	183 743	92 562	91 181	29 047	19 337
Kilis	85 659	42 656	43 003	13 750	9 851
Osmaniye	350 486	175 342	175 144	55 281	41 397
Düzce	266 558	132 501	134 057	39 086	27 808

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Not. Yabancılar kapsama alınmamıştır.

3.13 Legal marital status by province and sex, 2012 (continued)
[Population 15 years of age and over]

Evli - Married		Boşandı - Divorced		Eşi öldü - Widowed	
Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females	Erkek - Males	Kadın - Females
133 202	133 052	1 342	2 020	2 306	15 574
227 698	221 609	15 319	17 633	5 228	32 017
71 983	73 088	465	578	1 385	7 854
74 605	74 594	2 870	3 953	1 919	12 746
82 808	82 928	2 451	3 229	2 035	13 306
196 202	195 154	5 664	5 848	7 557	32 985
79 266	78 775	1 959	2 212	2 222	16 756
224 379	223 990	8 130	10 050	6 287	36 315
315 984	317 850	10 758	14 021	10 828	52 152
53 227	52 980	366	491	947	6 098
54 196	53 562	2 048	2 068	2 972	11 772
152 216	151 541	4 159	4 679	5 719	26 418
226 364	223 184	10 104	11 247	5 941	30 964
157 536	157 967	4 130	4 542	6 405	28 836
184 280	184 208	4 457	5 830	5 638	34 117
19 017	17 493	868	801	844	3 689
300 186	303 050	3 002	5 221	3 868	29 999
93 232	93 256	4 709	5 727	3 141	15 228
187 430	188 683	1 004	1 459	3 096	19 069
112 630	113 507	3 155	3 822	3 755	19 337
159 918	160 301	7 420	8 772	5 132	27 426
90 169	91 468	3 308	5 145	1 891	13 060
17 417	17 342	245	278	673	2 987
59 242	59 316	2 005	2 953	1 574	9 318
69 962	69 667	2 920	3 667	1 904	12 083
90 357	90 705	703	1 138	1 418	9 870
69 162	67 791	436	625	889	7 191
51 364	51 380	2 129	2 267	2 201	9 647
24 838	24 514	436	326	1 106	4 281
37 445	37 262	896	1 181	729	5 070
52 873	52 285	3 555	4 828	1 533	9 282
58 716	58 081	2 360	2 539	2 439	11 224
27 626	27 853	581	935	699	4 364
114 950	115 315	2 949	4 029	2 162	14 403
87 596	87 731	3 272	3 850	2 547	14 668

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

Note: Foreigners are not included.

3.14 İllere göre ortalama hanehalkı büyüklüğü, 2008-2012

Average size of households by province, 2008-2012

İl - Province	Yıl - Year					İl - Province	Yıl - Year				
	2008	2009	2010	2011	2012		2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	4.0	4.0	3.9	3.8	3.7	Kocaeli	3.9	3.9	3.9	3.7	3.7
Adana	4.2	4.2	4.2	4.1	4.0	Konya	4.0	4.0	3.9	3.7	3.7
Adıyaman	5.3	5.3	5.2	5.1	4.9	Kütahya	3.4	3.4	3.3	3.3	3.2
Afyonkarahisar	4.0	3.9	3.8	3.8	3.7	Malatya	4.5	4.4	4.3	4.1	4.0
Ağrı	6.7	6.8	6.7	6.6	6.4	Manisa	3.5	3.4	3.4	3.3	3.3
Amasya	3.8	3.7	3.6	3.5	3.4	Kahramanmaraş	4.7	4.7	4.6	4.4	4.3
Ankara	3.6	3.5	3.4	3.3	3.2	Mardin	6.8	6.8	6.7	6.5	6.3
Antalya	3.6	3.6	3.5	3.4	3.3	Muğla	3.2	3.2	3.1	3.0	3.0
Artvin	3.7	3.6	3.5	3.4	3.3	Muş	6.9	6.9	6.8	6.7	6.6
Aydın	3.3	3.3	3.2	3.2	3.1	Nevşehir	3.8	3.7	3.7	3.6	3.5
Balıkesir	3.1	3.1	3.0	2.9	2.9	Niğde	3.9	3.9	3.8	3.7	3.6
Bilecik	3.3	3.3	3.3	3.2	3.1	Ordu	3.9	3.8	3.7	3.6	3.4
Bingöl	5.4	5.3	5.2	5.0	4.8	Rize	4.0	3.9	3.8	3.6	3.5
Bitlis	6.4	6.4	6.4	6.3	6.1	Sakarya	4.0	4.1	4.0	3.9	3.8
Bolu	3.6	3.5	3.4	3.3	3.3	Samsun	4.1	4.0	3.9	3.8	3.7
Burdur	3.1	3.1	3.1	3.0	3.0	Siirt	7.1	7.1	7.0	6.8	6.5
Bursa	3.7	3.7	3.6	3.5	3.5	Sinop	3.4	3.4	3.3	3.2	3.1
Çanakkale	2.9	2.9	2.9	2.8	2.8	Sivas	4.3	4.1	4.0	3.8	3.7
Çankırı	3.5	3.4	3.3	3.2	3.1	Tekirdağ	3.5	3.6	3.5	3.4	3.3
Çorum	3.8	3.7	3.6	3.4	3.3	Tokat	4.2	4.0	3.9	3.7	3.6
Denizli	3.4	3.4	3.3	3.2	3.2	Trabzon	3.9	3.9	3.7	3.6	3.5
Diyarbakır	6.3	6.3	6.2	6.1	5.9	Tunceli	3.7	3.6	3.4	3.3	3.1
Edirne	3.2	3.2	3.1	3.1	3.0	Şanlıurfa	6.4	6.6	6.5	6.4	6.3
Elazığ	4.4	4.3	4.2	4.1	4.0	Uşak	3.5	3.4	3.4	3.3	3.2
Erzincan	3.9	3.8	3.6	3.5	3.4	Van	6.9	7.1	7.0	6.7	6.4
Erzurum	5.0	4.9	4.8	4.7	4.6	Yozgat	4.2	4.1	4.0	3.8	3.7
Eskişehir	3.2	3.2	3.1	3.0	2.9	Zonguldak	3.7	3.7	3.6	3.5	3.4
Gaziantep	4.9	5.0	4.9	4.7	4.6	Aksaray	4.3	4.3	4.2	4.1	4.0
Giresun	3.6	3.5	3.4	3.3	3.2	Bayburt	4.4	4.3	4.2	4.1	3.9
Gümüşhane	4.0	3.9	3.7	3.6	3.4	Karaman	3.6	3.6	3.5	3.4	3.4
Hakkari	7.8	7.9	7.8	7.6	7.4	Kırıkkale	3.7	3.7	3.5	3.4	3.3
Hatay	4.4	4.4	4.4	4.3	4.2	Batman	6.9	7.0	6.9	6.7	6.4
Isparta	3.4	3.4	3.3	3.2	3.1	Şırnak	8.2	8.4	8.4	8.2	7.9
Mersin	3.8	3.8	3.8	3.7	3.6	Bartın	3.7	3.6	3.5	3.4	3.4
İstanbul	3.8	3.8	3.8	3.6	3.6	Ardahan	4.8	4.6	4.5	4.3	4.2
İzmir	3.4	3.4	3.3	3.2	3.2	Iğdır	5.5	5.4	5.3	5.2	5.1
Kars	5.3	5.3	5.2	5.0	4.9	Yalova	3.5	3.5	3.4	3.3	3.2
Kastamonu	3.6	3.5	3.4	3.3	3.3	Karabük	3.4	3.3	3.3	3.2	3.1
Kayseri	4.2	4.1	4.0	3.9	3.8	Kilis	4.6	4.6	4.5	4.3	4.2
Kırklareli	3.2	3.2	3.1	3.1	3.0	Osmaniye	4.4	4.4	4.3	4.2	4.1
Kırşehir	3.9	3.7	3.6	3.4	3.3	Düzce	3.9	4.0	3.9	3.7	3.7

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi, 2008-2012

Source: Address Based Population Registration System, 2008-2012

3.15 Yerleşim yerleri ve iller arası göç eden nüfus, 1975-2000

Migrated population across places of residence and provinces, 1975-2000

Sayım yılı Census year	Daimi ikametgah nüfusu Population of place of residence ⁽¹⁾	Dönem Period	Yerleşim yerleri arası göç eden nüfus Migrated population across places of residence		İller arası göç eden nüfus Migrated population across provinces	
			Sayı - Number ⁽²⁾	(%)	Sayı - Number	(%)
1980	38 395 730	1975-1980	⁽³⁾ 3 584 421	9.3	2 700 977	7.0
1985	44 078 033	1980-1985	⁽³⁾ 3 819 910	8.7	2 885 873	6.5
1990	49 986 117	1985-1990	⁽³⁾ 5 402 690	10.8	4 065 173	8.1
2000	60 752 995	1995-2000	6 692 263	11.0	4 788 193	7.9

(1) Daimi ikametgah nüfusu içinde yurt dışından gelen göç kapsamamıştır.

(1) Population by place of residence does not cover immigrant population.

(2) Aynı ilçeye bağlı köyler arasındaki göç kapsamamıştır.

(2) Migration across the villages belonging to the same district is not covered.

(3) Aynı ile bağlı ilçe merkezleri ve köyler arasındaki göç kapsamamıştır. 1995-2000 döneminde; aynı ile bağlı ilçeler arasında göç eden toplam nüfus 125 896, aynı ile bağlı köyler arasında göç eden toplam nüfus 99 823'tür.

(3) Migration across the district centers and villages belonging to the same province is not covered. In the period of 1995-2000, total migrant population across the districts belonging to the same province is 125 896, and migrant population across the villages belonging to the same province is 99 823.

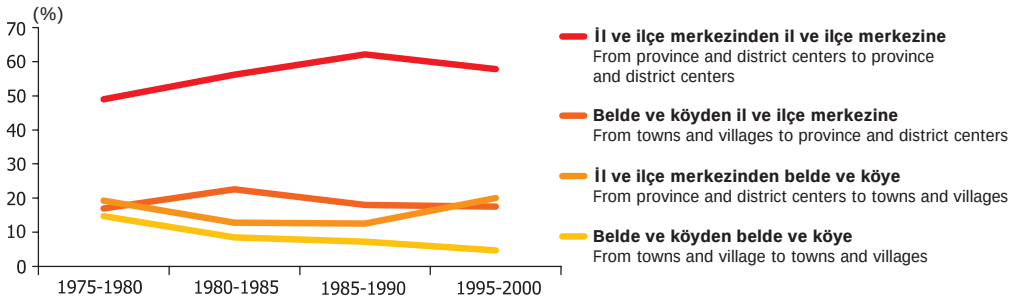
3.16 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus, 1975-2000

Migrated population by places of residence, 1975-2000

Yerleşim yeri - Places of residence	1975-1980	1980-1985	1985-1990	1995-2000
Toplam - Total	3 584 421	3 819 910	5 402 690	6 692 263
İl ve ilçe merkezinden il ve ilçe merkezine				
From province and district centers to province and district centers	1 752 817	2 146 110	3 359 357	3 867 979
(%)	48.9	56.2	62.2	57.8
Belde ve köyden il ve ilçe merkezine				
From towns and villages to province and district centers	610 067	860 438	969 871	1 168 285
(%)	17.0	22.5	18.0	17.5
İl ve ilçe merkezinden belde ve köye				
From province and district centers to towns and villages	692 828	490 653	680 527	1 342 518
(%)	19.3	12.8	12.6	20.1
Belde ve köyden belde ve köye				
From towns and villages to towns and villages	528 709	322 709	392 935	313 481
(%)	14.8	8.4	7.3	4.7

3.3 Yerleşim yerlerine göre göç eden nüfus oranı

Proportion of migrated population by places of residence

3.17 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2011-2012

Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2011-2012

İl - Province	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Toplam - Total	75 627 384	2 317 814	2 317 814	0	0.0
Adana	2 125 635	45 927	59 294	- 13 367	-6.3
Adıyaman	595 261	14 323	22 591	- 8 268	-13.8
Afyonkarahisar	703 948	24 167	21 738	2 429	3.5
Ağrı	552 404	12 856	27 984	- 15 128	-27.0
Amasya	322 283	11 228	13 128	- 1 900	-5.9
Ankara	4 965 542	160 235	137 834	22 401	4.5
Antalya	2 092 537	83 596	62 893	20 703	9.9
Artvin	167 082	7 286	7 612	-326	-1.9
Aydın	1 006 541	32 412	29 623	2 789	2.8
Balıkesir	1 160 731	34 922	35 315	- 393	-0.3
Bilecik	204 116	10 387	8 118	2 269	11.2
Bingöl	262 507	7 569	11 145	- 3 576	-13.5
Bitlis	337 253	10 998	16 886	- 5 888	-17.3
Bolu	281 080	13 136	9 677	3 459	12.4
Burdur	254 341	11 473	8 497	2 976	11.8
Bursa	2 688 171	67 736	61 520	6 216	2.3
Çanakkale	493 691	23 252	14 374	8 878	18.1
Çankırı	184 406	17 050	10 609	6 441	35.5
Çorum	529 975	13 289	20 610	- 7 321	-13.7
Denizli	950 557	24 446	21 992	2 454	2.6
Diyarbakır	1 592 167	30 789	47 575	- 16 786	-10.5
Edirne	399 708	14 813	13 675	1 138	2.9
Elazığ	562 703	17 108	18 344	- 1 236	-2.2
Erzincan	217 886	12 192	10 649	1 543	7.1
Erzurum	778 195	22 551	33 234	- 10 683	-13.6
Eskişehir	789 750	32 363	25 299	7 064	9.0
Gaziantep	1 799 558	41 672	39 410	2 262	1.3
Giresun	419 555	18 027	17 861	166	0.4
Gümüşhane	135 216	11 166	9 001	2 165	16.1
Hakkari	279 982	5 622	10 137	- 4 515	-16.0
Hatay	1 483 674	27 260	35 139	- 7 879	-5.3
Isparta	416 663	19 731	14 330	5 401	13.0
Mersin	1 682 848	46 721	53 523	- 6 802	-4.0
İstanbul	13 854 740	384 535	354 074	30 461	2.2
İzmir	4 005 459	105 804	95 954	9 850	2.5
Kars	304 821	9 706	16 185	- 6 479	-21.0
Kastamonu	359 808	14 340	13 933	407	1.1
Kayseri	1 274 968	33 917	30 143	3 774	3.0
Kırklareli	341 218	12 548	11 232	1 316	3.9
Kırşehir	221 209	9 733	9 898	- 165	-0.7
Kocaeli	1 634 691	62 966	51 561	11 405	7.0
Konya	2 052 281	51 981	48 313	3 668	1.8
Kütahya	573 421	20 550	16 702	3 848	6.7

3.17 İllerin aldığı, verdiği, net göç ve net göç hızı, 2011-2012 (devam)

Provincial in-migration, out-migration, net migration, rate of net migration, 2011-2012 (continued)

İl - Province	Toplam nüfus Total population	Aldığı göç In-migration	Verdiği göç Out-migration	Net göç Net migration	Net göç hızı Rate of net migration (‰)
Malatya	762 366	24 270	28 545	- 4 275	-5.6
Manisa	1 346 162	32 211	34 054	- 1 843	-1.4
Kahramanmaraş	1 063 174	19 908	29 467	- 9 559	-9.0
Mardin	773 026	21 676	30 299	- 8 623	-11.1
Muğla	851 145	33 213	28 301	4 912	5.8
Muş	413 260	9 914	20 646	- 10 732	-25.6
Nevşehir	285 190	10 214	10 859	- 645	-2.3
Niğde	340 270	12 359	13 514	- 1 155	-3.4
Ordu	741 371	48 240	26 595	21 645	29.6
Rize	324 152	12 315	13 856	- 1 541	-4.7
Sakarya	902 267	28 457	23 787	4 670	5.2
Samsun	1 251 722	32 249	41 561	- 9 312	-7.4
Siirt	310 879	8 823	14 628	- 5 805	-18.5
Sinop	201 311	8 277	10 371	- 2 094	-10.3
Sivas	623 535	21 492	27 441	- 5 949	-9.5
Tekirdağ	852 321	42 155	28 042	14 113	16.7
Tokat	613 990	34 725	31 812	2 913	4.8
Trabzon	757 898	21 864	25 478	- 3 614	-4.8
Tunceli	86 276	5 171	5 404	- 233	-2.7
Şanlıurfa	1 762 075	31 890	44 878	- 12 988	-7.3
Uşak	342 269	10 351	9 435	916	2.7
Van	1 051 975	50 003	46 639	3 364	3.2
Yozgat	453 211	14 646	24 525	- 9 879	-21.6
Zonguldak	606 527	14 279	22 687	- 8 408	-13.8
Aksaray	379 915	10 667	12 374	- 1 707	-4.5
Bayburt	75 797	3 664	4 085	- 421	-5.5
Karaman	235 424	8 191	8 066	125	0.5
Kırıkkale	274 727	13 776	13 912	- 136	-0.5
Batman	534 205	15 906	20 739	- 4 833	-9.0
Şırnak	466 982	11 075	14 617	- 3 542	-7.6
Bartın	188 436	7 145	7 330	- 185	-1.0
Ardahan	106 643	4 923	5 986	- 1 063	-9.9
Iğdır	190 409	6 429	8 632	- 2 203	-11.5
Yalova	211 799	11 353	9 199	2 154	10.2
Karabük	225 145	13 510	8 444	5 066	22.8
Kilis	124 320	4 315	6 075	- 1 760	-14.1
Osmaniye	492 135	15 343	17 340	- 1 997	-4.0
Düzce	346 493	10 432	10 579	- 147	-0.4

Kaynak: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS), 2012

Source: Address Based Population Registration System (ABPRS), 2012

3.18 Hanehalklarının konuttaki mülkiyet durumlarına göre dağılımı, 2 Ekim 2011

Proportion of households by ownership status of the dwelling, 2 October 2011

İl - Province	Mülkiyet durumu - Ownership status (%)			
	Ev sahibi Owner-occupied	Kiracı Rented	Lojmanda oturan Owned by governmental or private organizations	Ev sahibi değil ama kira ödemiıyor Not owner-occupied but no rent is paid
Toplam - Total	67.3	23.8	1.5	7.3
Adana	68.9	18.7	1.1	11.3
Adıyaman	73.4	18.3	1.3	7.1
Afyonkarahisar	75.6	15.7	0.7	7.9
Ağrı	82.2	12.3	2.8	2.7
Amasya	71.9	20.5	1.4	6.3
Ankara	60.9	30.2	2.9	6.0
Antalya	63.2	29.9	1.5	5.4
Artvin	74.5	19.0	3.5	3.0
Aydın	71.7	19.7	1.4	7.3
Balıkesir	70.8	19.5	1.0	8.6
Bilecik	67.8	22.9	2.5	6.7
Bingöl	70.8	21.1	3.6	4.5
Bitlis	75.1	16.5	4.0	4.3
Bolu	64.7	22.9	3.5	9.0
Burdur	73.3	16.0	1.7	9.0
Bursa	62.7	24.9	0.7	11.7
Çanakkale	71.4	19.2	2.1	7.2
Çankırı	74.9	17.8	4.0	3.4
Çorum	73.0	19.7	1.4	6.0
Denizli	67.1	23.5	0.7	8.7
Diyarbakır	75.1	19.7	0.9	4.3
Edirne	70.2	16.6	3.0	10.2
Elazığ	71.2	22.2	1.8	4.8
Erzincan	72.4	19.2	4.4	4.0
Erzurum	74.6	17.4	3.7	4.3
Eskişehir	65.2	26.5	1.6	6.8
Gaziantep	59.5	27.3	0.9	12.3
Giresun	77.1	16.6	1.1	5.2
Gümüşhane	70.8	14.3	3.2	11.7
Hakkari	77.5	17.6	3.2	1.6
Hatay	72.0	16.3	1.7	10.0
Isparta	68.3	21.4	2.3	7.9
Mersin	69.2	21.5	1.3	8.0
İstanbul	60.6	31.5	0.9	7.0
İzmir	63.0	26.5	1.1	9.4
Kars	79.2	13.1	4.1	3.5
Kastamonu	74.8	18.5	3.5	3.1
Kayseri	69.2	23.3	1.0	6.5
Kırklareli	67.7	17.0	4.0	11.2
Kırşehir	68.3	21.9	2.4	7.4
Kocaeli	66.1	26.3	0.7	6.9
Konya	68.7	24.0	1.3	6.1
Kütahya	68.9	20.5	2.2	8.4

3.18 Hanehalklarının konuttaki mülkiyet durumlarına göre dağılımı, 2 Ekim 2011 (devam)

Proportion of households by ownership status of the dwelling, 2 October 2011 (continued)

İl - Province	Mülkiyet durumu - Ownership status (%)			
	Ev sahibi Owner-occupied	Kiracı Rented	Lojmanda oturan Owned by governmental or private organizations	Ev sahibi değil ama kira ödemiıyor Not owner-occupied but no rent is paid
Malatya	72.3	19.2	2.7	5.8
Manisa	72.2	18.8	0.8	8.2
Kahramanmaraş	72.4	18.4	1.7	7.5
Mardin	71.9	19.1	3.0	6.0
Muğla	67.0	23.4	2.3	7.3
Muş	82.1	11.8	1.9	4.3
Nevşehir	70.1	21.8	0.9	7.2
Niğde	73.6	17.2	1.5	7.7
Ordu	77.5	17.4	1.1	4.0
Rize	79.3	16.4	2.1	2.2
Sakarya	72.0	18.9	1.3	7.8
Samsun	73.6	18.6	1.4	6.4
Siirt	76.6	15.8	3.4	4.2
Sinop	73.7	18.9	2.2	5.2
Sivas	73.1	20.0	1.4	5.5
Tekirdağ	67.8	22.2	1.2	8.8
Tokat	76.0	16.4	2.2	5.5
Trabzon	73.5	20.8	1.2	4.6
Tunceli	62.7	22.9	8.5	5.9
Şanlıurfa	77.1	16.4	1.5	5.0
Uşak	66.6	21.6	1.4	10.5
Van	81.9	14.0	1.2	2.9
Yozgat	76.2	17.5	2.2	4.1
Zonguldak	68.9	19.6	2.6	8.9
Aksaray	72.6	19.6	1.0	6.8
Bayburt	71.3	18.3	2.6	7.8
Karaman	69.6	22.7	0.7	7.0
Kırıkkale	70.1	20.8	2.6	6.5
Batman	66.9	24.6	2.6	5.9
Şırnak	75.2	17.4	2.8	4.6
Bartın	74.7	15.2	3.7	6.3
Ardahan	84.3	8.4	4.0	3.3
Iğdır	80.0	14.6	2.6	2.8
Yalova	63.5	23.8	3.4	9.3
Karabük	69.2	19.4	3.3	8.0
Kilis	78.0	14.6	1.2	6.3
Osmaniye	74.4	15.8	0.7	9.2
Düzce	75.6	17.6	0.8	6.1

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011

Source: TurkStat, Population and Housing Census, 2011

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding

3.19 İllere ve engelinin türüne göre engelli nüfus oranı, 2 Ekim 2011

Proportion of disabled population by type of disability, 2 October 2011

(%)

İl - Province	En az bir engeli olan kişi sayısı Persons with at least one disability	Görmede zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in seeing ⁽¹⁾	Duymada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in hearing ⁽²⁾	Konuşmada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in speaking such as speech impairment stammering, etc. ⁽³⁾	Yürümede, merdiven çıkmada/ inmede zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in walking or climbing stairs ⁽³⁾	Taşımada/ tutmada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in holding or lifting something ⁽³⁾	Yaşlıtlarına göre öğrenmede/ basit dört işlem yapmada/ hatırlamada/ dikkatini toplamada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in learning, doing simple calculations, remembering and concentrating when compared to peers ⁽³⁾
Toplam - Total	4 882 841	1.4	1.1	0.7	3.3	4.1	2.0
Adana	134 157	1.2	0.9	0.7	3.1	4.1	2.2
Adıyaman	39 321	1.8	1.4	1.0	3.4	4.5	2.0
Afyonkarahisar	48 994	1.3	1.1	0.7	3.7	5.1	1.9
Ağrı	44 626	1.4	1.1	0.9	3.8	5.1	3.8
Amasya	31 801	2.0	2.0	1.1	5.6	6.8	3.5
Ankara	232 927	0.9	0.9	0.5	2.4	2.8	1.3
Antalya	113 687	1.6	1.0	0.6	2.7	3.2	1.7
Artvin	16 556	2.1	2.2	1.6	4.8	6.3	4.7
Aydın	92 203	2.1	1.8	0.7	4.2	6.0	1.9
Balıkesir	95 195	1.9	1.7	0.8	4.1	5.1	2.4
Bilecik	17 385	2.1	1.7	1.1	4.3	4.9	2.2
Bingöl	20 707	2.4	1.6	1.2	3.9	5.0	2.8
Bitlis	24 019	1.7	1.1	0.9	3.3	4.5	3.1
Bolu	21 942	1.5	1.6	0.7	4.0	5.2	2.6
Burdur	26 038	2.2	1.9	0.9	5.3	7.6	3.1
Bursa	142 835	1.0	0.9	0.6	2.8	3.4	1.3
Çanakkale	28 918	1.5	1.3	0.6	2.9	3.6	1.6
Çankırı	19 245	1.5	1.9	1.0	5.4	6.9	4.6
Çorum	63 756	2.8	2.0	1.0	6.0	7.7	4.1
Denizli	90 009	1.9	1.7	0.7	5.1	6.3	2.4
Diyarbakır	120 689	2.0	1.3	1.1	3.5	4.4	3.7
Edirne	34 550	2.0	1.6	0.7	4.6	5.7	1.7
Elazığ	42 513	2.0	1.6	0.9	4.3	5.1	2.5
Erzincan	25 484	2.5	1.8	1.1	5.6	7.4	4.5
Erzurum	54 334	1.5	1.2	0.7	3.6	4.7	2.2
Eskişehir	42 205	1.2	1.3	0.5	2.7	2.9	1.5
Gaziantep	115 537	1.6	1.1	0.9	3.7	4.5	1.8
Giresun	54 739	2.4	1.9	1.1	5.5	9.0	5.5
Gümüşhane	11 981	1.5	1.5	0.8	4.4	6.3	3.7
Hakkari	18 635	1.6	0.9	0.8	2.8	3.5	4.0
Hatay	93 717	1.3	1.0	0.8	3.4	4.4	1.6
Isparta	30 099	1.4	1.3	0.6	3.5	4.3	2.0
Mersin	111 414	1.8	1.1	0.8	3.1	3.9	2.0
İstanbul	670 756	1.1	0.8	0.5	2.4	3.0	1.1
İzmir	206 142	1.1	1.0	0.6	2.6	3.0	1.3
Kars	23 454	1.5	1.1	0.7	3.8	4.8	3.1
Kastamonu	34 281	1.5	1.7	0.9	4.6	6.2	2.8
Kayseri	68 769	1.1	1.0	0.6	2.9	3.3	1.7
Kırklareli	25 490	1.4	1.3	0.7	4.1	5.1	1.7
Kırşehir	24 400	2.4	1.9	0.7	5.7	7.0	3.9
Kocaeli	70 162	0.9	0.8	0.5	2.2	2.6	1.1
Konya	122 755	1.1	1.1	0.7	3.2	4.0	1.5
Kütahya	40 839	1.6	1.4	0.7	3.4	4.5	2.2
Malatya	69 376	1.8	1.5	0.8	4.8	6.4	2.6
Manisa	88 313	1.5	1.3	0.7	3.6	4.2	2.0

3.19 İllere ve engelinin türüne göre engelli nüfus oranı, 2 Ekim 2011 (devam)

Proportion of disabled population by type of disability, 2 October 2011 (continued)

(%)

İl - Province	En az bir engeli olan kişi sayısı Persons with at least one disability	Görmede zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in seeing ⁽¹⁾	Duymada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in hearing ⁽²⁾	Konuşmada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in speaking such as speech impairment lalopathy, stammering, etc. ⁽³⁾	Yürümede, merdiven çıkmada/ inmede zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in walking or climbing stairs ⁽³⁾	Taşımada/ tutmada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in holding or lifting something ⁽³⁾	Yaşıtlarına göre öğrenmede/ basit dört işlem yapmada/ hatırlamada/ dikkatini toplamada zorluk yaşıyanlar Persons that have difficulty in learning, doing simple calculations, remembering and concentrating when compared to peers ⁽³⁾
Kahramanmaraş	85 827	1.6	1.4	1.0	4.0	5.6	2.7
Mardin	47 913	1.3	1.0	0.9	2.9	4.4	2.3
Muğla	63 279	1.5	1.3	0.7	3.7	5.2	1.8
Muş	16 533	0.7	0.5	0.5	2.0	2.5	2.0
Nevşehir	23 350	1.5	1.5	0.8	4.6	5.3	1.4
Niğde	33 713	1.9	1.8	1.0	5.3	6.9	3.0
Ordu	59 272	1.8	1.3	1.0	3.8	4.7	3.8
Rize	30 186	2.0	1.7	1.2	4.4	6.4	3.2
Sakarya	51 883	1.1	0.9	0.6	2.7	3.7	1.7
Samsun	110 963	1.9	1.6	1.1	4.5	5.5	3.1
Siirt	17 996	1.2	1.1	1.0	2.7	3.5	2.3
Sinop	21 581	1.6	1.9	0.9	4.8	5.9	5.0
Sivas	53 070	2.0	1.7	0.9	4.2	5.4	2.8
Tekirdağ	44 213	1.2	0.9	0.5	2.5	3.3	1.5
Tokat	63 491	1.9	1.8	0.9	5.3	7.0	4.1
Trabzon	65 967	1.9	1.3	0.8	4.4	6.0	2.8
Tunceli	9 392	3.7	2.7	1.8	6.2	7.5	4.2
Şanlıurfa	103 338	1.3	0.9	0.8	3.1	4.2	2.3
Uşak	26 396	1.6	1.4	0.7	3.7	4.6	2.7
Van	50 568	0.7	0.7	0.6	2.3	2.7	2.3
Yozgat	43 226	2.0	1.6	1.1	4.1	5.0	4.6
Zonguldak	58 290	1.8	1.4	1.0	4.7	6.0	3.5
Aksaray	35 652	1.5	1.6	0.8	5.1	6.6	2.6
Bayburt	5 391	1.4	1.2	0.7	3.5	4.8	1.9
Karaman	20 868	1.5	1.6	0.8	4.6	6.6	1.9
Kırıkkale	20 656	1.3	1.5	0.8	3.8	5.0	1.8
Batman	27 085	1.4	1.0	1.0	2.7	3.5	1.8
Şırnak	30 633	1.3	0.8	0.9	3.0	4.3	3.0
Bartın	20 057	2.3	1.7	1.1	5.5	7.0	3.6
Ardahan	7 988	1.7	1.4	0.8	3.3	4.7	3.2
Iğdır	12 598	1.7	1.3	0.7	3.7	4.1	2.3
Yalova	17 433	1.4	1.4	0.7	4.4	6.2	1.5
Karabük	19 367	1.9	1.7	0.7	4.5	5.3	2.9
Kilis	11 112	1.8	1.3	0.9	4.8	6.5	2.5
Osmaniye	36 233	1.5	1.2	0.8	3.4	4.8	2.4
Düzce	32 366	1.8	1.4	0.8	3.6	5.6	4.1

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011

Not.1. Oranlar hesaplanırken bilinmeyen kapsamamıştır.

2. Bir kişinin birden fazla engeli olabilir.

(1) Görmeye yardımcı araç kullananlardan bu araçları kullandıklarına rağmen görmekte çok zorlandığını belirtenler ve hiç görmediğini belirtenler görme sorunlu olanlar kapsamına dahil edilmiştir.

(2) İşitmeye yardımcı araç kullandıklarına rağmen işitmede çok zorlandığını ve hiç duymadığını beyan edenler kapsamıştır.

(3) 3 ve üzeri yaştakileri kapsamaktadır.

Source: TurkStat, Population and Housing Census, 2011

Note.1. Proportions are calculated by excluding unknown.

2. A person may have more than one disability.

(1) Persons who declared to have severe difficulty in seeing or cannot see at all even if using glasses or contact lenses were covered.

(2) Persons who declared to have severe difficulty in hearing or cannot hear at all even if using a hear aid were covered.

(3) Population aged 3 and over is covered.

3.20 Yıllara göre nüfus, 2013-2075

Population by years, 2013-2075

(Bin kişi - Thousand)

Yıl - Year	Nüfus - Population	Yıl - Year	Nüfus - Population
2013	76 482	2045	93 175
2014	77 324	2046	93 283
2015	78 152	2047	93 367
2016	78 966	2048	93 427
2017	79 766	2049	93 463
2018	80 551	2050	93 476
2019	81 322	2051	93 464
2020	82 077	2052	93 440
2021	82 816	2053	93 401
2022	83 540	2054	93 347
2023	84 247	2055	93 278
2024	84 936	2056	93 193
2025	85 569	2057	93 095
2026	86 183	2058	92 984
2027	86 777	2059	92 858
2028	87 349	2060	92 717
2029	87 900	2061	92 561
2030	88 428	2062	92 392
2031	88 930	2063	92 208
2032	89 407	2064	92 011
2033	89 858	2065	91 800
2034	90 282	2066	91 577
2035	90 680	2067	91 344
2036	91 050	2068	91 103
2037	91 393	2069	90 851
2038	91 708	2070	90 589
2039	91 997	2071	90 319
2040	92 258	2072	90 042
2041	92 492	2073	89 757
2042	92 700	2074	89 467
2043	92 883	2075	89 172
2044	93 042		

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075

Source: TurkStat, Population Projections, 2013-2075

3.21 Yıllara göre il nüfusları, 2013-2023

Population of provinces by years, 2013-2023

(Bin kişi - Thousand)

İl - Province	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Toplam - Total	76 482	77 324	78 152	78 966	79 766	80 551	81 322	82 077	82 816	83 540	84 247
Adana	2 144	2 162	2 179	2 196	2 211	2 226	2 240	2 253	2 265	2 276	2 287
Adıyaman	597	598	600	601	601	602	602	602	601	600	599
Afyonkarahisar	705	707	708	708	709	709	709	709	709	708	707
Ağrı	556	560	564	568	572	576	580	585	589	593	597
Amasya	322	321	320	319	318	317	316	314	312	310	308
Ankara	5 056	5 146	5 236	5 325	5 413	5 501	5 587	5 674	5 759	5 843	5 927
Antalya	2 142	2 191	2 241	2 290	2 338	2 387	2 435	2 483	2 531	2 579	2 626
Artvin	167	167	166	166	166	165	165	164	163	163	162
Aydın	1 013	1 019	1 025	1 031	1 036	1 041	1 046	1 051	1 055	1 059	1 062
Balıkesir	1 165	1 169	1 172	1 175	1 178	1 180	1 181	1 183	1 184	1 184	1 184
Bilecik	206	208	210	211	213	215	216	218	220	221	223
Bingöl	264	264	265	266	267	267	268	268	269	269	269
Bitlis	340	342	344	347	349	351	354	356	358	360	362
Bolu	285	288	291	295	298	301	305	308	311	315	318
Burdur	256	257	258	259	260	261	262	263	265	266	267
Bursa	2 727	2 765	2 802	2 839	2 874	2 909	2 944	2 977	3 010	3 042	3 073
Çanakkale	498	502	506	510	514	517	521	525	528	532	535
Çankırı	187	189	191	193	195	197	199	201	203	204	206
Çorum	525	520	515	509	503	496	490	482	475	467	459
Denizli	957	962	968	973	978	982	987	991	995	999	1 002
Diyarbakır	1 615	1 638	1 661	1 684	1 707	1 730	1 753	1 776	1 799	1 821	1 843
Edirne	402	403	405	407	408	410	411	412	414	415	416
Elazığ	565	568	570	572	574	576	578	579	580	581	582
Erzincan	220	222	224	226	227	229	231	233	235	237	239
Erzurum	780	783	785	787	789	790	792	794	795	796	797
Eskişehir	801	813	824	835	846	857	868	878	888	898	908
Gaziantep	1 840	1 881	1 922	1 963	2 005	2 046	2 088	2 130	2 172	2 215	2 257
Giresun	417	415	413	410	408	405	402	399	395	392	389
Gümüşhane	136	136	137	137	138	138	138	139	139	140	140
Hakkari	282	285	287	289	291	293	295	297	298	300	301
Hatay	1 496	1 507	1 518	1 528	1 538	1 548	1 557	1 566	1 574	1 583	1 591
Isparta	418	419	420	421	422	423	424	424	425	426	426
Mersin	1 697	1 711	1 725	1 737	1 749	1 761	1 772	1 782	1 792	1 801	1 810
İstanbul	14 108	14 361	14 613	14 864	15 113	15 361	15 607	15 851	16 092	16 332	16 569
İzmir	4 048	4 089	4 129	4 168	4 206	4 242	4 277	4 311	4 344	4 375	4 405
Kars	303	302	300	299	297	295	293	290	288	286	283
Kastamonu	360	360	359	359	358	357	356	355	354	352	351
Kayseri	1 295	1 316	1 336	1 356	1 375	1 395	1 414	1 433	1 452	1 470	1 489
Kırklareli	343	344	345	346	347	348	349	349	350	350	351
Kırşehir	220	219	218	217	216	214	213	212	210	208	207
Kocaeli	1 667	1 700	1 733	1 765	1 797	1 829	1 860	1 891	1 922	1 953	1 984
Konya	2 066	2 079	2 092	2 104	2 116	2 127	2 138	2 148	2 158	2 167	2 175
Kütahya	573	573	573	572	572	571	570	569	568	567	566

3.21 Yıllara göre il nüfusları, 2013-2023 (devam)

Population of provinces by years, 2013-2023 (continued)

(Bin kişi - Thousand)

İl - Province	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Malatya	768	773	778	783	788	792	796	801	804	808	811
Manisa	1 351	1 355	1 359	1 362	1 365	1 367	1 368	1 370	1 371	1 371	1 371
Kahramanmaraş	1 069	1 074	1 079	1 084	1 088	1 092	1 095	1 098	1 101	1 103	1 105
Mardin	778	783	787	792	797	801	805	810	814	817	821
Muğla	863	874	885	896	906	917	927	937	946	955	965
Muş	415	416	417	419	420	422	423	425	427	428	430
Nevşehir	285	285	285	285	284	284	283	283	282	281	280
Niğde	340	340	340	339	339	338	338	337	336	335	333
Ordu	744	747	749	751	753	754	754	755	755	754	753
Rize	325	325	325	326	326	326	326	326	326	325	325
Sakarya	914	926	937	949	960	971	982	994	1 004	1 015	1 026
Samsun	1 254	1 255	1 256	1 256	1 256	1 255	1 253	1 252	1 249	1 246	1 242
Siirt	314	317	319	322	325	328	331	334	337	340	343
Sinop	201	200	200	199	198	197	196	195	194	193	192
Sivas	621	618	615	612	609	605	601	597	592	587	582
Tekirdağ	873	893	914	934	954	974	994	1 014	1 034	1 054	1 073
Tokat	611	608	604	600	596	591	586	580	574	568	561
Trabzon	759	760	761	761	761	761	761	761	760	759	758
Tunceli	86	85	85	84	83	83	82	81	80	80	79
Şanlıurfa	1 807	1 854	1 902	1 951	2 002	2 055	2 109	2 164	2 221	2 280	2 339
Uşak	344	345	347	348	349	350	351	352	352	353	353
Van	1 064	1 076	1 088	1 100	1 112	1 124	1 136	1 148	1 160	1 172	1 183
Yozgat	442	430	417	405	392	378	365	350	336	321	306
Zonguldak	602	597	592	587	581	575	568	562	555	547	540
Aksaray	381	381	381	382	382	382	381	381	380	380	379
Bayburt	76	75	75	75	75	75	74	74	74	73	73
Karaman	236	237	238	239	239	240	241	241	242	242	242
Kırıkkale	274	273	272	270	269	267	266	264	262	260	258
Batman	546	557	569	581	593	605	618	630	643	655	668
Şırnak	477	487	497	507	518	528	539	550	561	573	584
Bartın	189	189	189	190	190	190	190	189	189	189	189
Ardahan	105	104	103	101	100	98	97	95	94	92	90
Iğdır	192	193	195	196	197	199	200	201	202	203	204
Yalova	215	218	221	223	226	229	231	234	236	239	241
Karabük	227	228	230	231	233	234	236	237	238	240	241
Kilis	125	126	126	127	127	128	128	129	129	130	130
Osmaniye	497	501	506	510	514	518	521	525	528	531	534
Düzce	351	355	359	363	367	371	375	379	383	386	390

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075

Source: TurkStat, Population Projections, 2013-2075

Not. Kalibre edilmiş değerlerin yuvarlamasından dolayı rakamlar toplamı vermeyebilir.

Note. Figures may be not equal to total population due to calibration and rounding.

3.22 İllere ve cinsiyete göre ortalama yaş, 2012, 2023

Median age by provinces and sex, 2012, 2023

İl - Province	2012 ⁽¹⁾			2023		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Toplam - Total	30.1	29.5	30.6	34.0	33.3	34.6
Adana	29.3	28.8	29.7	34.0	33.3	34.8
Adıyaman	24.7	24.3	25.1	28.8	28.6	29.1
Afyonkarahisar	31.2	30.5	31.8	35.0	34.4	35.7
Ağrı	19.5	19.7	19.3	22.5	22.7	22.2
Amasya	34.9	33.9	35.8	41.6	41.0	42.3
Ankara	31.8	31.2	32.5	35.7	35.0	36.3
Antalya	32.1	31.9	32.2	36.2	35.9	36.5
Artvin	36.2	35.0	37.4	42.0	41.0	43.2
Aydın	34.8	34.2	35.6	39.5	38.8	40.3
Balıkesir	37.2	36.0	38.3	42.1	40.8	43.5
Bilecik	33.0	31.6	34.4	35.9	34.8	37.4
Bingöl	24.5	24.1	25.1	29.0	28.0	30.0
Bitlis	20.6	20.7	20.6	24.1	24.1	24.1
Bolu	34.3	33.4	35.2	36.4	35.9	36.9
Burdur	36.3	35.2	37.4	37.7	37.0	38.5
Bursa	32.3	31.9	32.7	36.9	36.4	37.3
Çanakkale	37.2	35.9	38.5	40.4	39.3	41.4
Çankırı	35.3	34.0	36.7	38.9	38.0	40.0
Çorum	34.1	33.4	34.8	42.9	42.1	43.7
Denizli	33.2	32.8	33.7	38.0	37.7	38.3
Diyarbakır	21.7	21.3	22.0	25.1	24.6	25.7
Edirne	37.1	35.6	38.6	40.7	39.2	42.3
Elazığ	29.5	28.3	30.6	33.8	32.2	35.6
Erzincan	30.7	29.7	31.8	32.8	31.9	33.7
Erzurum	25.5	25.0	26.0	28.7	28.2	29.1
Eskişehir	34.3	33.3	35.3	38.0	36.9	39.2
Gaziantep	23.8	23.4	24.1	26.4	26.2	26.7
Giresun	35.9	35.0	36.9	42.8	42.4	43.3
Gümüşhane	30.5	29.6	31.4	33.2	33.0	33.5
Hakkari	21.2	21.6	20.2	24.3	23.7	25.9
Hatay	27.5	26.8	28.2	30.1	28.5	31.8
Isparta	33.6	32.5	34.6	36.5	35.1	37.9
Mersin	30.8	30.3	31.3	35.8	35.1	36.6
İstanbul	30.7	30.4	31.0	34.8	34.4	35.2
İzmir	34.1	33.4	34.8	38.9	38.1	39.8
Kars	24.6	24.3	25.0	27.5	26.9	28.1
Kastamonu	37.2	35.8	38.5	42.4	40.3	44.6
Kayseri	29.3	28.9	29.8	33.1	32.5	33.6
Kırklareli	36.5	35.0	38.1	41.9	40.4	43.5
Kırşehir	33.0	32.0	34.1	38.3	37.3	39.3
Kocaeli	30.4	30.3	30.6	34.4	34.2	34.7
Konya	29.3	28.7	29.9	32.4	31.8	33.1
Kütahya	34.1	33.2	35.0	37.3	36.6	38.1

3.22 İllere ve cinsiyete göre ortalanca yaş, 2012, 2023 (devam)

Median age by provinces and sex, 2012, 2023 (continued)

İl - Province	2012 ⁽¹⁾			2023		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Malatya	29.5	28.8	30.2	33.5	32.6	34.4
Manisa	33.6	32.9	34.4	38.6	37.6	39.6
Kahramanmaraş	26.4	26.3	26.6	29.4	29.1	29.8
Mardin	20.7	20.4	21.1	24.0	23.2	24.8
Muğla	35.1	34.8	35.4	40.3	39.9	40.7
Muş	19.6	19.6	19.8	22.9	22.9	22.8
Nevşehir	31.9	31.2	32.6	37.5	36.6	38.5
Niğde	28.9	28.2	29.6	33.2	32.6	33.9
Ordu	34.0	33.4	34.6	41.5	40.6	42.4
Rize	33.5	32.7	34.4	37.9	36.7	39.1
Sakarya	31.6	31.3	31.9	35.0	34.8	35.3
Samsun	32.5	31.9	33.1	38.7	37.8	39.5
Siirt	19.5	19.7	19.4	22.9	22.8	23.0
Sinop	37.5	36.4	38.6	44.4	43.0	45.9
Sivas	30.4	29.8	30.9	35.5	34.8	36.1
Tekirdağ	32.2	31.7	32.7	36.0	35.6	36.4
Tokat	32.5	31.8	33.2	40.1	39.0	41.1
Trabzon	32.6	31.7	33.6	37.4	36.1	38.6
Tunceli	30.0	26.8	35.1	34.6	31.0	40.9
Şanlıurfa	18.9	18.3	19.4	20.8	20.1	21.4
Uşak	34.1	33.4	34.7	39.1	38.5	39.8
Van	19.8	19.7	19.8	23.9	23.8	23.9
Yozgat	30.5	29.6	31.4	41.6	40.1	43.2
Zonguldak	34.4	33.7	35.3	42.2	41.2	43.2
Aksaray	28.3	27.6	29.2	31.8	30.9	32.8
Bayburt	27.7	26.3	29.3	31.7	30.7	33.2
Karaman	30.6	30.2	31.1	34.6	34.6	34.6
Kırıkkale	32.7	31.7	33.6	38.1	36.6	39.5
Batman	19.8	19.4	20.2	24.2	23.8	24.6
Şırnak	18.5	18.8	18.1	21.7	21.5	22.1
Bartın	35.8	34.9	36.7	41.8	40.8	42.9
Ardahan	28.8	27.8	30.0	35.4	33.9	37.0
Iğdır	23.3	23.1	23.6	26.6	26.2	27.0
Yalova	34.4	33.6	35.2	39.4	38.4	40.3
Karabük	35.1	33.4	36.7	37.0	34.7	40.2
Kilis	25.5	24.6	26.5	28.3	27.7	28.9
Osmaniye	28.0	27.4	28.6	32.4	31.7	33.1
Düzce	32.0	31.6	32.4	35.9	35.1	36.8

Kaynak: TÜİK, Nüfus Projeksiyonları, 2013-2075

Source: TurkStat, Population Projections, 2013-2075

(1) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2012

(1) Address Based Population Registration System Results, 2012

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	74	Explanation
Tablo		Table
4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2008-2012	77	4.1 Births by SR, 2008-2012
4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı, 2008-2012	79	4.2 Age specific fertility rate, 2008-2012
4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2008-2012	80	4.3 Marriages by SR, 2008-2012
4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2008 -2012	83	4.4 Divorces by SR, 2008-2012
4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2008-2012	86	4.5 Divorces by duration of marriage, 2008-2012
4.6 Nedenlerine göre boşanmalar, 2008-2012	86	4.6 Divorces by causes, 2008-2012
4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar, 2008-2012	86	4.7 Divorces by age difference of spouses, 2008-2012
4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2008-2012	87	4.8 Deaths by SR, 2008-2012
4.9 Yaş grubu ve cinsiyete göre ölümler, 2008-2012	90	4.9 Deaths by age group and sex, 2008-2012
4.10 Nedenlere göre intiharlar, 2007-2011	90	4.10 Suicides by causes, 2007-2011
4.11 Yaş grubuna göre intiharlar, 2007-2011	91	4.11 Suicides by age group, 2007-2011

AÇIKLAMA

HAYATİ İSTATİSTİKLER

Nüfus yapısının incelenmesinde yararlanılan hayati istatistiklere ilişkin veriler genellikle evlenme, boşanma, doğum, ölüm ve göçe ait kayıtlardan derlenmektedir. Nüfus sayımları belli aralarla nüfusun belli anlardaki görüntüsünü vermektedir. Oysa hayati istatistiklerde amaç, sayımlar arasındaki yıllarda nüfus hareketlerinde meydana gelen değişimleri sürekli olarak izlemektir.

Hayati istatistiklerin kapsamında yer alan doğum, evlenme, boşanma ve ölüm olaylarına ilişkin veriler İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilmektedir. İntihar olaylarına ilişkin veriler ise Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan manyetik ortamda alınmaktadır.

Doğum İstatistikleri

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), doğum olaylarına ilişkin bilgileri, 1964 yılında nüfusu en fazla olan 25 il için sağlık personeli aracılığı ile derlemeye başlamıştır. 1981 yılında il sayısı 49'a çıkarılmıştır. Daha sonra, ileriye dönük plan ve programların yapılabilmesi için doğum olaylarına ilişkin bilgilerin Türkiye genelinde derlenmesi ihtiyacı ortaya çıkmış, bu nedenle ilgili kurum ve kuruluşlarla bir dizi toplantılar yapılarak doğum olaylarına ilişkin bilgilerin "Nüfus Teşkilatları" kanalı ile derlenmesine karar verilerek 1 Kasım 1983 tarihinde doğum istatistiklerinin ülke geneli için derlenmesine başlanmıştır. Ancak, TÜİK tarafından yapılan değerlendirmelerden sonra, bu yöntemle derlenen doğum istatistiklerine ilişkin verilerin idari kayıtlardan eksik ve sağlıklı derlendiği, bundan dolayı doğum istatistiklerinin derlenmesine, yeni bir sistem kuruluncaya kadar 1 Ocak 1986 tarihinde ara verilmiştir.

Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS)'nin 2001 yılında çevrim-içi (on-line) uygulamasına geçmesiyle doğum olaylarına ilişkin bilgilerin bu veri tabanından elde edilmesine karar verilmiştir. Bu amaca yönelik olarak, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile TÜİK arasında 7 Şubat 2006 tarihinde veri değişimine ilişkin bir protokol imzalanmıştır. Bu protokol çerçevesinde, 2001 yılı ve sonrasına ait doğum olaylarına ilişkin bilgiler, MERNİS veri tabanından elde edilerek TÜİK tarafından yayımlanmaya başlanmıştır.

Evlenme İstatistikleri

Evlenme istatistikleri sadece yasal evlenmeleri içermektedir. Evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 1927 yılından itibaren derlenmeye başlanmış ve 1967 yılı sonuna kadar il ve ilçe merkezlerinden, 1968-1981 yılları arasında il ve ilçe merkezleri ile belediyesi olan bucak ve köylerden, 1982 yılı başından itibaren ise ülke geneli için derlenmeye başlanmıştır.

2003 yılına kadar evlenme olaylarına ilişkin bilgileri, TÜİK tarafından belediye teşkilatı olan yerlerde "Belediye Evlendirme Memurlukları", belediye teşkilatı bulunmayan bucak ve köylerde ise "Nüfus Müdürlükleri" kanalıyla aylık ve üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren evlenme olaylarına ilişkin bilgiler, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

EXPLANATION

VITAL STATISTICS

Vital statistics used in the interpretation of the population structure are taken from the records of marriages, divorces, births, deaths and migrations. The population censuses provide, at certain intervals, an instantaneous picture of the population, whereas the aim pursued in vital statistics is to follow population movements which continuously during intercensal years.

Data on birth, marriage, divorce and death events involved in vital statistics are gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base of The Ministry of Interior, The General Directorate of Civil Registration and Nationality. Data related to suicide events have been gotten as electronically from The General Police Headquarters and The General Gendarme Commandership.

Birth Statistics

Turkish Statistical Institute (TurkStat) collected data on birth events from 1964 to 1980 by health personnel for the most populous 25 provinces. The number of provinces increased to 49 provinces in 1981. Then, it was needed to collect data on birth events for the whole country to make plans and programmes for future. Therefore, TurkStat had meeting with related organizations and decided to collect data on birth events by population directorates and also they started to collect data on birth events for the whole country on 1 November 1983. But, after TurkStat evaluated birth data, it was seen that data on birth events collected from administrative registers were missing and unreliable. Therefore, it was decided to stop collecting data on birth events on 1 January 1986 until the new system will be able to establish.

The Central Population Administrative System (MERNIS) was converted to the on-line system in 2001. Because of this, it was decided to get data on birth events from MERNIS database. Then, it was signed a protocol related to data change between the Ministry of Interior, The General Directorate of Civil Registration and Nationality and TurkStat on 7 February 2006. In the framework of this protocol, for 2001 and later, the data related to birth events taken from MERNIS database are started to publish by TurkStat.

Marriage Statistics

Marriage statistics include only legal marriages. Information related to marriage events has been gathered by Turkish Statistical Institute (TurkStat) from 1927 to 1967 for province and district centers, in addition to sub-districts and villages with a municipal organization between 1968-1981 and for the whole country since the beginning of 1982.

Up to 2003, information related to the marriage events were collected from marriage offices of a municipal organization and population offices in sub-districts and villages without a municipal organization in a period of monthly and trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Civil Registration and Nationality and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on marriage events. These data have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Boşanma İstatistikleri

Boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Medeni Kanun'un 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe girmesinden itibaren Türkiye geneli için derlenmektedir.

2003 yılına kadar boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından asliye hukuk ve aile mahkemeleri kanalıyla üçer aylık dönemler halinde derlenmekteydi. İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında 7 Şubat 2006 tarihinde yapılan bir protokol ile 2003 yılından itibaren boşanma olaylarına ilişkin bilgiler, Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) veri tabanından elde edilerek yayımlanmaya başlanmıştır.

Ölüm İstatistikleri

Ölüm olaylarına ilişkin bilgiler, 1931-1949 yılları arasında nüfusu en fazla olan 25 il merkezinde, 1950-1956 yılları arasında bütün il merkezlerinde, 1957-2008 yılları arasında bütün il ve ilçe merkezlerinde, 2009 yılından itibaren ise Türkiye geneli için derlenmeye başlanmıştır.

2008 yılına kadar ölüm olaylarına ilişkin bilgiler, "Ölü gömme izin kağıdı" vermekle yükümlü görevlilerce doldurulan illerde sağlık müdürlükleri, ilçelerde ise sağlık ocakları kanalı ile TÜİK Bölge Müdürlüklerine aylık olarak gönderilen "Ölüm istatistik formları" ile derlenmekteydi.

2009 yılından itibaren MERNİS veri tabanından elde edilen ölüm olaylarına ilişkin bilgiler MERNİS ölüm bildirim formuna dayanmaktadır. Sağlık kurumlarında meydana gelen ölüm olayları 10 gün içinde bağlı oldukları ilçe nüfus müdürlüğüne bildirilmektedir. Sağlık kurumu dışında meydana gelen ölüm olayları ise defin ruhsatı vermeye yetkili kişi (aile hekimi, belediye tabibi, köy muhtarı, vb) tarafından bağlı oldukları ilçe nüfus müdürlüğüne bildirilmektedir. İlçe nüfus müdürlüklerine bildirim yapılan bu ölüm olayları, aile nüfus kütükleri ile MERNİS veri tabanına işlenmektedir.

İntihar İstatistikleri

İntihar olaylarına ilişkin bilgiler, 1962 yılından bu yana derlenmekte olup ülke genelini kapsamaktadır. Yerleşim yerlerinde meydana gelen her bir intihar olayı için "İntihar istatistik formu" emniyet veya jandarma teşkilatı personeli tarafından doldurulur ve her ayın sonunda valilik ve kaymakamlıklar kanalı ile topluca TÜİK'e gönderilir.

Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Türkiye İstatistik Kurumu arasında yapılan bir protokol ile 2009 yılından itibaren intihar olaylarına ilişkin bilgiler manyetik ortamda alınmaya başlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

Evlenme: Türk Medeni Kanunu'na göre evlenmeye ehil erkek ve kadının, yetkili kanuni merci önünde yapmış oldukları çift taraflı bir akittir.

Divorce Statistics

Information related to divorce events have been gathered for the whole Turkey, since the enforcement of the Civil Code on October 4, 1926.

Up to 2003, information related to the divorce events were collected from civil courts of general jurisdiction and family courts in a period of trimester by TurkStat. A protocol was signed between The Ministry of Interior, The General Directorate of Civil Registration and Nationality and Turkish Statistical Institute on 7 February, 2006 to get data on divorce events. These data have been gotten from The Central Population Administrative System (MERNIS) data base since 2003 and published by TurkStat.

Death Statistics

The information related to death events were collected from 1931 to 1949 for the most populous 25 provincial centers. From 1950 to 1956 all the provincial centers were covered. From 1957 to 2008 all the province and district centers were covered. Since 2009, the information related to death events have been compiled for the whole Turkey.

Until 2008, Death events were collected by death statistics forms, filled out by the municipal officials responsible for issuing burial permits. Death statistics forms were then transmitted to TurkStat Regional Offices by health directorates in provinces and by health clinics in district monthly.

From 2009 onwards, Information related to death events placed in MERNIS database is based on MERNIS death form. Death events occurring in health institutions are compulsory to be notified in 10 days to the related district population directorates. Death events occurring outside the health institutions are compulsory to be notified in 10 days to the related district population directorates by the authorized personnel in charge of issuing the death certificate. These authorized personnel can be family physician, municipal physician, head of village (Muhtar), etc. These death events declared to the related district population directorates are registered to the family ledger and MERNIS database.

Suicide Statistics

The information related to suicide events have been compiled for the whole country since 1962. For every suicide event occurring in an inhabited place, a suicide statistics form is filled out by the police officer or gendarme and is sent to TurkStat through the governor's offices in provinces and districts at the end of every month.

The information related to suicide events have been started to get as electronically since 2009 in the framework of the protocol signed between The General Police Headquarters, The General Gendarme Commandership and Turkish Statistical Institute on suicide events.

Definitions and Concepts

Marriage: In accordance with the Turkish Civil Code, is a contract made between a man and woman to live together, sanctioned by a legal authority.

Boşanma: Evlenmenin yasal olarak sona erdirilmesidir. Erkek ile kadının yeni bir evlenme yapacak şekilde hukuki bir kararla evliliklerini tamamen sona erdirmeleridir.

Ölüm: Canlı doğum olayı gerçekleşikten sonraki herhangi bir zamanda yaşamsal fonksiyonların tamamen yitilmesidir.

İntihar: İnsanın psikik tabakalarında meydana gelen bir iç çatışma sonucunda kendi kendini bilerek ve isteyerek öldürme şeklidir.

Yaşa özel doğurganlık hızı: Belli bir yaş grubunda kadın başına düşen ortalama canlı doğan çocuk sayısıdır.

Divorce: A final legal dissolution of a marriage, that is, separation of husband and wife by a judicial decree which confers on the parties the right to civil re-marriage.

Death: Death is the permanent disappearance of all evidence of life at any time after live birth has taken place.

Suicide: Suicide is a method of killing of oneself knowingly and willingly as a result of psychological conflict.

Age specific fertility rate: The average number of live births per certain age group of a women.

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2008-2012

Births by SR, 2008-2012

[31.03.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 31.03.2013]

İBBS - SR	Doğum yerine göre By the place of birth		İkametgah yerine göre By the place of permanent residence		
	2008	2009	2010	2011	2012
TR Türkiye - Turkey	1 294 227	1 263 289	1 255 937	1 241 412	1 279 864
TR1 İstanbul	225 910	209 945	213 110	211 874	224 469
TR10	225 910	209 945	213 110	211 874	224 469
TR100 İstanbul	225 910	209 945	213 110	211 874	224 469
TR2 Batı Marmara - West Marmara	36 387	36 341	36 209	36 868	38 276
TR21	18 596	18 613	18 547	19 004	20 023
TR211 Tekirdağ	10 847	11 137	11 202	11 681	12 332
TR212 Edirne	4 645	4 098	3 964	4 079	4 226
TR213 Kırklareli	3 104	3 378	3 381	3 244	3 465
TR22	17 791	17 728	17 662	17 864	18 253
TR221 Balıkesir	12 976	12 520	12 689	12 652	12 852
TR222 Çanakkale	4 815	5 208	4 973	5 212	5 401
TR3 Ege - Aegean	135 440	129 701	127 744	127 073	132 320
TR31	54 413	50 734	50 156	50 664	53 545
TR310 İzmir	54 413	50 734	50 156	50 664	53 545
TR32	38 864	36 814	36 060	35 820	37 394
TR321 Aydın	13 065	12 943	12 769	12 569	13 409
TR322 Denizli	14 953	13 151	12 545	12 660	12 935
TR323 Muğla	10 846	10 720	10 746	10 591	11 050
TR33	42 163	42 153	41 528	40 589	41 381
TR331 Manisa	19 379	18 706	18 418	18 394	18 878
TR332 Afyonkarahisar	10 672	11 803	11 364	11 048	11 041
TR333 Kütahya	7 261	7 185	7 268	6 815	6 920
TR334 Uşak	4 851	4 459	4 478	4 332	4 542
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	101 805	100 781	100 144	99 126	104 425
TR41	52 200	50 318	50 414	49 751	52 965
TR411 Bursa	40 571	38 894	39 129	38 540	41 079
TR412 Eskişehir	10 067	8 819	8 745	8 742	9 228
TR413 Bilecik	1 562	2 605	2 540	2 469	2 658
TR42	49 605	50 463	49 730	49 375	51 460
TR421 Kocaeli	25 400	25 835	25 805	25 665	27 157
TR422 Sakarya	13 519	13 315	12 998	12 694	13 293
TR423 Düzce	4 858	5 056	4 966	4 968	4 932
TR424 Bolu	3 448	3 451	3 374	3 509	3 388
TR425 Yalova	2 380	2 806	2 587	2 539	2 690
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	115 438	107 560	106 655	107 380	110 390
TR51	74 829	68 245	68 124	68 893	71 101
TR510 Ankara	74 829	68 245	68 124	68 893	71 101
TR52	40 609	39 315	38 531	38 487	39 289
TR521 Konya	36 972	35 314	34 920	34 882	35 645
TR522 Karaman	3 637	4 001	3 611	3 605	3 644

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2008-2012 (devam)

Births by SR, 2008-2012 (continued)

[31.03.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 31.03.2013]

İBBS - SR	Doğum yerine göre By the place of birth		İkametgah yerine göre By the place of permanent residence			
	2008	2009	2010	2011	2012	
TR6 Akdeniz - Mediterranean	173 475	167 119	165 599	162 664	168 417	
TR61	40 633	39 381	38 930	38 852	40 823	
TR611 Antalya	31 352	30 562	30 542	30 730	32 646	
TR612 Isparta	6 268	5 745	5 362	5 219	5 304	
TR613 Burdur	3 013	3 074	3 026	2 903	2 873	
TR62	68 941	64 693	64 331	63 220	65 728	
TR621 Adana	41 186	37 638	37 119	36 682	37 871	
TR622 Mersin	27 755	27 055	27 212	26 538	27 857	
TR63	63 901	63 045	62 338	60 592	61 866	
TR631 Hatay	30 257	30 278	29 798	29 224	30 215	
TR632 Kahramanmaraş	23 207	23 166	22 884	22 405	22 314	
TR633 Osmaniye	10 437	9 601	9 656	8 963	9 337	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	67 000	66 974	63 931	62 308	61 695	
TR71	24 400	25 772	24 488	23 465	23 200	
TR711 Kırıkkale	4 085	3 867	3 661	3 338	3 231	
TR712 Aksaray	7 013	7 566	7 322	7 134	6 838	
TR713 Niğde	6 721	6 653	6 242	5 963	6 056	
TR714 Nevşehir	3 517	4 699	4 384	4 245	4 266	
TR715 Kırşehir	3 064	2 987	2 879	2 785	2 809	
TR72	42 600	41 202	39 443	38 843	38 495	
TR721 Kayseri	25 912	22 140	21 634	21 964	22 184	
TR722 Sivas	10 089	10 523	10 153	9 771	9 642	
TR723 Yozgat	6 599	8 539	7 656	7 108	6 669	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	63 438	63 907	61 260	58 255	58 018	
TR81	14 239	13 975	13 258	12 563	12 154	
TR811 Zonguldak	8 842	8 833	8 302	7 747	7 656	
TR812 Karabük	2 980	2 710	2 553	2 547	2 420	
TR813 Bartın	2 417	2 432	2 403	2 269	2 078	
TR82	8 246	9 649	9 307	8 920	8 941	
TR821 Kastamonu	4 102	4 470	4 344	4 151	4 202	
TR822 Çankırı	1 966	2 527	2 457	2 342	2 277	
TR823 Sinop	2 178	2 652	2 506	2 427	2 462	
TR83	40 953	40 283	38 695	36 772	36 923	
TR831 Samsun	19 439	18 586	17 863	17 173	17 483	
TR832 Tokat	9 210	9 388	9 034	8 302	7 991	
TR833 Çorum	8 005	7 961	7 611	7 270	7 423	
TR834 Amasya	4 299	4 348	4 187	4 027	4 026	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	34 094	35 510	34 186	32 639	32 521	
TR90	34 094	35 510	34 186	32 639	32 521	
TR901 Trabzon	11 372	11 175	10 818	10 387	10 301	
TR902 Ordu	10 159	10 448	10 043	9 466	9 470	
TR903 Giresun	4 703	5 248	5 156	4 798	4 754	
TR904 Rize	4 802	4 524	4 355	4 270	4 202	
TR905 Artvin	1 431	2 056	2 004	1 926	2 054	
TR906 Gümüşhane	1 627	2 059	1 810	1 792	1 740	

4.1 İBBS'ye göre doğumlar, 2008-2012 (devam)

Births by SR, 2008-2012 (continued)

[31.03.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 31.03.2013]

İBBS - SR	Doğum yerine göre By the place of birth		İkametgah yerine göre By the place of permanent residence		
	2008	2009	2010	2011	2012
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	47 491	50 395	51 064	49 887	49 618
TRA1	20 027	20 468	20 224	20 265	20 188
TRA11 Erzurum	15 933	16 092	15 883	15 892	15 792
TRA12 Erzincan	2 924	3 017	3 031	3 166	3 117
TRA13 Bayburt	1 170	1 359	1 310	1 207	1 279
TRA2	27 464	29 927	30 840	29 622	29 430
TRA21 Ağrı	15 103	16 560	17 310	16 644	16 582
TRA22 Kars	6 662	7 084	7 266	6 776	6 783
TRA23 Iğdır	4 089	4 377	4 500	4 461	4 384
TRA24 Ardahan	1 610	1 906	1 764	1 741	1 681
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	84 538	86 416	85 447	83 011	82 320
TRB1	29 068	28 684	28 121	27 616	27 535
TRB11 Malatya	13 528	12 710	12 452	12 139	12 153
TRB12 Elazığ	9 998	9 465	9 227	9 109	8 994
TRB13 Bingöl	5 055	5 562	5 571	5 478	5 480
TRB14 Tunceli	487	947	871	890	908
TRB2	55 470	57 732	57 326	55 395	54 785
TRB21 Van	29 484	30 183	30 049	29 042	28 538
TRB22 Muş	11 262	11 951	12 049	11 384	11 485
TRB23 Bitlis	8 589	9 359	9 223	8 904	8 874
TRB24 Hakkari	6 135	6 239	6 005	6 065	5 888
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	209 211	208 640	210 588	210 327	217 395
TRC1	61 548	59 005	58 790	58 725	61 160
TRC11 Gaziantep	46 151	42 814	42 412	42 717	45 066
TRC12 Adıyaman	12 923	13 384	13 482	13 296	13 284
TRC13 Kilis	2 474	2 807	2 896	2 712	2 810
TRC2	93 223	93 373	95 515	96 506	99 551
TRC21 Şanlıurfa	53 408	54 151	55 563	56 204	58 069
TRC22 Diyarbakır	39 815	39 222	39 952	40 302	41 482
TRC3	54 440	56 262	56 283	55 096	56 684
TRC31 Mardin	19 107	19 897	20 048	19 529	20 494
TRC32 Batman	14 074	13 642	13 842	13 591	13 919
TRC33 Şırnak	12 790	13 789	13 528	13 376	13 712
TRC34 Siirt	8 469	8 934	8 865	8 600	8 559

Not. 2009 yılından itibaren doğum istatistikleri ikametgah yerine göre yayımlanmaya başlanmıştır.

Note. Birth statistics have been started to publish by the permanent residence since 2009.

4.2 Yaşa özel doğurganlık hızı, 2008-2012

Age specific fertility rate, 2008-2012

[31.03.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 31.03.2013]

Annelerin yaş grubu - Age group of mother	2008	2009	2010	2011	2012
15-19	40	37	33	31	29
20-24	123	116	112	108	108
25-29	129	125	124	123	127
30-34	87	84	87	89	94
35-39	40	42	42	41	44
40-44	11	11	11	10	11
45-49	2	2	2	2	1

Not. 2009 yılından itibaren doğum istatistikleri ikametgah yerine göre yayımlanmaya başlanmıştır.

Note. Birth statistics have been started to publish by the permanent residence since 2009.

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2008-2012

Marriages by SR, 2008-2012

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TR Türkiye - Turkey	641 973	591 742	582 715	592 775	603 751
TR1 İstanbul	107 963	100 406	104 055	105 860	110 478
TR10	107 963	100 406	104 055	105 860	110 478
TR100 İstanbul	107 963	100 406	104 055	105 860	110 478
TR2 Batı Marmara - West Marmara	22 944	21 513	21 597	22 217	22 252
TR21	11 154	10 139	10 284	10 826	10 940
TR211 Tekirdağ	6 094	5 417	5 612	5 915	6 153
TR212 Edirne	2 780	2 573	2 553	2 703	2 628
TR213 Kırklareli	2 280	2 149	2 119	2 208	2 159
TR22	11 790	11 374	11 313	11 391	11 312
TR221 Balıkesir	8 495	8 173	8 201	8 246	8 162
TR222 Çanakkale	3 295	3 201	3 112	3 145	3 150
TR3 Ege - Aegean	80 170	72 993	73 922	76 132	76 462
TR31	31 985	29 582	30 369	31 756	32 403
TR310 İzmir	31 985	29 582	30 369	31 756	32 403
TR32	22 693	20 342	20 584	21 176	21 188
TR321 Aydın	8 167	7 439	7 526	7 748	7 666
TR322 Denizli	7 917	6 854	6 937	7 206	7 199
TR323 Muğla	6 609	6 049	6 121	6 222	6 323
TR33	25 492	23 069	22 969	23 200	22 871
TR331 Manisa	10 981	9 951	10 302	10 430	10 321
TR332 Afyonkarahisar	6 877	6 196	6 026	6 090	5 796
TR333 Kütahya	4 625	4 175	4 005	4 048	3 979
TR334 Uşak	3 009	2 747	2 636	2 632	2 775
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	54 460	49 276	49 723	51 651	53 112
TR41	27 650	24 906	25 749	26 815	27 310
TR411 Bursa	20 325	18 260	19 017	19 776	20 276
TR412 Eskişehir	5 909	5 407	5 491	5 731	5 726
TR413 Bilecik	1 416	1 239	1 241	1 308	1 308
TR42	26 810	24 370	23 974	24 836	25 802
TR421 Kocaeli	13 046	11 779	11 745	12 156	12 563
TR422 Sakarya	7 227	6 608	6 429	6 751	6 975
TR423 Düzce	2 791	2 574	2 542	2 644	2 774
TR424 Bolu	2 061	1 908	1 734	1 773	1 906
TR425 Yalova	1 685	1 501	1 524	1 512	1 584
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	56 699	53 241	53 281	54 182	55 081
TR51	36 013	34 098	34 445	35 498	36 191
TR510 Ankara	36 013	34 098	34 445	35 498	36 191
TR52	20 686	19 143	18 836	18 684	18 890
TR521 Konya	18 417	17 079	16 937	16 857	16 976
TR522 Karaman	2 269	2 064	1 899	1 827	1 914

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2008-2012 (devam)

Marriages by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TR6 Akdeniz - Mediterranean	86 968	79 125	77 094	78 850	79 645
TR61	21 688	20 173	20 026	20 981	21 681
TR611 Antalya	16 401	15 517	15 518	16 366	17 116
TR612 Isparta	3 326	2 995	2 838	2 985	2 982
TR613 Burdur	1 961	1 661	1 670	1 630	1 583
TR62	34 777	31 477	30 209	31 089	31 531
TR621 Adana	19 617	17 921	16 669	17 242	17 597
TR622 Mersin	15 160	13 556	13 540	13 847	13 934
TR63	30 503	27 475	26 859	26 780	26 433
TR631 Hatay	14 210	13 203	12 973	13 212	13 165
TR632 Kahramanmaraş	11 344	9 966	9 658	9 286	9 152
TR633 Osmaniye	4 949	4 306	4 228	4 282	4 116
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	40 631	35 981	34 003	33 531	33 425
TR71	16 904	15 036	14 083	13 931	13 545
TR711 Kırıkkale	2 843	2 688	2 533	2 411	2 341
TR712 Aksaray	4 915	4 338	4 043	3 914	3 822
TR713 Niğde	3 608	3 229	3 005	3 047	2 981
TR714 Nevşehir	2 976	2 599	2 494	2 527	2 440
TR715 Kırşehir	2 562	2 182	2 008	2 032	1 961
TR72	23 727	20 945	19 920	19 600	19 880
TR721 Kayseri	11 329	10 291	10 049	10 077	10 446
TR722 Sivas	6 268	5 384	5 040	5 016	4 995
TR723 Yozgat	6 130	5 270	4 831	4 507	4 439
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	40 886	37 854	35 560	34 257	33 493
TR81	9 557	9 538	8 218	7 876	7 545
TR811 Zonguldak	5 960	6 192	5 033	4 950	4 601
TR812 Karabük	1 784	1 692	1 583	1 534	1 540
TR813 Bartın	1 813	1 654	1 602	1 392	1 404
TR82	6 377	5 570	5 344	5 246	5 043
TR821 Kastamonu	2 846	2 472	2 448	2 357	2 305
TR822 Çankırı	1 616	1 463	1 350	1 366	1 311
TR823 Sinop	1 915	1 635	1 546	1 523	1 427
TR83	24 952	22 746	21 998	21 135	20 905
TR831 Samsun	11 109	10 083	10 015	9 630	9 668
TR832 Tokat	5 582	5 221	4 775	4 763	4 489
TR833 Çorum	5 496	4 909	4 766	4 383	4 322
TR834 Amasya	2 765	2 533	2 442	2 359	2 426
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	20 882	18 859	17 617	17 497	17 566
TR90	20 882	18 859	17 617	17 497	17 566
TR901 Trabzon	6 609	5 784	5 449	5 335	5 291
TR902 Ordu	6 128	5 547	5 211	5 142	5 109
TR903 Giresun	3 233	3 095	2 802	2 832	2 849
TR904 Rize	2 413	2 236	2 088	2 170	2 151
TR905 Artvin	1 305	1 138	1 146	1 086	1 183
TR906 Gümüşhane	1 194	1 059	921	932	983

4.3 İBBS'ye göre evlenmeler, 2008-2012 (devam)

Marriages by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia	22 576	20 394	19 756	19 208	19 605
TRA1	9 799	8 865	8 821	8 566	8 647
TRA11 Erzurum	7 205	6 687	6 619	6 418	6 490
TRA12 Erzincan	1 813	1 579	1 597	1 540	1 610
TRA13 Bayburt	781	599	605	608	547
TRA2	12 777	11 529	10 935	10 642	10 958
TRA21 Ağrı	6 370	5 978	5 488	5 387	5 547
TRA22 Kars	3 443	2 831	2 754	2 612	2 742
TRA23 Iğdır	1 872	1 833	1 761	1 749	1 776
TRA24 Ardahan	1 092	887	932	894	893
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia	34 510	31 796	30 509	30 304	30 870
TRB1	15 287	13 991	13 099	13 288	13 048
TRB11 Malatya	6 743	6 169	5 680	5 958	5 810
TRB12 Elazığ	5 473	4 841	4 613	4 595	4 453
TRB13 Bingöl	2 398	2 343	2 202	2 161	2 189
TRB14 Tunceli	673	638	604	574	596
TRB2	19 223	17 805	17 410	17 016	17 822
TRB21 Van	9 890	9 467	9 172	9 014	9 414
TRB22 Muş	4 587	3 926	3 672	3 599	3 725
TRB23 Bitlis	3 080	2 790	2 855	2 674	2 842
TRB24 Hakkari	1 666	1 622	1 711	1 729	1 841
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	73 284	70 304	65 598	69 086	71 762
TRC1	24 677	22 975	22 767	23 669	24 336
TRC11 Gaziantep	16 948	15 741	15 540	16 520	17 059
TRC12 Adıyaman	6 417	6 042	5 951	5 867	5 997
TRC13 Kilis	1 312	1 192	1 276	1 282	1 280
TRC2	32 053	30 826	27 700	29 404	31 067
TRC21 Şanlıurfa	17 117	16 666	15 107	16 451	17 721
TRC22 Diyarbakır	14 936	14 160	12 593	12 953	13 346
TRC3	16 554	16 503	15 131	16 013	16 359
TRC31 Mardin	6 652	6 486	6 132	6 652	6 705
TRC32 Batman	4 336	4 501	3 825	3 799	4 020
TRC33 Şırnak	3 054	3 012	2 962	3 240	3 343
TRC34 Siirt	2 512	2 504	2 212	2 322	2 291

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2008 -2012

Divorces by SR, 2008-2012

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TR Türkiye - Turkey	99 663	114 162	118 568	120 117	123 325
TR1 İstanbul	20 703	24 492	24 952	25 884	26 825
TR10	20 703	24 492	24 952	25 884	26 825
TR100 İstanbul	20 703	24 492	24 952	25 884	26 825
TR2 Batı Marmara - West Marmara	4 703	5 467	5 740	5 911	5 704
TR21	2 276	2 680	2 744	2 770	2 585
TR211 Tekirdağ	1 195	1 477	1 486	1 524	1 461
TR212 Edirne	579	702	674	669	562
TR213 Kırklareli	502	501	584	577	562
TR22	2 427	2 787	2 996	3 141	3 119
TR221 Balıkesir	1 763	2 042	2 194	2 259	2 305
TR222 Çanakkale	664	745	802	882	814
TR3 Ege - Aegean	19 232	21 320	22 381	22 171	22 367
TR31	9 531	10 475	10 986	11 149	10 868
TR310 İzmir	9 531	10 475	10 986	11 149	10 868
TR32	5 358	6 112	6 376	6 213	6 472
TR321 Aydın	1 851	2 087	2 129	2 104	2 064
TR322 Denizli	1 893	2 155	2 214	2 101	2 245
TR323 Muğla	1 614	1 870	2 033	2 008	2 163
TR33	4 343	4 733	5 019	4 809	5 027
TR331 Manisa	1 869	2 234	2 239	2 156	2 359
TR332 Afyonkarahisar	932	961	1 133	1 010	927
TR333 Kütahya	735	811	876	909	932
TR334 Uşak	807	727	771	734	809
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	9 194	10 354	11 323	11 623	12 085
TR41	4 904	5 475	6 148	6 560	6 898
TR411 Bursa	3 298	3 679	4 236	4 660	4 993
TR412 Eskişehir	1 378	1 524	1 595	1 573	1 580
TR413 Bilecik	228	272	317	327	325
TR42	4 290	4 879	5 175	5 063	5 187
TR421 Kocaeli	2 205	2 450	2 608	2 495	2 532
TR422 Sakarya	1 026	1 274	1 282	1 254	1 315
TR423 Düzce	437	422	532	535	520
TR424 Bolu	297	347	371	365	435
TR425 Yalova	325	386	382	414	385
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	11 913	13 612	14 057	14 403	15 210
TR51	8 894	9 998	10 260	10 491	11 083
TR510 Ankara	8 894	9 998	10 260	10 491	11 083
TR52	3 019	3 614	3 797	3 912	4 127
TR521 Konya	2 712	3 186	3 318	3 476	3 707
TR522 Karaman	307	428	479	436	420

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2008-2012 (devam)

Divorces by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TR6 Akdeniz - Mediterranean	13 906	16 041	16 878	17 728	17 625
TR61	4 762	5 857	6 257	6 670	6 396
TR611 Antalya	3 905	4 870	5 290	5 621	5 347
TR612 Isparta	484	563	541	633	647
TR613 Burdur	373	424	426	416	402
TR62	5 789	6 507	6 524	7 087	7 065
TR621 Adana	3 042	3 546	3 445	3 841	3 878
TR622 Mersin	2 747	2 961	3 079	3 246	3 187
TR63	3 355	3 677	4 097	3 971	4 164
TR631 Hatay	1 691	1 745	2 002	1 917	2 035
TR632 Kahramanmaraş	1 184	1 412	1 492	1 465	1 426
TR633 Osmaniye	480	520	603	589	703
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	5 653	6 342	6 506	6 117	6 440
TR71	2 740	3 061	3 079	2 884	2 822
TR711 Kırıkkale	528	605	627	582	514
TR712 Aksaray	989	996	897	777	765
TR713 Niğde	351	401	484	476	485
TR714 Nevşehir	472	669	627	629	572
TR715 Kırşehir	400	390	444	420	486
TR72	2 913	3 281	3 427	3 233	3 618
TR721 Kayseri	1 745	1 945	2 092	1 954	2 307
TR722 Sivas	541	649	654	656	626
TR723 Yozgat	627	687	681	623	685
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	5 491	6 167	6 226	6 141	6 080
TR81	1 693	1 875	1 647	1 640	1 620
TR811 Zonguldak	1 176	1 173	1 023	946	995
TR812 Karabük	282	360	327	401	361
TR813 Bartın	235	342	297	293	264
TR82	805	917	929	941	917
TR821 Kastamonu	360	438	431	496	449
TR822 Çankırı	166	191	207	209	205
TR823 Sinop	279	288	291	236	263
TR83	2 993	3 375	3 650	3 560	3 543
TR831 Samsun	1 364	1 531	1 794	1 751	1 873
TR832 Tokat	564	670	643	654	628
TR833 Çorum	704	797	834	769	649
TR834 Amasya	361	377	379	386	393
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	2 115	2 393	2 321	2 363	2 469
TR90	2 115	2 393	2 321	2 363	2 469
TR901 Trabzon	552	681	596	624	640
TR902 Ordu	654	736	701	781	860
TR903 Giresun	477	469	532	492	493
TR904 Rize	210	267	238	257	254
TR905 Artvin	126	148	155	157	131
TR906 Gümüşhane	96	92	99	52	91

4.4 İBBS'ye göre boşanmalar, 2008-2012 (devam)

Divorces by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	2008	2009	2010	2011	2012
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	1 104	1 267	1 283	1 249	1 318
TRA1	600	730	715	711	780
TRA11 Erzurum	338	407	434	448	463
TRA12 Erzincan	213	276	237	217	272
TRA13 Bayburt	49	47	44	46	45
TRA2	504	537	568	538	538
TRA21 Ağrı	114	116	114	151	160
TRA22 Kars	130	142	165	150	116
TRA23 Iğdır	211	220	242	180	191
TRA24 Ardahan	49	59	47	57	71
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	1 784	2 153	2 135	1 881	2 176
TRB1	1 479	1 732	1 696	1 485	1 755
TRB11 Malatya	678	800	807	776	831
TRB12 Elazığ	578	681	608	532	664
TRB13 Bingöl	135	156	156	83	132
TRB14 Tunceli	88	95	125	94	128
TRB2	305	421	439	396	421
TRB21 Van	161	239	267	244	210
TRB22 Muş	76	90	70	72	91
TRB23 Bitlis	38	55	66	50	85
TRB24 Hakkari	30	37	36	30	35
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	3 865	4 554	4 766	4 646	5 026
TRC1	2 145	2 552	2 769	2 815	2 950
TRC11 Gaziantep	1 621	1 942	2 228	2 283	2 336
TRC12 Adıyaman	417	504	435	422	467
TRC13 Kilis	107	106	106	110	147
TRC2	1 281	1 509	1 463	1 297	1 412
TRC21 Şanlıurfa	743	877	784	660	638
TRC22 Diyarbakır	538	632	679	637	774
TRC3	439	493	534	534	664
TRC31 Mardin	209	227	289	271	336
TRC32 Batman	112	136	115	126	160
TRC33 Şırnak	74	68	70	73	83
TRC34 Siirt	44	62	60	64	85

4.5 Evlilik süresine göre boşanmalar, 2008-2012

Divorces by duration of marriage, 2008-2012

Evlilik süresi (yıl)	2008		2009		2010		2011		2012	
Duration of marriage (year)	(%)		(%)		(%)		(%)		(%)	
Toplam - Total	99 663	100.00	114 162	100.00	118 568	100.00	120 117	100.00	123 325	100.00
-1	3 910	3.92	4 020	3.52	3 967	3.35	4 274	3.56	4 080	3.31
1	9 672	9.70	10 439	9.14	10 559	8.91	10 881	9.06	11 075	8.98
2	8 136	8.16	9 174	8.04	9 295	7.84	9 287	7.73	9 245	7.49
3	7 252	7.28	8 095	7.09	8 634	7.28	8 742	7.28	8 866	7.19
4	6 681	6.70	7 379	6.46	7 821	6.60	8 044	6.70	8 185	6.64
5	5 577	5.60	6 696	5.87	7 001	5.90	7 089	5.90	7 426	6.02
6-10	21 335	21.41	23 879	20.92	24 940	21.03	24 756	20.61	26 144	21.20
11-15	13 863	13.91	16 628	14.57	17 528	14.78	17 772	14.79	18 225	14.78
16+	22 997	23.08	27 426	24.02	28 433	23.98	28 949	24.10	29 772	24.14
Bilinmeyen - Unknown	240	0.24	426	0.37	390	0.33	323	0.27	307	0.25

4.6 Nedenlerine göre boşanmalar, 2008-2012

Divorces by causes, 2008-2012

Boşanma nedeni	2008		2009		2010		2011		2012	
Cause of divorce	(%)		(%)		(%)		(%)		(%)	
Toplam - Total	99 663	100.00	114 162	100.00	118 568	100.00	120 117	100.00	123 325	100.00
Zina - Adultery	73	0.07	76	0.07	90	0.08	85	0.07	71	0.06
Canı kast ve pek fena muamele										
Attempt against life, cruelty and serious insult	37	0.04	29	0.03	32	0.03	35	0.03	30	0.03
Cürüm ve haysiyetsizlik - Infamous crime and dishonorable conduct	24	0.02	42	0.04	37	0.03	35	0.03	26	0.02
Terk - Willfull desertion	258	0.26	285	0.25	317	0.27	288	0.24	276	0.22
Akıl hastalığı - Insanity	37	0.04	38	0.03	42	0.03	58	0.05	52	0.04
Geçimsizlik - Incompatibility	94 567	94.89	108 560	95.09	113 039	95.34	116 153	96.70	119 921	97.24
Diğer - Other	882	0.88	1 156	1.01	1 414	1.19	957	0.80	1 050	0.85
Bilinmeyen - Unknown	3 785	3.80	3 976	3.48	3 597	3.03	2 506	2.08	1 899	1.54

4.7 Eşlerin yaş farkına göre boşanmalar, 2008-2012

Divorces by age difference of spouses, 2008-2012

Yaş farkı	2008		2009		2010		2011		2012	
Age difference	(%)		(%)		(%)		(%)		(%)	
Toplam - Total	99 663	100.00	114 162	100.00	118 568	100.00	120 117	100.00	123 325	100.00
Erkeğin yaşı büyük										
Husband older	74 490	74.74	86 190	75.50	90 416	76.26	92 872	77.32	95 082	77.10
Erkeğin yaşı küçük										
Husband younger	14 152	14.20	15 966	13.99	16 328	13.77	16 545	13.77	16 793	13.62
Yaşları eşit - Same age	6 416	6.44	7 347	6.44	7 553	6.37	7 770	6.47	8 080	6.55
Bilinmeyen - Unknown	4 605	4.62	4 659	4.08	4 271	3.60	2 930	2.44	3 370	2.73

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2008-2012

Deaths by SR, 2008-2012

İBBS - SR	İl ve ilçe merkezleri Province and district centers	Türkiye geneli - The whole Turkey [28.02.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 28.02.2013]			
	2008	2009	2010	2011	2012
TR Türkiye - Turkey	215 562	368 884	365 707	375 367	374 855
TR1 İstanbul	50 403	53 723	52 775	53 109	54 558
TR10	50 403	53 723	52 775	53 109	54 558
TR100 İstanbul	50 403	53 723	52 775	53 109	54 558
TR2 Batı Marmara - West Marmara	9 703	22 676	23 001	23 161	23 466
TR21	4 859	9 962	10 136	10 167	10 440
TR211 Tekirdağ	2 214	4 468	4 365	4 388	4 684
TR212 Edirne	1 751	2 960	3 137	3 108	3 202
TR213 Kırklareli	894	2 534	2 634	2 671	2 554
TR22	4 844	12 714	12 865	12 994	13 026
TR221 Balıkesir	3 722	8 758	8 932	8 996	9 024
TR222 Çanakkale	1 122	3 956	3 933	3 998	4 002
TR3 Ege - Aegean	31 568	57 022	56 627	59 594	60 158
TR31	18 208	21 916	21 699	22 961	23 245
TR310 İzmir	18 208	21 916	21 699	22 961	23 245
TR32	6 037	15 613	15 854	16 618	16 759
TR321 Aydın	2 550	6 212	6 310	6 615	6 727
TR322 Denizli	2 651	5 230	5 219	5 497	5 555
TR323 Muğla	836	4 171	4 325	4 506	4 477
TR33	7 323	19 493	19 074	20 015	20 154
TR331 Manisa	3 458	8 494	8 491	8 836	8 861
TR332 Afyonkarahisar	1 464	4 656	4 416	4 650	4 690
TR333 Kütahya	1 597	4 068	4 078	4 296	4 208
TR334 Uşak	804	2 275	2 089	2 233	2 395
TR4 Doğu Marmara - East Marmara	24 484	37 350	37 500	38 065	38 152
TR41	15 712	20 553	20 620	20 949	20 847
TR411 Bursa	11 297	14 182	14 220	14 467	14 328
TR412 Eskişehir	3 992	4 887	4 932	5 082	5 050
TR413 Bilecik	423	1 484	1 468	1 400	1 469
TR42	8 772	16 797	16 880	17 116	17 305
TR421 Kocaeli	4 644	6 629	6 780	6 648	6 949
TR422 Sakarya	2 036	5 040	5 048	5 245	5 094
TR423 Düzce	602	1 922	1 880	1 995	2 096
TR424 Bolu	803	1 954	1 920	1 947	1 899
TR425 Yalova	687	1 252	1 252	1 281	1 267
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia	26 773	32 957	32 251	33 076	33 328
TR51	20 747	21 307	20 639	21 147	21 687
TR510 Ankara	20 747	21 307	20 639	21 147	21 687
TR52	6 026	11 650	11 612	11 929	11 641
TR521 Konya	5 542	10 344	10 259	10 538	10 252
TR522 Karaman	484	1 306	1 353	1 391	1 389

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2008-2012 (devam)

Deaths by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	İl ve ilçe merkezleri	Türkiye geneli - The whole Turkey				
	Province and district centers	[28.02.2013 tarihi itibariyle - Date as of 28.02.2013]				
	2008	2009	2010	2011	2012	
TR6 Akdeniz - Mediterranean	22 845	41 182	41 777	42 850	43 261	
TR61	6 605	11 953	12 516	12 863	13 270	
TR611 Antalya	4 648	7 658	8 010	8 216	8 607	
TR612 Isparta	1 415	2 496	2 678	2 794	2 710	
TR613 Burdur	542	1 799	1 828	1 853	1 953	
TR62	10 935	16 659	16 828	17 111	17 145	
TR621 Adana	6 908	8 986	9 177	9 285	9 264	
TR622 Mersin	4 027	7 673	7 651	7 826	7 881	
TR63	5 305	12 570	12 433	12 876	12 846	
TR631 Hatay	2 530	6 285	6 128	6 404	6 416	
TR632 Kahramanmaraş	1 885	4 259	4 186	4 291	4 356	
TR633 Osmaniye	890	2 026	2 119	2 181	2 074	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia	9 628	21 539	21 272	21 836	21 003	
TR71	3 243	8 563	8 508	8 799	8 332	
TR711 Kırıkkale	1 011	1 750	1 634	1 791	1 713	
TR712 Aksaray	658	1 826	1 829	1 876	1 782	
TR713 Niğde	594	1 827	1 797	1 909	1 759	
TR714 Nevşehir	478	1 722	1 826	1 766	1 716	
TR715 Kırşehir	502	1 438	1 422	1 457	1 362	
TR72	6 385	12 976	12 764	13 037	12 671	
TR721 Kayseri	3 904	5 808	5 813	6 107	5 878	
TR722 Sivas	1 736	4 098	4 030	3 957	3 956	
TR723 Yozgat	745	3 070	2 921	2 973	2 837	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea	12 351	31 258	30 511	31 619	31 422	
TR81	2 823	6 830	6 621	6 840	6 931	
TR811 Zonguldak	1 582	3 838	3 681	3 706	3 727	
TR812 Karabük	885	1 605	1 605	1 684	1 662	
TR813 Bartın	356	1 387	1 335	1 450	1 542	
TR82	1 746	6 847	6 638	6 926	6 874	
TR821 Kastamonu	859	3 523	3 265	3 548	3 505	
TR822 Çankırı	443	1 491	1 549	1 465	1 478	
TR823 Sinop	444	1 833	1 824	1 913	1 891	
TR83	7 782	17 581	17 252	17 853	17 617	
TR831 Samsun	3 728	7 105	7 090	7 195	7 336	
TR832 Tokat	1 616	4 239	4 107	4 336	4 082	
TR833 Çorum	1 602	3 948	3 785	3 876	3 830	
TR834 Amasya	836	2 289	2 270	2 446	2 369	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea	5 197	16 146	15 553	16 241	16 460	
TR90	5 197	16 146	15 553	16 241	16 460	
TR901 Trabzon	2 210	4 549	4 339	4 627	4 484	
TR902 Ordu	1 362	4 468	4 212	4 485	4 606	
TR903 Giresun	644	3 114	2 967	3 109	3 244	
TR904 Rize	621	1 871	2 016	1 852	1 981	
TR905 Artvin	217	1 288	1 213	1 351	1 294	
TR906 Gümüşhane	143	856	806	817	851	

4.8 İBBS'ye göre ölümler, 2008-2012 (devam)

Deaths by SR, 2008-2012 (continued)

İBBS - SR	İl ve ilçe merkezleri Province and district centers	Türkiye geneli - The whole Turkey [28.02.2013 tarihi itibarıyla - Date as of 28.02.2013]			
	2008	2009	2010	2011	2012
TRA Kuzeydoğu Anadolu					
North East Anatolia	3 675	11 063	10 879	11 799	10 924
TRA1	2 837	5 972	5 657	6 130	5 801
TRA11 Erzurum	2 278	4 139	3 985	4 333	3 985
TRA12 Erzincan	475	1 353	1 271	1 374	1 358
TRA13 Bayburt	84	480	401	423	458
TRA2	838	5 091	5 222	5 669	5 123
TRA21 Ağrı	298	2 081	2 203	2 552	2 263
TRA22 Kars	249	1 530	1 498	1 606	1 453
TRA23 Iğdır	168	754	777	766	741
TRA24 Ardahan	123	726	744	745	666
TRB Ortadoğu Anadolu					
Central East Anatolia	6 093	16 354	15 936	16 358	15 021
TRB1	4 441	8 415	8 406	8 517	8 338
TRB11 Malatya	2 382	3 852	3 813	3 913	3 904
TRB12 Elazığ	1 743	2 818	2 858	2 807	2 792
TRB13 Bingöl	223	1 228	1 182	1 298	1 164
TRB14 Tunceli	93	517	553	499	478
TRB2	1 652	7 939	7 530	7 841	6 683
TRB21 Van	1 238	3 676	3 565	4 104	3 316
TRB22 Muş	136	2 036	1 797	1 679	1 488
TRB23 Bitlis	143	1 338	1 296	1 145	1 071
TRB24 Hakkari	135	889	872	913	808
TRC Güneydoğu Anadolu					
South East Anatolia	12 842	27 614	27 625	27 659	27 102
TRC1	6 417	9 842	9 565	9 557	9 586
TRC11 Gaziantep	5 268	6 890	6 562	6 498	6 597
TRC12 Adıyaman	803	2 199	2 287	2 330	2 277
TRC13 Kilis	346	753	716	729	712
TRC2	4 699	11 030	11 298	11 450	11 171
TRC21 Şanlıurfa	2 198	5 762	5 974	6 110	5 938
TRC22 Diyarbakır	2 501	5 268	5 324	5 340	5 233
TRC3	1 726	6 742	6 762	6 652	6 345
TRC31 Mardin	550	2 569	2 630	2 487	2 406
TRC32 Batman	607	1 609	1 620	1 602	1 609
TRC33 Şırnak	428	1 480	1 350	1 389	1 284
TRC34 Siirt	141	1 084	1 162	1 174	1 046

Kaynak : TÜİK, Ölüm İstatistikleri

Not.1. 2008 Ölümün meydana geldiği yere göre

2. 2009-2012 İkametgah yerine göre

Source: TurkStat, Death Statistics

Note.1. By the place of death event occurred for 2008

2. By the place of permanent residence for 2009-2012

4.9 Yaş grubu ve cinsiyete göre ölümler, 2008-2012

Deaths by age group and sex, 2008-2012

İl ve ilçe merkezleri		Türkiye geneli - The whole Turkey			
Yaş grubu	Province and district centers	[28.02.2013 tarihi itibariyle - Date as of 28.02.2013]			
Age group	2008	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males	119 391	203 391	200 180	206 223	206 925
0	6 266	9 468	8 203	7 814	7 955
1-4	1 103	2 461	2 250	2 093	1 842
5-14	995	3 280	2 829	2 528	2 357
15-24	2 012	4 682	4 522	4 610	4 609
25-34	2 804	5 556	5 316	5 209	5 200
35-44	4 802	8 596	7 739	7 636	7 528
45-54	12 259	19 574	18 857	17 883	17 819
55-64	20 166	32 095	32 018	33 905	34 295
65 +	66 205	116 950	118 355	124 538	125 316
Bilinmeyen - Unknown	2 779	729	91	7	4
Kadın - Females	96 171	165 493	165 527	169 144	167 930
0	4 764	7 986	6 891	6 697	6 890
1-4	914	2 201	1 980	1 876	1 664
5-14	723	2 763	2 390	2 101	1 789
15-24	1 097	2 354	2 110	2 169	1 922
25-34	1 491	2 907	2 681	2 769	2 486
35-44	2 773	4 760	4 406	4 310	4 084
45-54	5 756	9 096	8 655	8 556	8 249
55-64	9 982	15 749	15 797	16 553	15 929
65 +	66 471	117 443	120 594	124 106	124 912
Bilinmeyen - Unknown	2 200	234	23	7	5

4.10 Nedenlere göre intiharlar, 2007-2011

Suicides by causes, 2007-2011

İntihar nedeni Cause of suicide	2007		2008		2009		2010		2011	
		(%)		(%)		(%)		(%)		(%)
Toplam - Total	2 793	100.00	2 816	100.00	2 898	100.00	2 933	100.00	2 677	100.00
Hastalık - Illness	581	20.80	648	23.01	559	19.29	595	20.29	519	19.39
Aile geçimsizliği Family incompatibility	408	14.61	382	13.56	266	9.18	296	10.09	252	9.41
Geçim zorluğu Economic problems	263	9.42	289	10.26	318	10.97	273	9.31	215	8.03
Ticari başarısızlık Business failure	60	2.15	119	4.23	90	3.11	62	2.11	60	2.24
Hissi ilişki ve istediği ile evlenememe - Emotional relationship and not marrying the person wanted	161	5.76	173	6.14	123	4.24	136	4.64	146	5.46
Öğrenim başarısızlığı Educational failure	27	0.97	34	1.21	15	0.52	22	0.75	15	0.56
Diğer - Other	59	2.11	139	4.94	176	6.07	195	6.65	222	8.29
Bilinmeyen - Unknown	1 234	44.18	1 032	36.65	1 351	46.62	1 354	46.16	1 248	46.62

4.11 Yaş grubuna göre intiharlar, 2007-2011

Suicides by age group, 2007-2011

Yaş grubu Age group	2007		2008		2009		2010		2011	
		(%)		(%)		(%)		(%)		(%)
Toplam - Total	2 793	100.00	2 816	100.00	2 898	100.00	2 933	100.00	2 677	100.00
-15	92	3.29	76	2.70	95	3.28	107	3.65	103	3.85
15-24	690	24.70	721	25.60	603	20.81	692	23.59	620	23.16
25-34	604	21.63	544	19.32	589	20.32	619	21.10	556	20.77
35-44	413	14.79	444	15.77	480	16.56	478	16.30	433	16.18
45-54	347	12.42	354	12.57	475	16.39	417	14.22	392	14.64
55-64	199	7.13	219	7.78	303	10.46	270	9.20	246	9.19
65-74	139	4.98	178	6.32	180	6.21	158	5.39	152	5.68
75+	129	4.62	147	5.22	159	5.49	163	5.56	157	5.86
Bilinmeyen - Unknown	180	6.44	133	4.72	14	0.48	29	0.99	18	0.67

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

CONTENTS

Açıklama

95

Explanation

Grafik

Graph

5.1 Kayıtlı olan özürli bireylerin kamu kurum ve kuruluşlarından beklentileri, 2010

114

5.1 Registered disabled individuals' expectations from governmental institutions & organizations, 2010

Tablo

Table

5.1 Dallara göre hastane sayıları, Türkiye, 2007-2011

103

5.1 Number of hospitals by branches, Turkey, 2007-2011

5.2 Dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye, 2007-2011

103

5.2 Number of hospital beds by branches, Turkey, 2007-2011

5.3 Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları ve acil sağlık hizmetleri, Türkiye, 2007-2011

104

5.3 Number of MoH primary health care facilities and emergency health services, Turkey, 2007-2011

5.4 Sağlık personelinin sayıları, Türkiye, 2007-2011

104

5.4 Number of health professionals, Turkey, 2007-2011

5.5 Sağlık personelinin sektörlere dağılımı, Türkiye, 2011

105

5.5 Distribution of health professionals by sectors, Turkey, 2011

5.6 Bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye, 2007-2011

105

5.6 Number of cases of some infectious diseases, Turkey, 2007-2011

5.7 Aşılama oranları, Türkiye, 2007-2011

105

5.7 Immunization coverage, Turkey, 2007-2011

5.8 Bebek, neonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye, 2007-2011

106

5.8 Infant, neonatal and under-5 mortality rate, Turkey, 2007-2011

5.9 Anne ölüm oranı, Türkiye, 2007-2011

106

5.9 Maternal mortality rate, Turkey, 2007-2011

5.10 Organ nakli sayısı, Türkiye, 2007-2011

106

5.10 Number of organ transplantation, Turkey, 2007-2011

5.11 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye, 2004-2008

106

5.11 Total cancer incidence by sex, Turkey, 2004-2008

5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2006-2008

107

5.12 Health expenditures in selected OECD countries, 2006-2008

5.13 Özürlülük oranı, 2002

107

5.13 The proportion of disability, 2002

5.14 Özürlü türüne göre özürli nüfus oranı, 2002

108

5.14 The proportion of disabled population by type of disability, 2002

5.15 İşgücü durumuna göre özürli nüfus oranı, 2002

108

5.15 The proportion of disabled population by labour force status, 2002

5.16 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012
[0-6 yaş grubundaki çocuklar]

109

5.16 Percentage of children who were exposed to diseases in the past 6 months by sex and residence, 2012
[Children in 0-6 age group]5.17 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012
[7-14 yaş grubundaki çocuklar]

109

5.17 Percentage of children who were exposed to diseases/health conditions in the past 6 months by sex and residence, 2012
[Children in 7-14 age group]

5.18 Hastalık/sağlık sorunu yaşadıklarını belirten bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

110

5.18 The percentage of diseases/health problems declared by individuals by sex and residence, 2012

	Sayfa Page		
5.19 Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012	111	5.19 The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2012	
5.20 Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012	112	5.20 Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and and residence, 2012	
5.21 Bireylerin vücut kitle indeksinin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012	112	5.21 Body mass index distribution of individuals by sex and residence, 2012	
5.22 Bireylerin tütün ve tütün mamulü kullanma oranı, 2008, 2012	112	5.22 Percentage of individuals smoking, 2008, 2012	
5.23 Yaş gruplarına göre bireylerin hergün veya ara sıra tütün kullanma oranı, 2008, 2012	113	5.23 Percentage of individuals smoking daily or less than daily, 2008, 2012	
5.24 Fiziksel çevre düzenlemelerinin özürli bireyin kullanımına uygun olmadığını düşünenler, 2010	113	5.24 Registered disabled individuals who think that physical environmental arrangements are not appropriate for their disabilities, 2010	
5.25 Kayıtlı olan özürli bireylerin özür türlerine göre, sağlık hizmetlerinden yararlanırken karşılaştıkları sorunlar, 2010	114	5.25 Registered disabled individuals' faced troubles as getting health care services by type of disability, 2010	
5.26 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler, 2009-2012	115	5.26 Distribution of causes of death by gender, 2009-2012	

AÇIKLAMA

SAĞLIK

Bu bölümde yer alan bazı bilgiler Sağlık Bakanlığı'ndan alınmaktadır. İndikatörlere ait değerler hesaplanırken uluslararası tanımlar ve standartlar kullanılmış olup geçmişe yönelik veriler bu tanımlar ve standartlar doğrultusunda revize edilmiştir. Bakanlık, genellikle koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek, sağlık personeli yetiştirmek, hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim yapmak, sağlık kurumları kurmak ve işletmek, diğer kamu kuruluşları ile özel kesime sağlık kurumları kurma ve işletme izni vermek ve bunları denetlemekle yükümlüdür. Ayrıca ilaç fiyatlarını düzenlemek, ilaç üretimini ve eczaneleri denetlemek de Bakanlığın görevleri arasındadır.

Halk Sağlığı Hizmetleri

Halk sağlığı hizmetleri, görülen hizmetin niteliğine göre ikiye ayrılır.

Koruyucu sağlık hizmetleri: Bu hizmetler çevre sağlık koşullarının düzeltilmesi, halkın sağlık konusunda eğitilmesi, bulaşıcı hastalıkların yok edilmesi, beslenme koşullarının geliştirilmesi, ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması gibi konuları kapsamaktadır.

Tedavi edici sağlık hizmetleri: Muayene, teşhis, tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları bu tür hizmetlerin kapsamındadır.

Ülkemizde devlet adına koruyucu ve tedavi edici sağlık hizmetlerini yürütmek yukarıda da bahsedildiği gibi Sağlık Bakanlığının görevleri içerisinde. Bunun yanı sıra, tedavi edici hizmetlere diğer bakanlıklar, iktisadi kamu kuruluşları, tıp fakülteleri ve diğer özel kuruluşlar da katılmaktadır. Koruyucu sağlık hizmetleri ise sadece Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Türkiye Halk Sağlığı Kurumu; Sağlık Bakanlığının yeniden yapılanması kapsamında Dr. Refik Saydam Hıfızısıhha Merkezi Başkanlığı'nın görevleri içerisinde. Bunun yanı sıra, AÇS-AP Genel Müdürlüğü, Verem Savaş Daire Başkanlığı, Sıtma Savaş Daire Başkanlığı, Kanser Savaş Daire Başkanlığı birimlerinin birleşmesi ile oluşturulmuştur.

Verem Savaş Çalışmaları

Koruyucu sağlık hizmeti içinde özellikle bulaşıcı hastalıklarla mücadele önemli yer tutmaktadır. Geçmişte verem kontrol faaliyetlerinin en önemli prensibini "koruma" oluşturmaktaydı, ancak, günümüzde "başarılı vaka bulma ve tedavi yöntemi" verem kontrol programında önemli hale gelmiştir. Bu nedenle, verem ilaçlarının yanı sıra teşhis de ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

Çocuk, Ergen, Kadın ve Üreme Sağlığı Çalışmaları

Ana-çocuk sağlığı ile ilgili sorunları çözmek için, öncelikler dikkate alınarak yapılan programlar doğrultusunda hizmetler yürütülmektedir. Anne ve çocuk ölümlerine neden olan önlenilebilir sağlık sorunlarının giderilmesi, mevcut hizmetlerin daha etkili hale getirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla ülke genelinde ve hizmet önceliği olan bölgelerde özel programlar uygulanmaktadır.

EXPLANATION

HEALTH

Some of the data presented in this section is obtained from the Ministry of Health. While the values of the indicators were calculated, international definitions and standards has been used and they were revised in accordance with these definitions and standards. The Ministry is vested with the authority to provide medical care and preventive health services, train health personnel, provide pre-service and in-service training, establish and operate health institutions and authorize the establishment and oversee medical institutions by other public and private organizations. The Ministry also regulates prices of medical drugs and controls drug production and operations of pharmacies.

Public Health Services

Public health services are grouped in two categories according to the type of services offered.

Preventive health services: These services include the improvement of sanitary conditions in the community, public instruction on health care, elimination of communicable diseases, improvement of nutrition conditions, maternal and child health and family planning.

Curative health care services: This type of service includes examination, diagnosis, treatment and rehabilitation service.

As mentioned above, the responsibility for providing curative and preventive health care services in the country is undertaken by the Ministry of Health. In addition, other ministries, public economic enterprises, faculties of medicine, and private institutions also take part in providing curative services. Preventive health services are provided only by the Ministry of Health.

Public Health Institution of Turkey

Public Health Institution of Turkey was established within the scope of the restructuring of the Ministry of Health with the merger of; Dr. Refik Saydam Hygiene Center Presidency, the General Directorate of Primary Health Care, MCH-FP General Directorate, Department of Tuberculosis, Malaria Control Department and Cancer Control Department.

Information is given on the work carried out in Turkey for the control of communicable diseases which constitutes an important part of preventive health services. In the past, prevention used to be the main part of tuberculosis control activities in Turkey, but at the present, successful case detection and treatment have become major components of tuberculosis control program. Therefore, besides anti-tuberculosis drugs, diagnosis is also been provided free of charge to patients.

Works on Child, Adolescent, Women and Reproductive Health

In order to solve the problems related to Maternal and Child Health, services are given in line with the programs developed by considering priorities. Special programs are being implemented in both national and in service-priority regions, in order to avert preventable health problems leading to maternal and child mortality and to promote and increase the effectiveness of existing services.

Anne, çocuk ve kadınlara yönelik hizmetler; Sağlık hizmetlerinin tüm hizmet basamaklarında bu gruba ihtiyaçlarına uygun hizmet sunmak amaçlanmaktadır.

Aktif Kanser Kayıt Sistemi

Kanser kayıt elemanları tarafından tek tek hasta dosyaları ve elektronik veri tabanları araştırılarak bilgiler, kanser kayıt formlarına aktarılır. Bu formların Halk Sağlığı Müdürlüğü Kanser Kayıt Merkezlerinde Canreg-4 bilgisayar programına girilmesinin ardından dublikasyon kontrolü ve diğer kalite kontrol çalışmaları yapıldıktan sonra veriler Başkanlığa elektronik ortamda gönderilir.

Ülkemizde bu sistemde veri toplayan 15 Aktif Kanser Kayıt Merkezimiz bulunmaktadır. Bu iller Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Kocaeli, Malatya, Gaziantep, İstanbul Anadolu, İstanbul-Avrupa ve Mersin illeridir.

Sağlık Kurumları ve Sağlık Personeli

Tedavi edici ve koruyucu sağlık hizmetlerini yürütmek için kurulan sağlık kurumları, yataklı ve yataksız olmak üzere ikiye ayrılır. Yataklı sağlık kurumlarının başlıcaları hastaneler, sağlık merkezleri ve revirlerdir. Ayrıca, ülkemizde çok az sayıda yataklı tedavi yapan dispanserler de vardır. Yataksız sağlık kurumları içerisinde sağlık ocakları, sağlık evleri, ana ve çocuk sağlığı merkezleri ve dispanserler yer almaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Hastane: Yatırılarak veya ayakta hasta muayene ve tedavi eden, gerekli sıhhi ve fenni şartlara uygun kuruluşlardır.

Hasta yatağı: Hasta yatağı hastaların 24 saatten fazla bakım ve tedavilerinin sağlanması amacıyla yatırıldığı, hasta odalarında ya da hastalara devamlı tıbbi bakım hizmeti verilen birimlere yerleştirilen yataklara verilen addır. Hasta yatak sayısına; yoğun bakım, prematüre ve yenidoğan ünitesindeki yataklar (kuvöz, açık bebek yatağı) ile yanık merkezi ve yanık odalarındaki yataklar dahil edilmiştir. Yataklarla ilgili tüm hesaplamalarda kurumların fiili yatakları kullanılmıştır.

Hekim: En az orta öğretimin sonra 6 yıllık tıp öğrenimini bitirenlere hekim denir. Özel alanlarda belirli bir süre ihtisas yapmış olanlara ise mütehassıs (uzman hekim) denir.

Aile hekimi: Kişiyi yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile birinci basamak teşhis, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini yaş, cinsiyet ve hastalık ayrımı yapmaksızın her kişiyi kapsamlı ve devamlı olarak belli bir mekânda vermekle yükümlü, gerektiği ölçüde gezici sağlık hizmeti veren ve tam gün esasına göre çalışan aile hekimliği uzmanı veya Sağlık Bakanlığının öngördüğü eğitimleri alan uzman tabip veya tabiptir.

Health care services offered for mothers, children and women population; In all type of health care services, serving health care fitted to this group's needs is aimed.

Active Cancer Registration System

Cancer registry personnel search for patient files one by one and electronic data bases and transfer the information to the cancer registry forms. After the data entry process of forms into the Canreg-4 computer programs in the cancer registry centers of the provincial Public Health Directorates, controls for duplication and other quality checks are completed, data are electronically transmitted to the Presidency.

In our country, there are 15 Active Cancer Registry Centers, which collect data through this system. These provinces are Ankara, İzmir, Antalya, Samsun, Eskişehir, Erzurum, Edirne, Trabzon, Bursa, Kocaeli, Malatya, Gaziantep, İstanbul Anadolu, İstanbul-Avrupa and Mersin.

Health Institutions and Health Personnel

Health institutions, which are established to give curative and preventive health care services, are divided into 2 groups as in-patient and out-patient institutions. In-patient institutions cover hospitals, health centers and clinics. Moreover, there are very few dispensaries that offer inpatient care in Turkey. Out-patients institutions include health units, health posts, mother-child health and family planning centers and dispensaries.

Definitions and Concepts

Hospital: Institutions, which provide in-patient or out-patient medical care, in compliance with the medical and sanitary conditions required.

Patient bed: A patient bed is a bed, in which a patient lies down for more than 24 hours for the purpose of care and treatment, and which is located in a patient room or patient wards/units, where patients are provided with continuous medical care services. Patient beds include the beds in intensive care units, premature units and newborn units (incubator, open infant bed), and in burn centers and burn rooms. Active beds in health care facilities were used in all calculations relevant to beds.

Physician: The person who has completed 6 years of higher education in medicine after graduation from high school. Those, who have had a further period of residency training in a special field/branch of medicine, are called specialists (specialized physicians).

Family physician: A specialist physician, who has had family medicine training after basic medical education, or a specialist physician or a physician, who has attended training programs envisaged by the Ministry of Health. A family physician is liable to provide all people (regardless of age, sex and disease) with individually tailored preventive health services and diagnostic, curative and rehabilitative services in primary care level regularly. A family physician works in a certain place on full-time basis and when necessary, also gives ambulatory/mobile health care services.

Diğer Sağlık Personeli:Ameliyat Teknisyeni, Anestezi Teknisyeni, Biyolog, Çevre Sağlığı Teknisyeni, Çocuk Gelişimcisi, Diş Protez Teknisyeni, Diş Teknisyeni, Diyetisyen, Fizik Tedavi Teknisyeni, Fizikoterapist, Fizyoterapist, İlk ve Acil Yardım Teknisyeni, İlk ve Acil Yardım Teknikeri, Kalp Akciğer Pompa Çalışma Teknisyeni, Laboratuvar Teknikeri, Laboratuvar Teknisyeni, Odyolog, Odyometri Teknikeri, Odyometri Teknisyeni, Ortopedi Teknisyeni, Patolojik Anatomi Teknisyeni, Perfüzyonik Pompa Teknisyeni, Protez Teknisyeni, Psikolog, Röntgen Teknisyeni, Sağlık Fizikçisi, Sağlık Savaş Memuru, Sağlık Teknikeri, Sağlık Teknisyeni, Sitopatoloji, Sosyal Çalışmacı, Tıbbi Sekreter, Tıbbi Teknolog, Toplum Sağlığı Teknisyeni branşlarda çalışan personeller dahil edildi.

Not: 2007 yılında yayımlanan 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri doğrultusunda; sağlık memurluğu hemşireliğe eşdeğer tutularak sağlık memurluğu programı hemşirelik programıyla birleştirilmiş olup sağlık memurluğu eğitimi sonlandırılmıştır.

Hemşire: İlköğretim üzerine 4 yıllık lise ile ortaöğretim üzerine 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans düzeyinde hemşirelik bölümünden mezun sağlık meslek mensubudur.

Not: 2007 yılında yayımlanan 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun hükümleri doğrultusunda; hemşirelik eğitimi lisans düzeyinde tanımlanmakta olup geçici maddeyle 2012 yılı sonuna kadar lise düzeyinde eğitime devam edileceği belirtilmektedir.

Ön lisans düzeyinde hemşirelik eğitimi devam etmemektedir.

Ebe: İlköğretim üzerine 4 yıllık lise ile ortaöğretim üzerine 2 yıllık ön lisans ve 4 yıllık lisans düzeyinde ebelerik bölümünden mezun sağlık meslek mensubudur.

Not: Lise ve ön lisans düzeyinde ebelerik eğitimi devam etmemektedir.

Toplum sağlığı merkezi: Bölgesinde yaşayan toplumun sağlığını geliştirmeyi ve korumayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlamayı ön plana alarak sağlıkla ilgili risk ve sorunları belirleyen, bu sorunları gidermek için planlama yapan ve bu planları uygulayan, uygulatan; birinci basamak koruyucu, iyileştirici ve rehabilite edici sağlık hizmetlerini müdürlüğün sevk ve idaresinde organize eden, bu hizmetlerin verimli şekilde sunulmasını izleyen, değerlendiren ve destekleyen, bölgesinde bulunan sağlık kuruluşları ile diğer kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlayan sağlık kuruluşudur.

Aile sağlığı merkezi: Bir veya daha fazla aile hekimi ile aile sağlığı elemanlarının aile hekimliği hizmetinin verildiği sağlık kuruluşudur.

Kanser Erken Teşhis, Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM): Halk Sağlığı Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren, meme, serviks (rahimağzı) ve kolorektal kanserler ile ilgili tarama programlarını yürüten merkezlerdir. Ayrıca bu merkezlerde kanser konusunda farkındalık çalışmaları yapılır. Bu merkezlerde kanserden korunma ve tarama yöntemleri hakkında eğitim verilmiş olan doktor, hemşire, ebe, röntgen teknisyeni ve tıbbi teknologlar görevlendirilmiştir.

Other Health Personnel: Surgery Technician, Anesthesia Technician, Biologist, Environmental Health Technician, Child Development Specialist, Dental Technician, Dental Technician, Dietitian, Physical Therapy Technician, Physiotherapist, Emergency and First Aid Technician, first and Emergency Care Technician, Heart-Lung Pump Operation Technician, Laboratory Technician, Laboratory Technician, Audiologist, Audiometric Technician, Audiometric Technician, Orthopedic Technician, Pathological Anatomy Technician, Perfusion Pump Technician, prosthetic Technician, Psychologist, X-ray Technician, Health Physician, Health Officer of the war, Health Technician, Health Technician, Cytopathologist, Social Worker, Medical Secretary, Medical Technologist, Public Health Technician branches were included in the category.

Note: Through the provisions of Law on Making Amendments of Nursing Law numbered 5634 published in 2007; making equal of health officer position to nursing position, health officer program has been connected to nursing program and health officer training has been finalized.

Nurse: After primary education at the level of 4 years high school or after secondary education 2 years of undergraduate or after secondary education 4 years of bachelor's degree is a member of health profession graduated from nursing department.

Note: Through the provisions of Law on Making Amendments of Nursing Law numbered 5634 published in 2007; nursing training has been completed at undergraduate level and it has been declared that through a temporary subject until 2012 education will continue at high school level.

Nursing education has not been continued at the undergraduate level.

Midwife: After primary education at the level of 4 years high school or after secondary education 2 years of undergraduate or after secondary education 4 years of bachelor's degree is a member of health profession graduated from midwifery department.

Note: Midwifery education at the level of high school and undergraduate level has not been continued.

Community health center: Health care facilities that identify health-related risks and problems by prioritizing the protection and promotion of health status of individuals registered in their responsible area/region; develop and implement plans in order to solve these problems; organize preventive, curative and rehabilitative health services in primary care level under the governance of the provincial health directorate; monitor, supervise and support efficient delivery of these services; and ensure coordination between the health care facilities in their responsible fields and other organizations.

Family health center: Health Facility in which Family Medicine Care is provided with at least one Family Practitioner and at least one Family Medicine personnel.

Cancer Early Diagnosis, Screening and Training Center (KETEM): The centers running in Public Health Directorate, implement screening programs for breast, cervical and colorectal cancers. Also awareness studies for cancer is implemented in these centers. Physicians, nurses, midwives, x-ray technicians and medical technicians trained for protection from cancer and screening methods are employed in these centers.

Genel hastanelere dahil edilen diğer hastaneler: Milli Savunma Bakanlığı hastaneleri, yerel idarelere ait belediye hastaneleri ve diğer kamu kuruluşlarına ait hastanelerdir.

ÖZÜRLÜLER ARAŞTIRMASI

Özürlüler konusundaki bilgi ve veri eksikliğini gidermek amacıyla Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü Başkanlığı ve Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı işbirliği ile "Türkiye Özürlüler Araştırması" 2002 yılında gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada, Türkiye'de özürlülerin sayısı, oranı, sosyo-ekonomik yapısı, sosyal yaşamda karşılaştıkları sorunlar, beklentileri, özürlülük türü, özürlü oluş sebebi, bölgesel farklılıkların ölçülmesi ile süregelen hastalığa sahip olma oranlarının ölçülmesi hedeflenmiştir.

Kapsam: Türkiye genelinde, her bir yerleşim yerindeki haneler, örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 100'ün altında olan yerleşim yerleri yeterli hane sayısı içermediği varsayılarak kapsam dışı bırakılmıştır. Ancak, genişletme katsayıları hesaplanırken bu yerleşim yerleri toplama dahil edilmiştir. Kurumsal nüfus, bu araştırmanın kapsamında yer almamaktadır.

Örnek hacmi: Hedeflenen tahmini vermek için 1 206 blok örneğe seçilmiştir. Alan çalışması sonucunda 97 433 hane ile görüşme gerçekleştirilmiştir.

Örnekleme yöntemi: Örnek tasarımı, Türkiye, 7 coğrafi bölge ve kent-kır tahminlerini verecek şekilde oluşturulmuştur. Örnekleme yöntemi tek aşamalı küme örneklemesidir.

Tanım ve Kavramlar

Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir hastalık veya kaza sonucu bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yetilerini çeşitli derecelerde kaybetmiş, normal yaşamın gereklerine uyamayan kişilerdir.

Özürlülük oranı: Özürlü olan nüfusun toplam nüfusa oranıdır.

Ortopedik özürlü: Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan kişidir. El, kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında, kısıklık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serebral palsi, spastikler ve spina bifida olanlar bu gruba girmektedir.

Görme özürlü: Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişidir. Görme kaybıyla birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğü, gece körlüğü (tavuk karası) olanlar bu gruba girer.

İşitme özürlü: Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişidir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir.

Dil ve konuşma özürlü: Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde bozukluk olan ve ses bozukluğu olan kişidir. İştittiği halde konuşamayan, gırtlığı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir.

Other hospitals included in general hospitals: Hospitals affiliated with the Ministry of Defense, municipal hospitals managed by local administrations and other hospitals owned by other public agencies.

DISABILITY SURVEY

For eliminating information and data deficiency in this field, Turkey Disability Survey was carried out in 2002 by the collaboration of State Institute Statistics and Presidency of Administration on Disabled People.

In this survey, it has been targeted to measure number of disabled people, disability proportion, their socio-economic characteristics, their problems in social life, expectations, type of disability, causes of disability and regional differences and also the proportion of population having chronic illnesses.

Coverage: Countrywide, houses in each residential area are included in the coverage for selecting samples. Place of residence with population less than 100 are excluded because it is assumed that they have inadequate number of households. Yet, these place of residences are included in total population while factor coefficients (weighting) are calculated. Institutional population is excluded in this survey.

Sample size: To targeted estimation, it is selected 1 206 blocks for the sampling. At the result of field study, it was interviewed with 97 433 households.

Sampling method: Sampling is constituted to be given estimations based on Turkey, 7 geographical regions and urban-rural. Sampling method is a single-stage stratified cluster sampling.

Definitions and Concepts

Disabled person: Person unable to ensure by himself or herself, wholly or partly, the necessities of a normal individual and/or social life, as a result of deficiency, either congenital or not, in his or her physical capabilities.

Disability proportion: The proportion of disabled population to the total population.

Orthopedically disabled person: Person having a functional limitation as a result of a deficiency in his/her muscular and skeleton system. This orthopedical group includes lack of shortness and excess of hands, arms, feet, legs, fingers, backbones and also with restricted movement, disfigurement, weakness of muscle, bone disease, paralysis, cerebral palsy, spastic and/or spina bifida.

Seeing disabled person: Person who have partial or no vision in one or both eyes. This group includes the persons using eye prosthesis who have color blindness and/or night blindness.

Hearing disabled person: Person who is completely deaf or has partial hearing in one or both ears. The using hearing apparatus is also included in this hearing group.

Speaking disabled person: Persons who can not speak or have a deficiency in speech flow. Person not speaking but hearing, who lack of throat, who use apparatus, who stammer, and who have deficiency in tongue-lip-palate-chin are all included in this group.

Zihinsel özür: Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişidir. Zeka geriliği olanlar (mental retardasyon), Down Sendromu, Fenilketonüri (zeka geriliğine yol açmışsa) bu gruba girer.

Süreğen hastalık: Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (Kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme organı hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıklar, ruhsal davranış bozuklukları, sinir sistemi hastalıkları, HIV).

Ruhsal ve duygusal özür: Duygu, düşünce ve davranışlardaki normalden farklı örüntüler nedeni ile günlük yaşam aktivitelerine tamamlamada, kişiler arası ilişkilerini devam ettirmede güçlük yaşayan kişilerdir. Depresyon, şizofreni gibi hastalıklar bu gruba girmektedir.

Çoklu özür: Birden fazla özür türüne sahip olan kişilerin oluşturduğu çoklu gruptur.

SAĞLIK ARAŞTIRMASI

Sağlık Araştırması ile bebek, çocuk ve yetişkinlerin sağlık durumunun yanı sıra 15 ve daha yukarı yaştaki bireylerin sağlık hizmetinden faydalanma durumları ve memnuniyet düzeyleri, günlük aktivitelerini gerçekleştirirken yaşadıkları zorlukların derecesi ile sigara ve alkol kullanma alışkanlıkları başta olmak üzere sağlık alanındaki birçok göstergede elde edilmektedir.

Amaç: 2012 Sağlık Araştırması ile bireylerin genel sağlık profilinin ortaya çıkarılması ve ülkelerin gelişmişlik düzeylerini gösteren kalkınma göstergeleri içerisinde önemli bir paya sahip olan sağlık göstergesine yönelik bilgilerin elde edilmesi ile mevcut yapıdaki bilgi açığının kapatılması amaçlanmıştır. Araştırma, hem uluslararası karşılaştırmalara imkan veren hem de ulusal ihtiyaçlara ışık tutan bir araştırma olma özelliğini taşımaktadır.

Kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde bulunan tüm yerleşim yerleri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan ve son bir yıl içinde sağlık hizmeti almış tüm fertler kapsanmıştır. Araştırmada toplam nüfusun yaklaşık %2'sini oluşturan kurumsal nüfus kapsamı dışı bırakılmıştır (Kurumsal nüfus; okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapisanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet eden nüfusu içermektedir).

Yöntem

Tahmin düzeyi ve örneklem hacmi: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplam, kent ve kırsal bazında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Tasarım gereği toplam örneklem hacmi 14 400 hane olarak belirlenmiştir. Kent yerleşim yerleri için toplam 10 656 hane adresi, kırsal yerleşim yerleri için 3 744 hane adresi belirlenmiştir.

Örneklem yöntemi: Tabakalı iki aşamalı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Dışsal tabakalama kriteri olarak kır-kent ayrımı kullanılmıştır (nüfusu 20 000 ve altında olan yerleşim yerleri kır, nüfusu 20 001 ve üstünde olan yerleşim yerleri kent olarak ele alınmıştır). Birinci aşama örnekleme birimi ortalama 100 hanehalkından oluşmuş bloklar, ikinci aşama örnekleme birimi ise her bloktan sistematik olarak seçilen hanehalklarıdır.

Mentally disabled person: Persons who have a mental impairment at different levels. Persons having mental retardation and down syndrome are also included in this group.

Chronic illness: It is illness which obstructs a person's capacity to work and functions and which makes necessary for the person's continuous care and treatment (Blood diseases, heart-vein diseases, respiratory system diseases, digestive system diseases, urethra and productory organ disease, skin diseases, cancers, metabolic diseases, the deficiency of psychological behaviour, nervous system diseases and HIV).

Persons with mental and emotional disabilities: Those who have difficulties in completing daily activities and maintaining interpersonal relations due to abnormal patterns in their emotions, thinking and behaviours. Depression, Schizophrenia, etc. are in this group.

Multiple disability: It is a multiple group consisting of more than one type of disability.

HEALTH SURVEY

Health Survey derives many indicators on health including health conditions of infants, children and adults and also the utilization of health services, satisfaction levels from these services, difficulties faced during daily activities and cigarette and alcohol using habits for individuals 15 years old and over.

Purpose: The aim of the 2012 Health Survey is to introduce the health profile of individuals and to get information about health indicators which constitutes a big part of the development indicators that shows the degree of development of the countries and also to close the lack of information in current system. This survey has the specialty that held out to reflect the country in general and being comparable internationally.

Coverage: All settlements in the territory of Republic of Turkey were covered in sample selection. All the individuals living in Turkey and who received health service in the previous year were covered. In the survey, institutional population which consists of 2% of the total population were not included in the coverage (institutional population includes the population living in; schools, residents of dormitories, hotels, kinder-gardens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers).

Methodology

Estimation level and sample size: The survey is designed in order to produce estimators for total of Turkey, urban and rural. Thus, the total sample size necessary was found to be 14 400 households. Total number of addresses was 10 656 households for urban area, 3 744 for rural area.

Sampling method: Strata and two phase cluster sampling method was used. For external stratification rural – urban difference was used (settlements with population 20 000 and less were listed as rural and settlements with population 20 001 and over were listed as urban). First phase sampling unit were blocks consisting of an average of 100 households and second phase sampling unit were households selected systematically from each block.

Adres çerçevesi: Araştırmanın örneklem çalışmasında kullanılan çerçeve 2007 yılında tamamlanan "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS)"ne altlık oluşturan "Ulusal Adres Veri Tabanı"dır (UAVT). Adres çerçevesi, UAVT'den 2010 yılı Mart ayında alınarak oluşturulmuştur. Nüfusu 133'ün altında olan yerleşim yerleri, yeterli örnek hane sayısına ulaşamayacağı düşünüldüğünden kapsam dışı bırakılmıştır.

Tabakalama kriteri: Nüfusu 20 000 ve daha az olan yerleşim yerleri "Kır", 20 001 ve daha fazla olanlar "Kent" olarak tanımlanmıştır.

Örneklem dağılımı: Kent yerleşim yerlerinde; örnek olarak seçilen 888 blokta toplam 10 656 hane adresi seçilmiştir (her blokta 12 hane). Kent yerleşim yerleri için seçilen hanelerin 8 928'i ile anket tamamlanmıştır. Kır yerleşim yerlerinde ise; örnek seçilen 468 blokta toplam 3 744 hane seçilmiştir (her blokta 8 hane). Seçilen hanelerden 3 232'si ile anket tamamlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya konutlarda, aynı konutun bir bölümünde yaşayan, kazanç ve masraflarını ayırmayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine katılan bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Vücut Kitle İndeksi (VKİ): Vücut kitle indeksi, vücut ağırlığının (kg), boy uzunluğunun metre cinsinden karesine bölünmesiyle hesaplanır.

Düşük Kilolu : **VKİ** < 18,50

Normal Kilolu : $18,50 \leq \text{VKİ} < 25,00$

Fazla Kilolu : $25,00 \leq \text{VKİ} < 30,00$

Obez : **VKİ** $\geq 30,00$

ÖZÜRLÜLERİN SORUN VE BEKLENTİLERİ ARAŞTIRMASI

Araştırma ülke genelinde ilk kez 2010 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma ile, Ulusal Özürllüler Veri Tabanında kayıtlı olan özürllü bireylerin eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal hizmetler vb. alanlarda genel yapısını özetleyen temel göstergeler ve bunun yanı sıra günlük yaşam içinde karşılaştıkları sorunlarını ve beklentilerini yansıtan çeşitli istatistikler elde edilerek, kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.

Amaç: "Özürllülerin Sorun ve Beklentileri Araştırması, 2010" ile, özürllü bireylerin sayısı ya da nitelikleri değil, Özürllü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan Ulusal Özürllüler Veri Tabanında kayıtlı ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilindeki hanelerde yaşayan ve sağlık raporunda en az %20 özür oranına sahip olduğu bildirilen 280 014 özürllü fert kapsanmıştır. Araştırmada kurumsal alanda yaşayan özürllü fertler kapsam dışı tutulmuştur (Kurumsal alan olarak; yaşlılar evi, huzur evleri, yurt, hapishane, askeri kışla, hastane, otel ve çocuk yuvaları alınmaktadır).

Kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilindeki tüm yerleşim yerleridir. Özürllü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan Ulusal Özürllüler Veri Tabanında kayıtlı ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilindeki hanelerde yaşayan ve sağlık raporunda en az %20 özür oranına sahip olduğu bildirilen 280 014 özürllü fert kapsanmıştır. Araştırmada kurumsal alanda yaşayan özürllü fertler kapsam dışı tutulmuştur (Kurumsal alan olarak; yaşlılar evi, huzur evleri, yurt, hapishane, askeri kışla, hastane, otel ve çocuk yuvaları alınmaktadır).

Address frame: The frame used in the sampling of the survey was the "National Address Database" (NADB) which constitutes a base for "Address Based Registry System" (ABRS) which was completed in 2007. (Address frame was composed from NADB in March, 2010). Settlements with population less than 133 were not included in the frame because it was considered that adequate number of sample households wouldn't be reached.

Stratification criterion: Settlements with population 20 000 and below defined as "rural", settlements with population 20 001 and over defined as "urban".

Sampling distribution: In urban settlements; 10 656 households were selected from 888 blocks which were previously selected (12 households in each block). In 8 928 of these households the questionnaire was completed. In rural settlements; 3 744 households were selected from 468 blocks which were previously selected (8 households from each block). 3 232 of these households the questionnaire was completed.

Definitions and Concepts

Household: The group consisting of one or more people, whether they are related or not, living in the same housing, sharing their earnings and expenditures and participating in household management and services.

Body Mass Index (BMI): Body mass index is calculated by dividing weight (kg) by the square of height in meters.

Underweight: **BMI** < 18,50

Normal Weight: $18,50 \leq \text{BMI} < 25,00$

Overweight: $25,00 \leq \text{BMI} < 30,00$

Obese: **BMI** $\geq 30,00$

SURVEY ON PROBLEMS AND EXPECTATIONS OF DISABLED PEOPLE

Survey has been implemented by national level for the first time in 2010. In this study, basic indicators summarized the general structure of registered disabled individuals in the National Disabled People Database by education, health, working status, social services etc., and also several statistics reflected problems and expectations of them in their daily lives have been obtained and they are presented to users.

Purpose: The general aim of the survey is to determine the problems and expectations of disabled people in their daily lives (except numbers and characteristics of disabled individuals), who are registered in the National Disabled People Database created by General Directorate of Services for Disabled Persons and Elderly, and to make effective policies in the related fields.

Coverage: It is all residential places inside borders of Republic of Turkey. 280 014 disabled individuals, recorded in the National Disabled People Database created by General Directorate of Services for Disabled Persons and Elderly, are covered that they have got a health report about type of disability and being disabled at least 20 percent and they have lived in households inside borders of Republic of Turkey. Disabled persons living in institutional areas are out of coverage in the research (almshouses, nursing homes, hostels, jails, military posts, hospitals, hotels and kindergartens are taken as institutional areas).

Yöntem

Pre-test ve pilot çalışma: Taslak anket formunun pre-test çalışması, Ankara ve Van Bölge Müdürlüklerinin desteğiyle, Ankara ve Van İllerinde gerçekleştirilmiştir. Pre-test sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda, anket formu yeniden dizayn edilmiştir. Çalışmanın pilot uygulaması, 26 TÜİK Bölge Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir. Pilot çalışma sonrasında, anket formu yeniden revize edilmiştir. Araştırmanın alan uygulaması ise, 2010 yılı Haziran ayında, toplam, kır-kent tahmini verebilecek düzeyde gerçekleştirilmiştir.

Tahmin düzeyi ve örneklem hacmi: Araştırmanın örneklem büyüklüğü sağlanan çerçeve dikkate alınarak, özür türleri ve özür oranları (%20-%39, %40-%69, %70 ve üstü) "toplam, kent-kır" tahmini verebilecek şekilde tasarlanmıştır. Örneklem hacmi hesaplanırken cevapsızlık durumu da göz önüne alındığından araştırmada hane ve fert için ikame kullanılmamıştır.

Örneklem yöntemi: Her bir tahmin tabakasından hesaplanan örneklem büyüklükleri, tahmin tabakaları göz önüne alınarak, basit tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenmiştir.

Örneklem birimi: Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından özürlü olduğuna dair özür türü ve özür oranı en az %20 olduğuna dair sağlık raporu bulunan fertlerdir.

Adres çerçevesi: Araştırmanın örneklem çalışmasında kullanılan çerçeve, Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Özürlülere ait idari kayıtlardan özür türü; görme, işitme, dil ve konuşma, ortopedik, zihinsel, ruhsal ve duygusal, süregelen hastalık ve birden fazla özür türüne sahip olan ve özür oranı en az %20 olan fertlerin adresleri çerçeveyi oluşturmuştur. Özürlü fertlerin adresleri, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden (ADNKS) güncellenmiştir.

Ağırlıklandırma: Tahminlere ulaşmak amacıyla örneklem yöntemleri kullanıldığından, ağırlıklandırma işlemi yapılması gerekmektedir. Tespit edilecek nihai ağırlık birçok etmenin birleşiminden oluşmaktadır. Öncelikli olarak seçim olasılıklarının tersi alınarak, tasarım ağırlıkları hesaplanmıştır. İkinci aşamada, kapsam dışında kalan her bir özürlü fert ağırlıklarıyla birlikte çerçeve dışında bırakıldıktan sonra, cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Cevapsızlık düzeltmesi ise; özür türü, özür oranı ve kır-kent bazında hesaplanmıştır. Nihai ağırlıklar ise, tasarım tabakaları bazında tasarım ağırlıklarının cevapsızlık düzeltme katsayılarıyla çarpılmasıyla elde edilmiştir. Örnekteki cevabı her bir özürlü fert için, ilgili özür grubu, özür derecesi ve kır kent ayırımına göre ağırlıklandırılmıştır.

KÜRESEL YETİŞKİN TÜTÜN ARAŞTIRMASI

Amaç: Küresel Yetişkin Tütün Araştırması ile ülke genelinde seçilen hanehalkları ve bu hanehalklarında bulunan 15 ve daha yukarı yaştaki bireylerin tütün ve tütün mamulü kullanımı konusundaki durumunun tespit edilmesi amaçlanmıştır.

Coğrafi kapsam: Türkiye genelinde her yerleşim yeri örnek seçimi için kapsama dahil edilmiştir. Nüfusu 200'ün altında bulunan yerleşim yerleri (küçük köyler) yeterli örnek hane sayısına ulaşamayacağı düşünüldüğünden kapsam dışı bırakılmıştır.

Methodology

Pre-test and pilot study: Pre-testing of draft questionnaire was implemented in Ankara and Van by supports of Regional Offices in Ankara and Van. According to the results of pre-testing, the draft questionnaire was redesigned. Pilot study was carried out in 26 TurkStat Regional Offices. After the pilot study, the questionnaire was revised. Field study of the survey was implemented in June, 2010 by given estimations of "total, urban-rural".

Estimation level and sample size: Sampling size of the research, regarding provided frame, was designed to give types of disability, and proportion of disability (20%-39%, 40%-69%, 70% and over) by estimations of "total, urban-rural". Since non-response is also taken into account when calculating the sample size, substitution for household or individual were not used in the survey.

Sampling method: Sample sizes calculated from each estimation strata was determined by simple random sampling method regarding estimation stratas.

Sampling unit: It is disabled persons having health report about the type of disability and being disabled at least 20 percent declared by General Directorate of Services for Disabled Persons and Elderly.

Address frame: The sampling frame about disabled persons is prepared by General Directorate of Services for Disabled Persons and Elderly. Addresses of disabled persons whose proportion of disability are at least 20 percent and who have visual, hearing, language and speech, orthopedic, intellectual, mental and emotional, chronic illness and more than one disability type form the frame from administrative records belonging to disabled persons. Addresses of disabled persons are updated from Address Based Population Registration System (ABPRS).

Weighting: Weighting procedures must be done owing to the fact that sampling method is used to obtain the estimates. The final weight to be applied is a combination of weighting procedures applied. Firstly, design weights which are inversely proportional to the overall selection probabilities were calculated. In the second stage, after excluding the out of scope for each disabled persons in the frame, non response adjustment was done. In this stage, non response adjustment was calculated for type of disability, proportion of disability and rural/urban base. The final weights were calculated by multiplied the design weights with non response adjustment factor on the basis of design domains. Each respondent disabled persons in the sample in the related got the same grossing up factor with the related by type of disability, proportion of disability and urban/rural.

GLOBAL ADULT TOBACCO SURVEY

Purpose: The aim of Global Adult Tobacco Survey (GATS) applied to selected households throughout the country 15 years and older individuals in these households was to find out the status on the use of tobacco and tobacco products.

Geographical area covered: All settlements in Turkey have been covered in sample selection. The villages which have population less than 200 were not covered in the survey as these villages involve small number of households and hence they do not allow reaching the sufficient block size.

Kapsanan kişiler: Ankette, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan hanelerde bulunan 15 ve daha yukarı yaşta kurumsal olmayan sivil nüfus kapsamıştır. Ankette okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapisanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet edenler kapsamamaktadır.

Tahmin boyutu: Araştırmanın örneklem büyüklüğü Türkiye toplamı ve kır-kent kırılımında tahminler üretecek şekilde hesaplanmıştır. Küresel Yetişkin Tütün Araştırması Örneklem El Kitabında istenilenler doğrultusunda toplam örneklem hacmi 11 bin 536 hane olarak belirlenmiştir.

Örneklem yöntemi: Araştırmanın örneklem yöntemi 3 aşamalı tabakalı sistematik küme örneklemesidir. Birinci aşamada ortalama 300 haneden oluşan toplam 412 blok (küme) seçilmiştir. Bu bloklardan 206'sı kent, 206'sı da kır yerleşim yerlerinden seçilmiştir. İkinci aşamada, örneğe seçilen her bloktan sistematik seçim yöntemi kullanılarak 28 hane seçilmiştir. Üçüncü aşamada ise, seçilen her bir haneden 15 ve daha yukarı yaşta uygun bir fert bilgisayar programı yardımıyla tesadüfi olarak seçilmiştir.

Adres çerçevesi: Araştırmanın örneklem çalışmasında kullanılan çerçeve 2007 yılında tamamlanan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemine (ADNKS) altlık oluşturan "Ulusal Adres Veri Tabanı"dır (Şubat 2012 tarihli).

Tabakalama kriteri: Nüfusu 20.000 ve daha az olanlar "Kır", 20.001 ve daha fazla olan yerleşim yerleri "Kent" olarak alınmıştır.

Örneklem dağılımı: Kent yerleşim yerlerinden 206 bloktan toplam 5 bin 768 hane seçilmiştir (her bloktan 28 hane). Bu hanelerde yaşayan 4 bin 922 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Benzer olarak kır yerleşim yerlerinden de 206 bloktan toplam 5 bin 768 hane seçilmiştir (her bloktan 28 hane). Bu hanelerde yaşayan 4 bin 937 uygun fert ile görüşme tamamlanmıştır. Toplamda 9 bin 859 fert ile görüşme yapılmıştır.

Ağırlıklandırma: Örneklem sonucu elde edilen veri setinden kitelyi temsil edecek değerlere ulaşabilmek için ağırlıklandırma işlemi gerçekleştirilir. Ağırlıklandırma işlemleri, Küresel Yetişkin Tütün Araştırması Ağırlıklandırma Örneklem El Kitabı dikkate alınarak yapılmıştır. İlk olarak nihai seçim olasılıkları ile ters orantılı olan tasarım ağırlıkları hesaplanmıştır. İkinci aşama olarak cevapsızlıktan dolayı örnek hacmindeki kaybı karşılamak üzere cevapsızlık düzeltme katsayıları hane ve fert olmak üzere küme bazında hesaplanmıştır. Ağırlıklandırmanın son aşamasında, ağırlıkları bilinen kitle toplamına yakınlaştırmak amacıyla mevcut ağırlıklandırılmış örneklem verisi üzerine kalibrasyon yapılmıştır.

ÖLÜM NEDENİ İSTATİSTİKLERİ

2008 yılına kadar ölüm istatistikleri ile birlikte üretilen ölüm nedeni istatistikleri, 2009 yılından itibaren ayrı bir istatistik olarak yayımlanmaya başlanmıştır. 2008 yılına kadar il ve ilçe merkezlerinden derlenen ölüm nedeni istatistikleri, 2009 yılından itibaren il ve ilçe merkezleri ile hekimleri olan tüm yerleşim yerlerinde, hekimler tarafından görülen ölüm vakalarını kapsamaktadır. Bu vakalar için doldurulan "Ölüm Belgesi", hekimlerin bağlı bulunduğu sağlık kurumu aracılığıyla Türkiye İstatistik Kurumu'na bildirilmektedir.

2009 yılında ilk defa olmak üzere, ölüm vakalarında ölüme sebebiyet veren ve ölüme ilgili tüm hastalıklar alandan derlenmekte, bu hastalıklar Uluslararası Hastalık Sınıflaması-10 (UHS-10)'a göre kodlanmakta, ölümün altında yatan nedeni de Dünya Sağlık Örgütü kurallarına göre bulunmaktadır.

Covered population: All 15+ aged population in private households who are living in the territory of Republic of Turkey are covered. Residents of schools, dormitories, hotels, kinder-gartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers are not covered.

Estimation level: Sample size of the survey is calculated to do estimations on the base of total of Turkey and urban-rural areas. According to the Global Adult Tobacco Survey Sampling Manual, the total sample size is determined as 11 thousands and 536 households.

Sampling method: The sampling method of the survey is 3 staged stratified systematic cluster sampling method. In the first stage of the sampling, totally 412 clusters which consist of approximately 300 households were selected. 206 Blocks were chosen in rural areas and 206 blocks were chosen in urban areas. In the second stage, totally 28 households were chosen systematically in each cluster. In the third stage, each selected households 15 and suitable for the age of individuals were selected at random with the aid of computer software.

Address frame: The frame used in sampling studies of survey is the National Address Database (dated February 2012) which is the base of 2007 Address Based Population Registry System.

Stratification criterion: Settlements with population 20.000 and below classified as rural, and with population 20.001 and over classified as urban.

Sampling distribution: In the urban areas, 5 768 households were selected from 206 selected clusters (from each cluster 28 households). 4 922 eligible individuals who live in 5 768 selected households were interviewed. In a similar way, in the rural areas 5 768 households were selected from 206 selected clusters (from each cluster 28 households). Totally 9 859 eligible individuals were interviewed.

Weighting: Weighting is a method used to obtain parameters from the data set resulting from sampling so as to represent the universe. Weighting procedures were applied in accordance with GATS Sample Weights Manual. Firstly, design weights which are inversely proportional to the overall selection probabilities were calculated. In the second stage, the volume of the sample to compensate for losses due to non-response of households and individuals, including non-response correction factors are calculated on the basis of the cluster. In the final stage of the weighting, calibration was done to adjusted weights to known population totals.

CAUSE OF DEATH STATISTICS

Causes of death (CoD) statistics have been produced with death statistics until 2008. With this publication, CoD statistics have been started to be produced separately. CoD statistics collected from province and district center until 2008, cover all death cases detected by physicians from all localities including provinces and sub-district centers since 2009. The Death Certificate filled by physicians from these cases are sent to Turkish Statistical Institute via health institutions of these physicians.

In 2009, causes of death cases including all diseases have started to be collected from the field for the first time. After coding with using International Classification of Diseases (ICD)-10, the underlying causes have been determined with the rule set out by World Health Organization.

5.1 Dallara göre hastane sayıları, Türkiye, 2007-2011

Number of hospitals by branches, Turkey, 2007-2011

Dallar - Branches	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	1 317	1 350	1 389	1 439	1 453
Genel hastane - General hospital	1 140	1 171	1 219	1 266	1 304
Ortopedi ve travm. hast. - Orthopedics and traumatology hospital	5	5	3	2	1
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	10	8	6	7	6
Diş hastanesi - Dental hospital	4	3	5	5	8
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	2	2	2	2	0
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri - Physical treatment and rehabilitation centers	13	12	12	14	14
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	22	22	19	18	17
Kalp damar cerrahisi merkezleri - Cardiovascular diseases centers	6	7	11	11	6
Göz hastalıkları hastanesi - Ophthalmology hospital	15	18	24	26	25
Kadın doğum ve çocuk hast. hastanesi - Obstetric and child hospital	73	74	63	63	50
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	5	5	1	1	0
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	3	3	3	3	3
Lepra hastanesi - Lepra hospital	2	2	1	1	1
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	2	2	2	2	2
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	4	4	5	5	4
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	10	11	12	12	11
Zührevi hastalıklar hastanesi - Venereal diseases hospital	1	1	1	1	1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmmiştir.

Source: General Directorate for Health Services

Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals.

5.2 Dallara göre hastane yatağı sayısı, Türkiye, 2007-2011

Number of hospital beds by branches, Turkey, 2007-2011

Dallar - Branches	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	178 000	183 183	188 638	200 239	194 504
Genel hastane - General hospital	148 971	152 896	159 091	170 999	170 063
Ortopedi ve travm. hast. - Orthopedics and traumatology hospital	320	320	186	115	29
Çocuk hastalıkları hastanesi - Child diseases hospital	2 563	2 333	2 056	2 260	2 083
Diş hastanesi - Dental hospital	38	55	77	75	96
Diyabet hastanesi - Diabetes hospital	64	64	66	61	0
Fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezleri - Physical treatment and rehabilitation centers	1 704	1 660	1 660	1 736	1 773
Göğüs hastalıkları hastanesi - Chest diseases hospital	4 506	4 468	4 090	3 916	4 211
Kalp damar cerrahisi merkezleri - Cardiovascular diseases centers	2 058	2 403	2 983	2 950	906
Göz hastalıkları hastanesi - Ophthalmology hospital	366	475	559	598	553
Kadın doğum ve çocuk hast. hastanesi - Obstetric and child hospital	11 473	11 527	10 662	10 554	8 401
Kardiyoloji hastanesi - Cardiology hospital	331	605	200	116	0
Kemik hastalıkları hastanesi - Bone diseases hospital	714	635	686	636	636
Lepra hastanesi - Lepra hospital	150	175	50	50	50
Meslek hastalıkları hastanesi - Occupational diseases hospital	152	156	156	156	156
Onkoloji hastanesi - Oncology hospital	1 004	973	1 295	1 294	974
Psikiyatri hastanesi - Psychiatry hospital	3 507	4 359	4 742	4 692	4 542
Zührevi hastalıklar hastanesi - Venereal diseases hospital	79	79	79	31	31

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not. Diğer kamu kuruluşları ve yerel idarelere ait hastaneler genel hastanelere dahil edilmmiştir.

Source: General Directorate for Health Services

Note. Hospitals owned by other public establishments and local administrations were included in general hospitals.

5.3 Sağlık Bakanlığı birinci basamak kuruluşları ve acil sağlık hizmetleri, Türkiye, 2007-2011

Number of MoH primary health care facilities and emergency health services, Turkey, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Sağlık ocağı - Health center	4 627	3 941	3 842	0	0
Aile sağlığı merkezi - Family health center	943	1 765	2 086	6 367	6 520
AÇSAP merkez - MCHFP center	237	226	220	192	183
Toplum sağlığı merkezi - Population health center	180	373	429	961	957
Verem savaşı dispanseri - Tuberculosis control dispensary	247	243	229	198	194
Kanser erken teşhis, tarama ve eğitim merkezleri					
Cancer early diagnosis, screening and training centers	50	84	122	122	124
112 Acil yardım ambulansı - 112 Emergency care ambulance	1 703	2 029	2 235	2 547	2 766
112 Acil yardım istasyonu - 112 Emergency care station	1 264	1 308	1 317	1 375	1 710
Ambulans helikopter - Ambulance helicopter	-	-	17	17	19
Uçak ambulansı - Air ambulance	-	-	-	2	4
Kar paletli ambulans - Snow track ambulance	64	64	114	114	224
Deniz ambulansı - Sea ambulance	4	4	4	4	4

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not 1. Aile hekimliği uygulaması 15 Ekim 2005 yılında Düzce ilinde başlamış olup 2006 yılında 7 ilde uygulandığından aile hekimliği ile ilgili veriler 2007 yılından itibaren değerlendirmeye alınmıştır. 2007 yılından önceki yıllara ait veriler sağlık ocakları içerisinde gösterilmiştir. 13 Aralık 2010 tarihi itibarı ile 81 ilde aile hekimliği uygulamasına geçildiğinden tüm sağlık ocakları kapatılmıştır.

2. KETEM faaliyetlerine 2004 yılında başlamıştır. 2009 yılında Sağlık Bakanlığına bağlı Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığınca 81 ilde 88 KETEM kurulmuştur. Ayrıca KETEM faaliyetlerini yürütmek üzere İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına bağlı 34 adet Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi ile toplam 122 KETEM kurulmuştur.

Source: Public Health Institution of Turkey, General Directorate for Emergency Health Services

Note 1. Family medicine implementation was launched on 15 October 2005 in Düzce province and since family medicine was implemented in 7 provinces in 2006, data on family medicine were considered starting in the year 2007 onwards. Available as of 31.12.2010. Data prior to 2007 were presented in the health center line. All health centers were closed down since family medicine was put into implementation in 81 provinces across the country on 13 December 2010.

2. KETEM started its activities in 2004. In 2009, the Ministry of Health-affiliated Cancer Control Departments established 88 KETEMs in 81 provinces. Besides, 34 Women and Family Health Centers and total 122 KETEMs were established in association with the Istanbul Metropolitan Municipality in order to provide people with KETEM services.

5.4 Sağlık personelinin sayıları, Türkiye, 2007-2011

Number of health professionals, Turkey, 2007-2011

[Tüm sektörler - All sectors]

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam personel - Total	540 519	564 774	609 900	634 496	670 092
Toplam hekim - Physicians total	108 402	113 151	118 641	123 447	126 029
Uzman hekim - Specialist physician	54 439	56 973	60 655	63 563	66 064
Pratisyen hekim - General practitioner	34 559	35 763	35 911	38 818	39 712
Asistan hekim - Medical resident	19 404	20 415	22 075	21 066	20 253
Hemşire - Nurse	94 661	99 910	105 176	114 772	124 982
Ebe - Midwife	47 175	47 673	49 357	50 343	51 905
Diş hekimi - Dentist	19 278	19 959	20 589	21 432	21 099
Eczacı - Pharmacist	23 977	24 778	25 201	26 506	26 089
Diğer sağlık personeli - Other health personnel	79 441	89 540	93 550	99 302	110 862
Diğer personel ve hizmet alımı					
Other personnel and procurement of services	167 585	169 763	197 386	198 694	209 126

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Not. MSB'ye bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.

Source: General Directorate for Health Services

Note. Health care personnel working in the MoD-affiliated facilities are not included.

5.5 Sağlık personelinin sektörler dağılımı, Türkiye, 2011

Distribution of health professionals by sectors, Turkey, 2011

	Toplam Total	Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	Üniversite University	Özel Private
Toplam personel - Total	670 092	482 252	61 962	125 878
Toplam hekim - Physicians total	126 029	73 382	26 388	26 259
Uzman hekim - Specialist physician	66 064	32 623	13 094	20 347
Pratisyen hekim - General practitioner	39 712	33 523	277	5 912
Asistan hekim - Medical resident	20 253	7 236	13 017	0
Hemşire - Nurse	124 982	89 314	17 530	18 138
Ebe - Midwife	51 905	46 944	663	4 298
Diş hekimi - Dentist	21 099	7 225	1 134	12 740
Eczacı - Pharmacist	26 089	1 891	245	23 953
Diğer sağlık personeli - Other health personnel	110 862	82 201	7 011	21 650
Diğer personel ve hizmet alımı				
Other personnel and procurement of services	209 126	181 295	8 991	18 840

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate for Health Services

Not. MSB'ye bağlı kurum ve kuruluşlarda çalışan sağlık personeli sayıları dahil değildir.

Note. Health care personnel working in the MoD-affiliated facilities are not included.

5.6 Bazı seçilmiş enfeksiyon hastalıklarının vaka sayıları, Türkiye, 2007-2011

Number of cases of some infectious diseases, Turkey, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Kızamık - Measles	3	4	4	7	111
Yerli vaka - Local case	3	0	0	0	0
Yabancı vaka - Imported case	-	4	4	7	111
AİDS - AIDS	24	49	75	70	80
Yerli vaka - Local case	21	48	68	64	66
Yabancı vaka - Imported case	3	1	7	6	14
Tüberküloz - Tuberculosis	18 878	17 600	16 757	15 879	15 054
Yerli vaka - Local case	18 739	17 425	16 594	15 700	14 852
Yabancı vaka - Imported case	139	175	163	179	202
Sıtma - Malaria	358	215	84	87	132
Yerli vaka - Local case	313	166	38	(1)9	(1)4
Yabancı vaka - Imported case	45	49	46	78	128

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Source: Public Health Institution of Turkey

(1) 2010 ve 2011 yılları yerli sıtma vakalarının tamamı

(1) 2010 and 2011 all local malaria cases are "Relapsing malaria case"

Nüks vaka olup yerli yeni vaka sayısı "0" (sıfır) dır.

local new case number is "0" (zero).

5.7 Aşılama oranları, Türkiye, 2007-2011

Immunization coverage, Turkey, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
DaBT 1 - DaPT 1	98	97	97	98	98
DaBT 2 - DaPT 2	96	96	96	98	98
DaBT 3 - DaPT 3 ⁽¹⁾	96	96	96	97	97
BCG - BCG	94	96	96	97	95
HBV 3 - HBV 3	96	92	94	96	96
KKK - MMR ⁽²⁾	96	97	97	97	98
KPA 3 - CPV 3 ⁽³⁾	-	-	97	95	96

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Source: Public Health Institution of Turkey

Not. Oranların hesaplanmasında kullanılan nüfus Sağlık Bakanlığı hedeflenen nüfustur.

Note. Population used in calculating the proportions refers to the population targeted by the MoH.

(1) Hib-3 aşılmasına 2007 yılında başlanmıştır. 2008'den itibaren DaBT+IPA+Hib 5'li aşı olarak uygulanmaktadır.

(1) Hib-3 Immunization started in 2007. DbPT+IPV+Hib have been given in 5-item combined vaccines since 2008.

(2) 2006'dan önce sadece kızamık aşısı olarak uygulanmıştır.

(2) Given as the Measles Vaccine only before 2006.

(3) KPA 3 aşılmasına Kasım 2008 yılında başlanmıştır.

(3) CPV 3 Immunization started in November 2008.

5.8 Bebek, neonatal ve 5 yaş altı ölüm hızları, Türkiye, 2007- 2011

Infant, neonatal and under-5 mortality rate, Turkey, 2007- 2011

(%o)

	2007	2008	2009	2010	2011
Bebek ölüm hızı - Infant mortality rate	13.9	12.1	10.2	7.8	7.7
Neonatal ölüm hızı - Neonatal mortality rate	11.2	9.4	7.7	6.5	4.6
5 yaş altı ölüm hızı - Under 5 age mortality rate	20.0	16.8	14.1	11.7	11.3

Kaynak: 2011 İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, "Bebek ve Beş Yaş Altı Ölüm Araştırması 2012"

Diğer yıllar Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Not. Bebek, Neonatal ve Beş yaş altı çocuk ölüm hızları hesaplanırken 2011 yılından önce 22 hafta ve üzeri ölümler dikkate alınıyordu.

Yapılan revizyonla 28 hafta ve üzeri ölümler dikkate alınmıştır.

Revizyon yapılırken Türkiye Halk Sağlığı Kurumu idari kayıtları, Uluslararası raporlar ve TNSA verileri kullanılmıştır.

Source: 2011 Istanbul University, Marmara University, Yıldırım Beyazıt University, "Infant and Under-5 Mortality Research 2012 "

Other Years-Public Health Institution of Turkey

Note. While infant, neonatal and under-5 mortality rates were being calculated before 2011, 22-week-old and older infants were taken into account. However, while being revised, 28 weeks-old or older infants were taken into account. Administrative records of the Public Health Agency of Turkey, international reports and TDHS data were used in the revised version.

5.9 Anne ölüm oranı, Türkiye, 2007-2011

Maternal mortality rate, Turkey, 2007-2011

[Yüz bin canlı doğumda - in 100 000 live births]

	2007	2008	2009	2010	2011
Anne ölüm oranı - Maternal mortality rate	21.2	19.4	18.4	16.4	15.5

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Source: Public Health Institution of Turkey

5.10 Organ nakli sayısı, Türkiye, 2007-2011

Number of organ transplantation, Turkey, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	2 009	2 362	3 072	3 336	3 953
Böbrek - Kidney	1 302	1 665	2 362	2 502	2 923
Karaciğer - Liver	473	602	592	695	904
Kalp - Heart	61	50	54	86	93
Kalp kapakçığı - Heart valve	159	29	38	18	1
Akciğer - Lung	1	0	7	3	5
Kalp-Akciğer - Heart-Lung	1	3	0	0	0
Pankreas - Pancreas	9	10	18	29	26
İnce bağırsak - Small intestine	3	3	1	3	1

Kaynak: Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate for Health Services

5.11 Cinsiyete göre toplam kanser insidansı, Türkiye, 2004-2008

Total cancer incidence by sex, Turkey, 2004-2008

[Yüzbin nüfusta - per 100 000 population]

	2004	2005	2006	2007	2008
Toplam - Total	189.6	198.1	207.3	219.3	226.3
Erkek - Males	236.3	246.5	256.4	271.7	280.5
Kadın - Females	142.9	149.7	158.1	166.8	172.0

Kaynak: Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

Source: Public Health Institution of Turkey

Not. Veriler "Aktif Kanser Kayıt Sistemi"nden alınmıştır.

Note. Data obtained from "Active Cancer Record System".

5.12 Seçilmiş OECD ülkelerinde sağlık harcamaları, 2006-2008

Health expenditures in selected OECD countries, 2006-2008

(%)

	Toplam sağlık harcaması - Total health expenditures								
	Kamu - Public			Özel - Private			GSYH'ya oranı - Proportion to GDP		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008	2006	2007	2008
ABD - USA	45.0	45.2	46.0	55.0	54.8	54.0	15.9	16.2	16.6
Almanya - Germany	76.5	76.4	76.6	23.5	23.6	23.4	10.6	10.5	10.7
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	86.7	85.2	82.5	13.3	14.8	17.5	6.7	6.5	6.8
Fransa - France	78.7	78.3	76.7	21.3	21.7	23.3	11.1	11.1	11.0
İngiltere - United Kingdom	81.3	81.2	82.5	18.7	18.8	17.5	8.5	8.5	8.8
İtalya - Italy	76.6	76.6	78.9	23.4	23.4	21.1	9.0	8.6	8.9
İspanya - Spain	71.3	71.5	72.6	28.7	28.5	27.4	8.3	8.5	9.0
Japonya - Japan	79.4	80.4	80.8	20.6	19.6	19.2	8.2	8.2	8.6
Kanada - Canada	69.8	70.2	70.5	30.2	29.8	29.5	10.0	10.0	10.3
Meksika - Mexico	45.2	45.4	46.9	54.8	54.6	53.1	5.7	5.8	5.8
Portekiz - Portugal	67.0	66.7	65.3	33.0	33.3	34.7	10.0	10.0	10.2
Yunanistan - Greece	62.0	60.3	59.9	38.0	39.7	40.1	9.7	9.8	10.1
Türkiye - Turkey	68.3	67.8	73.0	31.7	32.2	27.0	5.8	6.0	6.1

Kaynak: EİKT Sağlık verisi, 2012

Source: OECD Health Data 2012

5.13 Özürlülük oranı, 2002

The proportion of disability, 2002

(%)

	Toplam özürlü nüfus Total disabled population			Ortopedik, görme, işitme, dil ve konuşma, zihinsel özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, speaking and mentally disabled population			Süreğen hastalığa sahip olan nüfus - Population having chronic illnesses		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Türkiye - Turkey	12.29	11.10	13.45	2.58	3.05	2.12	9.70	8.05	11.33
Yaş grubu - Age group									
0-9	4.15	4.69	3.56	1.54	1.70	1.37	2.60	2.98	2.20
10-19	4.63	4.98	4.28	1.96	2.26	1.65	2.67	2.72	2.63
20-29	7.30	7.59	7.04	2.50	3.34	1.74	4.80	4.24	5.30
30-39	11.44	10.43	12.42	2.56	3.18	1.95	8.89	7.26	10.46
40-49	18.07	15.15	21.08	2.65	3.29	1.99	15.43	11.86	19.09
50-59	27.67	22.56	32.67	3.23	3.73	2.74	24.44	18.83	29.94
60-69	36.96	31.60	42.02	5.14	5.65	4.65	31.82	25.95	37.37
70+	43.99	39.77	47.77	7.89	8.45	7.38	36.10	31.32	40.39
Bilinmeyen - Unknown	11.68	6.30	14.17	0.34	0.53	0.25	11.33	5.77	14.09
Yerleşim yeri - Place of residence									
Kent - Urban	12.70	11.38	13.99	2.20	2.60	1.81	10.49	8.78	12.18
Kır - Rural	11.67	10.69	12.63	3.16	3.74	2.59	8.50	6.95	10.04
Bölge - Region									
Marmara - Marmara	13.13	11.66	14.59	2.23	2.60	1.87	10.90	9.05	12.73
Ege - Aegean	11.86	10.69	13.00	2.59	3.15	2.05	9.27	7.55	10.95
Akdeniz - Mediterranean	12.16	11.15	13.15	2.60	2.99	2.21	9.56	8.16	10.93
İç Anadolu - Central Anatolia	12.52	10.78	14.23	2.60	3.01	2.20	9.92	7.77	12.03
Karadeniz - Black Sea	12.98	11.62	14.32	3.22	3.66	2.80	9.76	7.97	11.52
Doğu Anadolu - East Anatolia	11.80	11.29	12.30	2.53	3.18	1.90	9.26	8.10	10.41
Güneydoğu Anadolu South East Anatolia	9.90	9.86	9.94	2.72	3.45	1.99	7.18	6.41	7.96

Kaynak: Türkiye Özürlüler Araştırması, 2002

Source: Turkey, Disability Survey, 2002

5.14 Özürlü türüne göre özürlü nüfus oranı, 2002

The proportion of disabled population by type of disability, 2002

(%)

	Ortopedik özürlü Orthopedical disability	Görme özürlü Seeing disability	İşitme özürlü Hearing disability	Dil ve konuşma özürlü Speaking disability	Zihinsel özürlü Mental disability
Türkiye - Turkey	1.25	0.60	0.37	0.38	0.48
Yaş grubu - Age group					
0-9	0.64	0.33	0.20	0.46	0.42
10-19	0.77	0.36	0.29	0.43	0.58
20-29	1.21	0.45	0.32	0.42	0.65
30-39	1.26	0.46	0.35	0.31	0.54
40-49	1.39	0.62	0.35	0.26	0.39
50-59	1.79	0.91	0.41	0.30	0.26
60-69	2.80	1.56	0.77	0.41	0.27
70+	3.94	2.98	1.70	0.39	0.31
Yerleşim yeri - Place of residence					
Kent - Urban	1.09	0.52	0.32	0.33	0.38
Kır - Rural	1.49	0.73	0.45	0.46	0.64
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	1.48	0.70	0.41	0.48	0.58
Kadın - Females	1.02	0.50	0.33	0.28	0.38
Bölge - Region					
Marmara - Marmara	1.11	0.53	0.37	0.33	0.37
Ege - Aegean	1.19	0.61	0.36	0.38	0.53
Akdeniz - Mediterranean	1.22	0.58	0.34	0.38	0.55
İç Anadolu - Central Anatolia	1.27	0.63	0.37	0.38	0.50
Karadeniz - Black Sea	1.60	0.66	0.45	0.46	0.63
Doğu Anadolu - East Anatolia	1.27	0.57	0.31	0.40	0.44
Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	1.25	0.70	0.36	0.45	0.45

Kaynak: Türkiye Özürlüler Araştırması, 2002

Source: Turkey, Disability Survey, 2002

5.15 İşgücü durumuna göre özürlü nüfus oranı, 2002

The proportion of disabled population by labour force status, 2002

[15 ≥ yaş - age]

(%)

	Ortopedik, görme, işitme, zihinsel, dil ve konuşma özürlü nüfus - Orthopedically, seeing, hearing, mentally and speaking disabled population			Sürekli hastalığa sahip olan nüfus - Population having chronic illnesses		
	İşgücüne katılma oranı Labor force participation rate	İşsizlik oranı Unemployment rate	İşgücüne dahil olmayan nüfus Population rate not in labor force	İşgücüne katılma oranı Labor force participation rate	İşsizlik oranı Unemployment rate	İşgücüne dahil olmayan nüfus Population rate not in labor force
Türkiye - Turkey	21.71	15.46	78.29	22.87	10.77	77.13
Yerleşim yeri - Place of residence						
Kent - Urban	25.61	17.43	74.39	23.08	12.72	76.92
Kır - Rural	17.76	12.58	82.24	22.48	7.08	77.52
Cinsiyet - Sex						
Erkek - Males	32.22	14.57	67.78	46.58	10.28	53.42
Kadın - Females	6.71	21.54	93.29	7.21	12.84	92.79
Bölge - Region						
Marmara - Marmara	24.75	10.48	75.25	24.04	10.36	75.96
Ege - Aegean	24.50	15.61	75.50	25.60	11.56	74.40
Akdeniz - Mediterranean	20.03	20.25	79.97	24.10	11.81	75.90
İç Anadolu - Central Anatolia	22.51	16.04	77.49	18.67	7.39	81.33
Karadeniz - Black Sea	17.38	14.42	82.62	19.76	9.23	80.24
Doğu Anadolu - East Anatolia	19.58	25.40	80.42	23.97	12.67	76.03
Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia	19.85	16.19	80.15	25.97	15.89	74.03

Kaynak: Türkiye Özürlüler Araştırması, 2002

Source: Turkey, Disability Survey, 2002

5.16 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalıkların cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

Percentage of children who were exposed to diseases in the past 6 months by sex and residence, 2012

[0-6 yaş grubundaki çocuklar - Children in 0-6 age group]

(%)

Hastalık - Diseases	Türkiye - Turkey			Kent - Urban			Kır - Rural		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
İshal - Diarrhea	27.9	29.7	26.1	27.5	28.8	26.3	28.8	31.8	25.5
Üst solunum yolu enfeksiyonu (Tonsilit, orta kulak iltihabı, farenjit vb.)									
Upper respiratory tract infection (Tonsillitis, middle ear infections, pharyngitis, etc.)	27.6	28.2	27.0	30.7	31.5	29.8	20.9	20.9	20.8
Bulaşıcı hastalıklar (Suççeği, kabakulak vb.)									
Communicable diseases (Varicella, mumps etc.)	11.7	11.9	11.5	12.6	12.4	12.8	9.6	10.8	8.3
Kansızlık (Demir eksikliği anemisi vb.)									
Anemia (Iron deficiency anemia, etc.)	9.2	9.4	9.0	9.4	9.3	9.5	8.7	9.7	7.7
Ağız ve diş sağlığı sorunları									
Oral and dental health problems	8.7	8.6	8.8	9.1	8.7	9.4	7.9	8.2	7.5
Alt solunum yolu enfeksiyonu (Zatürre vb.)									
Lower respiratory tract infection (Pneumonia, etc.)	6.1	6.3	5.9	5.9	5.6	6.2	6.6	7.9	5.2
İdrar yolu enfeksiyonu - Urinary tract infection	5.0	3.3	6.8	5.4	3.9	6.9	4.1	1.9	6.4
Cilt hastalıkları - Skin diseases	3.4	4.0	2.8	3.7	4.4	3.0	2.8	3.0	2.5
Diğer - Other	2.8	3.1	2.4	3.2	3.4	2.9	2.0	2.5	1.4
D vitamini eksikliğine bağlı kemik bozuklukları (Raşitizm) - Bone deformities caused by vitamin D lack (Rickets)	1.7	2.0	1.5	1.7	2.2	1.2	1.8	1.5	2.2

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Not. Kalp hastalığı (kalp romatizması, konjenital kalp hastalığı vb.), diyabet (şeker hastalığı) ve kanser diğer içerisinde kapsamıştır.

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

Note. Heart disease (cardiac rheumatism, congenital heart disease etc.), diabetes and cancer are included in other.

5.17 Çocukların son 6 ay içinde geçirdiği hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

Percentage of children who were exposed to diseases/health conditions in the past 6 months by sex and residence, 2012

[7-14 yaş grubundaki çocuklar - Children in 7-14 age group]

(%)

Hastalık/Sağlık sorunu Diseases/Health problems	Türkiye - Turkey			Kent - Urban			Kır - Rural		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Ağız ve diş sağlığı sorunları									
Oral and dental health problems	24.5	24.2	24.9	27.0	26.6	27.4	20.0	19.5	20.5
Göz ile ilgili sorunlar - Visual problems	11.5	11.7	11.3	12.9	12.8	13.0	8.8	9.4	8.1
Enfeksiyöz hastalıklar - Infectious diseases	11.5	10.6	12.4	12.3	11.5	13.2	9.9	8.8	11.0
Cilt hastalıkları - Skin diseases	4.7	4.4	5.1	5.5	5.0	5.9	3.4	3.1	3.6
Beslenme ile ilişkili hastalıklar									
Diseases related with nutrition	4.1	4.8	3.5	4.5	5.1	3.9	3.4	4.2	2.7
İşitme ile ilgili sorunlar - Hearing problems	2.6	2.5	2.7	2.7	2.6	2.8	2.5	2.3	2.7
Diğer - Other	2.5	2.8	2.2	2.6	2.9	2.4	2.4	2.8	1.9
Ruh sağlığı sorunları - Mental health problems	2.4	2.5	2.2	2.7	3.0	2.3	1.8	1.5	2.1
Kas iskelet sistemi hastalıkları									
Musculoskeletal system diseases	1.9	2.4	1.3	1.9	2.3	1.4	1.8	2.5	1.0

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Not. İstismar ve şiddet vakalarına bağlı sağlık sorunları ile sigara kullanımına bağlı sağlık sorunları diğer içerisinde kapsamıştır.

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

Note. Abuse and violence events related health problems and cigarette smoking related health problems are included in other.

5.18 Hastalık/sağlık sorunu yaşadıklarını belirten bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

The percentage of diseases/health problems declared by individuals by sex and residence, 2012

[15 ≥ yaş - age]

(%)

Hastalık/Sağlık sorunu Diseases/Health problems	Türkiye - Turkey			Kent - Urban			Kır - Rural		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Hipertansiyon - High blood pressure (hypertension)	13.2	8.7	17.6	11.6	7.8	15.4	16.7	10.9	22.1
Bel bölgesi kas iskelet sistem problemleri (bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri) Back musculoskeletal system disorders (lumbago, back hernia, other back defections)	12.8	9.6	15.9	11.4	8.9	13.9	15.8	11.3	20.0
Romatizmal eklem hastalığı (romatoid artrit) Rheumatismal joint disease (romatoid artrit)	9.1	5.3	12.7	7.5	4.3	10.7	12.5	7.7	16.9
Mide ülseri (gastrik ülser) - Gastric ulcer	7.7	6.2	9.2	6.9	5.7	8.2	9.6	7.5	11.5
Şeker hastalığı (diyabet) - Diabetes	6.8	5.6	8.0	6.6	5.3	7.8	7.4	6.3	8.4
Kireçlenme (osteoartrit, artroz, dejeneratif eklem hastalığı) - Osteoartrit (artrosis, joint degeneration)	6.5	3.6	9.4	5.3	2.8	7.9	9.2	5.6	12.5
Boyun bölgesi kas iskelet sistem problemleri (boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri) Neck musculoskeletal system disorders (neck pain, neck hernia, other neck defections)	6.0	3.1	8.8	5.8	3.1	8.5	6.4	3.1	9.4
Kansızlık (demir eksikliği anemisi) Anaemia (iron deficiency anaemia)	5.6	1.2	9.8	5.5	1.0	9.9	5.8	1.7	9.6
Sinüzit (sinüs yollarının iltihabı) Sinusitis (inflammation of sinus)	5.3	4.8	5.9	5.4	4.7	6.0	5.3	4.9	5.7
Migren ve benzeri şiddetli baş ağrısı Migraine and severe headache	5.1	2.4	7.8	5.0	2.3	7.8	5.4	2.8	7.8
Astım (alerjik astım dahil) Asthma (allergic asthma included)	5.1	3.6	6.5	4.4	3.0	5.7	6.7	5.0	8.3
Koroner kalp hastalığı (anjina,göğüs ağrısı,spazm) Coronary heart disease (angina pectoris, chest pain, spasm)	4.4	4.3	4.5	3.9	3.7	4.0	5.6	5.6	5.6
Alerji (alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (alerjik astım hariç) Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (allergic asthma excluded)	3.7	2.8	4.5	3.6	2.7	4.6	3.7	3.0	4.4
Tiroid hastalığı - Thyroid disease	3.5	0.9	5.9	3.5	1.0	6.1	3.4	0.9	5.6
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (Kronik bronşit, amfizem) Chronic obstructive pulmonary disease (Chronic bronchitis, emphysema)	3.0	2.7	3.2	2.5	2.3	2.6	4.0	3.7	4.4
İdrar kaçırma, idrarı tutamama Urinary incontinence, problems in controlling the bladder	2.4	1.5	3.3	1.8	1.0	2.5	3.8	2.5	5.0
Kronik depresyon - Chronic depression	2.1	1.0	3.1	1.9	0.9	2.9	2.5	1.4	3.5
Diğer ruhsal sağlık problemleri Other psychological health problems	1.8	1.4	2.2	1.6	1.2	2.0	2.2	1.8	2.6
Kronik kalp yetmezliği - Chronic heart failure	1.3	0.9	1.6	1.1	0.8	1.4	1.6	1.2	2.0
Enfarktüs (kalp krizi) - İnfarkt (heart attack)	1.0	1.2	0.7	0.9	1.2	0.6	1.1	1.4	0.9
İnme-felç (beyin kanaması, serebral tromboz) Stroke (serebral heamorrhage, cerebral thrombosis)	0.9	0.9	1.0	0.8	0.7	0.9	1.3	1.4	1.2
Hepatit -Hepatitis	0.9	1.1	0.7	1.0	1.2	0.7	0.7	0.9	0.6
Kaza sonucu sürekli yaralanma ya da sakatlık durumu Permanent injury or defect caused by an accident	0.8	1.1	0.6	0.7	1.0	0.5	1.1	1.5	0.7
Bağırsak ülseri (duodenal ülser) - İntestinal ulcer	0.8	0.6	1.0	0.7	0.6	0.8	1.1	0.6	1.5
Kanser (malign, kötü huylu, lösemi ve lenfoma dahil) Cancer (malign, leukemia and lymphoma included)	0.6	0.6	0.7	0.7	0.5	0.8	0.6	0.7	0.6
Kronik kaygı - Chronic anxiety	0.6	0.3	0.9	0.6	0.2	0.9	0.7	0.4	0.9
Karaciğer sirozu, karaciğer yetmezliği Cirrhosis of the liver, liver dysfunction	0.4	0.4	0.5	0.3	0.3	0.3	0.7	0.6	0.7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

5.19 Hekim tarafından teşhis edilen hastalık/sağlık sorunlarının cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

The percentage of diseases/health problems diagnosed by a medical doctor by sex and residence, 2012

[15 ≥ yaş - age]

(%)

Hastalık/Sağlık sorunu Diseases/Health problems	Türkiye - Turkey			Kent - Urban			Kır - Rural		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Hipertansiyon - High blood pressure (hypertension)	12.8	8.5	17.1	11.3	7.5	15.1	16.2	10.6	21.3
Bel bölgesi kas iskelet sistem problemleri (bel ağrısı, bel fıtığı, diğer bel defektleri)									
Back musculoskeletal system disorders (lumbago, back hernia, other back defections)	10.9	8.0	13.8	9.9	7.5	12.3	13.2	9.2	16.8
Romatizmal eklem hastalığı (romatoid artrit)									
Rheumatismal joint disease (romatoid artrit)	7.9	4.2	11.4	6.6	3.5	9.7	10.6	5.9	15.0
Mide ülseri (gastrik ülser) - Gastric ulcer	7.2	5.8	8.7	6.5	5.3	7.7	8.9	6.8	10.8
Şeker hastalığı (diyabet) - Diabetes	6.7	5.5	7.9	6.5	5.2	7.7	7.2	6.1	8.3
Kireçlenme (osteoartrit, artroz, dejeneratif eklem hastalığı) - Osteoartrit (artrosis, joint degeneration)	6.0	3.1	8.8	4.9	2.4	7.4	8.3	4.5	11.8
Boyun bölgesi kas iskelet sistem problemleri (boyun ağrısı, boyun fıtığı, diğer boyun defektleri)									
Neck musculoskeletal system disorders (neck pain, neck hernia, other neck defections)	5.0	2.4	7.5	4.9	2.4	7.4	5.1	2.3	7.7
Kansızlık (demir eksikliği anemisi)									
Anaemia (iron deficiency anaemia)	5.3	1.1	9.5	5.3	0.9	9.6	5.5	1.4	9.2
Sinüzit (sinüs yollarının iltihabı)									
Sinusitis (inflammation of sinus)	4.8	4.2	5.4	4.9	4.3	5.6	4.5	4.1	4.9
Migren ve benzeri şiddetli baş ağrısı									
Migraine and severe headache	4.2	1.7	6.7	4.3	1.6	6.9	4.1	1.7	6.3
Astım (alerjik astım dahil)									
Asthma (allergic asthma included)	4.9	3.4	6.3	4.2	2.9	5.6	6.3	4.7	7.8
Koroner kalp hastalığı (anjina, göğüs ağrısı, spazm)									
Coronary heart disease (angina pectoris, chest pain, spasm)	4.1	4.0	4.2	3.7	3.5	3.8	5.1	5.2	5.1
Alerji (alerjik rinit, dermatit, yiyecek vb. alerjisi) (alerjik astım hariç)									
Allergy, such as rhinitis, eye inflammation dermatitis, food allergy or other (allergic asthma excluded)	3.1	2.4	3.9	3.2	2.3	4.0	3.0	2.4	3.4
Tiroid hastalığı - Thyroid disease	3.4	0.9	5.7	3.4	0.9	5.9	3.2	0.9	5.3
Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (Kronik bronşit, amfizem)									
Chronic obstructive pulmonary disease (Chronic bronchitis, emphysema)	2.9	2.7	3.0	2.4	2.3	2.5	3.9	3.6	4.1
İdrar kaçırma, idrarı tutamama									
Urinary incontinence, problems in controlling the bladder	1.8	1.2	2.4	1.4	0.9	1.8	2.7	1.8	3.5
Kronik depresyon - Chronic depression	1.9	0.9	2.9	1.8	0.8	2.7	2.2	1.2	3.3
Diğer ruhsal sağlık problemleri									
Other psychological health problems	1.6	1.2	1.9	1.4	1.0	1.8	1.9	1.5	2.2
Kronik kalp yetmezliği - Chronic heart failure	1.2	0.9	1.6	1.1	0.8	1.4	1.6	1.1	1.9
Enfarktüs (kalp krizi) - Infarct (heart attack)	0.9	1.2	0.6	0.9	1.2	0.6	1.1	1.4	0.8
İnme-felç (beyin kanaması, serebral tromboz)									
Stroke (serebral heamorrhage, cerebral thrombosis)	0.9	0.9	0.9	0.8	0.7	0.8	1.2	1.3	1.2
Hepatit - Hepatitis	0.8	1.0	0.7	0.9	1.1	0.7	0.7	0.9	0.6
Kaza sonucu sürekli yaralanma ya da sakatlık durumu									
Permanent injury or defect caused by an accident	0.8	1.1	0.5	0.7	0.9	0.5	1.0	1.4	0.6
Bağırsak ülseri (duodenal ülser) - İntestinal ulcer	0.7	0.5	0.9	0.6	0.5	0.7	1.0	0.6	1.3
Kanser (malign, kötü huylu, lösemi ve lenfoma dahil)									
Cancer (malign, leukemia and lymphoma included)	0.6	0.6	0.7	0.7	0.5	0.8	0.6	0.7	0.6
Kronik kaygı - Chronic anxiety	0.4	0.2	0.6	0.4	0.2	0.7	0.4	0.1	0.6
Karaciğer sirozu, karaciğer yetmezliği									
Cirrhosis of the liver, liver dysfunction	0.4	0.4	0.5	0.3	0.3	0.3	0.6	0.6	0.7

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

5.20 Son 12 ay içerisinde tansiyon, kolesterol veya kan şekeri ölçümü yaptıran bireylerin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

Percentage of individuals made blood pressure, blood cholesterol or blood sugar during the past 12 months by sex and residence, 2012

[15 ≥ yaş - age]

(%)

	Ölçümler - Measurements								
	Tansiyon - Blood pressure			Kolesterol - Blood cholesterol			Kan şekeri - Blood sugar		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
Türkiye - Turkey	48.4	39.8	56.8	30.4	24.0	36.7	33.0	25.9	39.9
Kent - Urban	48.1	39.4	56.8	31.7	24.8	38.4	34.7	27.2	42.2
Kır - Rural	49.0	40.8	56.6	27.7	22.1	32.9	29.3	22.9	35.1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

5.21 Bireylerin vücut kitle indeksinin cinsiyet ve yerleşim yerine göre dağılımı, 2012

Body mass index distribution of individuals by sex and residence, 2012

[15 ≥ yaş - age]

(%)

Yerleşim yeri ve cinsiyet Permanent residence and sex	Toplam Total	Düşük kilolu Underweight	Normal kilolu Normal weight	Fazla kilolu Overweight	Obez Obese
Türkiye - Turkey					
Toplam - Total	100.0	3.9	44.2	34.8	17.2
Erkek - Males	100.0	2.7	44.7	39.0	13.7
Kadın - Females	100.0	5.1	43.6	30.4	20.9
Kent - Urban					
Toplam - Total	100.0	4.0	44.5	34.6	17.0
Erkek - Males	100.0	2.7	44.7	39.4	13.3
Kadın - Females	100.0	5.3	44.2	29.7	20.8
Kır - Rural					
Toplam - Total	100.0	3.5	43.4	35.2	17.9
Erkek - Males	100.0	2.4	44.7	38.1	14.8
Kadın - Females	100.0	4.7	42.2	32.1	21.1

Kaynak: TÜİK, Türkiye Sağlık Araştırması, 2012

Source: TurkStat, Turkey Health Survey, 2012

Not. Rakamlardaki yuvarlamadan dolayı satır toplamı 100'ü vermeyebilir.

Note. Sum of row percentages may not be equal to 100 due to rounding of the numbers.

5.22 Bireylerin tütün ve tütün mamulü kullanma oranı, 2008, 2012

Percentage of individuals smoking, 2008, 2012

[15 ≥ yaş - age]

	Tütün kullanma durumu - Smoking					
	Hergün - Daily		Ara sıra - Less than daily		Şu anda kullanmıyor/Hiç kullanmamış Not at all / Never used	
	2008	2012	2008	2012	2008	2012
Toplam - Total	27.4	23.8	3.9	3.3	68.7	72.9
Erkek - Males	43.8	37.3	4.1	4.1	52.1	58.5
Kadın - Females	11.6	10.7	3.6	2.4	84.8	86.9
Kent - Urban	28.9	25.7	4.1	3.3	67.0	71.0
Erkek - Males	43.9	38.9	3.9	4.1	52.2	57.0
Kadın - Females	14.5	13.0	4.2	2.6	81.3	84.5
Kır - Rural	23.9	18.9	3.3	3.1	72.8	78.0
Erkek - Males	43.6	33.3	4.5	4.2	51.9	62.5
Kadın - Females	5.0	4.7	2.2	2.0	92.8	93.3

Kaynak: Küresel Yetişkin Tütün Araştırması, 2008, 2012

Source: Global Adult Tobacco Survey, 2008, 2012

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Total numbers may not be correct due to do rounding of the numbers.

5.23 Yaş gruplarına göre bireylerin hergün veya ara sıra tütün kullanma oranı, 2008, 2012

Percentage of individuals smoking daily or less than daily, 2008, 2012

[15 ≥ yaş - age]

(%)

	Türkiye - Turkey		Kent - Urban		Kır - Rural	
	2008	2012	2008	2012	2008	2012
Toplam - Total	31.3	27.1	33.0	29.0	27.2	22.0
Erkek - Males	47.9	41.5	47.8	43.0	48.1	37.5
Kadın - Females	15.2	13.1	18.7	15.5	7.2	6.7
15-24	25.4	20.0	25.6	20.6	24.8	18.6
Erkek - Males	39.7	33.0	38.8	33.7	41.9	31.1
Kadın - Females	11.7	7.4	13.0	8.3	8.4	5.0
25-34	40.3	35.1	42.3	37.0	34.4	28.3
Erkek - Males	58.0	53.1	58.4	55.8	57.0	43.9
Kadın - Females	22.4	16.7	26.3	18.0	11.1	12.0
35-44	39.6	36.3	40.3	37.3	37.7	33.4
Erkek - Males	58.4	50.7	56.9	50.0	62.2	52.9
Kadın - Females	20.5	21.7	23.6	24.8	11.9	12.2
45-54	32.3	29.9	34.0	32.3	28.3	24.1
Erkek - Males	50.5	43.7	49.5	44.2	52.9	42.3
Kadın - Females	14.4	16.2	18.6	20.0	4.7	7.2
55-64	24.7	20.0	26.6	22.5	21.3	15.3
Erkek - Males	39.9	32.5	39.0	33.6	41.6	30.3
Kadın - Females	10.7	8.4	14.8	11.9	3.1	2.2
65+	10.3	8.8	9.8	8.1	10.9	9.8
Erkek - Males	20.5	16.8	17.7	14.2	23.7	20.0
Kadın - Females	2.4	2.6	3.8	3.6	0.6	1.1

Kaynak: Küresel Yetişkin Tütün Araştırması, 2008, 2012

Source: Global Adult Tobacco Survey, 2008, 2012

Not: Tablolar arası rakamlarda yuvarlamadan dolayı farklılıklar olabilir.

Note: The figures may be different between the tables due to do rounding of the numbers.

5.24 Fiziksel çevre düzenlemelerinin özürli bireyin kullanımına uygun olmadığını düşünenler, 2010

Registered disabled individuals who think that physical environmental arrangements are not appropriate for their disabilities, 2010 (%)

Fiziksel çevre düzenlemeleri	Toplam	Görme özürli Visual disability	İşitme özürli Hearing disability	Dil ve konuşma özürli Language and speech disability	Ortopedik özürli Orthopedic disability	Zihinsel özürli Intellectual disability	Ruhsal ve duygusal özürli Mental and emotional disability	Süreçen hastalık Chronic illness	Çoklu özürlilik Multiple disability
Fiziksel çevre düzenlemeleri Physical environmental arrangements									
Oturduğu bina (katlara ulaşma, bina içinde hareketlilik) Inhabited building (accessing floors, mobility in the building)	66.3	69.2	59.5	51.7	70.8	62.6	59.1	69.5	68.3
Kaldırım, yaya yolu ve yaya geçiti Sidewalks, walk ways and crosswalks	66.9	71.3	59.8	54.1	71.9	62.5	59.1	69.8	69.7
Kamu binaları - Public buildings	58.4	62.8	54.1	48.1	63.8	53.5	56.2	60.9	60.0
Postane ve banka, vb. Post offices and banks, etc.	55.4	60.8	52.1	44.9	60.6	49.9	54.2	58.5	56.6
Dükkan, market, mağaza ve lokantalar Shops, markets, stores and restaurants	59.5	64.3	54.3	49.5	63.7	55.5	56.8	61.9	61.0
Spor tesisleri - Sports facilities	38.4	37.6	36.5	34.2	41.5	38.1	40.6	39.1	37.0
Sinema, tiyatro vb. Cinema, theater, etc.	33.4	33.6	33.4	31.4	36.4	32.3	32.6	34.8	31.7
Park ve yeşil alanlar Parks, green areas	43.3	46.2	40.0	38.5	48.2	40.7	43.4	45.2	42.4
Tatil yerleri ve oteller Holiday resort/hotels	28.1	28.4	25.5	27.0	30.6	26.9	29.8	29.6	26.9

Kaynak: Özürliülerin Sorun ve Beklentileri Araştırması, 2010

Source: Survey on Problems and Expectations of Disabled People, 2010

Not: Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note: The numbers may not be correct due to rounding of the numbers.

5.25 Kayıtlı olan özürli bireylerin özür türlerine göre, sağlık hizmetlerinden yararlanırken karşılaştıkları sorunlar, 2010

Registered disabled individuals' faced troubles as getting health care services by type of disability, 2010

[15 ≥ yaş - age]

(%)

				Dil ve konuşma özürlü	Ortopedik özürlü	Zihinsel özürlü	Ruhsal ve duygusal özürlü	Süreğen hastalık	Çoklu özürlülü
	Görme özürlü	İşitme özürlü		Language and speech disability	Orthopedic disability	Intellectual disability	Mental and emotional disability	Chronic illness	Multiple disability
Toplam	Visual disability	Hearing disability							
Total									
Hastane işlemlerini takip etmede başka birine ihtiyaç duyması									
Needling for someone else to follow hospital procedures	69.8	61.4	65.9	64.8	56.4	84.2	66.0	64.0	76.2
Sağlık çalışanları ile yeterli düzeyde iletişim kuramaması									
Having insufficient communication with health personnels	53.3	36.3	71.5	69.8	30.6	78.9	58.2	40.4	59.6
Sağlık personelinin özürlünün sağlık sorunu ile ilgili yeterli bilgi vermemesi - Giving insufficient information by health personnels about health problems									
	47.5	33.1	62.0	57.2	29.5	67.3	51.9	38.2	52.1
Sağlık kuruluşu içinde özürlünün hareket güçlüğü yaşamaması									
Having movement difficulties in the health institution	47.4	47.9	26.6	36.6	53.1	45.4	29.6	48.7	54.5
Sağlık kuruluşuna giderken ulaşımда engellerin olması									
Encountering difficulty on transportation to the health institution	45.6	47.2	29.1	36.3	46.9	44.3	30.8	46.6	52.0

Kaynak: Özürli bireylerin Sorun ve Beklentileri Araştırması, 2010

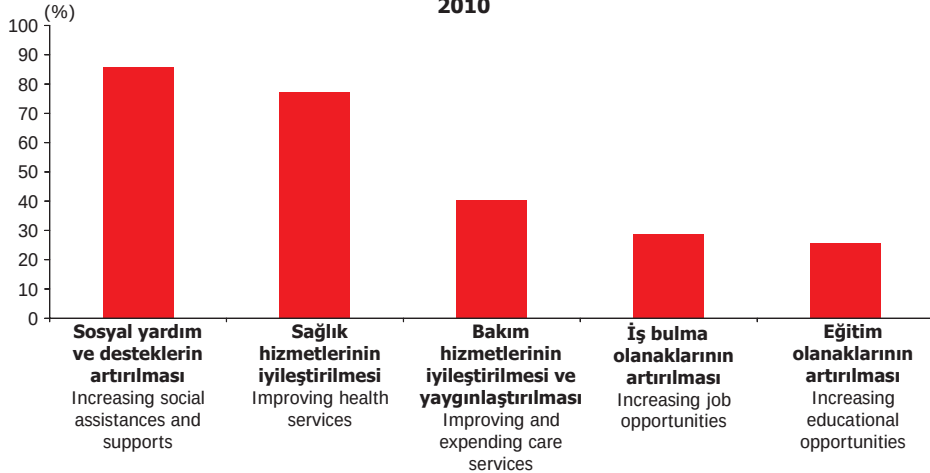
Not: Karşılaşılan her bir sorun ayrı bir soru biçiminde
sorulduğundan, sütun toplamaları 100'ü vermemektedir.

Source: Survey on Problems and Expectations of Disabled People, 2010

Note: Sum of column percentages may not be equal to 100 because
every faced troubles were asked as a separate question.

5.1 Kayıtlı olan özürli bireylerin kamu kurum ve kuruluşlarından beklentileri

Registered disabled individuals' expectations from governmental institutions & organizations
2010

5.26 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler, 2009-2012

Distribution of causes of death by gender, 2009-2012

UHS-10 Kodu ICD-10 Code	Ölüm nedeni - Cause of death	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
		2009		
	Tüm nedenler - All causes	280 531	155 274	125 257
A00-B99	Enfeksiyon ve parazit hastalıkları - Infectious and parasitic diseases	4 539	2 565	1 974
C00-D48	Umlar (İyi huylu ve habis umrlar dahil) - Neoplasms	59 239	38 639	20 600
D50-D89	Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları ve immün sistemin bazı bozuklukları Diseases of the blood (-forming organs), immunodisorders	1 233	588	645
E00-E90	Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmaya ilgili hastalıklar Endocrine, nutritional and metabolic diseases	17 905	7 470	10 435
F00-F99	Mental (Zihinsel) ve davranışsal bozukluklar - Mental and behavioural disorders	498	298	200
G00-H95	Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları Diseases of the nervous system and the sense organs	8 269	4 121	4 148
I00-I99	Dolaşım sistemi hastalıkları - Diseases of the circulatory system	111 830	56 232	55 598
J00-J99	Solumun sistemi hastalıkları - Diseases of the respiratory system	24 948	15 622	9 326
K00-K93	Sindirim sistemi hastalıkları - Diseases of the digestive system	7 065	3 909	3 156
L00-L99	Deri ve deri altı dokunun hastalıkları - Diseases of the skin and subcutaneous tissue	181	69	112
M00-M99	Kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	1 349	505	844
N00-N99	Genitoüriner sistem hastalıkları - Diseases of the genitourinary system	7 691	4 093	3 598
O00-O99	Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	37	-	37
P00-P96	Perinatal dönemden kaynaklanan belirli durumlar Certain conditions originating in the perinatal period	7 098	3 953	3 145
Q00-Q99	Konjenital bozukluk ve kromozomla ilgili anomaliler Congenital malformations and chromosomal abnormalities	3 840	1 990	1 850
R00-R99	Semptomlar, belirtiler ve anormal bulgular, kötü tanımlanmış nedenler Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	13 633	7 584	6 049
V01-Y89	Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler - External causes of injury and poisoning	11 176	7 636	3 540
		2010		
	Tüm nedenler - All causes	294 501	161 734	132 767
A00-B99	Enfeksiyon ve parazit hastalıkları - Infectious and parasitic diseases	4 878	2 715	2 163
C00-D48	Umlar (İyi huylu ve habis umrlar dahil) - Neoplasms	63 928	41 677	22 251
D50-D89	Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları ve immün sistemin bazı bozuklukları Diseases of the blood (-forming organs), immunodisorders	1 321	628	693
E00-E90	Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmaya ilgili hastalıklar Endocrine, nutritional and metabolic diseases	18 992	8 022	10 970
F00-F99	Mental (Zihinsel) ve davranışsal bozukluklar - Mental and behavioural disorders	515	279	236
G00-H95	Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları Diseases of the nervous system and the sense organs	10 807	5 095	5 712
I00-I99	Dolaşım sistemi hastalıkları - Diseases of the circulatory system	116 710	57 840	58 870
J00-J99	Solumun sistemi hastalıkları - Diseases of the respiratory system	24 418	14 971	9 447
K00-K93	Sindirim sistemi hastalıkları - Diseases of the digestive system	7 484	4 011	3 473
L00-L99	Deri ve deri altı dokunun hastalıkları - Diseases of the skin and subcutaneous tissue	190	87	103
M00-M99	Kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	1 361	463	898
N00-N99	Genitoüriner sistem hastalıkları - Diseases of the genitourinary system	8 725	4 551	4 174
O00-O99	Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	46	-	46
P00-P96	Perinatal dönemden kaynaklanan belirli durumlar Certain conditions originating in the perinatal period	5 261	2 943	2 318
Q00-Q99	Konjenital bozukluk ve kromozomla ilgili anomaliler Congenital malformations and chromosomal abnormalities	3 889	2 001	1 888
R00-R99	Semptomlar, belirtiler ve anormal bulgular, kötü tanımlanmış nedenler Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	12 991	7 360	5 631
V01-Y89	Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler - External causes of injury and poisoning	12 985	9 091	3 894

5.26 Nedenlerine ve cinsiyete göre ölümler, 2009-2012 (devam)

Distribution of causes of death by gender, 2009-2012 (continued)

UHS-10 Kodu ICD-10 Code	Ölüm nedeni - Cause of death	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females
		2011		
	Tüm nedenler - All causes	312 249	171 734	140 515
A00-B99	Enfeksiyon ve parazit hastalıkları - Infectious and parasitic diseases	4 915	2 672	2 243
C00-D48	Umlar (İyi huylu ve habis umlar dahil) - Neoplasms	67 446	43 751	23 695
D50-D89	Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları ve immün sistemin bazı bozuklukları Diseases of the blood(-forming organs), immunodisorders	1 379	638	741
E00-E90	Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar Endocrine, nutritional and metabolic diseases	19 631	8 257	11 374
F00-F99	Mental (Zihinsel) ve davranışsal bozukluklar - Mental and behavioural disorders	513	260	253
G00-H95	Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları Diseases of the nervous system and the sense organs	11 620	5 522	6 098
I00-I99	Dolaşım sistemi hastalıkları - Diseases of the circulatory system	121 154	60 153	61 001
J00-J99	Solumun sistemi hastalıkları - Diseases of the respiratory system	31 383	19 229	12 154
K00-K93	Sindirim sistemi hastalıkları - Diseases of the digestive system	7 916	4 247	3 669
L00-L99	Deri ve deri altı dokunun hastalıkları - Diseases of the skin and subcutaneous tissue	227	91	136
M00-M99	Kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	1 287	458	829
N00-N99	Genitouriner sistem hastalıkları - Diseases of the genitourinary system	10 091	5 260	4 831
O00-O99	Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	58	-	58
P00-P96	Perinatal dönemden kaynaklanan belirli durumlar Certain conditions originating in the perinatal period	5 098	2 859	2 239
Q00-Q99	Konjenital bozukluk ve kromozomla ilgili anomaliler Congenital malformations and chromosomal abnormalities	4 228	2 170	2 058
R00-R99	Semptomlar, belirtiler ve anormal bulgular, kötü tanımlanmış nedenler Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	12 602	7 221	5 381
V01-Y89	Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler - External causes of injury and poisoning	12 701	8 946	3 755
		2012		
	Tüm nedenler - All causes	320 967	175 980	144 987
A00-B99	Enfeksiyon ve parazit hastalıkları - Infectious and parasitic diseases	5 366	2 835	2 531
C00-D48	Umlar (İyi huylu ve habis umlar dahil) - Neoplasms	69 269	44 924	24 345
D50-D89	Kan ve kan yapıcı organların hastalıkları ve immün sistemin bazı bozuklukları Diseases of the blood(-forming organs), immunodisorders	1 377	640	737
E00-E90	Endokrin (iç salgı bezi), beslenme ve metabolizmayla ilgili hastalıklar Endocrine, nutritional and metabolic diseases	19 261	8 175	11 086
F00-F99	Mental (Zihinsel) ve davranışsal bozukluklar - Mental and behavioural disorders	626	355	271
G00-H95	Sinir sistemi ve duyu organları hastalıkları Diseases of the nervous system and the sense organs	13 770	6 336	7 434
I00-I99	Dolaşım sistemi hastalıkları - Diseases of the circulatory system	121 754	60 550	61 204
J00-J99	Solumun sistemi hastalıkları - Diseases of the respiratory system	31 026	18 785	12 241
K00-K93	Sindirim sistemi hastalıkları - Diseases of the digestive system	8 361	4 440	3 921
L00-L99	Deri ve deri altı dokunun hastalıkları - Diseases of the skin and subcutaneous tissue	219	94	125
M00-M99	Kas-iskelet sistemi ve bağ dokusunun hastalıkları Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	1 359	510	849
N00-N99	Genitouriner sistem hastalıkları - Diseases of the genitourinary system	10 550	5 451	5 099
O00-O99	Gebelik, doğurma ve lohusalık halinin komplikasyonları Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	55	-	55
P00-P96	Perinatal dönemden kaynaklanan belirli durumlar Certain conditions originating in the perinatal period	5 627	3 112	2 515
Q00-Q99	Konjenital bozukluk ve kromozomla ilgili anomaliler Congenital malformations and chromosomal abnormalities	3 912	2 030	1 882
R00-R99	Semptomlar, belirtiler ve anormal bulgular, kötü tanımlanmış nedenler Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	15 262	8 380	6 882
V01-Y89	Dışsal yaralanma nedenleri ve zehirlenmeler - External causes of injury and poisoning	13 173	9 363	3 810

Kaynak: TÜİK, Ölüm Nedeni İstatistikleri, 2009-2012

Source: TurkStat, Causes of Death Statistics, 2009-2012

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	119	Explanation
Grafik		Graph
6.1 Sinema seyirci sayısı, 2007-2011	134	6.1 Cinemas number of attendances, 2007-2011
6.2 Tiyatro seyirci sayısı, 2006/07-2010/11	134	6.2 Theaters number of attendances, 2006/07-2010/11
Tablo		Table
Eğitim		Education
6.1 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar, 2008/09-2012/13	122	6.1 Teachers, enrollments and graduates by educational institutions, 2008/09-2012/13
6.2 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı, 2008/09-2012/13	123	6.2 Schooling ratio by group of schools and the education year, 2008/09-2012/13
6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2008/09-2012/13	123	6.3 Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education, 2008/09-2012/13
6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2008/09-2012/13	124	6.4 Teachers, enrollments and graduates in secondary education, 2008/09-2012/13
6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar, 2011/12-2010/11	125	6.5 Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study, 2011/12-2010/11
6.6 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2011/12	126	6.6 Number of teaching staff by academic title, 2011/12
6.7 İBBS 2'ye göre eğitim seviyesine göre öğretmen sayısı [2012/13 Öğretim yılı]	127	6.7 Number of teacher by SR 2 and education level [The educational year 2012/13]
6.8 İBBS 2'ye göre eğitim seviyesine göre okul ve öğrenci sayısı	128	6.8 Number of student and school by SR 2 and education level
6.9 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı, 2008-2012	130	6.9 According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school from last grade in the secondary education, 2008-2012
6.10 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları, 2008-2012	130	6.10 Number of private students educated abroad, 2008-2012
6.11 Yurtdışında resmi burslu statüde öğrenim gören öğrenci sayıları, 2011-2012	130	6.11 Number of Turkish Government sponsored students educated abroad, 2011-2012
6.12 Yaygın eğitim kurumları [2010/11 öğretim yılı sonu]	131	6.12 Non-formal education institutions [End of the 2010/11 education season]
Kültür		Culture
6.13 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlanılanlar, 2007-2011	132	6.13 Libraries, number of books and library users, 2007-2011
6.14 Konulara göre kitap ve süreli yayınlar, 2008-2012	132	6.14 Books and periodicals by subject, 2008-2012
6.15 Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı, 2007-2011	133	6.15 Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing), 2007-2011
6.16 Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı, 2007-2011	133	6.16 Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing, 2007-2011

	Sayfa Page	
6.17 Sinema salonu, gösterilen film ve seyirci sayısı, 2007-2011	133	6.17 Movie houses, movies and attendances, 2007-2011
6.18 Tiyatro salonu, oynanan eser, gösterim ve seyirci sayısı, 2006/'07-2010/'11	134	6.18 Theaters, shows, performances and attendances, 2006/'07-2010/'11
6.19 Opera ve bale salonu, oynanan eser, gösterim ve seyirci sayısı 2006/'07-2010/'11	134	6.19 Operas and ballets halls, shows, performances and attendances, 2006/'07-2010/'11
6.20 Müzeler ve mevcut eserler, 2007-2011	135	6.20 Museums and artifacts, 2007-2011
6.21 Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri, 2007-2011	135	6.21 Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts, 2007-2011

AÇIKLAMA

EĞİTİM

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB), Türkiye İstatistik Kurumu ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ile ortak çalışarak, veri taleplerindeki değişiklikler doğrultusunda ilgili tablolar her yıl güncellenmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Yasası ile belirlenmiş olan Millî Eğitim Sistemi, "Örgün Eğitim" ve "Yaygın Eğitim" olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

Örgün Eğitim

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Örgün eğitim, okulöncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar.

Okul öncesi eğitim: Okulöncesi eğitim; isteğe bağlı olarak zorunlu ilkökul çağına gelmemiş 3-5 (66 aylıktan küçük) yaş grubundaki çocukların eğitimini kapsar. Okulöncesi eğitim kurumları bağımsız ana okulları olarak kurulabildikleri gibi, gerekli görülen yerlerde ilkokullara bağlı ana sınıfları halinde veya ilgili diğer öğretim kurumlarına bağlı uygulama sınıfları olarak da açılmaktadır.

Yaz okulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek, çalışan anne-babanın taleplerini karşılamak amacıyla Okul Öncesi Eğitim Programı doğrultusunda çocuklar için önem ve öncelik arz eden konuları kapsayan, okul öncesi eğitimden yararlanamayan 3-5 (66 aylıktan küçük) yaş grubundaki çocuklara öncelik tanınarak yaz aylarında uygulanan eğitimidir.

Mobil anaokulu: Okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak ve geliştirmek amacıyla, maddi imkanları yetersiz ailelerin okul öncesi eğitim kurumlarına devam edemeyen 36-72 aylık çocukları için kuruma dayalı okul öncesi eğitimine alternatif olarak uygulanan bir eğitim uygulamasıdır.

Mobil anaokulu projesi, Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlükleri, belediyeler ve üniversiteler arasında imzalanan protokolle sürdürülmektedir.

İlkokul: İlkokul 5-9 (66 aylık veya daha büyük olanlar) yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. İlkokul kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

Ortaokul: Ortaokul 10-13 yaşlarındaki çocukların eğitim ve öğretimini kapsar. Ortaokul kız ve erkek bütün yurttaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

Açık ilkökul ve ortaokul: Daha önce ilkökolden mezun olan ancak herhangi bir nedenle ortaokula devam edememiş yurttaşlara yönelik olarak uzaktan öğretim yöntemi ile 12 yıllık zorunlu eğitimi tamamlama olanağı sağlayan kurumdur. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

EXPLANATION

EDUCATION

Ministry of National Education (MONE), TurkStat and by working in partnership with the State Planning Organization, in line with changes in demand for data related tables are updated every year.

The National Education System, determined by National Education Basic Act No. 1739, consists of two main parts, namely "Formal Education" and "Non-formal Education".

Formal Education

Formal education is the regular education conducted within a school for individuals in a certain age group and at the same level, under programs developed in accordance with the purpose. Formal education includes pre-primary education, primary education, secondary education and higher education institutions.

Pre-primary education: Pre-primary education; involves the education of children in the age group of 3 to 5 (younger than 66 months) who have not reached the age of compulsory primary education, on an optional basis. Pre-primary school institutions may be established as independent infant schools or, where considered necessary, as nursery classes within a primary school or as practice classes affiliated to other related education institutions.

Summer preschool: Summer preschool program's targeted to spread and develop pre-primary education and to meet the needs of families that are on work about their child care and education. Summer school program is an education that covers the subjects which have importance and priority in pre-primary curriculum and implemented in summer especially for children in the age group of 3 to 5 (younger than 66 months) that can not continue pre-primary education.

Mobile kindergarten: Mobile kindergarten is an alternative implementation to pre-primary education for 36-72 monthly children that can not attend pre-primary institutions and whose families have inadequate conditions.

Mobile kindergarten project has been carried out by MONE, municipalities and universities to provide free and quality preschool services for the purpose on developing and spreading pre-primary education.

Primary school: Primary education involves the education and training of children in the age group of 5-9. Primary school is compulsory for all male and female citizens and is free at state schools.

Junior high school: Junior high school involves the education and training of children in the age group of 10-13. Junior high school is compulsory for all male and female citizens and is free at state schools.

Open primary school and junior high school: It serves for citizens who graduated from primary school before, but not finished junior high school with various reasons. It provides to complete compulsory 12 years education for those people by using open distance education method. School, class and teacher are not available due to system.

Ortaöğretim: Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az üç yıllık genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Açıköğretim lisesi: Çeşitli olanaksızlıklar nedeniyle, yüz yüze eğitim yapan örgün eğitim kurumlarına devam edemeyen, örgün eğitimin çağını geçiren ve liseye devam ederken açıköğretim lisesine geçmek isteyen öğrencilere hizmet vermektedir. Açıköğretim lisesinde ders geçme ve kredi sistemi ile öğretim verilmektedir. Sistem gereği okul, şube, öğretmen bulunmamaktadır.

Yükseköğretim: Yükseköğretim; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yüksek öğrenim veren eğitim kurumlarının tümünü kapsar.

Yükseköğretim kurumları; üniversiteler, fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, meslek yüksek okulları, uygulama ve araştırma merkezleridir.

Yaygın Eğitim

Yaygın eğitimin amacı, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş veya herhangi bir kademesinde bulunan ya da bu kademelerden çıkmış kişilere gerekli bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak için örgün eğitimin yanında veya dışında onların ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişmeleri sağlayıcı nitelikte çeşitli süre ve kademelerde yaşam boyu eğitim-öğretim, rehberlik ve uygulama etkinliklerinin tümünün uygulanmasıdır.

Veri Derleme Şekli

Örgün eğitim istatistiklerinin derlenebilmesi ve yayımlanabilmesi için internet ortamında çalışan ve her eğitim seviyesi ile okul bazında bilgi girişi yapılabilen Milli Eğitim Bakanlığı Bilişim Sistemleri (MEBİS), 2002/03 eğitim-öğretim yılında başlatılmıştır. Okul müdürlükleri aynı yılın öğretim yılı başı ve bir önceki yılın öğretim yılı sonu bilgilerini okul kayıtlarından almaktadır.

2008-2009 eğitim ve öğretim yılından itibaren Okulöncesi ve ilköğretim öğrenci ve bina bilgileri e-okul modülünden, internet ortamında alınmaktadır.

2009-2010 eğitim ve öğretim yılından itibaren ortaöğretim öğrenci ve bina bilgileri e-okul modülünden, internet ortamında alınmaktadır.

Kullanılan Sınıflama

ISCED 1997 (Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması) kullanılmaktadır.

Brüt okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki tüm öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Toplam öğrenci sayısı

B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus

Brüt okullaşma oranı= A / B

Net okullaşma oranı: İlgili öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan öğrencilerin, ait olduğu öğrenim türündeki teorik yaş grubunda bulunan toplam nüfusa bölünmesi ile elde edilir.

A: Teorik yaş grubundaki öğrenci sayısı

B: Teorik yaş grubundaki toplam nüfus

Net okullaşma oranı= A / B

Secondary education: Secondary education includes all education institutions of a general or vocational and technical character of at least three years following primary education.

Open education high school: It is served to enrolment that could not be able to enter formal education because of various reasons or of those are not in the formal education age. Passing class and credit system are practiced in the open education high school. School, class and teacher are not available due to system.

Higher education: Higher education comprises of the education institutions at every stage based on secondary education with the term of at least two years.

Higher education institutions; universities, faculties, institutes, higher schools, vocational higher schools, conservatories, research and application centers.

Non-Formal Education

The purpose of the adult education is to give the required knowledge skills and abilities for those who have never had any formal education, or for those who are still attending school or have already completed it, beyond the formal education and through their interest, desire and abilities to increase their social, economic and cultural development by implementing practical training activities, and guiding life time education and vocational training.

Data Collection

In order to be collected and published formal education statistics, Minister of National Education launched the project namely "ILSIS" in the educational year 2002/03. School directors sent their recorded data covering level of education to computer centre of Minister by using internet. Data are taken according to the beginning of educational year and the end of educational year.

As of the educational year 2008-2009, data on students and buildings for pre-primary and primary education are taken via internet from the e-school module.

For the educational year 2009-2010, data on students and buildings for secondary education have been taken via internet from the e-school module.

Classification

ISCED 1997 (International Standard Classification of Education) is used for classification.

Gross schooling ratio: Is obtained by dividing the total number of students in a specific level of education by the population in the theoretical age group.

A: Total number of enrollment

B: Total population in the theoretical age group

Gross schooling ratio= A / B

Net schooling ratio: It is obtained by dividing the number of students of a theoretical age group enrolled in a specific level of education by the population in that age group.

A: Number of enrollment in the theoretical age group

B: Total population in the theoretical age group

Net schooling ratio= A / B

Bitirilen yaş baz alındığında; teorik yaş grupları ilkököl, ortaokul, ortaöğretim ve yükseköğretimde sırasıyla 5-9 (66 ay ve daha büyük olanlar); 10-13; 14-17 ve 18-22 olarak kabul edilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Şube: Okulun aynı düzeydeki sınıflarından herhangi birisidir.

KÜLTÜR

Kültüre ilişkin bilgiler tablo altlarında belirtilen kaynaklardan derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Kütüphane: Bünyesinde kitap, süreli yayınlar ile diğer tüm basılı ve yazılı malzemelerin teknik yöntemler ile tasnif edilerek toplandığı, korunduğu, belirli kurallar içinde halkın kullanımına açık olan yerlerdir.

Milli Kütüphane: Milli kültür, eğitim, ilim, sanat çalışma ve araştırmalarına imkan sağlayacak her türlü eser ve belgeleri bir araya getiren ve bilgi birikim merkezi olarak yurt içi veya yurt dışı bilgi akımını temin etmekle görevli bir kuruluştur. Milli Kütüphane; yurt içinde ve yurt dışında araştırma ve çalışma yapan bilim adamlarının kaynak temini başvurularını cevaplandırmakta, yurt içi ve yurt dışındaki kütüphaneler arasında kitap, süreli yayın, mikrofilm, vb. kütüphane malzemelerinin ödünç verilmesi veya gerektiğinde bunların değişiminde yardımcı olmaktadır.

Halk kütüphaneleri: Kadın, erkek, her yaşta, her düzeyde ve her meslekten okuyucunun çeşitli konularda hazırlanmış eserlerden ücretsiz ve serbestçe yararlanmasını sağlayan, hizmet verdikleri bölgenin kültürel, sosyal ve teknik alanda kalkınmasına yardımcı kaynak oluşturan kurumlardır. Halk kütüphaneleri bulunduğu bölgenin özelliklerine göre kütüphane malzeme koleksiyonları hazırlamakta, hizmetlerini okuyucuya daha iyi sunabilmek için kendisine bağlı şubeler ve ödünç kitap verme servisleri açmaktadır.

Üniversite kütüphaneleri: Üniversite içinde öğretim, üniversite içinde ve yakın çevresinde bilimsel araştırma ve geliştirme çalışmalarını desteklemek, her geçen gün gelişmekte olan bilimin son verilerini tam olarak izlemek ve yararlanmaya sunmakla görevli kütüphanelerdir.

Kitap: El yazması, taş veya matbaa baskısı veya teksirle çoğaltılmış bir veya birkaç konudan meydana getirilmiş yapraklardan meydana gelen ciltli veya ciltsiz müstakil bir yayındır.

Gazete: Politika, ekonomi, kültür ve daha başka konularda haber ve bilgi vermek için yorumlu veya yorumsuz, her gün veya belirli zaman aralıklarıyla çıkarılan yayındır.

Dergi: Siyaset, edebiyat, teknik, ekonomi vb. konuları inceleyen ve belirli aralıklarla çıkan süreli yayındır.

Müzeler: Müzeler; tarih öncesi ve sonrasının kültür ve sanat değerine sahip her türlü taşınır ve taşınmaz eserlerinin korunup tanıtıldığı yerlerdir.

The theoretical age groups at primary school, junior high school, secondary and higher education are accepted respectively 5-9 (66 months and older) 10-13; 14-17 and 18-22 on the basis of the completed age of enrollments.

Definitions and Concepts

Division: It is one of the any grades of the same level in the school.

CULTURE

Information related to culture are collected from the sources indicated at the end of the tables.

Definitions and Concepts

Libraries: Places where collection of books, periodicals, pamphlets and other printed or written materials are technically classified, indexed and submitted to the use of public.

The National Library: The Central Library responsible for acquiring and keeping copies of all significant publications and documents in order to provide and facilitate the use of such materials by researchers; serves as a depository library and data center; provides for both domestic and international flow of information. The National Library supplies researchers in Turkey and abroad, with information they demand by lending or borrowing materials on their behalf from other sources.

Public libraries: Institutions that make it possible for people whether men or women of every age, every profession to benefit free of charge from works prepared in different subjects and help in the social, cultural and technical development of the region. The public libraries open services in providing collection of materials in different branches according to the features of the region.

University libraries: Libraries that are assigned to monitor and present updated data on science and support academic research and development and education at the university and the periphery.

Books: Independent bound or unbound publications, manuscripts, lithography or machine printed or duplicated, without limitation of the number of pages or subjects.

Newspaper: Publication that is published for supplying news and information on politics, economics, culture and other subjects commenting or not commenting, and that is published every day or periodically.

Magazine: A periodical publication that analyzes issues like politics, literature, technical subjects, economics, etc.

Museums: Places where works of art, history, nature and other curiosities are preserved and exhibited.

6.1 Eğitim kurumlarına göre öğretmen, öğrenci ve mezunlar, 2008/'09-2012/'13

Teachers, enrollments and graduates by educational institutions, 2008/'09-2012/'13

Eğitim kurumu - Educational institutions	2008/'09	2009/'10	2010/'11	2011/'12	2012/'13 ⁽⁵⁾
Okul öncesi eğitim - Pre-school ⁽¹⁾					
Okul sayısı - Number of schools	23 653	26 681	27 606	28 625	27 197
Öğretmen - Teachers	29 342	42 716	48 330	55 883	62 933
Öğrenci - Enrollments	804 765	980 654	1 115 818	1 169 556	1 077 933
İlköğretim - Primary education					
Okul sayısı - Number of schools	33 769	33 310	32 797	32 108	-
Öğretmen - Teachers	453 318	485 677	503 328	515 852	-
Öğrenci - Enrollments	10 709 920	10 916 643	10 981 100	10 979 301	-
Mezun olan - Graduates ⁽⁴⁾	1 180 162	1 185 938	1 226 473	1 252 147	-
İlkokul - Primary school					
Okul sayısı - Number of schools	-	-	-	-	29 169
Öğretmen - Teachers	-	-	-	-	282 043
Öğrenci - Enrollments	-	-	-	-	5 593 910
Mezun olan - Graduates ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-
Ortaokul - Junior high school					
Okul sayısı - Number of schools	-	-	-	-	16 987
Öğretmen - Teachers	-	-	-	-	269 759
Öğrenci - Enrollments	-	-	-	-	5 566 986
Mezun olan - Graduates ⁽⁴⁾	-	-	-	-	-
Genel lise - General high schools ⁽¹⁾					
Okul sayısı - Number of schools	4 053	4 067	4 102	4 171	4 214
Öğretmen - Teachers	107 789	111 896	118 378	122 716	119 393
Öğrenci - Enrollments	2 271 900	2 420 691	2 676 123	2 666 066	2 725 972
Mezun olan - Graduates ⁽⁴⁾	366 444	399 478	392 064	380 548	-
Mesleki ve teknik lise					
Vocational and technical high schools ^{(1) (2)}					
Okul sayısı - Number of schools	4 622	4 846	5 179	5 501	6 204
Öğretmen - Teachers	88 924	94 966	104 327	113 098	135 502
Öğrenci - Enrollments	1 565 264	1 819 448	2 072 487	2 090 220	2 269 651
Mezun olan - Graduates ⁽⁴⁾	182 450	263 416	314 448	332 154	-
Fakülte ve yüksek okul					
Higher educational institutions ⁽³⁾					
Okul sayısı - Number of schools	1 495	1 617	1 756	1 914	-
Öğretmen - Teachers	100 504	105 427	111 495	118 839	-
Öğrenci - Enrollments	2 757 828	3 322 559	3 626 642	4 112 687	-
Mezun olan - Graduates	447 132	520 614	496 794	-	-

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2012/'13

(1) Resmi ve özel okulları kapsar.

(2) Kadrolu öğretmenleri kapsar.

(3) Bilgiler YÖK'ten alınmıştır.

(4) Açık ilköğretim ve açık lise mezunlarını da kapsar.

(5) 18.08.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanun ile 1997/'98

öğretim yılından itibaren 8 yıllık kesintisiz, 30.03.2012 tarihli ve 6287 sayılı Kanun ile 2012/'13 öğretim yılından itibaren de 12 yıllık kademeli zorunlu eğitime geçilmiştir.

Source: MONE, National Education Statistics, 2012/'13

(1) It covers public and private schools.

(2) It covers only permanent teaching staff.

(3) Source: General Directorate of Higher Education.

(4) Enrollment in the open primary education and open high school are included.

(5) Compulsory education was expanded to 8 uninterrupted with law No. 4306 dated 18.08.1997 as of 1997/'98 educational year, but to 12 gradual years with law No. 6287 dated 30.03.2012 as of 2012/'13 educational year.

6.2 Öğretim yılı ve okul grubuna göre okullaşma oranı, 2008/'09-2012/'13

Schooling ratio by group of schools and the education year, 2008/'09-2012/'13

(%)

Eğitim seviyesi Level of educational	2008/'09		2009/'10		2010/'11		2011/'12		2012/'13	
	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net	Brüt Gross	Net
İlköğretim										
Primary education	103.84	96.49	106.48	98.17	107.58	98.41	108.42	98.67	-	-
Erkek - Males	104.91	96.99	107.05	98.47	107.36	98.59	108.21	98.77	-	-
Kadın - Females	102.71	95.97	105.88	97.84	107.81	98.22	108.65	98.56	-	-
İlkokul - Primary school	-	-	-	-	-	-	-	-	107.52	98.86
Erkek - Males	-	-	-	-	-	-	-	-	107.21	98.81
Kadın - Females	-	-	-	-	-	-	-	-	107.84	98.92
Ortaokul										
Junior high school	-	-	-	-	-	-	-	-	107.64	93.09
Erkek - Males	-	-	-	-	-	-	-	-	106.12	93.19
Kadın - Females	-	-	-	-	-	-	-	-	109.24	92.98
Orta öğretim										
Secondary education	76.62	58.52	84.19	64.95	89.70	66.07	92.56	67.37	96.77	70.06
Erkek - Males	80.96	60.63	89.14	67.55	94.42	68.17	95.68	68.53	99.60	70.77
Kadın - Females	72.05	56.30	78.97	62.21	84.73	63.86	89.26	66.14	93.77	69.31
Yükseköğretim										
Higher education	44.27	27.69	53.43	30.42	58.45	33.06	66.23	35.51	-	-
Erkek - Males	49.05	29.40	58.14	31.24	62.65	33.44	70.58	35.59	-	-
Kadın - Females	39.28	25.92	48.48	29.55	54.04	32.65	61.68	35.42	-	-

Not.1. Yıl ortası nüfus projeksiyonları kullanılmıştır.

Note.1. The mid-year population projections were used.

2. Okullaşma oranları 2007/'08 öğretim yılından itibaren

2. Schooling ratios from 2007-2008 educational year were calculated

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre hesaplanmaktadır.

according to the results of the Address Based Population Registration System

6.3 İlköğretim okullarında okul, öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2008/'09-2012/'13

Schools, teachers, enrollments and graduates in primary education, 2008/'09-2012/'13

		Okul Öğretmen - Teachers			Öğrenci - Enrollments			Mezun olan - Graduates		
		sayısı Number of schools	Toplam Total	Kadın Females (%)	Şube Division	Toplam Total	Kadın Females (%)	Toplam Total	Kadın Females (%)	
İlköğretim - Primary education	2008/'09	33 769	453 318	50.44	408 221	10 709 920	48.14	1 180 162	46.86	
	2009/'10	33 310	485 677	52.03	416 930	10 916 643	48.41	1 185 938	47.09	
	2010/'11	32 797	503 328	52.86	418 334	10 981 100	48.79	1 226 473	47.50	
	2011/'12	32 108	515 852	53.70	422 751	10 979 301	48.79	1 252 147	47.85	
Resmi - Public	2008/'09	32 862	428 429	49.25	394 733	10 469 932	48.20	1 148 238	46.90	
	2009/'10	32 431	458 046	51.04	402 770	10 664 676	48.46	1 153 252	47.11	
	2010/'11	31 899	473 904	51.88	403 988	10 713 806	48.86	1 191 939	47.54	
	2011/'12	31 177	484 161	52.72	407 563	10 692 329	48.86	1 214 410	47.90	
Özel - Private	2008/'09	907	24 889	71.00	13 488	239 988	45.77	31 924	45.28	
	2009/'10	879	27 631	68.61	14 160	251 967	45.97	32 686	45.87	
	2010/'11	898	29 424	68.69	14 346	267 294	46.01	34 534	46.13	
	2011/'12	931	31 691	68.66	15 188	286 972	46.16	37 737	46.11	
İlkokul - Primary school	2012/'13	29 169	282 043	57.83	251 027	5 593 910	48.82	-	-	
Resmi - Public	2012/'13	28 177	261 497	56.49	242 337	5 426 529	48.89	-	-	
Özel - Private	2012/'13	992	20 546	74.88	8 690	167 381	46.81	-	-	
Ortaokul - Junior high school	2012/'13	16 987	269 759	52.05	193 079	5 566 986	49.43	-	-	
Resmi - Public	2012/'13	16 083	250 833	51.22	184 616	5 402 692	49.53	-	-	
Özel - Private	2012/'13	904	18 926	62.99	8 463	164 294	45.84	-	-	

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2012/'13

Source: MONE, National Education Statistics, 2012/'13

Not.1. Açık ilköğretim mezunlarını da kapsar.

Note.1. Enrollment in the open primary education is included.

2. 18.08.1997 tarihli ve 4306 sayılı Kanun ile 1997/'98 öğretim yılından itibaren 8 yıllık kesintisiz, 30.03.2012 tarihli ve 6287 sayılı Kanun ile 2012/'13 öğretim yılından itibaren de 12 yıllık kademeli zorunlu eğitime geçilmiştir.

2. Compulsory education was expanded to 8 uninterrupted with law No. 4306 dated 18.08.1997 as of 1997/'98 educational year, but to 12 gradual years with law No. 6287 dated 30.03.2012 as of 2012/'13 educational year.

6.4 Orta öğretimde öğretmen, öğrenci ve mezun olanlar, 2008/'09-2012/'13

Teachers, enrollments and graduates in secondary education, 2008/'09-2012/'13

		Okul sayısı Number of schools	Öğretmen - Teachers		Şube Division	Öğrenci - Enrollments		Mezun olan - Graduates	
			Toplam Total	Kadın Females		Toplam Total	Kadın Females	Toplam Total	Kadın Females
				(%)			(%)		(%)
Genel toplam	2008/'09	8 675	196 713	41.52	123 930	3 837 164	45.80	548 894	51.72
General total	2009/'10	8 913	206 862	41.91	139 420	4 240 139	45.70	662 894	48.41
	2010/'11	9 281	222 705	42.48	146 814	4 748 610	45.54	706 512	48.93
	2011/'12	9 672	235 814	43.11	148 703	4 756 286	46.88	712 702	50.13
	2012/'13	10 418	254 895	44.33	170 184	4 995 623	47.09	-	-
Genel lise	2008/'09	4 053	107 789	42.67	69 959	2 271 900	47.79	366 444	53.79
General high schools	2009/'10	4 067	111 896	42.88	75 180	2 420 691	47.61	399 478	51.49
	2010/'11	4 102	118 378	43.37	77 966	2 676 123	47.37	392 064	51.98
	2011/'12	4 171	122 716	44.14	77 608	2 666 066	48.42	380 548	52.71
	2012/'13	4 214	119 393	44.97	85 533	2 725 972	48.57	-	-
Resmi - Public	2008/'09	3 270	93 073	41.12	63 013	2 161 004	47.91	345 407	54.09
	2009/'10	3 358	95 784	41.72	67 895	2 304 072	47.77	374 200	51.92
	2010/'11	3 328	101 473	42.30	70 121	2 547 677	47.56	363 838	52.59
	2011/'12	3 331	103 330	43.16	69 532	2 532 250	48.66	350 549	53.40
	2012/'13	3 307	99 196	43.50	77 216	2 587 161	48.79	-	-
Özel - Private	2008/'09	783	14 716	52.65	6 946	110 896	45.42	21 037	48.72
	2009/'10	709	16 112	49.80	7 285	116 619	45.55	25 278	45.19
	2010/'11	774	16 905	49.77	7 845	128 446	43.55	28 226	44.07
	2011/'12	840	19 386	49.35	8 076	133 816	43.77	29 999	44.69
	2012/'13	907	20 197	52.22	8 317	138 811	44.51	-	-
Mesleki ve teknik liseler	2008/'09	4 622	88 924	40.14	53 971	1 565 264	42.90	182 450	47.58
Vocational and technical	2009/'10	4 846	94 966	40.76	64 240	1 819 448	43.15	263 416	43.73
high schools	2010/'11	5 179	104 327	41.48	68 848	2 072 487	43.17	314 448	45.14
	2011/'12	5 501	113 098	42.00	71 095	2 090 220	44.92	332 154	47.16
	2012/'13	6 204	135 502	43.76	84 651	2 269 651	45.30	-	-
Resmi - Public	2008/'09	4 595	88 615	40.10	53 876	1 563 885	42.91	182 254	47.58
	2009/'10	4 824	94 649	40.71	64 126	1 817 845	43.15	263 034	43.73
	2010/'11	5 155	104 003	41.44	68 720	2 070 536	43.17	314 015	45.14
	2011/'12	5 456	112 409	41.93	70 841	2 085 872	46.83	331 787	47.17
	2012/'13	6 078	133 321	43.50	83 748	2 251 797	45.23	-	-
Özel - Private	2008/'09	27	309	50.81	95	1 379	39.23	196	45.92
	2009/'10	22	317	54.26	114	1 603	40.92	382	39.79
	2010/'11	24	324	52.47	128	1 951	43.67	433	42.73
	2011/'12	45	689	52.54	254	4 348	51.26	367	39.24
	2012/'13	126	2 181	59.79	903	17 854	54.59	-	-

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2012/'13

Source: MONE, National Education Statistics, 2012/'13

6.5 Yüksek öğretim kurumlarında (lisans) öğretim alanına göre öğrenci ve mezun olanlar, 2011/'12-2010/'11
Higher educational institutions enrollments and graduates by fields of study, 2011/'12-2010/'11

Öğretim alanı - Field of education	Öğrenci - Enrollments 2011/'12			Mezun olan - Graduates 2010/'11		
	Toplam Total	Kadın Females	Erkek Males	Toplam Total	Kadın Females	Erkek Males
Toplam - Total	2 842 336	1 305 370	1 536 966	284 459	131 689	152 770
Eğitim - Education	302 014	174 283	127 731	46 620	26 283	20 337
Öğretmen yetiştirme - Teacher training	289 510	165 967	123 543	45 158	25 366	19 792
Eğitim bilimleri - Educational sciences	12 504	8 316	4 188	1 462	917	545
İnsani bilimler ve sanat - Human sciences and art	244 830	147 787	97 043	19 671	11 658	8 013
İnsani bilimler - Human sciences	220 301	134 401	85 900	16 158	9 690	6 468
Sanat - Art	24 529	13 386	11 143	3 513	1 968	1 545
Sosyal bilimler, iş yönetimi, hukuk						
Social sciences, business, law	1 670 435	722 062	948 373	142 450	61 047	81 403
Sosyal ve davranış bilimleri						
Social and behavioral sciences	729 471	337 793	391 678	52 180	23 903	28 277
Kitle iletişimi ve araçları						
Mass communication and mass media	39 993	17 796	22 197	4 450	2 138	2 312
İş ve yönetim - Business and management	860 532	346 854	513 678	81 210	32 696	48 514
Hukuk - Law	40 439	19 619	20 820	4 610	2 310	2 300
Müspet ve doğa bilimleri - Positive and natural sciences	174 016	86 527	87 489	22 608	11 432	11 176
Yaşam bilimleri - Life sciences	29 613	20 286	9 327	4 418	2 979	1 439
Fiziksel bilimler - Physical sciences	66 222	30 231	35 991	8 968	4 211	4 757
Matematik ve istatistik - Mathematics and statistics	49 311	28 056	21 255	6 294	3 470	2 824
Bilgisayar - Computer	28 870	7 954	20 916	2 928	772	2 156
Mühendislik, üretim ve yapı						
Engineering, production and construction	228 184	67 093	161 091	26 052	7 505	18 547
Mühendislik ve mühendislik bilimleri						
Engineering and engineering sciences	109 288	16 529	92 759	11 641	1 612	10 029
Üretim ve üretim süreci						
Production and production processing	57 429	28 679	28 750	6 788	3 365	3 423
Mimarlık ve yapı - Architecture and construction	61 467	21 885	39 582	7 623	2 528	5 095
Ziraat, ormancılık, su ürünleri ve veterinerlik						
Agriculture, forestry, fishery and veterinary	50 272	17 908	32 364	6 809	2 508	4 301
Ziraat, ormancılık ve su ürünleri						
Agriculture, forestry and fishery	40 804	15 754	25 050	5 647	2 268	3 379
Veterinerlik - Veterinary	9 468	2 154	7 314	1 162	240	922
Sağlık ve sosyal hizmetler - Health and social services	120 635	72 224	48 411	14 962	9 492	5 470
Sağlık - Health	109 588	64 830	44 758	14 126	9 046	5 080
Sosyal hizmetler - Social services	11 047	7 394	3 653	836	446	390
Hizmetler - Services	51 950	17 486	34 464	5 287	1 764	3 523
Personel hizmetleri - Personnel services	29 861	10 933	18 928	2 281	970	1 311
Ulaştırma hizmetleri - Transport services	2 899	372	2 527	333	54	279
Çevre koruma - Environmental protection	12 608	5 970	6 638	1 428	681	747
Güvenlik hizmetleri - Security services	6 582	211	6 371	1 245	59	1 186

Kaynak: ÖSYM, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
2011/'12 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Assessment Selection and Placement Centre
2011/'12 Higher Education Statistics

6.6 Öğretim elemanlarının akademik görevlerine göre sayıları, 2011/'12

Number of teaching staff by academic title, 2011/'12

	Profesör Professor	Doçent Associate professor	Yardımcı doçent Assistant professor	Öğretim görevlisi Instructor	Okutman Language instructor	Uzman Specialist	Araştırma görevlisi Research assistant	Çevirici Translator	Eğitim-öğretim planlamacısı Education-training planner
Toplam - Total	16 783	9 257	24 759	19 013	8 549	3 150	37 249	24	55
Kadın - Females	4 729	2 954	8 982	7 370	5 197	1 500	18 112	16	20
Erkek - Males	12 054	6 303	15 777	11 643	3 352	1 650	19 137	8	35
Üniversiteler									
Universities	16 557	8 985	24 413	17 036	8 415	3 133	37 217	21	21
Kadın - Females	4 722	2 944	8 956	7 217	5 147	1 493	18 103	15	10
Erkek - Males	11 835	6 041	15 457	9 819	3 268	1 640	19 114	6	11
Önlisans programları									
Vocational training school programs	155	166	1 447	8 776	590	263	277	1	-
Kadın - Females	38	54	480	3 220	237	94	121	-	-
Erkek - Males	117	112	967	5 556	353	169	156	1	-
Lisans programları									
Undergraduate programs	16 197	8 710	22 703	8 113	7 534	2 729	31 653	16	20
Kadın - Females	4 606	2 838	8 369	3 941	4 716	1 308	15 267	11	10
Erkek - Males	11 591	5 872	14 334	4 172	2 818	1 421	16 386	5	10
Enstitüler									
Graduate schools and institutes	204	106	244	134	13	69	5 267	3	1
Kadın - Females	78	52	101	51	7	47	2 708	3	-
Erkek - Males	126	54	143	83	6	22	2 559	-	1
Araştırma merkezleri									
Centers for application and research	1	3	19	13	278	72	20	1	-
Kadın - Females	-	-	6	5	187	44	7	1	-
Erkek - Males	1	3	13	8	91	28	13	-	-
Diğer eğitim kurumları									
The other institutions	226	272	346	1 977	134	17	32	3	34
Kadın - Females	7	10	26	153	50	7	9	1	10
Erkek - Males	219	262	320	1 824	84	10	23	2	24
Önlisans programları									
Vocational training school programs	6	29	36	1 422	71	-	-	1	16
Kadın - Females	1	-	1	107	22	-	-	-	5
Erkek - Males	5	29	35	1 315	49	-	-	1	11
Lisans programları									
Undergraduate programs	195	223	274	522	63	14	32	-	-
Kadın - Females	4	9	20	44	28	5	9	-	-
Erkek - Males	191	214	254	478	35	9	23	-	-
Enstitüler									
Graduate schools	25	20	36	33	-	3	-	2	18
Kadın - Females	2	1	5	2	-	2	-	1	5
Erkek - Males	23	19	31	31	-	1	-	1	13

Kaynak: ÖSYM, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
2011/'12 Öğretim Yılı Yükseköğretim İstatistikleri

Source: Assessment Selection and Placement Centre
2011/'12 Higher Education Statistics

6.7 İBBS 2'ye göre eğitim seviyesine göre öğretmen sayısı [2012/'13 Öğretim yılı]

Number of teacher by SR 2 and education level [The educational year 2012/'13]

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2	Okulöncesi	İlkokul	Ortaokul	Genel ortaöğretim	Mesleki ve teknik ortaöğretim
	Pre-primary education	Primary school	Lower secondary school	General secondary education	Vocational and technical secondary education
TR Türkiye - Turkey	62 933	282 043	269 759	119 393	135 502
TR10 İstanbul	9 669	38 008	34 901	19 797	18 547
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 039	4 834	4 077	2 366	2 635
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 250	5 384	5 677	2 817	3 454
TR31 İzmir	3 184	13 471	12 540	6 448	7 101
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 674	10 881	10 913	4 972	5 673
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 230	10 926	10 822	4 301	6 444
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 643	12 133	11 440	5 240	7 851
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 669	11 269	11 495	4 770	7 025
TR51 Ankara	5 468	18 124	16 028	9 681	10 464
TR52 Konya, Karaman	1 885	9 355	9 369	3 248	4 719
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	2 919	10 204	10 776	5 181	5 248
TR62 Adana, Mersin	3 016	15 160	14 210	7 263	6 405
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 516	13 420	12 035	4 452	5 382
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 368	6 606	6 879	2 817	3 279
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	1 744	9 660	10 006	3 935	5 218
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	705	3 468	3 536	1 641	2 275
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	537	2 251	2 762	1 014	1 915
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 284	10 995	11 112	4 764	6 077
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	2 030	9 115	10 821	4 513	6 670
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	961	5 202	5 555	2 072	1 976
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	1 013	5 778	5 229	1 341	1 354
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 570	7 554	7 304	4 103	3 048
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	2 066	10 265	9 330	2 207	2 981
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 150	10 912	10 342	3 315	3 900
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	3 417	16 318	12 770	4 313	3 164
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 926	10 750	9 830	2 822	2 697

Kaynak: MEB, Millî Eğitim İstatistikleri, 2012/'13

Not. Kadrolu öğretmenleri kapsar.

Source: MONE, National Education Statistics, 2012/'13

Note. It covers only permanent teaching staff.

6.8 İBBS 2'ye göre eğitim seviyesine göre okul ve öğrenci sayısı
[2012/'13 Öğretim yılı]

İBBS-2. Düzey SR - Level 2	Okulöncesi Pre-primary education			İlkokul Primary school			Ortaokul Lower secondary school		
	Öğrenci - Student			Öğrenci - Student			Öğrenci - Student		
	Okul School	Erkek Males	Kadın Females	Okul School	Erkek Males	Kadın Females	Okul School	Erkek Males	Kadın Females
TR Türkiye - Turkey	27 197	562 179	515 754	29 169	2 862 730	2 731 180	16 987	2 815 534	2 751 452
TR10 İstanbul	2 626	74 564	67 231	1 556	485 528	460 645	1 537	486 258	477 529
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	503	10 064	9 258	406	45 351	42 768	317	45 741	43 612
TR22 Balıkesir, Çanakkale	620	10 137	9 483	628	42 960	40 483	415	44 612	44 111
TR31 İzmir	1 188	26 808	24 284	818	114 020	108 089	562	119 553	116 624
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	1 195	21 214	19 649	1 061	86 371	81 261	688	86 829	84 158
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1 282	21 019	19 288	1 395	95 443	89 932	881	94 974	91 776
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	937	24 921	22 736	821	116 063	109 635	660	117 012	113 849
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 130	26 196	24 272	987	114 393	108 696	787	116 609	116 264
TR51 Ankara	1 318	34 531	31 789	839	159 285	150 591	605	159 281	157 608
TR52 Konya, Karaman	1 015	17 645	16 049	979	90 235	85 854	592	87 319	85 802
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 061	25 879	23 729	960	93 569	88 203	700	91 415	88 854
TR62 Adana, Mersin	1 169	32 024	29 504	1 137	150 744	143 287	805	146 786	142 357
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 337	31 264	28 425	1 447	139 720	132 562	898	128 588	125 058
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	755	12 180	11 313	736	55 461	52 852	523	54 994	53 296
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	944	16 022	14 662	1 208	89 952	85 776	708	86 436	85 276
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	398	6 033	5 751	411	29 444	27 719	258	31 097	30 479
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	272	4 502	4 128	381	20 719	19 987	215	21 573	21 507
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 305	20 852	19 018	1 516	88 240	83 838	720	95 082	94 576
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 051	18 429	17 197	1 024	76 484	72 999	776	81 618	80 712
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	615	7 798	7 011	1 079	44 281	43 286	429	43 437	43 404
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	770	9 126	8 588	1 360	64 392	63 625	489	61 599	58 655
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	700	13 417	12 312	1 039	63 298	59 977	471	64 219	63 505
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 296	20 057	18 455	2 072	128 111	125 904	751	118 897	114 883
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	876	20 649	19 016	1 235	128 908	122 906	590	118 727	115 478
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	1 744	37 724	35 136	2 418	208 308	203 872	850	191 388	183 847
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 090	19 124	17 470	1 656	131 450	126 433	760	121 490	118 232

Kaynak: MEB, Milli Eğitim İstatistikleri, 2012/'13

6.8 Number of student and school by SR 2 and education level
[The educational year 2012/'13]

Ortaöğretim			Genel ortaöğretim			Mesleki ve teknik ortaöğretim		
Secondary education			General secondary education			Vocational and technical secondary education		
Okul School	Öğrenci - Student		Okul School	Öğrenci - Student		Okul School	Öğrenci - Student	
	Erkek Males	Kadın Females		Erkek Males	Kadın Females		Erkek Males	Kadın Females
10 418	2 643 414	2 352 209	4 214	1 401 933	1 324 039	6 204	1 241 481	1 028 170
1 317	490 936	454 856	624	279 539	262 644	693	211 397	192 212
249	49 011	43 037	87	22 141	24 368	162	26 870	18 669
299	47 488	44 446	105	21 657	24 983	194	25 831	19 463
501	126 402	116 250	190	61 645	64 696	311	64 757	51 554
417	84 056	79 301	166	41 077	46 203	251	42 979	33 098
520	90 934	83 852	178	37 885	42 541	342	53 049	41 311
512	123 287	111 346	168	50 348	55 697	344	72 939	55 649
527	123 233	111 538	178	52 692	55 129	349	70 541	56 409
651	173 535	158 776	260	97 253	97 094	391	76 282	61 682
366	76 751	73 286	136	34 666	33 752	230	42 085	39 534
407	91 241	86 386	171	50 584	50 068	236	40 657	36 318
466	135 986	123 769	221	73 824	78 213	245	62 162	45 556
376	109 376	96 285	164	54 636	51 908	212	54 740	44 377
301	50 288	45 839	134	24 295	25 459	167	25 993	20 380
417	85 614	76 261	160	42 124	42 073	257	43 490	34 188
185	32 052	29 527	67	13 529	15 998	118	18 523	13 529
190	22 810	20 699	58	8 806	10 810	132	14 004	9 889
449	94 903	89 221	171	44 350	48 716	278	50 553	40 505
514	91 630	86 343	187	38 361	42 509	327	53 269	43 834
195	40 342	32 675	90	22 684	18 537	105	17 658	14 138
158	36 417	29 553	69	21 832	17 266	89	14 585	12 287
286	70 405	61 660	154	44 764	39 073	132	25 641	22 587
276	77 628	54 107	96	44 201	26 812	180	33 427	27 295
297	96 228	83 225	132	61 783	48 807	165	34 445	34 418
302	127 411	93 434	148	89 783	58 491	154	37 628	34 943
240	95 450	66 537	100	67 474	42 192	140	27 976	24 345

Source: MONE, National Education Statistics, 2012/'13

6.9 Ortaöğretim son sınıfta okuyan öğrencilerin ÖSS sonucuna göre fakülte ve yüksekokula yerleşme oranı, 2008-2012

According to Student Selection Examination, the percentage of students entering faculty and vocational training school from last grade in the secondary education, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
ÖSS'ye giren öğrenci sayısı					
Number of student getting selection examination	209 653	540 635	652 955	729 122	744 298
Fakülte ve yüksekokula yerleşen					
Entering student to faculty and vocational training school	131 768	315 531	365 849	396 190	421 969
(%)	62.85	58.36	56.03	54.34	56.69
Önlisans - Vocational training school					
(%)	39 351	118 157	158 283	179 734	198 077
(%)	29.86	37.45	43.26	45.37	46.94
Lisans - Undergraduate					
(%)	72 054	152 921	166 132	169 661	176 526
(%)	54.68	48.46	45.41	42.82	41.83
Açıköğretim - Open education					
(%)	20 363	44 453	41 434	46 795	47 366
(%)	15.45	14.09	11.33	11.81	11.22

Kaynak: ÖSYM, Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi ortaöğretim kurumlarına göre 2008-2012 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Sonuçları

Source: Assessment Selection and Placement Centre, Student Selection and Placement Center Examination Results by secondary education institutions, 2008-2012

6.10 Yurtdışında öğrenim yapan özel öğrenci sayıları, 2008-2012

Number of private students educated abroad, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males	21 692	19 742	18 518	16 047	21 087
Lisans - Undergraduate	16 646	15 562	14 576	12 775	17 157
Yüksek lisans - Master	3 501	2 959	2 729	2 285	2 674
Doktora - Doctorate	1 545	1 221	1 213	987	1 256
Kadın - Females	2 199	2 129	1 918	1 738	2 956
Lisans - Undergraduate	1 904	1 854	1 665	1 487	2 449
Yüksek lisans - Master	222	213	205	197	325
Doktora - Doctorate	73	62	48	54	182

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Ortaöğretim Genel Müdürlüğü
Not. 01.06.2009 tarihi itibarıyla yurtdışı eğitim atâsâlikleri ve müşâvirliklere devredilmiştir.

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Secondary Education
Note. This has been transferred to attaches and undersecretariats of abroad education as of 01.06.2009

6.11 Yurtdışında öğrenim yapan resmi burslu öğrenci sayıları, 2011-2012

Number of Turkish Government sponsored students educated abroad, 2011-2012

	2011				2012			
	Yabancı Dil Language	Y. lisans Master	Doktora Doctorate	Staj Internship	Yabancı Dil Language	Y. lisans Master	Doktora Doctorate	Staj Internship
Toplam - Total	420	1 054	751	1	450	1 027	985	-
ABD - USA	248	696	462	1	231	644	600	-
Almanya - Germany	16	36	26	-	23	47	37	-
Avustralya - Australia	2	8	22	-	3	4	18	-
Fransa - France	4	7	16	-	2	4	15	-
İngiltere - UK	136	283	207	-	161	278	294	-
Hollanda - Netherlands	-	1	3	-	-	6	4	-
Japonya - Japan	-	3	2	-	-	3	3	-
Kanada - Canada	14	17	7	-	21	20	9	-
Çin - China	-	-	-	-	2	2	-	-
İsveç - Sweden	-	-	1	-	1	-	1	-
İsviçre - Switzerland	-	-	4	-	-	4	1	-
İtalya - Italy	-	-	1	-	-	1	1	-
İspanya - Spain	-	1	-	-	-	3	1	-
Rusya - Russia	-	2	-	-	-	6	-	-
Avusturya - Austria	-	-	-	-	-	3	-	-
Belçika - Belgium	-	-	-	-	-	-	1	-
Ürdün - Jordan	-	-	-	-	4	1	-	-
İrlanda - Ireland	-	-	-	-	2	-	-	-
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	-	-	-	-	-	1	-	-

Kaynak: Milli Eğitim Bakanlığı; Yükseköğretim Genel Müdürlüğü

Source: The Ministry of National Education; General Directorate of Higher Education

6.12 Yaygın eğitim kurumları - Non-formal education institutions
[2010/'11 öğretim yılı sonu - End of the 2010/'11 education season]

Kurum/merkez türü Kind of institution/center	Kurum Institution	Kursiyer - Participant			Öğretmen - Teacher			Derslik Classroom
		Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	
Yaygın eğitim toplamı								
Non-formal education total	13 738	8 524 527	4 144 631	4 379 896	105 769	60 721	45 048	91 672
Resmi yaygın eğitim toplamı								
Public non-formal education total	2 078	4 911 750	1 898 596	3 013 154	14 241	8 930	5 311	6 532
Özel yaygın eğitim toplamı								
Private non-formal education total	11 660	3 612 777	2 246 035	1 366 742	91 528	51 791	39 737	85 140
Mesleki Eğitim Merkezi								
Vocational Training Center ⁽³⁾	310	287 430	233 597	53 833	4 450	3 600	850	2 151
Kız Teknik Genel Müdürlüğü toplamı - General								
Directorate of Technical Education for Girls total	351	31 634	1 244	30 390	630	37	593	174
Pratik Kız Sanat Okulu (Kız Teknik)								
Practical Trade Schools (for girls)	335	30 013	1 178	28 835	109	6	103	41
Olgunlaşma Enstitüsü - Maturation Institutions								
	16	1 621	66	1 555	521	31	490	133
Erkek Teknik Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Technical Education for Boys ⁽¹⁾	12	509	-	509	-	-	-	-
Pratik Kız Sanat Okulu (Erkek teknik)								
Practical Trade Schools (for boys) ⁽¹⁾	-	509	-	509	-	-	-	-
Yetişkinler Teknik Eğitim Merkezi								
Adults Technical Education Center ⁽¹⁾	12	-	-	-	-	-	-	-
Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü - General								
Directorate of Apprenticeship and non-formal Education	969	4 502 273	1 603 096	2 899 177	6 298	3 591	2 707	3 439
Halk Eğitimi Merkezi - Public Training Center								
	969	4 502 273	1 603 096	2 899 177	6 298	3 591	2 707	3 439
Özel Eğitim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Special Education	211	15 766	8 972	6 794	816	505	311	652
İş Eğitim Merkezi [öğretilebilir zihinsel engelliler (iş eğitim merkezi)] - Job Training Centers (for teachable mental handicap)								
	135	4 302	2 804	1 498	104	51	53	53
Otistik Çocuklar İş Eğitim Merkezi								
Job Training Centers for Autistic Children ⁽¹⁾	14	657	512	145	-	-	-	-
Bilim ve Sanat Merkezi (üstün yetenekliler)								
Arts and Science Centers (for gifted)	62	10 807	5 656	5 151	712	454	258	599
Rehberlik Araştırma Merkezi								
Guidance Research Center	216	301 989	181 440	120 549	1 949	1 131	818	69
Turizm Eğitim Merkezi (Tic. Turz. Gn. Md.)								
Tourism Training Center (General Directorate of Commerce and Tourism Education)	9	1 190	952	238	98	66	32	47
Meslek Kursları (3308 sayılı yasaya göre)								
Vocational Courses (by law of 3308) ^{(1) (2)}	-	72 948	50 735	22 213	-	-	-	-
Özel Öğretim Genel Müdürlüğü								
General Directorate of Private Education	11 660	3 612 777	2 246 035	1 366 742	91 528	51 791	39 737	85 140
Muhtelif Kurslar - Various Courses								
	2 150	293 221	156 160	137 061	5 629	2 661	2 968	9 527
Motorlu Taşıt Sürücüler Kursları								
Motor Vehicle Driving Courses	3 270	1 815 867	1 308 772	507 095	21 038	16 220	4 818	9 637
Özel Dersaneler - Private Education Centers								
	3 961	1 219 472	613 968	605 504	50 163	28 058	22 105	44 740
Özel Eğitim Okulu (Yaygın Eğitim)								
Special Education School (Non-formal Education)	112	23 638	14 279	9 359	-	-	-	-
Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezi								
Special Education and Rehabilitation Center	1 605	241 746	142 731	99 015	13 448	4 406	9 042	19 433
Etüt Eğitim Merkezi								
Preliminary Study Education Center	562	18 833	10 125	8 708	1 250	446	804	1 803

Not. Yaygın eğitim bilgileri, biten eğitim ve öğretim yılı itibarıyla alınmaktadır, 2010/'11.

(1) Bağlı bulundukları meslek lisesinde gösterilmiştir.

(2) Bu kurslar, mesleki ve teknik okullar ile yaygın eğitim kurumlarının açıldığından kurum ve öğretmen sayısı verilmemiştir.

(3) Mesleki eğitim merkezleri bağımsız olarak gösterilmiştir.

Note. Non-formal education data are given by the end of educational year 2010/'11.

(1) Shown in their vocational high schools.

(2) Since vocational courses opened in their institutions, number of institutions and teachers are not shown.

(3) Vocational training centers are shown independently.

6.13 Kütüphaneler, kitap sayısı ve kütüphanelerden yararlananlar, 2007-2011

Libraries, number of books and library users, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Milli Kütüphane - National Library					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1	1	1	1	1
Kitap - Books	1 217 692	1 226 676	1 253 232	1 284 639	1 328 895
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	408 690	468 301	695 782	771 331	664 178
Halk kütüphanesi - Public libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	1 162	1 156	1 149	1 136	1 118
Kitap - Books	13 198 814	13 662 483	14 093 896	14 528 550	15 621 478
Kütüphanelerden yararlananlar - Library users	20 228 517	19 034 750	19 929 836	19 280 441	18 826 715
Üniversite kütüphanesi - University libraries					
Kütüphane sayısı - Number of libraries	320	416	435	473	487
Kitap - Books	8 565 905	9 313 197	9 929 087	10 837 368	11 697 790

6.14 Konulara göre kitap ve süreli yayınlar, 2008-2012

Books and periodicals by subject, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kitaplar - Books ⁽¹⁾	17 110	18 700	21 742	44 635	52 051
Süreli yayınlar - Periodical publications	4 086	5 385	5 550	6 095	6 485
Genel konular - General subjects					
Kitap - Book ⁽¹⁾	285	586	215	2 313	3 399
Süreli yayınlar - Periodical publications	2 341	201	60	1 041	1 259
Felsefe ve ahlak - Philosophy and morals					
Kitap - Book ⁽¹⁾	355	678	784	2 878	3 359
Süreli yayınlar - Periodical publications	25	112	214	433	458
Din ve ilahiyat - Religion and theology					
Kitap - Book ⁽¹⁾	1 249	3 074	2 108	4 045	4 190
Süreli yayınlar - Periodical publications	233	193	256	387	403
Toplumsal bilimler - Social sciences					
Kitap - Book ⁽¹⁾	6 266	6 399	6 269	9 714	12 955
Süreli yayınlar - Periodical publications	651	3 681	3 780	1 187	1 252
Dil - Philology					
Kitap - Book ⁽¹⁾	384	444	495	2 341	2 445
Süreli yayınlar - Periodical publications	30	115	42	372	390
Kuramsal bilimler - Theoretical sciences					
Kitap - Book ⁽¹⁾	250	287	449	2 285	2 334
Süreli yayınlar - Periodical publications	45	164	212	432	452
Uygulamalı bilimler - Applied sciences					
Kitap - Book ⁽¹⁾	1 427	1 373	1 614	3 432	3 738
Süreli yayınlar - Periodical publications	316	308	324	795	808
Güzel sanatlar, spor ve turizm					
Kitap - Book ⁽¹⁾	755	769	944	2 908	2 971
Süreli yayınlar - Periodical publications	117	162	205	641	650
Edebiyat - Literature					
Kitap - Book ⁽¹⁾	4 774	3 846	6 597	10 560	13 502
Süreli yayınlar - Periodical publications	180	395	365	456	456
Tarih, coğrafya ve biyografi					
Kitap - Book ⁽¹⁾	1 365	1 244	2 267	4 159	3 158
Süreli yayınlar - Periodical publications	148	54	92	351	357

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı; Basma Yazı ve Resimleri Derleme Müdürlüğü

(1) Kitap sayıları resmi kuruluş yayınlarını da kapsar.

Source: Ministry of Culture and Tourism; Directorate for Compilation of Printed Works and Pictures

(1) Data on books also covers the publications of official organizations.

6.15 Gazetelerin ve dergilerin coğrafi kapsama (yayın bölgesi) göre sayısı, 2007-2011

Number of newspapers and magazines by geographical coverage (region of publishing), 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Gazete - Newspapers					
Toplam - Total	2 336	2 479	2 604	2 780	2 905
Yerel - Local	2 140	2 304	2 368	2 501	2 618
Bölgesel - Regional	58	58	73	92	91
Ulusal - National	138	117	163	187	196
Dergi - Magazines					
Toplam - Total	3 338	3 186	3 469	3 679	3 873
Yerel - Local	1 404	1 239	1 284	1 316	1 377
Bölgesel - Regional	229	258	278	265	259
Ulusal - National	1 705	1 689	1 907	2 098	2 237

6.16 Gazetelerin ve dergilerin yayın kapsamına göre yıllık tiraj sayısı, 2007-2011

Annual circulation of newspapers and magazines by region of publishing, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Gazete - Newspapers					
Toplam - Total	2 341 577 955	2 550 125 909	2 139 981 977	2 432 181 300	2 130 183 241
Yerel - Local	326 759 547	363 258 695	326 925 950	404 376 944	367 894 430
Bölgesel - Regional	75 892 636	39 782 116	51 737 336	81 191 505	40 698 665
Ulusal - National	1 938 925 772	2 147 085 098	1 761 318 691	1 946 612 851	1 721 590 146
Dergi - Magazines					
Toplam - Total	129 124 644	115 308 545	126 935 310	139 513 004	135 354 912
Yerel - Local	22 751 743	20 623 108	23 676 110	23 335 642	25 863 482
Bölgesel - Regional	3 826 857	3 507 871	3 694 693	4 808 879	4 547 645
Ulusal - National	102 546 044	91 177 566	99 564 507	111 368 483	104 943 785

6.17 Sinema salonu, gösterilen film ve seyirci sayısı, 2007-2011

Movie houses, movies and attendances, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Sinema salonu sayısı					
Number of movie houses	1 140	1 514	1 647	1 834	1 917
Gösterilen film sayısı					
Number of movies	28 733	32 003	34 947	35 999	37 892
Yerli film - National production	8 340	9 455	13 275	12 885	13 027
Yabancı film - Foreign production	20 393	22 548	21 672	23 114	24 865
Seyirci sayısı - Number of attendances	20 659 569	31 132 231	31 334 447	35 787 380	37 439 786

Kaynak: Sinema müdürlükleri

Source: Directorates of cinemas

6.18 Tiyatro salonu, oynanan eser, gösterim ve seyirci sayısı, 2006/'07-2010/'11

Theaters, shows, performances and attendances, 2006/'07-2010/'11

	2006/'07	2007/'08	2008/'09	2009/'10	2010/'11
Tiyatro salonu sayısı - Number of theater halls	130	204	201	430	511
Oynanan eser sayısı - Number of shows	848	2 122	2 217	3 694	4 252
Telif - Original	607	1 818	1 703	2 918	3 470
Çeviri - Translated	241	304	514	776	782
Gösterim sayısı - Number of performances	10 289	17 410	18 803	25 378	23 361
Seyirci sayısı - Number of attendances	2 419 262	3 380 214	4 320 729	5 248 226	5 385 588

Kaynak: Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü,
belediye, resmi kurum ve özel tiyatro müdürlükleriSource: General Directorate of State Theaters,
municipalities, directorates of official and private theaters**6.19 Opera ve bale salonu, oynanan eser, gösterim ve seyirci sayısı 2006/'07-2010/'11**

Operas and ballets halls, shows, performances and attendances, 2006/'07-2010/'11

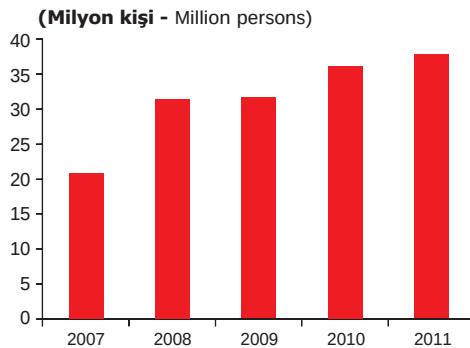
	2006/'07	2007/'08	2008/'09	2009/'10	2010/'11
Opera ve bale salonu sayısı					
Number of operas and ballets halls	7	10	7	12	9
Oynanan eser sayısı - Number of shows	84	203	143	251	208
Gösterim sayısı - Number of performances	289	650	441	757	749
Seyirci sayısı - Number of attendances	451 271	325 364	181 605	324 007	310 623

Kaynak: Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

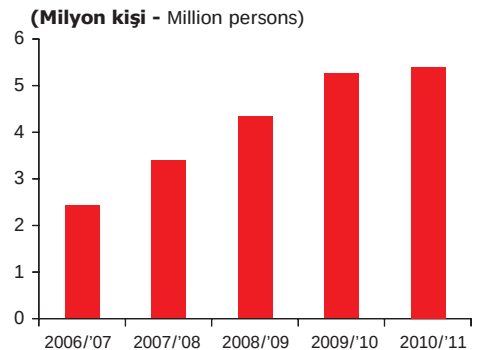
Source: General Directorate of State Operas and Ballets

6.1 Sinema seyirci sayısı

Cinemas number of attendances

6.2 Tiyatro seyirci sayısı

Theaters number of attendances

Veri için tablo 6.17'ye bakınız.

For data, see table 6.17.

6.20 Müzeler ve mevcut eserler, 2007-2011

Museums and artifacts, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Müze sayısı - Museums	165	159	183	185	189
Etnografya - Ethnography	34	38	39	39	44
Arkeoloji - Archaeology	61	57	60	60	60
Genel - General	70	64	84	86	85
Mevcut eser sayısı - Available artifacts	2 767 149	2 989 749	3 044 197	3 096 599	3 149 982

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

6.21 Müze ve müzelere bağlı halka açık ören yeri ziyaretçileri ve gelirleri, 2007-2011

Museums and ruins under the responsibility of the museums open to the public, visitors and receipts, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Ziyaretçi sayısı - Number of visitors	18 023 618	22 736 238	23 000 957	25 107 203	28 459 311
Ücretli - Paying entrance fee	12 111 952	15 823 171	16 504 935	17 209 442	21 984 444
Ücretsiz - Free	5 911 666	6 913 067	6 496 022	7 897 761	6 474 867
Gelir (TL) - Income (TL)	71 890 414	116 331 539	148 955 195	170 817 942	252 616 445

Kaynak: Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Cultural Heritage and Museums

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	138	Explanation
Grafik		Graph
7.1 Gelen ve giden yabancılar, 2008-2012	139	7.1 Arriving and departing foreigners, 2008-2012
7.2 Gelen ve giden vatandaşlar, 2008-2012	140	7.2 Arriving and departing citizens, 2008-2012
7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen yabancı ziyaretçiler, 2008-2012	141	7.3 Arrivals foreign visitors by selected nationalities, 2008-2012
Tablo		Table
7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar, 2008-2012	139	7.1 Arriving and departing foreigners by months, 2008-2012
7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar, 2008-2012	140	7.2 Arriving and departing citizens by months, 2008-2012
7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancılar, 2008-2012	141	7.3 Arrivals and departures foreigners by selected nationalities, 2008-2012
7.4 Aylara göre çıkış yapan ziyaretçi sayısı, turizm geliri ve kişi başı ortalama harcama, 2008-2012	142	7.4 Number of departing visitors, tourism income and average expenditure per capita by months, 2008-2012
7.5 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler, 2009-2012	143	7.5 Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit, 2009-2012
7.6 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı, 2009-2012	143	7.6 Arriving citizens by purpose of visit, 2009-2012
7.7 Aylara göre ziyaretçi sayısı, turizm gideri ve kişi başı ortalama harcama, 2008-2012	144	7.7 Number of citizen visitors, tourism expenditures and average expenditure per capita by months, 2008-2012

AÇIKLAMA

TURİZM

Turizm İstatistiklerinde yer alan veriler üç ayrı çalışma ile derlenmektedir;

- Sınır İstatistikleri
- Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi Çalışması
- Vatandaş Giriş Anketi Çalışması

Sınır İstatistikleri

Türkiye'ye gelen-giden yabancı ve vatandaşlarla ilgili, giriş-çıkış sınır kapılarında milliyet ayırımında elde edilen, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından Kültür ve Turizm Bakanlığına gönderilen bu bilgiler Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından aylık haber bülteni olarak yayımlanmaktadır.

Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi

Çalışma 2001 yılından itibaren yapılmaktadır. Bu çalışma ile; yurt dışında ikamet eden, ülkemizi ziyaret edip yurt dışına çıkış yapan yabancılar ve Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan il, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumu vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm gelirlerini tespit etmek amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık).

Vatandaş Giriş Anketi

Çalışma 2003 yılından itibaren uygulanmaktadır. Bu çalışmada; yurt dışını ziyaret edip ülkemize giriş yapan ve yurt içinde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti pasaportu taşıyan vatandaşlarımızın profilini (yaş, cinsiyet, eğitim durumu, genel çalışma durumu), gezi karakteristiklerini (seyahat amacı, kalınan ülke, tesis türleri, geceleme sayıları, harcama durumları vb.) belirlemek ve ülkemiz turizm giderlerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. 15 yaşından küçükler kapsam dışı tutulmaktadır.

Çalışma yılda dört dönem olarak uygulanmakta ve yayımlanmaktadır. I. Dönem (Ocak-Şubat-Mart), II. Dönem (Nisan-Mayıs-Haziran), III. Dönem (Temmuz-Ağustos-Eylül), IV. Dönem (Ekim-Kasım-Aralık).

Tanım ve Kavramlar

Turizm geliri: Yurt dışında ikamet eden vatandaş ve yabancıların ülkemizde turizm amaçlı yapmış oldukları harcamalardır. (Gayrimenkul ve başlı başına)

Turizm gideri: Türkiye'de ikamet edip yurtdışını ziyaret eden vatandaşlarımızın yapmış oldukları turizm amaçlı harcamalardır.

EXPLANATION

TOURISM

Data on tourism can be classified in 3 main topics;

- Border Statistics
- Departing Visitors Survey
- Arriving Citizen Survey

Border Statistics

Getting data on arriving-departing foreign and citizen from entry-exit border gates by nationality is sent by General Directorate of Public Security to Ministry of Culture and Tourism. The data is released monthly news bulletin by the Ministry of Culture and Tourism.

Departing Visitors Survey

The departing visitors survey has been conducted since 2001. With this survey it is aimed to determine the profile of citizens and foreigners (age, sex, education and general occupational status) who are departing from the country, and characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and also tourism receipts of the country. Visitors who are below 15 years of age are being excluded.

Surveys are being conducted and released quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Arriving Citizen Survey

The Arriving Citizen Survey has been conducted since 2003. With this survey, citizens travelled abroad and entered to country are being compiled. With this survey it is aimed to determine profile of citizens (age, sex, education and general occupational status), characteristics of their voyage (purpose of visit, province they stayed, amount of expenditure, etc.) and tourism expenditures of the country. Citizens who are below 15 years of age are being excluded.

This survey are being conducted and released quarterly. First quarter is (January-February-March), second quarter is (April-May-June) third quarter is (July-August-September), fourth quarter is (October-November-December).

Definitions and Concepts

Tourism income: Tourism income is defined as the total expenditure made in Turkey by a foreign and citizen visitors resident in abroad (excluding real estate and donation expenditures).

Tourism expenditure: Tourism expenditures are defined as the total expenditure made in abroad by citizens resident in Turkey.

7.1 Aylara göre gelen ve giden yabancılar, 2008-2012

Arriving and departing foreigners by months, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Gelen yabancılar - Arriving foreigners	26 336 677	27 077 114	28 632 204	31 456 076	31 782 832
Ocak - January	782 786	751 817	809 974	975 723	981 611
Şubat - February	896 482	898 927	953 848	1 079 505	997 571
Mart - March	1 305 297	1 207 729	1 414 616	1 617 782	1 460 563
Nisan - April	1 647 903	1 750 281	1 744 628	2 290 722	2 168 715
Mayıs - May	2 748 564	2 718 788	3 148 337	3 283 125	3 232 926
Haziran - June	3 305 832	3 263 089	3 500 024	3 780 637	3 882 592
Temmuz - July	4 084 764	4 343 025	4 358 275	4 597 475	4 571 389
Ağustos - August	3 762 136	3 760 372	3 719 180	4 076 783	4 470 202
Eylül - September	2 981 044	3 136 010	3 486 319	3 923 546	3 991 415
Ekim - October	2 462 497	2 617 193	2 840 095	3 039 754	3 050 981
Kasım - November	1 267 996	1 403 740	1 491 005	1 596 295	1 631 647
Aralık - December	1 091 376	1 226 143	1 165 903	1 194 729	1 343 220
Giden yabancılar - Departing foreigners	26 431 124	27 347 977	28 510 852	31 324 528	31 655 188
Ocak - January	919 539	906 602	940 379	1 079 135	1 097 254
Şubat - February	858 751	857 114	897 345	1 004 108	932 503
Mart - March	1 221 568	1 179 459	1 269 770	1 515 953	1 344 975
Nisan - April	1 411 495	1 564 694	1 634 199	2 002 607	1 930 140
Mayıs - May	2 509 997	2 416 640	2 711 058	2 988 727	2 907 105
Haziran - June	2 902 948	2 999 541	3 292 445	3 512 503	3 575 063
Temmuz - July	3 545 795	3 615 548	3 809 378	4 250 199	4 269 176
Ağustos - August	4 450 081	4 605 083	4 320 205	4 427 495	4 668 960
Eylül - September	3 286 998	3 349 978	3 612 808	4 142 092	4 337 978
Ekim - October	2 839 973	3 115 112	3 264 167	3 464 540	3 457 392
Kasım - November	1 444 305	1 581 734	1 637 993	1 802 660	1 870 949
Aralık - December	1 039 674	1 156 472	1 121 105	1 134 509	1 263 693

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

7.1 Gelen ve giden yabancılar - Arriving and departing foreigners

7.2 Aylara göre gelen ve giden vatandaşlar, 2008-2012

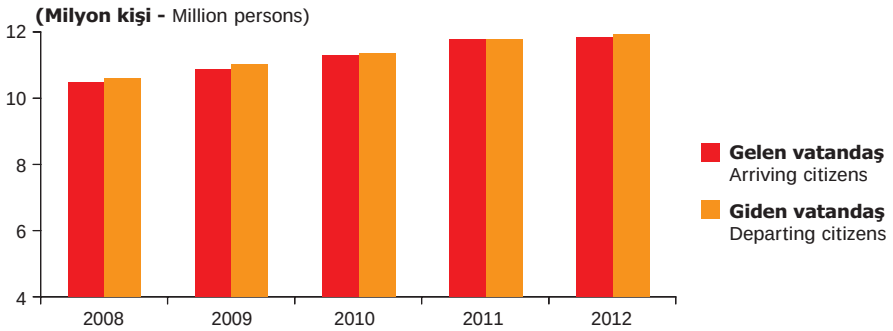
Arriving and departing citizens by months, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Gelen vatandaş - Arriving citizens	9 690 814	10 242 183	10 921 427	11 592 653	11 731 463
Ocak - January	631 577	594 996	562 832	842 144	762 474
Şubat - February	596 737	602 088	691 153	812 089	731 342
Mart - March	653 941	695 799	802 575	939 315	926 268
Nisan - April	772 970	738 422	826 613	987 846	952 039
Mayıs - May	829 450	840 635	925 865	1 016 975	1 009 369
Haziran - June	1 045 480	987 544	1 014 804	1 092 361	1 175 117
Temmuz - July	1 270 939	1 408 858	1 415 599	1 327 117	1 313 484
Ağustos - August	924 622	928 754	957 177	1 024 455	1 174 597
Eylül - September	698 884	834 527	949 018	971 920	930 475
Ekim - October	776 859	814 008	886 188	850 296	1 039 022
Kasım - November	623 978	852 608	990 183	913 310	883 025
Aralık - December	865 377	943 944	899 420	814 825	834 251
Giden vatandaş - Departing citizens	9 869 521	10 493 175	11 000 817	11 640 532	11 860 888
Ocak - January	686 669	691 488	622 352	899 394	843 954
Şubat - February	605 603	589 483	720 939	861 376	803 999
Mart - March	712 706	712 892	786 653	931 223	867 546
Nisan - April	739 543	767 620	796 558	915 700	924 118
Mayıs - May	748 758	731 748	818 357	910 916	898 984
Haziran - June	774 636	780 147	835 389	902 201	998 869
Temmuz - July	926 450	947 903	1 049 476	1 151 391	1 137 890
Ağustos - August	1 356 563	1 440 983	1 371 489	1 158 726	1 214 995
Eylül - September	953 920	995 356	1 057 926	1 188 254	1 279 882
Ekim - October	857 692	1 036 686	1 062 306	1 029 393	1 144 186
Kasım - November	781 168	952 826	1 020 109	919 268	925 067
Aralık - December	725 813	846 043	859 263	772 690	821 398

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

7.2 Gelen ve giden vatandaşlar - Arriving and departing citizens

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen ve giden yabancılar, 2008-2012

Arrivals and departures foreigners by selected nationalities, 2008-2012

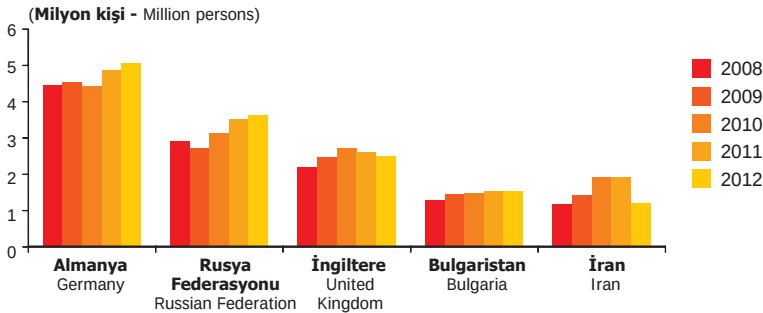
	2008	2009	2010	2011	2012
Gelen yabancılar - Arriving foreigners	26 336 677	27 077 114	28 632 204	31 456 076	31 782 832
ABD - USA	679 445	667 159	642 768	757 143	771 837
Almanya - Germany	4 415 525	4 488 350	4 385 263	4 826 315	5 028 745
Avusturya - Austria	520 334	548 117	500 321	528 966	505 560
Azerbeycan - Azerbaijan	459 593	424 155	486 381	578 685	593 238
Belçika - Belgium	596 442	592 078	543 003	585 860	608 071
Bulgaristan - Bulgaria	1 255 343	1 406 604	1 433 970	1 491 561	1 492 073
Fransa - France	885 006	932 809	928 376	1 140 459	1 032 565
Gürcistan - Georgia	830 184	995 381	1 112 193	1 152 661	1 404 882
Hollanda - Netherlands	1 141 580	1 127 150	1 073 064	1 222 823	1 273 593
İngiltere - United Kingdom	2 169 924	2 426 749	2 673 605	2 582 054	2 456 519
İran - Iran	1 134 965	1 383 261	1 885 097	1 879 304	1 186 343
İsrail - Israel	558 183	311 582	109 559	79 140	83 740
İsveç - Sweden	404 092	401 740	447 270	571 917	617 811
İtalya - Italy	600 261	634 886	671 060	752 238	714 041
Romanya - Romania	447 419	366 698	355 144	390 248	385 055
Rusya Federasyonu - Russian Federation	2 879 278	2 694 733	3 107 043	3 468 214	3 599 925
Ukrayna - Ukraine	730 689	574 700	568 227	602 404	634 663
Yunanistan - Greece	572 212	616 489	670 297	702 017	669 823
Diğer ülkeler - Other countries	6 056 202	6 484 473	7 039 563	8 144 067	8 724 348
Giden yabancılar - Departing foreigners	26 431 124	27 347 977	28 510 852	31 324 528	31 655 188
ABD - USA	693 199	675 566	646 859	761 549	777 921
Almanya - Germany	4 396 948	4 481 571	4 370 248	4 815 156	5 025 660
Avusturya - Austria	505 764	537 721	497 931	530 800	504 026
Azerbeycan - Azerbaijan	467 547	430 241	477 441	565 484	585 513
Belçika - Belgium	578 680	592 651	544 728	594 679	612 807
Bulgaristan - Bulgaria	1 512 243	1 623 640	1 448 923	1 488 228	1 498 461
Fransa - France	877 408	935 047	923 037	1 132 458	1 029 216
Hollanda - Netherlands	1 166 101	1 157 131	1 087 823	1 229 730	1 287 704
İngiltere - United Kingdom	2 190 254	2 445 015	2 680 588	2 592 850	2 469 711
İran - Iran	1 029 716	1 369 896	1 870 953	1 863 926	1 183 810
İsrail - Israel	559 737	316 466	110 322	79 420	83 837
İsveç - Sweden	407 590	407 984	447 065	573 963	619 567
İsviçre - Switzerland	255 649	288 529	272 528	329 469	355 137
İtalya - Italy	597 325	629 516	665 478	749 419	710 452
Romanya - Romania	449 206	369 887	356 616	390 395	387 136
Rusya Federasyonu - Russian Federation	2 863 857	2 696 784	3 087 737	3 446 915	3 585 728
Ukrayna - Ukraine	729 370	582 607	566 296	599 427	632 423
Yunanistan - Greece	562 226	607 779	661 260	697 453	666 825
Diğer ülkeler - Other countries	6 588 304	7 199 946	7 795 019	8 883 207	9 639 254

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

7.3 Seçilmiş milliyetlere göre gelen yabancılar

Arrivals foreigners by selected nationalities

7.4 Aylara göre çıkış yapan ziyaretçi sayısı, turizm geliri ve kişi başı ortalama harcama, 2008-2012

Number of departing visitors, tourism income and average expenditure per capita by months, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Çıkış yapan ziyaretçi sayısı - Number of departing visitors					
Toplam - Total	30 979 979	32 006 149	33 027 943	36 151 328	36 776 645
Ocak - January	1 172 736	1 151 951	1 133 655	1 331 253	1 374 401
Şubat - February	1 073 986	1 057 976	1 105 749	1 261 709	1 209 064
Mart - March	1 478 744	1 426 537	1 513 316	1 805 273	1 635 696
Nisan - April	1 677 867	1 824 721	1 875 486	2 279 409	2 231 943
Mayıs - May	2 769 178	2 656 507	2 952 864	3 265 347	3 194 547
Haziran - June	3 175 128	3 261 081	3 545 058	3 793 320	3 896 971
Temmuz - July	4 138 652	4 218 369	4 450 459	4 967 182	4 982 363
Ağustos - August	5 298 575	5 491 275	5 145 381	5 139 322	5 416 092
Eylül - September	3 917 099	3 989 011	4 265 936	4 884 766	5 153 665
Ekim - October	3 186 698	3 515 977	3 639 656	3 860 053	3 896 292
Kasım - November	1 762 312	1 945 675	2 002 607	2 151 034	2 217 295
Aralık - December	1 329 005	1 467 070	1 397 778	1 412 660	1 568 317
Turizm geliri (Bin \$) - Tourism income (Thousand \$)					
Toplam - Total	25 415 067	25 064 482	24 930 997	28 115 692	29 351 446
Ocak - January	1 007 944	924 440	874 758	1 119 289	1 128 718
Şubat - February	910 972	835 002	855 610	1 094 187	1 038 923
Mart - March	1 242 591	1 091 269	1 134 682	1 523 291	1 356 781
Nisan - April	1 218 873	1 202 009	1 230 998	1 591 149	1 718 082
Mayıs - May	1 994 159	1 729 036	1 937 670	2 309 364	2 402 636
Haziran - June	2 306 725	2 145 233	2 330 100	2 699 458	2 945 297
Temmuz - July	3 540 266	3 403 929	3 262 683	3 758 049	3 591 002
Ağustos - August	4 578 928	4 423 293	3 783 879	3 878 847	3 847 560
Eylül - September	3 387 289	3 276 160	3 127 424	3 677 177	3 736 116
Ekim - October	2 676 589	3 029 885	3 339 154	3 395 414	3 886 007
Kasım - November	1 461 348	1 707 820	1 806 646	1 842 347	2 168 397
Aralık - December	1 089 384	1 296 404	1 247 392	1 227 118	1 531 926
Kişi başı ortalama harcama (\$) - Average expenses per capita (\$)					
Toplam - Total	820	783	755	778	798
Ocak - January	859	802	772	841	821
Şubat - February	848	789	774	867	859
Mart - March	840	765	750	844	829
Nisan - April	726	659	656	698	770
Mayıs - May	720	651	656	707	752
Haziran - June	726	658	657	712	756
Temmuz - July	855	807	733	757	721
Ağustos - August	864	806	735	755	710
Eylül - September	865	821	733	753	725
Ekim - October	840	862	917	880	997
Kasım - November	829	878	902	856	978
Aralık - December	820	884	892	869	977

Not.1. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi" sonuçlarına aittir.

Note.1. Data cover "The Departing Visitors Survey" results.

2. Değerler 2012 revize sonuçlarına göre.

2. Figures are revised results in 2012.

7.5 Geliş nedenine göre çıkış yapan yabancı ve vatandaş ziyaretçiler, 2009-2012

Departing foreign and citizen visitors by purpose of visit, 2009-2012

	2009	2010	2011	2012
Giden yabancılar - Departing foreigners	27 314 205	28 510 852	31 324 528	31 655 188
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler				
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	15 680 337	16 726 847	17 850 584	19 574 718
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 825 952	2 761 520	3 332 706	2 665 041
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	196 409	159 959	223 522	206 525
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	132 677	115 223	142 464	154 503
Dini / hac - Religion / pilgrimage	124 408	106 690	102 314	61 116
Alışveriş - Shopping	1 142 515	1 039 331	1 073 367	862 944
Transit - Transit	636 604	769 815	795 915	38 548
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	1 397 262	1 539 647	1 960 614	1 959 384
Diğer - Other	955 733	997 202	1 129 607	933 657
Beraberinde gelen - Accompanying persons	4 222 309	4 294 618	4 713 435	5 198 750
Giden vatandaşlar - Departing citizens	4 658 172	4 517 091	4 826 799	5 121 457
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler				
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	727 031	721 481	752 079	877 637
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	2 554 834	2 433 264	2 726 082	2 812 722
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	21 255	17 015	17 061	20 431
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	68 545	48 028	44 900	62 708
Dini / hac - Religion / pilgrimage	3 406	7 651	4 428	5 284
Alışveriş - Shopping	33 386	23 478	28 377	24 754
Transit - Transit	540	-	-	-
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	180 246	184 295	174 011	240 026
Diğer - Other	132 107	133 447	36 666	22 593
Beraberinde gelen - Accompanying persons	936 822	948 432	1 043 195	1 055 299

Not 1. Bilgiler "Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anket" sonuçlarına aittir.

Note 1. Data cover "The Departing Visitors Survey".

2. "2009 I. Dönemde yabancılarda 33 772 günübirlikçi sayısı toplama dahil edilmemiştir.

2. 33 772 same day visitors are not included in total, first quarter in 2009.

7.6 Giriş yapan vatandaşların seyahat amacına göre dağılımı, 2009-2012

Arriving citizens by purpose of visit, 2009-2012

	Kişi sayısı - Number of persons			
Seyahat amacı - Purpose of visit	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	5 561 355	6 557 233	6 281 972	5 802 950
Gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler				
Travel, entertainment, sportive or cultural activities	993 818	1 447 627	1 381 061	1 605 699
Akraba ve arkadaş ziyareti - Visiting relatives and friends	1 494 840	1 760 992	1 458 443	1 202 377
Eğitim, staj (1 yıldan az) - Education, training (less than a year)	166 416	240 739	146 110	133 542
Sağlık ve tıbbi nedenler - Health or medical reasons (less than a year)	30 852	20 643	12 699	22 532
Dini / hac - Religion / Pilgrimage	-	-	-	69 131
Alışveriş - Shopping	125 945	249 406	180 366	145 746
İş amaçlı - Business (conferences, meetings, assignments etc.)	1 750 807	1 822 662	1 850 979	1 779 558
Diğer - Other	764 146	730 937	896 630	573 292
Beraberinde gelen - Accompanying persons	234 531	284 227	355 684	271 073

Not. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

Note. Data cover "The Arriving Citizen Survey" results.

7.7 Aylara göre ziyaretçi sayısı, turizm gideri ve kişi başı ortalama harcama, 2008-2012

Number of citizen visitors, tourism expenditures and average expenditure per capita by months, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Vatandaş ziyaretçi sayısı (Türkiye'de ikamet eden)					
Number of citizen visitors (Resident in Turkey)					
Toplam - Total	4 892 717	5 561 355	6 557 233	6 281 972	5 802 950
Ocak - January	352 491	378 771	354 260	555 008	415 816
Şubat - February	338 170	384 447	444 881	516 563	381 114
Mart - March	374 133	439 320	494 956	575 006	466 236
Nisan - April	427 658	364 114	518 761	610 062	517 912
Mayıs - May	461 661	413 407	575 820	622 457	544 263
Haziran - June	567 063	488 989	617 491	653 460	625 636
Temmuz - July	437 854	651 212	770 870	569 553	512 102
Ağustos - August	348 552	460 934	547 433	467 089	477 758
Eylül - September	262 293	411 943	518 823	428 960	389 345
Ekim - October	448 433	490 962	551 749	428 263	547 879
Kasım - November	376 187	517 640	599 486	443 020	493 624
Aralık - December	498 221	559 614	562 702	412 532	431 264
Turizm gideri (Bin \$) - Tourism expenditures (Thousand \$)					
Toplam - Total	4 266 197	5 090 440	5 874 520	5 531 486	4 593 389
Ocak - January	311 715	322 382	311 822	424 781	271 215
Şubat - February	288 426	329 100	366 882	436 847	258 732
Mart - March	313 769	373 304	457 181	539 823	340 238
Nisan - April	338 916	303 976	403 658	487 466	391 911
Mayıs - May	363 916	347 120	451 715	509 023	416 321
Haziran - June	440 982	408 061	489 878	543 976	478 303
Temmuz - July	383 656	542 318	643 664	478 989	399 639
Ağustos - August	302 215	384 124	451 635	375 019	368 635
Eylül - September	223 921	361 638	468 046	371 834	292 560
Ekim - October	447 036	530 051	569 449	447 761	497 877
Kasım - November	348 632	557 705	686 259	481 553	495 418
Aralık - December	503 014	630 660	574 331	434 415	382 540
Kişi başı ortalama harcama (\$) - Average expenses per capita (\$)					
Toplam - Total	872	915	896	881	792
Ocak - January	884	851	880	765	652
Şubat - February	853	856	825	846	679
Mart - March	839	850	924	939	730
Nisan - April	792	835	778	799	757
Mayıs - May	788	840	784	818	765
Haziran - June	778	835	793	832	765
Temmuz - July	876	833	835	841	780
Ağustos - August	867	833	825	803	772
Eylül - September	854	878	902	867	751
Ekim - October	997	1 080	1 032	1 046	909
Kasım - November	927	1 077	1 145	1 087	1 004
Aralık - December	1 010	1 127	1 021	1 053	887

Not.1. Bilgiler "Vatandaş Giriş Anketi" sonuçlarına aittir.

2. Değerler 2012 revize sonuçlarına göre.

Note.1. Data cover "The Arriving Citizen Survey" results.

2. Figures are revised results in 2012.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

CONTENTS

Açıklama	146	Explanation
Grafik		Graph
8.1 Ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2011	148	8.1 Convicts received into prison, 2007-2011
Tablo		Table
8.1 Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel, 2007-2011	147	8.1 Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice, 2007-2011
8.2 Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar, 2007-2011	147	8.2 Cases brought, judged and postponed until next year by type of court, 2007-2011
8.3 Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi, 2007-2011	148	8.3 Number and capacity of prisons, 2007-2011
8.4 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2011	148	8.4 Convicts received into prison by age group, marital status and sex, 2007-2011
8.5 Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2011	149	8.5 Convicts received into prison by educational status, 2007-2011
8.6 Ceza infaz kurumu nüfusu, 2007-2011	149	8.6 Prison population, 2007-2011
8.7 Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar, 2007-2011	149	8.7 Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime, 2007-2011
8.8 İBBS'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2009-2011	150	8.8 Convicts received into prison by SR, 2009-2011

AÇIKLAMA

ADALET

Anayasa Mahkemesi, Yargıtay, Danıştay ve Uyuşmazlık Mahkemesi'ne ilişkin bilgiler ilgili kurumlardan alınmakta, savcılık ve mahkemelere ilişkin bilgiler Adalet Bakanlığı tarafından derlenmektedir.

Hükümlülere ilişkin bilgiler, 2009 yılına kadar ceza infaz kurumu müdürlüklerince düzenlenip, Cumhuriyet Başsavcılıkları aracılığıyla aylık olarak TÜİK'e gönderilen hükümlü formları ile derlenmiş olup, 2009 yılından itibaren ise Adalet Bakanlığı tarafından oluşturulan Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi veri tabanından derlenmektedir.

Anayasa Mahkemesi: Kanunların, kanun hükmünde kararnamelerin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasa'ya şekil ve esas bakımlarından uygunluğunu denetler.

Yargıtay: Adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Danıştay: İdari mahkemelerce verilen ve kanunun başka bir idari yargı merciine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Uyuşmazlık Mahkemesi: Adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyumsuzluklarını kesin olarak çözümlmeye yetkilidir.

Savcı: Toplum adına mahkemelere dava açmak ve iddianame hazırlamakla görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Hakim: Mahkemelere açılan davalarla ilgili olarak karar vermekle görevlendirilmiş kamu görevlisidir.

Hükümlü: İşlediği suç/suçları nedeni ile mahkeme tarafından hakkında hürriyeti bağlayıcı ceza verilerek, ceza infaz kurumuna giren kişidir.

EXPLANATION

JUSTICE

Data on the Constitutional Court, the Supreme Court, the Council of State and the Court of Jurisdictional Disputes are taken from the related institutions, data on prosecutors' offices and courts are compiled by the Ministry of Justice.

Data on convicts are compiled with the convicts' forms filled in by each prison directorate and sent to TurkStat via Chief Public Prosecutors monthly until the year 2009, but after the year 2009 the data are compiled from the database in the National Judicial Network Information System conducted by the Ministry of Justice.

The Constitutional Court: The Constitutional Court reviews the constitutionality of laws, government decrees with the power of law and the by- laws of the Turkish Grand National Assembly.

The Supreme Court: The Supreme Court is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by courts of law and in matters not referred by law to other courts of law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Council of State: The Council of State is the court of last instance for reviewing the decisions and verdicts rendered by administrative courts and in matters not referred to other courts of administration by law. It has first and final jurisdiction in specific cases defined by law.

The Court of Jurisdictional Disputes: The Court of Jurisdictional Disputes is empowered to settle disputes among juridical administrative and military courts arising from disagreements on jurisdictional matters and verdicts.

Public prosecutor: A public officer appointed as authority to file suits and prepare accusation on behalf of public.

Judge: A public officer appointed as authority to determine litigated questions.

Convict: Since committed crime/crimes a person who has been received into prison because of the penal of the deprivation of liberty given by the court.

8.1 Savcı, hâkim ve Adalet Bakanlığı'nda çalışan diğer personel, 2007-2011

Prosecutor, judge and other personnel in the Ministry of Justice, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Savcı - Prosecutor	3 860	4 003	4 281	4 430	4 563
Hâkim - Judge	6 260	6 444	7 727	7 649	8 168
Adli Tıp Kurumu - The Council of Forensic Medicine	1 081	1 046	1 010	1 092	1 154
Diğer personel - Other personnel	31 763	32 584	33 484	33 323	42 861

Kaynak: Adalet Bakanlığı

Source: Ministry of Justice

8.2 Mahkeme türüne göre mahkemeye gelen, karara bağlanan ve gelecek yıla devredilen davalar, 2007-2011

Cases brought, judged and postponed until next year by type of court, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Gelen dava - Cases brought ⁽¹⁾					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	617	626	509	483	498
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	640	630	525	524	399
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	745 819	886 188	1 007 023	1 098 485	1 340 694
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	3 058 701	3 060 639	2 949 079	3 129 326	3 096 903
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	2 397 875	2 521 418	2 746 968	2 904 853	2 964 061
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	206 701	248 678	275 598	297 841	345 187
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	94 424	99 868	109 939	120 372	112 518
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	255 381	229 721	217 541	252 399	296 696
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	128 534	152 662	188 438	212 462	175 749
Karara bağlanan dava - Cases judged					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	158	271	213	194	218
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	456	433	398	421	332
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	455 548	523 484	553 168	562 171	786 468
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 714 883	1 848 906	1 722 284	1 696 635	1 760 476
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	1 497 250	1 568 170	1 719 228	1 799 427	1 858 979
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	88 278	99 284	106 959	103 880	137 921
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	80 301	85 356	98 233	108 459	105 752
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	167 351	153 880	145 336	154 634	185 617
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	79 174	98 292	111 904	123 791	124 303
Gelecek yıla devir - Postponed until next year					
Anayasa Mahkemesi - Constitutional Court	459	355	296	289	280
Uyuşmazlık Mahkemesi - Court of Jurisdictional Disputes	184	197	127	103	67
Adli Yargı - Judicial Justice					
Yargıtay - Supreme Court	290 271	362 704	453 855	536 314	554 226
Ceza Mahkemeleri - Criminal Courts	1 343 818	1 211 733	1 226 795	1 432 691	1 336 427
Hukuk Mahkemeleri - Civil Courts	900 625	953 248	1 027 740	1 105 426	1 105 082
İdari Yargı - Administrative Justice					
Danıştay - Council of State	118 423	149 394	168 639	193 961	207 266
Bölge İdare Mahkemeleri - District Administrative Courts	14 123	14 512	11 706	11 913	6 766
İdare Mahkemeleri - Administrative Courts	88 030	75 841	72 205	97 765	111 079
Vergi Mahkemeleri - Tax Courts	49 360	54 370	76 534	88 671	51 446

(1) Daha önceki yıllardan gelen davaları da kapsar.

(1) Also covers cases of previous years.

8.3 Ceza infaz kurumu sayısı ve kapasitesi, 2007-2011

Number and capacity of prisons, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Yetişkin - Adult					
Ceza infaz kurumu sayısı - Number of prisons	386	378	363	365	365
Yatak sayısı - Number of beds	92 593	95 307	105 085	112 654	115 060
Çocuk - Juvenile					
Ceza infaz kurumu ve eğitimevi sayısı					
Number of prisons and reformatories	5	6	7	6	6
Yatak sayısı - Number of beds	744	1 694	1 694	1 694	1 694

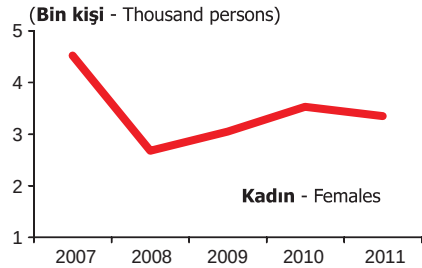
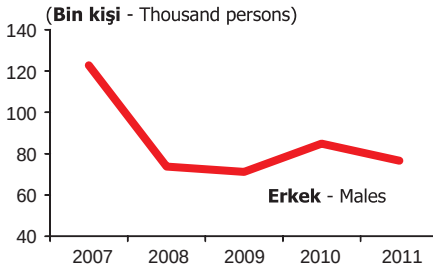
Not. Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumu, çocuk kapalı ceza infaz kurumu sayısı içinde gösterilmiştir.

Note. Ankara Juvenile and Youth Closed Prison is shown in the number of juvenile closed prisons.

8.4 Yaş grubu, medeni durum ve cinsiyete göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2011

Convicts received into prison by age group, marital status and sex, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	127 304	76 607	74 404	88 480	80 096
Yaş grubu - Age group					
12 - 14	61	123	187	191	223
15 - 17	779	1 065	900	1 252	1 442
18 - 24	24 391	15 636	14 036	17 969	15 239
25 - 34	41 349	25 854	18 638	23 130	23 009
35 - 44	35 807	20 357	15 569	19 204	18 728
45 - 54	18 616	10 002	8 073	10 352	9 938
55 - 64	5 034	2 843	2 373	2 969	2 880
65 +	1 267	727	536	703	640
Bilinmeyen - Unknown	-	-	14 092	12 710	7 997
Medeni durum - Marital status					
Hiç evlenmemiş - Never married	35 091	24 210	20 813	25 684	22 270
Evli - Married	86 034	47 074	43 924	51 196	46 908
Eşi ölmüş - Widowed	540	216	680	808	731
Boşanmış - Divorced	5 639	5 107	8 945	10 734	10 127
Bilinmeyen - Unknown	-	-	42	58	60
Cinsiyet - Sex					
Erkek - Males	122 787	73 933	71 349	84 956	76 753
Kadın - Females	4 517	2 674	3 043	3 524	3 343
Bilinmeyen - Unknown	-	-	12	-	-

8.1 Ceza infaz kurumuna giren hükümlüler - Convicts received into prison

8.5 Eğitim durumuna göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2007-2011

Convicts received into prison by educational status, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	127 304	76 607	74 404	88 480	80 096
Okuryazar olmayan - Illiterate	3 089	2 137	2 040	900	846
Okuryazar olup da bir okul bitirmeyen					
Literate but not graduated from a school	2 397	1 795	2 375	4 418	4 441
Bitirilen okul - Completed school	121 818	72 675	65 115	76 899	68 831
İlkokul - Primary school	72 844	42 683	31 715	23 950	21 971
İlköğretim - Primary education	9 779	8 303	10 377	23 313	20 363
Ortaokul ve dengi meslek okulu - Junior high school and vocational school at junior high school level	15 283	8 078	7 356	7 746	7 060
Lise ve dengi meslek okulu - High school and vocational school at high school level	19 495	11 049	12 675	17 940	15 878
Yüksek öğretim - Higher education	4 417	2 562	2 992	3 950	3 559
Bilinmeyen - Unknown	-	-	4 874	6 263	5 978

8.6 Ceza infaz kurumu nüfusu, 2007-2011

Prison population, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	90 732	103 435	115 920	120 194	128 253
Hükümlü - Convict	37 963	45 546	78 162	87 249	92 636
Tutuklu - Arrested	52 769	57 889	37 758	32 945	35 617

Not 1. Bilgiler 31 Aralık tarihine göre.

Note 1. Data are given as at 31 December.

2. 2009 ve sonrası için, ilk derece mahkeme kararına göre hükümlü olup temyiz süreci devam edenler, hükümlü içinde kapsamıştır.

2. For 2009 and after, convicts according to the decision of courts of first instance and whose cassation stage is going on for the case are covered in convict figures.

8.7 Suç türüne göre çocuk ceza infaz kurumuna ve eğitimevine giren hükümlü çocuklar, 2007-2011

Juvenile convicts received into juvenile prison and reformatory by type of crime, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	236	429	652	476	434
Öldürme - Homicide	21	39	34	22	50
Hırsızlık - Theft	47	121	194	160	154
İrza geçmek - Rape	30	7	-	-	-
Fili livata - Sodomy	5	28	-	-	-
Cinsel suçlar - Sexual crimes	-	-	42	20	9
Yaralama - Assault	14	9	13	17	10
Yağma - Robbery	100	171	271	162	127
Diğer - Other	19	54	98	95	76
Bilinmeyen - Unknown	-	-	-	-	8

8.8 İBBS'ye göre ceza infaz kurumuna giren hükümlüler, 2009-2011

Convicts received into prison by SR, 2009-2011

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2	2009			2010		2011	
	Erkek Males	Kadın Females	Bilinmeyen Unknown	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
TR Türkiye - Turkey	71 349	3 043	12	84 956	3 524	76 753	3 343
TR10 İstanbul	11 146	557	1	12 583	474	11 852	484
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	2 129	85	-	2 710	103	2 293	85
TR22 Balıkesir, Çanakkale	2 635	131	-	3 364	150	2 882	168
TR31 İzmir	6 050	327	1	7 540	473	6 801	388
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	5 132	267	1	5 792	291	5 229	295
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	4 195	214	4	4 924	214	4 240	181
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	3 488	143	2	4 421	202	3 942	188
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	3 275	103	-	3 723	134	3 276	152
TR51 Ankara	3 949	113	1	4 504	158	3 704	149
TR52 Konya, Karaman	1 924	64	1	2 165	80	2 147	74
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	4 004	210	-	5 129	287	5 100	284
TR62 Adana, Mersin	4 125	174	-	5 006	218	4 684	184
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 974	98	-	2 360	96	2 148	87
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 375	56	1	1 531	78	1 421	54
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	2 169	58	-	2 288	75	2 165	96
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	1 024	54	-	1 139	75	1 015	60
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	530	25	-	690	31	741	42
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 571	120	-	2 920	103	2 747	113
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 245	61	-	1 584	53	1 565	49
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	909	18	-	1 148	22	923	21
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	874	8	-	1 067	13	692	2
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 327	27	-	1 500	36	1 201	32
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	955	9	-	1 292	22	1 174	17
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	2 093	71	-	2 701	90	2 403	75
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	1 701	30	-	2 174	29	1 694	34
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	508	19	-	685	17	714	29
Bilinmeyen - Unknown	42	1	-	16	-	-	-

Not. Bölgeler suçun işlendiği ile göre oluşturulmuştur.

Note. Regions have been formed by the province where the crime was committed.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Sayfa
Page

Açıklama

152

Explanation

Grafik

Graph

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 2011

153

9.1 Results of the General Election of Representatives, 2011

9.2 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

155

9.2 Number of representatives by the election year and sex, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

Tablo

Table

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

153

9.1 Results of the General Election of Representatives, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

9.2 İBBS'ye göre 2011 Milletvekili Genel Seçimi

154

9.2 General Election of Representatives, 2011 by SR

9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2011

155

9.3 Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2011

9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009

156

9.4 Results of the Local Administration Elections, 2009

9.5 İBBS'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi

157

9.5 The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SR

9.6 Halk Oylaması sonuçları, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

158

9.6 Results of the Referendum, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

AÇIKLAMA

SEÇİMLER

Bu bölümde sunulan milletvekili ve mahalli idareler seçimi sonuçlarına ilişkin veriler, il ve ilçe seçim kurullarınca Kurumumuza gönderilen birleştirme tutanaklarına dayanılarak hazırlanmıştır.

İlk kez, 22 Temmuz 2007 tarihinde gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, YSK Başkanlığı tarafından yürütülmekte olan Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü Projesi (SESİS) kapsamında, YSK Başkanlığı'ndan elektronik ortamda alınarak yayına hazırlanmıştır.

EXPLANATION

ELECTIONS

The data presented in this section related to the results of the representatives and local administration elections are prepared by the records sent to TurkStat by the provincial and district election committees.

For the first time, the results of the General Election of Representatives held on July 22, 2007 were taken from the High Council of Elections Presidency in electronic media within the content of the Computer Supported Central Register of Voters Project held by the High Council of Elections Presidency and prepared for publication.

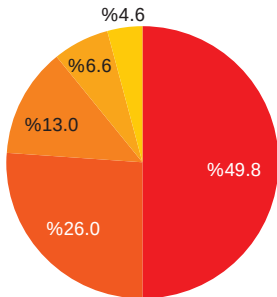
9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

Results of the General Election of Representatives, 1995, 1999, 2002, 2007, 2011

A. Alınan oy - Votes polled B. Kazanılan milletvekilliği - Seats won

	1995	1999	2002	2007	2011
Kayıtlı seçmen - Registered voters	34 155 981	37 495 217	41 407 027	42 799 303	52 806 322
Oy kullanan seçmen - Actual voters	29 101 469	32 656 070	32 768 161	36 056 293	43 914 948
Seçime katılma oranı - Participation rate (%)	85.2	87.1	79.1	84.2	83.2
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes	28 126 993	31 184 496	31 528 783	35 049 691	42 941 763
Milletvekili sayısı - Number of representatives	550	550	550	550	550
Erkek - Males	537	527	526	500	471
Kadın - Females	13	23	24	50	79
Oyların siyasi parti ve bağımsızlara göre dağılımı					
Votes polled by political parties and independents					
Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)	A	-	-	10 808 229	16 327 291
Justice and Development Party	B	-	363	341	327
Anavatan Partisi (ANAP)	A	5 527 288	4 122 929	1 618 465	-
Motherland Party	B	132	86	-	-
Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)	A	3 011 076	2 716 094	6 113 352	7 317 808
Republican People's Party	B	49	178	112	135
Demokratik Sol Parti (DSP)	A	4 118 025	6 919 670	384 009	-
Democratic Left Party	B	76	136	-	-
Doğru Yol Partisi (DYP)	A	5 396 009	3 745 417	3 008 942	-
True Path Party	B	135	85	-	-
Fazilet Partisi (FP)	A	-	4 805 381	-	-
Virtue Party	B	-	111	-	-
Milliyetci Hareket Partisi (MHP)	A	2 301 343	5 606 583	2 635 787	5 001 869
Nationalist Movement Party	B	-	129	-	71
Refah Partisi (RP)	A	6 012 450	-	-	-
Welfare Party	B	158	-	-	-
Bağımsızlar	A	133 895	270 265	314 251	1 835 486
Independents	B	-	3	9	26
Diğer - Other	A	1 626 907	2 998 157	6 645 748	4 567 237

9.1 Milletvekili Genel Seçimi sonuçları

Results of the General Election of Representatives
2011

- **Adalet ve Kalkınma Partisi (AK PARTİ)**
Justice and Development Party
- **Cumhuriyet Halk Partisi (CHP)**
Republican People's Party
- **Milliyetci Hareket Partisi (MHP)**
Nationalist Movement Party
- **Bağımsızlar**
Independents
- **Diğer** - Other

9.2 İBBS'ye göre 2011 Milletvekili Genel Seçimi
General Election of Representatives, 2011 by SR

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2	Sandık sayısı Number polling units	Kayıtlı seçmen sayısı - Registered voters	Katılım oranı Participation rate (%)	Milletvekili sayısı Number of representatives
TR Türkiye - Turkey	199 657	50 237 343	87.2	550
TR10 İstanbul	32 213	9 397 323	86.5	85
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	4 388	1 137 631	89.7	12
TR22 Balıkesir, Çanakkale	5 200	1 233 006	90.4	12
TR31 İzmir	10 510	2 906 224	88.3	26
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	7 845	2 005 148	89.4	20
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	8 915	2 118 326	91.1	23
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	9 834	2 595 811	89.6	26
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	9 050	2 303 541	89.2	26
TR51 Ankara	12 355	3 409 758	88.9	31
TR52 Konya, Karaman	6 013	1 505 743	88.3	16
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	7 289	1 873 853	87.2	21
TR62 Adana, Mersin	9 489	2 539 546	86.1	25
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	7 352	1 903 807	86.8	22
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	4 370	1 016 990	85.6	14
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	7 315	1 579 430	87.5	18
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	3 266	759 921	88.4	9
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	3 273	549 587	87.5	7
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	8 595	1 918 284	88.3	21
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	8 420	1 807 106	84.5	23
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 766	678 133	86.6	9
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	3 030	641 714	77.3	11
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	5 171	1 097 422	85.6	16
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	4 653	1 072 624	82.6	18
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	5 748	1 444 149	84.5	19
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	7 111	1 716 811	81.7	23
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	4 486	1 025 455	83.6	17

Not.1. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar Kurumumuzda hesaplanmıştır.

2. Toplam seçmen sayısı içinde, yurtdışı seçmen sayısı dahil edilmemiştir.

Note.1. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed records at TurkStat.

2. The number of voters abroad is not covered the total number of voters.

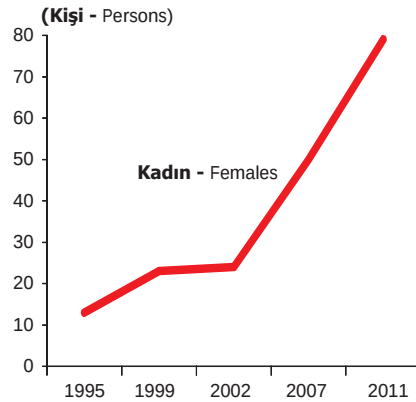
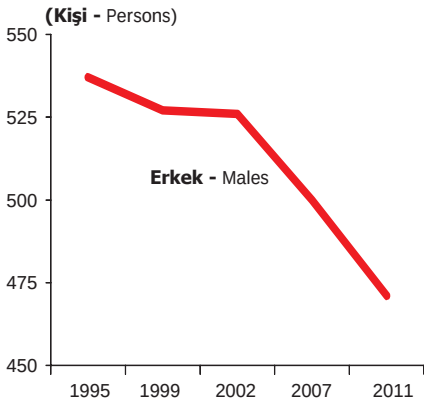
9.3 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı ve Meclis'teki temsil oranı, 1935-2011

Number of representatives and the rate of representation in the Assembly by the election year and sex, 1935-2011

Seçim yılı Election year	Toplam milletvekili sayısı - Total number of representatives	Erkek Males	Temsil oranı Rate of representation (%)	Kadın Females	Temsil oranı Rate of representation (%)
1935	399	381	95.5	18	4.5
1939	429	413	96.3	16	3.7
1943	455	439	96.5	16	3.5
1946	465	456	98.1	9	1.9
1950	487	484	99.4	3	0.6
1954	541	537	99.3	4	0.7
1957	610	602	98.7	8	1.3
1961	450	447	99.3	3	0.7
1965	450	442	98.2	8	1.8
1969	450	445	98.9	5	1.1
1973	450	444	98.7	6	1.3
1977	450	446	99.1	4	0.9
1983	399	387	97.0	12	3.0
1987	450	444	98.7	6	1.3
1991	450	442	98.2	8	1.8
1995	550	537	97.6	13	2.4
1999	550	527	95.8	23	4.2
2002	550	526	95.6	24	4.4
2007	550	500	90.9	50	9.1
2011	550	471	85.6	79	14.4

9.2 Seçim yılı ve cinsiyete göre milletvekili sayısı

Number of representatives by the election year and sex

9.4 Mahalli İdareler Seçimi sonuçları, 2009

Results of the Local Administration Elections, 2009

		İl genel meclisi üyeleri Provincial general council members	Büyükşehir belediye başkanlığı Mayor of metropolitan municipality	Belediye başkanlığı Mayor	Belediye meclisi üyeleri Municipal council members
Kayıtlı seçmen sayısı - Number of registered voters		48 049 446	22 677 450	39 809 274	39 809 272
Oy kullanan seçmen sayısı - Number of actual voters		40 932 260	18 861 493	33 510 343	33 461 620
Katılım oranı - Participation rate (%)		85.2	83.2	84.2	84.1
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		39 988 763	18 183 894	32 299 515	32 086 214
Siyasi parti ve bağımsızlar					
Political parties and independents					
Adalet ve Kalkınma Partisi	AK PARTİ	15 353 553	7 672 280	12 483 171	12 242 083
Justice and Development Party					
Anavatan Partisi	ANAP	304 361	48 358	197 454	204 250
Motherland Party					
Bağımsız Türkiye Partisi	BTP	167 986	49 320	101 206	82 854
Independent Turkey Party					
Barış ve Demokrasi Partisi	BDP	36	-	151	203
Peace and Democracy Party					
Büyük Birlik Partisi	BBP	943 765	116 216	384 487	508 076
Great Union Party					
Cumhuriyet Halk Partisi	CHP	9 229 936	5 896 884	7 973 640	7 968 843
Republican People's Party					
Demokrat Parti	DP	1 536 847	179 350	1 169 242	1 181 074
Democrat Party					
Demokratik Sol Parti	DSP	1 139 878	381 875	925 645	945 744
Democratic Left Party					
Demokratik Toplum Partisi	DTP	2 277 777	780 176	1 661 948	1 690 290
Democratic Society Party					
Emeğin Partisi	EMEP	48 939	801	15 298	21 100
Labour Party					
İşçi Partisi	İP	114 243	394	867	2 258
Worker's Party					
Hak ve Özgürlükler Partisi	HAKPAR	29 392	12 966	5 670	4 618
Rights and Freedoms Party					
Halkın Yükselişi Partisi	HYP	6 197	7 176	8 192	5 566
People's Ascent Party					
Liberal Demokrat Parti	LDP	2 285	8 518	8 608	2 451
Liberal Democrat Party					
Millet Partisi	Millet Partisi	41 818	11 405	5 772	6 685
Nation Party					
Milliyetçi Hareket Partisi	MHP	6 386 279	2 249 039	5 326 953	5 338 339
Nationalist Movement Party					
Özgürlük ve Dayanışma Partisi	ÖDP	67 984	1 039	21 745	25 557
Freedom and Solidarity Party					
Saadet Partisi	Saadet Partisi	2 079 701	689 025	1 740 852	1 809 181
Felicity Party					
Türkiye Komünist Partisi	TKP	85 507	24 812	28 101	3 409
Communist Party of Turkey					
Bağımsızlar	BĞMZ	172 279	54 260	240 513	43 633
Independents					

9.5 İBBS'ye göre 2009 İl Genel Meclisi Üyeleri Seçimi

The Election of Provincial General Council Members, 2009 by SR

İBBS - 2. Düzey	Sandık sayısı	Kayıtlı seçmen sayısı	Katılım oranı
SR - Level 2	Number of polling units	Registered voters	Participation rate (%)
TR Türkiye - Turkey	177 431	48 049 446	85.2
TR10 İstanbul	28 738	8 805 063	81.7
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	3 831	1 096 611	88.4
TR22 Balıkesir, Çanakkale	4 550	1 196 509	88.7
TR31 İzmir	9 477	2 790 455	85.1
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	6 847	1 940 855	89.3
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	8 043	2 092 942	90.2
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	8 805	2 483 645	86.4
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	7 932	2 186 640	87.6
TR51 Ankara	11 119	3 224 796	85.2
TR52 Konya, Karaman	5 446	1 469 846	86.6
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	6 351	1 772 496	87.4
TR62 Adana, Mersin	8 411	2 424 274	84.8
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	6 363	1 830 667	86.8
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	3 985	1 007 930	86.2
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	6 670	1 526 721	84.7
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	2 882	751 430	87.4
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	3 086	546 451	87.3
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	7 717	1 892 914	87.3
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	7 587	1 785 546	84.0
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	3 482	662 904	82.3
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	2 640	620 778	80.4
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	4 639	1 060 933	83.2
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	3 918	990 415	81.6
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	5 010	1 355 749	84.1
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	6 010	1 578 061	83.0
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	3 892	954 815	83.8

Not. Türkiye toplamı Resmi Gazete'den alınmış olup, bölge toplamları ve oranlar Kurumumuzda hesaplanmıştır.

Note. The national total has been taken from the Official Gazette; total of the region and rates have been computed at TurkStat.

9.6 Halk Oylaması sonuçları, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

Results of the Referendum, 1982, 1987, 1988, 2007, 2010

A. Alınan oy - Votes polled **B. Oy oranı** - Ratio of vote

		1982	1987	1988	2007	2010
Kayıtlı seçmen - Registered voters		20 690 914	26 095 630	26 739 227	42 690 252	52 051 828
Oy kullanan seçmen - Actual voters		18 885 488	24 436 821	23 750 873	28 819 319	38 369 099
Katılım oranı - Participation rate (%)		91.3	93.6	88.8	67.5	73.7
Geçersiz oy sayısı - Number of unvalid votes		43 498	1 088 965	793 995	651 658	725 062
Oranı - Ratio (%)		0.2	4.5	3.3	2.3	1.9
Geçerli oy sayısı - Number of valid votes		18 841 990	23 347 856	22 956 878	28 167 661	37 644 037
Oranı - Ratio (%)		99.8	95.5	96.7	97.7	98.1
Evet - Yes	A	17 215 559	11 711 461	8 034 933	19 422 714	21 787 244
Oranı - Ratio (%)	B	91.4	50.2	35.0	68.9	57.9
Hayır - No	A	1 626 431	11 636 395	14 921 945	8 744 947	15 856 793
Oranı - Ratio (%)	B	8.6	49.8	65.0	31.1	42.1

Not. Resmi Gazete sonucudur.

Note. It is the result of the Official Gazette.

Gümrük kapılarındaki halk oylaması sonuçları, Türkiye toplamı içinde gösterilmiştir.

The results of the referendum at customs gates are shown in Turkey total.

İÇİNDEKİLER	Sayfa Page	CONTENTS
Açıklama	160	Explanation
Grafik		Graph
10.1 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2008-2012	167	10.1 Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2008-2012
Tablo		Table
10.1 (4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar, 2007-2011	165	10.1 Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund, 2007-2011
10.2 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar, 2007-2011	165	10.2 Persons receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution, 2007-2011
10.3 (4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve zorunlu sigortalı sayısı, 2007-2011	165	10.3 Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution, 2007-2011
10.4 (4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar, 2007-2011	166	10.4 Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur, 2007-2011
10.5 (4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri, 2007-2011	166	10.5 Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund, 2007-2011
10.6 Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları, 2007-2011	166	10.6 Total health expenditures of Social Security Institution, 2007-2011
10.7 Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir ve gider dengesi, 2007-2011	166	10.7 Revenues and expenditures of Social Security Institution, 2007-2011
10.8 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2008-2012	167	10.8 Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2008-2012
10.9 Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler, 2008-2012	167	10.9 Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization, 2008-2012
10.10 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012	168	10.10 Studies of General Directorate of Child Services of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012
10.11 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012	169	10.11 Studies of General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons with Disabilities of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012
10.12 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012	169	10.12 Studies of General Directorate on the Status of Women of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012
10.13 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012	170	10.13 Studies of General Directorate of Family and Community Services of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012

AÇIKLAMA

SOSYAL GÜVENLİK

Bu bölümdeki veriler TC. Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), Türkiye İş Kurumu, Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

SOSYAL GÜVENLİK KURUMU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 16.06.2006 tarihli 26200 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yürürlük tarihi 01.01.2007 olarak belirlenmiş, ancak, Kanunun bazı maddeleri Anayasa Mahkemesince iptal edildiğinden, yürürlük tarihi 5724 sayılı Kanunla 01.06.2008 tarihine, 5754 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla ise Kanunun tahsis mevzuatına ilişkin maddeleri 2008/Ekim ayı başı itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı kanunun 4 üncü maddesinde; Kanuna göre sigortalı sayılanlar belirtilmiş olup, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

- (a) bendi kapsamında olanlar hizmet akdi ile çalışanları (mülga 506 ve 2925 sayılı kanunlara tabii olanlar),

- (b) bendi kapsamında olanlar köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları (mülga 1479 ve 2926 sayılı kanunlara tabi olanlar),

- (c) bendi kapsamında olanlar ise kamu görevlilerini (5434 sayılı Kanuna tabi olanlar) ifade etmektedir.

Söz konusu sigortalılar 4(a), 4(b), 4(c) sigortalıları olarak nitelendirilmektedir. Kanunla sağlanan yardımlar;

İş kazası ve meslek hastalığı sigortası: 4/a ve 4/b kapsamındaki İş kazası veya meslek hastalığı sonucu bedeni veya ruhi arızaya uğrayan sigortalıya şu hakları tanımaktadır.

- Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi,

- Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması,

- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması,

- Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi,

- İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için, cenaze ödeneği verilmesidir.

İş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan yardımlar içerisinde tahsis mevzuatını içeren yardımlar, sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri verilmesi ve sürekli iş göremezlik geliri almakta iken ölen sigortalının hak sahiplerine ölüm geliri bağlanması, evlenme ve cenaze ödeneği verilmesidir.

EXPLANATION

SOCIAL SECURITY

Data presented in this section are provided by the Social Security Institution (SSI), Turkish Employment Organization, General Directorate of Child Services, General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons with Disabilities, General Directorate on the Status of Women, General Directorate of Family and Community Services.

SOCIAL SECURITY INSTITUTION

Social Insurance and Universal Health Insurance Law No. 5510 published in Official Journal No. 26200 date 16.06.2006 and the effective date is determined as 01.01.2007. However, because of the some provisions of the Act has been canceled by the Constitutional Court, the date of entry into force postponed to 01.06.2008. Also with the Law of Making Amendments in Social Insurance and Universal Health Insurance Law and Certain Laws and Decree Laws, articles of the Law relating to the allotment regulation came into force as of early October 2008.

In Article 4 of the Law No 5510; individuals deemed to be insurance holders according to the Law has mentioned. 1st subparagraph of Article 4th of the Law, refers.

- under item (a) of paragraph one of Article 4, those employees working with service contracts (those subject to amended 506 and 2925 numbered Laws),

- under item (b) of paragraph one of Article 4, among the village and quarter headmen and individuals working on his/her own name and account without being bound by a service contract; (those subject to amended 1479 and 2926 numbered Laws),

- under item (c) of paragraph one of Article 4, the public officials (those subject to 5434 numbered Law).

Such insured persons are regarded as 4 (a), 4 (b), 4 (c) insurance holders. Benefits provided by the Law;

Work accidents and occupational disease insurance: Following are the rights provided by this insurance for within the scope of 4/a and 4/b insurance holder who have a physical or mental handicap due to work accident or occupational disease.

- Giving daily temporary incapacity allowance to the insurance holder during the period of temporary incapacity to work,

- Putting the insurance holder on permanent incapacity income,

- Putting on income the right holders of the insurance holder who died due to work accident or occupational disease,

- Giving marriage bonuses to female children who were put on income,

- Giving funeral benefit for the insurance holder died of work accident or occupational disease.

Benefits of allotment regulation in work accidents and occupational diseases insurance, are giving permanent incapacity income to the insurance holder and putting on income the right holders of the insurance holder who died while receiving permanent incapacity income, giving marriage bonuses and funeral benefit.

Hastalık ve analık sigortası: 4(a) ve 4(b) kapsamındaki sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve işgöremezliğe neden olan rahatsızlıklar hastalık halidir.

Hastalık ve analık sigortasından sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan işgöremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilir.

Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşine her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir.

Malullük sigortası: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbi belgelerin incelenmesi sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalılar, malullük aylığından yararlanır.

Yaşlılık sigortası: Yaşlılık sigortasından yapılan yardımlar yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları taşıyan sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanması ve yaş şartının doldurduğu halde diğer yaşlılık aylığı hak kazanma koşullarını taşımayan sigortalılara yaşlılık toptan ödemesi yapılmasıdır.

Ölüm sigortası: Ölüm sigortasından sağlanan yardımlar; ölüm aylığına hak kazanma koşullarını taşıyan sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması, ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda ölüm toptan ödemesi yapılması, aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi, cenaze ödeneği verilmesidir.

Genel sağlık sigortası: Genel Sağlık Sigortası ile Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmalar halinde sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tibben gerekli görülen sağlık hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla sağlık hizmetleri finansmanı Kurumca sağlanır.

5510 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı kanuna tabi iştirakçi olanlar hakkında 5434 sayılı kanun hükümlerinin uygulanması devam etmektedir.

Sickness and maternity insurance: Sicknesses of the insurance holder under items (a) and (b) of paragraph one of Article 4, other than work accident or occupational disease and which causes the incapacity to work in the individual are sickness statuses.

Daily temporary incapacity allowance shall be given to the insurance holder, during the temporary incapacity period arising due to sickness or maternity statuses, from the sickness and maternity insurance.

Nursing benefit applicable by the date of delivery, over the tariff determined by the Board of Directors of the Institution and approved by the Minister, shall be payable to the female insurance holder or to the male insurance holder due to his not insured spouse for each newborn, provided that the newborn lives.

Invalidity insurance: The insurance holder, who is determined by the Institutions Health Committee to have lost working power or minimum 60% of the earning power in profession due to work accident or occupational disease for insurance holders under items (a) and (b) under paragraph one of Article 4 and to have lost minimum 60% of the earning power in profession or at a degree which does not allow him/her to carry out his/her duties for the insurance holders under item (c), as a result of examining the reports and the medical documents the report is based on, prepared duly by the providers of health-care services authorized by the Institution, upon request of the insurance holder or the employer, shall benefit from invalidity pension.

Old-age insurance: Rights granted from the old-age insurance to the insurance holder who have conditions to old-age pension benefit are putting on old-age pension and making single payment who do not have conditions to old- age pension benefit.

Survivors insurance: The rights granted from the survivors insurance are, putting on survivors' pension to survivors of insurance holder who have conditions to survivor pension benefit, making single payment to the survivors while not putting the survivor pension, granting marriage support to daughters receiving pension, granting funeral benefit.

Universal health insurance: Universal health insurance holder and their dependants of health insurance holder shall be benefited from universal health insurance. Health-care services to be financed by the Institution in order to ensure that the health of universal health insurance holder and his/her dependants are maintained, that they regain their health in case of sickness, that the health-care services found necessary in medical terms as a result of work accident and occupational disease, sickness and maternity, and that the incapacity status is eliminated or reduced.

Before the date of entry into force of Law no 5510, the Law no 5434 continue to be implemented for individuals who are participants in accord with the Law no 5434.

Vazife malullüğü aylığı: 4/c kapsamındaki sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan dolayı vazife malulü olanlara bağlanan aylıktır. Vazife malullerinden sayılan harp malullerine ayrıca harp malullüğü zammı ödenir ve bazı ek yardımlar yapılır.

TÜRKİYE İŞ KURUMU

Türkiye İş Kurumu iş ve işçi bulma çalışmalarını yurt içinde ve yurt dışında bir kamu hizmeti olarak düzenlemek ve yürütmek, aktif ve pasif işgücü programı uygulamak, iş gücü piyasasını izlemek ve düzenlemekle görevlidir.

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Çocuk Hizmetleri; kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözülmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünüdür ifade eder.

ÇHGM Genel Müdürlüğü; korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç çocuk ve gençlerimize 24 saat sürekli koruma ve bakım hizmetini yatılı ve gündüzlü olarak vermektedir.

ÇHGM; ÇOĞEM, evlat edindirme, koruyucu aile hizmetleri, sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocuklara yönelik hizmetleri ile birlikte tüm alanlarda gönüllü katkı ve katılımların organizasyonu gibi koruyucu, önleyici ve eğitici çalışmaların yanında uluslararası sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.

Sosyal hizmet kuruluşları; Kanunun amacına ve belirtilen esaslara uygun faaliyette bulunan kuruluşlar olup; Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, İlçe Sosyal Hizmetler Müdürlüğü ve Çocuk Yuvaları; Yetiştirme Yurtları, Kreş ve Gündüz Bakımevleri, Huzurevleri, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Çocuk ve Gençlik Merkezleri, Kadın Konukevleri, Toplum Merkezi ve Aile Danışma Merkezleri, Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezleri, Yaşlı Hizmet Merkezi, Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi, Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezlerinden oluşmaktadır.

ENGELLİ VE YAŞLI HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü (EYHGM), engellilerin ve yaşlıların ayrımcılığa uğramadan insan haklarından yararlanarak toplumsal hayata katılımları için ulusal düzeyde politika ve stratejilerin belirlenmesi çalışmalarını koordine etmek, engellilere ve yaşlılara yönelik yürütülen sosyal hizmet faaliyetlerine ilişkin ilke, usul ve standartları belirlemek, bu alanda ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir.

Duty disability pension: This is the pension putting on disabled of duty during the insurance holders, under items (c) of paragraph one of Article 4, carrying out their duties or carrying out other duties of any public administration to which they are charged with duty by their won administrations out of their duties, or while carrying out a work for defending the interests of their institutions, or by an accident occurred during going to or coming from work or occurred at the workplace. Disabled veteran increment and some additional benefit pay for disabled veterans whom to be considered within duty disabled.

TURKISH EMPLOYMENT ORGANIZATION

Main aim of Turkish Employment Organization is to organize and execute the studies on finding job and worker both in Turkey and outside of Turkey as a public service and also to apply active and passive labour force programme to follow and arrange labour force market.

GENERAL DIRECTORATE OF CHILD SERVICES

Child Services is described as the integrity of systematic and programmed services aiming at recovery of financial, emotional and social deprivations of; increasing the living standards of persons and families and prevention of and support towards the social issues arising from their inner and environmental conditions or from out of their control.

General Directorate of Child Services, on the residential and day-long services basis, ensures 24 hours of constant protection and care services towards children and youngsters who are in need of protection, care or assistance.

It is authorized on the execution of protective, preventive and training services on adoption, foster family, children living and working on streets and organization of voluntary contribution and participations, as well as the execution of the international social services (ISS).

Social services institutions that perform services pursuant to the objective of the Law and the specified principles are as follows; Family and Social Policies Provincial Management, District Social Services Management, Children's Home, Orphanages, Creche, Day-Care Center, Homes for the Elderly Persons, Care and Rehabilitation Centers, Child and Youth Centers, Women Shelters, Community Center and Family Counseling Centers, Family Counseling and Rehabilitation Centers, Elderly Care Center, Protection, Care and Rehabilitation Center and Care and Social Rehabilitation Center.

GENERAL DIRECTORATE OF SERVICES FOR ELDERLY PERSONS AND PERSONS WITH DISABILITIES

The main tasks of General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons with Disabilities (EYHGM) are; to coordinate the policy and strategy making activities regarding elderly and disabled people at national level with the purpose of ensuring full participation of them into social life by fully enjoying human rights and without facing any discriminatory actions; to establish principles, procedures and standards to be taken into consideration in the provision of social services to elderly persons and persons with disabilities; and to build coordination and cooperation between related public institutions and voluntary agencies.

EYHGM, Bakanlığın engellilere ve yaşlılara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekte ve koordine etmektedir.

EYHGM; korunmaya, bakıma veya yardıma muhtaç engelli ve yaşlılarımıza 24 saat süreli koruma ve bakım hizmetini yatılı ve gündüzlü olarak vermektedir. Ayrıca bakıma muhtaç engellilere evde bakım ücreti vermektedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı EYHGM'nin teşkilat yapısı içindeki, Bakanlığımıza bağlı hizmet veren; Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Politikalar İlçe Müdürlükleri; ve onlara bağlı olarak hizmet veren kuruluşlarımız; Huzurevleri, Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Yaşlı Hizmet Merkezleri, Yaşlı Yaşam Evi, Özel Huzurevleri, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri, Engelsiz Yaşam Merkezleri, Umutevleri, Aile Danışma ve Rehabilitasyon Merkezleri, Özel Bakım Merkezlerinden oluşmaktadır.

KADININ STATÜSÜ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

"633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı olarak yeniden yapılandırılan Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün görevleri arasında kadınlara yönelik koruyucu, önleyici, eğitici ve geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmek ve koordine etmek bulunmaktadır.

Fiziksel, duygusal, cinsel, ekonomik ve sözlü istismara veya şiddete uğrayan kadınların şiddetten korunması, psiko-sosyal ve ekonomik sorunlarının çözülmesi, güçlendirilmesi ve bu dönemde kadınların varsa çocukları ile birlikte ihtiyaçlarında karşılanmak suretiyle geçici süreyle kalabilecekleri ve kadın konukevi, sığınmaevi, kadın sığınağı, kadinevi, şefkatevi ve benzeri adlarla açılmış yada açılacak yatılı sosyal hizmet kuruluşları olan kadın konukevlerinde; 05 Ocak 2013 tarih ve 28519 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan "Kadın Konukevlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik" uyarınca hizmet verilmektedir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadın Statüsü Genel Müdürlüğüne bağlı kadın konukevlerinde; kadınların durumlarının, aileleri ya da eşleri ile olan anlaşmazlıklarının incelenmesi ve sorunlarının giderilmesine yönelik mesleki çalışmalar ile birlikte kadın ve çocuklara doğrudan ya da ilgili kuruluşlara yönlendirmek suretiyle güvenlik, danışmanlık, tıbbi destek, hukuki rehberlik ve danışmanlık, geçici maddi yardım, kreş, grup çalışmaları, çocuklar için burs, sosyal, sanatsal ve sportif faaliyetler vb. alanlarda destek sunulmaktadır. Mesleki çalışmalar kapsamında, şiddete uğrayan kadınlarda şiddet sonucu ortaya çıkan umutsuzluk, değersizlik, suçluluk, utanç ve korku gibi duyguların aşılması, özgüven ve özsaygının yeniden yapılması, yeni yaşam seçeneklerini sağlıklı biçimde belirleyebilmeleri yönünde kadınlara psikolojik destek sağlanmaktadır."

20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında, şiddet önleme ve izleme merkezlerinin kurulması planlanmıştır. Bu merkezler ile şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amaçlanmaktadır.

EYHGM coordinates and carries out protective, preventive, educational, formative and rehabilitative social services for persons with disabilities and the elderly.

EYHGM provides 24 hours of protection and care services, either in residential or day-long basis, to persons with disabilities and elderly people who are in need of special care or support. Furthermore, persons with disabilities in need of special care are provided with home care service.

The institutions included in the organisational structure of EYHGM (affiliated with Ministry of Family and Social Policy) that perform services pursuant to the objective of the Law and specified principles are as follows; Provincial Directorates of Social Services, District Directorates of Social Services Directorates, Homes for Elderly Persons, Care and Rehabilitation Centers for Elderly Persons, Hope Homes, Life Homes for Elderly Persons, Elderly Care Centers, Private Homes for Elderly Persons, Care and Rehabilitation Centers, Homes for Disabled Persons, Family Counseling and Rehabilitation Centers, Private Care Centers.

GENERAL DIRECTORATE ON THE STATUS OF WOMEN

Among the tasks of the General Directorate on the Status of Women, restructured under the Ministry of Family and Social Policies in pursuant to the Decree Law No: 633 is included the provision and coordination of protective, preventive, educational, improving, guidance activities and social services for women.

Also opened or to be opened with the names of women shelters, women's house, compassion houses the shelters, which are boarding social service institutions where women who are subjected to abuse or physical, sexual, emotional, verbal and economic violence can stay temporarily with their children if any to provide protection, offer solutions to their psycho-social and economic problems operate in pursuant to the " Regulation on the Opening and Operation of Women Centers" which was came into force after being published in the Official Gazette No: 28519 on 05 January 2013.

A number of Professional studies are conducted in the women shelters affiliated to the General Directorate on the Status of Women, Ministry of Family and Social Policies to examine the situations, the conflicts arising between the families or spouses of the women and offer solutions to such problems and support services including safety, temporary financial assistance, crèches facilities, group Works, scholarship for the children, social, artistic and sportive activities to women and their children directly or through guiding them to the relevant institutions and agencies. Women are provided psychological support to recover the feelings of despair, insignificance, feloniousness, shame, insecurity, fear and build in them self-confidence, self-respect and healthy moods to make their own new life choices with a healthy decision.

The Law No:6284 on Protection of Family and Prevention of Violence against Women, came into force on 20 March 2012 envisages the establishment of Violence Prevention and Monitoring Centers VPMCs. The Centers aim to protect women victims of violence, potential victims, their children, family members and victims of unilateral stalking.

Şiddeti önleme ve izleme merkezleri, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını tek kapı sistemi ile yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürüten, insan onuruna yaraşır etkili ve süratli hizmet sunumu sağlayan, kadının ekonomik, psikolojik, hukuki ve sosyal olarak güçlendirilmesi odaklı merkezlerdir. Bu merkezlerde, şiddet mağduruna yönelik hizmetlerin yanı sıra şiddet uygulayan ya da uygulama ihtimali bulunan kişilere de yönelik hizmetler verilmektedir.

Şiddet önleme ve izleme merkezlerinin hizmete açılması için 14 pilot il belirlenmiş olup iki yıl içinde tüm illerimiz de en az birer şiddeti önleme ve izleme merkezinin hizmete açılması öngörülmektedir.” olarak değiştirilmiştir.

AİLE VE TOPLUM HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü, aile merkezli gündüzlü hizmet vermektedir.

Sosyal politika üretimi, Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün temel görevidir. Ayrıca, araştırma yapmak, eğitim programları hazırlamak ve uygulamak, aile ve topluma yönelik koruyucu, önleyici, eğitici, geliştirici, rehberlik ve rehabilite edici sosyal hizmet faaliyetlerini yürütmekle görevlidir.

Sosyal Hizmet Merkezleri, Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri Genel Müdürlüğümüzle ilişkili olan kuruluşlardır.

Violence Prevention and Monitoring Centers are places in which the necessary expert personnel preferably women are recruited, supportive and protective services are effectively and efficiently offered to prevent violence against women, work on the 7/24 basis with a one door system and focus on women's economic, legal and social empowerment and provide effective and urgent services that recognizes human dignity and rules and procedures of which are set forth by a regulation as it is established by the Law No: 6284 on the Protection of Family and Prevention of Violence. The Centers also offer services for the perpetrators or potential perpetrators of violence.

14 pilot provinces were determined for the opening of Violence Prevention and Monitoring Centers. And it is planned to open at least one Violence Prevention and Monitoring Center in each provinces throughout Turkey.

GENERAL DIRECTORATE OF FAMILY AND COMMUNITY SERVICES

General Directorate of Family and Community Services administers family-based daily services.

Social policy-making is the primary objective of General Directorate of Family and Community Services. Besides, it is authorized on the execution of social services including protective, preventive, guiding, and training.

Centers of Social Services, Community Centers and Family Counseling Centers, are related services of General Directorate of Family and Community Services.

10.1 (4/c) Emekli Sandığı'ndan aylık alanlar, 2007-2011

Persons receiving monthly benefits from the Government Employees Retirement Fund, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	1 749 378	1 807 419	1 845 351	1 872 373	1 905 431
Emekli - Retired persons	1 147 518	1 198 666	1 221 544	1 239 660	1 259 454
Malul - Disabled persons	22 883	23 155	23 577	23 703	24 059
Vazife malulü - Persons disabled on the job	9 239	6 401	6 543	6 608	6 711
Emeklilerin dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of retired persons	459 527	477 946	488 672	497 736	511 522
Adi malul dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of disabled persons	21 188	21 435	21 642	21 741	21 882
Vazife malulü dul ve yetimleri - Widows, widowers and orphans of persons disabled on the job	37 970	29 157	33 356	33 282	32 645
Vatani hizmet ve madalya aylığı					
Patriotic duty and medal holders benefits	51 053	50 659	50 017	49 643	49 158

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

Not. Emekli sayısına, sandığa tabi hizmeti olup diğer sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanlar kapsamamıştır.

Note. Data concerning the retired persons does not cover persons who are in other social security institutions even though they belong.

10.2 (4/a) Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan aylık alanlar, 2007-2011

Persons receiving monthly benefits from the Social Insurance Institution, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	4 763 434	5 024 696	5 290 270	5 535 411	5 777 300
İş kazası, meslek hastalıkları sigortası					
Work injury and occupational disease insurance	129 285	129 916	131 976	134 893	137 302
Sürekli iş göremezlik geliri alanlar - Those receiving permanent incapacity income	56 105	56 668	57 422	58 496	58 966
Eş - Widow and widowers	33 191	33 545	34 620	35 897	37 157
Çocuk - Children	31 696	31 392	31 559	32 108	32 778
Ana, baba - Parents	8 293	8 311	8 375	8 392	8 401
Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası					
Disability, old age and death insurance	4 634 149	4 894 780	5 158 294	5 400 518	5 639 998
Yaşlı - Retired workers	3 297 393	3 467 017	3 665 784	3 850 199	4 041 409
Malul - Disabled workers	64 883	65 175	66 038	66 902	67 575
Eş - Widow and widowers	798 961	862 074	908 078	949 392	987 725
Çocuk - Children	462 097	488 844	506 398	521 874	530 946
Ana, baba - Parents	10 815	11 670	11 996	12 151	12 343

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

10.3 (4/a) Sosyal sigorta uygulamasına tabi işyerleri ve zorunlu sigortalı sayısı, 2007-2011

Establishments and number of employees covered by the Social Insurance Institution, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
İşyeri - Establishments ⁽¹⁾	1 116 638	1 170 248	1 216 308	1 325 749	1 435 879
Kamu - Public sector	31 304	30 369	36 031	37 056	37 600
Özel - Private sector	1 085 334	1 139 879	1 180 277	1 288 693	1 398 279
Sigortalı - Employees insured	8 505 390	8 802 989	9 030 202	10 030 810	11 030 939
Kamu - Public sector	722 015	731 704	852 248	868 753	806 374
Özel - Private sector	7 783 375	8 071 285	8 177 954	9 162 057	10 224 565
Erkek - Males	6 603 475	6 774 527	6 870 750	7 599 143	8 351 256
Kadın - Females	1 901 915	2 028 462	2 159 452	2 431 667	2 679 683

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

Not. 2007 yılı ve sonraki yıllara ait veriler Aralık ayı sonu, daha önceki yıllara ait veriler ise Eylül ayı sonu verileridir.
(1) Bildirgesi alınan işyerleridir.

Note. Data of 2007 and later are by the end of December, data of previous years are by the end of September.

(1) Data relates to business establishments which submitted memoranda.

10.4 (4/b) Bağ-Kur'dan aylık alanlar, 2007-2011

Persons receiving monthly benefits from Bağ-Kur, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Aylık alan - Beneficiary	1 817 685	1 965 247	2 088 146	2 160 507	2 381 409
Yaşlılık aylığı - Old age benefit	1 136 641	1 252 324	1 341 488	1 383 633	1 515 943
Malullük aylığı - Disability benefit	15 149	14 917	15 480	16 741	17 748
Hak sahibi aylığı - Widows and orphans benefit	665 895	698 006	731 178	760 130	847 705
Sürekli iş göremezlik geliri alan					
Receiver of perm. incap. income				3	13

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

10.5 (4/a, 4/b, 4/c) SSK, Bağ-Kur ve Emekli Sandığı'na yapılan bütçe transferleri, 2007-2011

Budget transfers to Social Insurance Institution, Bağ-Kur and Government Employees Retirement Fund, 2007-2011

(Bin TL - Thousand TL)

	2007	2008	2009	2010	2011
SSK - Social Insurance Institution	15 804 628	23 451 270	41 627 730	42 898 409	37 312 867
Bağ-Kur - Bağ-Kur	6 070 873	2 154 482	1 534 110	1 851 724	3 477 453
Emekli Sandığı - Government Employees Retirement Fund	7 260 878	9 410 651	9 437 851	10 494 125	11 981 898

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

10.6 Sosyal Güvenlik Kurumu toplam sağlık harcamaları, 2007-2011

Total health expenditures of Social Security Institution, 2007-2011

(Milyon TL - Million TL)

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam sağlık - Total health	19 984	25 346	28 811	32 509	36 500
Tedavi - Treatment	10 267	13 953	15 129	18 469	21 848
İlaç - Medicine	8 858	10 717	13 161	13 547	14 144
Diğer - Other	859	676	521	493	508

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

Not.1. SGK sağlık harcamalarına 2007-2011 yıllarında yolluk

giderleri dahil değildir. Yolluk giderleri 2007 yılında 61 milyon TL, 2008 yılında 58 milyon TL, 2009 yılında 53 milyon TL, 2010 yılında 47 milyon TL, 2011 yılında 42 milyon TL'dir.

2. 4/a, 4/b ve 4/c kapsamındakilerin sağlık ödemeleri 2008 yılı

Ocak ayından itibaren SGK adına tek bir yerden yapılmaktadır.

Note.1. In the years of 2007-2011, SSI health expenditures do not include transportation allowance. Transportation allowance was 61 million TL in 2007, 58 million TL in 2008, 53 million TL in 2009, 47 million TL in 2010 and 42 million TL in 2011.

2. Health payment of 4/a, 4/b and 4/c has made in a single location for SSI, since 2008 January.

10.7 Sosyal Güvenlik Kurumunun gelir ve gider dengesi, 2007-2011

Revenues and expenditures of Social Security Institution, 2007-2011

(Bin TL - Thousand TL)

	2007	2008	2009	2010	2011
Gelirler - Revenues	56 874 830	67 257 484	78 072 788	95 273 183	124 479 836
Giderler - Expenditures	81 915 401	93 159 462	106 775 443	121 997 301	140 714 602
Açık - Deficit	-25 040 571	-25 901 978	-28 702 655	-26 724 118	-16 234 766

Kaynak: Sosyal Güvenlik Kurumu

Source: Social Security Institution

Not. Nakit hareketler tablosu dikkate alınarak hazırlanan geçici gerçekleşme rakamlarıdır.

Note. These are provisional numbers prepared according to the table of cash flows.

10.8 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler, 2008-2012

Applications to and placements by the Turkish Employment Organization, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
İş isteyen - Applications	1 275 674	1 435 024	1 217 936	1 398 355	2 296 325
İşe yerleştirilen - Placements	109 595	118 278	205 231	363 672	556 587

Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Source: Turkish Employment Organization

10.9 Mesleklerine göre Türkiye İş Kurumu tarafından yurt dışında işe yerleştirilen işçiler, 2008-2012

Workers placed in a position abroad by the Turkish Employment Organization, 2008-2012

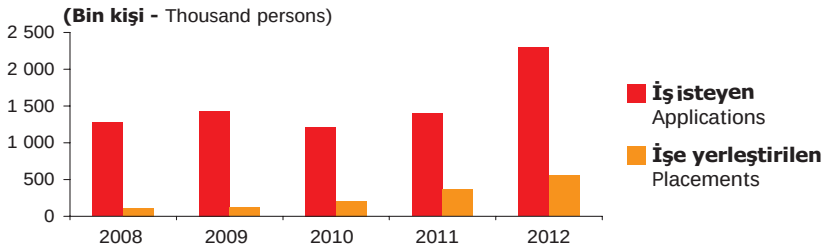
	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	58 602	59 479	54 847	52 491	57 953
Vasıfsız işçiler - Unskilled workers	5 676	10 482	12 918	9 775	7 650
Vasıflı işçiler - Skilled workers	52 926	48 997	41 929	42 716	50 303
Mimar ve inşaat mühendisi - Architects and civil engineers	1 215	1 280	1 306	1 159	1 175
Diğer mühendisler - Other engineers	774	1 002	902	983	1 253
Teknik ressam - Draftsmen	71	108	101	117	135
İnşaat teknisyeni - Technicians (construction)	191	175	297	84	36
Yönetici, muhasebe ve büro elemanı					
Administrators, accountancy and office personnel	567	607	565	622	658
Aşçı ve garson - Cooks and waiters	588	370	559	357	280
Usta ve ustabaşı (inşaat) - Foremen and general foremen (construction)	277	630	215	34	52
Soğuk demirci - Cold iron workers	2 215	2 112	1 696	1 383	1 850
Makinist ve tamirci (oto) - Mechanics and repairmen (auto)	42	46	19	15	207
Elektrikçi (genel) - Electricians (general)	1 522	1 548	1 677	1 729	2 283
Sıhhi ve boru tesisatçısı - Sanitary facilities installers and plumbers	1 569	1 675	1 165	1 293	1 169
Kaynakçı - Welder	1 260	1 590	1 448	1 710	2 493
Metal inşaat hazırlayıcı ve montajcı					
Structural metal preparers and erectors	273	126	162	495	224
İnşaat boyacısı - Construction painters	34	81	37	39	60
Duvarcı (taş-tuğla) - Bricklayers (stone-brick)	842	773	687	633	521
Karofayans ve mermer döşeyici - Marble and fance laying workers	949	1 135	703	568	548
İnşaat beton demircisi - Iron concrete construction workers	483	1 089	391	873	881
Beton kalıpcı ve dökücü - Concrete molders	98	235	359	1 387	1 281
Marangoz, doğramacı ve düğler - Carpenters and joiners	457	1 882	974	1 279	854
Sıvacı - Plasterers	1 952	2 545	2 357	1 157	1 219
Vinç ve inşaat makineleri operatörü - Crane and lift operators	400	364	291	453	440
Ağır taşıt şoförü - Heavy vehicle drivers	963	588	540	751	654
Diğer meslekler - Other qualified workers	36 184	29 036	25 478	25 595	32 030

Kaynak: Türkiye İş Kurumu

Source: Turkish Employment Organization

10.1 Türkiye İş Kurumu'na yapılan başvurular ve işe yerleştirilenler

Applications to and placements by the Turkish Employment Organization

10.10 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012
Studies of General Directorate of Child Services of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Teşkilat - Organization					
İl sosyal hizmetler müdürlüğü					
Provincial social services management	81	81	81	81	81
İlçe sosyal hizmetler müdürlüğü					
District social services management	35	35	35	35	36
Çocuk yuvası - Children's home (0-12 yaş - age)	103	96	74	68	46
Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu					
Children's home and girls orphanage (0-18 yaş - age)	-	-	-	-	14
Çocuk evi - Child home (0-18 yaş - age)	-	160	323	448	649
Sevgi evleri - Affection home (0-18 yaş - age)	-	18	37	53	45
Yetiştirme yurdu - Orphanages (13-18 yaş - age)	114	105	97	89	65
Gözlem evi - Observation home	-	6	6	4	4
Özel Kreş ve Gündüz Bakimevi					
Private kindergarten and day care centers	1 550	1 616	1 604	1 639	1 699
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Center	37	38	38	37	39
Yatılı hizmet veren - In patient	10	8	7	7	7
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	24	27	27	27	29
Yatılı-Gündüzlü hizmet veren-In/Out patient	3	3	3	3	3
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri					
Care and Rehabilitation Center	10	18	23	29	34
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri					
Protection, Care and Rehabilitation Centers	6	6	7	9	10
Hizmet götürülen kişi sayısı - Number of people served					
İl müdürlüğü (yardım verilen kişi sayısı)					
Social services management (number of persons served)	30 909	35 756	35 298	41 778	49 461
Çocuk yuvaları - Children's homes (0-12 yaş - age)	6 099	5 690	3 945	3 724	2 665
Çocuk Yuvası ve Kız Yetiştirme Yurdu					
Children's home and girls orphanage (0-18 yaş - age)	-	-	-	-	1 269
Çocuk evi - Child home (0-18 yaş - age)	(1)	938	1 813	2 592	3 581
Sevgi evleri - Affection home (0-18 yaş - age)	-	1 348	2 224	3 004	3 301
Yetiştirme yurdu - Orphanages (13-18 yaş - age)	5 512	5 818	4 596	4 342	2 956
Gözlem evi - Observation home	-	-	-	(3)	-
Özel Kreş ve Gündüz Bakimevi					
Private kindergarten and day care centers	37 969	43 399	50 300	52 366	52 073
Bakım ve Sosyal Rehabilitasyon Merkezleri					
Care and Rehabilitation Center	123	275	417	405	528
Koruma, Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri					
Protection, Care and Rehabilitation Centers	95	133	117	118	150
Evlat edinme - Adoption (2)	492	570	538	570	631
Koruyucu Aile - Foster Family	1 103	1 155	1 227	1 282	1 492
Çocuk ve Gençlik Merkezleri - Child and Youth Centers	10 778	8 756	8 934	8 424	10 213
Yatılı hizmet verilen - In patient	1 623	723	993	682	918
Gündüzlü hizmet verilen - Out patient	7 795	7 223	6 829	6 640	8 226
Yatılı-gündüzlü hizmet verilen - In/out patient	1 360	810	1 112	1 102	1 069
Bilgi edinme başvurusu - Information application	5 516	4 223	3 762	3 178	323
BİMER başvurusu - Prime Ministry Communication Center Application	1 641	1 658	2 106	2 916	1 216

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (Mülga)

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü (ÇHGM)

- (1) Yeni hizmet modellerimizden olan Çocuk Evleri 2008 yılı sonuna kadar kuruluşlara bağlı ek ünite şeklinde hizmet vermekte iken gerekli yasal düzenlemeler yapılmış, 2009 yılı itibarıyla kuruluşlardan bağımsız hizmet vermeye başlamıştır. Bu nedenle söz konusu hizmet, çocuk evi sayısı ve evlerde hizmetten yararlanan çocuk sayıları boyutuyla ayrıca eklenmiştir.
- (2) Bu rakamlar Kuruma ulaşan kapanmış davalara göre değişebilir.
- (3) Gözlem evleri ÇOĞEM-Yatılı içinde değerlendirilmiştir.

Source: Social Services and Child Protection Agency (Repealed)

General Directorate of Child Services

- (1) The new service models Children's Homes were depending on the companies until the end of 2008. On the other hand, necessary legal arrangements have been made and Children's Homes were began to serve as independent organizations in 2009. For this reason, the service, children's home number and size of homes have added a number of children benefiting from the service.
- (2) These figures vary according to the organization can receive, the case closed.
- (3) Survey houses was evaluated in COGEM-Boarding Houses.

10.11 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012

Studies of General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons with Disabilities of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Teşkilat - Organization					
Huzurevi - Homes for the elderly persons	79	81	97	106	106
Yaşlı Hizmet Merkezi - Elderly Solidarity Center	5	5	5	5	5
Yaşlı Yaşam Evi - Life Homes for Elderly Persons	-	-	-	-	3
Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi - Care and Rehabilitation Center					
number of rehabilitation centers that render treatment	72	72	79	91	104
Yatılı hizmet veren kuruluş - In-patient	55	60	70	82	78
Umut Evi - Home	-	-	-	-	17
Gündüzlü hizmet veren - Out-patient	15	10	7	7	7
Devreler halinde hizmet veren - Partial	2	2	2	2	2
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğünden ruhsat alan özel bakım merkezleri - Private care centers that received certificate from the provincial directorates of Ministry of Family and Social Policy	20	44	77	104	148
Engellilerde Evde Bakım Hizmetleri					
Home Care Services for Persons with Disability	120 000	210 320	284 595	352 859	400 347
Hizmet götürülen kişi sayısı - Number of people served					
Yaşlılar - Elderly	6 773	8 161	8 929	11 540	12 080
Yatılı hizmet verilen - In-patient	5 859	7 161	7 979	10 590	10 941
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	914	1 000	950	950	1 139
Engelliler - Number of disabled persons who receive treatment	4 272	4 598	4 905	5 162	5 586
Yatılı hizmet verilen - In-patient	3 747	4 161	4 430	4 654	5 074
Gündüzlü hizmet verilen - Out-patient	470	388	415	454	460
Devreler halinde hizmet verilen - Partial	55	49	60	54	52
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğünden ruhsat alan özel bakım merkezleri - Private care centers that received certificate from the provincial directorates of Ministry of Family and Social Policy	768	2 144	4 331	6 872	9 565

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (Mülga)
Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel MüdürlüğüSource: Social Services and Child Protection Agency (Repealed)
General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons with Disabilities**10.12 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012**

Studies of General Directorate on the Status of Women of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kadın Konukevi - Women Shelters	26	29	43	53	80
Toplam kapasite - Total capacity	573	650	943	1 180	1 923
Hizmet götürülen kişi sayısı - The number of beneficiaries					
Kadınlar - Women	1 874	2 696	2 824	4 195	6 547
Çocuklar - Children	1 298	1 500	1 438	1 578	2 754
Yerel Yönetimler/STK'lara bağlı olarak hizmet veren kadın sığınma evi sayısı - Number of Shelters affiliated to the Local Administrations/NGOs	17	19	22	29	33
Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi - Violence Prevention and Monitoring Centers	-	-	-	-	11

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (Mülga)
Kadının Statüsü Genel MüdürlüğüSource: Social Services and Child Protection Agency (Repealed)
General Directorate on the Status of Women

10.13 Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü çalışmaları, 2008-2012
 Studies of General Directorate of Family and Community Services of Ministry of Family and Social Policies, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Teşkilat - Organization					
Aile Danışma Merkezi - Family Consultation Center	42	45	48	48	52
Toplum Merkezi - Community Center	79	86	85	97	98
Hizmet götürülen kişi sayısı - Number of people served					
Aile Danışma Merkezi - Family Counseling Center	17 244	21 696	19 039	21 054	45 277
Toplum Merkezi - Community Center	98 190	166 137	114 373	91 606	124 749

Kaynak: Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (Mülga)
Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Source: Social Services and Child Protection Agency (Repealed)
 General Directorate of Family and Community Services.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	172	Explanation
Grafik		Graph
11.1 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2008-2012	179	11.1 Employed persons by age groups, 2008-2012
11.2 İşgücüne dahil olmayan nüfus, 2008-2012	180	11.2 Population not in labour force, 2008-2012
11.3 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2012	183	11.3 Employed persons by branch of economic activity, 2012
11.4 İşsizlik oranı, 2008-2012	188	11.4 Unemployed rate, 2008-2012
Tablo		Table
11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu, 2008-2012	178	11.1 Labour force status of non-institutional population, 2008-2012
11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2008-2012	179	11.2 Employed persons by age groups, 2008-2012
11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar, 2008-2012	180	11.3 Persons not in labour force by reason, 2008-2012
11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2012	181	11.4 Employed persons by branch of economic activities, 2008-2012
11.5 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler, 2008-2012	182	11.5 Employed persons by major occupational groups, 2008-2012
11.6 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2011-2012	183	11.6 Employed persons by status in employment and branch of economic activity, 2011-2012
11.7 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2011-2012	184	11.7 Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity, 2011-2012
11.8 İBBS'ye göre işgücü durumu, 2012	185	11.8 Labour force status by SR, 2012
11.9 İBBS'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2012	186	11.9 Distribution of employment by sectors SR, 2012
11.10 Yaş grubuna göre işsizler, 2008-2012	187	11.10 Unemployed persons by age groups, 2008-2012
11.11 Eğitim durumuna göre işsizler, 2008-2012	188	11.11 Unemployed persons by educational status, 2008-2012
11.12 İllere göre temel işgücü göstergeleri, 2 Ekim 2011	189	11.12 Basic labour force indicators by provinces, 2 October 2011
11.13 İllere ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011	191	11.13 Employed population by economic activity, 2 October 2011
11.14 İllere ve işteki duruma göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011	193	11.14 Employed population by employment status, 2 October 2011
11.15 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2012	195	11.15 Labour and employers' unions by economic activity, 2012
11.16 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler, 2008-2012	195	11.16 Establishments and labourers covered by collective bargaining, 2008-2012
11.17 Grev ve lokavt uygulamaları, 2008-2012	196	11.17 Strikes and lockouts, 2008-2012
11.18 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD \$ ile karşılaştırılması, 2008-2012	196	11.18 A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA \$), 2008-2012

AÇIKLAMA

EXPLANATION

ÇALIŞMA

LABOUR

İşçi - işveren ilişkileri, 1983 yılında çıkarılan 2 821 sayılı Sendikalar ve 2 822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunları ile daha rasyonel biçimde düzenlenmiştir. Bu konudaki veriler Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan alınmıştır.

Laws Number 2 821 and 2 822, passed in 1983 concerning Labour Unions and Collective Bargaining Strikes and Lockouts (close downs) have effectively regulated labour-management relations. Tables related to this subject were prepared by using data obtained from the Ministry of Labour and Social Security.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Hanehalkı İşgücü Anketleri (HİA) 1988 yılında hem kentsel hem kırsal yerleşim yerlerini kapsayacak bir örnek hacmi ve geliştirilmiş bir soru kağıdı kullanılarak uygulanmaya başlanmıştır. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) koordinatörlüğünde yürütülen İşgücü Piyasası Enformasyon Sistemi (İPES) Projesi kapsamında, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) teknik katkıları ile başlatılan çalışmanın bu ilk aşamasında anket yılda iki kez, Nisan ve Ekim aylarının Pazartesi ile başlayıp Pazar ile biten son haftası referans dönemi alınarak gerçekleştirilmiştir.

Household Labour Force Survey (HLFS) launched by Turkish Statistical Institute (TurkStat) in 1988 by using a sampling method covering both urban and rural areas and an improved questionnaire. The survey conducted in the context of the project on Labour Market Information System (LMIS) coordinated by United Nations Development Programme (UNDP) was conducted semiannually with the technical assistance of International Labour Organization (ILO). The survey is implemented using the last weeks of April and October starting with Monday and ending with Sunday as reference periods.

Bu araştırmalarda iktisaden faal nüfus, istihdam, işsizlik ve eksik istihdamın ölçümünde son uluslararası standartlar kullanılmıştır. Yapılacak anketlerde elde edilecek verilerin hem zaman içinde kendisiyle karşılaştırılabilir hem de uluslararası verilerle kıyaslanabilir nitelikte olması dikkate alınmıştır.

The survey was redesigned using the latest international standards concerning statistics on the economically active population, employment, unemployment and underemployment historical and international comparability of the data were given priority in the survey design.

İstihdam ve Eğitim Projesi kapsamında yürütülen İşgücü Piyasası Bilgisi bölümünün temel amacı, işgücü piyasası verilerinin geliştirilmesini sağlamaktır. Bu amaçla, HİA'nın iyileştirilmesi ve uygulama sıklığının artırılması hedeflenmiş ve proje faaliyetleri çerçevesinde mevcut anket ulusal ve uluslararası uzmanlar tarafından çeşitli yönleri ile incelenmiştir. Uzmanlar tarafından hazırlanan raporlarda anketin örnek büyüklüğü, örnekleme ve ağırlıklandırma tekniği, soru kağıdı, alan uygulaması ve yayının içeriği gibi çeşitli konular yer almıştır. Bu konular, ulusal ve uluslararası uzmanların katılımı ile her yönüyle tartışılarak, anket 2000 yılından itibaren yeni bir yapıya kavuşturulmuştur.

The main objective of Labour Market information component in the context of Employment and Training Project was to improve the data on labour market. Hence to realize this objective, it was aimed at to improve the HLFS and increase frequency of application. In the context of project activity, existing survey was examined by national and international specialists from different aspects. Report topics prepared by the specialists covered sample size, sampling and weighting method, questionnaire, field application and contents of publication. Following the discussion over these subjects with the participation of national and international specialists, the survey has been redesigned since 2000.

Buna göre, HİA'nın; uygulama sıklığı, örnek büyüklüğü, tahmin boyutu ve soru kağıdında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler mevcut seri ile karşılaştırma imkanını sağlayacak biçimde geliştirilmiştir.

In line with these developments, a number of changes on application frequency, sample size, estimation dimension and questionnaire of HLFS were undertaken. These changes were made taking into account the need of making comparisons with the existent series.

2000-2003 yılları arasında uygulanan araştırma sonuçları, dönemsel olarak Türkiye, kent ve kırsal ayrımında, yıllık olarak ise Türkiye, kent ve kırsal tahminlerinin yanısıra 7 coğrafi bölge ve 9 seçilmiş il merkezi (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun) için verilmiştir.

Quarterly estimates for Turkey, urban and rural and yearly estimates for Turkey, urban and rural as well as 7 geographical regions and 9 selected provinces (Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Erzurum, Gaziantep, İstanbul, İzmir, Samsun) were given between 2000-2003.

2004 yılından itibaren Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) talep ettiği tüm değişkenlerin kapsandığı bir soru kağıdı geliştirilmiş ve Hanehalkı İşgücü Araştırması soru kağıdı AB norm ve standartlarına uyumlu hale getirilmiştir.

A new questionnaire covering all variables requested by Eurostat has been used since 2004 and the Household Labour Force Survey questionnaire meeting the standards of EU is attained.

Ayrıca, 2004 yılından itibaren örnek hacmi, yıllık düzeyde İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-2'ye (26 bölge) göre tahmin vermek üzere aylık yaklaşık 13 000 hanehalkına yükseltiştir. 2004 yılından itibaren, araştırmanın dönemsel sonuçları yine Türkiye, kent ve kırsal düzeyinde; yıllık sonuçlar ise İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey-1'e (12 bölge) göre kent ve kırsal ayrımında, Düzey 2'ye göre ise toplam bazda verilmektedir.

The sample size was increased approximately to monthly 13 000 households to obtain regional yearly estimates on SR-Level 2 (26 regions) in 2004. Since 2004 quarterly results of the survey have been given by Turkey, urban and rural and yearly results have been given by SR Level 1 in urban rural distinction and by SR level 2 in total.

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçları, 2005 yılı Ocak ayından itibaren hareketli üç aylık dönemler esas alınarak her ay açıklanmakta ve sonuçlar, ifade kolaylığı açısından ilgili üç aylık dönemin ortasındaki ay adıyla anılmaktadır.

Amaç: HİA'nın temel amacı, ülkedeki işgücünün yapısı konusunda bilgi elde etmektir. Bu bilgiler, istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi; işsizlerin iş arama süresi ve aradıkları meslek konusundaki bilgileri kapsamaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir ya da birden çok kişinin oluşturduğu topluluktur.

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

İşgücü: Aşağıda tanımlanan istihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün, 15 ve daha yukarı yaş nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan iş başında olanlar ve iş başında olmayanlar grubuna dahil olan 15 ve daha yukarı yaşta ki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir ekonomik faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İş ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına ve işverenler istihdamda kabul edilmektedir.

Ücretli ve maaşlı çalışan ve çeşitli nedenlerle referans döneminde işlerinin başında bulunmayan fertler; ancak 3 ay içinde işlerinin başına geri döneceklerse veya işten uzak kaldıkları süre zarfında maaş veya ücretlerinin en az % 50 ve daha fazlasını almaya devam ediyorlarsa istihdamda kabul edilmektedir.

Referans haftası içinde "1 saat" bile çalışmamış olan ücretsiz aile işçileri ve yevmiyeliler istihdamda kabul edilmemektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, mesleki bilgi ve görgülerini artırmak amacıyla belirli bir menfaat (ayrı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığı çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dahil edilmektedirler.

İşsiz: Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olanlar işsiz nüfusa dahildirler.

Starting with January 2005, Household Labour Force Survey results are announced in every month based on the moving three months. The results are called with the name of the middle month in order to simplify expression.

Objectives: The main objective of the HLFS is to obtain information on the structure of the labour force in the country. This includes information on economic activity, occupation, status in employment and hours worked for employed persons; and information on the duration of unemployment and occupation sought by the unemployed.

Definitions and Concepts

Household: One person or group of persons with or without a family relationship who live in the same house, who meet basic requirements all together and who participate in the management of household.

Non-institutional population: Comprises all the population excluding the residents of dormitories of universities, orphanage, rest homes for elderly persons, special hospitals, prisons and military barracks etc.

Labour force: Comprises all employed persons and all unemployed defined in the below.

Labour force participation rate: Indicates the ratio of the labour force to the population 15 years of age and over.

Persons employed: Comprises all the persons 15 years of age and over who are included in the "persons at work" and "not at work" described below.

Persons at work: Persons economically active during the reference period for at least one hour as a regular employee, casual employee, self employed, employer or unpaid family worker.

Persons not at work: All self-employed and employers who have a job but not at work in the reference week for various reasons are considered as employed.

Regular employees with a job but did not work during the reference period for various reasons are considered as employed only if they have an assurance of return to work within a period of 3 months or if they receive at least 50% of their wage or salary from their employer during their absence.

Unpaid family workers and casual workers who did not work in the reference week even 1 hour, are not considered as employed.

The members of producer cooperatives and apprentices or stajyers who are working to gain any kind of benefit (income in cash or in kind, social security, travelling cost, pocket money etc.) are considered to be employed.

Persons unemployed: The unemployed comprises all persons 15 years of age and over who were not employed (neither worked for profit, payment in kind or family gain at any job even for one hour, who have no job attachment) during the reference period who have used at least one channels for seeking a job during the last three months and were available to start work within two weeks.

Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyen kişiler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücü içindeki oranıdır.

İşgücüne dahil olmayanlar: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. İşgücüne dahil olmayanlar alt gruplara şu şekilde ayrılabilir;

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

İş bulma ümidi olmayanlar: Bölgede iş bulunmadığına veya bölgede kendisine uygun iş olmadığına inandığı ya da nereden iş arayacağını bilmediği için iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp, ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

Mevsimlik çalışan: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Diğer: Diğer nedenler ile iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

Referans dönemi: 2004 ve sonrası dönemler için her ayın Pazartesi ile başlayıp, Pazar ile biten ilk haftası referans dönemi olarak tanımlanmıştır.

Ücretler: Ortalama günlük ücretler, ödenen primler, fazla mesai ücretleri ve kıdem tazminatlarını da içine alır. Söz konusu ücretler, sigorta kesintilerine esas olan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

2011 NÜFUS VE KONUT ARAŞTIRMASI (NKA)

Nüfus ve konut sayımları, nüfusun ve ikamet edilen konutların temel nitelikleri hakkında coğrafi anlamda detaylı bilgi sağlayan kapsamlı çalışmalardır.

Birleşmiş Milletler, nüfus ve konut konusunda ülkelerarası karşılaştırılabilir istatistikler elde edilmesi amacıyla sonu "0" ile biten ve bu yıllara yakın yıllarda ülkelerin "nüfus ve konut sayımı" yapmalarını önermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu, idari kayıtlara dayalı geniş kapsamlı bir örnekleme araştırması olarak planladığı nüfus ve konut araştırmasını, Avrupa Birliği'ne üye ülkelere uyumlu bir şekilde 2011 yılında gerçekleştirmiştir.

Persons who have already found a job or established his/her own job but has been waiting to complete the process required to start work are also considered to be unemployed.

Unemployed rate: Is the ratio of unemployed persons to the labour force.

Persons not in labour force: Includes persons who are neither unemployed nor employed and 15 years of age and over. The persons not in labour force consist of the following sub-groups;

Not seeking a job but available to start a job: These are the persons who are not seeking a job for different reasons but are available for work within two weeks.

Discouraged workers: These are the persons who are available to start a job but are not seeking a job because of not knowing where to search, or who believe no job is available for him/her in the region.

Other: These are the persons who are not seeking a job for reasons such as being seasonal workers, housewives, students, property income earners, retired, or disabled.

Seasonal workers: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being seasonal workers.

Busy doing household chores: Persons not seeking a job or who are not available for work because of doing household chores.

In education or training: Persons not seeking a job or who are not available for work because of attending regular school or training.

Retired persons: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being retired.

Disabled, old or ill: Persons not seeking a job or who are not available for work because of being disabled, ill or elderly.

Other: Persons not seeking a job or who are not available for work because of other reasons.

Reference period: The first week of each month starting with Monday and ending with Sunday has been used as the reference period since 2004 application.

Wages: The average daily wages also include premiums, overtime and severance pay. The gross wages have been calculated from the amount subject to insurance deductions.

2011 POPULATION AND HOUSING CENSUS (PHC)

Population and housing censuses are large scaled studies which are designed to collect information on main characteristics of population and residential dwellings in detailed geographical level.

In order to obtain comparable statistics, United Nations recommends countries to carry out population and housing censuses during the 2010 census round. In line with EU member states, Turkstat conducted population and housing census in 2011. This study was designed as a comprehensive sample survey which was based on administrative registers.

2011 Nüfus ve Konut Araştırması, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden elde edilemeyen; hanehalkı özellikleri, işgücü, istihdam ve işsizlik, göç ve göç nedeni, engellilik ile bina ve konut nitelikleri gibi bilgileri sağlamak amacıyla "2 Ekim 2011" tarihini referans gün kabul ederek, 3 Ekim - 31 Aralık 2011 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Yasal dayanak: 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu uyarınca hazırlanan 2007-2011 dönemi Resmi İstatistik Programı kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Kapsam: Araştırmada, ülkemizde ikamet eden Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları ile yabancı uyruklu kişiler kapsamıştır. Ancak, altı aydan kısa süreli ülkemizde bulunan (örneğin yurt dışında ikamet edip, tatilini Türkiye'de geçiren) T.C. vatandaşları kapsam dışında tutulmuştur.

Yöntem: Araştırma, ADNKS ve Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) kayıtları temel alınarak dizüstü bilgisayarlar (netbook) ve soru kâğıtları aracılığıyla, yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmıştır.

Örnek hacmi: Yaklaşık 100 dolu konuttan (ADNKS'de ikamet eden kişi kaydı bulunan adresler) oluşacak şekilde belirlenen toplam 195 192 sayım bölgesinden 22 861'si (%11.7) örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Bunun sonucunda, yaklaşık 2.2 milyon hanede 8.1 milyon kişiye anket uygulanmıştır. Kurumsal yerlerde (üniversite öğrenci yurdu, huzurevi, bakımevi, ceza ve tutukevi, işlahevi, yetiştirme yurdu, askeri birlik ve kışla vb.) ise tam sayım yapılmıştır. Kurumsal nüfus dâhil edildiğinde, toplam nüfusun %12.6'sı ile görüşülmüştür.

Tanım ve Kavramlar

İşgücü: İstihdam edilenler ve işsizlerin oluşturduğu tüm çalışma çağıdaki nüfusu (15 yaş ve üzeri) kapsar.

İstihdam: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dahil olan çalışma çağındaki nüfustur.

İşbaşında olanlar: Ücretli, maaşlı, yevmiyeli, kendi hesabına, işveren veya ücretsiz aile işçisi olarak referans haftası (Eylül ayının son haftası) içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İşbaşında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan ücretli, maaşlı, kendi hesabına ve işverenlerdir.

İşgücü göstergeleri: İşgücü göstergeleri hesaplanırken hanehalkı nüfusunun yanı sıra kurumsal yerlerde kalan 15 yaş ve üzeri tüm nüfus dikkate alınmıştır.

İşsiz: Çalışabilir çağıdaki nüfusa dahil olup, referans döneminde istihdamda bulunmayan ve aşağıdaki 3 koşulu sağlayan kişiler işsiz olarak tanımlanmaktadır:

1- Eylül ayının son haftasında bir işi olmamak (ücretli, kendi hesabına veya işveren olarak "bir saat bile olsa" bir işte çalışmamak).

Information which can not be derived from Address Based Population Registration System, such as; household characteristics, labour force, employment, unemployment, migration, reason for migration, disability and building and dwelling characteristics etc. was planned to be obtained from 2011 Population and Housing Census. In the census, the reference date was 2nd October 2011. The field application was carried out between 3 October and 31 December 2011.

Legal basis: 2011 Population and Housing Census was conducted according to the 2007-2011 Official Statistics Program of TurkStat.

Coverage: In the survey, Turkish citizens and foreigners were covered. Turkish citizens who are in Turkey for less than six months (for example those that live abroad, but come to Turkey for vacation) were not considered to be in the coverage.

Method: 2011 census was based on Address Based Population Registration System and National Address Database registers and applied by face-to-face interviewing method. Hand held devices (netbooks) and paper based questionnaires were used for data collection.

Sampling size: In total, 195 192 enumeration areas were defined including about 100 inhabited dwellings (dwellings in which persons registered in ABPRS). Then 22 861 enumeration areas were selected (11.7%) by sampling method. As a result, census questionnaire was applied to approximately 8.1 million people in 2.2 million households. On the other hand, complete enumeration was carried out at institutional (university dormitories, nursing homes, prisons, orphanages, military barracks etc.) places. Including the institutional population, 12.6% of total population were interviewed.

Definitions and Concepts

Labour force: Comprises all employed and unemployed working-age population (aged 15 and over) .

Employment: Comprises all working age population who are included in the "persons at work" and "persons not at work" described below.

Persons at work: Persons economically active during the reference week for at least one hour as a regular employee, casual employee, employer, self employed or unpaid family worker.

Persons not at work: All regular employees, self-employed and unpaid family workers who have a job but not at work in the reference week for various reasons are considered as unemployed.

Indicators on labour force: While calculating the indicators on labour force, both household population and population residing in institutional places (aged 15 and above) were taken into account.

Unemployed: Persons who are in the working-age population but not employed during the reference period, and ensuring the following conditions are defined as unemployed.

1- Not having a job (not working as a regular or casual employee, employer or self employed even for one hour) in the last week of the September 2011.

2- Eylül ayı içinde ücretli, kendi hesabına veya işveren olarak çalışmak üzere iş arama kanallarından en az birini kullanarak iş aramak.

3- Bir iş bulunduğu takdirde referans dönemini takip eden iki hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olmak.

İşgücünde olmayan nüfus: Referans döneminde işsiz veya istihdamda olmayan 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

İşgücünde olmayan nüfus; ev işleriyle meşgul, eğitim/öğretim, emekli, çalışamaz halde (hasta/özürlü/yaşlı), irat sahibi (kira, faiz vb.) ve diğer olarak sınıflandırılmıştır.

İşgücüne katılma oranı: İşgücünün 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus içindeki oranıdır.

İstihdam oranı: İstihdamdaki nüfusun 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus içindeki oranıdır.

İşsizlik oranı: İşsiz nüfusun işgücündeki nüfus içindeki oranıdır.

Ekonomik faaliyet: İstihdamda olan kişinin aynı (mal) veya nakdi (para) gelir elde etmek amacıyla işini veya mesleğini yaptığı (yürüttüğü) kurum, kuruluş, ev, vb. yerlerin faaliyet türüdür. Ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE Rev.2)'ye göre kodlanmıştır.

Tarım: Tarım, ormancılık ve balıkçılık.

Sanayi: Madencilik ve taş ocaklığı, imalat sanayi, elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon ile inşaat.

Hizmet: Toptan ve perakende ticaret, ulaştırma ve depolama, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, bilgi ve iletişim, finans ve sigorta faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, idari ve destek hizmet faaliyetleri, kamu yönetimi ve savunma, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor ile diğer toplumsal hizmetler.

İşteki durum: İstihdam edilen ve daha önce bir işte çalışmış olanlar, Uluslar arası İşteki Durum Sınıflamasına (ICSE, 1993) uygun olarak sınıflandırılmakta ve yayımlanmaktadır.

- 1- Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli
- 2- İşveren/kendi hesabına
- 3- Ücretsiz aile işçisi

Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli: Bir başkasının işinde aynı (mal) ya da nakdi (para) bir gelir elde etmek amacıyla çalışanlardır.

İşveren: Kendi işyerinde en az bir ücretli veya yevmiyeli personel çalıştıran kişidir.

Kendi hesabına: İşinde, tarlasında, bağında, bahçesinde, dükkanında, yazıhanesinde, imalathanesinde, tamirhanesinde vb. yerlerde tek başına veya ücretsiz aile fertleri ile birlikte (yanında ücretli veya yevmiyeli kişi çalıştırmaksızın) aynı (mal) ya da nakdi (para) olarak gelir elde etmek için çalışanlardır.

Ücretsiz aile işçisi: Aynı hanede yaşayan birisi tarafından işletilen (sahip olunan) ve piyasaya yönelik faaliyet gösteren işletmelerde ücretsiz olarak çalışan, fakat işletmenin ortağı konumunda olmayan kişilerdir.

2- By using at least one channel, seeking for a job to work as regular or casual employee, employer or self employed in September 2011.

3- To be able to start working within 2 weeks following the reference date if finds a job.

Population not in labour force: Persons who are 15 years of age and over and are not employed in reference period and who are not included in the unemployed population.

The population not in labor force during the census are classified as homemaker, education/training, retired, unable to work (illness/disability/senility), income recipient (rent, interest, etc.) and other.

Labour force participation rate: Indicates the proportion of the population in labor force to the population 15 years of age and over.

Employment rate: Indicates the proportion of the population in employment to the population 15 years of age and over.

Unemployment rate: Indicates the proportion of the unemployed population to the population in labour force.

Economic activity: The kind of activity that the employed person does (administers) at an organization, institution, home, etc. for an income either in kind (good) or in cash (money). Economic activities are coded according to the International Standard of Economic Activities in the European Union (NACE Rev.2).

Agriculture: Agriculture, forestry, and fishery.

Industry: Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas steam, water supply, sewerage etc. and construction

Services: Whole and retail trade, transportation and storage, accommodation and food service activities, information and communication, financial and insurance activities, real estate activities, professional, scientific and technical activities, public administration and defence, education, human health and social work activities, arts, entertainment and recreation and other social, community and personal service activities.

Employment status: All persons who are currently employed and persons employed in the past are classified according to International Classification on status in Employment (ICSE, 1993) and results are published by this classification also.

- 1- Regular or casual employee
- 2- Employer/Self employed
- 3- Unpaid family worker

Regular or casual employee: The persons who work at somebody else's job in order to get an earning in kind (goods) or in cash (money) with wage or salary.

Employer: The person who employs at least one wage earner or casual employee at his own work place.

Self employed: Persons who are working for an income either in kind (good) or in cash (money) at his own business, field, vineyard, garden, grocery, office, workshop, repair-shop, etc. on his own or with unpaid family members (without employing anybody with wage or daily wage).

Unpaid family worker: Persons who are working at a business managed (owned) by a family member and performing activities for the market, without being paid, but not as a partner of the business.

Sendika: İşçilerin ve işverenlerin çalışma ilişkilerinde, ortak ekonomik sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için meydana getirdikleri tüzel kişiliğe sahip kuruluşlardır.

Toplu iş sözleşmesi: Hizmet akdinin yapılması, kapsamı ve sona ermesi ile ilgili hususları düzenlemek üzere işçi sendikası ile işveren sendikası veya sendika üyesi olmayan işveren arasında yapılan sözleşmedir. Toplu iş sözleşmeleri, tarafların karşılıklı hak ve borçlarını, sözleşmenin uygulanmasını ve denetimini, uyuşmazlıkların çözümü için başvurulacak yolları düzenleyen hükümleri de içerebilir.

Grev: İşçilerin, topluca çalışmamak suretiyle işyerinde faaliyeti durdurmak veya işin niteliğine göre önemli ölçüde aksatmak amacıyla aralarında anlaşarak ya da bir kuruluşun aynı amaçla topluca çalışmamaları için verdiği karara uyarak işi bırakmalarına grev denir.

Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarıyla çalışma şartlarını korumak veya düzeltmek amacıyla Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan greve kanuni grev denir. Kanuni grev için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan greve kanun dışı grev denir.

Lokavt: İşyerinde faaliyetin tamamen durmasına sebep olacak tarzda, işveren veya işveren vekili tarafından kendi teşebbüsü ile veya bir işveren kuruluşunun verdiği karara uyarak işçilerin topluca işten uzaklaştırılmasına lokavt denir. Toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması ve işçi sendikası tarafından grev kararı alınması halinde Kanun hükümlerine uygun olarak yapılan lokavta kanuni lokavt denir. Kanuni lokavt için aranan şartlar gerçekleşmeden yapılan lokavta kanun dışı lokavt denir.

Labour union: The associations of workers and employers which are established to protect and improve joint economical and social rights and benefits of their members in labour affairs.

Collective bargaining agreement: A written contract between an employer (or an association of employers) union (s) usually for a definite period of time defining conditions of employment (wages, hours, holidays, etc.), rights of workers and unions, and procedures to be followed in settling disputes or handling issues that arise during the validity of the contract.

Strike: The expression 'strike' means any concerted cessation by workers of their work with the object of halting the activities of a given establishment or of paralysing such activities to a considerable extent, or any abandonment by workers of their work in accordance with a decision taken by an organisation.

The expression 'lawful strike' means any strike called by workers in accordance with this Act with the object of safeguarding or improving their economic and social position and working conditions in the event of a dispute during negotiations to conclude a collective agreement. The expression 'unlawful strike' means any strike called without fulfilling all the conditions for a lawful strike.

Lockout: The expression 'lockout' means any action taken by an employer or his representative, either on his own initiative or in accordance with a decision taken by an employers' association to refuse employment to the workers and so completely halt the activities of a given establishment. The expression 'lawful lockout' means any lockout ordered in accordance with this act where there is a dispute in the course of negotiations for a collective agreement and a decision to call a strike has been taken by the trades union. The expression 'unlawful lockout' means any lockout ordered without fulfilling all the conditions for a lawful lockout.

11.1 Kurumsal olmayan nüfusun işgücü durumu, 2008-2012

Labour force status of non-institutional population, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye - Turkey					
Toplam nüfus - Total population	69 724	70 542	71 343	72 376	73 604
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	50 772	51 686	52 541	53 593	54 724
İşgücü - Labour force	23 805	24 748	25 641	26 725	27 339
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	46.9	47.9	48.8	49.9	50.0
İstihdam edilenler - Employed	21 194	21 277	22 594	24 110	24 821
İşsiz - Unemployed	2 611	3 471	3 046	2 615	2 518
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	11.0	14.0	11.9	9.8	9.2
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	26 967	26 938	26 901	26 867	27 385
Kent - Urban					
Toplam nüfus - Total population	48 349	48 747	49 170	49 535	50 397
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	35 697	36 197	36 576	36 973	37 656
İşgücü - Labour force	16 063	16 585	17 105	17 594	18 186
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	45.0	45.8	46.8	47.6	48.3
İstihdam edilenler - Employed	14 010	13 839	14 679	15 508	16 167
İşsiz - Unemployed	2 053	2 746	2 425	2 087	2 018
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	12.8	16.6	14.2	11.9	11.1
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	19 634	19 611	19 472	19 378	19 470
Kır - Rural					
Toplam nüfus - Total population	21 375	21 795	22 172	22 841	23 207
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	15 075	15 489	15 965	16 620	17 068
İşgücü - Labour force	7 742	8 163	8 536	9 131	9 153
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	51.4	52.7	53.5	54.9	53.6
İstihdam edilenler - Employed	7 184	7 438	7 915	8 603	8 653
İşsiz - Unemployed	558	724	621	528	500
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	7.2	8.9	7.3	5.8	5.5
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	7 332	7 326	7 429	7 489	7 915
Erkek - Males					
Toplam nüfus - Total population	34 589	35 000	35 401	35 909	36 587
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	24 917	25 369	25 801	26 320	26 951
İşgücü - Labour force	17 476	17 898	18 257	18 867	19 147
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	70.1	70.5	70.8	71.7	71.0
İstihdam edilenler - Employed	15 598	15 406	16 170	17 137	17 512
İşsiz - Unemployed	1 877	2 491	2 088	1 730	1 635
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	10.7	13.9	11.4	9.2	8.5
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	7 441	7 471	7 544	7 453	7 804
Kadın - Females					
Toplam nüfus - Total population	35 134	35 541	35 941	36 467	37 017
15 ≥ yaş nüfus - Population 15 ≥ age	25 855	26 317	26 740	27 273	27 773
İşgücü - Labour force	6 329	6 851	7 383	7 859	8 192
İşgücüne katılma oranı - Labour force participation rate (%)	24.5	26.0	27.6	28.8	29.5
İstihdam edilenler - Employed	5 595	5 871	6 425	6 973	7 309
İşsiz - Unemployed	734	979	959	885	883
İşsizlik oranı - Unemployed rate (%)	11.6	14.3	13.0	11.3	10.8
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	19 526	19 466	19 357	19 414	19 581

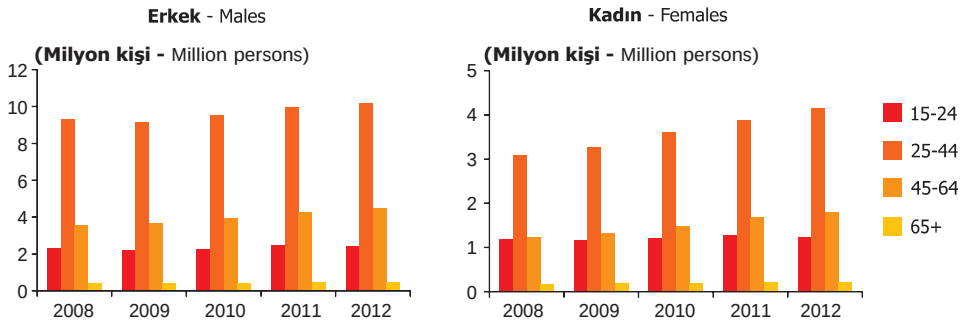
11.2 Yaş grubuna göre istihdam edilenler, 2008-2012

Employed persons by age groups, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye - Turkey					
Erkek - Males	15 598	15 406	16 170	17 137	17 512
15-24	2 320	2 190	2 269	2 446	2 435
25-44	9 299	9 123	9 533	9 950	10 145
45-64	3 577	3 682	3 944	4 282	4 475
65+	402	411	424	459	457
Kadın - Females	5 596	5 871	6 425	6 974	7 309
15-24	1 163	1 137	1 196	1 251	1 212
25-44	3 069	3 257	3 595	3 871	4 140
45-64	1 208	1 314	1 468	1 661	1 766
65+	156	163	166	191	191
Kent - Urban					
Erkek - Males	10 892	10 587	11 104	11 623	11 975
15-24	1 655	1 498	1 525	1 611	1 612
25-44	6 950	6 762	7 085	7 342	7 574
45-64	2 178	2 221	2 374	2 549	2 667
65+	109	106	120	121	122
Kadın - Females	3 117	3 251	3 575	3 886	4 193
15-24	713	702	728	755	745
25-44	1 970	2 075	2 307	2 496	2 734
45-64	416	456	516	610	689
65+	18	18	24	25	25
Kır - Rural					
Erkek - Males	4 706	4 819	5 065	5 514	5 537
15-24	665	692	744	835	823
25-44	2 349	2 361	2 448	2 608	2 571
45-64	1 399	1 461	1 569	1 733	1 808
65+	293	305	304	338	335
Kadın - Females	2 479	2 620	2 850	3 088	3 116
15-24	450	435	468	496	467
25-44	1 099	1 182	1 288	1 375	1 406
45-64	792	858	952	1 051	1 077
65+	138	145	142	166	166

11.1 Yaş grubuna göre istihdam edilenler - Employed persons by age groups
[15 ≥ yaş - age]

11.3 Nedenlerine göre işgücüne dahil olmayanlar, 2008-2012

Persons not in labour force by reason, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

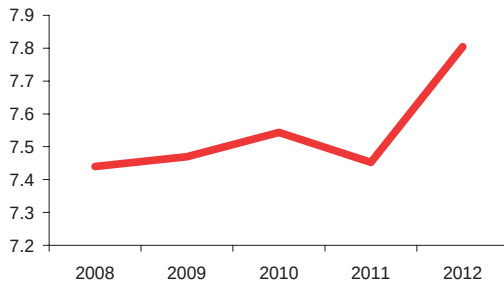
(Bin - Thousand)

	2008	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males					
İşgücüne dahil olmayan nüfus					
Population not in labour force	7 440	7 470	7 544	7 453	7 804
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar					
Not seeking a job, but available to start	831	898	878	852	941
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker					
	72	20	16	14	13
Ev işleriyle meşgul - Housewife					
	-	-	-	-	-
Eğitim/Öğretim - Education/Training					
	2 086	2 134	2 210	2 175	2 256
Emekli - Retired					
	2 806	2 858	2 847	2 844	2 959
Çalışamaz halde - Disabled, old, ill etc.					
	1 270	1 252	1 238	1 232	1 277
Diğer - Other					
	375	308	355	336	358
Kadın - Females					
İşgücüne dahil olmayan nüfus					
Population not in labour force	19 526	19 467	19 357	19 414	19 581
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar					
Not seeking a job, but available to start	1 019	1 164	1 135	1 092	1 052
Mevsimlik çalışan - Seasonal worker					
	243	67	49	50	51
Ev işleriyle meşgul - Housewife					
	12 186	12 101	11 914	11 872	11 992
Eğitim/Öğretim - Education/Training					
	1 670	1 832	1 912	2 043	2 153
Emekli - Retired					
	682	763	730	772	836
Çalışamaz halde - Disabled, old, ill etc.					
	2 144	2 143	2 156	2 174	2 182
Diğer - Other					
	1 582	1 397	1 461	1 410	1 315

11.2 İşgücüne dahil olmayan nüfus - Population not in labour force

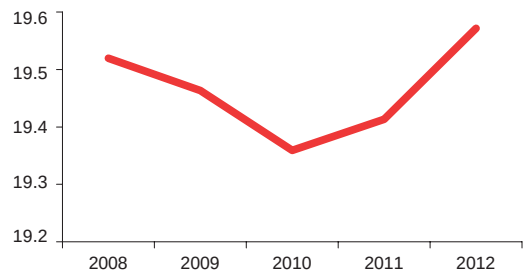
Erkek - Males

(Milyon kişi - Million persons)

Kadın - Females

(Milyon kişi - Million persons)

11.4 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2008-2012

Employed persons by branch of economic activities, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

NACE Rev.2	2008 ⁽¹⁾	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males	15 598	15 406	16 170	17 137	17 512
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	2 663	2 795	2 959	3 199	3 225
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	109	95	110	123	111
İmalat sanayi - Manufacturing	3 392	3 024	3 265	3 380	3 408
Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon					
Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	105	103	153	198	200
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	1 200	1 266	1 376	1 622	1 652
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	2 857	2 779	2 697	2 787	2 751
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	931	924	949	978	1 030
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri					
Accommodation and food service activities	850	889	917	936	965
Bilgi ve iletişim - Information and communication	125	114	153	159	176
Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	154	156	158	158	143
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	46	53	47	126	151
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler					
Professional, scientific and technical activities	251	273	292	283	329
İdari ve destek hizmet faaliyetleri					
Administrative and support service activities	366	470	591	587	629
Kamu yönetimi ve savunma - Public administration and defence	1 089	1 031	1 100	1 135	1 237
Eğitim hizmetleri - Education	503	516	541	593	632
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri					
Human health and social work activities	250	263	259	280	299
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor					
Arts, entertainment and recreation	115	110	84	84	83
Diğer hizmet faaliyetleri - Other social, community and personal service activities	592	545	518	509	491
Kadın - Females	5 595	5 871	6 426	6 973	7 309
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	2 354	2 445	2 724	2 944	2 872
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	3	2	4	2	2
İmalat sanayi - Manufacturing	822	846	950	987	1 012
Elektrik, gaz, buhar, su ve kanalizasyon					
Electricity, gas, steam, water supply, sewerage etc.	9	9	12	14	17
İnşaat ve bayındırlık işleri - Construction	42	40	56	54	57
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	592	602	629	689	751
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	60	62	59	66	65
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri					
Accommodation and food service activities	148	161	167	204	241
Bilgi ve iletişim - Information and communication	45	42	51	52	61
Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	107	118	116	123	121
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	7	10	14	28	33
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler					
Professional, scientific and technical activities	110	126	136	144	178
İdari ve destek hizmet faaliyetleri					
Administrative and support service activities	99	130	175	191	295
Kamu yönetimi ve savunma - Public administration and defence	176	176	192	202	221
Eğitim hizmetleri - Education	418	451	478	513	592
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri					
Human health and social work activities	337	328	331	413	509
Kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor					
Arts, entertainment and recreation	19	20	18	16	25
Diğer hizmet faaliyetleri - Other social, community and personal service activities	247	304	314	331	257

(1) İktisadi Faaliyet Sınıflamasında 2009 yılına kadar NACE Rev-1 kullanılmış, 2009 yılından itibaren ise NACE Rev-2'ye geçilmiştir. Gerek dönüşüm matrislerinden, gerekse, 2009 yılında her iki kodlamanın birarada yapılmasından yararlanılarak, 2004-2008 yıllarına ilişkin sonuçlar NACE Rev-2'ye göre de verilmiştir. 2008 için NACE Rev-2 kodlaması birebir yapılmayıp, kodlar dışsal olarak atandığından sektörler arasında bazı kaymalar olabileceği dikkate alınmalıdır.

(1) For the codification of economic activities NACE Rev-1 had been used until 2009 and NACE Rev-1 has started to be used from 2009 onwards. Either using correspondence tables or taking the advantage of double-coding made for 2009, results for 2004-2008 were prepared by NACE Rev-2. Since NACE Rev-2 codification for 2008 terms was realized externally, it should be considered that transitions among groups might happen.

11.5 Meslek gruplarına göre istihdam edilenler, 2008-2012

Employed persons by major occupational groups, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

Meslek grubu - Major occupational groups ISCO 88	2008	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males	15 598	15 405	16 170	17 137	17 512
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior, officials and managers	1 677	1 661	1 694	1 770	1 691
Profesyonel meslek mensupları Professionals	799	885	976	1 047	1 151
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	1 035	919	906	969	1 040
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	822	804	874	930	961
Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	2 005	2 054	2 124	2 239	2 314
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	2 331	2 452	2 599	2 743	2 767
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trades workers	2 736	2 547	2 702	2 814	2 887
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	2 075	1 875	2 102	2 191	2 288
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	2 118	2 208	2 193	2 434	2 413
Kadın - Females	5 595	5 872	6 425	6 973	7 309
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior, officials and managers	183	189	189	204	220
Profesyonel meslek mensupları Professionals	523	595	632	661	780
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	471	437	435	479	535
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	584	601	661	735	775
Hizmet ve satış elemanları Service workers and shop and market sales workers	548	594	634	745	867
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural, and fishery workers	1 790	1 852	2 093	2 159	2 101
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trades workers	287	338	378	360	321
Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	207	183	232	239	251
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	1 002	1 083	1 171	1 391	1 459

11.6 İşteki durum ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2011-2012

Employed persons by status in employment and branch of economic activity, 2011-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

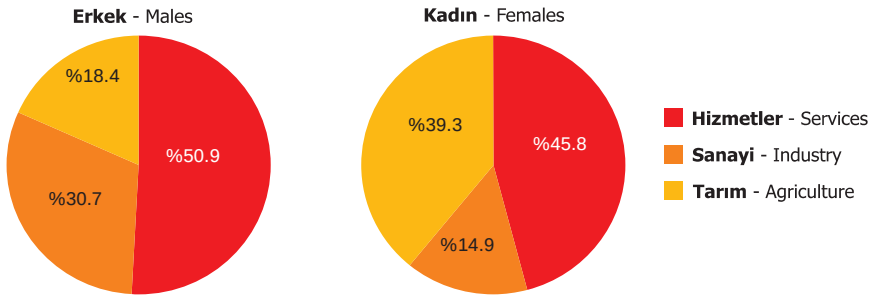
	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry ⁽¹⁾	Hizmetler Services ⁽²⁾
İşteki durum - Status in employment				
ICSE 91		2011		
Erkek - Males	17 137	3 199	5 322	8 616
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	11 277	385	4 535	6 357
İşveren - Employer	1 157	92	365	700
Kendi hesabına - Self employed	3 871	2 120	371	1 380
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	832	602	51	179
Kadın - Females	6 973	2 944	1 057	2 972
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	3 599	238	860	2 502
İşveren - Employer	87	8	10	69
Kendi hesabına - Self employed	816	434	155	226
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	2 472	2 265	32	175
		2012		
Erkek - Males	17 512	3 225	5 372	8 915
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	11 652	392	4 601	6 659
İşveren - Employer	1 145	71	360	714
Kendi hesabına - Self employed	3 906	2 177	363	1 366
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	809	585	48	176
Kadın - Females	7 309	2 872	1 088	3 349
Ücretli, maaşlı ve yevmiyeli - Regular and casual employee	3 967	213	906	2 848
İşveren - Employer	94	8	12	74
Kendi hesabına - Self employed	788	413	136	239
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	2 460	2 238	34	188

(1) Madencilik ve taşocaklığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.

(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water, construction.

(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel services.

11.3 Ekonomik faaliyete göre istihdam edilenlerEmployed persons by branch of economic activity
2012

11.7 Fiili çalışma süresi ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2011-2012

Employed persons by actual hours worked and branch of economic activity, 2011-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

Fiili çalışma süresi (saat) Actual hours worked (hours)	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry ⁽¹⁾	Hizmetler Services ⁽²⁾
	2011			
Erkek - Males	17 137	3 199	5 322	8 616
İş başında olanlar - Persons at work	16 546	2 918	5 219	8 409
1-16	648	292	84	272
17-35	1 989	905	424	660
36-39	344	127	79	138
40	2 007	100	375	1 532
41-49	3 286	428	1 416	1 442
50-59	2 702	425	1 147	1 130
60-71	3 806	491	1 279	2 036
72+	1 763	150	416	1 198
İş başında olmayanlar - Persons not at work	592	281	104	207
Kadın - Females	6 973	2 944	1 057	2 972
İş başında olanlar - Persons at work	6 735	2 898	1 017	2 819
1-16	829	520	72	238
17-35	1 834	1 256	166	412
36-39	146	97	13	36
40	931	70	89	773
41-49	1 100	326	274	500
50-59	882	311	241	330
60-71	779	270	130	379
72+	232	48	32	152
İş başında olmayanlar - Persons not at work	238	46	40	152
	2012			
Erkek - Males	17 512	3 225	5 372	8 915
İş başında olanlar - Persons at work	16 983	2 935	5 294	8 754
1-16	499	304	56	139
17-35	1 514	843	190	481
36-39	291	110	59	122
40	2 356	103	406	1 847
41-49	3 716	392	1 618	1 706
50-59	2 950	466	1 234	1 250
60-71	3 921	558	1 317	2 046
72+	1 736	159	414	1 163
İş başında olmayanlar - Persons not at work	529	290	78	161
Kadın - Females	7 309	2 872	1 088	3 349
İş başında olanlar - Persons at work	7 110	2 829	1 066	3 215
1-16	792	547	72	173
17-35	1 700	1 150	114	436
36-39	123	79	8	36
40	1 154	80	102	972
41-49	1 281	311	338	632
50-59	933	315	255	363
60-71	854	291	145	418
72+	273	56	32	185
İş başında olmayanlar - Persons not at work	199	43	22	134

(1) Madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayii, elektrik, gaz, su ve inşaat.

(2) Toptan ve perakende ticaret, lokanta ve oteller, ulaştırma, haberleşme ve depolama, mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler, toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler.

(1) Mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, water and construction.

(2) Wholesale and retail trade, restaurants and hotels, transportation, communication and storage, financial institutions, insurance, business services related to real estates, community, social and personnel service

11.8 İBBS'ye göre işgücü durumu, 2012

Labour force status by SR, 2012

İBBS - 2. Düzey	15 ≥ yaş	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücüne dahil olmayan nüfus	İşgücüne katılma oranı	İstihdam oranı	İşsizlik oranı
	Population 15 ≥ age	Labour force	Employment	Unemployment	Population not in labour force	Labour force participation rate	Employment rate	Unemploy- ment rate
SR - Level 2	(Bin kişi - Thousand person)					(%)		
Toplam - Total	54 724	27 339	24 821	2 518	27 385	50.0	45.4	9.2
TR10 İstanbul	9 914	5 063	4 493	570	4 851	51.1	45.3	11.3
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	1 300	713	660	53	587	54.8	50.8	7.4
TR22 Balıkesir, Çanakkale	1 312	620	587	33	692	47.3	44.7	5.4
TR31 İzmir	3 142	1 671	1 424	247	1 471	53.2	45.3	14.8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	2 276	1 286	1 187	99	990	56.5	52.2	7.7
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	2 136	1 170	1 119	51	966	54.8	52.4	4.4
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 866	1 404	1 301	103	1 462	49.0	45.4	7.4
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 607	1 399	1 253	146	1 208	53.7	48.1	10.5
TR51 Ankara	3 646	1 770	1 602	168	1 876	48.6	43.9	9.5
TR52 Konya, Karaman	1 613	789	741	48	824	48.9	45.9	6.1
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	2 059	1 171	1 074	96	888	56.9	52.2	8.2
TR62 Adana, Mersin	2 700	1 350	1 208	143	1 349	50.0	44.7	10.6
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	2 130	1 030	922	107	1 101	48.3	43.3	10.4
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	1 111	515	480	35	596	46.4	43.2	6.8
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	1 657	852	782	69	805	51.4	47.2	8.2
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	808	470	435	34	339	58.1	53.9	7.3
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	594	324	306	18	270	54.5	51.5	5.6
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	2 014	982	925	56	1 032	48.7	45.9	5.7
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 982	1 100	1 031	69	883	55.5	52.0	6.3
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	675	327	306	21	348	48.4	45.4	6.3
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	716	393	364	29	322	55.0	50.9	7.4
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	1 221	610	558	52	611	50.0	45.7	8.5
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	1 248	572	521	51	676	45.8	41.8	8.9
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 638	715	631	84	923	43.6	38.5	11.8
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	2 121	610	569	42	1 511	28.8	26.8	6.9
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	1 235	432	340	92	803	35.0	27.5	21.3

11.9 İBBS'ye göre istihdam edilenlerin sektörel dağılımı, 2012

Distribution of employment by sectors SR, 2012
(NACE Rev.2)

	Toplam Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry ⁽¹⁾	Hizmetler Services	Toplam - Total	Tarım Agriculture	Sanayi Industry	Hizmetler Services
İBBS - 2. Düzey SR - Level 2	(Bin kişi - Thousand person)				(Dikey - Vertical) (%)	(Yatay - Horizontal) (%)		
Toplam - Total	24 821	6 097	6 460	12 264	100.0	24.6	26.0	49.4
TR10 İstanbul	4 493	26	1 649	2 818	18.1	0.6	36.7	62.7
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	660	105	249	306	2.7	15.9	37.7	46.4
TR22 Balıkesir, Çanakkale	587	214	107	266	2.4	36.5	18.2	45.3
TR31 İzmir	1 424	144	450	831	5.7	10.1	31.6	58.4
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	1 187	479	205	503	4.8	40.4	17.3	42.4
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1 119	515	248	356	4.5	46.0	22.2	31.8
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	1 301	159	553	589	5.2	12.2	42.5	45.3
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	1 253	277	418	558	5.0	22.1	33.4	44.5
TR51 Ankara	1 602	80	363	1 160	6.5	5.0	22.7	72.4
TR52 Konya, Karaman	741	234	184	323	3.0	31.6	24.8	43.6
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 074	339	145	590	4.3	31.6	13.5	54.9
TR62 Adana, Mersin	1 208	318	255	635	4.9	26.3	21.1	52.6
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	922	295	221	406	3.7	32.0	24.0	44.0
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	480	171	79	230	1.9	35.6	16.5	47.9
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	782	326	190	266	3.2	41.7	24.3	34.0
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	436	179	99	158	1.8	41.1	22.7	36.2
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	306	146	48	112	1.2	47.7	15.7	36.6
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	925	392	152	381	3.7	42.4	16.4	41.2
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 031	569	138	324	4.2	55.2	13.4	31.4
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	306	128	37	141	1.2	41.8	12.1	46.1
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	364	192	48	124	1.5	52.7	13.2	34.1
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	558	219	101	238	2.2	39.2	18.1	42.7
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	521	231	89	201	2.1	44.3	17.1	38.6
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	631	147	219	265	2.5	23.3	34.7	42.0
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	569	171	135	263	2.3	30.1	23.7	46.2
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	340	42	78	220	1.4	12.4	22.9	64.7

(1) İnşaat sektörü, sanayi sektörü içinde değerlendirilmiştir.

(1) Including construction sector.

11.10 Yaş grubuna göre işsizler, 2008-2012

Unemployed persons by age groups, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye - Turkey					
Erkek - Males	1 877	2 491	2 088	1 730	1 635
15-24	584	746	604	505	475
25-44	991	1 334	1 094	888	828
45-64	297	404	381	329	326
65+	5	7	9	8	6
Kadın - Females	734	980	959	885	883
15-24	313	380	359	327	301
25-44	375	537	529	487	513
45-64	45	63	71	71	69
65+	1	0	0	0	0
Kent - Urban					
Erkek - Males	1 431	1 914	1 604	1 317	1 247
15-24	429	544	442	363	345
25-44	754	1 035	843	675	633
45-64	244	329	312	272	265
65+	4	6	7	7	4
Kadın - Females	622	833	821	770	771
15-24	263	320	300	275	256
25-44	320	459	459	431	453
45-64	38	54	62	64	62
65+	1	0	0	0	0
Kır - Rural					
Erkek - Males	446	577	483	413	388
15-24	155	202	161	142	130
25-44	237	299	251	213	195
45-64	53	75	69	57	61
65+	1	1	2	1	2
Kadın - Females	112	147	138	115	112
15-24	50	60	59	52	45
25-44	55	78	70	56	60
45-64	7	9	9	7	7
65+	0	0	0	0	0

Not. 2 bin kişiden az değerlerde örnek büyüklüğü
güvenilir tahminler için yeterli değildir.

Note. Sample size is too small for reliable estimates for
figures less than two thousand persons.

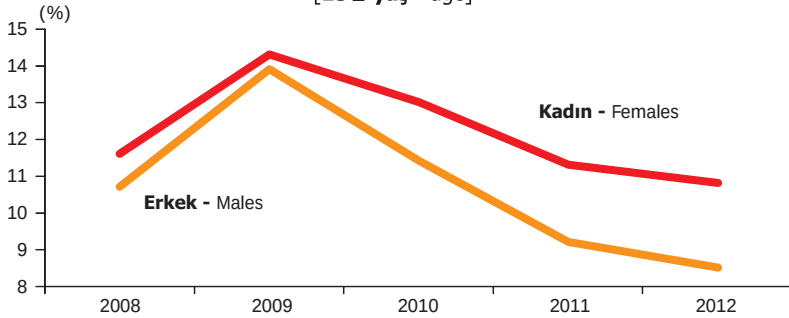
11.11 Eğitim durumuna göre işsizler, 2008-2012

Unemployed persons by educational status, 2008-2012

[15 ve daha yukarı yaş - 15 years old and over]

(Bin - Thousand)

Eğitim durumu - Educational status ISCED, 97	2008	2009	2010	2011	2012
Erkek - Males	1 877	2 491	2 088	1 730	1 635
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	47	65	49	39	34
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen					
Literate but no school completed	109	137	121	108	102
İlkokul mezunu - Primary school graduate	716	933	750	575	496
İlköğretim mezunu - Primary education graduate	200	309	303	262	278
Ortaokul veya dengi meslek okul mezunu					
Junior high school or equivalent vocational school graduate	203	262	200	165	151
Genel lise - High school	242	310	255	196	192
Lise dengi meslek okul mezunu					
Vocational school at high school level graduate	181	248	205	170	157
Yüksek öğretim - Higher education graduate	179	227	205	215	225
Kadın - Females	734	979	958	885	883
Okuma yazma bilmeyen - Illiterate	17	21	20	17	12
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen					
Literate but no school completed	25	42	34	35	27
İlkokul mezunu - Primary school graduate	155	210	209	176	167
İlköğretim mezunu - Primary education graduate	53	86	96	90	92
Ortaokul veya dengi meslek okul mezunu					
Junior high school or equivalent vocational school graduate	45	55	54	45	49
Genel lise - High school	145	188	178	155	142
Lise dengi meslek okul mezunu					
Vocational school at high school level graduate	111	145	127	115	116
Yüksek öğretim - Higher education graduate	183	232	240	252	278

11.4 İşsizlik oranı - Unemployed rate
[15 ≥ yaş - age]

Veri için tablo 11.1'e bakınız.

For data, see table 11.1.

11.12 İllere göre temel işgücü göstergeleri, 2 Ekim 2011

Basic labour force indicators by provinces, 2 October 2011

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı	İstihdam oranı	İşsizlik oranı
	Population 15 years of age and over	Labor force (000)	Employed (000)	Unemployed (000)	Not in labor force (000)	Labor force participation (%)	Employment rate (%)	Unemployment rate (%)
Toplam - Total	55 639	26 420	24 320	2 100	29 219	47.5	43.7	7.9
Adana	1 536	671	595	77	864	43.7	38.7	11.4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51.7	46.0	11.1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47.1	44.7	5.1
Ağrı	333	163	151	12	170	49.0	45.5	7.2
Amasya	255	124	116	7	131	48.5	45.6	6.0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44.6	41.4	7.1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53.6	50.7	5.4
Artvin	134	78	73	5	56	58.3	54.7	6.0
Aydın	794	391	359	33	403	49.2	45.1	8.3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48.7	45.2	7.2
Bilecik	163	76	72	4	87	46.7	44.2	5.3
Bingöl	182	86	78	8	95	47.5	43.1	9.3
Bitlis	208	103	91	11	106	49.2	43.7	11.1
Bolu	223	105	99	6	118	47.1	44.4	5.7
Burdur	201	103	97	6	98	51.3	48.2	5.9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48.2	44.8	7.0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49.9	47.8	4.2
Çankırı	140	69	65	3	71	49.0	46.6	5.0
Çorum	415	193	183	10	221	46.6	44.1	5.3
Denizli	733	384	360	23	350	52.3	49.1	6.1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40.4	34.9	13.8
Edirne	335	188	177	11	147	56.2	52.9	5.9
Elazığ	418	178	159	19	241	42.5	38.0	10.6
Erzincan	167	79	74	5	88	47.4	44.4	6.4
Erzurum	549	259	242	17	290	47.2	44.1	6.6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41.8	39.0	6.6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43.9	40.5	7.6
Giresun	336	166	153	14	169	49.6	45.4	8.3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45.0	41.2	8.5
Hakkari	174	72	62	9	102	41.2	35.8	13.0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45.8	40.9	10.8
Isparta	327	163	152	12	164	50.0	46.4	7.1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46.0	41.6	9.4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48.1	44.0	8.4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46.6	41.9	9.9
Kars	211	108	102	6	102	51.4	48.3	6.0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55.2	53.3	3.5
Kayseri	917	396	368	28	522	43.1	40.1	7.0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54.0	49.4	8.4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46.5	43.1	7.3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45.9	41.5	9.5
Konya	1 493	683	649	33	811	45.7	43.5	4.9

11.12 İllere göre temel işgücü göstergeleri, 2 Ekim 2011 (devam)

Basic labour force indicators by provinces, 2 October 2011 (continued)

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı	İstihdam oranı	İşsizlik oranı
	Population 15 years of age and over	Labor force (000)	Employed (000)	Unemployed (000)	Not in labor force (000)	Labor force participation (%)	Employment rate (%)	Unemployment rate (%)
Kütahya	453	207	195	12	246	45.6	43.0	5.9
Malatya	556	251	230	21	305	45.2	41.4	8.4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52.1	49.6	4.8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46.1	42.2	8.4
Mardin	471	198	177	20	274	41.9	37.6	10.3
Muğla	669	365	343	22	303	54.6	51.3	6.1
Muş	248	125	115	10	123	50.3	46.3	8.1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53.4	51.1	4.3
Niğde	244	129	122	7	115	52.9	49.8	5.8
Ordu	551	299	282	16	252	54.2	51.3	5.4
Rize	253	120	108	13	132	47.6	42.6	10.5
Sakarya	678	309	281	27	370	45.5	41.5	8.8
Samsun	960	472	434	38	488	49.2	45.2	8.0
Siirt	185	79	73	7	106	42.9	39.2	8.6
Sinop	164	81	77	4	83	49.6	47.1	4.9
Sivas	474	209	194	15	265	44.1	40.9	7.4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52.7	49.0	6.9
Tokat	453	218	207	11	235	48.1	45.6	5.2
Trabzon	592	305	281	24	288	51.4	47.4	7.8
Tunceli	72	40	35	5	32	55.1	48.2	12.5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45.2	40.5	10.4
Uşak	269	144	132	12	125	53.6	49.1	8.4
Van	638	276	249	27	362	43.2	39.0	9.8
Yozgat	347	171	159	12	176	49.4	45.9	7.0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48.7	45.1	7.3
Aksaray	273	147	139	8	126	53.8	51.0	5.3
Bayburt	58	33	32	2	25	57.4	54.5	4.9
Karaman	176	88	81	6	88	49.9	46.4	7.1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38.8	34.8	10.3
Batman	314	128	112	16	186	40.8	35.7	12.6
Şırnak	260	109	93	17	150	42.1	35.7	15.3
Bartın	150	74	69	5	77	49.0	45.7	6.9
Ardahan	80	50	47	3	31	61.7	58.2	5.7
Iğdır	125	71	66	5	54	56.8	52.6	7.3
Yalova	163	76	69	8	87	46.8	42.0	10.2
Karabük	178	73	67	6	105	40.9	37.4	8.6
Kilis	85	43	41	2	42	50.7	47.9	5.5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43.3	38.6	10.9
Düzce	262	141	130	11	121	53.6	49.4	7.8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011

Source: TurkStat, Population and Housing Census, 2011

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding

11.13 İllere ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011

Employed population by economic activity, 2 October 2011

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	İstihdam Employed (000)	Tarım Agriculture (000)	Sanayi Industry (000)	Hizmet Services (000)	Tarım Agriculture (%)	Sanayi Industry (%)	Hizmet Services (%)
Toplam - Total	24 320	5 531	6 605	12 184	22.7	27.2	50.1
Adana	595	113	170	312	19.0	28.6	52.4
Adıyaman	187	95	34	58	50.8	18.4	30.8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40.4	22.5	37.1
Ağrı	151	54	42	55	35.8	28.0	36.1
Amasya	116	54	17	45	46.3	14.9	38.8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4.8	22.2	73.0
Antalya	790	214	108	468	27.1	13.6	59.3
Artvin	73	29	11	33	40.1	14.7	45.2
Aydın	359	118	77	164	32.8	21.4	45.8
Balıkesir	426	169	81	176	39.7	19.0	41.3
Bilecik	72	15	27	30	21.3	37.1	41.7
Bingöl	78	27	16	35	35.0	20.7	44.3
Bitlis	91	40	13	39	43.6	13.7	42.7
Bolu	99	30	22	47	29.8	22.7	47.5
Burdur	97	45	17	35	46.3	17.8	35.8
Bursa	916	132	390	394	14.4	42.6	43.0
Çanakkale	195	76	34	85	38.8	17.5	43.8
Çankırı	65	29	11	25	45.1	16.3	38.5
Çorum	183	69	49	65	37.4	27.0	35.6
Denizli	360	106	116	138	29.3	32.3	38.4
Diyarbakır	347	82	87	178	23.6	25.2	51.3
Edirne	177	63	28	86	35.6	16.0	48.4
Elazığ	159	45	32	82	28.5	20.1	51.4
Erzincan	74	29	9	36	38.6	12.5	48.8
Erzurum	242	110	32	100	45.3	13.3	41.4
Eskişehir	247	38	80	129	15.5	32.4	52.1
Gaziantep	460	75	172	213	16.3	37.5	46.2
Giresun	153	70	26	56	46.1	17.0	37.0
Gümüşhane	41	16	7	18	38.2	17.5	44.3
Hakkari	62	12	6	44	19.5	9.7	70.8
Hatay	423	107	103	213	25.3	24.3	50.3
Isparta	152	62	22	68	40.8	14.7	44.5
Mersin	517	166	101	250	32.0	19.6	48.4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0.7	36.7	62.6
İzmir	1 330	156	404	770	11.8	30.3	57.9
Kars	102	49	16	37	48.3	15.4	36.3
Kastamonu	156	82	20	54	52.8	12.7	34.5
Kayseri	368	54	135	179	14.6	36.7	48.7
Kırklareli	140	35	43	62	25.0	31.0	44.0
Kırşehir	75	29	15	31	38.6	19.9	41.5
Kocaeli	502	22	221	258	4.4	44.1	51.5
Konya	649	205	155	289	31.6	23.8	44.5
Kütahya	195	76	50	69	39.0	25.7	35.3

11.13 İllere ve ekonomik faaliyete göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011 (devam)

Employed population by economic activity, 2 October 2011 (continued)

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	İstihdam Employed (000)	Tarım Agriculture (000)	Sanayi Industry (000)	Hizmet Services (000)	Tarım Agriculture (%)	Sanayi Industry (%)	Hizmet Services (%)
Malatya	230	78	47	105	34.0	20.2	45.7
Manisa	520	212	131	178	40.7	25.1	34.2
Kahramanmaraş	307	97	97	112	31.8	31.7	36.5
Mardin	177	58	31	88	32.8	17.4	49.8
Muğla	343	107	50	186	31.1	14.7	54.2
Muş	115	65	17	34	56.2	14.4	29.4
Nevşehir	110	47	16	47	42.6	14.2	43.2
Niğde	122	58	22	42	47.5	18.4	34.1
Ordu	282	138	57	88	48.8	20.1	31.1
Rize	108	39	26	43	36.3	23.8	39.9
Sakarya	281	71	89	121	25.2	31.7	43.2
Samsun	434	169	90	175	38.9	20.8	40.3
Siirt	73	23	12	38	31.7	16.3	52.0
Sinop	77	27	20	30	35.2	26.0	38.8
Sivas	194	73	42	78	37.8	21.8	40.3
Tekirdağ	317	49	148	121	15.4	46.6	38.1
Tokat	207	102	34	71	49.1	16.3	34.6
Trabzon	281	103	55	123	36.7	19.5	43.8
Tunceli	35	8	3	25	21.6	7.8	70.6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47.6	14.5	37.8
Uşak	132	52	35	45	39.5	26.4	34.1
Van	249	65	83	101	26.1	33.4	40.5
Yozgat	159	78	29	52	48.8	18.4	32.9
Zonguldak	220	58	67	96	26.2	30.4	43.5
Aksaray	139	59	31	50	42.2	22.0	35.8
Bayburt	32	16	5	11	50.0	14.4	35.6
Karaman	81	32	20	29	39.7	25.1	35.2
Kırıkkale	75	16	16	43	21.2	21.5	57.3
Batman	112	30	26	56	26.5	23.5	50.0
Şırnak	93	15	13	65	15.7	14.5	69.8
Bartın	69	25	18	26	36.3	26.5	37.2
Ardahan	47	31	2	14	66.2	3.8	30.0
Iğdır	66	32	8	25	49.0	12.3	38.7
Yalova	69	8	20	41	11.7	29.0	59.2
Karabük	67	10	18	39	15.0	26.8	58.2
Kilis	41	18	7	17	42.9	16.5	40.6
Osmaniye	132	34	39	59	25.8	29.6	44.5
Düzce	130	42	43	45	32.1	33.3	34.6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011

Source: TurkStat, Population and Housing Census, 2011

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

11.14 İllere ve işteki duruma göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011

Employed population by employment status, 2 October 2011

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	İstihdam Employed (000)	Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli Regular or casual employee (000)	İşveren veya kendi hesabına Employer or self employed (000)	Ücretsiz aile işçisi Unpaid family worker (000)	Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli Regular or casual employee (%)	İşveren veya kendi hesabına Employer or self employed (%)	Ücretsiz aile işçisi Unpaid family worker (%)
Toplam - Total	24 320	16 664	4 925	2 731	68.5	20.2	11.2
Adana	595	456	104	34	76.7	17.5	5.8
Adıyaman	187	95	45	47	50.5	24.2	25.3
Afyonkarahisar	237	125	63	49	52.9	26.4	20.7
Ağrı	151	87	30	34	57.6	19.8	22.6
Amasya	116	54	33	30	46.3	28.2	25.5
Ankara	1 570	1 343	192	36	85.5	12.2	2.3
Antalya	790	498	186	105	63.1	23.5	13.4
Artvin	73	31	22	21	41.7	30.4	28.0
Aydın	359	226	89	43	63.1	24.9	12.0
Balıkesir	426	224	123	79	52.6	28.9	18.5
Bilecik	72	53	12	7	73.9	16.6	9.5
Bingöl	78	48	13	17	61.1	17.0	21.9
Bitlis	91	46	19	25	50.9	21.2	27.8
Bolu	99	65	22	13	65.1	21.8	13.0
Burdur	97	43	33	21	44.3	34.3	21.4
Bursa	916	694	152	70	75.8	16.6	7.6
Çanakkale	195	108	55	32	55.5	28.1	16.4
Çankırı	65	32	18	15	49.5	26.9	23.7
Çorum	183	99	48	36	54.2	26.1	19.7
Denizli	360	216	93	51	60.1	25.9	14.1
Diyarbakır	347	249	57	41	71.8	16.5	11.7
Edirne	177	97	48	32	54.9	27.2	17.9
Elazığ	159	99	34	26	62.6	21.2	16.1
Erzincan	74	40	21	14	53.3	28.0	18.7
Erzurum	242	116	60	66	47.7	24.9	27.4
Eskişehir	247	194	38	15	78.6	15.3	6.1
Gaziantep	460	330	89	41	71.8	19.3	9.0
Giresun	153	72	53	28	47.0	34.6	18.3
Gümüşhane	41	22	11	8	53.2	26.2	20.6
Hakkari	62	48	8	6	77.9	12.7	9.5
Hatay	423	289	87	47	68.4	20.6	11.0
Isparta	152	80	42	30	52.5	27.5	20.0
Mersin	517	337	114	65	65.3	22.2	12.5
İstanbul	4 565	3 919	610	36	85.8	13.4	0.8
İzmir	1 330	1 033	234	63	77.7	17.6	4.7
Kars	102	46	33	22	45.4	32.6	22.0
Kastamonu	156	63	44	48	40.6	28.5	30.9
Kayseri	368	278	64	26	75.7	17.3	7.0
Kırklareli	140	89	34	17	63.5	24.1	12.3
Kırşehir	75	40	21	14	53.3	28.0	18.7
Kocaeli	502	434	56	11	86.5	11.2	2.3
Konya	649	370	181	98	57.0	27.9	15.1
Kütahya	195	102	52	41	52.4	26.5	21.1

11.14 İllere ve işteki duruma göre istihdam edilenler, 2 Ekim 2011 (devam)

Employed population by employment status, 2 October 2011 (continued)

[Bin kişi - In thousands, 15+yaş - age]

İl - Province	İstihdam	Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi	Ücretli, maaşlı veya yevmiyeli	İşveren veya kendi hesabına	Ücretsiz aile işçisi
	Employed (000)	Regular or casual employee (000)	Employer or self employed (000)	Unpaid family worker (000)	Regular or casual employee (%)	Employer or self employed (%)	Unpaid family worker (%)
Malatya	230	135	53	42	58.9	23.0	18.1
Manisa	520	286	141	94	54.9	27.1	18.0
Kahramanmaraş	307	192	68	47	62.6	22.1	15.3
Mardin	177	112	35	31	63.0	19.6	17.4
Muğla	343	199	96	48	58.1	28.0	14.0
Muş	115	45	34	36	39.2	29.2	31.6
Nevşehir	110	56	32	22	50.7	29.3	19.9
Niğde	122	63	35	24	51.4	29.2	19.5
Ordu	282	124	83	75	44.0	29.4	26.6
Rize	108	61	28	19	56.5	25.9	17.5
Sakarya	281	183	66	33	65.0	23.3	11.6
Samsun	434	224	111	100	51.5	25.5	23.0
Siirt	73	45	13	14	62.6	18.2	19.2
Sinop	77	43	21	13	56.1	27.2	16.7
Sivas	194	109	45	40	56.2	23.2	20.5
Tekirdağ	317	239	53	26	75.3	16.7	8.0
Tokat	207	91	57	59	43.9	27.5	28.7
Trabzon	281	153	75	53	54.4	26.6	18.9
Tunceli	35	25	6	3	72.7	18.5	8.9
Şanlıurfa	400	252	81	67	62.8	20.3	16.8
Uşak	132	68	36	29	51.2	27.0	21.8
Van	249	167	43	38	67.1	17.4	15.4
Yozgat	159	69	54	37	43.0	33.9	23.1
Zonguldak	220	134	51	35	60.8	23.2	16.0
Aksaray	139	69	40	31	49.2	28.7	22.1
Bayburt	32	14	8	9	44.2	26.8	29.1
Karaman	81	44	23	14	54.5	28.4	17.1
Kırıkkale	75	53	16	7	70.1	20.8	9.1
Batman	112	74	20	17	66.4	17.9	15.6
Şirnak	93	73	11	8	79.0	12.4	8.6
Bartın	69	36	18	14	52.9	26.1	21.0
Ardahan	47	14	17	16	29.5	35.4	35.1
İğdır	66	29	19	18	43.9	28.7	27.4
Yalova	69	52	13	3	76.1	18.9	5.1
Karabük	67	47	13	7	70.0	19.7	10.3
Kilis	41	21	11	9	52.0	26.7	21.3
Osmaniye	132	90	28	13	68.3	21.5	10.1
Düzce	130	81	28	20	62.9	21.9	15.2

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2011

Source: TurkStat, Population and Housing Census, 2011

Not. Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in table may not add up to totals due to rounding.

11.15 Ekonomik faaliyete göre işçi ve işveren sendikaları, 2012

Labour and employers' unions by economic activity, 2012

	İşçi sendikası Labour unions	İşveren sendikası Employers' unions
Toplam - Total	103	47
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry, hunting and fishing	5	-
Madencilik - Mining	4	-
İmalat sanayii - Manufacturing industry	64	34
Petrol, kimya ve lastik - Petroleum, chemical and rubber	4	4
Gıda - Food	3	8
Şeker - Sugar	1	1
Dokuma - Textile	10	3
Deri - Leather	1	1
Ağaç - Wood	3	1
Kağıt - Paper	3	1
Basım ve yayım - Printing and publishing	2	-
Çimento, toprak ve cam - Cement, non-metallic and glass	4	4
Metal - Metallic	8	3
Gazetecilik - Journalism	3	1
Gemi - Shipping union	2	-
Banka ve sigorta - Banking and insurance	5	-
İnşaat - Construction	3	5
Enerji - Energy	4	-
Ticaret, büro, eğitim, güzel sanatlar - Commerce, office, education and fine arts	8	2
Ulaştırma, haberleşme ve depolama - Transportation, communication and storage	10	3
Kara taşımacılığı - Highway transportation	4	2
Demiryolu taşımacılığı - Railway transportation	1	-
Deniz taşımacılığı - Shipping	1	1
Hava taşımacılığı - Air transportation	1	-
Ardıye ve antrepoculuk - Storage and warehouses	1	-
Haberleşme - Communication	2	-
Sağlık - Health	3	2
Konaklama ve eğlence yerleri - Lodging and recreational places	7	2
Milli savunma - National defense	1	-
Genel işler - General issues	9	4

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Not. 2821 Sayılı Kanunun 3. Maddesine göre; birden fazla işkolunda faaliyet gösterebilen iki kamu işveren sendikası (Kamu-İş ve TÜHİS) sadece toplama ilave edilmiştir.

Source: Ministry of Labour and Social Security

Note. Two public employers' associations (Kamu-İş ve TÜHİS) which may operate in more than one economic activity under article '3 of Act No. 2821 respecting trades unions are shown only in total.

11.16 Toplu sözleşme yapan işyeri ve işçiler, 2008-2012

Establishments and labourers covered by collective bargaining, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplu sözleşme sayısı - Number of collective bargainings	1 704	1 995	1 652	1 939	1 539
Kamu - Public	1 190	1 417	1 219	1 203	1 187
Özel - Private	514	578	433	736	352
İşyeri sayısı - Number of establishments	9 623	11 544	9 033	14 057	6 743
Kamu - Public	3 328	8 912	4 528	7 039	5 194
Özel - Private	6 295	2 632	4 505	7 018	1 549
İşçi sayısı - Number of workers	262 786	504 796	338 671	422 802	231 863
Kamu - Public	107 258	288 531	166 294	141 979	103 095
Özel - Private	155 528	216 265	172 377	280 823	128 768

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Source: Ministry of Labour and Social Security

11.17 Grev ve lokavt uygulamaları, 2008-2012
Strikes and lockouts, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Grev - Strikes					
Sayı - Number	15	13	11	9	8
İşyeri sayısı - Number of establishments	38	34	37	26	19
Katılan işçi - Number of workers involved	5 040	3 101	808	557	768
Kaybolan iş günü - Workdays lost	145 725	209 913	37 762	13 273	36 073
Lokavt - Lockouts					
Sayı - Number	1	-	-	-	-
İşyeri sayısı - Number of establishments	1	-	-	-	-
Lokavta uğrayan işçi - Workers subjected to lockout	1 256	-	-	-	-
Kaybolan iş günü - Workdays lost	16 328	-	-	-	-

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Source: Ministry of Labour and Social Security

11.18 Yıl ortalaması asgari ücretin ABD \$ ile karşılaştırılması, 2008-2012

A comparison between average minimum wage and exchange rates (USA \$), 2008-2012

(TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yıl ortalaması asgari ücret (TL / Ay)					
Yearly average minimum wage (TL / Month) ⁽¹⁾	623.55	679.50	744.75	816.75	913.50
Yıl ortalaması asgari ücretin artış oranı					
Increase rate of yearly average minimum wage (%)	8.68	8.97	9.60	9.67	11.85
Bir ABD dolarının TL değeri - (\$ / TL) ⁽²⁾	1.29915	1.55453	1.50760	1.67806	1.80114
ABD Doları cinsinden ortalama asgari ücret (ABD \$ / Ay)					
Yearly average minimum wage as USD (USA \$ / Month)	480.0	437.1	493.9	486.7	507.2

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Source: Ministry of Labour and Social Security

(1) Yıl içinde uygulanan asgari ücretin yürürlükte kaldığı ay sayısı ile ağırlıklandırılarak bulunmuştur.

(1) Weighted by the number of month during which the average minimum wage is valid.

(2) TC. Merkez Bankası yıl ortalaması döviz satış kuru kullanılmıştır.

(2) Yearly average exchange rates of the Central Bank of the Republic of Turkey are used.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	198	Explanation
Grafik		Graph
12.1 Et üretimi, 2008-2012	206	12.1 Meat production, 2008-2012
12.2 Süt üretimi, 2008-2012	206	12.2 Milk production, 2008-2012
Tablo		Table
12.1 Tarım ve orman alanları, 2008-2012	200	12.1 Agricultural land and forest area, 2008-2012
12.2 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2008-2012	200	12.2 Selected field crop production, 2008-2012
12.3 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2008-2012	200	12.3 Selected vegetable production, 2008-2012
12.4 Seçilmiş meyvelerin üretimi, 2008-2012	201	12.4 Selected fruit production, 2008-2012
12.5 Çay üretimi, 2008-2012	201	12.5 Tea production, 2008-2012
12.6 Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları, 2008-2012	201	12.6 Areas for land under protective cover by type, 2008-2012
12.7 Örtüaltı üretimi, 2008-2012	201	12.7 Production for land under protective cover, 2008-2012
12.8 Organik bitkisel üretim, 2008-2012	202	12.8 Organic crop production, 2008-2012
12.9 Organik hayvansal üretim, 2008-2012	202	12.9 Organic animal production, 2008-2012
12.10 Organik arıcılık, 2008-2012	202	12.10 Organic apiculture, 2008-2012
12.11 Seçilmiş bitkisel ürünlerin yeterlilik derecesi ve kişi başına tüketimi, 2007/2008 - 2011/2012	203	12.11 Degree of self-sufficiency and human consumption per capita of selected crop production, 2007/2008 - 2011/2012
12.12 Kimyasal gübre kullanımı, 2008-2012	204	12.12 Chemical fertilizer use, 2008-2012
12.13 Orman alanları, 1973, 1999, 2005, 2009, 2010	204	12.13 Forest land, 1973, 1999, 2005, 2009, 2010
12.14 Seçilmiş orman ürünleri üretimi, 2007-2011	204	12.14 Production of selected forest products, 2007-2011
12.15 Orman yangınları, 2007-2011	204	12.15 Forest fires, 2007-2011
12.16 Tarımsal krediler, 2008-2012	205	12.16 Agricultural credits by type, 2008-2012
12.17 Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları, 2008-2012	205	12.17 Selected number of agricultural equipment and machinery, 2008-2012
12.18 Türlerine göre hayvanlar, 2008-2012	205	12.18 Livestocks by type, 2008-2012
12.19 Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi, 2008-2012	206	12.19 Number of slaughtered animals and meat production, 2008-2012
12.20 Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi, 2008-2012	206	12.20 Number of animals milked and milk production, 2008-2012
12.21 Deri üretimi, 2008-2012	207	12.21 Hide production, 2008-2012
12.22 Kümes hayvancılığı, 2008-2012	207	12.22 Poultry and egg production, 2008-2012
12.23 Arıcılık, 2008-2012	207	12.23 Apiculture, 2008-2012
12.24 İpekböcekçiliği, 2008-2012	207	12.24 Sericulture, 2008-2012
12.25 Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı, 2007-2011	208	12.25 Quantity of selected fishery products, 2007-2011

AÇIKLAMA

EXPLANATION

TARIM

AGRICULTURE

Cari Tarım İstatistikleri

Current Agricultural Statistics

Yayındaki veriler Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı aracılığı ile derlenmiştir.

The data given in this publication has been collected with the collaboration of the Ministry of Food, Agriculture and Livestock.

Tarla ürünleri: Tarla ürünlerine ilişkin ekilen ve hasat edilen alan ile üretim ve verim verileri, Nisan-Mayıs, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık aylarında olmak üzere üç tahmin yapılarak derlenmektedir.

Field crops: Data related to cultivated and harvested area of field products and yield are compiled three times a year in April-May, September-October and November-December.

Meyve üretimi: Meyve üretimine ilişkin veriler, Nisan-Mayıs, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık aylarında olmak üzere üç tahmin yapılarak derlenmektedir.

Fruit production: Data related to fruit production are compiled three times a year in April-May, September-October and November-December.

Sebze üretimi: Açıkta sebze yetiştiriciliğine ilişkin veriler, Nisan-Mayıs, Eylül-Ekim, Kasım-Aralık aylarında olmak üzere üç tahmin yapılarak derlenmektedir.

Vegetable production: Data related to open air growing are compiled three times a year in April-May, September-October and November-December.

Örtüaltı üretimi (sebze ve meyve): Örtüaltı sebze ve meyve üretimine ilişkin veriler Nisan-Mayıs aylarında olmak üzere yılda bir defa derlenmektedir.

Crop under productive cover (vegetable and fruit): These data are compiled once a year in April-May.

Çay üretimi: Karadeniz bölgesinin beş ilinde ekimi yapılan çay hakkındaki bilgiler, 2012 yılına kadar Rize Ticaret Borsası ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nden alınmakta iken 2012 yılından itibaren Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan derlenmeye başlanmıştır.

Tea production: Data related to tea production compiled from Rize Trade Market and General Directorate of Tea Establishments until 2012. Since 2012, these data have been compiled from Ministry of Food, Agriculture and Livestock.

Organik tarım: Üretimde kimyasal girdi kullanmadan, üretimden tüketime kadar her aşaması kontrollü ve sertifikalı tarımsal üretim biçimidir.

Organic farming: It is defined as method of certificated agricultural production that controlled at every step from production to consumption without using of chemical input.

Geçiş süreci: Organik tarım faaliyetine başlanmasından, ürünün organik olarak sertifikalandırılmasına kadar geçen dönemdir.

Transition period: A period from initiation of activities to certification.

Yeterlilik derecesi: Ürün denge tabloları gözönüne alındığında yeterlilik derecesi, kullanılabilir üretimin yurt içi kullanımı karşılama derecesini yüzdesel ifade ile gösterir.

Degree of self-sufficiency: Considering the balance sheets, degree of self-sufficiency indicates the degree of usable production that meets the domestic use in percentage.

Değerin, 100'den küçük olması, üretimin yurt içi talebi tam olarak karşılayamadığı durumu temsil eder. 100'den büyük olan bir değer, normal iç ihtiyaçları geçen, ihraç edilebilir ve/veya stoklanabilir miktarların varlığını gösterir.

The case that the percentage is less than 100 reflects a shortfall in supplies. A percentage higher than 100 indicates the existence of quantities, which exceed the normal domestic needs and can be exported and/or stored.

Kişi başına tüketim: Belirli bir dönem için ürün tüketiminin nüfusa oranıdır.

Human consumption per capita: It is obtained by dividing the consumption by the number of inhabitants.

Gübre kullanımı: Kullanılan gübre miktarı yıl sonu itibarıyla ve yılda bir defa Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan alınmaktadır.

Fertilizer use: Data for fertilizer quantity used is taken once a year and compiled at the end of the year from the Ministry of Food, Agriculture and Livestock.

Orman alanı: Üzerinde orman ağacı bulunan alanın büyüklüğüdür. Bilgiler Orman ve Su İşleri Bakanlığı'ndan temin edilmektedir.

Forest land: The area of the land with forest trees. Data are taken from the Ministry of Forestry and Water Affairs.

Tarımsal alet ve makineler: Tarımsal alet ve makine sayıları yıl sonu itibarıyla ve yılda bir defa toplanmaktadır.

Agricultural equipment and machinery: Data of agricultural equipment and machinery are collected only once at the end of the year.

İpekböcekçiliği: İpekböcekçiliğine ait bilgiler Bursa Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nden alınmaktadır.

Sericulture: Data for sericulture is obtained from the Bursa Silk Cocoon Association of Agriculture Sales Cooperatives.

Canlı hayvan sayıları: Canlı hayvan sayılarına ilişkin bilgiler yıl sonu itibarıyla hayvan yaş ve türlerine göre elde edilir.

Sağılan hayvan sayıları: Büyükbaş hayvanlarda 2+ yaş, küçük baş hayvanlarda 1+ yaşta ki dişi hayvanlar üzerinden hesaplanır.

Süt üretimi: Sağılan hayvan sayısının süt verimleri ile değerlendirilmesinden elde edilir. 2003 yılına kadar hesaplamalarda 1984 yılı süt verimleri kullanılırken, 2003 yılından itibaren 2001 yılı Genel Tarım Sayımı sonuçlarından elde edilen süt verimleri kullanılmaktadır.

Yapağı, kıl ve tiftik üretimi: Kırkılan hayvan sayısının yapağı, kıl ve tiftik verimleri ile değerlendirilmesinden elde edilir. Hesaplamalarda 1984 yılı yapağı, kıl ve tiftik verimleri kullanılırken, 2003 yılından itibaren 2001 yılı Genel Tarım Sayımı sonuçlarından elde edilen yapağı, kıl ve tiftik verimleri kullanılmaktadır.

Kesilen hayvan sayıları: 2010 yılına kadar mezbahanesi olan ve kesim yapılan ilçelerden derlenen mezbahane kesimlerini ve derisi Türk Hava Kurumu'na verilen kurban bayramı kesimlerini kapsamaktadır.

Et üretimi: Kesilen hayvan sayısının karkas ağırlıkları ile değerlendirilmesinden elde edilir. Hesaplamalarda ilgili yıla ait karkas ağırlıkları kullanılmaktadır. 2010 yılından itibaren mezbahane ve mezbahane dışı üretimi kapsamaktadır.

Tavuk eti üretimi: Kesimhanelerde yıl boyunca kesilen tavukların etlerinin toplamından oluşur.

Deri üretimi: Deri üretimi, 2010 yılına kadar kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombinalarda kesilen hayvan sayılarının %10'u kadar ölü hayvanlardan elde edilen deriler ilave edilerek hesaplanır. 2010 yılından itibaren mezbahane ve mezbahane dışı kesilen hayvanların derilerini kapsamaktadır.

Su Ürünleri İstatistikleri: Su Ürünleri İstatistikleri, deniz ürünleri ile tatlısu (içsu) ve yetiştiricilik bilgilerinden oluşmaktadır. Kurumumuz, deniz ürünlerine ait bilgileri her yıl Ocak-Mayıs aylarında balıkçılara uyguladığı anketler yoluyla, tatlısu ürünleri ve yetiştiricilik üretimine ait bilgileri ise Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan doğrudan temin etmektedir.

The number of livestock: Data on the number of livestock is collected at the end of the year according to age and type.

The number of milked animals: The number of milked animals is calculated at female animals of age 2+ for bovine animals, and of 1+ for sheep and goat.

Milk production: Milk production is obtained by multiplying the number of animals milked by milk yields. In the computations, milk yields for 1984 have been used until 2003. After 2003 milk yields obtained from the 2001 Census of Agriculture have been used.

Production of wool, hair and angora : It is obtained by multiplying the number of trimmed animals by wool, hair and angora yields. In the computations, wool, hair and angora yields for the year 1984 had been used until 2003. After 2003, wool, hair and angora yields obtained from the 2001 Census of Agriculture have been used.

The number of slaughtered animals: It covers slaughtering compiled from districts which have slaughterhouses and Kurban Festival slaughtering of which hides of animals given to Turkish Air Association until 2010.

Meat production: Meat production is obtained by multiplying the number of slaughtered animals by carcass weights. In the computations, carcass weights of the related year have been used. It covers slaughtering in and out of slaughterhouses from 2010.

Chicken meat production: It is obtained by total amount of meat of slaughtered chicken in slaughterhouses during the year.

Hide production: Total Hide Production is calculated by adding the hides obtained from dead animals to 10 % of the number of animals slaughtered in the slaughterhouses until 2010. It covers hides of animals slaughtered in and out of slaughterhouses from 2010.

Fishery Statistics: Fishery statistics cover data on sea products, freshwater and aquaculture products. Turkish Statistical Institute compiles data on sea products by annual surveys applied during January and May. Data on freshwater products and aquaculture production are taken directly from Ministry of Food, Agriculture and Livestock.

12.1 Tarım ve orman alanları, 2008-2012

Agricultural land and forest area, 2008-2012

(Bin hektar - Thousand hectare)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin alanı					
Area of cereals and other crop products ⁽⁵⁾	20 719	20 540	20 582	19 709	19 750
Ekilen alan - Sown area ^{(2) (5)}	16 460	16 217	16 333	15 692	15 464
Nadas - Fallow land ⁽⁵⁾	4 259	4 323	4 249	4 017	4 286
Sebze bahçeleri alanı - Area of vegetable gardens ⁽⁵⁾	836	811	802	810	827
Süs bitkileri alanı - Area of ornamental plants ^{(3) (5)}	-	-	-	4	5
Bağ alanı - Area of vineyard ⁽⁵⁾	483	479	478	473	462
Meyveler, içecek ve baharat bitkileri alanı					
Area of fruits, beverage and spices crops ⁽⁵⁾	1 693	1 686	1 749	1 820	1 937
Zeytin ağaçlarının kapladığı alan					
Area of olive trees ⁽⁵⁾	774	778	784	798	814
Daimi çayır ve mera arazisi					
Permanent meadow and pasture ⁽¹⁾	14 617	14 617	14 617	14 617	14 617
Orman alanı - Forest area ⁽⁴⁾	21 189	21 390	21 537	21 537	21 537

Not. 2006 yılından itibaren Avrupa Birliğinin faaliyetlere göre Ürünlerin İstatistik Sınıflaması (CPA 2002) kullanılmaya başlanmıştır.

(1) 2001 Genel Tarım Sayımı, Köy Genel Bilgi Anketi sonucudur.

(2) 2011 yılından itibaren birden fazla ekilişler dahil edilmemiştir.

(3) Veriler 2011 yılından itibaren derlenmeye başlanmıştır.

(4) Orman ve Su İşleri Bakanlığı verisidir.

(5) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı verisidir.

Note. Statistical Classification of Products by Activity in European Economic Community (CPA 2002) has been using for crop products since 2006.

(1) 2001 Census of Agriculture, results of Village Information Survey.

(2) Data are not included secondary area since 2011.

(3) Data have been compiled since 2011.

(4) Data source is Ministry of Forestry and Water Affairs.

(5) Data source is Ministry of Food Agriculture and Livestock.

12.2 Seçilmiş tarla ürünleri üretimi, 2008-2012

Selected field crop production, 2008-2012

(Ton - Tons)

	2008	2009	2010	2011	2012
Buğday - Wheat	17 782 000	20 600 000	19 674 000	21 800 000	20 100 000
Mısır (Dane) - Maize (Seed)	4 274 000	4 250 000	4 310 000	4 200 000	4 600 000
Çeltik - Rice in the husk	753 325	750 000	860 000	900 000	880 000
Arpa - Barley	5 923 000	7 300 000	7 250 000	7 600 000	7 100 000
Patates (Diğer) - Potatoes (Other)	4 196 522	4 397 711	4 513 453	4 613 071	4 795 122
Nohut - Chick pea	518 026	562 564	530 634	487 477	518 000
Mercimek (Kırmızı-Yeşil) - Lentils (Red-Green)	131 188	302 181	447 400	405 952	438 000
Ayçiçeği - Sunflower	992 000	1 057 125	1 320 000	1 335 000	1 370 000
Tütün - Tobacco ⁽¹⁾	93 403	81 053	53 018	45 435	80 000
Şeker pancarı - Sugar beet ⁽¹⁾	15 488 332	17 274 674	17 942 112	16 126 489	15 000 000
Pamuk (Kütlü) - Cotton (Raw)	1 820 000	1 725 000	2 150 000	2 580 000	2 320 000

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

(1) Bilgiler geçicidir.

Source: Ministry of Food Agriculture and Livestock

(1) Data are provisional.

12.3 Seçilmiş sebzelerin üretimi, 2008-2012

Selected vegetable production, 2008-2012

(Ton - Tons)

	2008	2009	2010	2011	2012
Soğan (Kuru) - Onion (Dry)	2 007 118	1 849 582	1 900 000	2 141 373	1 735 857
Domates - Tomatoes	10 985 355	10 745 572	10 052 000	11 003 433	11 350 000
Hıyar - Cucumber	1 682 776	1 735 010	1 739 191	1 749 174	1 741 878
Biber - Pepper	1 796 177	1 837 003	1 986 700	1 975 269	2 042 360
Patlıcan - Eggplant	813 686	816 134	846 998	821 770	799 285
Fasulye (Taze) - Bean (Green)	563 056	603 653	587 967	614 948	621 036
Kavun - Melon	1 749 935	1 679 191	1 611 695	1 647 988	1 688 687
Karpuz - Watermelon	4 002 285	3 810 205	3 683 103	3 864 489	4 022 296
Lahana - Cabbages	674 617	706 855	693 002	710 056	701 465
Marul - Lettuce	439 641	438 038	419 298	424 252	419 066

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food Agriculture and Livestock

12.4 Seçilmiş meyvelerin üretimi, 2008-2012

Selected fruit production, 2008-2012

(Ton - Tons)

	2008	2009	2010	2011	2012
Üzüm - Grapes	3 918 442	4 264 720	4 255 000	4 296 351	4 185 126
Portakal - Oranges	1 427 156	1 689 921	1 710 500	1 730 146	1 661 111
Mandalina - Mandarin	756 473	846 390	858 699	872 251	874 832
Limon - Lemons	672 452	783 587	787 063	790 211	710 211
Elma - Apples	2 504 494	2 782 365	2 600 000	2 680 075	2 888 985
Armut - Pears	355 476	384 244	380 003	386 382	442 646
Şeftali - Peaches	551 906	547 219	539 403	545 902	611 165
Kayısı - Apricots	716 415	660 894	450 000	650 000	760 000
Fındık - Hazelnuts	800 791	500 000	600 000	430 000	660 000
Zeytin üretimi - Olive production	1 464 248	1 290 654	1 415 000	1 750 000	1 820 000
Sofralık - Olive (For table)	512 103	460 013	375 000	550 000	480 000
Yağlık - Olive (For oil)	952 145	830 641	1 040 000	1 200 000	1 340 000

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food Agriculture and Livestock

12.5 Çay üretimi, 2008-2012

Tea production, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Çay yetiştiren çiftçi sayısı Number of tea growers	199 231	200 798	202 494	205 312	-
Çay yetiştirilen alan (Hektar) Area under tea plantation (Hectares)	75 826	75 851	75 864	75 890	75 857
Elde edilen yaş çay yaprağı (Ton) Production of green tea leaves (Tons)	1 100 257	1 103 340	1 305 566	1 231 141	1 250 000

Kaynak: 2012 yılına kadar Rize Ticaret Borsası ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü, 2012 yılından itibaren Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı.

Source: Until 2012, Rize Trade Market and General Directorate of Tea Establishments. Since 2012, Ministry of Food, Agriculture and Livestock.

12.6 Niteliklerine göre örtüaltı tarım alanları, 2008-2012

Areas for land under protective cover by type, 2008-2012

(Dekar - Decare)

	2008	2009	2010	2011 ⁽¹⁾	2012
Toplam - Total	542 158	567 180	563 805	611 451	617 760
Cam sera - Glass greenhouses	82 253	82 932	80 772	78 878	80 728
Plastik sera - Plastic greenhouses	211 680	220 186	230 543	247 962	278 730
Yüksek tünel - High tunnel	66 960	77 046	81 521	108 910	95 095
Alçak tünel - Low tunnel	181 265	187 016	170 969	175 701	163 207

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

(1) 2011 yılından itibaren örtüaltı alanlarına süs bitkileri alanları da dahil edilmiştir.

(1) Ornamental plant areas have also been included in land under protective cover since 2011.

12.7 Örtüaltı üretimi, 2008 -2012

Production for land under protective cover, 2008-2012

(Ton - Tons)

	2008	2009	2010	2011	2012
Ürünler - Crops					
Toplam - Total	5 063 265	5 524 777	5 750 466	6 138 937	6 170 827
Sebzeler - Vegetables	4 811 689	5 257 257	5 478 566	5 851 706	5 856 199
Meyveler - Fruits	251 576	267 520	271 900	287 231	314 628

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

12.8 Organik bitkisel üretim, 2008-2012

Organic crop production, 2008-2012

[Geçiş süreci dahil - Transition period included]

	2008	2009	2010	2011	2012
Ürün sayısı (Adet) - Number of crops (Number)	247	212	216	225	204
Çiftçi sayısı (Adet) - Number of holdings (Number)	14 926	35 565	42 097	42 460	54 635
Değişim - Change (%)	-8.3	138.3	18.4	0.9	28.7
Alan (Hektar) - Area (Hectares) ⁽¹⁾	166 883	501 641	510 033	614 618	702 909
Değişim - Change (%)	-4.2	200.6	1.7	20.5	14.4
Üretim (Ton) - Production (Tons)	530 224	983 715	1 343 737	1 659 543	1 750 127
Değişim - Change (%)	-6.7	85.5	36.6	23.5	5.5

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

(1) Doğal toplama alanları dahildir.

(1) Natural harvest areas are included.

12.9 Organik hayvansal üretim, 2008-2012

Organic animal production, 2008-2012

[Geçiş süreci dahil - Transition period included]

	2008	2009	2010	2011	2012
Çiftçi sayısı (Adet) - Number of holdings (Number)	37	150	174	225	1 587
Büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı (Adet)					
Number of bovine, sheep and goats (Number)	16 758	23 581	58 886	45 980	90 189
Kümes hayvanları sayısı (Adet)					
Number of poultry (Number)	22 428	111 760	342 329	431 754	281 132
Kırmızı et üretimi (Ton)					
Meat production (Tons) ⁽¹⁾	553.87	342.08	6 253.01	645.72	270.37
Beyaz et üretimi (Ton)					
Poultry meat production (Tons) ⁽¹⁾	1.00	34.50	550.00	713.06	210.31
Süt üretimi (Ton)					
Milk production (Tons) ⁽¹⁾	9 971	17 111	11 605	14 794	17 627
Yumurta üretimi (Adet)					
Eggs production (Number) ⁽¹⁾	4 424 000	11 767 400	17 889 808	26 236 920	36 105 556

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

(1) 2010 yılından itibaren geçiş süreci dahil edilmemektedir.

(1) Transition period has not been included since 2010.

12.10 Organik arıcılık, 2008-2012

Organic apiculture, 2008-2012

[Geçiş süreci dahil - Transition period included]

	2008	2009	2010	2011	2012
Çiftçi sayısı (Adet) - Number of holdings (Number)	281	465	416	754	750
Kovan sayısı (Adet) - Number of hives (Number)	27 380	25 531	27 957	72 659	92 142
Bal üretimi (Ton) - Honey production (Tons) ⁽¹⁾	380.46	314.05	204.62	213.22	513.25
Balmumu üretimi (Ton) - Wax production (Tons) ⁽¹⁾	0.370	3.705	0.780	2.060	1.215
Polen üretimi (Ton) - Pollen production (Tons) ⁽¹⁾	0.750	2.200	2.690	5.655	2.184
Propolis üretimi (Ton) - Propolis production (Tons) ⁽¹⁾	0.080	0.152	0.041	0.353	0.160
Arı sütü üretimi (Ton) - Royal jelly production (Tons) ⁽¹⁾	0.010	0.004	0.017	0.022	0.025

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

(1) 2010 yılından itibaren geçiş süreci dahil edilmemektedir.

(1) Transition period has not been included since 2010.

12.11 Seçilmiş bitkisel ürünlerin yeterlilik derecesi ve kişi başına tüketimi, 2007/2008 - 2011/2012

Degree of self-sufficiency and human consumption per capita of selected crop production, 2007/2008 - 2011/2012

Ürün - Products ⁽¹⁾	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Buğday - Wheat					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	96.47	94.51	114.77	102.23	105.10
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	206.61	216.15	199.76	213.86	228.70
Mısır - Maize					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	81.43	79.92	79.99	79.58	79.70
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	14.53	14.55	16.58	17.13	16.30
Pirinç - Rice					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	60.46	75.66	60.50	90.70	72.82
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	8.68	7.79	9.68	7.15	9.33
Patates - Potatoes					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	104.56	100.60	100.21	102.28	100.18
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	49.41	50.77	53.04	52.74	54.36
Kuru fasulye - Dry bean					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	70.95	83.70	78.79	81.87	83.44
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	2.82	2.35	2.93	3.26	2.98
Mercimek (Kırmızı) - Lentils (Red)					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	121.61	45.18	82.90	91.34	102.01
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	5.22	2.80	4.13	5.72	4.53
Nohut - Chick pea					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	120.99	127.68	118.20	110.54	101.65
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	4.84	4.61	5.56	5.52	5.46
Ayçiçeği - Sunflower					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	38.29	46.60	49.44	52.44	42.20
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	30.61	28.82	28.53	33.06	41.00
Şeker pancarı - Sugar beet					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	99.88	100.00	100.00	100.00	100.00
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	-	-	-	-	-
Domates - Tomato					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	111.46	112.00	113.81	111.85	111.62
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	109.78	119.11	113.01	105.87	114.58
Hıyar - Cucumber					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	108.33	109.49	110.47	109.10	107.60
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	19.22	18.86	18.99	18.97	19.09
Kuru soğan - Dry onion					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	111.20	110.01	103.53	105.45	107.51
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	21.19	22.85	22.07	21.90	23.91
Elma - Apple					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	116.69	110.51	114.71	124.02	123.54
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	26.02	27.64	29.15	24.80	25.32
Üzüm - Grape					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	138.13	148.44	135.96	135.22	134.34
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	29.47	29.35	35.11	34.42	34.76
Kayısı - Apricot					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	802.14	318.24	495.43	1873.90	524.83
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	0.92	2.91	1.62	0.30	1.52
Portakal - Orange					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	108.72	117.44	110.97	120.02	122.91
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	16.49	15.07	18.61	17.15	16.71
Fındık - Hazelnut					
Yeterlilik derecesi - Degree of self-sufficiency (%)	993.17	1474.85	904.87	621.99	468.42
Kişi başına tüketim - Human consumption per capita (kg)	0.73	0.73	0.73	1.26	1.18

(1) Bitkisel ürün denge tabloları sonuçlarıdır.

(1) Results of crop products balance sheets.

12.12 Kimyasal gübre kullanımı, 2008-2012

Chemical fertilizer use, 2008-2012

(Ton - Tons)

	2008	2009	2010	2011	2012
Kullanılan gübre (Ton) - Fertilizer used (Tons)	7 506 783	10 278 731	9 592 752	9 074 308	10 148 982
Azotlu (%21 N) - Nitrogen (21% N)	5 394 306	6 730 852	6 397 089	5 995 500	6 817 217
Fosforlu (%17 P₂O₅) - Phosphorous (17% P ₂ O ₅)	1 933 529	3 416 978	3 028 666	2 882 296	3 129 299
Potashlı (%50 K₂O) - Potash (50% K ₂ O)	178 948	130 901	166 997	196 512	202 466

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food, Agriculture and Livestock

Not. Satış miktarı esas alınmıştır.

Note. Figures are predicated on sales amounts.

12.13 Orman alanları, 1973, 1999, 2005, 2009, 2010

Forest land, 1973, 1999, 2005, 2009, 2010

(Hektar - Hectare)

	1973	1999	2005	2009	2010
Toplam - Total	20 199 296	20 763 248	21 188 747	21 389 783	21 537 091
Koru ormanı - High forest	10 934 607	14 418 340	15 439 595	16 305 210	16 662 379
Baltalık ormanı - Coppice forest	9 264 689	6 344 908	5 749 152	5 084 573	4 874 712

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Source: Ministry of Forestry and Water Affairs

12.14 Seçilmiş orman ürünleri üretimi, 2007-2011

Production of selected forest products, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Ana ürün - Principal product					
Tomruk - Loq (m ³)	3 731 711	3 945 851	3 757 859	4 374 840	4 889 139
Tel direği - Telephone pole (m ³)	76 758	75 129	66 923	55 618	70 920
Maden direği - Mining pole (m ³)	522 354	522 372	502 406	576 790	685 744
Sanayi odunu - Other industrial wood (m ³)	734 399	754 687	657 531	787 562	874 108
Kağıtlık odun - Pulpwood (m ³)	1 702 870	2 407 156	2 432 602	2 145 606	2 383 329
Lif-yonga odunu - Fibre-chip wood (m ³)	3 265 092	3 816 522	4 033 257	4 608 171	4 662 578
Sırıık - Thin pole (m ³)	19 793	19 367	12 503	19 932	16 644
Yakacak odun (Ster) - Fuel wood (Stere)	6 834 024	7 303 889	7 427 596	7 194 372	6 778 101

Orman tali ürünleri üretimi (Ton)

The production of non wood forest products (Tons)

Defne yaprağı - Laurus nobilis	11 686	7 025	19 781	15 418	12 329
Fıstıkçami kozalağı - Cone of semen pine	3 772	3 052	6 266	6 091	6 266
Kekik - Thymus	3 863	2 050	1 176	1 412	972
Adaçayı - Salvia sp.	910	1 489	708	702	410
Laden - Cistus	752	518	75	332	204
Kestane - Chestnut	61	116	87	56	41
Keçiboynuzu - Carobs	128	115	181	322	23

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Source: Ministry of Forestry and Water Affairs

12.15 Orman yangınları, 2007-2011

Forest fires, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam yangın çıkış nedeni (Adet)					
Causes of forest fire in total (Number)	2 829	2 135	1 793	1 861	1 954
Kasıt - Intentional	292	377	231	146	153
İhmal - Negligence	1 642	1 018	884	861	1 067
Doğal - Natural	407	330	333	281	130
Faili meçhul - Unknown	488	410	345	573	604
Yanan alan (Hektar) - Area burned (Hectare)	11 664	29 749	4 679	3 317	3 612

Kaynak: Orman ve Su İşleri Bakanlığı

Source: Ministry of Forestry and Water Affairs

12.16 Tarımsal krediler, 2008-2012

Agricultural credits by type, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Ziraat Bankası tarafından verilen tarımsal krediler toplamı					
Agricultural credits given by the Agricultural Bank	8 132 727	9 850 840	16 075 927	21 794 227	21 214 063
Banka kaynaklı krediler toplamı					
Credits originating from bank total	6 514 047	7 900 615	13 826 553	19 140 911	18 208 966
Doğrudan üreticilere kullandırılan krediler					
Credits used directly producers	6 102 369	7 558 615	13 460 444	18 306 260	17 978 690
Tarım kredi kooperatifleri					
Agriculture credits cooperatives	411 678	342 000	366 109	834 651	230 276
Fon kaynaklı krediler - Credits origination from fund					
	1 618 679	1 950 225	2 249 374	2 653 317	3 005 097

Kaynak: TC. Ziraat Bankası

Source: Agricultural Bank of the Turkish Republic

Not. Tabloda yer alan kredi rakamlarına takip

Note. Credit numbers in the table includes the registered

hesaplarında kayıtlı krediler dahildir.

credits in follow-up accounts.

12.17 Seçilmiş tarımsal alet ve makine sayıları, 2008-2012

Selected number of agricultural equipment and machinery, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kulaklı traktör pulluğu					
Mouldboard type tractor plough	996 013	1 002 734	1 014 188	1 025 892	1 041 903
Kültivatör - Cultivator					
	457 711	466 727	479 972	488 802	500 126
Diskli tırmık (Diskaro, gobledisk vb.) - Disc harrows					
	204 665	205 804	213 909	221 884	229 761
Dişli tırmık - Toothed harrow					
	353 128	348 587	351 866	350 406	350 968
Kombine hububat ekim makinesi - Combined seed drill					
	173 654	179 048	187 459	196 147	199 640
Üniversal ekim makinesi - Universal drill					
	62 892	61 634	61 487	62 015	61 702
Kimyevi gübre dağıtma makinesi - Fertilizer broadcaster					
	346 471	354 973	366 781	371 771	385 149
Sapdöver harman makinesi (Batöz) - Thresher					
	192 440	190 856	187 978	188 153	185 327
Kuyruk milinden hareketli pulverizatör					
PTO driven sprayer	259 475	264 421	278 761	291 505	305 295
Tarım arabası (Römork) - Trailer					
	1 036 613	1 041 239	1 061 656	1 074 764	1 098 995
Traktör - Tractor					
	1 070 746	1 073 538	1 096 683	1 125 001	1 178 253
Biçerdöver - Combine harvester					
	13 084	13 360	13 799	14 313	14 813
Sırt pulverizatörü - Knapsack sprayer					
	590 590	588 556	591 373	597 460	606 366
Hayvan pulluğu - Animal drawn plough					
	170 797	155 196	137 526	129 153	121 320

Kaynak: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

Source: Ministry of Food Agriculture and Livestock

12.18 Türlerine göre hayvanlar, 2008-2012

Livestocks by type, 2008-2012

(Baş - Head)

	2008	2009	2010	2011	2012
Siğir - Cattle					
	10 859 942	10 723 958	11 369 800	12 386 337	13 914 912
Manda - Buffalo					
	86 297	87 207	84 726	97 632	107 435
Koyun - Sheep					
	23 974 591	21 749 508	23 089 691	25 031 565	27 425 233
Kıl keçi - Ordinary goat					
	5 435 393	4 981 299	6 140 627	7 126 862	8 199 184
Tiftik keçi - Angora goat					
	158 168	146 986	152 606	151 091	158 102
At - Horse					
	179 855	166 753	154 702	151 230	141 422
Eşek - Donkey					
	273 520	234 182	211 529	199 496	188 789
Katır - Mule					
	62 248	51 548	48 076	48 249	47 205
Deve - Camel					
	970	1 041	1 254	1 290	1 315
Domuz - Pig					
	1 717	1 896	1 558	1 848	2 986

Not. Veriler yıl sonu hayvan sayılarıdır.

Note. Data is end of year livestock numbers.

12.19 Kesilen hayvan sayısı ve et üretimi, 2008-2012

Number of slaughtered animals and meat production, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kesilen hayvan (Baş) - Animals slaughtered (Head)					
Sığır - Cattle	1 736 107	1 502 073	2 602 246	2 571 765	2 791 034
Manda - Buffalo	7 251	4 857	15 720	7 255	7 426
Koyun - Sheep	5 588 906	3 997 348	6 873 626	5 479 546	4 541 122
Keçi - Goats	767 522	606 042	1 219 504	1 254 092	926 799
Deve - Camel	47	55	-	-	-
Domuz - Pig	-	47	-	-	-
Et üretimi (Ton) - Meat production (Tons)	482 458	412 621	780 718	776 915	915 844
Sığır - Cattle	370 619	325 286	618 584	644 906	799 344
Manda - Buffalo	1 334	1 005	3 387	1 615	1 736
Koyun - Sheep	96 738	74 633	135 687	107 076	97 334
Keçi - Goats	13 753	11 675	23 060	23 318	17 430
Deve - Camel	14	18	-	-	-
Domuz - Pig	-	3	-	-	-

Not.1. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note.1. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

2. 2010 yılından itibaren kırmızı et üretimi mezbahane ve mezbahane dışı kesimleri kapsamaktadır.

2. Data on red meat production covers slaughterings in slaughterhouses and outside slaughterhouses starting from 2010.

3. 2010 yılına kadar genel toplama deve ve domuz eti dahildir.

3. Data on meat of camel and pig are included until 2010.

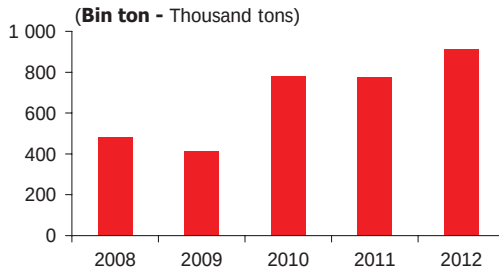
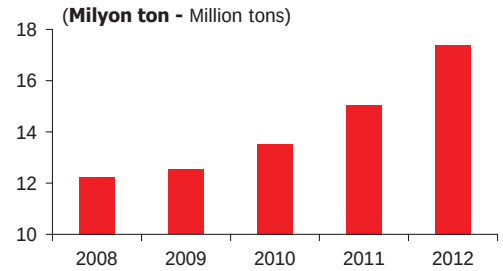
12.20 Sağılan hayvan sayısı ve süt üretimi, 2008-2012

Number of animals milked and milk production, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Sağılan hayvan (Baş) - Animals milked (Head)					
İnek - Cow	4 080 242	4 133 148	4 361 840	4 761 142	5 431 400
Manda - Buffalo	31 440	32 361	35 362	40 218	46 959
Koyun - Sheep	9 642 170	9 407 866	10 583 608	11 561 144	13 068 428
Keçi - Goats	1 997 689	1 830 814	2 582 539	3 033 111	3 502 272
Süt üretimi (Bin ton)					
Milk production (Thousand tons)	12 243	12 542	13 544	15 056	17 401
İnek - Cow	11 255	11 583	12 419	13 802	15 978
Manda ineği - Buffalo cow	31	32	35	40	47
Koyun - Sheep	747	734	817	893	1 007
Keçi - Goats	210	192	273	321	369

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.1 Et üretimi - Meat production**12.2 Süt üretimi - Milk production**

12.21 Deri üretimi, 2008-2012

Hide production, 2008-2012

(Adet - Number)

	2008	2009	2010	2011	2012
Sığır ve dana - Cattle and calf	1 897 350	1 639 905	2 602 246	2 571 765	2 791 034
Manda ve manda yavrusu					
Buffalo and buffalo calves	7 976	5 343	15 720	7 255	7 426
Koyun ve kuzu - Sheep and lamb	6 051 012	4 319 367	6 873 626	5 479 546	4 541 122
Keçi ve oğlağı - Goat and kid	802 208	633 456	1 219 504	1 254 092	926 799
Deve - Camel	52	61	-	-	-

Not. Deri üretimi, 2010 yılına kadar kesilen hayvan sayısına, mezbaha ve kombinalarda kesilen hayvan sayılarının %10'u kadar ölü hayvanlardan elde edilen deriler ilave edilerek hesaplanır. 2010 yılından itibaren mezbahane ve mezbahane dışı kesilen hayvanların derilerini kapsamaktadır.

Note. Total hide production is calculated by adding the hides obtained from dead animals to 10 % of the number of animals slaughtered in the slaughterhouses until 2010. It covers hides of animals slaughtered in and out of slaughterhouses from 2010.

12.22 Kümes hayvancılığı, 2008-2012

Poultry and egg production, 2008-2012

(Bin adet - Thousand number)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tavuk - Hen	244 280	229 969	234 918	237 873	253 712
Et tavuğu - Broiler	180 916	163 469	163 985	158 917	169 034
Yumurta tavuğu - Laying hen	63 365	66 500	70 934	78 957	84 677
Hindi - Turkey	3 230	2 755	2 942	2 563	2 761
Ördek - Duck	470	413	397	382	357
Kaz - Goose	1 063	945	716	680	676
Tavuk eti (Bin ton) - Chicken meat (Thousand tons)	1 088	1 293	1 444	1 613	1 724
Tavuk yumurtası - Number of hen eggs	13 190 696	13 832 726	11 840 396	12 954 686	14 910 774

Not. 2010 yılından itibaren yumurta miktarına köy tavukçuluğu dahil değildir.

Note. Egg production in villages are excluded starting from 2010.

12.23 Arıcılık, 2008-2012

Apiculture, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kovan sayısı (Bin) - Number of hive (Thousand)	4 889	5 339	5 603	6 011	6 348
Yeni tip - Modern type	4 751	5 210	5 466	5 862	6 191
Eski tip - Old type	138	129	137	149	157
Bal üretimi (Ton) - Honey production (Tons)	81 364	82 003	81 115	94 245	89 162
Balmumu üretimi (Ton) - Wax production (Tons)	4 539	4 385	4 148	4 235	4 222

Not. Tablolardaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Note. Figures in tables may not be equal to total due to rounding.

12.24 İpekböcekçiliği, 2008-2012

Sericulture, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Açılan ipekböceği kutusu (Adet)					
Silkworm box opened (Number)	5 564	5 683	5 477	5 808	5 576
İpek kozası (Ton) - Silk cocoon (Tons)	125	136	126	151	134

12.25 Seçilmiş su ürünlerinde üretim miktarı, 2007-2011

Quantity of selected fishery products, 2007-2011

(Ton - Tons)

	2007	2008	2009	2010	2011
Avlanan deniz balıkları miktarı - Catch of sea fish	518 201	395 660	380 636	399 656	432 246
Hamsi - Anchovy	385 000	251 675	204 699	229 023	228 491
Palamut - Torik - Atlantic bonito	5 965	6 448	7 036	9 401	10 019
Sardalya - Pilchard	20 941	17 531	30 091	27 639	34 709
İstavrit (Kraça) - Horse mackerel	22 991	22 134	20 373	14 392	18 073
İstavrit (Karagöz) - Scad	9 030	10 043	7 895	6 055	6 937
Çaça - Sprat	11 921	39 303	53 385	57 023	87 141
Mezgit - Whiting	12 940	12 231	11 146	13 558	9 455
Kefal - Grey mullet	8 291	3 345	2 987	3 119	2 514
Lüfer - Blue fish	6 858	4 048	5 999	4 744	3 122
Bakalorya-Berlam - Hake-European hake	3 337	1 252	1 557	1 256	921
Diğer deniz balıkları - Other sea fish	30 927	27 650	35 468	33 446	30 864
Avlanan diğer deniz ürünleri miktarı (Kabuklu, yumuşakça)					
Catch of other sea products (Crustaceas, molluscs)	70 928	57 453	44 410	46 024	45 412
Aktivades (Kum midyesi) - Carpet shell	1 334	1 255	68	56	27
Beyaz kum midyesi - Striped venus	47 215	36 896	24 574	26 931	30 176
Kara-Kıllı midye - Mediterranean mussel-Bearded horse mussel	1 493	342	6 261	981	1 806
Kalamerya - Squid	844	537	576	528	394
Deniz salyangozu - Sea snail	13 791	11 442	6 085	8 437	6 534
Karides - Prawn	3 917	4 668	4 614	4 705	4 770
Diğer deniz ürünleri - Other sea products	2 334	2 313	2 232	4 386	1 705
Yetiştiricilik üretimi - Aquaculture production	139 873	152 186	158 729	167 141	188 790
İçsu - Inland water	59 033	66 557	76 248	78 568	100 446
Alabalık - Trout	58 433	65 928	75 657	78 165	100 239
Aynalı sazan - Carp	600	629	591	403	207
Deniz - Marine water	80 840	85 629	82 481	88 573	88 344
Alabalık - Trout	2 740	2 721	5 229	7 079	7 697
Çipura - Sea bream	33 500	31 670	28 362	28 157	32 187
Levrek - Sea bass	41 900	49 270	46 554	50 796	47 013
Midye - Mussel	1 100	196	89	340	5
Diğer - Other	1 600	1 772	2 247	2 201	1 442
Avlanan tatlısu ürünleri miktarı					
Catch of freshwater products	43 321	41 011	39 187	40 259	37 097
İnci kefali - Tarek	11 623	11 758	10 685	11 382	9 168
Sazan - Common carp	12 286	11 625	10 964	12 058	9 998
Siraz - Transcaucasian barb	985	993	891	962	924
Levrek (Sudak) - Pike perch	1 586	1 346	1 234	1 476	737
Gümüş - Sand smelt	6 540	6 630	6 184	4 438	6 705
Salyangoz - Snail	1 397	1 007	2 227	1 991	1 410
Kerevit - Cray fish	816	783	734	1 030	610
Diğer tatlısu ürünleri - Other freshwater products	8 088	6 869	6 268	6 922	7 545

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	211	Explanation
Tablo		Table
13.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde kısımlara göre istihdam ve temel göstergeler, 2010	220	13.1 Employment and basic indicators by section in industry and service sectors, 2010
13.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2007-2011	224	13.2 Employment and basis indicators in financial sectors, 2007-2011
13.3 Yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2010-2011	226	13.3 Some of basic indicators by type of broadcasting, 2010-2011
13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20+ kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012	228	13.4 Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012
13.5 Sanayi üretim endeksi, 2008-2012	234	13.5 Industrial production index, 2008-2012
13.6 Sanayi ciro endeksi, 2008-2012	235	13.6 Industrial turnover index, 2008-2012
13.7 Sanayi istihdam endeksi, 2008-2012	236	13.7 Industrial employment index, 2008-2012
13.8 Sanayide çalışılan saat endeksi, 2008-2012	237	13.8 Hours worked index in industry, 2008-2012
13.9 Sanayide brüt ücret-maaş endeksi, 2008-2012	238	13.9 Gross wages-salaries index in industry, 2008-2012
13.10 Ticaret - Hizmet ciro endeksi, 2008-2012	239	13.10 Trade and Services turnover index, 2008-2012
13.11 Ticaret - Hizmet istihdam endeksi, 2008-2012	240	13.11 Trade and Services number of persons employed index, 2008-2012
13.12 Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi, 2008-2012	241	13.12 Trade and Services hours worked index, 2008-2012
13.13 Ticaret - Hizmet brüt ücret - maaş endeksi, 2008-2012	242	13.13 Trade and Services gross wages and salaries index, 2008-2012
13.14 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar [İnşaat ruhsatlarına göre], 2008-2012	243	13.14 New buildings and additions by use of building and type of investor [According to construction permits], 2008-2012
13.15 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2008-2012	244	13.15 Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor [According to occupancy permits], 2008-2012
13.16 Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2008-2012	245	13.16 Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys [According to occupancy permits], 2008-2012
13.17 Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2008-2012	245	13.17 Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms [According to occupancy permits], 2008-2012
13.18 Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar [Yapı kullanma izin belgelerine göre], 2008-2012	245	13.18 Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost [According to occupancy permits], 2008-2012

	Sayfa	
	Page	
13.19 Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi, 2008-2012	246	13.19 Quarterly number of persons employed index in construction, 2008-2012
13.20 Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi, 2008-2012	246	13.20 Quarterly gross wages and salaries index in construction, 2008-2012
13.21 Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi, 2008-2012	247	13.21 Quarterly hours worked index in construction, 2008-2012
13.22 Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi, 2008-2012	247	13.22 Quarterly turnover index in construction, 2008-2012
13.23 Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi, 2008-2012	248	13.23 Quarterly production index in construction, 2008-2012
13.24 Bina inşaatı maliyet endeksi, 2008-2012	248	13.24 Building construction cost index, 2008-2012

AÇIKLAMA

YILLIK İŞ İSTATİSTİKLERİ

Yıllık iş istatistikleri genellikle belirli bir referans yılına ilişkin bilgileri sağlar. Bu istatistikler bir yıldan gelecek yıla olan değişimleri gösterir. Yıllık iş istatistikleri faaliyete dayalı istatistiklerdir ve girişimlerin faaliyetleri vasıtasıyla ekonomiyi tanımlar.

2002 Genel Sanayi ve İşyerleri Sayım çalışmasının ardından yıllık iş istatistiklerinin derlenmesi çalışmalarına başlanmıştır.

İşyeri bazlı sektörler itibarıyla yayınlar en son 2001 referans yılı itibarıyla yayımlanmıştır.

Yıllık iş istatistikleri: Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması NACE Rev.2 (kısım düzeyinde) esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler yıllık iş istatistikleri kapsamını oluşturmaktadır.

Madencilik ve taş ocaklığı

İmalat

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım

Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri

İnşaat

Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı

Ulaştırma ve depolama

Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri

Bilgi ve iletişim

Finans ve sigorta faaliyetleri

Gayrimenkul faaliyetleri

Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler

İdari ve destek hizmet faaliyetleri

Eğitim

İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri

Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor

Diğer hizmet faaliyetleri

Bu yayında Finans ve sigorta faaliyetleri ile Bilgi ve iletişim kısmında yer alan Radyo - Televizyon faaliyetlerine ilişkin tablolar ayrı ayrı verilmektedir.

Girişim: Kaynakların tahsisine ilişkin karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim bir veya birden fazla yerde bir veya birden fazla faaliyet yürüterek piyasaya mal ve hizmet üreten gerçek veya tüzel kişiliklerdir. Girişim ve yasal birim arasındaki ilişki şu tanımla doğrudan ifade edilir. "Bir girişim ya yasal birime yada yasal birimlerin birleşimine karşı gelmektedir."

EXPLANATION

ANNUAL BUSINESS STATISTICS

Annual business statistics generally provide information referring to a whole reference year. These statistics show change in a year to following year. Annual business statistics are activity based statistics and they describe the economy through the activity of the enterprises.

Studies of compiling annual business statistics have begun following up 2002 General Census of Industry and Business Establishments.

The latest publications of the sectors based on the establishments are published considering 2001 as base year.

Annual business statistics: The following sectors given below based on (section level) Classification of Economic Activities in the European Community, NACE Rev.2 constitute the coverage of annual business statistics.

Mining and Quarrying

Manufacturing

Electricity, gas, steam and air conditioning supply

Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

Construction

Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

Transportation and storage

Accommodation and food service activities

Information and communication

Financial and insurance activities

Real estate activities

Professional, scientific and technical activities

Administrative and support service activities

Education

Human health and social work activities

Arts, entertainment and recreation

Other service activities

In this publication, statistical tables on activities of Financial Intermediaries and Radio and Television Institution Statistics in Information and Communication section are given separately.

Enterprise: An enterprise is an organizational unit that produces goods and services using decision autonomy concerning allocation of resources. An enterprise is real or legal personality that produces goods and services on the market by carrying out one or more activities at one or more locations. The relation between enterprise and legal unit is directly stated by this definition: "An enterprise corresponds to a legal unit or combination of legal units."

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Ulusal yayın kurumu: Birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve her coğrafi bölgede en az bir ili içermek üzere ülkemizdeki yerleşim alanının en az %70'ini kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur

Bölgesel yayın kurumu: Herhangi bir ulusal yayın şebekesinden bağımsız olarak, bir veya kapsama alanları birbirine bitişik birden fazla verici istasyonu ile bir program kanalı üzerinden yapılan ve en az üç komşu ili veya en fazla bir coğrafi bölgeyi kapsayacak şekilde yayın yapan yayın kuruluşudur.

Yerel yayın kurumu: Yayınları bir yerleşim birimini (kent, kasaba vb.) kısmen ya da tamamen kapsayan yayın kuruluşudur.

Kablolu yayın yapan yayın kurumu: Radyo ve televizyon yayınına veya abonelere ücreti karşılığı ve/veya talebe bağlı olarak verilen radyo ve/veya televizyon yayınlarından herhangi birisini, kablo platformu üzerinden kamuya yönelik olarak yayınlanmak üzere program tertip eden ve içeriğinden sorumlu olan yayın kuruluşudur.

Uydu üzerinden yayın yapan yayın kurumu: Radyo ve televizyon yayınına veya abonelere ücreti karşılığı verilen radyo ve/veya televizyon yayınlarından herhangi birisini uydu platformu ve uydu üzerinden doğrudan kamuya yönelik olarak iletilmek üzere program tertip eden ve içeriğinden sorumlu olan yayın kuruluşudur.

Tanım ve Kavramlar

Girişim sayısı: Yıllık İş İstatistikleri kapsamında olan sektörlerde faaliyet gösteren ve referans dönemde aktif olan tüm birimlerin sayısıdır.

Çalışanlar sayısı: Ücretle çalışanların yıllık ortalama sayısına iş sahibi ve ortaklarla, ücretsiz çalışan aile fertlerinin ve çıkrakların yıllık ortalama sayısının eklenmesi ile bulunmaktadır.

Ücretli çalışanların sayısı: Ücretli çalışanların sayısı, maaş, ücret, komisyon, ikramiye, parça başı ödeme veya aynı karşılıklar şeklinde yapılan ödemeleri alan, iş akdine sahip ve işveren için çalışan kişilerin sayısıdır.

Özellikle aşağıdakiler de ücretli çalışanlar sayısına dahil edilmektedir:

- Bir ücret karşılığında çalışan iş sahipleri,

Local unit: Local unit is an enterprise or part thereof carrying out activities corresponding to goods and services situated in a geographically identified place.

Local unit is a part of enterprise that has a geographically defined address like center of the enterprise, office, store, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurant, cafe, school, hospital, and depot. At or from this place economic activity is carried out for which one or more persons work full time or part time for one enterprise. The center of the enterprise is also a local unit.

National broadcasting institution: A broadcasting institution which provides broadcasting services with more than one transmitter stations, intended to cover at least one province in every geographical region and 70% percentage of settlement area of our country.

Regional broadcasting institution: A broadcasting institution which provides regional broadcasting, independent from national broadcasting network, with more than one adjacent transmitter stations and intended to cover at least three province or one geographical region.

Local broadcasting institution: A broadcasting institution which provides partly or completely a local broadcasting service (in province, town, etc.)

Broadcasting institution broadcasting via cable: A broadcasting institution which is responsible for the contents and arranges radio and television broadcast or to subscribers against fee and/or any of radio and/or television broadcasts given depending on demand to be broadcasted to public via cable.

Broadcasting institution broadcasting via satellite: A broadcasting institution which is responsible for the contents and arranges radio and television broadcast or any of radio and/or television broadcast given to subscribers against fee to be transmitted to directly public via satellite platform and satellite.

Definitions and Concepts

Number of enterprise: The number of enterprises is count of all units that active at the sectors in coverage of Annual Business Statistics during the reference period.

Number of persons employed: This value is obtained by adding the annual average number of owners, partners and unpaid family workers and apprentices active in the enterprise to the annual average number of employees.

Number of employees: The number of employees is count of persons who work for an employer and who have a contract of employment and receive compensation in the form of wages, salaries, fees, gratuities, piecework pay or remuneration in kind.

In particular the following are considered as employees:

- Paid working proprietors,

- Ücret ve/veya eğitim hizmetlerine karşılık olarak birimin üretim sürecinde katkıda bulunan öğrenciler,

- Kamu otoriteleri veya başka organizasyonlar tarafından işsizlerin işe alınmasını teşvik için özellikle düzenlenmiş bir anlaşma altında çalışanlar,

- Bordro da gösterilen ve yapılan iş karşılığında ücret aldığına dair açık bir anlaşması olan evde çalışanlar,

Personel maliyetleri: Personele yapılan brüt ödemeler ve sosyal güvenlik masraflarının toplamıdır.

Maaş ve ücretler: Hesap dönemi boyunca yapılan iş karşılığında, bordroda sayılan (evde çalışanlar dahil) bütün kişilere ödenebilir aynı veya nakdi toplam karşılıklar olarak tanımlanmıştır.

Mal ve hizmetlerin toplam satın alışı: Mal ve hizmetlerin satın alışı, sabit sermaye tüketimi olarak kaydedilen sermaye mallarının tüketimi hariç, üretim sürecindeki tüketim veya yeniden satış için hesap dönemi boyunca satın alınan tüm mal ve hizmetlerin değerini içermektedir.

Ciro: Ciro referans dönemde gözlem birimi tarafından fatura edilmiş mal ve hizmet satışlarının toplamıdır.

Üretim değeri: Üretim değeri, satışa dayalı, stok değişimlerini ve mal ve hizmetlerin yeniden satışını içeren, birim tarafından fiilen üretilen miktarın parasal değeridir.

Faktör maliyetiyle katma değer: Faktör maliyeti ile katma değer işletme sübvansiyonları ve dolaylı vergilerdeki düzeltmelerden sonra, işletme faaliyetlerinden elde edilen gayri safi gelirdir.

Maddi mallara ilişkin brüt yatırım: Referans dönemi süresince tüm maddi mallara yapılan yatırımdır.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri

Yıllık Sanayi Ürün (PRODCOM) İstatistikleri; sanayi kesimince (imalat sanayi ve madencilik & taşocaklığı) üretilen ürünlerin ve az sayıda birtakım sınırlı hizmetin, yıllık periyotta ve Türkiye düzeyinde miktar ve değer olarak üretimini ortaya koymaktadır.

Sanayi Ürün İstatistikleri, Avrupa Birliği'nin 19 Aralık 1991 tarihli 3924/91 sayılı (EEC) Konsey Yönetmeliğine dayanılarak 2005 yılından itibaren üretilmeye başlanmıştır.

Coğrafi kapsam: Türkiye

Sektörel kapsam: Yıllık Sanayi Ürün İstatistiklerinde, Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflamasına (EFIS Rev.2) göre İmalat Sanayi (C), Madencilik ve Taşocaklığı (B) sektörlerinde faaliyet gösteren ve 20+ kişi çalışan girişimler kapsamaktadır.

- Students who have a formal commitment whereby they contribute to the unit's process of production in return for remuneration and/or education services,

- Employees engaged under a contract specifically designed to encourage the recruitment of unemployed persons by public authorities or another organizations,

- Homeworkers if there is an explicit agreement that the homeworker is remunerated on the basis of the work done and they are included on the pay-roll,

Personnel costs: This value is obtained by adding the gross payments made to personnel and social security costs.

Wages and salaries: Wages and salaries are defined as "the total remuneration, in cash or in kind, payable to all persons counted on the payroll (including homeworkers), in return for work done during the accounting period".

Total purchases of goods and services: Purchases of goods and services include the value of all goods and services purchased during the accounting period for resale or consumption in the production process, excluding capital goods the consumption of which is registered as consumption of fixed capital.

Turnover: Turnover is the total of the sales of goods and services invoiced by the observation unit during the reference period.

Production value: The production value is monetary value of the amount actually produced by the unit, based on sales, including changes in stocks and the resale of goods and services.

Value-added at factor cost: Value-added at factor cost is the gross income from operating activities after adjusting for operating subsidies and indirect taxes.

Gross investment in tangible goods: Investment during the reference period in all tangible goods

Annual Industry Product Statistics

Annual Industrial Production (PRODCOM) Statistics exhibit the value and volume of goods and a small number of industrial services produced by industrial sectors (manufacturing industry and mining & quarrying) in Turkey on an annual basis.

Industrial Products Statistics has been produced since 2005 with regard to EU Council Regulation 3924/91 dated 19 December 1991.

Geographical coverage: Turkey

Sectoral coverage: Annual Industrial Products Statistics covers enterprises with 20 or more persons employed and primary or secondary activity of which is in Manufacturing Industry (C) and/or Mining and Quarrying (B) section of Industrial Classification of Economic Activities (NACE Rev.2).

İstatistiki birim

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketinde kullanılan istatistiksel birim girişimdir.

Girişim: Kaynakların tahsisine ilişkin karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişimler bir veya birden fazla faaliyet yürüterek piyasaya mal ve hizmet üreten gerçek veya tüzel kişiliklerdir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır.

Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

Gözlem birimi: Girişim

Analiz birimi: Girişim

Adres kaynağı

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi için İş Kayıtları adres çerçevesi kullanılmıştır.

Yöntem

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri Anketi; sanayi sektöründe faaliyeti bulunan ve 20+ çalışanı olan tüm girişimlere uygulanmıştır. Birden fazla yerel birimi olan girişimler için, anket aynı vergi kimlik numarası ile imalat sanayi, madencilik ve taşocaklığı sektörlerinde faaliyet gösteren tüm yerel birimlerin bilgilerini kapsayacak şekilde girişim merkezinde doldurulmuştur.

Yıllık Sanayi Ürün İstatistikleri adıyla kullanıcılara sunulan bilgiler, 2005 yılı için girişimlerden TÜİK'in "Yıllık Sanayi Ürün Anketi" sonraki yıllar için ise "Yıllık Sanayi Ürün" ve "Aylık Sanayi Üretim" anketleri aracılığı ile derlenmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Girişim sayısı: Yıllık Sanayi Ürün Anketine bilgi veren ve süresi içinde cevap alınamadığından bilgisi tahmin edilen girişimlerin sayısıdır.

Üretim miktarı: Satılmasına, stoklara konulmasına veya kendi üretiminde hammadde veya malzeme olarak kullanılmasına bakılmaksızın referans yılı içerisinde üretilen ürünlerin miktarıdır.

2005-2009 dönemi için kullanılmış olan Nace Rev 1.1 sınıflaması ve buna bağlı Prodtr 2006 Listesi yerine; tüm yıllar için Nace Rev 2 sınıflaması ve Prodtr 2010 Listesi kullanılmıştır. Sınıflama değişikliğine bağlı olarak bütün seri revize edilmiştir.

Statistical unit

Statistical Unit of the Annual Industrial Products Statistic is enterprise.

Enterprise: An enterprise is an organizational unit producing goods or services, which benefits from autonomy in decision making for the allocation of its current resources. Enterprises are real or legal personalities which display one or more activities to produce goods and services for markets.

Local unit: Local unit is an enterprise or part thereof carrying out activities corresponding to goods and services situated in a geographically identified place.

Local unit is a part of enterprise that has a geographically defined address like center of the enterprise, office, store, canteen, factory, workshop, mine, construction site, hotel, restaurant, cafe, school, hospital, and depot. At or from this place economic activity is carried out for which one or more persons work full time or part time for one enterprise. The center of the enterprise is also a local unit.

Observation unit: Enterprise

Analysis unit: Enterprise

Source of address

Business Registers' address framework has been used for Annual Industrial Products Statistics.

Method

Annual Industrial Production Survey was applied to every enterprise in the industrial sectors with 20 or more persons employed. For enterprises having multiple local units, the questionnaire was filled in the headquarters, so as to include data of all local units operating in the manufacturing industry and/or mining and quarrying sectors with the same tax number.

Data used in the Annual Industrial Products Statistics were collected through TurkStat's "Annual Industrial Products Survey" and "Monthly Industrial Production Survey". Exceptionally the latter is not used for 2005.

Definitions and Concepts

Number of enterprises: The number of enterprises who responded to Annual Industrial Products Survey and those which are estimated due to non-response.

Volume of production: Volume of production carried out within the reference year; regardless of sold, kept as stocks or further processed.

NACE Rev.1.1 based Prodtr 2006 List which had been used in previous publications for 2005-2009 period has been replaced by NACE Rev.2 based Prodtr 2010 List for the whole series. Due to this classification change, the previous years' data have been revised.

KISA DÖNEMLİ İŞ İSTATİSTİKLERİ**Sanayi Üretim Endeksi**

Sanayi sektöründe meydana gelen gelişmelerin kısa aralıklarla izlenebilmesi amacıyla, 1981 yılından 2005 yılına kadar üçer aylık dönemlere göre Sanayi Üretim Endeksi hesaplanmaktaydı. 2005 yılından itibaren ise Aylık Sanayi Üretim anketlerine göre sanayi üretim endeksi hesaplanmaya başlanmıştır. 2008 Aralık ayından itibaren, 2005=100 temel yıllık Sanayi Üretim Endeksi NACE Rev.1.1 ekonomik faaliyet sınıflamasına göre hesaplanmış olup, 2010 yılı Eylül ayından itibaren NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına geçilmiştir. 2013 Mart ayından itibaren de, Kısa Dönemli İş İstatistikleri kapsamında yer alan Sanayi Üretim Endeksi yeni ve güncel ağırlıklarla, NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasında, 2010 temel yıllık olarak yeniden kurulmuştur. Sanayi Üretim Endeksinde NACE Rev.2'nin Madencilik ve Taşocaklığı (B), İmalat (C), ile Enerji (D) sektörleri kapsamaktadır. MIGs düzeyinde de toplulaştırılmaktadır. 07.21, 38, 35.12, 35.13, 35.14, 35.2, 35.3 ve 38 sektörleri kapsamamaktadır.

Sanayi Ciro Endeksi

Ülkemiz ekonomisi içerisinde önemli bir paya sahip olan sanayi sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli girişimlerin ciro değerlerinde meydana gelen gelişmelerin belirlenebilmesi için Ciro Endeksleri hesaplanmaktadır. 2008 yılından beri 2005=100 temel yıllık olarak hesaplanıp yayınlanan sanayi ciro endeksi, 2013 mart ayından itibaren, NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına göre 2010=100 temel yıllık olarak yeniden hesaplanmıştır. NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyetlerin Sınıflamasına göre Madencilik ve taşocaklığı (B) ve İmalat sanayi (C) sektörlerini kapsamaktadır. NACE Rev.2'de yer alan 09 faaliyeti kapsamamaktadır. Veri kaynağı "Aylık Sanayi Üretim Soru Kağıdı" dır.

Sanayi İşgücü Girdi Endeksleri (İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri)

Ülkemiz ekonomisi içerisinde önemli bir paya sahip olan sanayi sektöründe faaliyet gösteren orta ve büyük ölçekli girişimlerin çalışanlar sayısı, çalışan saat sayısında ve brüt ücret-maaş yapısında meydana gelen gelişmelerin belirlenebilmesi, dönemler ve yıllar arasındaki değişimlerin izlenebilmesi için Sanayi İşgücü Girdi Endeksleri (Üç Aylık Sanayi İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret-Maaş Endeksleri) derlenmektedir. Sanayi İşgücü Girdi Endeksleri 2010=100 temel yıllık olarak hesaplanmakta ve NACE Rev.2 faaliyet sınıflamasına göre madencilik ve taş ocaklığı (B), imalat sanayi (C), elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı (D) ve suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması (E - yalnızca bölüm 36) sektörlerini kapsamaktadır.

SHORT-TERM BUSINESS STATISTICS**Industrial Production Index**

In order to monitor developments in industry in short periods, Industrial Production Index was calculated quarterly from 1981 to 2005. Industrial Production Index has been calculated by using Monthly Industrial Production Questionnaire since 2005. Industrial production Index with base year 2005=100 with NACE Rev.1.1 was calculated in December 2008. In September 2010 the classification was changed to NACE Rev.2. In March 2013 Monthly Industrial Production Index in the scope of short term Business Statistics is recalculated with the base year 2010 according to the NACE Rev.2 activity classification. The coverage of Industrial Production Index is mining and quarrying(B), manufacture(C) and energy(D). Moreover aggregation in MIGs level is prepared. Except 07.21, 38, 35.15, 35.13, 35.14, 35.2, 35.3 and 38 classifications.

Industrial Turnover Index

In order to measure the developments of turnover values of medium and large scale enterprises in Industry, Industrial Turnover Indices have been calculated with base year 2005 = 100 since 2008. In March 2013 according to the classification NACE Rev. 2 activities were re-calculated with the base year 2010 = 100. The coverage is mining and quarrying(B) and manufacture(C) in NACE Rev.2 except 09. The source of data is "Monthly Industrial Production Questionnaire".

Industrial Labour Input Indices (Indices of Quarterly Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages and Salaries)

Industrial Labour Input Indices (Quarterly Indices of Industrial Employment, Hours Worked and Gross Wages-Salaries) are calculated to measure the development of the number of persons employed and the number of hours worked and gross wages-salaries structure and also to observe the changes between the years and quarters of this development in the medium-scale and large-scale enterprises of industry which has a major share in the economy of Turkey. Industrial Labour Input Indices have been calculated with the base year 2010=100 and mining and quarrying (B), manufacturing (C), electricity, gas, steam and air conditioning supply (D) and water collection, treatment and supply (E -only division 36) sectors have been covered according to NACE Rev.2 activity classification.

Ticaret ve Hizmet Endeksleri (Ciro, İstihdam, Çalışılan Saat ve Brüt Ücret - Maaş Endeksleri)

Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan ticaret ve hizmet sektörlerindeki girişimlerin ciro, istihdam, çalışılan saat ve brüt ücret - maaş göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibarıyla değişimlerinin izlenebilmesi, Avrupa Birliği mevzuatına uyumlu ve uluslararası karşılaştırmalara olanak sağlanması, çeşitli araştırmalara kaynak teşkil etmesi amacıyla üç aylık ticaret - hizmet verileri derlenmektedir. Ticaret - Hizmet endeksleri 2005=100 temel yıllık olarak ve NACE Rev.2 iktisadi faaliyet sınıflamasına göre hesaplanmaktadır.

İnşaat İstatistikleri

Yapı İzin İstatistikleri ile ilgili bilgiler, 1580 Sayılı Belediyeler Kanunu gereğince kurulan il, ilçe, bucak ve köy belediyelerinin, belediye sınırları dışında İl Özel İdaresinin, organize sanayi bölge müdürlükleri sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlüklerinin, UAVT üzerinden düzenledikleri; "Yapı Ruhsatı", "Yapı Kullanma İzin Belgesi" "Yanan ve Yıkılan Yapılar" formlarından derlenmektedir.

TÜİK tarafından standart hale getirilen "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1954 yılından, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" ise 1964 yılından itibaren kullanılmaya başlanmıştır.

Daha sonra formlar günümüze kadar aşağıdaki tarihsel sırada tadil edilmiştir;

1. "İnşaat Ruhsatnameleri Formu" 1992 yılı TS 8737 numara ile Yapı Ruhsatı olarak, "Yapı Kullanma İzin Kağıtları Formu" 1993 yılında TS 10970 numara ile "Yapı Kullanma İzin Belgesi" olarak,

2. "Yapı Ruhsatı Formu" 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren, "Yapı Kullanma İzin Belgesi Formu" da 6 Ekim 2001 tarihinden itibaren,

3. Yapı izinlerinin, 25/04/2006 tarih ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 50. maddesi ile Ulusal Adres Veri Tabanı (UAVT) ile ilişkilendirilerek düzenlenmesi zorunlu hale getirilmiştir.

Bu kapsamda 7/12/2006 tarihinde Yapı Ruhsatı formu ve Yapı Kullanma İzin Belgesi formu Türk Standartları Enstitüsü (TSE) tarafından tadil edilerek 30/01/2007 tarih ve 26419 sayılı tebliğ ile yürürlüğe girmiştir. Aynı tebliğ, tüm yetkili idarelerin formların UAVT üzerinden düzenlemelerini mecburi hale getirmiştir.

Yapı İzin istatistiklerinde yalnız binalar kapsamıştır. Yol, baraj, köprü gibi diğer inşaat türleri ile belediye örgütü olmayan bucak ve köy sınırları içindeki ruhsatsız yapılar ve kentlerde yapılan geçekondulara ilişkin bilgiler kapsamamıştır.

Trade and Services Indices (Turnover, Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries Indices)

The quarterly trade and services indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, have data consistent with the European Union regulations, ensure the possibility of international comparisons and form a resource for various researches for the turnover, number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries data of the enterprises in the trade and services sectors which constitute an important part in economic structure of our country. The indices are calculated with the base year 2005 and according to the NACE Rev.2 economic activity classification.

Construction Statistics

Data pertaining to building permit statistics are obtained from "Construction Permit", "Occupancy Permit" and "Burned or Demolished Buildings" forms compiled over NDAB by; municipalities of provinces, districts, sub-districts and villages, Special Provincial Administrations out of municipalities, Industrial Zone District Offices in the boundaries of industrial zones.

The Construction Permits designed as standard forms by TurkStat had been used since 1954 and the Occupancy Permits designed by TurkStat had been utilized since 1964.

Forms are redesigned respectively as shown below;

1. Construction Permit forms went into effect with No. TS 8737 in 1992 and Occupancy Permit forms went into effect with No. TS 10970 in 1993.

2. Construction Permit Forms have been compulsory to be filled since 1 January 2002 and Occupancy Permit Forms have been compulsory to be filled since 6 October 2001.

3. Construction Permits have been compulsory to be filled associated with National Data Address Base of Population Services (NDAB) Regulation 25/04/2006 dated and 5490 numbered.

In this context, Construction Permit forms and Occupancy Permit forms are redesigned in 07.12.2006 by Turkish Standards Institution (TSE) and went into effect in 30.01.2007 with No. 26419. With the same declaration all authorized administrations are obliged to set their forms over NDAB.

Building construction statistics cover buildings only. Other types of construction such as roads, dams and bridges are excluded. Furthermore, buildings without permits in subdistricts and villages which do not have municipal organization and squatter houses in large cities are excluded.

Kullanılan sınıflamalar

İnşaat Tipleri Sınıflaması (CC): Söz konusu sınıflama Birleşmiş Milletler tarafından 1991 yılında yayınlanan geçici Merkezi Ürün Sınıflaması (CPC) temel alınarak geliştirilen bir sınıflama tipidir. CPC'de inşaatlar binalar ve bina dışı inşaat işleri olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması: Bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyo-ekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistiki veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde tanımlanan sınıflamaya denir.

Tanım ve Kavramlar

İnşaat: Şantiyede yapılan veya hazır bölümlerinin montajı ile meydana getirilen yapı bölümüdür.

Yapı: Karada ve suda, daimi veya muvakkat, resmi ve hususi yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve sabit olmayan tesislerdir. (3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 5. Maddesi).

Bina: Kendi başına kullanılabilen, bir veya daha fazla odayı iç ve dış duvarların çevirdiği, diğer alanları da kapsayan çatı ile örtülmüş, temelden çatıya kadar uzanan; konut, tarımsal, endüstriyel, sinai, kültürel, dini, idari ve ulaştırma amacı için tasarlanmış taşınmayacak yapılardır.

Yapı ruhsatı: Yapı ruhsatı, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 21. maddesi gereğince, yapımına başlanacak yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Yapı kullanma izin belgesi: Yapı kullanma izin belgesi, 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 30. maddesi gereğince tamamen veya kısmen biten yapılar için belediye sınırları içinde belediyelerce, belediye sınırları dışında ise Valiliklerce (İl Özel İdaresi), organize sanayi bölge sınırları içinde Organize Sanayi Bölge Müdürlükleri, serbest bölge sınırları içinde Serbest Bölge Müdürlükleri tarafından verilmesi zorunlu bir belgedir.

Yapı sahibi: Yapının hangi kişi veya kuruluş hesabına yapıldığını gösterir. Yapının fiilen kimin tarafından yapıldığı önemli değildir. Yapı sahipleri;

1. Özel kişi ve kuruluşlar,
2. Yapı kooperatifleri,
3. Genel bütçeli kurumlar,
4. Katma bütçeli kurumlar,

Classifications used

Classification of Types of Constructions (CC): The Classification of Types of Constructions (CC) has been developed on the basis of the provisional Central Product Classification (CPC) published in 1991 by the United Nations. CPC distinguishes between two main categories buildings and civil engineering works.

Statistical Regions: It is a classification to collect and develop regional statistics, to make the socio economic analyses of regions, to determine the framework of regional politics and to develop a convenient comparable statistics data base with European Union Regional Statistical System.

Definitions and Concepts

Construction: It is a part of construction which is done at construction site or formed by mounting the available parts.

Construction: As defined in Article 5 of Construction Law No. 3194 it covers construction on land and in water, permanent and temporary, public and private, above ground and underground, including additions, alterations and repairs as well as immovable and movable establishments.

Building: A building is any independent structure comprising one or more rooms or other spaces, covered by a roof, enclosed with external walls or dividing walls which extend from the foundations to the roof, and intended for residential, agricultural, industrial, commercial, or cultural purposes.

Construction permit: Construction permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 21 of Construction Law No.3194.

Occupancy permit: Occupancy permit is a certificate which must be given by municipalities to be constructed in boundaries of municipalities, by industrial zone district offices in boundaries of industrial zones, free trade zone offices in boundaries of free trade zones and it must be given by governorships (Directories of Public Works and Settlement) if the construction is out of boundaries of municipalities before beginning to a construction according to Article 30 of Construction Law No.3194.

Investor: The term investor denotes for whom the building was constructed. It does not indicate by who the building was constructed.

1. Private enterprises,
2. Construction cooperatives,
3. Government under organizations,
4. Government and private funded organizations,

5. Özel idareler,
6. Belediyeler ve bağlı işletmeler,
7. İktisadi devlet teşekkülleri,
8. Sermayesinin %50'den fazlası devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlar,
9. Sermayesinin %50'den azı devlet veya iktisadi devlet teşekküllerine ait kuruluşlardır.

Yapı sayısı: Belediyelerce ve valiliklerce (İl Bayındırlık ve İskan Müdürlüklerince) verilen Yapı Ruhsatı ile Yapı Kullanma İzin Belgesi'nde yazılı olan yapı sayısıdır.

Yapının yüzölçümü: Yapının dış duvarları içinde kalan, balkonlar hariç bodrum ve çatı katları dahil iskanı (kullanımı) mümkün olan bütün katların kullanım alanlarının toplamıdır.

m² birim fiyatının değeri: Taşıyıcı sistemi betonarme ve yığma, kullanma amacı apartman, ev, diğer (ticari, sınai, sıhhi ve sosyal, kültürel, dini, idari ve diğer) olan yapıların il düzeyinde m² birim fiyatları yılda dört kez olmak üzere hesaplanmaktadır.

m² birim fiyatı: 2005 temel yıllık "Bina İnşaatı Maliyet İndeksi"nde yer alan 121 madde (işçilik ve malzeme) üzerinden 26 bölge müdürlüğü için maliyet endeksi hesaplanmaktadır. Hesaplama yapılmayan diğer iller için İstatistik Bölge Birimler Sınıflaması Düzey 3'e göre bulundukları bölgenin endeksi esas alınmaktadır. Endeksleri hesaplanan bir dönem önceye göre değişim hızları 2005 yılı son döneminde bulunan m² birim fiyatına uygulanarak m² birim maliyetler hesaplanmaktadır.

Daire (konut birimi): Etrafı kapalı, tavanı örtülmüş bir aile veya bir grup insanın diğer fertlerden ayrı yaşamasına olanak tanıyan, direkt olarak sokağa, koridora veya genel bir yere açılan, kendisine ait kapısı bulunan yerdir.

Kat sayısı

Binanın toplam kat sayısı: Binanın toprak zemin üzerindeki katları, varsa inşaat kot farkından meydana gelen zemin (giriş kat) altındaki katlar, bodrum katları ve çatı katları dahil toplam kat sayısını ifade etmektedir.

Kat sayısı: Bodrum, zemin, normal ve çatı katlarının toplam sayısınıdır.

Oda: Döşemeden tavana kadar dört tarafı duvarla çevrili ve büyüklüğü en az 4 m² olan ve tavan yüksekliği 2 metreden az olmayan bir yerdir. Genişliği ne olursa olsun banyo, hela, yalnız gelip geçilen antre, koridor, balkon ve kömürlük oda sayılmaz.

5. Special administrations,
6. Municipalities,
7. State economic enterprises,
8. Establishments more than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises,
9. Establishments less than 50% of whose capital belongs to the state or state economic enterprises.

Number of buildings: The number of buildings is determined on Construction Permits and Occupancy Permits issued by municipalities and governorships.

Floor area: It is sum of floor area of all floors within the outer walls of buildings which can be occupied, including basements and penthouse floors, but excluding balconies, light spaces, and inner courtyards.

Value of unit prices of m²: Unit prices of m² are calculated four times a year for reinforced concrete and bearing wall construction, for building that their use of buildings include apartment houses, houses, other buildings (commercial, industrial, medical and social, cultural, religious, administrative and other) by province.

Unit prices of m²: Construction cost index is calculated for 26 regional offices over 121 item (labour and material) which takes place in "Building Construction Cost Index" with base year 2005. For the provinces which the index is not calculated the index of the related region which the province takes place according to NUTS 3 level is taken into account. Rate of changes indices of which of them are calculated according to previous quarter are applied to the m² unit prices which are found in the last quarter of 2005 and m² unit costs are calculated.

Dwelling unit: A separate and independent enclosure used for residence by a single person, a family, or a group of persons having a covered roof and separate access to a street, corridor, or common place.

Number of story

Total number of stories of building: Total number of stories including stories above ground level, stories below ground level (entrance story) formed because of difference of construction spot height (if there is), basement and garret story.

Number of stories: Sum of basement, ground, normal and garret story.

Room: A room is a space of at least four square meters in size enclosed by walls reaching from the floor to the ceiling and two meters high. Bathrooms, toilets, passageways, corridors, balconies, cellars, and woodsheds, regardless of their size, are not considered rooms.

Kullanma amacı: Yapının projesinde gösterilmiş olan ve hangi amaç için kullanılacağını ifade eden bir deyim olup, kullanma amacı İnşaat Tipleri Sınıflamasına (CC) göre yapılmaktadır.

İkamet amaçlı binalar: İkamet amaçlı binalar en az yarısı ikamet amaçlı kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının yarısından daha azı ikamet amacı için kullanılıyor ise, bina düzenleme amacına göre ikamet amaçlı bina dışındaki bina olarak tanımlanır.

İkamet amaçlı olmayan binalar: İkamet amaçlı olmayan binalar, temel olarak ikamet dışı amaçlar için tasarlanan veya bu amaçlar için kullanılan inşaatlardır. Eğer kullanılabilir taban alanının en az yarısı ikamet amaçlı kullanılıyor ise, bina ikamet amaçlı bina olarak tanımlanır.

İnşaat Sektörü Endeksleri (İstihdam, Çalışılan Saat, Brüt Ücret-Maaş, Ciro ve Üretim Endeksleri): Ülkemizin ekonomik yapısı içinde önemli paya sahip olan inşaat sektöründeki girişimlerin istihdam, çalışılan saat, brüt ücret-maaş, ciro ve üretim göstergelerinin zaman içindeki gelişiminin takibi, dönemler ve yıllar itibarıyla değişimlerinin izlenebilmesi amacıyla Üç Aylık İnşaat verileri derlenmektedir. Üretim Endeksi İnşaat Tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır. Diğer endeksler ise, 2005=100 temel yıllık olarak ve NACE Rev. 2 iktisadi faaliyet sınıflamasına ve inşaat tipleri sınıflamasına göre hesaplanmaktadır.

Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (2005=100)

Bina inşaatlarında kullanılan girdi maddelerinin dönemlere göre maliyet değişimlerini belirlemek amacıyla bir Bina İnşaatı Maliyet Endeksi (BİME) oluşturulması hedeflenmiş ve bu doğrultuda 1987 yılında İnşaat Maliyet Endeksi Hazırlık Çalışmaları adı altında, 1984-1985 yıllarını içeren bir inceleme çalışması yapılmıştır. Benzer bir çalışma 1989-1990 yıllarında da tekrar ele alınarak, 1986-1989 yıllarını kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu iki çalışma 1992 yılında birlikte ele alınarak, 1987-1991 yıllarına ait bilgiler değerlendirilmiştir.

Oluşturulan BİME 1991 temel yıllık olarak 1992 yılı Kasım ayından, 2006 yılı dördüncü dönemine (üçer aylık) kadar yayımlanmıştır. Revize çalışmaları sonucunda oluşturulan 2005 temel yıllık yeni endeks, 2007 yılı birinci döneminden itibaren yayımlanmaya başlanmıştır. 1991 temel yıllık BİME'de, Türkiye'nin inşaat yapım işlemlerine göre ayrılan dört iklim bölgesine bağlı kalınarak, bu bölgelerden seçilen iller için; ev, apartman, ticari, sihi, okul ve idari kullanım amaçlı bina tipleri ve bu bina tiplerinin belirlenen özellikte olanları için hesaplanmıştır. 2005 temel yıllık BİME'de ise dört iklim bölgesi için değil, Türkiye için endeksler hesaplanmaktadır.

BİME hesaplamalarında kullanılan 121 maddeden 12'si işçilik, 59'u genel inşaat malzemeleri ve 50'si tesisat malzemeleridir. Fiyatlar TÜİK Bölge Müdürlükleri'nin bulunduğu iller ve bu illere bağlı diğer illerden derlenmektedir. Bu fiyatlar, her dönemin 3. ayının 15'i itibarı ile üretici, toptancı ya da perakendecilerden toplanmaktadır. BİME üçer aylık dönemler halinde hesaplanıp yayımlanmaktadır.

Use of building: This shows the use to which the building will be put. Use of building is done according to the Classification of Construction (CC).

Residential building: Residential buildings are constructions at least half of which is used for residential purposes. If less than half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called non residential building.

Non-residential buildings: Non-residential buildings are constructions which are mainly used or intended for non residential purposes. If at least half of the overall useful floor area is used for residential purposes, it is called residential building.

Construction Indices (Number of Persons Employed, Hours Worked, Gross Wages and Salaries, Turnover and Production Indices): The Quarterly Construction Indicators are compiled as to follow the development in quarterly and yearly basis, for the number of persons employed, hours worked, gross wages and salaries, turnover and production data of the enterprises in the Construction sector which constitute an important part in economic structure of our country. The production index has been calculated according to Classification of Types of Constructions and other indices have been calculated according to the NACE Rev.2 economic activity classification and Classification of Types of Constructions with the base year 2005.

Building Construction Cost Index (2005=100)

The aim of forming a building construction cost index was to determine the quantities of inputs used in building construction and show the yearly cost changes of these quantities of inputs. This study began in 1987 which include the year of 1984 and 1985 then it was revised in 1990 by using the data between 1986 and 1989. Then these two study were combined in 1992.

The construction cost index with base 1991 was started publishing from November 1992 to the fourth quarter of 2006 by quarterly. The new index with base 2005, was started publishing the first quarter of 2007. 1991 based index was compiled for Turkey and four different climatic regions regarding building process for different type of building (house, apartment, commercial, administrative, school and medical use), 2005 based index is compiled for whole Turkey.

Out of a total of 121 items in the building construction cost index, 12 encompass workmanship, 59 are construction materials and 50 are installation materials. Prices of these items are gathered from 26 provinces of Turkey. These prices are collected on the 15th of the last month of every quarter from which are producers, wholesalers or retailers. The building construction cost index is calculated and published quarterly.

13.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde kısımlara göre istihdam ve temel göstergeler, 2010

NACE Rev. 2	Genel Toplam General Total	Madencilik ve taşocaklığı Mining and quarrying	İmalat Manufacturing
Girişim sayısı	2 321 979	2 663	299 928
Çalışanlar sayısı	10 197 331	113 383	2 852 352
Ücretli çalışanlar sayısı	7 883 750	110 779	2 564 244
Maaş ve ücretler	123 326 676 417	2 439 936 482	43 181 084 139
Ciro	1 925 626 980 303	18 757 951 485	552 772 110 637
Toplam mal ve hizmet satın alışı	1 677 057 425 939	11 497 744 895	471 589 924 004
Üretim değeri	1 152 227 860 760	18 200 158 816	524 468 955 103
Faktör maliyetiyle katma değer	293 167 288 154	7 362 739 957	99 228 887 745
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	111 501 720 134	1 965 576 121	33 711 216 627
	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Ulaştırma ve depolama Transportation and storage	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri Accommodation and food service activities
NACE Rev. 2			
Girişim sayısı	939 479	411 801	193 876
Çalışanlar sayısı	2 681 889	932 939	698 270
Ücretli çalışanlar sayısı	1 695 936	531 368	506 897
Maaş ve ücretler	22 531 329 436	10 918 706 673	5 678 278 783
Ciro	860 836 935 190	110 937 136 085	34 264 722 647
Toplam mal ve hizmet satın alışı	825 014 229 563	90 852 485 418	24 450 690 620
Üretim değeri	133 806 616 631	94 393 501 448	33 930 187 174
Faktör maliyetiyle katma değer	59 133 361 163	20 405 304 715	10 397 226 497
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	18 059 463 059	13 869 445 120	3 816 016 846

13.1 Employment and basic indicators by section in industry and service sectors, 2010

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	Su temini; Kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	İnşaat Construction	NACE Rev. 2
357	2 914	105 030	Number of enterprises
62 318	77 875	867 747	Number of persons employed
62 157	77 590	776 382	Number of employees
2 561 421 529	1 728 071 057	8 138 702 588	Wages and salaries
81 655 040 460	9 334 077 870	115 250 443 714	Turnover
66 507 587 331	4 991 293 273	97 424 831 966	Total purchases of goods and services
81 155 365 531	9 326 571 973	115 557 445 741	Production value
15 142 646 062	4 269 893 582	20 664 317 293	Value-added at factor cost
12 650 513 534	2 647 759 911	7 608 495 012	Gross investment in tangible goods

Bilgi ve iletişim Information and communication	Gayrimenkul faaliyetleri Real estate activities	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri Professional, scientific and technical activities	NACE Rev. 2
26 936	19 573	123 348	Number of enterprises
151 495	40 609	383 036	Number of persons employed
125 914	21 045	267 815	Number of employees
5 005 979 546	443 567 159	4 818 466 582	Wages and salaries
41 296 922 894	7 094 358 714	36 228 182 768	Turnover
24 477 139 198	5 705 674 606	21 211 367 365	Total purchases of goods and services
41 104 107 952	7 239 981 310	36 180 021 923	Production value
15 433 972 088	1 467 421 069	15 598 197 859	Value-added at factor cost
9 731 157 348	668 949 688	1 728 954 318	Gross investment in tangible goods

13.1 Sanayi ve hizmet sektörlerinde kısımlara göre istihdam ve temel göstergeler, 2010 (devam)

NACE Rev. 2	İdari ve destek hizmet faaliyetleri Administrative and support service activities	Eğitim Education	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri Human health and social work activities
Girişim sayısı	20 940	8 502	27 772
Çalışanlar sayısı	698 853	195 964	221 543
Ücretli çalışanlar sayısı	679 522	186 340	196 424
Maaş ve ücretler	7 996 083 323	3 236 352 985	3 664 924 436
Ciro	30 397 446 916	7 247 382 302	13 455 029 016
Toplam mal ve hizmet satın alırları	19 088 358 481	2 955 295 007	6 819 593 398
Üretim değeri	30 177 605 653	7 241 749 997	13 453 750 881
Faktör maliyetiyle katma değer	11 321 420 630	4 326 683 121	6 670 703 897
Maddi mallara ilişkin brüt yatırım	2 229 907 677	987 466 615	1 468 974 195

13.1 Employment and basic indicators by section in industry and service sectors, 2010 (continued)

Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor Arts, entertainment and recreation	Diğer hizmet faaliyetleri Other service activities	NACE Rev. 2
11 262	127 598	Number of enterprises
33 904	185 154	Number of persons employed
23 200	58 137	Number of employees
459 749 552	524 022 147	Wages and salaries
2 976 213 885	3 123 025 720	Turnover
2 221 232 822	2 249 977 992	Total purchases of goods and services
2 955 957 330	3 035 883 297	Production value
802 772 495	941 739 981	Value-added at factor cost
214 058 172	143 765 891	Gross investment in tangible goods

13.2 Mali sektörlerde istihdam ve temel göstergeler, 2007-2011

Yıl	NACE, Rev.2	Girişim sayısı Number of enterprises	İstihdam - Employment	
			Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	Ücretle çalışan- ların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees
2007	Finans ve sigorta faaliyetleri	7 243	232 700	226 936
	Finansal hizmet faaliyetleri			
	(Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	192	175 012	174 952
	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları			
	(Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	51	14 387	14 387
2008	Finansal hizmetler ve sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler	7 000	43 301	37 597
	Finans ve sigorta faaliyetleri	8 234	258 282	251 491
	Finansal hizmet faaliyetleri			
	(Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	169	192 473	192 407
	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları			
2009	(Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	54	15 520	15 520
	Finansal hizmetler ve sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler ⁽¹⁾	8 011	50 289	43 564
	Finans ve sigorta faaliyetleri	17 666	285 806	270 636
	Finansal hizmet faaliyetleri			
	(Sigorta ve emeklilik fonları hariç) ⁽²⁾	269	198 529	198 469
2010	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları			
	(Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	57	15 815	15 815
	Finansal hizmetler ve sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler ⁽³⁾	17 340	71 462	56 352
	Finans ve sigorta faaliyetleri	17 945	294 603	279 897
	Finansal hizmet faaliyetleri			
2011 ^(*)	(Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	274	205 440	205 371
	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları			
	(Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	58	15 875	15 875
	Finansal hizmetler ve sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler ⁽⁴⁾	17 613	73 288	58 651
	Finans ve sigorta faaliyetleri	17 755	298 834	282 975
	Finansal hizmet faaliyetleri			
	(Sigorta ve emeklilik fonları hariç)	269	212 016	211 945
	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları			
	(Zorunlu sosyal güvenlik hariç)	60	16 611	16 611
	Finansal hizmetler ve sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler	17 426	70 207	54 419

Kaynak: TÜİK, Mali Aracı Kuruluş İstatistikleri

(1) 2008 yılında Sigorta Brokerleri dahil edilmiştir.

(2) 2009 yılında Tüketici Finansman Şirketleri, İkrazaatçılar, Varlık Yönetim Şirketleri, Menkul Kıymet, Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları kapsama dahil edilmiştir.

(3) 2009 yılında Sigorta Acenteleri (gerçek kişi) ve Sigorta Eksperleri, Borsalar (İMKB, VOB VE İAB), Vadeli İşlemler Aracılık Şirketleri, Portföy Yönetim Şirketleri, Kredi Garanti Fonu A.Ş. ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. kapsama dahil edilmiştir.

(4) 2010 yılında Bankalararası Kart Merkezi ve KDV Geri Ödeme Şirketleri kapsama dahil edilmiştir.

13.2 Employment and basic indicators in financial sectors, 2007-2011

Personel maliyeti Personnel cost	Mal ve hizmet satın alışı Purchase of goods and services	Üretim değeri Production value	Faktör maliyetiyle katma değer Value added at factor cost		NACE, Rev.2	Year
(TL)						
9 771 497 668	15 521 930 019	44 859 336 303	29 337 406 284	Financial and insurance activities		2007
				Financial service activities		
8 210 655 566	12 490 879 658	37 279 800 277	24 788 920 619	(Except insurance and pension funding)		
695 862 008	2 086 739 496	4 917 988 700	2 831 249 204	Insurance, reinsurance and pension funding		
				(Except compulsory social security)		
864 980 094	944 310 865	2 661 547 326	1 717 236 461	Activities auxiliary		
12 120 315 902	18 874 940 952	51 137 841 573	32 262 900 621	to financial services and insurance activities		
				Financial and insurance activities		2008
				Financial service activities		
10 269 296 528	14 824 013 177	43 478 839 408	28 654 826 231	(except insurance and pension funding)		
				Insurance, reinsurance and pension funding		
841 462 663	2 904 879 104	5 098 099 705	2 193 220 601	(Except compulsory social security)		
1 009 556 711	1 146 048 671	2 560 902 460	1 414 853 789	Activities auxiliary		
				to financial services and insurance activities ⁽¹⁾		
13 530 527 611	17 020 745 872	76 897 541 033	59 876 795 161	Financial and insurance activities		2009
				Financial service activities		
11 249 313 373	12 635 961 856	68 178 697 301	55 542 735 445	(except insurance and pension funding) ⁽²⁾		
				Insurance, reinsurance and pension funding		
913 900 414	2 622 079 854	4 890 702 651	2 268 622 797	(Except compulsory social security)		
1 367 313 824	1 762 704 162	3 828 141 081	2 065 436 919	Activities auxiliary		
				to financial services and insurance activities ⁽³⁾		
14 749 749 261	21 063 264 700	74 900 763 691	53 837 498 991	Financial and insurance activities		2010
				Financial service activities		
12 136 711 881	14 103 833 324	63 010 513 003	48 906 679 679	(Except insurance and pension funding)		
				Insurance, reinsurance and pension funding		
1 013 079 519	4 342 340 933	6 775 881 657	2 433 540 724	(Except compulsory social security)		
1 599 957 861	2 617 090 443	5 114 369 031	2 497 278 588	Activities auxiliary		
				to financial services and insurance activities ⁽⁴⁾		
17 206 192 162	25 200 024 580	87 918 020 733	62 717 996 153	Financial and insurance activities		2011 ^(*)
				Financial service activities		
14 318 196 819	16 968 177 178	74 950 515 018	57 982 337 840	(Except insurance and pension funding)		
				Insurance, reinsurance and pension funding		
1 121 567 654	5 945 468 608	8 011 185 283	2 065 716 675	(Except compulsory social security)		
1 766 427 689	2 286 378 794	4 956 320 432	2 669 941 638	Activities auxiliary		
				to financial services and insurance activities		

Source: TurkStat, Financial Intermediary Institution Statistics

(1) Activities of Insurance Brokers are included in 2008

(2) In 2009, Consumer Financing Companies, Lenders, Asset Management Companies, Securities Investment Associations, Real Estate Investment Associations and Venture Capital Trusts are included

(3) In 2009, Insurance Experts and Insurance Agents(real entity), Stock markets (Istanbul Stock Exchange, Derivatives Exchange and Istanbul Gold Exchange), Futures Brokerage Firms, Portfolio Management Companies, Credit Guarantee Fund, Central Institution of Record are included

(4) Interbank Card Center and VAT Repayment Companies were included in 2010

13.3 Yayın türlerine göre bazı temel göstergeler, 2010-2011

A. Tüm yayın türleri B. Ulusal yayın C. Bölgesel yayın D. Yerel yayın

E. Uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın

Yıl	Ekonomik faaliyet NACE Rev.2	Yayın türü	Yayın kurumu sayısı Number of broadcasting institutions	Ücretli çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of employees	Çalışanların yıllık ortalama sayısı Annual average number of persons engaged	Personel maliyeti Personnel cost
2010	Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal, uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın yapan kurumlar)	Toplam	A 1 117 B 47 C 78 D 876 E 116	15 510 11 070 813 2 022 1 605	17 621 11 093 903 3 821 1 804	692 886 418 589 271 794 25 707 704 25 877 350 52 029 570
		Radyo	A 789 B 25 C 61 D 703	1 733 444 380 909	3 287 460 456 2 371	43 624 202 17 508 156 14 712 062 11 403 984
		Radyo - Televizyon	A 213 B 10 C 10 D 77 E 116	11 561 9 278 204 474 1 605	11 902 9 280 212 606 1 804	540 091 640 477 469 070 3 616 632 6 976 368 52 029 570
		Televizyon	A 115 B 12 C 7 D 96	2 216 1 348 229 639	2 432 1 353 235 844	109 170 576 94 294 568 7 379 010 7 496 998
2011*	Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri (Karasal, uydu, kablolu ve internet üzerinden yayın yapan kurumlar)	Toplam	A 1 125 B 47 C 73 D 880 E 125	16 634 11 598 817 2 143 2 076	18 733 11 620 886 3 941 2 286	832 465 520 695 023 985 29 977 238 30 640 757 76 823 540
		Radyo	A 794 B 26 C 56 D 712	1 809 412 401 996	3 400 424 454 2 522	48 114 339 16 550 564 16 498 768 15 065 007
		Radyo-Televizyon	A 220 B 12 C 8 D 75 E 125	12 806 10 068 150 512 2 076	13 146 10 068 161 631 2 286	688 460 936 600 434 262 3 463 850 7 739 284 76 823 540
		Televizyon	A 111 B 9 C 9 D 93	2 019 1 118 266 635	2 187 1 128 271 788	95 890 245 78 039 159 10 014 620 7 836 466

Kaynak: TÜİK, Radyo ve Televizyon Kurum İstatistikleri

Not. Uydu ve kablolu yayın yapan kurumlar 2009 referans yılından itibaren kapsama dahil edilmiştir.

13.3 Some of basic indicators by type of broadcasting, 2010-2011

A. All type of broadcasting B. National broadcasting C. Regional broadcasting D. Local broadcasting
E. Satellite, cable and internet broadcasting

Mal ve hizmet satın alışı Purchases of goods and services	Ciro Turnover (TL)	Üretim değeri Production value	Faktör maliyetiyle katma değer Value added at factor costs	Type of broad casting	Economic activity NACE Rev.2	Year
2 248 669 405	2 657 095 014	3 687 547 423	1 446 117 459	A	Programming and broadcasting activities	2010
1 850 714 876	2 209 704 801	3 240 493 443	1 389 470 038	B	(institutions broadcasting via	
80 234 764	88 530 298	87 889 381	7 475 176	Total	terrestrial, satellite, cable and	
44 838 144	55 870 866	56 033 447	11 237 311	C	over the internet)	
272 881 621	302 989 049	303 131 152	37 934 934	D		
145 179 888	173 335 533	173 913 805	30 313 804	E		
60 148 420	83 684 916	84 807 309	26 499 907	A		
54 769 991	57 410 334	56 700 829	1 706 923	Radio	B	
30 261 477	32 240 283	32 405 667	2 106 974	C		
1 275 604 988	1 198 431 861	2 233 357 718	961 208 074	D		
991 193 692	877 419 238	1 912 125 354	916 530 516	A		
5 196 793	7 487 171	7 555 759	2 427 948	Radio -	B	
6 332 882	10 536 403	10 545 453	4 314 676	Television	C	
272 881 621	302 989 049	303 131 152	37 934 934	D		
827 884 529	1 285 327 620	1 280 275 900	454 595 581	E		
799 372 764	1 248 600 647	1 243 560 780	446 439 615	A		
20 267 980	23 632 793	23 632 793	3 340 305	Television	B	
8 243 785	13 094 180	13 082 327	4 815 661	C		
2 912 574 329	3 081 183 115	4 148 838 467	1 242 987 680	D		
2 456 505 821	2 564 209 255	3 630 076 588	1 175 890 476	A	Programming and broadcasting activities	2011*
75 347 380	87 047 440	86 889 599	11 169 869	B	(institutions broadcasting via	
66 180 051	75 513 796	75 858 277	10 156 627	Total	terrestrial, satellite, cable and	
314 541 077	354 412 624	356 014 003	45 770 708	C	over the internet)	
150 608 838	183 760 187	184 120 876	33 689 940	D		
54 173 010	79 963 380	80 203 179	26 064 790	E		
52 618 895	59 408 396	59 230 655	6 294 803	A		
43 816 933	44 388 411	44 687 042	1 330 347	Radio	B	
1 912 602 661	1 988 329 962	3 056 520 862	1 157 267 163	C		
1 582 041 526	1 610 361 998	2 676 948 519	1 103 985 461	D		
4 849 620	7 421 132	7 421 132	2 577 753	Radio -	B	
11 170 438	16 134 208	16 137 208	4 933 241	Television	C	
314 541 077	354 412 624	356 014 003	45 770 708	D		
849 362 830	909 092 966	908 196 729	52 030 577	E		
820 291 285	873 883 877	872 924 890	45 840 225	A		
17 878 865	20 217 912	20 237 812	2 297 313	Radio	B	
11 192 680	14 991 177	15 034 027	3 893 039	Television	C	
				D		

Source: TurkStat, Radio and Television Institution Statistics

Note. Institutions broadcasting via satellite and cable have been included since the reference year 2009.

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Taşkömürü - Tuvenan	Kg					
Hard Coal (Run of Mine)		(*)	(*)	4 272 186 718	(*)	3 298 688 776
Linyit - Tuvenan-Lignite (Run of Mine)	Kg	75 586 993 154	71 693 076 045	75 024 253 474	79 968 510 634	74 574 378 241
Doğalgaz - Natural gas	Terajul	44 715	23 490	19 455	20 632	23 189
Demir-Tuvenan-Iron-Run of Mine	Kg	5 104 239 024	3 765 769 130	5 378 455 159	6 308 448 980	6 380 733 140
Krom - Tuvenan-Chromium-Run of Mine	Kg	2 206 249 919	1 564 809 817	2 461 314 021	2 901 026 807	2 606 816 777
Büyükbaş hayvan eti, taze veya soğutulmuş- Fresh or chilled cuts, of beef and veal	Kg	101 598 586	71 020 858	107 567 464	121 444 173	128 542 609
Tavuk etleri, taze veya soğutulmuş, parça halinde	Kg	1 055 222 918	1 112 125 144	1 291 336 150	1 494 010 541	1 473 630 244
Meat of poultry, fresh or chilled						
Kümes hayvanları etleri, dondurulmuş	Kg	39 311 681	56 248 445	87 307 379	114 779 788	140 652 909
Meat of poultry, frozen						
Meyve ve sebze suları	Litre	937 640 426	852 877 546	918 542 560	1 186 454 350	995 861 845
Fruit and vegetable juices						
Sebze konserveleri	Kg	579 883 041	496 149 454	544 019 716	654 004 183	386 645 177
Vegetables preserved						
Sert kabuklu yemişler ve yerfıstığı	Kg	524 986 795	548 292 268	582 789 480	691 927 251	576 385 044
Nuts, groundnuts						
Kuru üzüm - Dried grapes	Kg	261 460 348	268 783 571	263 309 820	266 010 989	236 008 407
Ayçiçeği yağı, ham	Kg	333 392 792	330 849 963	528 603 198	668 089 688	187 977 660
Sunflower-seed oil, crude						
Rafine ayçiçeği yağı	Kg	844 202 280	891 866 088	816 380 153	1 165 487 583	928 392 578
Sunflower-seed oil, refined						
İşlenmiş sıvı süt - Processed liquid milk	Kg	1 061 749 788	982 700 229	1 149 499 405	1 261 204 910	1 284 618 415
Yoğurt ve ayran - Yoghurt and ayran	Kg	904 435 751	900 631 905	1 040 171 520	1 233 154 278	1 093 717 627
Buğday veya meslin unu	Kg	5 719 710 977	5 692 919 378	7 106 045 221	7 815 426 767	4 532 824 686
Wheat or maslin flour						
Kepek, kavuz ve diğer artıklar	Kg	1 951 521 437	1 925 366 506	2 480 993 206	2 732 730 006	1 899 615 704
Brans, sharps and other residues						
Mısır yağı - Maize oil	Kg	130 417 082	147 338 548	115 797 553	132 766 481	82 733 787
Bisküviler - Biscuits	Kg	628 541 380	583 547 481	570 274 392	605 028 209	601 250 219
Makarna, şehriye, erişte vb. unlu mamuller- Macaroni, noodles and similar farinaceous products	Kg	640 985 186	595 160 137	732 410 683	863 967 527	720 853 178
Şeker-kristal ve küp (rafine edilmiş)	Kg	2 165 592 221	2 489 065 745	2 436 748 303	2 358 901 000	2 304 374 241
Sugar-crystal and cube (refined)						
Çikolatalar - Chocolates	Kg	363 398 565	363 030 446	409 771 246	453 923 255	435 271 259
Çay; siyah, yeşil - Tea; green, black	Kg	288 041 860	186 838 923	218 283 078	236 770 098	210 844 598
Mayalar (aktif veya inaktif)	Kg	212 329 542	193 502 013	337 504 755	409 949 298	253 837 845
Yeasts (active or inactive)						
Küçük baş hayvan yemleri	Kg	1 344 701 376	1 212 443 419	1 477 502 342	1 834 830 190	1 367 657 665
Premixtures for farm animal feeds						
Büyük baş hayvan yemleri- Preparations used for farm animal feeding: cattle	Kg	3 651 105 018	3 277 716 521	4 278 100 537	4 845 221 322	3 999 113 244
Kümes hayvanları için yemler	Kg	1 769 071 372	1 756 119 630	2 567 117 685	2 778 352 471	2 751 225 671
Preparations used for farm animal feeding: poultry						
Damıtılmış alkolü içecekler	Litre	72 685 948	77 979 431	95 586 752	92 470 553	76 028 563
Distilled alcoholic beverages						

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012 (continued)

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Kaliteli şarap ve üzüm şırası Quality wine and grape must	Litre	39 640 322	34 379 292	45 298 657	55 098 937	31 606 312
Maden suları ve içme sular Mineral waters and drinking waters	Litre	5 419 161 675	5 711 887 998	6 809 139 045	7 570 846 826	5 553 112 292
Diğer alkolsüz içecekler Other non alcoholic beverages	Litre	3 149 285 836	3 134 326 663	3 436 795 711	3 592 647 695	3 556 978 551
Yün iplikler - Yarn of wool	Kg	70 167 349	53 077 917	75 776 314	70 945 691	37 001 744
Pamuktan iplikler - Cotton yarn	Kg	966 920 100	931 584 032	1 077 642 656	1 068 897 537	933 857 032
Dikiş iplikleri - Sewing thread	Kg	29 373 847	29 202 005	45 498 414	54 007 614	30 975 863
Suni ve sentetik filament iplikler Man made filaments yarn	Kg	549 773 599	469 167 214	598 579 019	638 639 700	573 442 049
İplikler, ağırlığına göre sentetik devamsız elyaf içeriği ≥ % 85 olanlar Yarn other than sewing thread synthetic staple fibres >= 85 % by weight	Kg	66 779 746	75 671 404	90 434 834	81 622 720	57 337 443
İplikler, ağırlığına göre sentetik devamsız elyaf içeriği < % 85 olanlar Yarn other than sewing thread synthetic staple fibres < 85 % by weight	Kg	335 557 103	285 718 884	385 075 260	394 047 027	301 254 744
Dokuma kumaşlar, pamuktan Woven fabrics of cotton	m²	967 724 281	874 227 460	986 412 369	1 116 375 540	1 255 882 718
Dokuma kumaşlar, suni ve sentetik filament ipliklerden- Woven fabrics of artificial and synthetic filament yarn	m²	1 096 445 193	924 555 165	1 600 184 470	1 550 254 068	693 229 120
Dokuma kumaşlar, suni ve sentetik devamsız elyaftan- Woven fabrics of artificial and synthetic staple fibres	m²	591 209 461	773 840 639	824 074 198	1 032 859 193	461 509 233
Örme kumaşlar - Knitted fabrics	Kg	252 234 242	249 264 619	321 271 369	356 060 573	234 760 753
Battaniyeler Blankets	Adet Piece	12 228 761	8 225 382	27 769 246	15 361 793	9 268 756
Yatak örtüleri - Bed linens	Kg	90 803 821	80 666 621	86 843 501	103 428 851	55 007 940
Perdeler ve iç storlar Curtains and interior blinds	m²	167 446 934	120 819 231	139 980 871	198 162 867	112 065 263
Çuval, torba, çanta ve benzerleri (polipropilenden) Sacks and bags etc., of polypropylene	Kg	333 862 355	310 197 044	359 980 966	395 982 121	244 821 281
Makine halıları - Machine carpets	m²	52 074 219	35 401 149	71 781 859	71 702 162	37 747 261
Halı ve diğer tekstil yer döşemeleri Carpets and other textile floor coverings	m²	76 371 057	93 838 376	92 272 365	143 345 636	82 614 506
Erkekler veya erkek çocuklar için pantolonlar Men's or boys' trousers	Adet Piece	125 468 009	110 398 927	122 132 663	127 055 662	92 984 642
Tişört T-shirts	Adet Piece	664 765 606	645 852 103	663 850 816	677 747 221	427 730 927
Ayakkabılar sayısı deri olan Footwear with uppers of leather	Çift Pair	23 721 297	25 478 111	37 921 900	46 576 986	15 809 729
Kontrplak - Plywood	m³	102 277	65 101	233 341	235 777	67 805
Yonga levhalar ve benzeri levhalar Particle boards and similar boards	m³	5 459 501	4 312 391	6 806 914	8 822 906	5 927 317

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012 (continued)

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Lif levhalar - Fibreboards	m²	151 966 199	229 950 593	284 377 133	339 203 720	394 730 939
Diğer kağıt ve mukavvalar Other paper and paperboard	Kg	265 252 325	258 749 075	202 242 907	239 582 113	204 690 831
Yarı kimyasal fluting kağıtlar Semi-chemical fluting	Kg	562 764 757	577 510 342	634 256 566	745 270 047	673 562 979
Sülfürlü ambalaj ve diğer kaplanmamış kağıtlar -Sulphite wrapping and other uncoated papers	Kg	334 834 670	313 630 056	409 822 202	516 676 295	498 069 801
Kompozit kağıt ve mukavvalar Composite paper and paperboard	Kg	(*)	23 727 628	33 946 638	48 414 154	42 647 012
Oluklu kağıt ve mukavvalar Corrugated paper and paperboard	Kg	145 370 846	124 275 326	105 373 134	157 573 527	74 581 742
Torbalar ve çantalar, kağıttan Sacks and bags of paper	Kg	361 339 647	321 649 434	392 996 077	406 867 188	53 084 739
Koli, kutu ve benzeri muhafazalar, mukavvalardan - Cartons, boxes and cases, of corrugated paper	Kg	1 394 777 554	1 476 527 167	1 813 912 931	1 866 411 990	1 446 244 099
Katlanır koli, kutu vb muhafazalar Folding cartons, boxes and cases	Kg	205 155 529	198 455 125	364 245 831	365 781 808	439 308 033
Temizlik kağıtları - Hygienic papers	Kg	349 613 522	502 928 893	426 562 446	479 338 747	484 621 159
Hijyenik havlu ve tamponlar ve bebek bezleri - Sanitary towels and tampons, napkins and napkin liners for babies	Kg	419 010 800	427 975 237	407 660 239	476 082 642	403 049 747
Makine ve motor yağları Lubricating petroleum oils	Kg	843 521 407	746 392 712	820 811 188	1 174 887 564	840 132 992
Sudkostik (%100 Na OH) Caustic soda (Na OH 100 %)	Kg	181 312 495	192 362 186	222 838 465	301 450 205	365 926 235
Azotlu gübreler (%100 N) Nitrogenous fertilizers (N 100 %)	Kg	1 451 592 478	1 482 585 211	1 696 947 286	2 267 521 961	2 120 702 911
B.y.s. diğer gübreler Other potassic fertilizers n.e.c.	Kg	2 667 995 096	1 452 126 185	1 782 150 625	1 701 686 034	1 593 033 000
Akrilik polimerler - Acrylic polymers	Kg	217 603 855	190 490 040	240 785 507	277 505 691	295 072 885
Boya ve vernikler, akrilik ve vinil polimer esaslı - Paints and varnishes based on acrylic or vinyl polymers	Kg	416 945 716	378 518 241	513 066 158	578 984 255	565 316 358
Boya ve vernikler, polyester, akrilik ve vinil polimer esaslı Paints and varnishes based on polyesters, acrylic or vinyl polymers	Kg	280 484 867	249 935 915	329 973 589	402 738 690	315 326 606
Diğer boya ve vernikler; hazır kurutucu maddeler - Other paints and varnishes; prepared driers	Kg	565 388 749	662 677 083	643 731 005	984 860 691	435 932 127
Sabunlar - Soaps	Kg	337 410 464	342 385 651	402 246 984	389 382 466	374 686 487
Deterjanlar ve yıkama müstahzarları Detergents and washing preparations	Kg	1 152 900 626	1 279 140 456	1 343 411 012	1 423 470 252	1 448 165 967
Binek oto dış lastikleri Tyres of rubber	Adet Piece	18 753 205	15 373 854	18 390 763	20 119 039	17 985 767
Kamyon, otobüs veya hava taşıtlarında kullanılan dış lastikler Rubber tyres for buses, lorries or aircraft	Adet Piece	6 312 818	4 940 276	6 084 771	7 014 614	5 441 724

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012 (continued)

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Traktör dış lastikleri	Adet					
Rubber tyres for tractor	Piece	1 345 427	1 154 540	1 889 449	2 056 051	1 757 411
Plastikten profil ve çubuklar, enine kesiti > 1 mm - Rods, sticks and profile shapes > 1 mm, of plastics	Kg	415 832 780	378 490 157	454 158 791	501 223 580	498 899 695
Sert boru ve hortumlar, plastikten	Kg	589 429 948	585 594 406	570 683 413	767 638 521	633 394 985
Tubes, pipes and hoses, rigid of plastics	Kg					
Diğer boru ve hortumlar, plastikten	Kg	212 205 014	171 287 160	258 183 187	326 501 274	249 547 239
Other tubes, pipes and hoses, rigid of plastics	Kg					
Tabakalar, levhalar, filmler, folyolar ve şeritler, plastikten- Plates, sheets, film, foil and strip, of plastics	Kg	385 173 491	376 313 555	453 621 372	539 890 433	522 761 000
Torba ve çantalar, etilen polimerlerinden	Kg					
Sacks and bags of polymers of ethylene	Kg	239 051 798	257 807 756	367 119 910	416 320 999	297 503 728
Torba ve çantalar, diğer plastiklerden	Kg	107 567 791	96 727 554	122 083 137	169 822 511	74 517 867
Sacks and bags of others plastics	Kg					
Damacana, şişe, matara ve benzerleri, plastikten- Carboys, bottles, flasks and similar articles of plastics	Adet	4 134 291 049	4 897 798 290	9 190 124 420	11 530 007 601	13 184 803 245
Sofra, mutfak, diğer ev eşyası ile tuvalet eşyası, plastikten-Tableware and kitchenware of plastic	Kg					
Emniyet camları (temperlenmiş)	m ²	9 231 444	7 082 156	11 153 018	13 339 112	12 389 078
Toughened (tempered)	m ²					
Bardaklar, camdan	Adet	934 507 615	769 877 759	978 460 412	1 128 331 691	1 898 385 865
Drinking, glasses	Piece					
Cam eşyalar, laboratuvar, hijyen veya eczacılık ile ilgili olanlar - Laboratory, hygienic or pharmaceutical glassware	Adet	749 542 060	(*)	709 394 710	912 316 506	654 261 757
Ateşe dayanıklı inşaat amaçlı tuğlalar-karolar - Refractory bricks, constructional blocks, tiles	Kg	1 024 596 388	888 811 602	855 945 001	600 957 681	178 023 552
Seramik karo ve kaldırım taşları	m²	262 792 006	239 444 447	301 124 551	320 439 457	285 993 784
Ceramic tiles and flags	m ²					
İnşaat tuğlaları, zemin döşeme blokları, destek veya dolgu karoları	Kg	5 588 851 111	6 538 645 113	6 940 605 855	10 539 321 731	4 794 991 651
Non-refractory ceramic building bricks	Kg					
Seramik sıhhi ürünler	Adet	14 113 321	12 056 367	12 715 048	15 482 377	17 128 863
Sanitary ceramic fixtures	Piece					
Klinker - Clinker	Kg	41 190 831 311	43 419 242 000	54 222 939 000	53 228 248 594	50 140 030 000
Portland, alüminli (şaplı), cüruf çimentosu vb. hidrolik çimentolar	Kg					
Portland, aluminous, slag cement and similar hydraulic cements	Kg	56 307 141 004	58 893 680 067	70 800 656 688	68 208 027 990	63 134 765 510
Kireç - Quicklime	Kg	2 364 456 222	2 940 675 804	3 657 894 283	4 019 867 475	3 400 423 169
Alçı - Plaster	Kg	2 797 697 640	2 826 146 526	3 298 278 233	4 035 758 977	4 008 989 833
Karolar, döşeme taşları, tuğlalar ve benzeri ürünler - Tiles, flagstones, bricks and similar articles	Kg	3 044 915 031	2 521 059 281	4 257 274 051	6 312 851 845	4 968 322 149

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012 (continued)

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Hazır beton - Ready-mixed concrete	Kg	75 771 489 178	81 418 145 548	107 850 883 438	128 639 539 101	148 910 689 027
İşlenmiş mermer, traverten, su mermeri Marble, travertine, alabaster, worked	Kg	1 912 610 908	1 745 167 908	2 285 037 341	2 712 207 348	1 858 827 103
Alaşımsız çelik kütük (ingot) Non alloy steel in ingots	Kg	16 844 428 529	16 618 156 819	14 503 261 799	18 693 698 724	17 473 426 747
Diğer alaşımlı çelikten yarı mamul ürünler - Other alloy steel in ingot	Kg	16 484 124 415	13 510 591 930	11 214 536 283	11 780 706 149	12 517 320 727
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddelenmiş yassı ürünler Hot rolled flat products ,of other than stainless steel	Kg	3 551 751 372	2 691 563 838	4 960 059 249	7 598 423 842	8 967 068 958
Alaşımsız çelikten Haddelenmiş yassı ürünler, genişliği $\geq$ 600 mm Non alloy steel, of a width of a $\geq$ 600 mm,	Kg	1 654 143 016	1 457 549 875	1 782 016 927	2 704 505 276	3 288 001 995
Bar ve çubuklar, sıcak haddelenmiş Bars and rods, hot rolled	Kg	870 253 740	514 536 580	1 283 307 297	493 031 839	(*)
Paslanmaz çelik dışındaki sıcak haddeden geçirilmiş barlar - Hot rolled bars, of other than stainless steel	Kg	22 466 861 043	19 585 555 835	17 676 621 381	20 580 498 954	21 831 509 959
Profiller, alaşımlı ve alaşımsız çelikten Sections, not further worked than hot rolled	Kg	2 125 505 395	2 093 009 397	2 336 084 561	2 505 663 578	2 493 544 077
Demir ya da çelikten borular, dirsekler ve çukur profiller - Tubes, pipes and hollow profiles, of iron or steel	Kg	3 494 200 544	2 911 730 124	3 787 588 357	4 089 744 931	4 422 144 948
Alaşımsız çelikten barlar ve profiller, soğuk çekilmiş - Cold drawn bars and solid profiles of non alloy steel	Kg	679 091 052	548 397 874	682 462 970	776 766 579	691 880 726
Levhalar, alaşımsız çelikten Sheets, non alloy steel	Kg	628 177 836	430 521 211	550 714 942	660 642 382	493 486 972
Çelik teller, soğuk çekilmiş Alloy steel wire, cold drawn	Kg	285 036 204	240 663 729	369 687 309	430 396 712	352 746 070
Alüminyum, işlenmemiş Aluminium, unwrought	Kg	123 093 546	93 345 886	153 170 426	168 266 917	154 002 878
Bar, çubuk ve profiller, alüminyumdan Aluminium bars, rods and profiles	Kg	305 424 526	289 558 824	383 059 386	469 957 632	420 637 260
Alüminyumdan tabakalar, levhalar ve şeritler, kalınlığı $> 0,2$ mm Aluminium plates, sheets and strips > 0.2 mm thick	Kg	194 330 742	223 915 222	302 802 033	358 247 642	322 242 693
Bakır barlar, çubuklar ve profiller Copper bars, rods and profiles	Kg	252 394 333	210 544 569	251 669 253	278 897 461	289 907 120
Bakır teller - Copper wire	Kg	184 790 341	158 527 795	184 158 440	254 441 170	229 562 192
Demir veya çelikten radyatörler Radiators for central heating, of iron or steel	Kg	453 070 710	348 261 101	388 228 408	495 856 153	585 058 894
Sofra çatal bıçak takımları Silverware (forks, spoons etc)	Adet	29 479 986	24 482 984	41 921 285	62 734 443	44 735 834
Kutular (demirden veya çelikten, kapasitesi < 50 litre) Cans, of iron or steel, of a capacity < 50 l	Adet	1 239 224 643	1 397 424 776	1 329 522 037	1 511 027 135	1 463 295 195

13.4 Sanayi sektöründe faaliyette bulunan ve 20 + kişi çalışan girişimlerden elde edilen, seçilmiş bazı sanayi ürünlerinin üretimleri, 2008-2012 (devam)

Production figures of some selected industrial products, derived from enterprises active in industrial sectors with 20 or more employees, 2008-2012 (continued)

Ürün Tanımı - Description	Ölçü Birimi Volume unit	2008	2009	2010	2011	2012*
Alüminyum muhafazalar, (kapasitesi ≤ 300 litre) - Aluminium casks, of a capacity ≤ 300 l	Adet Piece	2 823 472 979	2 833 214 284	2 784 469 812	2 790 273 520	3 044 730 326
Demir veya çelikten yaylar Springs, of iron or steel	Kg	143 231 899	113 642 014	133 969 008	165 005 276	128 872 610
Bilgi işlem makineleri Automatic data processing machines	Adet Piece	471 950	799 985	761 708	769 508	800 803
Renkli televizyonlar Colour televisions	Adet Piece	11 428 129	9 206 417	9 266 668	10 765 278	(*)
Jeneratörler (gücü ≤ 37,5 W) Generators of an output ≤ 37.5 W	Adet Piece	1 178 746	738 170	1 091 117	1 841 817	1 207 345
Kurşun asitli akümülatörler Lead-acid accumulators	Adet Piece	6 088 696	5 622 543	7 141 112	8 518 213	8 412 752
Yalıtılmış bobin telleri Insulated winding wire	Kg	30 481 978	33 985 206	33 360 041	38 212 428	31 708 838
Koaksiyel kablo ve diğer koaksiyel elektrik iletkenleri - Coaxial cable and other coaxial electric conductors	Kg	168 168 428	134 291 523	81 940 693	105 766 487	61 425 400
Diğer elektrik iletkenleri Other electric conductors	Kg	552 882 876	528 802 984	627 425 734	721 133 619	588 962 875
Buzdolapları Refrigerators	Adet Piece	5 914 434	5 351 047	7 164 718	7 965 834	8 661 585
Çamaşır makineleri ve kurutma makineleri, ev tipi Cloth washing and drying machines, of the household type	Adet Piece	4 800 417	5 052 253	5 560 194	6 071 986	6 104 047
Vantilatör ve aspiratörlü davlumbazlar, ev tipi Fans and ventilating or recycling hoods of the domestic type	Adet Piece	2 219 318	1 808 201	3 533 433	3 959 667	3 011 039
Elektrikli süpürgeler Vacuum cleaners	Adet Piece	2 406 621	2 343 170	3 289 326	3 335 613	3 215 725
Fırınlr Ovens	Adet Piece	6 842 746	6 377 057	6 778 377	7 823 134	7 119 477
Traktörler Tractors	Adet Piece	31 110	21 212	45 200	72 565	60 261
Otomobiller Automobiles	Adet Piece	900 389	753 276	886 201	935 988	857 369
Minibüs-Midibüs ve Otobüs Minibus-Midibus and Bus	Adet Piece	44 023	25 169	28 909	37 803	53 257
Kamyon Truck	Adet Piece	36 216	8 376	16 573	27 303	20 473
Jantlar Tire rim	Kg	100 661 507	69 677 208	110 460 015	167 327 620	269 037 052
Bisikletler Bicycles	Adet Piece	772 102	587 570	1 038 107	2 114 082	927 537

13.5 Sanayi üretim endeksi, 2008-2012

Industrial production index, 2008-2012

(2010=100)

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
TOPLAM SANAYİ - TOTAL INDUSTRY	98.3	88.6	100.0	110.1	112.9
ARM ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	95.7	86.7	100.0	109.5	112.8
DLT DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	92.0	87.4	100.0	113.8	113.6
DZT DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	96.1	93.0	100.0	105.0	110.4
E E Enerji - ENG Energy	98.2	94.3	100.0	107.3	110.6
SEM SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	111.3	80.3	100.0	120.3	118.6
B MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI - MINING AND QUARRYING	101.2	100.4	100.0	106.6	108.8
05 Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	114.0	110.7	100.0	105.2	99.6
06 Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı					
Extraction of crude petroleum and natural gas	89.6	96.2	100.0	94.2	92.2
07 Metalik cevherleri madenciliği - Mining of metal ores	96.2	104.0	100.0	114.1	126.7
08 Diğer madencilik ve taş ocaklığı - Other mining and quarrying	91.3	83.7	100.0	108.4	111.0
C İMALAT SANAYİİ - MANUFACTURING INDUSTRY	98.5	87.3	100.0	110.5	113.0
10 Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	90.6	90.3	100.0	106.9	110.7
11 İçeceklerin imalatı - Manufacture of beverages	91.6	89.8	100.0	101.9	110.0
12 Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	117.1	115.3	100.0	97.3	116.7
13 Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	102.8	90.4	100.0	102.1	106.5
14 Giyim eşyası imalatı - Manufacture of wearing apparel	97.6	89.3	100.0	98.8	104.9
15 Deri ve ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related products	91.1	83.4	100.0	103.3	99.5
16 Ağaç, ağaç ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork (except furniture)	84.0	84.2	100.0	113.0	113.1
17 Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı					
Manufacture of paper and paper products	90.2	88.3	100.0	109.5	114.7
18 Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of recorded media	91.2	94.2	100.0	120.1	123.6
19 Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	118.8	94.2	100.0	108.4	110.7
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemical products	83.4	83.0	100.0	107.0	108.8
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	98.8	101.4	100.0	109.5	123.2
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastic products	91.3	83.0	100.0	112.1	111.9
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of other non-metallic mineral products	99.2	87.3	100.0	106.2	106.5
24 Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	106.0	89.7	100.0	111.2	117.0
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products, (except machinery and equipment)	98.2	83.4	100.0	119.7	126.7
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	113.9	95.6	100.0	107.4	123.3
27 Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	86.4	85.5	100.0	113.5	116.3
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	99.4	76.6	100.0	128.4	129.7
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	105.5	73.9	100.0	117.8	111.9
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Manufacture of other transport equipment	256.8	140.8	100.0	127.1	107.9
31 Mobilya imalatı					
Manufacture of furniture	97.4	90.2	100.0	116.9	106.2
32 Diğer imalatlar - Other manufacturing	97.7	92.3	100.0	108.3	113.7
33 Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	131.0	96.8	100.0	104.9	98.6
D ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI					
ELECTRICITY, GAS, STEAM AND AIR CONDITIONING SUPPLY	94.5	92.3	100.0	108.6	113.7

13.6 Sanayi ciro endeksi, 2008-2012

Industrial turnover index, 2008-2012

(2010=100)

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
TOPLAM SANAYİ - TOTAL INDUSTRY	93.4	85.1	100.0	129.9	140.1
ARM ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	94.2	82.5	100.0	132.2	141.6
DLT DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	108.1	92.9	100.0	124.8	150.9
DZT DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	85.5	87.2	100.0	120.1	129.9
E ENJ Enerji - ENG Energy	108.3	84.4	100.0	153.9	174.0
SEM SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	98.0	87.0	100.0	133.8	138.0
B MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI - MINING AND QUARRYING	86.2	82.9	100.0	135.4	151.0
05 Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	110.2	109.6	100.0	133.6	139.6
06 Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı					
Extraction of crude petroleum and natural gas	80.0	73.8	100.0	146.1	159.8
07 Metalik cevherleri madenciliği - Mining of metal ores	73.3	61.0	100.0	142.0	174.4
08 Diğer madencilik ve taş ocaklığı - Other mining and quarrying	74.3	74.6	100.0	128.1	142.8
C İMALAT SANAYİİ - MANUFACTURING INDUSTRY	93.6	85.1	100.0	129.7	139.7
10 Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	82.7	87.1	100.0	121.5	130.3
11 İçeceklerin imalatı - Manufacture of beverages	90.3	95.7	100.0	112.8	127.1
12 Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	101.7	109.9	100.0	108.6	132.4
13 Tekstil ürünleri imalatı - Manufacture of textiles	84.4	81.3	100.0	127.3	133.7
14 Giyim eşyası imalatı - Manufacture of wearing apparel	94.0	90.9	100.0	124.2	134.8
15 Deri ve ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related product	89.5	82.9	100.0	128.2	142.2
16 Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork (except furniture)	80.6	81.8	100.0	124.3	142.0
17 Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı					
Manufacture of paper and paper products	86.5	88.5	100.0	125.7	136.4
18 Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of recorded media	90.6	91.1	100.0	121.8	127.0
19 Kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	111.9	80.1	100.0	159.6	183.8
20 Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemical products	86.7	80.8	100.0	129.4	141.4
21 Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparation	84.9	93.5	100.0	98.8	109.0
22 Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastic products	84.4	81.6	100.0	132.6	143.1
23 Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of other non-metallic mineral products	96.0	86.5	100.0	121.3	131.4
24 Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	112.1	77.8	100.0	142.3	149.6
25 Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products, (except machinery and equipment)	92.6	88.1	100.0	133.9	145.9
26 Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	100.8	100.8	100.0	125.9	135.9
27 Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	113.9	93.4	100.0	127.9	139.2
28 Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	94.6	82.3	100.0	140.8	155.8
29 Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	92.2	80.6	100.0	133.7	129.0
30 Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Manufacture of other transport equipment	94.4	97.5	100.0	122.0	127.3
31 Mobilya imalatı					
Manufacture of furniture	84.8	90.1	100.0	125.6	133.8
32 Diğer imalatlar - Other manufacturing	100.5	91.4	100.0	118.9	185.8
33 Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	370.7	282.9	100.0	135.0	136.1

13.7 Sanayi istihdam endeksi, 2008-2012

Industrial employment index, 2008-2012

(2010=100)

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	105.8	95.7	100.0	106.5	111.6
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	103.2	93.0	100.0	106.9	113.2
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	104.6	94.6	100.0	107.7	112.2
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	105.3	97.0	100.0	105.2	109.4
E Enerji - E Energy	106.6	102.2	100.0	98.0	99.7
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	114.2	97.1	100.0	110.8	116.2
Madencilik ve taş ocakçılığı - Mining and quarrying	100.0	94.8	100.0	104.5	105.7
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	100.0	97.7	100.0	98.6	98.2
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	98.5	96.8	100.0	106.1	106.1
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	90.6	79.3	100.0	119.3	118.8
Diğer madencilik ve taş ocakçılığı - Other mining and quarrying	104.4	96.7	100.0	105.5	109.9
İmalat sanayii - Manufacturing industry	105.8	95.4	100.0	106.9	112.2
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	93.6	95.4	100.0	105.0	110.4
İçeceklerin imalatı - Manufacturing of beverages	83.1	82.3	100.0	107.8	108.4
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	111.7	123.0	100.0	105.5	107.7
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	109.6	94.1	100.0	106.0	115.0
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearing apparel	114.1	98.1	100.0	104.5	107.9
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related products	105.0	93.0	100.0	110.3	116.8
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	107.7	89.5	100.0	106.0	112.4
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	103.8	93.6	100.0	105.5	110.0
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	105.6	99.3	100.0	106.3	108.9
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	102.7	98.5	100.0	102.7	105.4
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemical products	97.4	93.8	100.0	105.0	108.8
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	101.8	100.0	100.0	106.0	102.7
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	99.5	91.2	100.0	107.4	113.9
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metallic mineral products	109.0	95.1	100.0	105.5	109.3
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	105.4	95.7	100.0	109.1	114.5
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	101.6	94.3	100.0	108.7	115.2
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	107.6	97.7	100.0	106.9	115.5
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	95.4	91.5	100.0	110.1	118.7
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	109.7	95.0	100.0	113.8	123.0
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	117.5	94.5	100.0	113.1	116.7
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	124.9	110.0	100.0	102.7	102.5
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	105.1	94.8	100.0	107.8	111.2
Diğer İmalat - Other Manufacturing	114.5	102.8	100.0	100.4	102.4
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	137.6	106.0	100.0	101.3	95.7
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	114.6	106.4	100.0	95.5	99.7
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	105.3	103.6	100.0	99.4	99.6

13.8 Sanayide çalışılan saat endeksi, 2008-2012

Hours worked index in industry, 2008-2012

(2010=100)

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	107.4	95.7	100.0	106.2	110.4
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	104.8	93.2	100.0	106.3	111.6
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	107.5	94.7	100.0	108.8	112.6
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	106.5	97.3	100.0	104.2	107.6
E Enerji - E Energy	106.9	102.0	100.0	98.9	100.2
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	116.7	95.2	100.0	111.4	115.8
Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	100.9	95.5	100.0	105.1	106.7
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	101.2	97.7	100.0	100.1	100.3
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	94.3	100.5	100.0	106.6	106.6
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	91.6	79.2	100.0	119.6	119.1
Diğer madencilik ve taş ocaklığı - Other mining and quarrying	105.8	97.8	100.0	105.3	109.9
İmalat sanayii - Manufacturing industry	107.5	95.3	100.0	106.5	110.9
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	95.9	97.3	100.0	103.9	108.1
İçeceklerin imalatı - Manufacture of beverages	85.8	82.5	100.0	109.1	106.7
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	117.1	123.7	100.0	107.6	111.8
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	110.4	93.8	100.0	105.5	113.7
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearing apparel	114.0	97.1	100.0	103.6	106.7
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related products	105.9	93.4	100.0	110.1	116.0
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	98.6	88.0	100.0	105.3	110.5
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	105.1	94.9	100.0	103.6	106.3
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	106.1	98.8	100.0	104.7	108.2
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	105.4	101.1	100.0	102.3	97.9
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemical products	99.3	94.8	100.0	105.5	108.2
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	104.5	101.5	100.0	101.8	96.9
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	101.4	91.3	100.0	106.4	111.2
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metallic mineral products	110.2	95.4	100.0	105.5	108.7
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	110.0	95.9	100.0	107.8	112.0
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	104.4	92.8	100.0	108.7	113.8
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	114.4	98.4	100.0	110.8	118.8
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	97.7	91.7	100.0	111.0	119.4
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	110.9	92.6	100.0	114.6	123.3
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	119.2	90.6	100.0	114.6	116.8
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	131.7	113.4	100.0	103.4	103.4
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	107.2	95.4	100.0	107.0	108.9
Diğer İmalat - Other Manufacturing	116.4	101.8	100.0	97.4	99.5
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	144.2	107.0	100.0	102.0	92.2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	113.8	106.3	100.0	96.3	100.2
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	106.9	101.8	100.0	100.1	99.2

13.9 Sanayide brüt ücret-maaş endeksi, 2008-2012

Gross wages-salaries index in industry, 2008-2012

(2010=100)

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	88.0	86.3	100.0	115.7	133.8
ARM aramalı imalatı - IG intermediate goods	86.8	82.8	100.0	117.8	137.2
DLT dayanıklı tüketim malı imalatı - DCG durable consumer goods	85.0	84.9	100.0	118.1	136.0
DZT dayanıksız tüketim malı imalatı - UCG undurable consumer goods	85.1	87.5	100.0	114.3	131.8
E Enerji - E Energy	94.4	96.2	100.0	105.1	117.2
SEM sermaye malı imalatı - CG capital goods	92.3	84.7	100.0	119.8	139.3
Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	90.8	89.4	100.0	113.7	130.0
Kömür ve linyit çıkartılması - Mining of coal and lignite	97.7	95.0	100.0	106.9	120.7
Ham petrol ve doğal gaz çıkarımı - Extraction of crude petroleum and natural gas	90.3	92.7	100.0	114.9	128.1
Metalik cevheri madenciliği - Mining of metal ores	74.4	74.2	100.0	125.1	146.8
Diğer madencilik ve taş ocaklığı - Other mining and quarrying	89.0	87.6	100.0	120.8	141.2
İmalat sanayii - Manufacturing industry	87.3	85.2	100.0	116.9	135.6
Gıda ürünlerinin imalatı - Manufacture of food products	80.4	87.3	100.0	113.3	130.4
İçeceklerin imalatı - Manufacturing of beverages	60.4	65.4	100.0	111.4	133.4
Tütün ürünleri imalatı - Manufacture of tobacco products	84.5	109.6	100.0	116.6	140.8
Tekstil ürünlerinin imalatı - Manufacture of textiles	90.8	82.4	100.0	116.2	143.1
Giyim eşyalarının imalatı - Manufacture of wearing apparel	92.3	85.4	100.0	116.4	136.4
Deri ile ilgili ürünlerin imalatı - Manufacture of leather and related products	90.8	85.3	100.0	122.8	151.4
Ağaç ve ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç)					
Manufacture of wood and of products of wood and cork	79.9	79.4	100.0	121.1	145.8
Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı - Manufacture of paper and paper products	88.4	83.3	100.0	117.7	134.4
Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması					
Printing and reproduction of printed media	83.5	90.3	100.0	118.5	131.6
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı					
Manufacture of coke and refined petroleum products	92.8	97.2	100.0	107.6	124.7
Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı					
Manufacture of chemicals and chemicals products	83.3	84.2	100.0	113.4	129.0
Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı					
Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	82.7	90.7	100.0	108.0	113.0
Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı					
Manufacture of rubber and plastics products	82.3	80.5	100.0	117.8	136.6
Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı					
Manufacture of non-metallic mineral products	87.9	84.2	100.0	112.8	130.4
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	98.6	85.9	100.0	124.0	141.4
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products	86.0	85.3	100.0	118.9	140.6
Bilgisayarın, elektronik ve optik ürünlerin imalatı					
Manufacture of computer, electronic and optical products	82.3	82.6	100.0	117.3	144.2
Elektrikli teçhizat imalatı					
Manufacture of electrical equipment	79.7	83.9	100.0	118.8	135.7
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı					
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	91.1	83.0	100.0	126.9	154.9
Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı					
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	92.4	83.0	100.0	119.0	132.4
Diğer ulaşım araçlarının imalatı - Manufacture of other transport equipments	94.3	92.9	100.0	112.0	130.7
Mobilya imalatı - Manufacture of furniture	87.3	84.6	100.0	119.8	138.5
Diğer İmalat - Other Manufacturing	89.6	86.5	100.0	109.4	125.1
Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı					
Repair and installation of machinery and equipment	125.0	87.8	100.0	113.4	119.8
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas, steam and air conditioning supply	98.1	99.5	100.0	100.0	109.7
Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması					
Water collection, treatment and supply	85.6	92.1	100.0	111.0	125.1

13.10 Ticaret - Hizmet ciro endeksi, 2008-2012

Trade and Services turnover index, 2008-2012

[2010=100]

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	85.6	83.9	100.0	119.3	131.3
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	84.1	82.7	100.0	119.1	132.2
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	84.7	75.0	100.0	128.2	131.9
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	79.2	81.8	100.0	118.3	131.4
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	94.1	86.5	100.0	118.1	133.9
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	91.1	88.0	100.0	126.6	137.4
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	85.8	86.4	100.0	126.2	135.3
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	110.7	91.8	100.0	120.4	113.3
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	76.2	86.0	100.0	137.1	161.4
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	103.4	90.0	100.0	123.2	134.0
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	103.5	96.1	100.0	119.4	133.4
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service	102.0	94.0	100.0	115.6	124.5
55 Konaklama - Accommodation	94.2	88.3	100.0	122.0	127.5
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	106.1	97.0	100.0	111.1	122.4
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	93.2	92.7	100.0	111.5	115.6
58 Yayıncılık faaliyetleri - Publishing activities	107.5	95.4	100.0	103.5	107.7
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	79.4	74.2	100.0	108.6	121.6
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	98.6	81.1	100.0	121.9	119.6
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	94.6	96.5	100.0	108.0	112.1
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	82.4	97.9	100.0	133.0	130.8
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	97.9	98.9	100.0	104.4	138.1
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	100.4	84.0	100.0	119.9	121.3
69+702 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	100.7	97.6	100.0	111.0	122.4
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	77.9	93.1	100.0	136.5	119.9
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	105.0	75.5	100.0	114.4	122.4
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	89.5	92.5	100.0	117.1	107.5
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	91.8	95.5	100.0	120.4	125.5
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	103.0	93.5	100.0	111.7	122.2
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	97.3	99.7	100.0	123.0	114.5
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	93.5	102.9	100.0	113.0	122.1
812 Temizlik faaliyetleri - Cleaning activities	70.4	80.6	100.0	119.3	140.0
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	95.5	89.5	100.0	120.4	137.1

13.11 Ticaret - Hizmet istihdam endeksi, 2008-2012

Trade and Services number of persons employed index, 2008-2012

[2010=100]

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	104.4	98.3	100.0	106.9	110.0
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	104.0	98.6	100.0	106.1	110.0
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	109.6	100.4	100.0	106.2	112.9
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	97.5	94.2	100.0	103.7	103.9
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	106.5	100.6	100.0	107.4	112.6
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	101.7	98.3	100.0	105.1	104.8
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	100.8	96.8	100.0	105.5	104.3
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	99.4	102.8	100.0	96.4	101.3
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	86.3	91.1	100.0	111.5	112.4
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	103.1	100.3	100.0	105.1	108.3
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	112.4	105.5	100.0	101.9	103.2
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	111.3	100.0	100.0	109.0	116.5
55 Konaklama - Accommodation	102.9	94.2	100.0	110.0	118.8
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	113.9	101.8	100.0	108.6	115.7
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	105.1	97.7	100.0	101.4	100.0
58 Yayıncılık faaliyetleri - Publishing activities	112.4	101.2	100.0	103.0	110.8
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımclığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	103.2	97.4	100.0	107.9	113.0
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	94.0	93.4	100.0	104.4	102.0
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	110.8	103.5	100.0	100.3	99.2
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	105.5	94.2	100.0	101.1	92.8
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	86.1	79.5	100.0	96.1	106.2
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	117.4	102.2	100.0	110.9	114.5
69+702 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	110.6	98.7	100.0	110.3	116.2
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	122.6	112.7	100.0	115.1	118.1
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	135.6	100.9	100.0	105.4	108.1
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	115.1	104.3	100.0	110.2	101.5
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	95.5	91.6	100.0	109.4	110.1
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	127.2	100.5	100.0	85.5	97.1
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	133.1	105.4	100.0	108.4	115.3
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	102.5	101.8	100.0	105.9	98.1
812 Temizlik faaliyetleri - Cleaning activities	82.4	85.1	100.0	112.0	114.9
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	127.7	107.3	100.0	113.5	112.8

13.12 Ticaret - Hizmet çalışılan saat endeksi, 2008-2012

Trade and Services hours worked index, 2008-2012

[2010=100]

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	105.3	100.1	100.0	106.2	108.7
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	104.1	101.1	100.0	105.3	108.3
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	113.4	102.8	100.0	105.8	113.0
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	102.7	100.4	100.0	103.4	102.3
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	103.7	101.2	100.0	106.3	110.5
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	106.7	102.7	100.0	105.2	104.6
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	102.7	97.0	100.0	105.5	104.1
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	105.7	106.4	100.0	93.5	97.7
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	94.6	95.6	100.0	111.3	111.9
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	104.7	106.0	100.0	106.1	108.4
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	130.1	116.7	100.0	102.8	102.9
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service	113.3	102.0	100.0	108.5	115.0
55 Konaklama - Accommodation	104.3	97.7	100.0	108.5	116.1
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	118.3	104.4	100.0	108.5	114.6
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	105.6	98.0	100.0	101.6	98.7
58 Yayıncılık faaliyetleri - Publishing activities	117.1	104.2	100.0	101.2	108.4
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımıcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	108.3	105.1	100.0	107.5	110.0
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting activities	94.4	95.4	100.0	104.4	101.3
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	100.5	94.1	100.0	101.5	97.6
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	131.5	112.2	100.0	101.3	93.1
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	86.9	81.7	100.0	93.0	103.8
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	122.6	107.9	100.0	109.3	115.5
69+702 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	112.9	105.0	100.0	108.5	116.2
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	128.3	115.0	100.0	113.7	120.9
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	150.0	109.4	100.0	104.4	110.4
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	116.7	107.2	100.0	108.5	98.5
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	95.5	89.1	100.0	108.5	108.4
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	127.9	102.1	100.0	86.7	96.3
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	141.0	111.5	100.0	109.8	114.8
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	107.1	103.2	100.0	104.4	94.7
812 Temizlik faaliyetleri - Cleaning activities	81.7	80.5	100.0	111.1	113.4
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	115.6	101.2	100.0	111.1	112.6

13.13 Ticaret - Hizmet brüt ücret-maaş endeksi, 2008-2012

Trade and Services gross wages and salaries index, 2008-2012

[2010=100]

NACE Rev.2	2008	2009	2010	2011	2012
Ticaret - Hizmet - Trade and Services	84.0	88.3	100.0	117.5	135.0
G Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	81.6	86.8	100.0	117.4	135.5
45 Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and	86.3	88.6	100.0	117.5	139.4
46 Toptan ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	80.5	85.8	100.0	114.3	126.4
47 Perakende ticaret (motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	81.8	87.6	100.0	120.8	145.0
H Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	83.8	89.9	100.0	118.6	134.4
49 Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı - Land transport and transport via pipelines	84.0	89.5	100.0	119.5	132.7
50 Su yolu taşımacılığı - Water transport	87.6	100.3	100.0	105.2	120.1
51 Hava yolu taşımacılığı - Air transport	63.7	78.9	100.0	121.5	138.9
52 Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler - Warehousing and support activities for transportation	83.6	85.8	100.0	119.3	141.7
53 Posta ve kurye faaliyetleri - Postal and courier activities	100.3	100.1	100.0	116.5	127.8
I Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	89.3	88.9	100.0	120.2	145.0
55 Konaklama - Accommodation	83.7	85.4	100.0	118.8	146.5
56 Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri - Food and beverage service activities	93.1	91.3	100.0	121.3	143.8
J Bilgi ve iletişim - Information and communication	92.4	92.5	100.0	108.3	120.4
58 Yayıncılık faaliyetleri - Publishing activities	90.5	90.5	100.0	125.4	145.2
59 Sinema filmi, video ve televizyon programları yapım, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri - Motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities	82.3	90.3	100.0	127.0	145.2
60 Programcılık ve yayıncılık faaliyetleri - Programming and broadcasting	100.1	90.5	100.0	114.6	124.3
61 Telekomünikasyon - Telecommunications	93.9	95.6	100.0	101.4	112.5
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler - Computer programming, consultancy and related activities	87.0	88.9	100.0	111.6	123.4
63 Bilgi hizmet faaliyetleri - Information service activities	84.3	85.4	100.0	108.1	121.9
M Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	89.8	90.5	100.0	121.1	137.7
69+702 Hukuk, muhasebe ve idari danışmanlık faaliyetleri - Legal, accounting and management consultancy activities	79.5	87.0	100.0	130.5	142.0
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri - Architectural and engineering activities; technical testing and analysis	92.0	97.5	100.0	124.2	151.0
73 Reklamcılık ve piyasa araştırması - Advertising and market research	112.5	91.0	100.0	102.3	115.0
74 Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Other professional, scientific and technical activities	91.0	97.8	100.0	117.0	132.2
N İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	81.2	85.9	100.0	119.3	136.3
78 İstihdam faaliyetleri - Employment activities	104.7	92.7	100.0	118.6	119.8
79 Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler - Travel agency, tour operator reservation service and related activities	96.9	88.9	100.0	115.7	152.3
80 Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri - Security and investigation activities	83.8	90.7	100.0	111.3	126.0
812 Temizlik faaliyetleri - Cleaning activities	69.6	80.4	100.0	124.7	142.1
82 Büro yönetimi, büro destek ve iş destek faaliyetleri - Office administrative, office support and other business support activities	111.5	114.3	100.0	112.1	131.2

13.14 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre yapılacak yeni ve ilave yapılar, 2008-2012

New buildings and additions by use of building and type of investor, 2008-2012

[İnşaat ruhsatlarına göre - According to construction permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings**B. Yüzölçüm** - Floor area (m²) units**C. Değer** - Value (TL)**D. Daire sayısı** - Number of dwelling units

		2008	2009	2010	2011*	2012*
Genel toplam - General total	A	95 193	92 342	139 616	102 132	104 156
	B	103 846 233	100 726 544	176 429 366	124 269 738	153 530 794
	C	59 006 449 177	54 367 862 313	101 918 036 853	81 184 650 900	105 361 041 465
	D	503 565	518 475	907 451	652 366	753 251
Kamu sektörü - Public sector	A	6 462	4 977	7 425	6 324	6 656
	B	15 194 004	13 826 570	20 517 659	17 050 277	26 857 476
	C	8 630 082 260	7 489 150 777	11 812 913 879	11 176 244 497	18 824 809 957
	D	59 291	53 597	80 912	53 266	73 725
Konut - Residential buildings	A	4 227	2 718	4 047	2 978	3 095
	B	7 929 078	7 360 592	10 410 075	7 055 404	10 500 015
	C	4 601 906 867	4 102 503 797	6 133 440 359	4 783 806 478	7 664 536 298
	D	58 684	53 520	80 477	53 160	73 395
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	2 235	2 259	3 378	3 346	3 561
	B	7 264 926	6 465 978	10 107 584	9 994 873	16 357 461
	C	4 028 175 393	3 386 646 980	5 679 473 520	6 392 438 019	11 160 273 659
	D	607	77	435	106	330
Özel sektör - Private sector	A	85 175	81 839	126 102	94 207	96 083
	B	82 567 705	79 963 328	145 564 214	104 224 775	124 066 728
	C	46 943 638 432	43 186 496 663	84 113 959 507	68 109 097 361	84 753 345 379
	D	412 290	432 950	774 516	585 407	668 510
Konut - Residential buildings	A	74 121	73 281	111 706	82 978	85 126
	B	62 162 095	65 915 851	119 863 908	84 280 038	101 034 437
	C	35 468 152 385	35 724 959 611	69 709 095 049	55 419 599 761	69 715 621 030
	D	410 357	430 797	770 154	583 082	664 538
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	11 054	8 558	14 396	11 229	10 957
	B	20 405 610	14 047 477	25 700 306	19 944 737	23 032 291
	C	11 475 486 047	7 461 537 052	14 404 864 458	12 689 497 600	15 037 724 349
	D	1 933	2 153	4 362	2 325	3 972
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	3 556	5 526	6 089	1 601	1 417
	B	6 084 524	6 936 646	10 347 493	2 994 686	2 606 590
	C	3 432 728 485	3 692 214 873	5 991 163 467	1 899 309 042	1 782 886 129
	D	31 984	31 928	52 023	13 693	11 016
Konut - Residential buildings	A	3 029	3 368	4 023	1 342	1 014
	B	5 068 083	5 616 506	8 886 598	2 515 898	1 946 266
	C	2 873 322 408	3 000 031 195	5 154 147 690	1 605 320 463	1 347 765 103
	D	31 979	31 917	52 003	13 686	11 014
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	527	2 158	2 066	259	403
	B	1 016 441	1 320 140	1 460 895	478 788	660 324
	C	559 406 077	692 183 678	837 015 777	293 988 579	435 121 026
	D	5	11	20	7	2

13.15 Yapı sahipliği ve kullanma amacına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2008-2012

Completed or partially completed new buildings and additions by use of building and type of investor, 2008-2012

[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

A. Yapı sayısı - Number of buildings**B. Yüzölçüm** - Floor area (m²) units**C. Değer** - Value (TL)**D. Daire sayısı** - Number of dwelling units

		2008	2009	2010	2011*	2012*
Genel toplam - General total	A	76 069	79 577	82 131	98 434	94 636
	B	70 957 036	80 763 646	85 281 468	106 119 997	103 833 712
	C	39 002 256 405	42 160 011 308	47 368 597 975	67 282 617 887	69 023 205 666
	D	357 286	404 058	429 755	557 073	546 082
Kamu sektörü - Public sector	A	3 794	5 612	4 896	4 264	4 090
	B	8 756 921	12 242 556	12 112 457	10 622 557	11 839 138
	C	4 914 878 052	6 598 466 090	6 961 723 235	6 893 552 095	8 123 396 404
	D	40 367	63 598	55 751	45 839	53 420
Konut - Residential buildings	A	2 704	4 251	3 330	2 730	2 625
	B	5 373 313	8 413 770	7 186 435	5 596 040	6 364 375
	C	3 092 658 289	4 608 458 856	4 251 170 740	3 745 709 393	4 547 375 680
	D	40 302	63 538	55 571	45 740	53 290
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	1 090	1 361	1 566	1 534	1 465
	B	3 383 608	3 828 786	4 926 022	5 026 517	5 474 763
	C	1 822 219 763	1 990 007 234	2 710 552 495	3 147 842 702	3 576 020 724
	D	65	60	180	99	130
Özel sektör - Private sector	A	67 120	68 161	70 950	89 830	87 791
	B	55 483 121	61 482 695	65 689 394	90 159 982	89 043 022
	C	30 350 384 286	31 873 919 093	36 306 784 893	57 058 346 195	58 972 746 018
	D	281 581	304 571	337 392	479 732	477 830
Konut - Residential buildings	A	57 313	58 930	62 301	79 220	77 427
	B	42 028 762	46 232 163	49 881 779	70 261 551	69 476 976
	C	23 173 765 126	24 045 544 338	27 815 745 066	44 937 367 177	46 585 190 912
	D	280 728	303 184	335 869	477 541	476 000
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	9 807	9 231	8 649	10 610	10 364
	B	13 454 359	15 250 532	15 807 615	19 898 431	19 566 046
	C	7 176 619 160	7 828 374 755	8 491 039 827	12 120 979 018	12 387 555 106
	D	853	1 387	1 523	2 191	1 830
Yapı kooperatifi Construction cooperatives	A	5 155	5 804	6 285	4 340	2 755
	B	6 716 994	7 038 395	7 479 617	5 337 458	2 951 552
	C	3 736 994 067	3 687 626 125	4 100 089 847	3 330 719 597	1 927 063 244
	D	35 338	35 889	36 612	31 502	14 832
Konut - Residential buildings	A	4 077	4 310	4 862	3 609	2 146
	B	5 059 323	5 454 302	5 890 167	4 686 726	2 355 080
	C	2 876 853 247	2 851 682 460	3 271 714 146	2 942 328 057	1 555 320 265
	D	35 328	35 869	36 605	31 485	14 735
Konut dışı yapı Non residential buildings	A	1 078	1 494	1 423	731	609
	B	1 657 671	1 584 093	1 589 450	650 732	596 472
	C	860 140 820	835 943 665	828 375 701	388 391 540	371 742 979
	D	10	20	7	17	97

13.16 Kullanma amacı ve kat sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2008-2012

Completed or partially completed new buildings and additions by use and number of storeys, 2008-2012

[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Kullanma amacı - Use of building	Kat sayısı Number of storeys	2008	2009	2010	2011 *	2012 *
Toplam - Total	-2	26 837	29 000	31 016	35 768	34 089
	3-5	32 004	32 660	36 157	43 580	42 683
	6+	17 228	17 917	14 958	19 086	17 864
Konut - Residential buildings	-2	20 301	21 618	23 685	27 589	26 451
	3-5	28 488	29 502	33 003	40 159	39 357
	6+	15 305	16 371	13 805	17 811	16 390
Konut dışı yapı - Non residential buildings	-2	6 536	7 382	7 331	8 179	7 638
	3-5	3 516	3 158	3 154	3 421	3 326
	6+	1 923	1 546	1 153	1 275	1 474

13.17 Oda sayısına göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave konutlar, 2008-2012

Completed or partially completed new residential buildings and additions by number of rooms, 2008-2012

[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

Daire sayısı - Number of dwelling units	2008	2009	2010	2011 *	2012 *
Toplam - Total	324 830	402 591	429 755	557 009	546 082
1 Odalı - With 1 room	25 839	30 819	25 962	44 133	47 350
2 Odalı - With 2 rooms	19 383	22 861	23 861	38 750	42 286
3 Odalı - With 3 rooms	83 717	110 392	115 038	163 780	150 558
4 Odalı - With 4 rooms	160 957	196 097	220 184	258 937	253 900
5 ve daha fazla odalı - With 5 rooms and over	34 934	42 422	44 710	51 409	51 988

13.18 Ortalama alan ve maliyetine göre tamamen veya kısmen biten yeni ve ilave yapılar, 2008-2012

Completed or partially completed new buildings and additions by average floor area and cost, 2008-2012

[Yapı kullanma izin belgelerine göre - According to occupancy permits]

	2008	2009	2010	2011 *	2012 *
Ortalama konut birimi alanı					
Average floor area of dwelling unit (m ²)	147	149	147	145	144
Ortalama maliyet (cari fiyatlarla) (TL)					
Average cost per unit (at current prices) (TL)	81 781	78 257	82 558	93 058	96 848
Metrekare maliyeti (TL)					
Cost per square meter (TL)	556	524	561	641	674
1 000 nüfusa düşen, yılda üretilen konut birimi					
Production of dwelling units per thousand population	5.0	5.5	6.0	7.5	7.3

13.19 Üç aylık inşaat sektörü istihdam endeksi, 2008-2012

Quarterly employment index in construction, 2008-2012

(2010=100)

İnşaat Tipleri Sınıflaması						
NACE Rev.2	Classification of Types of Constructions (CC)	2008	2009	2010	2011	2012
F	İnşaat - Construction					
	Toplam - Total	114.2	92.2	89.6	95.5	97.1
	Bina - Building	135.8	96.0	90.7	98.1	101.4
	Bina dışı - Civil engineering	88.5	87.8	87.0	89.4	87.2
41	Bina inşaatı - Construction of buildings					
	Toplam - Total	137.5	94.0	89.6	96.7	98.5
	Bina - Building	137.5	94.0	89.6	96.7	98.5
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	Bina dışı yapıların inşaatı - Civil engineering					
	Toplam - Total	90.2	85.1	84.1	90.2	84.1
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	90.2	85.1	84.1	90.2	84.1
43	Özel inşaat faaliyetleri - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	107.4	96.5	93.2	96.8	103.3
	Bina - Building	131.6	100.9	94.1	102.6	110.8
	Bina dışı - Civil engineering	85.7	92.5	91.9	88.2	92.3

13.20 Üç aylık inşaat sektörü brüt ücret - maaş endeksi, 2008-2012

Quarterly gross wages and salaries index in construction, 2008-2012

(2010=100)

İnşaat Tipleri Sınıflaması						
NACE Rev.2	Classification of Types of Constructions (CC)	2008	2009	2010	2011	2012
F	İnşaat - Construction					
	Toplam - Total	86.3	81.4	87.3	101.3	118.1
	Bina - Building	104.7	86.5	88.2	104.8	124.1
	Bina dışı - Civil engineering	66.7	76.0	85.8	95.6	108.2
41	Bina inşaatı - Construction of buildings					
	Toplam - Total	106.5	86.1	87.5	103.9	122.6
	Bina - Building	106.5	86.1	87.5	103.9	122.6
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	Bina dışı yapıların inşaatı - Civil engineering					
	Toplam - Total	68.5	74.9	84.4	95.7	105.5
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	68.5	74.9	84.4	95.7	105.5
43	Özel inşaat faaliyetleri - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	76.2	82.9	90.7	102.7	124.3
	Bina - Building	96.5	88.6	91.2	108.2	130.0
	Bina dışı - Civil engineering	62.1	78.9	90.0	95.4	116.5

13.21 Üç aylık inşaat sektörü çalışılan saat endeksi, 2008-2012

Quarterly hours worked index in construction, 2008-2012

(2010=100)

İnşaat Tipleri Sınıflaması						
NACE Rev.2	Classification of Types of Constructions (CC)	2008	2009	2010	2011	2012
F	İnşaat - Construction					
	Toplam - Total	114.9	92.3	89.9	94.9	95.3
	Bina - Building	137.0	96.2	91.6	97.5	98.7
	Bina dışı - Civil engineering	90.0	87.9	86.2	89.1	87.7
41	Bina inşaatı - Construction of buildings					
	Toplam - Total	138.6	94.5	90.9	96.3	96.1
	Bina - Building	138.6	94.5	90.9	96.3	96.1
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	Bina dışı yapıların inşaatı - Civil engineering					
	Toplam - Total	91.1	84.7	83.1	89.5	84.9
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	91.1	84.7	83.1	89.5	84.9
43	Özel inşaat faaliyetleri - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	106.8	98.0	93.5	96.4	102.2
	Bina - Building	131.5	102.3	94.3	102.0	108.3
	Bina dışı - Civil engineering	87.7	94.7	92.3	88.4	93.4

13.22 Üç aylık inşaat sektörü ciro endeksi, 2008-2012

Quarterly turnover index in construction, 2008-2012

(2005=100)

İnşaat Tipleri Sınıflaması						
NACE Rev.2	Classification of Types of Constructions (CC)	2008	2009	2010	2011	2012
F	İnşaat - Construction					
	Toplam - Total	161.5	139.2	132.7	145.3	154.6
	Bina - Building	163.5	136.8	119.2	132.3	143.4
	Bina dışı - Civil engineering	158.3	143.1	154.5	166.4	172.7
41	Bina inşaatı - Construction of buildings					
	Toplam - Total	166.8	141.2	122.8	134.6	147.4
	Bina - Building	166.8	141.2	122.8	134.6	147.4
	Bina dışı - Civil engineering	-	-	-	-	-
42	Bina dışı yapıların inşaatı - Civil engineering					
	Toplam - Total	159.3	146.9	162.5	172.9	173.7
	Bina - Building	-	-	-	-	-
	Bina dışı - Civil engineering	159.3	146.9	162.5	172.9	173.7
43	Özel inşaat faaliyetleri - Specialised construction activities					
	Toplam - Total	149.6	121.0	112.4	131.0	144.1
	Bina - Building	145.0	113.0	99.7	119.5	121.4
	Bina dışı - Civil engineering	154.8	129.8	126.6	143.9	169.4

13.23 Üç aylık inşaat sektörü üretim endeksi, 2008-2012

Quarterly production index in construction, 2008-2012

(2005=100)

İnşaat Tipleri Sınıflaması						
NACE Rev.2	Classification of Types of Constructions (CC)	2008	2009	2010	2011	2012
F İnşaat - Construction						
Toplam - Total		115.5	96.6	114.6	127.8	128.3
Bina - Building		111.8	88.7	105.0	121.6	122.7
Bina dışı - Civil engineering		135.1	137.7	164.7	160.0	157.7

13.24 Bina inşaatı maliyet endeksi, 2008-2012

Building construction cost index, 2008-2012

(2005=100)

		Bina (Konut+Diğer) Building (Residential buildings+ Other usage)	İki ve daha fazla daireli ikamet amaçlı binalar Two and more dwelling residential buildings (A)	Bir daireli ikamet amaçlı binalar One dwelling residential buildings (E)	Konut Residential buildings (A+E)	Diğer Other ⁽¹⁾
Ortalama endeks - Average index						
Genel toplam - General total	2008	142.8	143.2	140.7	142.9	142.6
	2009	136.7	137.1	137.6	137.1	135.6
	2010	144.6	144.8	144.8	144.8	143.9
	2011	162.5	162.9	161.3	162.7	161.9
	2012	171.3	171.8	170.9	171.7	170.0
İşçilikler toplamı - Labour total	2008	153.8	153.9	153.6	153.8	153.8
	2009	158.5	158.6	158.3	158.5	158.6
	2010	167.4	167.3	167.3	167.3	167.6
	2011	178.4	178.3	178.2	178.3	178.5
	2012	188.5	188.4	188.4	188.4	188.7
Malzemeler toplamı - Materials total	2008	140.0	140.4	137.1	140.1	139.7
	2009	131.1	131.4	131.9	131.5	129.9
	2010	138.7	139.0	138.5	138.9	138.0
	2011	158.4	158.9	156.6	158.6	157.8
	2012	166.8	167.5	166.0	167.3	165.4
Bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranları - Rates of change according to the same period of the previous year (%)						
Genel toplam - General total	2008	13.6	14.1	11.8	13.9	13.1
	2009	-4.3	-4.3	-2.2	-4.1	-4.9
	2010	5.8	5.7	5.2	5.6	6.1
	2011	12.4	12.5	11.4	12.4	12.5
	2012	5.4	5.5	5.9	5.5	5.0
İşçilikler toplamı - Labour total	2008	11.7	11.6	11.7	11.6	11.7
	2009	3.1	3.0	3.0	3.0	3.1
	2010	5.6	5.5	5.7	5.6	5.7
	2011	6.6	6.6	6.5	6.6	6.5
	2012	5.7	5.7	5.7	5.7	5.7
Malzemeler toplamı - Materials total	2008	14.2	14.8	11.8	14.5	13.5
	2009	-6.4	-6.4	-3.8	-6.1	-7.1
	2010	5.8	5.7	5.0	5.7	6.2
	2011	14.2	14.3	13.1	14.2	14.4
	2012	5.3	5.4	6.0	5.5	4.8

(1) Ticari, idari, okul ve sıhhi binaları kapsar.

(1) Covers commercial, administrative, school and medical buildings.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	250	Explanation
Grafik		Graph
14.1 Elektrik tüketimi, 2011	255	14.1 Consumption of electricity, 2011
Tablo		Table
14.1 Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2007-2011	251	14.1 Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources, 2007-2011
14.2 Türkiye net elektrik tüketiminin tüketici gruplara dağılımı, 2007-2011	251	14.2 Net electricity consumption of Turkey by consumer group, 2007-2011
14.3 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2011	252	14.3 Electricity consumption by SR, 2011

AÇIKLAMA

ENERJİ

Bu bölümde yer alan Elektrik üretim ve tüketim bilgileri Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Genel Müdürlüklerinden alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Kurulu güç: Santrallerde bulunan bütün gruplara ilişkin jeneratörlerin etiket güçlerinin toplamıdır.

Brüt üretim: Jeneratör çıkışlarında ölçülen enerji üretimidir.

EXPLANATION

ENERGY

Information presented in this section production and consumption of electricity is provided by the General Management of Turkish Electricity Transmission Corporation (TETC) and Turkish Electricity Distribution Corporation (TEDC).

Definitions and Concepts

Installed capacity: The sum of nominal ratings of generators existing in the plants.

Gross production: The amount of energy production measured at the generator terminals.

14.1 Elektrik santrallerinin kurulu gücü ve enerji kaynaklarına göre elektrik enerjisi üretimi, 2007 -2011

Installed capacity of electricity power plants and electricity generation by energy resources, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Kurulu güç - Installed capacity (MW)	40 835.7	41 817.2	44 761.2	49 524.1	52 911.1
Brüt üretim - Gross production (GWh)	191 558.1	198 418.0	194 812.9	211 207.7	229 395.1
Taşkömürü+ithal kömür+asfaltit - Hard coal+ imported coal+asphaltite	15 136.2	15 857.5	16 595.6	19 104.3	27 347.5
Linyit - Lignite	38 294.7	41 858.1	39 089.5	35 942.1	38 870.4
Fuel oil - Fuel oil	6 469.6	7 208.6	4 439.8	2 143.8	900.5
Motorin - Diesel oil	13.3	266.3	345.8	4.3	3.1
Doğal gaz - Natural gas	95 024.8	98 685.3	96 094.7	98 143.7	104 047.6
Hidrolik+jeotermal+rüzgar - Hydraulic+geothermal+wind	36 361.9	34 278.7	37 889.5	55 380.1	57 756.8
Diğer - Other ⁽¹⁾	257.6	263.5	358.1	489.4	469.2

Kaynak: TEİAŞ, Türkiye Elektrik Üretim - İletim istatistikleri

Source: TETC Electricity Generation - Transmission Statistics of Turkey

(1) Nafta, LPG, biyogaz, endüstriyel atık vb.

(1) Naptha, LPG, biogas, industrial waste etc.

14.2 Türkiye net elektrik tüketiminin tüketici gruplara dağılımı, 2007-2011

Net electricity consumption of Turkey by consumer group, 2007-2011

(GWh)

	2007	2008	2009	2010	2011
Toplam - Total	155 135.2	161 947.5	156 894.1	172 050.6	186 099.6
Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık					
Agriculture, forestry, hunting and fishing	4 980.9	5 806.5	4 878.7	5 585.5	5 146.9
Maden kömürü ve linyit üretimi					
Coal and lignite mining	540.6	547.5	723.1	739.7	782.3
Maden kömürü ve linyit dışı diğer madenler üretimi					
Mining industries other than coal and lignite mining	636.3	709.5	645.6	972.9	1 176.3
Gıda, meşrubat, içki ve tütün sanayi					
Food, beverage and tobacco industries	4 932.0	4 828.5	4 916.1	5 129.5	6 271.5
Tekstil, deri ve giyim sanayi					
Manufacture of textiles, leather and clothing	13 452.9	11 552.2	12 008.4	13 890.5	13 642.6
Ağaç işleri, kağıt ve baskı malzemesi sanayi					
Manufacture of wood, paper and allied industries	3 523.4	3 584.1	3 471.9	4 063.1	4 442.1
Kauçuk, lastik ve plastik sanayi					
Manufacture of rubber and plastic products	3 212.9	2 540.1	2 462.1	3 134.3	4 247.7
Kimya sanayi - Manufacture of chemicals	5 822.6	5 621.8	4 480.3	5 621.5	5 507.3
Toprak ve çimento sanayi					
Manufacture of earthenware and cement	8 508.4	9 752.8	9 672.7	11 009.8	11 002.8
Demir, çelik üretimi ve demir işleme sanayi					
Iron and steel basic industries	15 477.3	16 014.9	16 000.3	16 574.8	20 050.6
Demir dışı metal üretimi ve işleme sanayi					
Non-ferrous metal basic industries	3 035.6	2 471.8	1 924.4	2 307.1	2 478.7
Makine, elektrikli aletler ve ulaşım araçları yapımı					
Manufacture of electrical machinery and transport equipment	2 733.2	3 647.4	3 997.5	4 808.0	5 456.1
Organize ve diğer fabrikasyon sanayi					
Manufacturing industries not elsewhere classified	9 864.7	11 409.8	8 247.7	8 818.6	10 087.2
İnşaat ve bayındırlık - Building and public works	2 054.6	2 169.8	1 920.0	2 260.8	2 834.9
İdari ve kamu hizmet sektörü					
Public administration and public utilities	12 046.7	12 835.5	12 431.3	13 717.3	13 906.4
Ticaret, el sanatları, turizm ve diğer hizmetler					
Commerce, services and handicrafts	22 127.4	23 058.1	24 494.9	26 280.9	28 204.4
Ulaştırma ve haberleşme					
Transportation and communication	1 657.3	1 843.3	1 626.8	1 957.3	2 604.5
Aydınlatma - Illumination	4 052.6	3 970.2	3 844.8	3 768.3	3 986.1
Mesken - Household	36 475.8	39 583.6	39 147.5	41 410.7	44 271.1

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

14.3 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2011

Electricity consumption by SR, 2011

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SR	Toplam Total	Mesken Household	Ticaret Commercial	Resmi daire Government offices	Sanayi Industrial	Tarımsal sulama Irrigate	Aydınlatma Illumination	Diğer Other
TR Türkiye - Turkey	186 099 551	44 271 092	30 525 233	7 272 436	87 980 191	3 813 908	3 986 130	8 250 560
TR1 İstanbul	32 672 285	10 297 706	10 243 588	1 099 594	8 959 246	3 533	486 419	1 582 200
TR10	32 672 285	10 297 706	10 243 588	1 099 594	8 959 246	3 533	486 419	1 582 200
TR100 İstanbul	32 672 285	10 297 706	10 243 588	1 099 594	8 959 246	3 533	486 419	1 582 200
TR2 Batı Marmara								
West Marmara	14 547 421	2 047 666	1 060 221	390 545	9 981 344	186 523	223 191	657 931
TR21	8 331 033	1 028 280	562 638	254 642	5 981 229	114 768	100 520	288 956
TR211 Tekirdağ	5 597 514	543 966	329 534	136 889	4 361 915	7 627	42 086	175 497
TR212 Edirne	1 036 775	262 059	140 082	69 346	381 861	102 261	34 327	46 839
TR213 Kırklareli	1 696 744	222 255	93 022	48 407	1 237 452	4 880	24 107	66 620
TR22	6 216 388	1 019 386	497 584	135 903	4 000 116	71 755	122 670	368 975
TR221 Balıkesir	2 509 114	724 456	335 018	86 665	966 165	38 434	86 985	271 392
TR222 Çanakkale	3 707 273	294 930	162 566	49 237	3 033 950	33 322	35 686	97 583
TR3 Ege - Aegean	29 792 768	7 029 912	4 258 422	942 820	14 952 330	740 556	460 695	1 408 034
TR31	16 442 561	3 618 723	1 951 450	511 386	9 252 994	296 630	165 172	646 205
TR310 İzmir	16 442 561	3 618 723	1 951 450	511 386	9 252 994	296 630	165 172	646 205
TR32	6 696 313	1 942 321	1 607 422	224 433	2 240 024	140 960	136 254	404 900
TR321 Aydın	1 860 667	693 626	415 373	63 993	455 718	61 214	42 339	128 405
TR322 Denizli	2 627 401	524 328	323 339	56 415	1 546 188	50 975	41 161	84 995
TR323 Muğla	2 208 244	724 367	868 709	104 025	238 118	28 770	52 754	191 500
TR33	6 653 894	1 468 868	699 550	207 001	3 459 312	302 966	159 269	356 928
TR331 Manisa	3 187 684	745 567	308 524	84 547	1 573 298	191 818	56 235	227 695
TR332 Afyonkarahisar	1 182 500	297 393	191 971	51 040	449 322	97 200	41 923	53 650
TR333 Kütahya	1 323 414	258 100	119 820	50 864	833 058	3 276	38 145	20 150
TR334 Uşak	960 296	167 808	79 236	20 549	603 634	10 671	22 965	55 433
TR4 Doğu Marmara								
East Marmara	28 623 344	4 378 177	3 066 537	472 317	19 762 928	184 071	384 815	374 499
TR41	12 417 933	2 370 942	1 585 900	173 947	7 824 845	169 432	185 312	107 554
TR411 Bursa	8 975 143	1 812 818	1 232 709	50 480	5 595 965	93 153	105 430	84 588
TR412 Eskişehir	2 158 104	459 003	277 770	99 488	1 173 749	71 104	62 095	14 894
TR413 Bilecik	1 284 686	99 121	75 421	23 979	1 055 131	5 176	17 787	8 073
TR42	16 205 410	2 007 235	1 480 637	298 370	11 938 082	14 638	199 503	266 945
TR421 Kocaeli	11 500 479	1 003 134	848 554	163 427	9 351 598	6 821	82 710	44 236
TR422 Sakarya	2 200 799	517 262	344 039	64 486	1 112 407	4 836	59 298	98 471
TR423 Düzce	785 989	183 530	99 184	23 828	435 294	311	25 639	18 203
TR424 Bolu	860 459	148 042	110 794	36 405	502 756	962	19 290	42 209
TR425 Yalova	857 684	155 267	78 067	10 224	536 027	1 708	12 567	63 825
TR5 Batı Anadolu								
West Anatolia	15 717 367	4 386 530	3 354 234	1 185 638	5 384 008	389 586	351 540	665 829
TR51	10 259 178	3 228 255	2 510 727	1 031 736	2 955 821	138 679	240 932	153 028
TR510 Ankara	10 259 178	3 228 255	2 510 727	1 031 736	2 955 821	138 679	240 932	153 028
TR52	5 458 189	1 158 276	843 508	153 902	2 428 187	250 907	110 609	512 801
TR521 Konya	4 985 295	1 068 011	784 182	142 497	2 248 135	193 298	98 140	451 032
TR522 Karaman	472 894	90 265	59 326	11 404	180 052	57 609	12 469	61 769

14.3 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2011 (devam)

Electricity consumption by SR, 2011 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

İBBS - SR	Toplam Total	Mesken Household	Ticaret Commercial	Resmi daire Government offices	Sanayi Industrial	Tarımsal sulama Irrigate	Aydınlatma Illumination	Diğer Other
TR6 Akdeniz Mediterranean	26 512 065	5 879 935	4 286 637	966 592	13 339 013	584 963	516 556	938 370
TR61	7 752 821	2 079 949	2 622 852	306 567	1 992 928	182 260	170 740	397 524
TR611 Antalya	6 141 000	1 740 445	2 465 615	192 206	1 157 079	118 355	118 685	348 616
TR612 Isparta	921 376	217 858	100 907	92 713	414 119	47 214	34 429	14 137
TR613 Burdur	690 444	121 646	56 331	21 649	421 730	16 692	17 627	34 771
TR62	8 103 414	2 407 139	1 107 660	453 320	3 480 061	187 628	196 439	271 168
TR621 Adana	4 794 955	1 342 173	606 024	229 966	2 260 743	82 577	108 777	164 695
TR622 Mersin	3 308 459	1 064 966	501 636	223 354	1 219 318	105 051	87 662	106 473
TR63	10 655 831	1 392 847	556 125	206 705	7 866 024	215 075	149 377	269 678
TR631 Hatay	5 164 831	772 291	285 775	109 022	3 651 419	159 535	71 164	115 625
TR632 Kahramanmaraş	3 011 740	401 199	183 769	48 422	2 148 385	43 692	43 512	142 762
TR633 Osmaniye	2 479 259	219 358	86 581	49 261	2 066 220	11 849	34 700	11 292
TR7 Orta Anadolu Central Anatolia	7 488 831	1 846 941	841 222	184 224	3 285 469	523 133	247 717	560 125
TR71	2 866 698	783 596	433 458	74 296	969 253	378 618	87 463	140 013
TR711 Kırıkkale	575 048	136 119	47 167	17 412	324 810	4 533	18 370	26 635
TR712 Aksaray	561 652	174 647	119 999	10 657	98 851	113 927	19 363	24 207
TR713 Niğde	773 370	202 312	97 219	20 530	295 596	131 621	3 159	22 933
TR714 Nevşehir	579 221	157 741	130 852	13 723	86 818	122 800	27 125	40 164
TR715 Kırşehir	377 407	112 776	38 221	11 974	163 179	5 737	19 445	26 075
TR72	4 622 133	1 063 345	407 764	109 928	2 316 216	144 514	160 254	420 111
TR721 Kayseri	2 887 964	628 875	240 904	29 110	1 512 622	78 939	85 821	311 692
TR722 Sivas	1 152 140	262 378	106 105	57 912	621 679	17 752	42 310	44 004
TR723 Yozgat	582 029	172 093	60 755	22 906	181 914	47 823	32 123	64 415
TR8 Batı Karadeniz West Black Sea	9 426 688	2 400 204	946 079	326 549	5 031 283	78 856	361 531	282 184
TR81	3 847 071	596 841	230 050	59 558	2 789 160	2 411	109 522	59 528
TR811 Zonguldak	2 656 927	363 610	138 864	33 749	2 008 496	840	70 699	40 669
TR812 Karabük	881 337	124 066	49 174	15 214	662 933	905	19 601	9 444
TR813 Bartın	308 808	109 166	42 012	10 595	117 731	666	19 222	9 415
TR82	1 258 395	402 658	149 828	60 241	524 488	9 195	71 423	40 561
TR821 Kastamonu	642 439	198 372	79 418	29 743	281 969	5 163	33 374	14 401
TR822 Çankırı	296 605	84 392	31 409	12 998	137 026	2 740	18 493	9 546
TR823 Sinop	319 351	119 894	39 001	17 499	105 494	1 293	19 556	16 615
TR83	4 321 221	1 400 705	566 201	206 750	1 717 635	67 250	180 586	182 095
TR831 Samsun	2 435 978	727 369	323 754	99 857	1 074 480	31 659	89 297	89 563
TR832 Tokat	626 512	249 659	86 633	48 377	171 930	3 906	34 157	31 850
TR833 Çorum	765 139	248 305	91 677	32 173	313 223	19 442	30 971	29 347
TR834 Amasya	493 593	175 373	64 137	26 342	158 002	12 243	26 161	31 335
TR9 Doğu Karadeniz East Black Sea	3 814 519	1 492 298	634 496	228 224	1 010 719	1 540	250 460	196 782
TR90	3 814 519	1 492 298	634 496	228 224	1 010 719	1 540	250 460	196 782
TR901 Trabzon	1 195 777	518 051	217 651	83 630	234 198	665	72 001	69 581
TR902 Ordu	998 342	374 757	151 530	55 069	321 679	96	72 378	22 832
TR903 Giresun	515 382	235 304	92 787	21 345	63 830	219	54 794	47 103
TR904 Rize	605 410	210 324	111 060	31 818	212 336		18 259	21 614
TR905 Artvin	320 968	96 164	38 054	25 047	117 653	114	17 144	26 792
TR906 Gümüşhane	178 640	57 698	23 414	11 315	61 022	447	15 884	8 860

14.3 İBBS'ye göre elektrik tüketimi, 2011 (devam)

Electricity consumption by SR, 2011 (continued)

Miktar - Quantity (MWh)

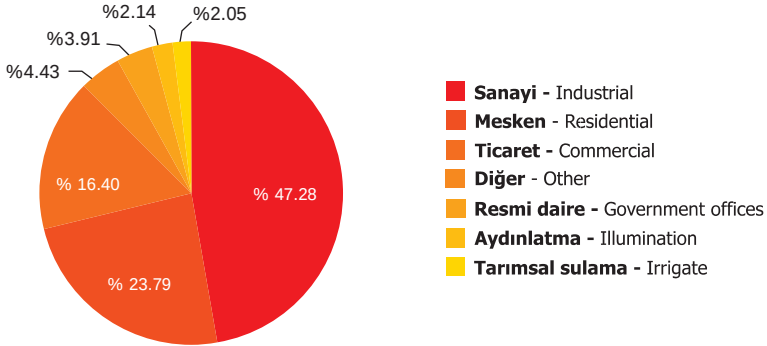
İBBS - SR	Toplam Total	Mesken Household	Ticaret Commercial	Resmi daire Government offices	Sanayi Industrial	Tarımsal sulama Irrigate	Aydınlatma Illumination	Diğer Other
TRA Kuzeydoğu Anadolu								
North East Anatolia	2 224 620	859 188	307 322	317 473	442 799	15 000	154 848	127 991
TRA1	1 391 572	497 078	162 041	198 896	353 686	14 813	95 869	69 188
TRA11 Erzurum	1 010 556	367 076	117 239	161 652	256 847	4 088	72 857	30 797
TRA12 Erzincan	305 322	94 169	34 814	29 841	84 403	10 665	16 510	34 919
TRA13 Bayburt	75 694	35 833	9 987	7 404	12 436	61	6 502	3 472
TRA2	833 047	362 110	145 281	118 576	89 113	186	58 979	58 802
TRA21 Ağrı	345 438	150 922	80 527	42 593	12 300	60	23 952	35 085
TRA22 Kars	273 471	107 268	29 120	34 960	63 019	122	21 024	17 958
TRA23 Iğdır	121 556	62 359	20 591	23 179	6 514	5	6 884	2 025
TRA24 Ardahan	92 581	41 562	15 043	17 845	7 279		7 118	3 734
TRB Ortadoğu Anadolu								
Central East Anatolia	4 298 166	1 188 129	483 022	545 838	1 346 712	141 408	343 997	249 060
TRB1	2 583 265	673 778	303 281	150 588	1 102 290	118 459	91 674	143 194
TRB11 Malatya	1 185 758	327 226	156 852	80 909	456 795	86 977	35 112	41 886
TRB12 Elazığ	1 153 641	235 092	112 064	23 526	621 301	31 007	43 091	87 560
TRB13 Bingöl	154 553	78 752	22 470	21 634	15 740	229	5 792	9 936
TRB14 Tunceli	89 311	32 709	11 895	24 519	8 454	246	7 678	3 811
TRB2	1 714 901	514 351	179 741	395 251	244 422	22 949	252 324	105 866
TRB21 Van	1 002 228	272 138	100 144	312 785	90 107	1 226	183 218	42 610
TRB22 Muş	325 283	103 633	28 667	24 565	115 843	713	23 611	28 251
TRB23 Bitlis	243 581	90 939	33 535	18 195	37 332	21 000	15 856	26 723
TRB24 Hakkari	143 810	47 640	17 394	39 706	1 140	10	29 638	8 281
TRC Güneydoğu Anadolu								
South East Anatolia	10 981 477	2 464 405	1 043 452	612 621	4 484 341	964 741	204 362	1 207 556
TRC1	5 549 017	1 044 273	472 084	156 078	3 219 244	200 575	90 121	366 642
TRC11 Gaziantep	4 488 982	779 484	381 217	107 531	2 781 462	76 867	58 833	303 588
TRC12 Adıyaman	918 542	211 156	75 752	33 382	409 807	112 727	25 808	49 911
TRC13 Kilis	141 492	53 633	15 115	15 165	27 975	10 981	5 480	13 144
TRC2	3 423 202	994 649	388 028	275 830	621 561	572 491	58 800	511 843
TRC21 Şanlıurfa	2 095 421	542 868	165 301	103 238	396 074	508 710	27 006	352 224
TRC22 Diyarbakır	1 327 781	451 781	222 727	172 592	225 487	63 781	31 794	159 619
TRC3	2 009 258	425 484	183 340	180 714	643 535	191 675	55 440	329 071
TRC31 Mardin	964 584	139 165	58 165	49 553	301 720	186 476	11 850	217 656
TRC32 Batman	471 819	151 118	64 278	17 027	169 417	2 835	33 411	33 733
TRC33 Şırnak	250 422	59 159	29 162	74 617	11 704	1 194	3 043	71 544
TRC34 Siirt	322 433	76 042	31 735	39 516	160 695	1 170	7 136	6 139

Kaynak: TEDAŞ, Türkiye Elektrik Dağıtım ve Tüketim İstatistikleri

Source: TEDC, Electricity Distribution and Consumption Statistics of Turkey

14.1 Elektrik tüketimi

Consumption of electricity
2011

Veri için tablo 14.3'e bakınız.
For data, see table 14.3.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page		
Açıklama	258	Explanation	
Ulaştırma	258	Transportation	
Grafik		Graph	
15.1 Seyir ve taşıma, 2008-2012	259	15.1 Circulation and transportation, 2008-2012	
15.2 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2008-2012	261	15.2 Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year, 2008-2012	
15.3 Karayolu trafik kazaları, 2008-2012	263	15.3 Road traffic accidents, 2008-2012	
Tablo		Table	
15.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2008-2012	259	15.1 Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2008-2012	
15.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar, 2008-2012	259	15.2 Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2008-2012	
15.3 Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları, 2008-2012	260	15.3 Motor vehicles by use, 2008-2012	
15.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2008-2012	261	15.4 Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2008-2012	
15.5 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2008-2012	261	15.5 Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year, 2008-2012	
15.6 Markalara göre otomobil sayısı, 2008-2012	262	15.6 Number of cars by trademark, 2008-2012	
15.7 Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı, 2008-2012	262	15.7 Number of road traffic accidents by formation of the accident, 2008-2012	
15.8 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı, 2008-2012	263	15.8 Number of persons killed in road traffic accidents by age groups, 2008-2012	
15.9 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı, 2008-2012	263	15.9 Number of persons injured in road traffic accidents by age groups, 2008-2012	
15.10 İBBS'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2012	264	15.10 Motor vehicles and traffic accidents in road by SR, 2012	
15.11 Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler, 2008-2012	265	15.11 Length of railways and train-kilometers, 2008-2012	
15.12 Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre, 2008-2012	265	15.12 Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways, 2008-2012	
15.13 Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma, 2008-2012	265	15.13 Tonne-kilometers and freight transport on railways, 2008-2012	
15.14 Demiryollarındaki kazalar, 2008-2012	265	15.14 Railway accidents, 2008-2012	
15.15 Havayolu istatistikleri, 2008-2012	266	15.15 Air transport statistics, 2008-2012	
15.16 Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları, 2008-2012	266	15.16 Aircraft involved in accidents and results of accidents, 2008-2012	
15.17 Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları, 2007-2011	267	15.17 Maritime accidents and results of them, 2007-2011	
15.18 Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı, 2008-2012	267	15.18 Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas, 2008-2012	
15.19 Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı, 2008-2012	267	15.19 Length of petroleum pipeline and volume of transported petroleum, 2008-2012	
Haberleşme	267	Communication	
Tablo		Table	
15.20 Haberleşme araçları abone sayıları, 2008-2012	267	15.20 Number of subscribers of communication devices, 2008-2012	

AÇIKLAMA

EXPLANATION

ULAŞTIRMA

Bu bölümdaki veriler; karayolları, motorlu kara taşıtları, trafik kazaları, demiryolları, havayolları ve haberleşme araçları verilerini kapsamaktadır. Verilerin bir bölümü Kurumumuz tarafından düzenlenmiş, bir bölümü de ilgili kuruluşlardan alınmıştır.

Kara Ulaşımı

Karayolları: Bu kısımdaki bilgilerden; otoyol, devlet ve il yolları uzunlukları ile bu yollar üzerindeki seyir ve taşımacılık Karayolları Genel Müdürlüğünden, köy yolları uzunluklarına ilişkin bilgiler ise Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünden alınmaktadır.

Motorlu kara taşıtları: Veriler Emniyet Genel Müdürlüğünden alınmaktadır. İl trafik tescil ve denetleme şube müdürlükleri ve ilçe trafik tescil ve denetleme büro amirlikleri tarafından, kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıtlarına ait bilgiler Emniyet Genel Müdürlüğünce uygulamaya konulan ve taşıt sahibi tarafından doldurulan "Araç Trafik Tescil Müracaat ve İşlem Formu"ndan yararlanılarak elde edilmektedir.

Trafik kazaları: Karayolu Trafik Kaza İstatistikleri 2918 sayılı Karayolları Kanunu gereğince hem adli hem de istatistiki amaçlı olarak hazırlanan ve her kaza için doldurulan Trafik Kazası Tespit Tutanağı ile derlenmektedir. Veriler Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı idari kayıtlarından derlenmektedir.

Demiryolları: Veriler Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğünden alınmaktadır. Bu bölümdaki verilerden; tren-kilometre bilgileri, her tren için düzenlenen hareket formlarından elde edilmektedir. Yolcu sayısı ve yolcu-kilometreler, satılan biletler esas alınarak hazırlanmaktadır. Ton, ton-kilometre ve taşınan eşyaya ait bilgiler, eşya taşımaları için kullanılan yük senetlerinden elde edilmektedir.

Hava ulaşımı: Bilgiler Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ve Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünden alınmaktadır.

Denizyolu kazaları: Denizyolu kazalarına ait veriler Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınmaktadır.

Boru hattı taşınması: Petrol ve doğalgaz taşınmasına ilişkin veriler Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. ile Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan alınmaktadır. Bilgiler bu kurumlar tarafından taşınan, doğalgaz ve petrol taşımacılığını kapsamaktadır.

HABERLEŞME

Haberleşme araçları: Haberleşme araçlarına ait istatistikler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu idari kayıtlarından alınmaktadır.

TRANSPORTATION

This section covers data on highways, motor vehicles, traffic accidents, railways, airways and communication devices. Some of the data are arranged by TurkStat and some are taken from the concerned organizations.

Land Transportation

Highways: Data on the length of motorways, state and provincial roads, and transport activities are taken from General Directorate of Highways and data on the length of rural roads is taken from General Directorate For Local Authorities.

Motor vehicles: Data is compiled from General Directorate of Public Security. Information obtained on motor vehicles entered in or deleted from the registers at Traffic Registration and Control Division or Offices in provinces and district are taken from "The Application and Action Form of Vehicles for Traffic Registration". This form, brought into force, is to be filled and submitted to traffic registration agencies by vehicle owners.

Traffic accidents: Road Traffic Accident Statistics are compiled with the "Traffic Accidents Report" which is filled out after all accidents for judicial and statistical purposes according to the Law 2918 of Highways. Data are taken from the administrative records of General Directorate of Security and the General Command of Gendarmerie.

Railways: Data is taken from General Directorate of State Railways. Data on train-kilometers are compiled from operating forms which are arranged for each train. Data on the number of passenger and passenger-kilometers are based on the number of tickets sold. Data on tonnes, tonne-kilometers, and freight carried are based on freight bills used in goods transport.

Air transportation: Data are taken from the General Directorate of State Airports Administration and Civil Aviation Authority.

Maritime accidents: Data on maritime accidents are compiled from Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications.

Pipeline transport: Data on pipeline and natural gas transport are taken from Petroleum Pipelines Corporation and Turkish Petroleum Corporation. The data cover transportation of natural gas and petroleum transported by the institutions mentioned.

COMMUNICATION

Communication devices: Statistics of communication tools are taken from the administrative records of Information and Communication Technologies Authority.

15.1 Otoyol, devlet, il ve köy yolları uzunluğu, 2008-2012

Length of motorways, state highways, provincial roads and village roads, 2008-2012

(km)

	2008	2009	2010	2011	2012
Otoyol - Motorways	1 922	2 036	2 080	2 119	2 127
Devlet yolu - State highways	31 311	31 271	31 395	31 372	31 375
İl yolu - Provincial roads	30 712	30 948	31 390	31 558	31 880
Köy yolu - Village roads	288 013	298 405	302 398	305 227	320 366

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways
General Directorate for Local Authorities

15.2 Otoyol, devlet ve il yolları üzerinde seyir ve taşımalar, 2008-2012

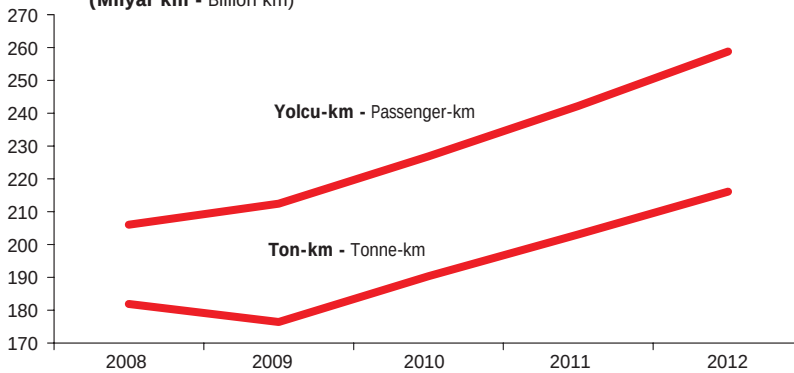
Circulation and transportation on motorways, state highways and provincial roads, 2008-2012

(Milyon - Million)

	2008	2009	2010	2011	2012
Taşıt-km - Vehicle-km	69 771	72 432	80 124	85 495	93 989
Otoyol - Motorways	13 131	13 908	14 949	15 707	16 379
Devlet yolu - State highways	50 255	51 932	58 159	62 276	64 661
İl yolu - Provincial roads	6 385	6 592	7 016	7 512	12 949
Ton-km - Tonne-km	181 935	176 455	190 365	203 072	216 123
Otoyol - Motorways	36 925	40 515	42 941	46 893	48 751
Devlet yolu - State highways	135 607	127 211	138 921	147 631	151 722
İl yolu - Provincial roads	9 403	8 729	8 503	8 548	15 650
Yolcu-km - Passenger-km	206 098	212 464	226 913	242 265	258 874
Otoyol - Motorways	44 394	47 481	50 378	54 635	56 923
Devlet yolu - State highways	144 378	147 253	158 072	167 851	172 226
İl yolu - Provincial roads	17 326	17 730	18 463	19 779	29 725

Kaynak: Karayolları Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Highways

15.1 Seyir ve taşıma - Circulation and transportation
(Milyar km - Billion km)

15.3 Kullanım amacına göre motorlu kara taşıtları, 2008-2012

Motor vehicles by use, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Yolcu taşıtları - Passenger vehicles					
Otomobil - Car	6 796 629	7 093 964	7 544 871	8 113 111	8 648 875
Özel - Private	6 621 513	6 926 546	7 382 192	7 952 533	8 491 165
Ticari - Commercial	127 349	119 314	115 170	113 246	110 871
Resmi - Official	47 767	48 104	47 509	47 332	46 839
Minibüs - Minibus	383 548	384 053	386 973	389 435	396 119
Özel - Private	218 519	219 078	220 886	218 985	219 861
Ticari - Commercial	152 831	153 291	154 748	159 355	165 000
Resmi - Official	12 198	11 684	11 339	11 095	11 258
Otobüs - Bus	199 934	201 033	208 510	219 906	235 949
Özel - Private	30 308	28 265	27 318	25 812	25 290
Ticari - Commercial	152 858	155 193	163 347	175 945	191 491
Resmi - Official	16 768	17 575	17 845	18 149	19 168
Yük taşıtları - Cargo vehicles					
Kamyonet - Small truck	2 066 007	2 204 951	2 399 038	2 611 104	2 794 606
Özel - Private	1 917 330	2 041 017	2 198 601	2 367 451	2 505 694
Ticari - Commercial	118 897	131 992	165 546	205 271	248 018
Resmi - Official	29 780	31 942	34 891	38 382	40 894
Kamyon - Truck	744 217	727 302	726 359	728 458	751 650
Özel - Private	208 780	191 453	176 191	155 754	145 226
Ticari - Commercial	492 534	493 815	508 386	530 970	564 344
Resmi - Official	42 903	42 034	41 782	41 734	42 080
Diğer yolcu ve yük taşıtları					
Other passenger and cargo vehicles					
Motosiklet - Motorcycle	2 181 383	2 303 261	2 389 488	2 527 190	2 657 722
Özel - Private	2 150 220	2 273 697	2 360 015	2 497 919	2 628 739
Ticari - Commercial	16 264	14 077	13 695	13 122	12 500
Resmi - Official	14 899	15 487	15 778	16 149	16 483
Özel amaçlı taşıtlar					
Special purpose vehicles					
Özel - Private	35 100	34 104	35 492	34 116	33 071
Ticari - Commercial	15 868	14 927	15 077	11 873	9 192
Resmi - Official	5 045	4 954	5 668	5 992	6 886
Resmi - Official	14 187	14 223	14 747	16 251	16 993

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

15.4 Kullanılan yakıt türüne göre motorlu kara taşıt sayısı, 2008-2012

Number of road motor vehicles by kind of fuel used, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel toplam - General total	13 765 395	14 316 700	15 095 603	16 089 528	17 033 413
Benzin - Gasoline	5 952 746	5 887 559	5 762 156	5 709 606	5 722 940
Dizel - Diesel	5 323 478	5 654 350	6 195 898	6 899 420	7 549 806
LPG - LPG	2 276 283	2 592 695	2 973 832	3 335 566	3 649 739
Bilinmiyor - Unknown	212 888	182 096	163 717	144 936	110 928

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

15.5 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı, 2008-2012

Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year, 2008-2012

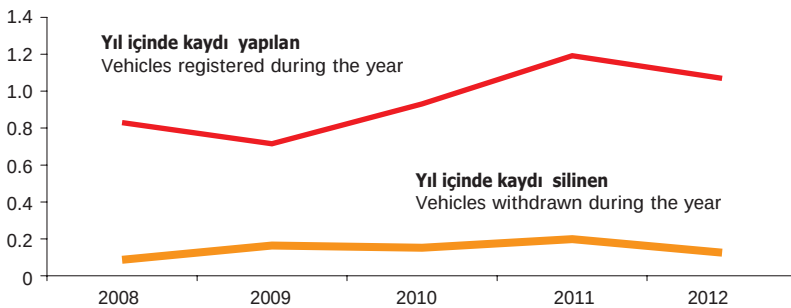
	2008	2009	2010	2011	2012
Yıl içinde kaydı yapılan - Vehicles registered during the year	829 680	715 090	930 603	1 192 726	1 069 292
Otomobil - Car	353 168	357 986	485 619	602 248	565 791
Minibüs - Minibus	16 318	9 526	10 628	13 542	13 915
Otobüs - Bus	16 111	9 322	12 708	19 302	20 673
Kamyonet - Small truck	186 368	163 355	219 167	250 962	197 643
Kamyon - Truck	29 923	14 787	26 347	43 272	38 616
Motosiklet - Motorcycle	192 534	141 663	135 608	199 083	179 226
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	1 781	1 449	2 277	1 682	1 305
Traktör - Tractor	33 477	17 002	38 249	62 635	52 123
Yıl içinde kaydı silinen - Vehicles withdrawn during the year	87 230	163 785	151 700	198 801	125 407
Otomobil - Car	28 695	60 651	34 712	34 008	30 027
Minibüs - Minibus	5 371	9 021	7 708	11 080	7 231
Otobüs - Bus	5 305	8 223	5 231	7 906	4 630
Kamyonet - Small truck	10 820	24 411	25 080	38 896	14 141
Kamyon - Truck	14 908	31 702	27 290	41 173	15 424
Motosiklet - Motorcycle	14 643	19 785	49 381	61 381	48 694
Özel amaçlı taşıtlar - Special purpose vehicles	5 254	2 445	889	3 058	2 350
Traktör - Tractor	2 234	7 547	1 409	1 299	2 910

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

15.2 Yıl içinde kaydı yapılan ve kaydı silinen motorlu kara taşıt sayısı

Number of road motor vehicles registered and withdrawn in the year

15.6 Markalara göre otomobil sayısı, 2008-2012

Number of cars by trademark, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	6 796 629	7 093 964	7 544 871	8 113 111	8 648 875
Alfa Romeo	11 083	11 322	11 886	12 815	13 802
Anadol	10 034	9 650	9 344	8 827	8 560
Audi	48 249	54 757	64 780	77 051	91 620
BMW	92 005	98 069	108 656	124 920	141 087
Chevrolet	44 744	54 443	70 505	93 294	113 391
Citroen	61 995	68 519	79 385	93 725	108 752
Dacia	30 865	36 393	48 281	65 989	92 416
Daihatsu	12 046	12 843	13 192	13 360	13 341
Dodge	2 358	2 604	2 653	2 600	2 547
Fiat	529 666	555 312	594 437	651 837	698 299
Ford	411 255	439 694	486 724	545 222	591 092
Honda	171 722	187 579	202 708	217 701	232 585
Hyundai	278 845	330 581	382 696	427 632	469 459
Isuzu	1 377	1 300	1 076	931	801
Kia	52 975	57 893	66 574	76 032	87 613
Lada	95 667	95 466	95 203	94 829	94 559
Landrover	24 425	26 097	28 265	30 291	32 620
Mazda	43 515	45 657	47 744	49 342	49 835
Mercedes	151 338	159 685	170 085	182 303	194 676
Mitsubishi	26 782	28 070	29 781	32 700	33 943
Murat (Tofaş)	1 241 487	1 222 985	1 213 976	1 205 804	1 198 066
Nissan	59 449	64 606	74 545	92 291	110 601
Opel	464 722	485 159	520 249	570 545	619 573
Peugeot	181 492	194 166	211 443	227 433	240 566
Renault	1 792 933	1 831 504	1 896 922	1 984 801	2 052 457
Rover	8 245	8 080	7 960	7 882	7 787
Seat	45 590	48 154	52 972	58 954	64 657
Skoda	93 466	96 244	101 825	109 056	118 545
Suzuki	32 376	33 931	35 476	36 705	38 326
Toyota	325 013	348 607	383 016	420 720	452 291
Volkswagen	322 228	348 729	387 439	441 221	507 921
Volvo	24 279	26 735	29 755	34 488	39 548
Diğer - Other	104 403	109 130	115 318	121 810	127 539

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

15.7 Oluş şekline göre karayolu trafik kaza sayısı, 2008-2012

Number of road traffic accidents by formation of the accident, 2008-2012

[Ölümlü, yaralanmalı kaza - Accident involving death and personal injury]

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	84 431	91 729	97 412	110 803	130 360
Çarpışma, trene çarpma, duran araca veya sabit cisme çarpma					
Hitting, with train, a standing vehicle or an immovable object	50 979	55 821	60 015	69 782	80 386
Yayaya çarpma - Hitting pedestrian	15 977	16 678	16 972	17 917	24 192
Devrilme - Overturn	6 381	7 015	7 361	7 858	9 421
Hayvana çarpma - Hitting animal	255	317	328	399	495
Araçtan düşme - Falling from vehicle	374	381	474	496	788
Yoldan çıkma - Running off road	10 465	11 517	12 262	14 351	15 078

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of Public Security

Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki trafik kaza sayılarını kapsamaz.

Note. Data does not cover the number of road traffic accidents occurred in the responsibility area of Gendarmerie

15.8 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında ölü sayısı, 2008-2012

Number of persons killed in road traffic accidents by age groups, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	2 948	2 993	2 738	2 582	2 555
0-9	151	167	131	114	120
10-14	80	84	77	69	59
15-17	65	78	59	85	64
18-20	121	169	142	129	125
21-24	179	181	165	170	162
25-64	1 949	1 939	1 848	1 674	1 669
65+	311	318	256	274	292
Bilinmeyen - Unknown	92	57	60	67	64

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki ölü sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security

Note. Data does not cover the number of killed persons in the responsibility area of Gendarmerie.

15.9 Yaş gruplarına göre karayolu trafik kazalarında yaralı sayısı, 2008-2012

Number of persons injured in road traffic accidents by age groups, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	145 163	161 719	171 475	194 149	221 108
0-9	9 486	11 160	11 371	12 537	15 465
10-14	6 689	7 173	7 873	8 797	10 647
15-17	6 930	7 965	8 846	10 511	12 328
18-20	11 138	12 535	13 468	15 769	18 124
21-24	15 416	17 068	18 017	21 443	23 880
25-64	86 686	96 273	101 214	113 732	126 517
65+	7 176	8 047	8 775	9 273	10 982
Bilinmeyen - Unknown	1 642	1 498	1 911	2 087	3 165

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü

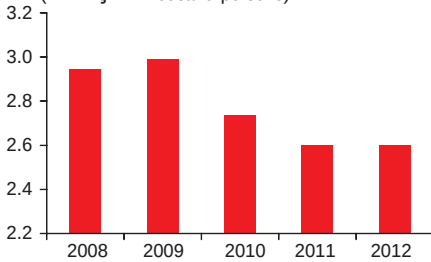
Not. Jandarma sorumluluk bölgesindeki yaralı sayılarını kapsamaz.

Source: General Directorate of Public Security

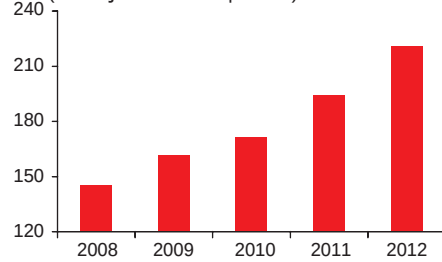
Note. Data does not cover the number of injured persons in the responsibility area of Gendarmerie.

15.3 Karayolu trafik kazaları - Road traffic accidents**Ölü sayısı - Number of persons killed**

(Bin kişi - Thousand persons)

Yaralı sayısı - Number of persons injured

(Bin kişi - Thousand persons)

15.10 İBBS'ye göre motorlu kara taşıtları ve trafik kazaları, 2012

Motor vehicles and traffic accidents in road by SR, 2012

İBBS - Düzey.2	Motorlu kara taşıtları sayısı	Toplam kaza	Ölümlü, yaralanmalı kaza	Ölü sayısı	Yaralı sayısı
			Accident involving death and personal injury	Number of persons killed	Number of persons injured
SR-Level 2	Motor vehicles	Total accident			
TR - Türkiye - Turkey	17 033 413	1 296 634	153 552	3 750	268 079
TR10 İstanbul	3 065 465	367 777	15 082	247	22 772
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	405 149	19 498	3 265	118	5 940
TR22 Balıkesir, Çanakkale	528 277	21 063	4 456	111	7 584
TR31 İzmir	1 062 946	99 356	9 358	158	13 792
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	995 784	46 270	9 175	190	15 138
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	899 635	36 740	7 769	242	14 171
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	866 945	75 062	7 724	147	12 630
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	679 293	64 167	7 948	190	14 313
TR51 Ankara	1 436 349	147 662	11 772	205	19 466
TR52 Konya, Karaman	630 067	35 185	7 055	183	12 109
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 037 398	55 204	9 272	227	14 935
TR62 Adana, Mersin	969 319	56 013	9 348	169	15 259
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	658 735	27 210	6 378	107	11 216
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	353 306	17 846	4 138	115	8 364
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	477 518	36 830	6 366	131	12 112
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	210 147	12 868	1 781	54	3 626
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	182 137	8 417	1 891	97	4 084
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	615 062	36 210	6 505	223	12 490
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	385 302	31 140	4 837	178	9 478
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	148 886	13 216	2 229	71	4 711
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	99 993	5 703	1 406	71	2 973
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	227 477	17 768	3 019	106	5 699
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	123 675	10 568	1 943	93	4 374
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	487 775	24 115	4 604	98	8 244
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	339 523	19 932	4 038	136	8 305
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	147 250	10 814	2 193	83	4 294

Kaynak: Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı**Not. Jandarma ve trafik polisi sorumluluk bölgesindeki kazaları kapsar.**

Source: General Directorate of Public Security, General Command of Gendarmerie

Note. Road traffic accidents in responsibility area of traffic police and gendarmerie are included.

15.11 Demiryolu uzunluğu ve tren-kilometreler, 2008-2012

Length of railways and train-kilometers, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Ana Hat uzunluğu - Length of railway (km) ⁽¹⁾	8 699	9 080	9 594	9 642	9 642
Elektrikli - Electrified lines	1 928	2 313	2 791	2 789	2 840
Elektriksiz - Lines not electrified	6 771	6 767	6 803	6 853	6 802
Yüksek Hızlı Tren - High Speed Train ⁽²⁾	-	394	872	872	872
Tren-kilometreler (Bin) - Train-kilometers (Thousand)	42 471	41 579	38 759	40 036	35 089
Yolcu tren-kilometre - Passenger train-kilometers	23 339	23 698	21 274	22 209	17 319
Karma tren-kilometre - Mixed train-kilometers	677	584	583	574	526
Yük tren-kilometre - Freight train-kilometers	18 455	17 297	16 902	17 253	17 244

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

(1) Manevra ve istasyon hatlarını kapsamaz.

(1) Lines of shunting and stations are not covered.

(2) Yüksek Hızlı Tren verileri ana hat verilerine dahildir.

(2) High Speed Train figures are included in main line data

15.12 Demiryollarında koltuk-kilometre, yolcu sayısı ve yolcu-kilometre, 2008-2012

Seat-kilometers, number of passengers carried and passenger-kilometers in railways, 2008-2012

(Bin - Thousand)

	2008	2009	2010	2011	2012
Koltuk-kilometre - Seat-kilometers	8 303 000	8 537 000	7 515 000	8 317 000	6 551 000
Yolcu sayısı - Number of passenger	79 187	80 092	84 173	85 752	70 284
Yolcu-kilometre - Passenger-kilometers	5 097 000	5 374 000	5 491 000	5 882 000	4 598 000

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

15.13 Demiryollarında ton-kilometre ve yük taşıma, 2008-2012

Tonne-kilometers and freight transport on railways, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Ton-kilometre (Bin) - Tonne-kilometers (Thousand)	10 739 000	10 326 000	11 462 000	11 677 000	11 670 000
Yurtiçi - Domestic	9 185 000	9 308 000	10 282 000	10 311 000	10 473 000
Uluslararası - International	1 367 000	855 000	1 018 000	992 000	750 000
Bagaj - Baggage freight	1 000	-	-	-	-
İdari - Administrative freight ⁽¹⁾	186 000	163 000	162 000	374 000	447 000
Ton (Bin) - Tonne (Thousand)	23 491	21 813	24 355	25 421	25 666
Yurtiçi - Domestic	19 655	18 911	21 124	22 198	22 764
Uluslararası - International	3 215	2 359	2 692	2 555	2 123
Bagaj - Baggage freight	1	-	-	-	-
İdari - Administrative freight ⁽¹⁾	620	543	539	668	779
Liman ve iskelede taşıma, ton (Bin)					
Traffic at ports and piers, tonne (Thousand)	30 406	25 631	20 090	15 321	12 934
Yükleme - Loading	14 386	13 518	10 842	7 924	7 182
Boşaltma - Unloading	16 020	12 113	9 248	7 397	5 752

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

(1) Devlet Demiryolları kendi hizmet içi taşıması.

(1) Service transportation of State Railways.

15.14 Demiryollarındaki kazalar, 2008-2012

Railway accidents, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kaza - Accident	386	299	194	177	147
Ölü - Persons killed	111	89	69	71	55
Yaralı - Persons injured	247	303	142	112	101

Kaynak: Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Source: General Directorate of State Railways

15.15 Hava yolu istatistikleri, 2008-2012

Air transport statistics, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Uçak sayısı - Number of airplanes	270	297	332	349	370
Koltuk kapasitesi - Seat capacity	43 524	47 972	57 899	61 695	65 208
İç hat yük trafiği (Ton) ⁽¹⁾					
Domestic lines freight traffic (Tonne)	424 555	484 833	554 710	617 835	633 076
Dış hat yük trafiği (Ton) ⁽¹⁾					
International lines freight traffic (Tonne)	1 219 459	1 241 512	1 466 366	1 631 639	1 616 057
İç hat uçak trafiği (Adet)					
Domestic lines aircraft traffic (Unit)	385 764	419 422	497 862	579 488	600 818
Dış hat uçak trafiği (Adet)					
International lines aircraft traffic (Unit)	356 001	369 047	421 549	462 881	492 229
İç hat yolcu trafiği					
Domestic lines passenger traffic	35 832 776	41 226 959	50 575 426	58 258 324	64 721 316
Dış hat yolcu trafiği					
International lines passenger traffic	43 605 513	44 281 549	52 224 966	59 362 145	65 630 304

Kaynak: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü
(1) Bagaj, kargo ve postayı kapsar.

Source: Directorate General of Civil Aviation
General Directorate of State Airports Authority
(1) Includes baggage, cargo and post.

15.16 Kazaya karışan uçak sayısı ve kaza sonuçları, 2008-2012

Aircraft involved in accidents and results of accidents, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Kaza sayısı - Number of accidents	2	6	5	10	9
Ölü sayısı - Number of persons killed	3	7	3	5	12
Yaralı sayısı - Number of persons injured	1	17	-	6	3
Hasara uğrayan uçak - Damaged aircraft	2	6	3	8	7

Kaynak: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü
Not. Tarımsal mücadele uçaklarını da kapsar.

Source: Directorate General of Civil Aviation
Note. Also covers the aircraft which are used for agricultural purposes.

15.17 Denizyollarında meydana gelen kazalar ve sonuçları, 2007-2011

Maritime accidents and results of them, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Kaza sayısı - Number of accidents ⁽¹⁾	117	206	147	194	132
Ölü sayısı - Number of persons killed	18	10	18	22	11
Türk - Turkish	10	7	11	22	9
Yabancı - Foreign	8	3	7	-	2
Yaralı sayısı - Number of persons injured	3	8	4	49	28
Türk - Turkish	-	8	1	48	27
Yabancı - Foreign	3	-	3	1	1

Kaynak: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı

Source: Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications

(1) Deniz kaza ve olayı sayıdır.

(1) Number of maritime accidents and incidents.

15.18 Doğalgaz boru hattı uzunluğu ve taşınan doğalgaz miktarı, 2008-2012

Length of natural gas pipeline and volume of transported natural gas, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Doğalgaz boru hattı uzunluğu					
Length of natural gas pipelines (km)	11 483	11 685	11 906	12 528	12 603
Taşınan doğalgaz miktarı (Milyon Sm³)					
Transport volume of natural gas (Million Scm)	37 642	37 468	39 620	45 366	47 419

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve
Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklığıSource: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish
Petroleum Corporation.**15.19 Petrol boru hattı uzunluğu ve taşınan petrol miktarı, 2008-2012**

Length of petroleum pipeline and volume of transported petroleum, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Ham petrol - Crude oil					
Varil (Bin adet) - Cask (Thousand unit)	179 333	217 548	195 864	215 543	187 789
Ton (Bin) - Tonne (Thousand)	24 540	29 740	27 155	29 778	26 007
Petrol boru hattı uzunluğu - Length of pipelines (km)	3 065	3 065	3 038	3 038	3 038
Taşınan petrol miktarı (Ton-km) (Bin)					
Transport volume of petroleum (Tonne-km) (Thousand)	36 402 137	45 111 153	39 636 438	44 689 852	37 268 707

Kaynak: Boru Hatları ile Petrol Taşıma Anonim Şirketi ve
Türkiye Petrolleri Anonim OrtaklığıSource: General Directorate of Petroleum Pipelines and Turkish
Petroleum Corporation.**15.20 Haberleşme araçları abone sayıları, 2008-2012**

Number of subscribers of communication devices, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Sabit telefon					
Fixed Telephone	17 502 205	16 534 356	16 201 466	15 210 846	13 859 672
Cep telefonu					
Mobile phone	65 824 110	62 779 554	61 769 635	65 321 745	67 680 547
İnternet ⁽¹⁾					
Internet	5 804 923	6 782 657	8 672 376	14 117 815	20 090 614

Kaynak: Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu

Source: Information and Communication Technologies Authority

(1) Dial-up dahil olmak üzere bütün abonelikleri kapsamaktadır.

(1) Include all subscriptions covering Dial-up subscriptions.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	270	Explanation
Grafik		Graph
16.1 Dış ticaret göstergeleri, 2008-2012	273	16.1 Main indicators of foreign trade, 2008-2012
16.2 AB Ülkeleri ile ihracat ve ithalat, 2008-2012	281	16.2 Exports and imports by EU Countries, 2008-2012
Tablo		Table
16.1 Dış ticaret göstergeleri, 2008-2012	273	16.1 Main indicators of foreign trade, 2008-2012
16.2 Ekonomik faaliyete göre dış ticaret, 2008-2012	273	16.2 Foreign trade by economic activity, 2008-2012
16.3 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticareti, 2008-2012	274	16.3 Foreign trade by standard international trade classification, 2008-2012
16.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2008-2012	274	16.4 Foreign trade by classification of broad economic categories, 2008-2012
16.5 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat, 2008-2012	275	16.5 Exports by sections (harmonized system), 2008-2012
16.6 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat, 2008-2012	276	16.6 Imports by sections (harmonized system), 2008-2012
16.7 Dış ticaret endeksleri, 2008-2012	277	16.7 Foreign trade indices, 2008-2012
16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2010-2012	278	16.8 Exports and imports by SR, 2010-2012
16.9 Ülke gruplarına göre ihracat, 2008-2012	281	16.9 Exports by country groups, 2008-2012
16.10 Ülke gruplarına göre ithalat, 2008-2012	282	16.10 Imports by country groups, 2008-2012
16.11 En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2012	282	16.11 First 10 countries by exports and imports, 2012

AÇIKLAMA

EXPLANATION

DIŞ TİCARET

Amaç ve Kapsam

Dış ticaret istatistikleri başta ödemeler dengesi olmak üzere çok yaygın kullanımı olan istatistiklerden birisidir. Ulusal ve uluslararası kuruluşlar tarafından yoğun şekilde kullanılmaktadır.

Dış ticaret istatistikleri mal ithalat ve ihracatını kapsamaktadır.

Türkiye dış ticaret istatistiklerini özel ticaret sistemine göre oluşturmaktadır. Dış ticaret istatistikleri diğer ülkelerden Türkiye gümrük bölgesine giren ve çıkan malları kapsamaktadır.

Bu mallar;

- Normal ihracat ve ithalat gümrük rejimleri,
- Dahilde ve hariçte işleme rejimleri ile yapılan işlemlerdir.

Dış ticaret istatistikleri açısından Türkiye'deki serbest bölgeler ve gümrüksüz satış mağazaları gümrük sınırı dışı kabul edilmekte, bu bölgelerden 3. ülkelerle yapılan ticaret, istatistiklere dahil edilmemektedir.

Ayrıca; aşağıdaki işlemler de dış ticaret bilgileri içerisinde yer almamaktadır:

- Bavul ticareti (Yolcu beraber eşya),
- Transit ticaret,
- Mal sayılmayan, ancak beyanname düzenlenen işlemler (Nakit para, kıymetli evrak, pullar vb.),
- Geçici ihracat ve ithalat,
- Para tabanlı altın,

Bilgilerin Kaynağı

Dış ticaret verilerinin kaynağını, Gümrük Kanunu'na göre ihracatçı ve ithalatçıları tarafından düzenlenen gümrük beyannameleri oluşturmaktadır.

Ham petrol, elektrik ve doğal gaz gibi bazı maddelerin ithal ve ihracat bilgileri doğrudan ithalatçı ve ihracatçı kuruluşlardan derlenmektedir.

Dış Ticaret İstatistiklerinde Kullanılan Sınıflamalar

1. Ülke sınıflamaları

İthal edilen mallar malın üretildiği ülkelere (menşei ülke), ihracat edilen mallar ise malın tüketildiği veya bilinmiyorsa gönderildiği bilinen son ülkeye (mahreç ülkeye) göre sınıflandırılmaktadır.

2.1 Gümrük İşbirliği Konseyinin Uyumlaştırılmış Mal Tanım Kod Sistemi (HS)

Ülkemizin de taraf olduğu Gümrük İşbirliği Konseyi tarafından hazırlanan ve akit ülkelerin ithalat ve ihracat işlemlerinde kullandıkları bir eşya sınıflamasıdır.

2.2 Uluslararası Standart Ticaret Sınıflaması (SITC, Rev.3)

Dış ticaret istatistiklerinde kullanılmak üzere Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan (SITC) bir eşya sınıflamasıdır. Genellikle uluslararası kuruluşlar dış ticaret istatistiklerini bu sınıflamaya göre yayımlamaktadır. 1, 2, 3, 4 ve 5 dijitten oluşan bir sistemdir. Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde de kullanılmaktadır.

FOREIGN TRADE

Purpose and Coverage

Foreign trade statistics are used widely in the balance of payments. They are also used broadly by national and international organizations.

Foreign trade statistics include imports and exports of merchandise.

Turkey applies the Special System rules for foreign trade statistics. Foreign trade statistics include goods which enter/leave the statistical territory from/to other countries and are placed.

These goods are;

- Under the customs normal export and import procedures,
- Under customs inward and outward processing procedures.

In terms of foreign trade statistics, duty-free zones and duty-free shops in Turkey are considered as beyond the customs frontier. Foreign trade with 3rd countries from these areas are excluded from statistics.

Furthermore, the transactions below are excluded from the foreign trade statistics:

- Shuttle trade,
- Transit trade,
- Some transactions with declaration but not goods (Cash, valuable paper, stamps etc.),
- Temporary imports and exports,
- Monetary gold,

Data Sources

Foreign trade data sources are the customs declarations presented to the customs administrations by the importers and exporters in accordance with the custom law.

Import data on some goods such as crude petroleum, electricity, natural gas are obtained directly from import and export institutions.

Classification Used in Foreign Trade Statistics

1. Classification by countries

Imports are classified according to the country of origin, the country in which the goods are produced. Exports are classified according to destination, that is, the country where the goods are consumed. If that is unknown, the last known country of destination is used.

2.1 Customs Co-operation Council, The Harmonized Commodity Description and Coding System (HS)

The harmonized system is a commodity classification prepared by the Customs Cooperation Council.

2.2 Standart International Trade Classification (SITC, Rev.3)

SITC is a commodity classification system prepared by the United Nations to be used in foreign trade statistics. Usually, international institutions publish foreign trade statistics according to this classification. This system has been made up 1, 2, 3, 4 and 5 digits. It is also used in Turkey's foreign trade statistics.

2.3 Tüm Ekonomik Faaliyetlerin Uluslararası Standart Sanayi Sınıflaması (ISIC, Rev.3)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisi'nin gerçekleştirdiği ISIC faaliyet sınıflaması, istatistiğin geniş çaplı analizinde ve uluslararası karşılaştırmalarda merkezi bir konuma gelmiştir. ISIC'in son revizyonu ISIC Rev.3 daha önceki uyarlamalardan farklı ise de, yapısı önemli bir değişikliğe uğramamıştır. Ayrıntı düzeyi ISIC Rev.2'den çok farklıdır. Bu ayrıntı sınıflama içerisinde hemen hemen her yerde özellikle de hizmet faaliyetleri ile ilgili bölümlerde bulunmaktadır.

2.4 Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (BEC)

Birleşmiş Milletler İstatistik Ofisinde hazırlanan bir sınıflamadır. mallar, yatırım, tüketim, ara malları ve diğerleri olarak dört ana grupta toplanmaktadır. SITC aracılığı ile Harmonize Sisteme geçiş imkanı vermektedir.

Türkiye'nin dış ticaret istatistiklerinde 1989 yılından sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İhracat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelere mal satmasıdır.

İthalat: Bir ülkede yerleşik kişi ve kurumların diğer ülkelerden mal satın almasıdır.

Dış ticaret hacmi: Bir ülkenin belli bir dönemde (genellikle bir yılda) gerçekleştirdiği ihracat ve ithalatın toplamıdır.

Dış ticaret dengesi: Belli bir dönemde gerçekleştirilen ihracat ile ithalat arasındaki farktır (ihracat - ithalat). İhracatın ithalattan fazla olması dış ticaret fazlası, ithalatın ihracattan fazla olması ise dış ticaret açığını ifade eder.

Ülke: Dış ticaret istatistikleri açısından ülke; ihracat için malın tüketileceği, bilinmiyorsa gideceği bilinen son ülke, ithalat için ise malın menşei ülkesidir.

Miktar: İhraç ve ithal edilen malın ambalajı hariç net miktarıdır. Genellikle istatistiklerde malların net ağırlığı, malın cinsine göre bazı malların ikinci bir ölçü birimi ile miktarı (adet, litre, metreküp vb.) kullanılır.

Değer: Dış ticaret istatistiklerinde değer Türk Lirası, ABD Doları ve Avro cinsinden mevcuttur. İthalatta mal bedeli CIF (mal bedeli+navlun+sigorta), ihracatta ise FOB (mal bedeli+ihracatçı ülke sınırına kadar olan masraflar) olarak alınmaktadır.

Dış ticaret hadleri: İhracat fiyat endeksinin ithalat fiyat endeksinin bölümünün 100 ile çarpımından elde edilir. Elde edilen değer 100'den büyük çıkması, ihracatçı ülke açısından, ihracat fiyatlarındaki değişimin ithalat fiyatlarındaki değişime göre daha yüksek (avantaj), diğer durumda daha küçük olduğunu (dezavantaj) ifade eder.

Taşıma sistemleri: Dış ticarete konu olan malların ülke sınırını geçişte hangi taşıma sistemi ile taşındığını göstermektedir. Ana taşıma sistemleri denizyolu, karayolu, havayolu ve demiryolu olarak sayılabilir.

2.3 International Standart Industrial Classification of All Economic Activities (ISIC, Rev.3)

ISIC activity classification prepared by United Nations Statistical Office has been centralised in extensive statistical analysis and international comparisons. Although ISIC, Rev. 3, the last revision of ISIC, is different from former revisions, its structure did not change significantly. Level of detail is very different from ISIC, Rev.2. The increase in level of detail has been observed in almost everywhere, especially in the parts related with service activities.

2.4 Classification by Broad Economic Categories (BEC)

The classification has been prepared by United Nations Statistical Office. goods are classified in 4 major groups as investment, consumption, intermediate goods and others. By means of SITC, transition to the Harmonized System is possible.

The classification has been using in Turkey's foreign trade statistics after 1989.

Definitions and Concepts

Export: Selling goods by the settled persons and organisations in a country, to the other countries.

Import: Buying goods by the settled persons and organisations in a country, from other countries.

Volume of foreign trade: Total of export and import of a country in a specific period of time (usually one year).

Balance of foreign trade: The difference between export and import in a specific period of time (export - import). If the export is more than import there is a surplus, in contrast, if the import is more than export there is a deficit.

Country: For export, if known, the goods to be consumed in, otherwise, the last destination. For import, the country of origin.

Quantity: Net mass of the good. Beside net mass, according to the type of the good supplementary unit is used (number, liter, cubic meter, etc).

Value: Foreign trade statistics show imports at CIF (Cost+Insurance+Freight) and exports at FOB (Free on Board), both expressed in Turkish Liras, US Dollars and Euro.

Terms of foreign trade: The ratio of export price index to import price index multiplied by 100. For the exporter country, if the result is bigger than 100, means that the change in export prices bigger than that of import prices (advantage), otherwise, is less (disadvantage).

Transport systems: It shows that how the commodities are transported by. The main transport systems are maritime line, highway, air line and railway.

Döviz: Dış ticaret işlemlerinde mal bedelinin ödenmesinde kullanılan ülke paraları cinsini göstermektedir. Türkiye'nin dış ticaretinde en fazla kullanılan döviz cinsleri Avro ve ABD Dolarıdır.

(İBBS) İllere göre dış ticaret: Firma vergi kimlik numaralarının bağlı olduğu illere göre oluşturulmuştur.

Dış Ticaret Endeksleri

2003 temel yıllık dış ticaret endeksleri, ISIC Revize 3 sınıflamasına göre hesaplanarak aylık olarak yayımlanmaktadır. Endeksler, ISIC Revize 3 sınıflamasının yanı sıra BEC, SITC Revize 3 ve CPA'a göre de hesaplanmaktadır. 2003 temel yıllık dış ticaret birim değer endeksleri Fisher, Miktar endeksleri değer endekslerinin Fisher birim değer endeksine oranından elde edilmiştir.

Foreign exchange: It shows that the kind of money used for payments in the foreign trade transactions. The most used foreign exchanges are Euro and US Dollar.

(SR) Foreign trade by provinces: According to the tax numbers of the firms located in province.

Foreign Trade Indices

Foreign trade indices based on 2003 are published monthly by ISIC Revised 3. Apart from ISIC Revised 3, indices are calculated by BEC, SITC Revised 3 and CPA. Foreign trade unit value indices based on 2003 are calculated by Fisher formula, quantity indices are the ratio of value indices to Fischer unit value indices.

16.1 Dış ticaret göstergeleri, 2008-2012

Main indicators of foreign trade, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012*
İhracat (Milyon \$) - Exports (Million \$)	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Değişim - Change (%)	23.1	-22.6	11.5	18.5	13.0
İthalat (Milyon \$) - Imports (Million \$)	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Değişim - Change (%)	18.8	-30.2	31.7	29.8	-1.8
Dış ticaret dengesi (Milyon \$)					
Foreign trade balance (Million \$)	-69 936	-38 786	-71 661	-105 935	-84 076
Dış ticaret hacmi (Milyon \$)					
Foreign trade volume (Million \$)	333 991	243 071	299 428	375 749	389 014
İhracat / İthalat karşılama oranı					
Proportion imports covered by exports (%)	65.4	72.5	61.4	56.0	64.5

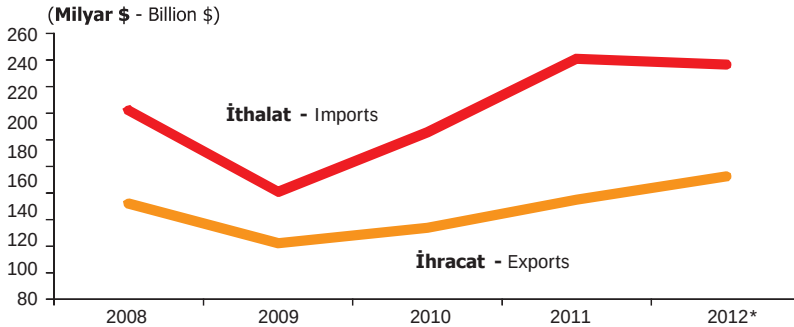
16.2 Ekonomik faaliyete göre dış ticaret, 2008-2012

Foreign trade by economic activity, 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

ISIC, Rev.3	2008	2009	2010	2011	2012*
İhracat - Exports	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Tarım ve ormanlık - Agriculture and forestry	3 937	4 347	4 935	5 167	5 189
Balıkçılık - Fishing	240	189	156	186	190
Madencilik ve taşocaklığı - Mining and quarrying	2 155	1 683	2 687	2 805	3 161
İmalat - Manufacturing	125 188	95 449	105 467	125 963	143 201
Diğerleri - Others	507	474	639	786	728
İthalat - Imports	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Tarım ve ormanlık - Agriculture and forestry	6 392	4 594	6 457	8 895	7 447
Balıkçılık - Fishing	41	31	33	49	56
Madencilik ve taşocaklığı - Mining and quarrying	35 650	20 625	25 933	37 331	42 247
İmalat - Manufacturing	150 252	111 031	145 367	183 930	176 235
Diğerleri - Others	9 628	4 648	7 755	10 636	10 560

16.1 Dış ticaret göstergeleri - Main indicators of foreign trade

16.3 Uluslararası standart ticaret sınıflamasına göre dış ticaret, 2008-2012

Foreign trade by standard international trade classification, 2008 -2012

(Milyon \$ - Million \$)

Maddeler - Commodities SITC, Rev.3	2008	2009	2010	2011	2012*
İhracat - Exports	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	9 155	9 126	10 499	12 286	12 686
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	891	933	898	901	1 098
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler					
Inedible crude materials, except fuels	3 321	2 557	3 870	4 358	4 492
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler					
Mineral fuels, lubricants and related materials	7 532	3 921	4 469	6 539	7 708
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar					
Animal and vegetable oils, fats and waxes	570	427	346	862	1 061
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri					
Chemicals and related products, n.e.s.	6 122	5 293	6 806	8 047	8 914
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar					
Manufactured goods classified chiefly by material	40 595	28 600	33 181	40 328	41 265
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	39 147	28 789	31 811	37 442	37 433
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	20 795	17 581	19 763	22 464	24 320
SITC'de hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamül					
Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	3 899	4 915	2 239	1 681	13 493
İthalat - Imports	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Canlı hayvanlar ve gıda maddeleri - Food and live animals	5 024	3 591	4 505	6 888	6 340
İçkiler ve tütün - Beverages and tobacco	456	479	450	551	639
Akaryakıt hariç, yenilmeyen hammaddeler					
Inedible crude materials, except fuels	16 199	9 936	15 395	20 052	18 630
Madeni yakıtlar, yağlar vb. ilgili maddeler					
Mineral fuels, lubricants and related materials	48 281	29 905	38 497	54 117	60 116
Hayvansal ve bitkisel sıvı yağlar, katı yağlar ve mumlar					
Animal and vegetable oils, fats and waxes	1 702	1 122	1 047	1 672	1 943
Başka yerde belirtilmeyen kimya sanayi ürünleri					
Chemicals and related products, n.e.s.	25 542	20 266	25 446	31 191	29 686
Başlıca sınıflara ayrılarak işlenmiş mallar					
Manufactured goods classified chiefly by material	36 295	23 187	31 802	38 429	36 040
Makine ve ulaştırma araçları - Machinery and transport equipment	51 595	41 055	53 876	67 077	61 606
Çeşitli mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	11 486	9 325	11 638	14 138	13 153
SITC'de hiç bir yerde sınıflandırılmamış eşya ve mamül					
Commodities and transactions not classified elsewhere in the SITC	5 383	2 062	2 888	6 726	8 392

16.4 Geniş ekonomik grupların sınıflamasına göre dış ticaret, 2008-2012

Foreign trade by classification of broad economic categories, 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

Ana mal grupları - Major commodity groups BEC	2008	2009	2010	2011	2012*
İhracat - Exports	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Sermaye malları - Capital goods	16 725	11 117	11 771	14 192	13 734
Ara malları - Intermediate goods	67 734	49 734	56 381	67 942	82 659
Tüketim malları - Consumption goods	47 077	40 733	45 321	52 219	55 560
Diğerleri - Others	491	559	411	555	516
İthalat - Imports	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Sermaye malları - Capital goods	28 021	21 463	28 818	37 271	33 925
Ara malları - Intermediate goods	151 747	99 510	131 445	173 140	174 930
Tüketim malları - Consumption goods	21 489	19 290	24 735	29 692	26 699
Diğerleri - Others	707	666	546	739	990

16.5 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ihracat, 2008-2012

Exports by sections (harmonized system), 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

Bölümler - Sections	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals, animal products	762	779	865	1 322	1 557
Bitkisel ürünler - Vegetable products	4 887	5 206	6 038	6 643	6 430
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	766	511	458	1 026	1 201
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	4 426	4 206	4 679	5 436	6 063
Mineral maddeler - Mineral products	10 848	6 788	8 276	10 259	11 581
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	3 833	3 386	4 441	5 090	5 629
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	5 371	4 562	5 613	7 173	7 438
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağirsaktan mamul eşya - Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	714	548	661	820	846
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya - Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	536	511	574	654	660
Oğun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	1 167	1 095	1 316	1 545	1 130
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya Textiles and textile articles	23 050	19 317	21 826	24 958	25 503
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. - Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	381	312	422	472	576
Taş, alçı, çimento, amyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	3 032	2 433	2 719	2 980	3 134
Kıymetli taşlar ve metaller; kıymetli metallerle kaplama metaller, inciler vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	5 383	5 929	3 747	3 739	16 325
Adi metaller ve adi metallerden eşya Base metals and articles of base metal	24 446	14 829	17 349	21 575	22 046
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı - Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	18 230	14 763	16 944	20 435	21 374
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	21 265	14 450	15 232	17 533	16 589
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	390	354	396	476	585
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	192	136	188	238	336
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	2 078	1 750	1 971	2 320	3 316
Sanat eserleri, koleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	269	276	169	211	150

16.6 Bölümlere (harmonize sisteme) göre ithalat, 2008-2012

Imports by sections (harmonized system), 2008 - 2012

(Milyon \$ - Million \$)

Bölümler - Sections	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Canlı hayvanlar ve hayvansal ürünler - Live animals; animal products	318	287	884	1 877	1 293
Bitkisel ürünler - Vegetable products	4 508	2 991	3 491	4 689	4 252
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar; hayvansal, bitkisel mumlar Animal or vegetable fats and oils animal or vegetable waxes	1 658	1 094	990	1 602	1 865
Gıda sanayii müstahzarları; meşrubat, alkollü içki, sirke; tütün ve sigara - Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes	2 276	1 982	2 318	2 793	3 324
Mineral maddeler - Mineral products	49 629	31 127	39 810	55 825	61 804
Kimya sanayii ve buna bağlı sanayii ürünleri Chemical industry and affiliated industrial products	17 386	14 295	16 890	20 058	18 508
Plastikler ve mamulleri; kauçuk ve mamulleri Plastics and articles thereof; rubber and articles thereof	11 605	8 500	12 052	15 940	15 541
Deri, kösele, post, kürk vb. maddelerden ve bağırsaktan mamul eşya - Raw hides and skins, leather, furskins and articles thereof; articles of animal gut	1 158	714	964	1 307	1 278
Ağaç ve ahşap eşya; mantar ve örülmeye elverişli maddelerden eşya - Wood and articles of wood; cork and articles of cork; manufactures of straw, other plaiting materials; basketware and wickerwork	1 178	746	1 117	1 450	1 638
Odun, lifli selülozik maddelerin hamurları ve geri kazanılmış kağıt, karton vs. - Pulp of wood or of other fibrous cellulosic material; recovered paper paperboard and articles thereof	3 248	2 685	3 503	3 884	3 609
Dokumaya elverişli maddeler vb. mamul eşya Textiles and textile articles	9 634	8 464	11 965	13 747	11 354
Ayakkabı, başlık, şemsiye, baston, kemer, yapma çiçek; saç mamul eşya vs. - Footwear, headgear, umbrellas, riding-crops; articles of human hair	769	623	775	1 011	981
Taş, alçı, çimento, amiyant, mika vb. maddelerden eşya; seramik ve cam Articles of stone, plaster, cement, asbestos, mica or similar materials; ceramic products; glass and glassware	1 403	1 076	1 435	1 698	1 589
Kıymetli taşlar ve metaller; kıymetli metallerle kaplama metaller, inciler vb. eşya; metal para - Natural or cultured pearls, precious or semi-precious stones, precious metals, metals clad with precious metal and articles thereof; coin	5 654	2 004	3 037	7 022	8 529
Adi metaller ve adi metallerden eşya Base metals and articles of base metal	33 425	17 976	26 055	33 025	31 471
Makina ve cihazlar; elektrik malzemesi; ses ve görüntü kaydedici, kaydedilen ses ve görüntüyü tekrar veren cihazlar vb. aksam, parça ve teferruatı - Machinery and mechanical appliances; electrical equipment; parts thereof; sound recorders and reproducers, television image and sound recorders and reproducers and parts and accessories of such articles	36 432	29 375	35 909	43 946	42 596
Nakil vasıtaları - Vehicles, aircraft, vessels	15 592	11 971	18 143	23 371	19 227
Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar alet ve cihazları; tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar; saatçi eşyası; müzik aletleri; bunların aksam, parça ve aksesuarı - Optical, photographic, cinematographic, measuring, checking, precision, medical or surgical instruments and apparatus; clocks and watches; musical instruments; parts and accessories thereof	3 715	3 041	3 728	4 473	4 379
Silahlar ve mühimmat; bunların aksam, parça ve aksesuarı Arms and ammunition; parts and accessories thereof	60	109	152	123	209
Muhtelif mamul eşya - Miscellaneous manufactured articles	1 901	1 425	1 940	2 488	2 307
Sanat eserleri, koleksiyon eşyası ve antikalar Works of art, collectors' pieces and antiques	414	443	387	514	792

16.7 Dış ticaret endeksleri, 2008-2012

Foreign trade indices, 2008-2012

(2003=100)

ISIC Rev.3	2008	2009	2010	2011	2012
İhracat - Exports					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	166.7	154.8	164.6	174.8	205.7
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	108.3	116.5	123.2	119.0	124.0
Balıkçılık - Fishing	239.2	218.4	165.7	171.9	189.9
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	242.4	248.8	338.4	319.5	364.0
İmalat - Manufacturing	169.0	155.5	164.6	176.1	208.5
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	6.2	-7.2	6.3	6.2	17.7
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	7.6	7.6	5.8	-3.4	4.2
Balıkçılık - Fishing	32.6	-8.7	-24.1	3.7	10.5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	17.1	2.7	36.0	-5.6	13.9
İmalat - Manufacturing	6.0	-8.0	5.9	7.0	18.4
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	167.5	139.7	146.5	163.4	156.9
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	171.1	176.0	189.1	204.8	197.4
Balıkçılık - Fishing	124.4	107.2	112.1	134.1	124.2
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	189.5	144.2	168.6	187.2	185.1
İmalat - Manufacturing	166.8	138.3	144.4	161.2	154.8
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	16.0	-16.6	4.9	11.6	-4.0
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	-2.0	2.9	7.4	8.4	-3.6
Balıkçılık - Fishing	14.6	-13.9	4.6	19.6	-7.4
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	10.8	-23.9	16.9	11.0	-1.1
İmalat - Manufacturing	16.9	-17.1	4.4	11.7	-4.0
İthalat - Import					
Miktar endeksi - Quantity index					
Genel endeks - General index	164.1	143.2	173.0	193.9	196.2
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	148.6	128.2	149.8	157.1	155.4
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	120.1	101.8	112.0	123.2	132.6
İmalat - Manufacturing	174.7	153.4	188.6	212.9	211.8
Miktar endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of quantity index					
Genel endeks - General index	-1.5	-12.7	20.8	12.1	1.1
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	4.6	-13.7	16.8	4.9	-1.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	-3.7	-15.3	10.1	9.9	7.7
İmalat - Manufacturing	-1.4	-12.2	22.9	12.9	-0.5
Birim değer endeksi - Unit value index					
Genel endeks - General index	177.5	141.9	154.6	179.1	173.9
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	169.7	141.3	170.0	223.3	189.0
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	329.0	224.7	256.6	336.0	353.1
İmalat - Manufacturing	154.4	129.9	138.4	155.1	149.4
Birim değer endeksi değişim oranları					
Percentage rate of change of unit value index					
Genel endeks - General index	20.6	-20.1	9.0	15.8	-2.9
Tarım ve ormancılık - Agriculture and forestry	31.7	-16.7	20.3	31.3	-15.3
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	46.3	-31.7	14.2	30.9	5.1
İmalat - Manufacturing	13.8	-15.9	6.5	12.1	-3.7

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2010-2012

Exports and imports by SR, 2010-2012

(Milyon \$ - Million \$)

İBBS - SR	İhracat - Exports			İthalat - Imports		
	2010	2011	2012*	2010	2011	2012*
TR Türkiye - Turkey	113 883	134 907	152 469	185 544	240 842	236 545
TR1 İstanbul						
TR100 İstanbul	53 149	61 434	76 624	98 454	123 925	119 600
TR2 Batı Marmara - West Marmara						
TR21						
TR211 Tekirdağ	546	656	597	603	780	641
TR212 Edirne	79	60	47	198	213	121
TR213 Kırklareli	94	106	141	96	140	138
TR22						
TR221 Balıkesir	378	409	476	343	441	485
TR222 Çanakkale	137	144	170	64	160	72
TR3 Ege - Aegean						
TR31						
TR310 İzmir	6 682	8 072	8 659	8 419	10 621	10 577
TR32						
TR321 Aydın	552	706	711	216	313	293
TR322 Denizli	2 128	2 640	2 623	1 731	2 263	2 262
TR323 Muğla	211	237	243	99	110	121
TR33						
TR331 Manisa	3 446	4 165	4 198	2 963	3 632	3 618
TR332 Afyonkarahisar	217	292	314	73	91	63
TR333 Kütahya	120	154	145	139	152	120
TR334 Uşak	115	145	171	130	184	194
TR4 Doğu Marmara - East Marmara						
TR41						
TR411 Bursa	10 676	11 692	11 124	9 851	11 914	10 316
TR412 Eskişehir	634	767	925	615	628	645
TR413 Bilecik	47	55	92	132	166	149
TR42						
TR421 Kocaeli	9 487	12 341	12 598	10 423	12 703	11 734
TR422 Sakarya	1 678	2 012	1 820	1 005	1 368	1 150
TR423 Düzce	66	77	86	80	103	86
TR424 Bolu	54	91	100	115	144	179
TR425 Yalova	46	47	51	47	51	63
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia						
TR51						
TR510 Ankara	5 622	6 597	7 138	9 054	11 917	10 489
TR52						
TR521 Konya	980	1 169	1 275	803	1 171	1 154
TR522 Karaman	177	232	279	92	121	123

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2010-2012 (devam)

Exports and imports by SR, 2010-2012 (continued)

(Milyon \$ - Million \$)

İBBS - SR	İhracat - Exports			İthalat - Imports		
	2010	2011	2012*	2010	2011	2012*
TR6 Akdeniz - Mediterranean						
TR61						
TR611 Antalya	864	961	978	817	689	667
TR612 Isparta	129	142	155	67	120	48
TR613 Burdur	195	167	150	26	23	23
TR62						
TR621 Adana	1 352	1 756	1 915	2 229	2 975	3 046
TR622 Mersin	1 182	1 339	1 311	1 080	1 237	1 129
TR63						
TR631 Hatay	1 698	2 051	2 040	3 132	4 595	4 420
TR632 Kahramanmaraş	532	712	754	806	1 188	1 037
TR633 Osmaniye	75	132	118	327	837	840
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia						
TR71						
TR711 Kırıkkale	47	6	6	14	15	5
TR712 Aksaray	57	84	63	48	67	50
TR713 Niğde	46	59	63	43	30	21
TR714 Nevşehir	53	80	47	19	30	38
TR715 Kırşehir	143	203	203	156	267	212
TR72						
TR721 Kayseri	1 164	1 469	1 582	1 450	1 724	1 589
TR722 Sivas	56	73	93	84	85	90
TR723 Yozgat	6	6	10	18	24	18
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea						
TR81						
TR811 Zonguldak	288	436	321	1 541	1 538	1 256
TR812 Karabük	140	224	167	319	418	483
TR813 Bartın	16	21	14	9	15	15
TR82						
TR821 Kastamonu	7	29	30	34	32	30
TR822 Çankırı	23	39	51	14	32	28
TR823 Sinop	29	25	27	7	4	9
TR83						
TR831 Samsun	275	441	423	612	946	1 007
TR832 Tokat	24	40	37	18	21	20
TR833 Çorum	114	142	166	66	115	98
TR834 Amasya	53	63	65	42	104	85
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea						
TR90						
TR901 Trabzon	1 011	1 089	1 100	89	122	158
TR902 Ordu	351	366	334	76	79	104
TR903 Giresun	143	154	175	8	7	10
TR904 Rize	348	390	389	14	22	26
TR905 Artvin	61	62	78	62	52	73
TR906 Gümüşhane	0	0	0	1	0	4

16.8 İBBS'ye göre ihracat ve ithalat, 2010-2012 (devam)

Exports and imports by SR, 2010-2012 (continued)

(Milyon \$ - Million \$)

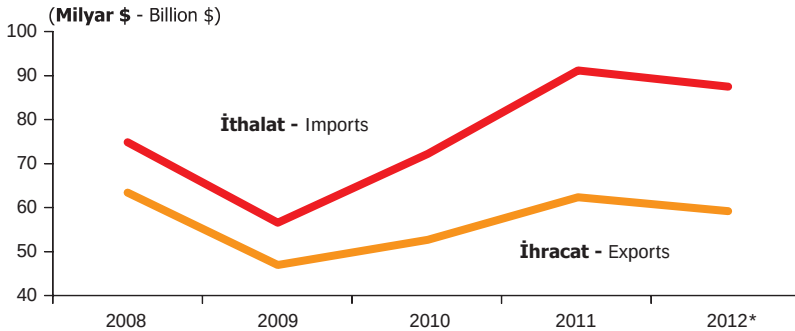
İBBS - SR	İhracat - Exports			İthalat - Imports		
	2010	2011	2012*	2010	2011	2012*
TRA Kuzeydoğu Anadolu						
North East Anatolia						
TRA1						
TRA11 Erzurum	38	23	46	26	50	78
TRA12 Erzincan	1	2	3	9	25	8
TRA13 Bayburt	3	3	0	2	4	5
TRA2						
TRA21 Ağrı	77	78	42	59	71	76
TRA22 Kars	0	1	3	3	2	4
TRA23 Iğdır	102	98	85	6	8	8
TRA24 Ardahan	3	2	2	0	0	0
TRB Ortadoğu Anadolu						
Central East Anatolia						
TRB1						
TRB11 Malatya	276	281	283	92	106	97
TRB12 Elazığ	40	43	55	71	58	47
TRB13 Bingöl	6	5	7	1	1	1
TRB14 Tunceli	0	-	-	0	-	0
TRB2						
TRB21 Van	19	20	22	22	39	33
TRB22 Muş	15	8	14	1	3	3
TRB23 Bitlis	3	2	3	1	9	6
TRB24 Hakkari	309	339	363	20	33	39
TRC Güneydoğu Anadolu						
South East Anatolia						
TRC1						
TRC11 Gaziantep	3 518	4 760	5 580	3 431	4 723	5 054
TRC12 Adıyaman	72	61	105	85	89	36
TRC13 Kilis	23	31	12	50	42	17
TRC2						
TRC21 Şanlıurfa	173	148	110	248	289	203
TRC22 Diyarbakır	165	170	199	40	63	69
TRC3						
TRC31 Mardin	564	804	948	93	134	152
TRC32 Batman	27	52	84	27	52	27
TRC33 Şırnak	625	910	1 018	9	10	41
TRC34 Siirt	11	8	6	36	20	21
Belirsiz - Nonspecified	1	0	6	8	2	9
Gizli Veri - Confidential data	-	-	-	22 232	34 284	39 478

16.9 Ülke gruplarına göre ihracat, 2008-2012

Exports by country groups, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012*
(Milyon \$ - Million \$)					
Toplam - Total	132 027	102 143	113 883	134 907	152 469
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB) - EU Countries (EU 27)	63 390	46 977	52 685	62 347	59 202
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	3 008	1 957	2 084	2 545	2 295
Sınır Ticaret Merkezleri - Border Trade Centers	7	-	-	-	-
Diğer ülkeler - Other countries	65 622	53 208	59 114	70 015	90 972
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	15 678	11 359	11 373	12 976	14 368
Kuzey Afrika - North African Countries	5 850	7 445	7 025	6 701	9 444
Diğer Afrika - Other African Countries	3 212	2 735	2 258	3 633	3 913
Kuzey Amerika - North American Countries	4 802	3 561	4 242	5 459	6 663
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraibs	829	597	598	626	770
Güney Amerika - South American Countries	901	678	1 237	1 840	2 191
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	25 430	19 208	23 295	27 935	42 452
Diğer Asya - Other Asian Countries	7 074	6 704	8 581	10 199	10 575
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	435	360	403	481	490
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	1 410	561	102	164	105
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	70 472	54 217	61 492	67 114	66 294
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	3 262	4 327	2 416	1 887	2 601
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)					
Organization of the Blacksea Economic Cooperation	20 867	12 338	14 456	17 768	18 793
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)					
Organization for Economic Cooperation	6 248	5 945	7 617	9 292	16 564
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)					
Commonwealth of Independent States	13 938	8 763	10 288	13 377	15 076
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	3 749	3 397	3 921	5 040	5 841
İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)					
Organization of Islamic Cooperation	32 597	28 665	32 470	37 325	55 220

16.2 AB Ülkeleri ile ihracat ve ithalat - Exports and imports by EU Countries

Veri için tablo 16.9-16.10'a bakınız.
For data, see table 16.9-16.10.

16.10 Ülke gruplarına göre ithalat, 2008-2012

Imports by country groups, 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	201 964	140 928	185 544	240 842	236 545
Avrupa Birliği Ülkeleri (AB 27) - EU Countries (EU 27)	74 802	56 588	72 180	91 128	87 448
Türkiye Serbest Bölgeleri - Free Zones in Turkey	1 334	965	878	1 038	1 046
Diğer ülkeler - Other countries	125 827	83 375	112 486	148 675	148 052
Diğer Avrupa (AB hariç) - Other European Countries	44 196	25 886	30 312	35 979	37 416
Kuzey Afrika - North African Countries	5 267	3 542	3 098	3 342	3 308
Diğer Afrika - Other African Countries	2 503	2 158	1 726	3 425	2 613
Kuzey Amerika - North American Countries	13 404	9 513	13 234	17 346	15 084
Orta Amerika ve Karayipler - Central America and Caraips	560	476	623	903	1 069
Güney Amerika - South American Countries	3 260	2 286	2 942	4 500	4 080
Yakın ve Orta Doğu - Near and Middle Eastern	17 628	9 595	13 011	20 439	21 410
Diğer Asya - Other Asian Countries	38 087	29 138	40 343	53 144	49 602
Avustralya ve Yeni Zelanda - Australia and New Zealand	876	648	493	807	861
Diğer ülke ve bölgeler - Other countries	45	133	6 703	8 789	12 608
Seçilmiş ülke grupları - Selected country groups					
OECD Ülkeleri - OECD Countries	102 902	75 144	99 315	121 328	113 724
Avrupa Serbest Ticaret İşbirliği (EFTA) - EFTA Countries	6 218	2 781	4 002	5 846	5 238
Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (KEİ)					
Organization of the Blacksea Economic Cooperation	45 632	28 299	32 980	38 770	41 510
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT)					
Organization for Economic Cooperation	13 221	7 011	11 607	17 306	16 429
Bağımsız Devletler Topluluğu (BDT)					
Commonwealth of Independent States	42 614	26 045	28 909	33 159	35 248
Türk Cumhuriyetleri - Turkish Republics	4 279	2 874	2 924	3 642	3 558
İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT)					
Organization of Islamic Cooperation	29 179	17 970	22 201	31 418	31 690

16.11 En çok ithalat ve ihracat yapılan 10 ülke, 2012*

First 10 countries by exports and imports, 2012*

	İthalat - Imports			İhracat - Exports	
	(Milyon \$ - Million \$)	(%)		(Milyon \$ - Million \$)	(%)
Toplam - Total	236 545	100.0		152 469	100.0
Rusya Fed. - Russia	26 625	11.3	Almanya - Germany	13 125	8.6
Almanya - Germany	21 401	9.0	Irak - Iraq	10 823	7.1
Çin - China	21 295	9.0	İran - Iran	9 922	6.5
ABD - USA	14 131	6.0	İngiltere - United Kingdom	8 694	5.7
İtalya - Italy	13 344	5.6	BAE - UAE	8 175	5.4
İran - Iran	11 965	5.1	Rusya Fed. - Russia	6 681	4.4
Fransa - France	8 590	3.6	İtalya - Italy	6 374	4.2
İspanya - Spain	6 024	2.5	Fransa - France	6 199	4.1
Hindistan - India	5 844	2.5	ABD - USA	5 604	3.7
Güney Kore - South Korea	5 660	2.4	İspanya - Spain	3 718	2.4
Diğer - Others	101 667	43.0	Diğer - Others	73 155	48.0

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	284	Explanation
Grafik		Graph
17.1 Tüketici fiyatları endeksi, 2008-2012	291	17.1 Consumer price index, 2008-2012
17.2 Üretici fiyatları endeksi, 2008-2012	292	17.2 Producer price index, 2008-2012
Tablo		Table
17.1 Toptan eşya fiyat endeksi, 2008-2012 [1994=100]	287	17.1 Wholesale price index, 2008-2012 [1994=100]
17.2 Üretici fiyatları endeksi, 2008-2012 [2003=100]	288	17.2 Producer price index, 2008-2012 [2003=100]
17.3 Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012 [1994=100]	289	17.3 Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012 [1994=100]
17.4 Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012 [2003=100]	290	17.4 Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012 [2003=100]
17.5 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi, 2008-2012 [1994=100]	291	17.5 Urban areas consumer price index, 2008-2012 [1994=100]
17.6 Tüketici fiyatları endeksi, 2008-2012 [2003=100]	291	17.6 Consumer price index, 2008-2012 [2003=100]
17.7 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012 [1994=100]	292	17.7 Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012 [1994=100]
17.8 Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012 [2003=100]	292	17.8 Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012 [2003=100]
17.9 İBBS'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı, 2009-2012 [2003=100]	293	17.9 Consumer price index and rate of changes according to SR, 2009-2012 [2003=100]
17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2007-2011	294	17.10 Prices received by farmers, 2007-2011

AÇIKLAMA

FİYAT VE ENDEKSİLER

Toptan Eşya Fiyat Endeksi (1994=100 temel yılı)

Toptan Eşya Fiyat Endeksi Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocaklığı, imalat sanayi, elektrik, doğal gaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldır ve 678 madde ve ulusal üretim paylaşımında önemli paylara sahip yaklaşık 1300 firmayı kapsamaktadır.

Maddeler ISIC, Rev.3'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler (üretim payında belirli bir paya sahip toptan eşya birimleri) kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Malların fiyatları (sebze, meyve ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen kuruluşlardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 27'sine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara Katma Değer Vergisi dahil edilmiştir.

2005 yılı Ocak ayından itibaren 4 ana sektör ve alt sektörler için endeks hesaplanmaktadır.

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE)

Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi (1994=100 temel yılı)

TÜFE'nin temel başlığı 1994=100 bazlı Kentsel Yerler Tüketici Fiyat Endeksi'dir. 1994=100 bazlı endeksin coğrafi kapsamı 20 001 ve üzeri nüfusa sahip kentsel yerleşim yerleridir.

Tüketici fiyatlarında kullanılan ağırlıklar Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcaması Anketi'nin sonuçlarından elde edilmektedir.

1994=100 temel yıllık endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 10 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur.

Taze sebze ve meyveler dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'uncu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Taze meyve ve sebzelerin fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

Endekste kapsanan malların fiyatları tüm vergilerin dahil depozitonun hariç olduğu peşin perakende satış fiyatlarıdır. Malların ortalama fiyatları farklı kuruluşlardan derlenmektedir ve mal çeşidi ağırlığı ve kuruluş ağırlığı kullanılarak hesaplanmaktadır.

Kamuoyu her ayın 3'ünde yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

Kurumumuz 1994 yılında, nüfusu 20001 ve üzerinde olan 62 yerleşim yerinde uygulanan "Hanehalkı Gelir ve Tüketim Harcamaları Anketi" sonuçlarına dayalı olarak Türkiye, 7 bölge ve 19 il kapsamında 1994=100 temel yıllık Kentsel Yerler Tüketici Fiyatları Endeksinin yayımlamaya başlamıştır. 2005 yılı Ocak ayından itibaren 10 ana harcama grubu için endeks hesaplanmaktadır.

EXPLANATION

PRICES AND INDEXES

Wholesale Price Index (1994=100 based)

Wholesale Price Index is compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and covers 678 items and approximately 1300 firms that have an important nationwide share in production.

Items are classified as in line with ISIC, Revision 3. All producer/wholesale units that have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 27th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices include VAT and in cash.

Indices have been calculated for four main sectors and sub-sectors since January 2005.

Consumer Price Index (CPI)

Urban Areas Consumer Price Index (1994=100 based)

The title of principal CPI is 1994=100 Based Urban Places Consumer Price Index. Geographical coverage of the 1994=100 based index is the urban settlements with a population of 20 001 and above.

The weights employed in consumer prices are obtained from the results of the Household Income and Consumption Expenditures Survey.

The 1994=100 base year index was constructed according to the 10-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose).

The monthly current prices of commodities, except for fresh fruits and vegetables, are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of fresh fruits and vegetables tend to change more frequently, their prices are compiled once a week. The information on rent is gathered once a month.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits. Average prices of commodities collected from different establishments are computed using establishment weights and commodity type weights.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd day of each month.

New consumer price indexes in this bulletin based on the results of the "Household Income and Consumption Expenditures Survey" carried out in 1994 in 62 urban settlement's with a population of more than 20001 and above, have been prepared for Turkey, 7 regions and 19 cities. Indices have been calculated for 10 main expenditure groups since January 2005.

Tüketici Fiyat Endeksi (2003=100 temel yılı)

2003=100 temel yıllık TÜFE, Türkiye'nin ekonomik sınırları içindeki tüm parasal tüketim harcamalarını kapsamaktadır. Yaşadıkları yer ve gelir dağılımına bakılmaksızın tüm özel ve kurumsal hanehalklarının ve yabancı turistlerin harcamaları dahil edilmiştir.

TÜFE'de kullanılan ağırlıklı Hanehalkı Bütçe Anketi, Turizm Anketi, Kurumsal Nüfus Bireysel Harcama Anketi ve idari kayıt sonuçlarından elde edilmektedir. TÜFE zincirleme Laspeyres formülüne göre hesaplanmakta ve her yıl mal ve hizmetlerin ağırlıklı güncellenmektedir.

2003=100 temel yıllık endeks COICOP'un (Amaca Göre Bireysel Tüketim Sınıflaması) 12 ana harcama gruplu sınıflamasına göre oluşturulmuştur. TÜFE tüm Türkiye ve 26 İstatistik Bölge için hesaplanmaktadır.

Akaryakıt, taze sebze ve meyveler, 15 gıda ürünü, altın, futbol maçına giriş ücreti dışında malların mevcut fiyatları, ay boyunca olası fiyat değişimlerinin gözlenebilmesi için, ayın 10'unu ve 20'inci günlerini içine alan periyotlarda ayda iki kez derlenmektedir. Lpg, tüpgaz, taze meyve ve sebze, 15 gıda ürünü, altın, futbol maçına giriş ücreti fiyatları nispeten daha büyük değişimler gösterdiği için, bu maddelerin fiyatları haftada bir derlenmektedir. Benzin ve mazot fiyatları ise hergün alınmaktadır. Kiralara ait bilgiler ayda bir toplanmaktadır.

Endekste kapsanan malların fiyatları tüm vergilerin dahil depozitonun hariç olduğu peşin perakende satış fiyatlarıdır.

Kamuoyu her ayın 3'de (eğer ayın 3'ü resmi tatil ise daha sonraki ilk işgününde) yayımlanan bir haber bülteni ile TÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

Üretici Fiyat Endeksleri (ÜFE)**Üretici Fiyatları Endeksi (2003=100 temel yılı)**

Üretici Fiyatları Endeksleri zincirleme Laspeyres formülüne göre dört ana sektör (tarım, avcılık ve ormancılık, madencilik ve taşocakçılığı, imalat sanayi, elektrik, doğalgaz, su) ve tüm grup için derlenmektedir. Endeks ulusaldir ve ürün kapsamı ve ağırlıkları her yıl güncellenmektedir.

Maddeler NACE, Rev.1'e uygun olarak sınıflandırılmıştır. Tüm üreticiler kapsam dahiline alınmıştır. İhracatların değeri malların toplam değerinden çıkartılmıştır. İthalatlar kapsam dışı bırakılmıştır.

Malların fiyatları (sebzeler, meyveler ve balıklar hariç) her ayın 5'inci, 15'inci ve 25'inci günlerinde daha önceden örnekleme yoluyla belirlenen firmalardan derlenmektedir. Sebze, meyve ve balıklar için fiyatlar ayın en fazla 25'ine kadar toplanır ve bu fiyatlar her maddenin ortalama fiyatının elde edilebilmesi için miktarları ile ağırlıklandırılır. Fiyatlar peşin değerlerdir ve fiyatlara vergiler dahil edilmemiştir.

Kamuoyu her ayın 3.gününde veya 3.gününi takip eden ilk işgününde yayımlanan bir haber bülteni ile ÜFE'deki değişim oranları hakkında bilgilendirilmektedir.

Consumer Price Index (2003=100 based)

2003=100 based CPI covers all household monetary consumption expenditure within Turkish economic territory. Expenditures of all private and institutional households, and foreign visitors (domestic concept) are included irrespective of the area of residence (urban/rural) or their position in the income distribution.

The weights employed in CPI are obtained from the results of the Household Budget Survey, Tourism Survey, Individual Consumption of Institutional Population Survey and administrative data. CPI is annually chained according to the Laspeyres formula with annually updated weights.

The 2003=100 base year index was constructed according to the 12-digit major expenditure group classification of COICOP (Classification of Individual Consumption by Purpose). CPI is compiled for the whole country and for 26 Statistical Regions.

The monthly current prices of commodities, except for fuel, fresh fruits and vegetables, 15 food products, gold, fee paid for watching sport games (football) are collected twice a month on the 10th and 20th days to observe the possible price variations throughout the month. Since the prices of Lpg, tube gas, fresh fruits and vegetables, 15 food products, gold, fee paid for watching sport games (football) tend to change more frequently, their prices are collected once a week. Petrol and diesel are collected every day. The information on rent is gathered once a month.

The prices of commodities included within the index are cash retail prices including tax but excluding any deposits.

The public is informed about the rate of change in the CPI through a News Bulletin published on the 3rd day of each month (if the 3rd of the day is formal holiday, in the first following working day).

Producer Price Indexes (PPI)**Producer Price Index (2003=100 based)**

Producer Price Index compiled for all items and for four main sectors (agriculture, hunting and forestry, mining and stone quarrying, manufacturing industry, electricity, natural gas, water) according to the Laspeyres formula. The index is nationwide and product coverage and weights are annually updated.

Items are classified as in line with NACE, Revision 1. All producer units have a certain share in production are covered. The value of exports is subtracted from the total value of commodities. Importers are excluded.

Prices of commodities (except vegetables, fruits and fishes) are collected from the sampled establishments on the 5th, 15th and 25th days of each month. For vegetables, fruits and fishes, prices up to 25th day of the month are collected and these prices are weighted by quantities to obtain average price for each item. Prices are in cash and excluding any deductible taxes.

The public is informed about the rate of change in the PPI through a News Bulletin published on the 3rd or the following working day of each month.

Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar

Yayında yer alan fiyatlar, çiftçi tarafından üretilen ve doğrudan satışı yapılan ürünlerin ilk el toptan ve perakende fiyatlarıdır.

Fiyatlar, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın il ve ilçe teşkilatında görev alan personeli tarafından, farklı fiyat kanallarından aylık olarak derlenmektedir.

Bu kanallar;

Tarla ürünleri için;

Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar)

Sebze ve meyve için;

Hal ve tüccar (toptan fiyatlar),

Üretici pazarı (1. ve 2. hafta perakende fiyatlar)

Hayvansal ürünler için;

Tüccar ve fabrika (toptan fiyatlar),

Üretici pazarı (perakende fiyatlar)

Canlı hayvanlar için;

Tüccar, hayvan pazarı.

Ürün fiyatları çeşitli sebeplerle ilden ile farklılık gösterebilmektedir. İhracat sözleşmeleri sebebiyle yapılan yöresel alımlar, ürünler arası kalite farkı, taban fiyat uygulaması, yıllık rekolte ve stok durumları bu sebeplerden bazılarıdır. Ayrıca ürünlerin pazara çıkışının iklim şartlarına göre değişiklik göstermesi sebebiyle de fiyat farklılıkları oluşabilmektedir.

Prices Received by Farmers

The prices in the publication are the first-hand wholesale or retail prices of agricultural products produced and directly sold by farmers.

Prices are collected monthly from different price channels by the staff assigned to province and district offices of Ministry of Food, Agriculture and Livestocks.

These price channels are;

For field crops;

Merchant and factory (wholesale prices)

For vegetables and fruits;

Market and merchant (wholesale prices),

Producer bazaar (1st and 2nd week retail prices)

For animal products;

Merchant and factory (wholesale prices),

Producer bazaar (retail prices)

For livestock;

Merchant, animal bazaar.

Product prices may differentiate among provinces due to several reasons. Local purchases originating from export contracts, quality differences between agricultural products, price-floor enforcements, annual yield and stock positions are some of these reasons. Additionally, price fluctuations may appear due to different marketing periods of agricultural products arising from climate conditions.

17.1 Toptan eşya fiyat endeksi, 2008-2012

Wholesale price index, 2008-2012

[1994=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	11 417.8	11 558.8	12 543.1	13 933.5	14 782.4
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	11 681.5	11 888.1	14 270.8	15 012.0	15 874.9
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	11 834.5	12 070.0	14 492.6	15 137.4	15 938.5
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	11 057.6	10 244.3	11 640.9	15 861.2	19 292.9
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	6 720.2	8 132.0	9 685.2	10 719.0	12 919.7
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	15 226.8	16 471.2	17 997.4	20 974.7	23 026.4
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	13 309.7	15 348.6	15 703.2	17 288.0	19 572.1
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	27 727.0	22 199.1	29 496.9	43 937.9	50 821.4
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	20 153.7	20 634.9	25 052.2	34 398.9	37 492.4
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	7 976.9	9 680.1	9 879.2	10 768.4	11 197.8
İmalat sanayii - Manufacturing	11 127.8	11 063.8	11 729.8	13 292.4	14 018.4
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	10 543.4	11 124.5	12 019.6	13 096.2	14 245.7
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	14 426.9	15 809.3	15 101.2	15 173.4	17 266.6
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	6 263.1	6 718.4	7 358.6	9 043.9	8 908.7
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	9 979.1	10 342.2	10 313.6	11 014.6	11 323.6
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	9 326.3	9 684.4	10 000.5	11 331.6	12 157.6
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	6 099.4	6 219.9	6 186.7	6 746.2	7 590.6
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	5 644.6	5 866.5	6 370.5	7 045.6	7 295.9
Basım ve yayım - Printing, publishing	7 438.9	8 254.6	8 530.9	8 682.9	8 998.3
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke, refined petroleum	31 555.1	26 032.4	31 886.2	45 097.8	50 261.4
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	6 985.5	6 789.2	6 879.3	7 691.9	7 951.5
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	7 475.7	7 812.6	7 915.2	9 004.9	9 516.4
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	9 229.0	9 547.6	9 877.2	10 553.9	11 026.1
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	13 774.9	10 978.9	12 956.6	16 772.7	16 692.0
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	7 892.8	8 194.4	8 166.2	8 880.4	9 127.4
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	8 703.5	9 013.0	8 888.4	9 483.2	9 755.8
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	3 245.7	3 764.9	3 480.5	3 416.3	3 827.0
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	7 575.4	7 739.0	7 652.8	8 490.7	9 092.3
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	3 130.3	3 563.1	3 471.1	3 754.7	3 849.7
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	5 541.9	6 555.3	6 763.8	6 892.9	7 269.6
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	7 608.4	7 956.9	8 174.9	8 931.9	9 482.5
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	4 782.3	5 135.4	4 866.9	4 648.4	5 055.4
Mobilya imalatı - Furniture products	10 303.3	10 336.1	10 033.2	11 116.8	12 021.2
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	11 666.8	13 542.8	14 029.2	14 424.4	15 936.9
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	11 258.2	13 137.8	13 430.5	13 843.1	15 352.3
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	12 413.8	13 602.9	14 880.5	14 974.9	15 980.7

17.2 Üretici fiyatları endeksi, 2008-2012

Producer price index, 2008-2012

[2003=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	158.9	160.9	174.6	194.0	205.8
Tarım - Agriculture	162.2	166.0	199.1	209.8	222.5
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	162.2	165.1	198.1	208.4	220.4
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	162.9	166.1	199.4	208.3	219.3
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	136.9	126.8	144.1	196.4	238.9
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	162.6	196.7	234.3	259.3	312.5
Sanayi - Industry	157.9	159.5	169.3	190.2	201.8
Madencilik ve taşocaklığı - Mining and quarrying	191.0	206.6	225.7	263.0	288.8
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	198.0	228.3	233.6	257.1	291.1
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	279.3	223.6	297.1	442.6	511.9
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	284.0	290.8	353.0	484.7	528.3
Taşocaklığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	123.7	150.1	153.2	167.0	173.6
İmalat sanayii - Manufacturing	157.0	156.1	165.5	187.6	197.8
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	153.8	162.3	175.4	191.1	207.9
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	125.4	137.4	131.3	131.9	150.1
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	130.7	140.2	153.6	188.8	186.0
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	119.7	124.0	123.7	132.1	135.8
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	133.2	138.3	142.8	161.8	173.6
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	138.6	141.3	140.6	153.3	172.5
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	119.8	124.5	135.2	149.5	154.8
Basım ve yayım - Printing, publishing	155.5	172.5	178.3	181.4	188.0
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	275.8	227.6	278.7	394.2	439.3
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	131.5	127.8	129.5	144.8	149.7
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	145.6	152.2	154.2	175.4	185.4
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	168.6	174.4	180.4	192.8	201.4
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	229.9	183.2	216.3	279.9	278.6
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	175.0	181.7	181.1	196.9	202.4
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	142.5	147.5	145.5	155.2	159.7
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	90.3	104.8	96.8	95.1	106.5
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	167.7	171.3	169.4	188.0	201.3
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	83.9	95.5	93.1	100.7	103.2
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	90.0	106.4	109.8	111.9	118.0
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	114.1	119.4	122.6	134.0	142.3
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	65.2	70.0	66.4	63.4	68.9
Mobilya imalatı - Furniture products	146.1	146.6	142.3	157.6	170.5
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	157.5	182.9	189.4	194.8	215.2
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	162.1	189.2	193.4	199.4	221.1
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	128.7	141.1	154.3	155.3	165.7

17.3 Toptan eşya fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012

Wholesale price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012

[1994=100]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	12.7	1.2	8.5	11.1	6.1
Tarım, avcılık, ormancılık ve balıkçılık					
Agriculture, hunting, forestry and fishing	12.0	1.8	20.0	5.2	5.8
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	12.1	2.0	20.1	4.5	5.3
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	8.8	-7.4	13.6	36.3	21.6
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	-7.1	21.0	19.1	10.7	20.5
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	22.9	8.2	9.3	16.5	9.8
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	23.0	15.3	2.3	10.1	13.2
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı					
Crude petroleum and natural gas	39.4	-19.9	32.9	49.0	15.7
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	49.0	2.4	21.4	37.3	9.0
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	6.0	21.4	2.1	9.0	4.0
İmalat sanayii - Manufacturing	11.8	-0.6	6.0	13.3	5.5
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	13.6	5.5	8.1	9.0	8.8
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	-0.6	9.6	-4.5	0.5	13.8
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	5.2	7.3	9.5	22.9	-1.5
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	2.2	3.6	-0.3	6.8	2.8
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	3.0	3.8	3.3	13.3	7.3
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	3.8	2.0	-0.5	9.0	12.5
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	-1.1	3.9	8.6	10.6	3.6
Basım ve yayım - Printing, publishing	9.7	11.0	3.4	1.8	3.6
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	35.7	-17.5	22.5	41.4	11.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	12.0	-2.8	1.3	11.8	3.4
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	6.7	4.5	1.3	13.8	5.7
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	5.2	3.5	3.5	6.9	4.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	25.4	-20.3	18.0	29.5	-0.5
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	14.7	3.8	-0.3	8.8	2.8
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	9.3	3.6	-1.4	6.7	2.9
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	-4.5	16.0	-7.6	-1.8	12.0
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	8.4	2.2	-1.1	11.0	7.1
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	-5.3	13.8	-2.6	8.2	2.5
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	-5.1	18.3	3.2	1.9	5.5
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	-0.2	4.6	2.7	9.3	6.2
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	-23.9	7.4	-5.2	-4.5	8.8
Mobilya imalatı - Furniture products	3.6	0.3	-2.9	10.8	8.1
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	26.2	16.1	3.6	2.8	10.5
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	27.9	16.7	2.2	3.1	10.9
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	15.4	9.6	9.4	0.6	6.7

17.4 Üretici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012

Producer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012

[2003=100]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	12.7	1.2	8.5	11.1	6.1
Tarım - Agriculture	11.6	2.3	19.9	5.4	6.0
Tarım, avcılık ve ormancılık - Agriculture, hunting and forestry	12.0	1.8	20.0	5.2	5.8
Tarım, avcılık - Agriculture and hunting	12.1	2.0	20.1	4.5	5.3
Ormancılık, tomrukçuluk - Forestry and logging	8.8	-7.4	13.6	36.3	21.6
Balıkçılık, balık üretme çiftlikleri - Fishing, fish production farms	-7.1	21.0	19.1	10.7	20.5
Sanayi - Industry	13.0	1.0	6.2	12.3	6.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	22.9	8.2	9.3	16.5	9.8
Maden kömürü, linyit ve turba çıkarımı - Coal, lignite and peat	23.0	15.3	2.3	10.1	13.2
Ham petrol ve doğalgaz çıkarımı - Crude petroleum and natural gas	39.4	-19.9	32.9	49.0	15.7
Metal cevheri madenciliği - Metal ore mining	49.0	2.4	21.4	37.3	9.0
Taşocakçılığı ve diğer madenler - Quarrying and other mining	6.0	21.4	2.1	9.0	4.0
İmalat sanayii - Manufacturing	11.8	-0.6	6.0	13.3	5.5
Gıda ürünleri ve içecek imalatı - Food, beverages products	13.6	5.5	8.1	9.0	8.8
Tütün ürünleri imalatı - Tobacco products	-0.6	9.6	-4.5	0.5	13.8
Tekstil ürünleri imalatı - Textile products	5.2	7.3	9.5	22.9	-1.5
Giyim eşyası imalatı - Clothing products	2.2	3.6	-0.3	6.8	2.8
Deri mamul imalatı ve hizmetleri - Leather processing	3.0	3.8	3.3	13.3	7.3
Ağaç ve mantar ürünleri imalatı					
Manufacture of wood and cork products	3.8	2.0	-0.5	9.0	12.5
Kağıt ve kağıt ürünleri imalatı - Paper and paper products	-1.1	3.9	8.6	10.6	3.6
Basım ve yayım - Printing, publishing	9.7	11.0	3.4	1.8	3.6
Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri					
Coke and refined petroleum	35.7	-17.5	22.5	41.4	11.5
Kimyasal madde ve ürünleri imalatı					
Chemicals and chemical products	12.0	-2.8	1.3	11.8	3.4
Plastik ve kauçuk ürünleri imalatı					
Rubber and plastic products	6.7	4.5	1.3	13.8	5.7
Metalik olmayan diğer mineral ürün imalatı					
Other non-metallic mineral products	5.2	3.5	3.5	6.9	4.5
Ana metal sanayii - Manufacture of basic metals	25.4	-20.3	18.0	29.5	-0.5
Metal eşya sanayii (makine ve teçhizat hariç)					
Manufacture of fabricated metal products (except machinery)	14.7	3.8	-0.3	8.8	2.8
Makine ve teçhizat imalatı					
Manufacture of machinery and equipment	9.3	3.6	-1.4	6.7	2.9
Büro makineleri imalatı - Official machinery production	-4.5	16.0	-7.6	-1.8	12.0
Elektrikli makine ve cihazları imalatı					
Electrical machinery and apparatus	8.4	2.2	-1.1	11.0	7.1
İletişim teçhizatı imalatı - Communication equipment products	-5.3	13.8	-2.6	8.2	2.5
Tıbbi, hassas ve optik aletler imalatı					
Medical, precision and optical instruments	-5.1	18.3	3.2	1.9	5.5
Motorlu kara taşıtı, römork, yarı römork imalatı					
Motor vehicles and trailers	-0.2	4.6	2.7	9.3	6.2
Diğer ulaşım araçlarının imalatı					
Other transport vehicles products	-23.9	7.4	-5.2	-4.5	8.8
Mobilya imalatı - Furniture products	3.6	0.3	-2.9	10.8	8.1
Elektrik, gaz ve su - Electricity, gas and water	26.2	16.1	3.6	2.8	10.5
Elektrik, gaz üretimi ve dağıtımı					
Electricity, production and distribution of gas	27.9	16.7	2.2	3.1	10.9
Suyun toplanması, arıtımı ve dağılımı					
Water collecting treatment and distribution	15.4	9.6	9.4	0.6	6.7

17.5 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi, 2008-2012

Urban areas consumer price index, 2008-2012
[1994=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	13 467.6	14 309.8	15 535.6	16 541.0	18 011.8
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	12 074.9	13 150.1	15 073.0	15 935.7	17 427.5
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	8 159.7	8 226.1	8 600.1	9 164.7	9 913.4
Konut - Housing	20 220.8	22 004.5	23 385.6	24 739.3	27 572.3
Ev eşyası - House furniture	8 069.4	8 139.6	8 318.3	8 966.0	9 786.3
Sağlık - Health	12 581.9	12 952.2	13 045.9	13 125.0	13 305.0
Ulaştırma - Transportation	15 762.6	15 800.1	17 321.0	19 048.9	20 503.7
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	8 024.2	8 814.5	9 017.7	9 157.0	9 666.6
Eğitim harcamaları - Education expenses	18 752.3	19 840.1	20 909.1	22 044.4	23 373.0
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	16 891.0	18 436.4	20 182.1	21 806.3	23 802.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	10 690.1	11 584.7	11 992.6	12 808.5	13 874.7

17.6 Tüketici fiyatları endeksi, 2008-2012

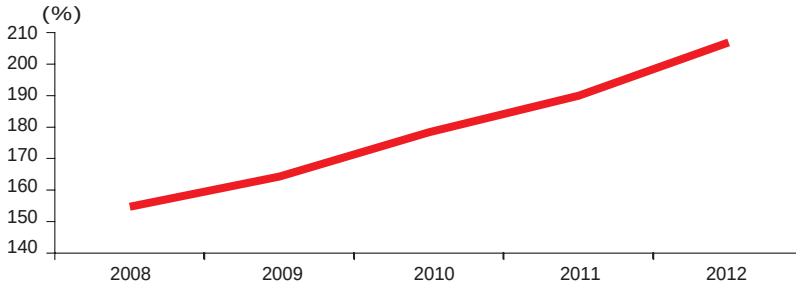
Consumer price index, 2008-2012
[2003=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	154.7	164.3	178.4	189.9	206.84
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	155.9	168.4	186.2	197.8	214.46
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	192.5	216.9	292.4	302.8	345.25
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	118.2	119.2	124.6	132.8	143.61
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar - Housing, water, electricity, gas and other fuels	179.9	195.7	208.0	220.1	245.26
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	138.0	139.2	142.3	153.4	167.39
Sağlık - Health	123.0	126.7	127.6	128.3	130.11
Ulaştırma - Transportation	155.6	155.9	171.0	188.0	202.36
Haberleşme - Communications	108.6	112.4	112.1	112.6	116.18
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	129.9	142.7	145.9	148.2	156.45
Eğitim - Education	166.7	176.4	185.9	196.0	207.77
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	191.7	209.3	229.1	247.5	270.16
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	158.6	179.2	191.7	216.2	244.24

17.1 Tüketici fiyatları endeksi - Consumer price index

(Genel endeks - All items)

[2003=100]

17.7 Kentsel yerler tüketici fiyat endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012

Urban areas consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012
[1994=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	10.4	6.3	8.6	6.5	8.9
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	11.9	8.9	14.6	5.7	9.4
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	2.5	0.8	4.6	6.6	8.2
Konut - Housing	19.6	8.8	6.3	5.8	11.5
Ev eşyası - House furniture	6.9	0.9	2.2	7.8	9.2
Sağlık - Health	0.4	2.9	0.7	0.6	1.4
Ulaştırma - Transportation	8.0	0.2	9.6	10.0	7.6
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	2.0	9.9	2.3	1.5	5.6
Eğitim harcamaları - Education expenses	6.8	5.8	5.4	5.4	6.0
Lokanta, pastane ve otel - Restaurant, pastry shop and hotel	13.4	9.2	9.5	8.1	9.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	5.8	8.4	3.5	6.8	8.3

17.8 Tüketici fiyatları endeksi [12 aylık ortalamalara göre değişim oranı], 2008-2012

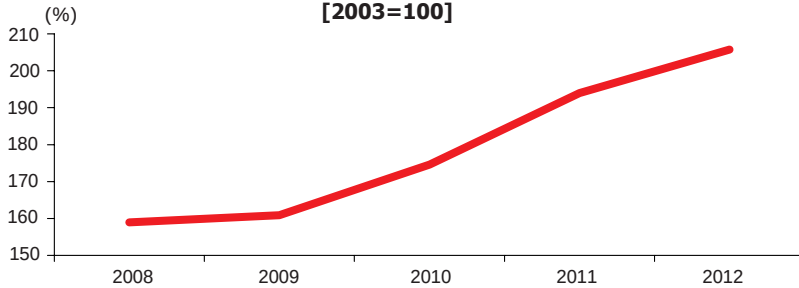
Consumer price index [Rate of change on averages of the twelve months base], 2008-2012
[2003=100]

	2008	2009	2010	2011	2012
Genel endeks - All items	10.4	6.3	8.6	6.5	8.9
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	12.8	8.0	10.6	6.2	8.4
Alkollü içecekler ve tütün - Alcoholic beverages and tobacco	7.1	12.7	34.8	3.6	14.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	2.5	0.8	4.6	6.6	8.2
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar - Housing, water, electricity, gas and other fuels	19.6	8.8	6.3	5.8	11.5
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishings, household equipment, routine maintenance of the house	6.9	0.9	2.2	7.8	9.2
Sağlık - Health	0.4	2.9	0.7	0.6	1.4
Ulaştırma - Transportation	8.0	0.2	9.6	10.0	7.6
Haberleşme - Communications	1.8	3.4	-0.2	0.5	3.2
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	2.0	9.9	2.3	1.5	5.6
Eğitim - Education	6.8	5.8	5.4	5.4	6.0
Lokanta ve oteller - Restaurant and hotels	13.4	9.2	9.5	8.1	9.2
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	9.6	13.0	7.0	12.8	13.0

17.2 Üretici fiyatları endeksi - Producer price index

(Genel endeks - All items)

[2003=100]

Veri için tablo 17.2'ye bakınız.
For data, see table 17.2.

17.9 İBBS'ye göre tüketici fiyatları endeksi ve değişim oranı, 2009-2012Rate of change of the consumer price index and indices by SR, 2009-2012
[2003=100]

(%)

İBBS - 2. Düzey	Genel endeks General index				Oniki aylık ortalamalara göre değişim oranları Rate of change on averages of the twelve months base			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
SR - Level 2								
TR - Türkiye - Turkey	164.3	178.4	189.9	206.8	6.3	8.6	6.5	8.9
TR10 İstanbul	169.4	182.5	192.6	210.3	5.8	7.7	5.6	9.2
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	163.2	177.8	190.0	207.6	5.5	8.9	6.9	9.2
TR22 Balıkesir, Çanakkale	167.8	184.3	196.4	213.5	6.1	9.8	6.6	8.7
TR31 İzmir	164.6	179.3	191.3	208.2	6.6	9.0	6.7	8.8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	165.6	180.3	193.2	209.0	5.8	8.9	7.2	8.1
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	160.7	175.3	188.0	204.9	6.2	9.1	7.3	9.0
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	166.0	179.5	191.0	207.4	5.3	8.2	6.4	8.6
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	170.3	183.2	194.5	211.4	5.7	7.6	6.2	8.7
TR51 Ankara	169.9	184.3	196.3	213.1	7.2	8.5	6.5	8.6
TR52 Konya, Karaman	164.0	179.6	192.3	209.6	5.6	9.5	7.1	9.0
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	161.2	174.3	186.0	201.5	5.8	8.1	6.7	8.3
TR62 Adana, Mersin	165.4	180.9	193.3	211.2	7.1	9.4	6.8	9.3
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	162.5	176.6	189.8	207.5	6.8	8.7	7.5	9.3
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	163.3	179.1	192.3	211.8	7.1	9.7	7.4	10.1
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	165.9	183.0	195.2	212.9	6.8	10.3	6.7	9.0
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	162.6	174.5	186.6	202.9	4.2	7.3	7.0	8.7
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	160.1	174.6	187.4	204.4	5.7	9.1	7.4	9.1
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	163.6	177.9	189.7	207.0	5.9	8.7	6.6	9.1
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	163.4	177.7	190.7	207.9	6.6	8.7	7.3	9.0
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	164.7	179.2	194.2	212.0	5.5	8.8	8.4	9.2
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	165.5	183.0	197.1	215.7	6.2	10.6	7.7	9.4
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	161.1	175.9	188.8	206.5	7.8	9.2	7.4	9.4
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	167.2	181.1	194.7	212.0	8.0	8.3	7.5	8.9
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	161.1	176.6	189.9	206.8	7.6	9.6	7.5	8.9
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	162.9	178.9	192.2	209.7	8.0	9.8	7.4	9.1
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	155.8	166.9	179.0	193.8	8.4	7.1	7.2	8.3

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2007-2011

Prices received by farmers, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Tarla ürünleri - Field crops (TL/kg)					
Anason - Anise	2.72	2.92	3.52	6.72	4.34
Ayçiçeği - Sunflower	1.15	1.46	1.41	1.53	1.68
Arpa - Barley	0.35	0.48	0.41	0.40	0.48
Bakla (kuru) - Broad beans (dry)	0.89	1.00	1.23	1.22	1.32
Bezelye - Peas	0.97	1.34	1.58	1.44	1.25
Börülce - Kidney beans	2.03	2.59	2.42	2.65	2.63
Burçak - Wild vetches	0.48	0.69	0.74	0.84	0.89
Buğday - Wheat	0.42	0.57	0.51	0.53	0.59
Çavdar - Rye	0.31	0.40	0.37	0.38	0.45
Dan - Millet	0.56	0.89	0.81	0.74	0.91
Fasulye - Dry beans	2.12	2.63	2.49	2.40	2.51
Fiğ - Cow vetches	0.80	0.94	0.84	0.82	0.99
Mahlut - Mixed grain	0.42	0.48	-	0.60	-
Mercimek (kırmızı) - Lentils (red)	0.71	1.47	1.99	1.49	1.38
Mercimek (yeşil) - Lentils (green)	1.40	1.82	2.00	2.11	2.07
Mısır - Corn	0.40	0.43	0.44	0.47	0.63
Nohut - Chickpeas	1.25	1.49	1.44	1.60	2.11
Pamuk (kütü) - Cotton (raw)	0.74	0.77	0.79	1.23	1.88
Patates - Potatoes	0.49	0.50	0.55	0.62	0.70
Çeltik - Rice in the husk	0.75	1.13	1.25	1.17	0.97
Saman - Straw ⁽¹⁾	0.21	0.26	0.24	0.21	0.24
Sarmısak (kuru) - Garlic (dry)	3.27	3.61	2.57	3.96	5.54
Soğan (kuru) - Onions (dry)	0.48	0.43	0.54	0.89	0.76
Soya fasulyesi - Soybeans	0.51	0.61	0.71	0.86	0.92
Susam - Sesame	2.29	2.95	3.30	3.19	3.19
Yerfıstığı - Groundnuts	1.63	1.80	1.67	1.80	2.65
Yulaf - Oats	0.37	0.49	0.45	0.48	0.62
Meyveler - Fruits (TL/kg)					
Altıntop - Grapefruit	0.39	0.41	0.39	0.51	0.39
Antepfıstığı (kabuklu) - Pistachios (shelled)	6.99	6.81	7.85	11.07	11.19
Armut - Pears	1.65	1.67	1.68	1.55	1.67
Ayva - Quinces	1.17	1.26	1.20	1.16	1.36
Badem (kabuklu) - Almonds (shelled)	4.09	4.27	4.14	5.35	5.67
Ceviz (kabuklu) - Walnuts (shelled)	5.31	5.60	5.45	7.04	7.64
Elma - Apples	1.02	1.08	1.04	1.11	1.27
Erik - Plums	1.17	1.23	1.27	1.35	1.76
Fındık - Hazelnuts	3.79	3.78	3.87	4.23	5.38
İncir - Figs	1.67	1.78	1.71	2.03	2.12
Kayısı - Apricots	1.33	1.36	1.33	1.68	1.70
Kestane - Chestnuts	3.06	3.21	3.18	4.06	5.14
Kiraz - Cherries	2.19	2.36	2.24	2.23	3.26
Limon - Lemon	0.98	1.11	1.02	0.89	0.63
Mandalina - Mandarins	0.69	0.74	0.73	0.78	0.75
Portakal - Oranges	0.57	0.65	0.59	0.67	0.83
Şeftali - Peaches	1.29	1.31	1.31	1.45	1.54
Üzüm (Yaş) - Grapes	1.33	1.41	1.31	1.30	1.37
Vişne - Sour cherries	1.63	1.73	1.59	1.16	2.15
Zeytin - Olive	2.42	2.47	2.41	2.57	2.62

Not: Ağırlıklı ortalama fiyatlardır.

Note: Weighted average prices.

(1) Basit ortalama fiyatlardır.

(1) Simple average prices.

17.10 Çiftçinin eline geçen fiyatlar, 2007-2011 (devam)

Prices received by farmers, 2007-2011 (continued)

	2007	2008	2009	2010	2011
Sebzeler - Vegetables (TL/kg)					
Bakla (taze) - Greenbroad beans	1.15	1.31	1.32	1.69	1.21
Balkabağı - Pumpkins	0.75	0.81	0.86	0.92	0.96
Bamya - Okra	2.71	2.77	2.79	3.15	4.12
Biber (dolmalık) - Peppers (stufing)	0.90	0.91	0.93	1.12	1.21
Biber (sivri) - Peppers (green)	0.95	1.00	0.99	1.16	1.39
Domates - Tomatoes	0.58	0.56	0.63	1.00	0.77
Fasulye (taze) - Green beans	1.48	1.61	1.47	1.83	2.13
Havuç - Carrots	0.57	0.62	0.52	0.55	0.63
İspanak - Spinach	0.91	1.05	1.05	1.28	1.22
Karpuz - Watermelons	0.44	0.34	0.43	0.63	0.45
Kavun - Melons	0.58	0.60	0.61	0.72	0.70
Lahana - Cabbages	0.60	0.63	0.54	0.65	0.73
Patlıcan - Eggplant	0.74	0.75	0.84	0.87	1.05
Pırasa - Leeks	0.82	0.86	0.78	1.04	1.01
Sakız kabağı - Squash	0.64	0.75	0.78	0.97	0.98
Salatalık - Cucumbers	0.80	0.83	0.93	1.05	1.09
Turp - Horseradish	0.65	0.78	0.80	0.88	0.74
Hayvansal ürünler - Livestock products (TL/kg)					
Bal - Honey	12.89	15.17	16.86	17.60	17.77
Balmumu - Wax	9.12	9.55	10.73	11.86	12.94
İpek kozası - Silk cocoon	7.09	9.97	15.57	17.74	22.02
Kıl - Hair	1.60	1.65	1.66	1.87	1.99
Süt (inek) - Cow's milk	0.72	0.80	0.79	0.91	0.80
Süt (koyun) - Sheep's milk	0.94	1.06	1.17	1.29	1.40
Tereyağı - Butter⁽¹⁾	7.57	8.71	10.03	11.35	12.29
Tiftik - Mohair	3.87	7.00	6.17	6.29	7.39
Yapağı - Wool	2.88	2.60	2.65	2.44	2.55
Yumurta - Eggs⁽²⁾	0.18	0.19	0.21	0.20	0.27
Canlı hayvanlar (TL/baş) - Livestock (TL/per head)					
Hindi - Turkeys	25.02	29.27	39.07	44.97	50.39
Koyun (Yerli) - Sheep	219.62	223.39	278.24	457.77	554.60
Kuzu (Yerli) - Lambs	115.88	115.30	151.93	251.61	309.17
Kıl keçisi - Ordinary goats					
Dişi keçi - Ordinary goats female	176.09	184.57	237.42	395.36	480.54
Kıl keçisi oğlağı - Kid of ordinary goats	85.70	88.93	115.28	191.91	244.68
Manda - Water buffaloes					
Manda ineği - Water buffalo cows	1431.67	1526.09	1854.83	2661.01	3163.37
Dişi malak - Water buffaloes female	679.13	749.49	867.96	1200.38	1485.71
Erkek malak - Water buffaloes male	713.56	749.49	867.96	1200.38	1485.71
Siğir (yerli) - Cattle (domestic)					
İnek - Cows	1198.97	1242.85	1444.15	2397.03	2714.29
Dana - Calves	588.93	628.43	725.20	1145.99	1679.56
Siğir (kültür) - Cattle (culture)					
İnek - Cows	2435.16	2601.60	2739.05	4212.59	5008.31
Dana - Calves	1059.47	1164.98	1279.73	1937.44	2259.86
Siğir (melez) - Cattle (cros-breed)					
İnek - Cows	1869.52	1967.79	2161.77	3289.81	3895.61
Dana - Calves	865.18	908.18	1045.33	1600.89	1855.92
Tavuk - Hens	6.50	6.72	8.13	11.02	12.86
Tiftik keçisi - Angora goats					
Dişi keçi - Angora goats female	171.08	185.01	222.39	310.48	411.43
Tiftik keçisi oğlağı - Kid of angora goats	91.53	91.18	110.11	155.12	224.50

Not: Ağırlıklı ortalama fiyatlarıdır.

(1) Basit ortalama fiyatlarıdır.

(2) Adet fiyatıdır.

Note: Weighted average prices.

(1) Simple average prices.

(2) Price per item.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	298	Explanation
Tablo		Table
18.1 OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri, 2008-2012	300	18.1 Purchasing power parity values in OECD countries, 2008-2012
18.2 OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri, 2008-2012	301	18.2 Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product, 2008-2012
18.3 İBBS'ye göre tüketim harcamaları fiyat düzeyi endeksleri, 2008-2011	302	18.3 Price level indices for consumption expenditures by SR, 2008-2011

AÇIKLAMA

EXPLANATION

SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ

PURCHASING POWER PARITY

Ülkelerin gelişmişlik düzeyinin karşılaştırılmasında, ülkelerin yarattıkları Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) ve Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH)'ları ortak bir döviz kuruna, genelde ABD Dolarına dönüştürülerek bulunan rakamlar kullanılmaktadır. Resmi ve serbest piyasa kurları arasındaki farklılıklar ve ülkelerdeki fiyat düzeylerinin farklı oluşu, bu tür karşılaştırmalarda döviz kurunun güvenilirliğini yitirmesine neden olmuştur. Bu durum, döviz kurunun sakıncalarını ortadan kaldıran Satınalma Gücü Paritesi (SGP) yönteminin geliştirilmesini sağlamıştır. 1950'li yıllarda başlayan çalışmalar, 1960'ların sonunda Uluslararası Karşılaştırma Projesi'ne dönüştürülmüş, Eurostat (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) ile OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı)'nın projeyi desteklemesi ve katılımcı ülke sayısının artması ile proje, 1989 yılından sonra programa dönüştürülmüştür.

For comparison of economic aggregates among countries Gross National Products (GNP) and Gross Domestic Products (GDP) values are converted to common currency unit generally to US dollars. Due to the differences between official and free market exchange rates and differences of the countries' price levels, the exchange rates are generally considered to be less reliable in such international comparisons. This situation caused to improve the Purchasing Power Parity (PPP) method which eliminates the weakness of the exchange rates. The works started in the 1950s were transformed to International Comparison Project at the end of 1960s. Since the number of participating countries increased and the Eurostat (Statistical Office of the European Union) and OECD (Organization of Economic Cooperation and Development) supported the project, the project became an International Comparison Program (ICP) after 1989.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP) çerçevesinde SGP'nin hesaplanabilmesi için, katılımcı ülkelerin oluşturduğu mal ve hizmet sepetinde yer alan maddelerin yıllık ortalama fiyatları ve ilgili madde gruplarının GSYH içindeki harcama ağırlıkları gerekmektedir. Program kapsamında fiyatlandırılan ve ağırlıklandırılan mal ve hizmet grupları aşağıda verilmektedir.

To calculate PPP within the framework of the ICP, the annual average prices of the items included in the representative basket of commodities (this basket is established by participating countries) and the expenditure weights of item groups in GDP are required. The groups of items which are priced and weighted within the context of the program are given below.

1. Hanehalkı kişisel tüketim harcamaları

- 1.1 Gıda ve alkolsüz içecekler
- 1.2 Alkollü içecekler ve tütün
- 1.3 Giyim ve ayakkabı
- 1.4 Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar
- 1.5 Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri
- 1.6 Sağlık
- 1.7 Ulaştırma
- 1.8 Haberleşme
- 1.9 Eğlence ve kültür
- 1.10 Eğitim
- 1.11 Lokanta ve oteller
- 1.12 Çeşitli mal ve hizmetler

1. Individual consumption expenditures by households

- 1.1 Food and non-alcoholic beverages
- 1.2 Alcoholic beverages and tobacco
- 1.3 Clothing and footwear
- 1.4 Housing, water, electricity, gas and other fuels
- 1.5 Furnishings, household equipment and maintenance
- 1.6 Health
- 1.7 Transport
- 1.8 Communication
- 1.9 Recreation and culture
- 1.10 Education
- 1.11 Restaurants and hotels
- 1.12 Miscellaneous goods and services

2. Kar amacı gütmeyen kuruluşların kişisel tüketim harcamaları

2. Individual consumption expenditures by non-profit institutions serving households

3. Devletin kişisel tüketim harcamaları

3. Individual consumption expenditures by government

- 3.1 Konut
- 3.2 Sağlık
- 3.3 Eğlence ve kültür
- 3.4 Eğitim
- 3.5 Sosyal güvenlik

- 3.1 Housing
- 3.2 Health
- 3.3 Recreation and culture
- 3.4 Education
- 3.5 Social protection

4. Devletin ortak tüketim harcamaları

4. Collective consumption expenditures by

- 4.1 Devletin ortak hizmetleri

- 4.1 Collective services of government

5. Gayri safi sabit sermaye oluşumu

5. Gross fixed capital formation

- 5.1 Makine ve teçhizat
- 5.2 İnşaat projeleri

- 5.1 Machinery and equipment
- 5.2 Construction

6. Stok değişimleri

6. Changes in stocks

- 6.1 Envanter değişimi
- 6.2 Değerlerin elde edilimleri ile çıkarılması arasındaki fark

- 6.1 Change in inventories
- 6.2 Acquisitions less disposals of valuables

7. İthalat ve ihracat dengesi

7. Balance of exports and imports

- 7.1 İthalat ve ihracat dengesi

- 7.1 Balance of exports and imports

Tanım ve Kavramlar

Satınalma Gücü Paritesi (SGP): Farklı para birimlerinin satın alma gücünü eşitleyen ve ülkeler arasındaki fiyat farklılıklarını yok ederek, ulusal para birimlerini ortak para birimine dönüştüren bir andır.

Uluslararası Karşılaştırma Programı (UKP): GSYH ve bileşenlerini, SGP'ye dayalı olarak veren ve uluslararası fiyat ve hacim karşılaştırmalarına olanak sağlayan, Birleşmiş Milletler, OECD ve Eurostat gibi kuruluşlar tarafından organize edilen bir programdır.

Avrupa Karşılaştırma Programı (AKP): UKP'ye katılan ülke sayısının sürekli artması ve coğrafi yakınlığının getirdiği kolaylıklar dikkate alınarak program 1980 yılında bölgelere ayrılmıştır. Türkiye UKP'nin Avrupa bölgesinde yani "Avrupa Karşılaştırma Programı-AKP" organizasyonunda yer almaktadır. Avrupa Karşılaştırma Programı, Eurostat ve OECD tarafından organize edilmektedir. Bu programda yer alan ülkeler, beş gruba ayrılmıştır. Birinci grupta Kuzey Avrupa Ülkeleri, ikinci grupta Batı Avrupa ülkeleri, üçüncü grupta Doğu Avrupa ülkeleri, dördüncü grupta Güney Avrupa ülkeleri ve beşinci grupta ise diğer OECD ülkeleri kapsamaktadır. Türkiye, Güney Avrupa Ülkeleri grubunda yer almaktadır.

Mal ve hizmet sepeti: Program kapsamında öncelikle katılımcı ülkeleri ve ilgili madde grubunu temsil eden, ülkeler arasında karşılaştırılabilir niteliğe sahip mal ve hizmet sepeti, tüm ülkelerin katılımı ile belirlenmektedir. Mal ve hizmet sepeti belirlenirken dikkate alınan ölçüler:

- Seçilen maddelerin mümkün olduğunca fazla katılımcı ülkede bulunuyor olması,
- Seçilen maddelerin ana gruplar düzeyinde tür ve satın alış yönünden ülkeleri temsil etmesi,
- Ülkelerin aynı maddeyi fiyatlandırmalarını ve karşılaştırmalarını sağlamak için seçilen maddelerin ayrıntılı tanımlarının olması,
- Her bir grup için ülkelerin tüketim yapılarını ve madde ağırlıklarını göz önüne alarak en azından bir maddeyi kendi ülkelerinin tüketimi için temsil edici olarak belirlemesi gerekmektedir.

Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksi: Satınalma Gücü Paritesinin döviz kuruna oranıdır. Ülkeler arasındaki fiyat düzeyi farklılıklarının ölçülmesine imkan verir.

BÖLGESEL SATINALMA GÜCÜ PARİTESİ ÇALIŞMASI

Çalışmada, tüketim harcamaları temelinde Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde TL'nin satın alma gücündeki farklılıkların belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma 2008 yılında, 81 il merkezinde gerçekleştirilmiş olup sonuçlar 2. düzey İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS), 26 bölge için elde edilmiştir.

Sonuçlar, TL'nin 26 bölgedeki satın alma gücünün göstergesi olan "Bölgesel Fiyat Düzeyi Endeksleri" temelinde yayınlanmıştır.

2009, 2010 ve 2011 yıllarına ilişkin Bölgesel SGP değerleri, madde bazında TÜFE endeksi kullanılarak tahmin edilmiştir.

Definitions and Concepts

Purchasing Power Parities (PPP): PPP is the rate of currency conversion that equalizes the purchasing power of different currencies and eliminates the differences in price levels between countries.

International Comparison Program (ICP): ICP is a program organized by international organizations such as United Nations, Eurostat and the OECD. It provides international price and volume comparisons of GDP and gives GDP expenditure components based on PPPs.

European Comparison Program (ECP): Taking advantage of geographical proximity and the growing number of participating countries, the ICP was divided into the regions in 1980. Turkey is in the European region of the ICP that is called "European Comparison Program-ECP". ECP is organized by Eurostat and OECD. The countries in the ECP program are divided into five groups. First group consists of the Northern European Countries, second group consists of the Western European Countries, third group consists of the Eastern European Countries, fourth group consists of Southern European Countries and fifth group consists of other OECD countries. Turkey is included in the group of Southern European Countries.

Basket of goods and services: The basket of goods and services including representative and comparable items within the participating countries and the related item groups are determined collectively by the participating countries. The criteria in determining the basket of goods and services are as follows:

- The products selected for the basket have to be commonly found in as many participating countries as possible,
- The products selected for the basket have to be representative for all countries,
- All the items in the basket have to be precisely defined to ensure those countries price and compare equivalent items,
- For each basic heading, each participating country must nominate and define at least one representative product of its own consumption.

Comparative price level indices: It is the ratio of Purchasing Power Parity to exchange rate. It provides a measure of the differences in price levels between countries.

REGIONAL PURCHASING POWER PARITY STUDY

The object of the study is to determine the purchasing power of Turkish Liras (TL) in different regions of Turkey based on consumption expenditures.

The study was carried out in the central of 81 provinces in 2008. The results of the study was obtained for 26 Region by Level 2 of The Nomenclature of Territorial Units for Statistics (SR) of Turkey.

The results are presented as "Regional Price Level Indices" referring the purchasing power of Turkish Liras (TL) in 26 Regions by Level 2 of SR.

Regional PPPs for 2009, 2010 and 2011 were estimated using the CPI data on item base.

18.1 OECD ülkelerinde satınalma gücü paritesi değerleri, 2008-2012

Purchasing power parity values in OECD countries, 2008-2012

[Bir Amerikan doları karşılığı ulusal para birimi - National currency per USA Dollar]

(ABD=1 USA=1)

	Satınalma Gücü Paritesi değerleri				
	Purchasing Power Parity values				
	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye - Turkey	0.89	0.92	0.95	1.03	1.08
ABD - USA	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Almanya - Germany	0.81	0.81	0.81	0.80	0.80
Avustralya - Australia	1.48	1.44	1.50	1.49	1.46
Avusturya - Austria	0.85	0.85	0.84	0.85	0.85
Belçika - Belgium	0.87	0.86	0.86	0.87	0.87
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	14.26	13.98	14.24	13.90	13.79
Danimarka - Denmark	8.01	7.88	7.82	7.86	7.87
Estonya - Estonia	0.55	0.53	0.53	0.54	0.55
Finlandiya - Finland	0.92	0.91	0.93	0.94	0.94
Fransa - France	0.88	0.87	0.87	0.87	0.86
Hollanda - Netherlands	0.84	0.85	0.85	0.84	0.83
İngiltere - United Kingdom	0.65	0.66	0.67	0.68	0.68
İrlanda - Ireland	0.95	0.90	0.85	0.84	0.84
İspanya - Spain	0.72	0.71	0.72	0.72	0.71
İsrail - Israel	3.87	3.95	3.94	3.89	3.92
İsveç - Sweden	8.77	8.96	9.07	8.94	8.87
İsviçre - Switzerland	1.55	1.53	1.51	1.45	1.42
İtalya - Italy	0.79	0.78	0.80	0.80	0.79
İzlanda - Iceland	117.42	125.69	136.07	139.74	142.16
Japonya - Japan	116.85	116.35	112.42	108.81	105.89
Kanada - Canada	1.23	1.20	1.22	1.23	1.22
Kore - Korea	785.72	811.66	829.90	833.03	828.31
Lüksemburg - Luxembourg	0.91	0.91	0.93	0.93	0.95
Macaristan - Hungary	129.43	126.26	129.00	130.35	131.72
Meksika - Mexico	7.47	7.41	7.60	7.53	7.69
Norveç - Norway	8.75	9.01	9.06	9.09	9.23
Polonya - Poland	1.86	1.87	1.85	1.88	1.89
Portekiz - Portugal	0.65	0.64	0.64	0.63	0.62
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	0.53	0.51	0.52	0.53	0.53
Slovenya - Slovenia	0.63	0.65	0.65	0.64	0.64
Şili - Chile	339.27	350.59	347.85	334.24	329.89
Yeni Zelanda - New Zealand	1.49	1.45	1.49	1.48	1.48
Yunanistan - Greece	0.70	0.70	0.71	0.71	0.70

Kaynak - Source: OECD, Statistics Database, 2013

18.2 OECD ülkelerinde Gayri Safi Yurtiçi Hasıla temelinde karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri, 2008-2012

Comparative price level indices in OECD countries on the basis of Gross Domestic Product, 2008-2012

(OECD Toplam=100 - OECD Total=100)

	Karşılaştırmalı fiyat düzeyi endeksleri				
	Comparative price level indices				
	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye - Turkey	64	58	62	58	59
ABD - USA	94	98	97	94	98
Almanya - Germany	112	111	105	105	100
Avustralya - Australia	117	110	134	145	148
Avusturya - Austria	118	116	109	111	107
Belçika - Belgium	121	118	112	114	109
Çek Cumhuriyeti - Czech Republic	79	72	73	74	69
Danimarka - Denmark	148	144	136	138	133
Estonya - Estonia	76	72	69	71	69
Finlandiya - Finland	127	124	119	123	118
Fransa - France	122	118	112	114	108
Hollanda - Netherlands	116	116	110	111	105
İngiltere - United Kingdom	113	101	100	103	105
İrlanda - Ireland	131	122	110	110	105
İspanya - Spain	99	97	93	94	89
İsrail - Israel	102	99	103	103	99
İsveç - Sweden	126	115	123	130	128
İsviçre - Switzerland	135	138	141	154	149
İtalya - Italy	109	107	103	105	99
İzlanda - Iceland	126	100	108	114	111
Japonya - Japan	107	122	125	129	130
Kanada - Canada	109	103	115	118	120
Kore - Korea	67	62	70	71	72
Lüksemburg - Luxembourg	125	125	120	122	119
Macaristan - Hungary	71	61	60	61	57
Meksika - Mexico	63	54	59	57	57
Norveç - Norway	146	141	146	153	155
Polonya - Poland	73	59	60	60	57
Portekiz - Portugal	90	87	82	83	78
Slovak Cumhuriyeti - Slovak Republic	71	70	68	70	67
Slovenya - Slovenia	88	88	84	85	81
Şili - Chile	66	61	66	65	66
Yeni Zelanda - New Zealand	99	89	105	110	117
Yunanistan - Greece	97	96	92	94	88

Kaynak - Source: OECD, Statistics Database, 2013

18.3 İBBS'ye göre tüketim harcamaları fiyat düzeyi endeksleri, 2008-2011

Price level indices for consumption expenditures by SR, 2008, 2011

(Türkiye - Turkey =100)

İBBS-2. Düzey		Fiyat düzeyi endeksi - Price level indices			
SR - Level 2		2008	2009	2010	2011
TR	Türkiye - Turkey	100.00	100.00	100.00	100.00
TR10	İstanbul	114.18	114.33	114.25	113.71
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	102.67	102.20	102.09	102.45
TR22	Balıkesir, Çanakkale	102.38	102.15	103.07	102.97
TR31	İzmir	105.21	105.68	105.62	106.72
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	101.69	101.25	101.00	101.52
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	99.31	99.10	99.05	99.19
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	103.46	103.03	103.10	102.97
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	104.82	104.57	104.21	103.84
TR51	Ankara	105.03	105.82	106.49	105.99
TR52	Konya, Karaman	96.88	96.33	96.27	96.06
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	103.99	104.00	103.43	103.11
TR62	Adana, Mersin	99.07	99.94	99.42	99.17
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	94.86	95.56	95.45	95.76
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	95.27	95.62	95.61	95.76
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	97.21	97.41	97.68	97.66
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	101.47	99.65	98.96	99.49
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	97.63	97.46	97.54	98.21
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	98.00	97.67	97.61	97.42
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	103.02	103.24	103.66	103.61
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	98.12	97.72	97.90	98.54
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	96.81	95.93	96.64	96.95
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	96.47	96.60	96.92	97.23
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	97.04	98.21	98.71	97.78
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	96.55	96.94	96.32	96.43
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	95.55	95.92	96.02	95.55
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	93.30	93.65	92.98	91.88

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	305	Explanation
Grafik		Graph
19.1 Cumhuriyet altını, 2008-2012	329	19.1 Cumhuriyet gold, 2008-2012
19.2 Avrupa Para Birimi ve ABD Doları, 2008-2012	329	19.2 Euro and US Dollar, 2008-2012
Tablo		Table
19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2008-2012	307	19.1 Central Bank balance sheet, 2008-2012
19.2 Merkez Bankası krediler, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	309	19.2 Central Bank credits, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.3 Merkez Bankası mevduat, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	309	19.3 Central Bank deposits, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.4 Merkez Bankası mevduat, 2008-2012 [Türlerine göre]	311	19.4 Central Bank deposits, 2008-2012 [Deposit types]
19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2008-2012 [Tek düzen hesap planına göre]	312	19.5 Deposit money banks' balance sheet, 2008-2012 [According to the uniform chart of accounts]
19.6 Mevduat bankaları krediler, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	314	19.6 Deposit money banks credits, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.7 Mevduat bankaları mevduat, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	315	19.7 Deposit money banks, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.8 Mevduat bankaları mevduat, 2008-2012 [Türlerine göre]	317	19.8 Deposit money banks, 2008-2012 [Deposit types]
19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2008-2012 [Tek düzen hesap planına göre]	318	19.9 Investment and development banks' balance sheet, 2008-2012 [According to the uniform chart of accounts]
19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları krediler, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	320	19.10 Investment and development banks credits, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2008-2012 [Tek düzen hesap planına göre]	321	19.11 Participation banks' balance sheet, 2008-2012 [According to the uniform chart of accounts]
19.12 Katılım bankaları krediler, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	323	19.12 Participation banks loans, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2008-2012 [Kurumsal sektörlere göre]	324	19.13 Participation banks funds raised, 2008-2012 [Sectoral breakdown]
19.14 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2008-2012 [Türlerine göre]	326	19.14 Participation banks funds raised, 2008-2012 [Deposit types]

	Sayfa Page		
19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2008-2012 [M3 Para arzı ve karşılık kalemleri]	327	19.15 Monetary sector analytical balance sheet, 2008-2012 [M3 money supply and counterpart items]	
19.16 Uluslararası rezervler, 2008-2012	329	19.16 International reserves, 2008-2012	
19.17 Altın fiyatları, 2008-2012	329	19.17 Gold prices, 2008-2012	
19.18 Döviz kurları, 2008-2012	330	19.18 Exchange rates, 2008-2012	
19.19 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri, 2008-2012	331	19.19 Insurance companies by type of insurance, 2008-2012	
19.20 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler, 2008-2012	332	19.20 Direct premiums received by insurance companies and type of insurance, 2008-2012	
19.21 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar, 2008-2012	333	19.21 Direct payments made by insurance companies by type of insurance, 2008-2012	

AÇIKLAMA

EXPLANATION

PARA ve BANKA

Bu bölümdeki para ve banka ile ilgili veriler, T.C. Merkez Bankası AŞ.'den, sigorta şirketlerine ilişkin veriler ise Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'ndan alınmaktadır.

T.C. Merkez Bankası

3 Ekim 1931 tarihinde faaliyete geçen banka, karma sermayeli ve özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği olan bir anonim şirkettir. Bankanın temel amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. Banka, fiyat istikrarını sağlamak için uygulayacağı para politikasını ve kullanacağı para politikası araçlarını doğrudan kendisi belirler. Banka fiyat istikrarını sağlama amacı ile çalışmak kaydıyla Hükümetin büyüme ve istihdam politikalarını destekler.

Bankanın temel görevleri;

Açık piyasa işlemleri yapmak,

Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak ve yabancı paralar ve altın karşısındaki muadeletini tespit etmeye yönelik kur rejimini belirlemek,

Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesi için döviz ve efektiflerin vadesiz ve vadeli alım ve satımı ile dövizlerin Türk Lirası ile değişimi ve diğer türev işlemlerini yapmak,

Bankaların ve bankaca uygun görülecek diğer mali kurumların yükümlülüklerini esas alarak zorunlu karşılıklar ve umumi disbonibite ile ilgili usul ve esasları belirlemek,

Reeskont ve avans işlemleri yapmak, ülke altın ve döviz rezervlerini yönetmek,

Türk Lirasının hacim ve tedavülünü düzenlemek,

Ödeme ve menkul kıymet transferi ve mutabakat sistemleri kurmak,

Kurulmuş ve kurulacak sistemlerin kesintisiz işlenmesini ve denetimini sağlayacak düzenlemeleri yapmak,

Ödemeler için elektronik ortam da dahil olmak üzere kullanılacak yöntemleri ve araçları belirlemek,

Finansal sistemde istikrarı sağlayıcı ve para ve döviz piyasaları ile ilgili düzenleyici tedbirleri almak,

Mali piyasaları izlemek ve bankalardaki mevduatın vade ve türleri ile katılım bankalarındaki (eski adıyla özel finans kurumları) katılma hesaplarının vadelerini belirlemek.

Banka, Hükümetin mali ve ekonomik müşavirlik, mali ajanlık ve haznedarlığını yapar.

MONEY and BANKING

The data presented in this section relating to money and banking is provided by the Central Bank of Turkey and data on insurance companies is provided by the Prime Ministry's Undersecretariat of Treasury.

Central Bank of Turkey

It began operations on October 3, 1931 as a joint stock company with private and government owned capital, subject to special laws. The primary objective of the bank shall be to achieve and maintain price stability. The bank shall determine on its own discretion the monetary policy that it shall implement and the monetary policy instruments that it is going to use in order to achieve and maintain price stability. The Bank shall, provided that it shall not be in confliction with the objective of achieving and maintaining price stability, support the growth and employment policies of the Government.

Its fundamental duties are;

to carry out open market operations,

to take necessary measures in order to protect the domestic and international value of Turkish Liras and to establish the exchange rate policy in determining the parity of Turkish Liras against gold and foreign currencies jointly with the Government,

to execute transactions such as spot and forward purchase and sale of foreign exchange and banknotes, foreign swaps and other derivatives transactions in order to determine the value of Turkish Liras against other currencies,

to determine the procedures and conditions of reserve requirements and liquidity requirement by taking into consideration the liabilities of banks and other financial institutions to be deemed appropriate by the Bank,

to conduct rediscount and advance transactions, to manage the gold and foreign exchange reserves of the country,

to regulate the volume and circulation of Turkish Liras,

to establish payment, securities transfer and settlement systems

to set forth regulations to ensure the uninterrupted operation and supervision of the existing or future systems,

to determine the methods and instrument including electronic environment for payments,

to take precautions for enhancing the stability in the financial system and to take regulatory measures with respect to money and foreign exchange markets.

to monitor the financial markets and to determine the terms and types of deposits in banks and the terms of participation funds in participation banks (formerly special finance houses).

The bank shall be the financial and economic advisor, the fiscal agent and the treasurer of the Government.

Tanım ve Kavramlar

Altın: Bu hesap Merkez Bankası'ndaki uluslararası standartta olan ve olmayan altınların değerini göstermektedir.

Döviz alacakları: Konvertibl ve konvertibl olmayan döviz cinsleri üzerinden hariçteki muhabirler nezdinde açılan hesaplar, Uluslararası Para Fonu (IMF) nezdindeki Rezerv Dilimi Pozisyonu ile Merkez Bankası şubeleri kasalarında bulunan efektifleri içermektedir.

Madeni para: Merkez Bankası kasalarında bulunan madeni paralardır.

Menkul kıymetler: İkincil piyasadan kesin alışı yapılan DİBS'ler ve repo yoluyla alınmış menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

İç krediler: Merkez Bankası'nın bankacılık sektörüne açtığı krediler bu hesapta gösterilmektedir.

Açık piyasa işlemleri: TCMB'nin açık piyasa ve bankalararası para piyasası işlemlerinden doğan alacaklarını göstermektedir.

Dış krediler: TCMB ile Sudan Merkez Bankası ve Arnavutluk Merkez Bankası arasında imzalanan bankacılık sözleşmesi kapsamındaki TCMB'nin alacaklarıyla ilgili olarak TCMB'nin kullandığı kredileri içermektedir.

Hazine'nin alacakları: TCMB kasalarında Hazine adına muhafaza edilen uluslararası standartta olmayan altın, ülkemizin IMF nezdindeki Özel Çekme Hakkı (SDR) kotasının altın ve yabancı para olarak ödenen kısmı dolayısıyla oluşan Hazine'nin Rezerv Dilim İmkânı ve Hazine'nin çeşitli işlemlerinden doğan diğer alacaklarını kapsar.

Takipteki alacaklar: TCMB'nin Irak Merkez Bankası'ndan kredi alacağı karşılığı ve Irak Bekhme Barajı Projesi kapsamında satın alınan senetler karşılığı doğan alacaklarını göstermektedir.

Mevduat: Bankaya yatırılan kamu ve bankacılık sektörüne, uluslararası kuruluşlar, fonlar ve muhtelif sektörlerle ait Türk Lirası ve yabancı para mevduatlarını gösterir.

Para ve banka istatistikleri: Para ve banka istatistiklerinde kullanılan parasal sektör tanımı; Merkez Bankası, mevduat bankaları, kalkınma ve yatırım bankaları, katılım bankaları ve para piyasası fonlarını (B-tipi likit yatırım fonlarını) kapsamaktadır.

Para arzı tanımları :

M1: Dolaşımdaki Para + Vadesiz Mevduat (TL, YP)

M2: M1 + Vadeli Mevduat (TL, YP)

M3: M2 + Repo + Para Piyasası Fonları + İhraç Edilen Menkul Kıymetler

Ödemeler dengesi: Bir ülke ile diğer ülkeler arasındaki ödeme akışını ölçmektedir. Belirli bir dönemde, genellikle bir yılda, o ülkenin tüm uluslararası iktisadi işlemlerini özet halinde sunmak için kullanılır.

Definitions and Concepts

Gold: Total gold reserves in the Central Bank (Gold conforming to international standards and gold not conforming to international standards).

Foreign exchange: Consists of accounts opened by the Central Bank with foreign correspondents against convertible and non-convertible foreign exchange, the Reserve Tranche Position held by the International Monetary Fund (IMF) and foreign currencies available in the Bank's vaults.

Coin: Coins in the vaults of the Central Bank.

Securities portfolio: Consists of government debt securities bought from secondary market and securities held under repo operations.

Domestic credits: Central Bank credits extended to the banks.

Open market operations: Shows claims of the Central Bank due to the open market operations and interbank money market transactions.

Foreign credits extended by The Central Bank: Consists of credits extended in accordance with the Banking Agreement between the Central Bank of Turkey and the Central Banks of the Sudan and Albania.

Claims of the treasury: Non-international standard gold held for Treasury at Central Bank, Reserve Tranche Mean of Treasury due to the position of Turkey's Special Drawing Right (SDR) quote at IMF which was paid as gold and foreign exchange and other receivables of Treasury arising from various transactions.

Claims under legal proceedings: Shows the claims of Central Bank of Turkey on the Central Bank of Iraq as well as the claims arising from the credit that was extended against the bills bought by the Central Bank regarding the Iraq Bekhme Dam project.

Deposits: Deposits of the public sector, banks, international institutions, funds and others held in the Central Bank in Turkish Liras and foreign exchange.

Money and banking statistics : Monetary sector definition used in money and banking statistics cover Central Bank, deposit money banks, investment and development banks and money market funds (type-B liquid funds)

Money supply definitions:

M1: Currency in Circulation + Demand Deposits (TRY, FX)

M2: M1 + Time Deposits (TRY, FX)

M3: M2 + Repo's + Money Market Funds+Debt Securities Issued

Balance of payments: The balance of payments, (or BOP) measures the payments that flow between any individual country and all other countries. It is used to summarize all international economic transactions for that country during a specific time period, usually a year.

19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2008-2012

Central Bank balance sheet, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Varlıklar - Assets	167 298 352	192 157 728	169 338 304	263 343 475	278 335 727
1 Altın mevcudu - Gold	5 016 931	6 374 873	8 361 219	18 981 412	34 600 877
1.1 Uluslararası standartta olan altın (YP)					
International standard (FX)	4 883 049	6 205 039	8 138 467	18 677 555	34 297 820
1.2 Uluslararası standartta olmayan altın (TL)					
Non-International standard (TRY)	133 882	169 834	222 752	303 857	303 057
2 Döviz alacakları - Foreign exchange	107 384 842	106 476 995	124 794 215	148 199 669	178 159 250
2.1 Konvertibl (YP) - Convertible (FX)	107 384 842	106 476 995	124 794 215	148 199 669	178 159 250
2.1.1 Efektif deposu - Foreign banknotes	570 646	410 946	461 465	455 132	700 396
2.1.2 Muhabir hesapları - Correspondent accounts	106 549 028	105 799 336	124 062 823	147 415 008	177 148 317
2.1.3 Rezerv dilimi pozisyonu - Reserve tranche position	265 168	266 713	269 927	329 529	310 537
2.2 Konvertibl olmayan (YP) - Non-convertible (FX)	0	0	0	0	0
2.2.1 Efektif deposu - Foreign banknotes	0	0	0	0	0
2.2.2 Muhabir hesapları - Correspondent accounts	0	0	0	0	0
3 Madeni para - Coins	59 451	88 416	104 946	79 451	89 824
4 Dahildeki muhabirler - Domestic correspondents	213 234	221 338	0	1 617 672	19 609
5 Menkul kıymetler - Securities portfolio	33 653 502	39 692 302	20 022 980	47 379 034	29 198 721
5.1 Devlet iç borçlanma senetleri					
Government domestic debt instruments	33 653 502	39 692 302	20 022 980	47 379 034	29 198 721
5.1.1 Kuponlu - Bonds	30 965 502	32 905 435	13 572 419	38 796 099	27 738 159
5.1.2 Kuponsuz - Treasury bills	2 688 000	6 786 867	6 450 561	8 582 935	1 460 562
5.2 Diğer - Other	0	0	0	0	0
6 İç krediler - Domestic credits	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
6.1 Kamu sektörü - Public sector	0	0	0	0	0
6.1.1 Hazine'ye kısa vadeli avans - Short-Term advances to the treasury	0	0	0	0	0
6.1.2 Kamu iktisadi kuruluşları - Public economic institutions	0	0	0	0	0
6.1.3 İktisadi devlet teşekkülleri - State economic enterprises	0	0	0	0	0
6.1.3.1 Hazine kefaletini haiz bonolar - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
6.1.3.2 Ticari - Commercial Bills	0	0	0	0	0
6.1.3.3 Diğer - Other	0	0	0	0	0
6.2 Bankacılık sektörüne kullandırılan krediler - Banking sector	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
6.2.1 Reeskont kredileri - Rediscount	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
6.2.2 1211 S.K. 40/1-c kapsamındaki krediler					
As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
6.2.3 Diğer - Other	0	0	0	0	0
6.3 TMSF'na kullandırılan krediler - Credits to SDIF	0	0	0	0	0
7 Açık piyasa işlemleri - Open market operations	20 060 925	35 265 340	12 014 961	39 644 657	25 321 266
7.1 Vadeli işlemlerden alacaklar - Repurchase agreements	20 060 925	35 265 340	12 014 961	39 644 657	25 321 266
7.1.1 Nakit - Cash	20 060 925	33 249 340	12 014 961	39 644 657	23 060 266
7.1.1.1 Döviz - Foreign exchange	0	0	0	0	0
7.1.1.2 Menkul değer - Securities	20 060 925	33 249 340	12 014 961	39 644 657	23 060 266
7.1.2 Menkul - Securities	0	2 016 000	0	0	2 261 000
7.2 Diğer - Other	0	0	0	0	0
8 Dış krediler - Foreign credits	38 111	33 564	29 299	29 535	21 930
9 İştirakler - Share participations	23 559	23 698	39 446	48 174	45 424
10 Gayrimenkuller ve demirbaşlar - Fixed assets	286 178	280 849	281 319	270 610	300 888
11 Takipteki alacaklar - Claims under legal proceedings (net)	0	0	0	0	0
11.1 Takipteki alacaklar - Claims under legal proceedings	2 284 171	2 281 704	2 348 736	2 876 337	2 720 439
11.2 Takipteki alacaklar karşılığı					
Provisions for claims under legal proceedings (-)	-2 284 171	-2 281 704	-2 348 736	-2 876 337	-2 720 439
12 SDR tahsisatı nedeniyle hazine yükümlülüğü					
Treasury liabilities due to SDR allocation (1)	264 067	2 533 695	2 564 228	3 130 426	2 950 014
13 Değerleme hesabı - Revaluation account	0	0	0	0	0
14 Faiz ve gelir reeskontları ve tahakkukları					
Interest and income accruals	43 692	139 814	26 659	75 438	42 691
15 Muvakkat alacaklılar - Miscellaneous receivables	211 399	483 484	367 842	820 318	736 564
16 Diğer varlıklar - Other assets	42 072	57 525	41 845	43 918	47 953
17 Geçmiş yıllar zararları - Previous years losses	0	0	0	0	0

19.1 Merkez Bankası bilançosu, 2008-2012 (devam)

Central Bank balance sheet, 2008-2012 (continued)

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Yükümlülükler - Liabilities	167 298 352	192 157 728	169 338 304	263 343 475	278 335 728
1 Tedavüldeki banknotlar - Currency issued	31 743 434	38 340 278	48 937 560	55 103 174	60 525 482
2 Hazineye borçlar - Liabilities to treasury	316 271	330 883	368 214	405 122	398 510
2.1 Altın (TL) - Gold (TRY)	14 534	18 469	24 224	33 043	32 956
2.2 Rezerv dilimi imkanı - Reserve tranche facility	265 168	266 713	269 927	329 529	310 537
2.3 Diğer - Other (net)	36 569	45 702	74 064	42 550	55 017
3 Döviz borçları - Foreign correspondents	1 143	1 193	21 280	1 389	682
3.1 Konvertibl - Convertible	1 143	1 193	1 132	1 384	678
3.2 Konvertibl olmayan - Non convertible	0	0	20 148	5	4
4 Mevduat toplamı - Total deposit	90 435 792	89 359 637	89 269 412	128 093 770	159 473 130
4.1 Mevduat (TL) - Deposits (TRY)	33 082 938	31 308 978	32 592 806	37 179 136	23 272 595
4.1.1 Kamu sektörü - Public sector	1 990 886	4 984 887	5 671 987	8 276 833	6 268 595
4.1.2 Bankacılık sektörü - Banking sector	30 941 828	26 178 667	26 805 959	28 782 059	16 655 494
4.1.2.1 Yurtiçindeki bankalar - Free deposit of domestic banks	30 933 033	26 169 286	26 797 740	28 774 190	16 649 552
4.1.2.2 Yurtdışındaki bankalar - Foreign banks	8 742	9 335	7 975	7 645	5 756
4.1.2.3 Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) - Required reserves (Central bank's law, art.40)	0	0	0	0	0
4.1.2.4 Diğer (valörlü işlemler) - Other	53	46	244	224	186
4.1.3 Muhtelif - Miscellaneous	1 459	2 623	3 478	3 320	4 929
4.1.4 Uluslararası kuruluşlar - International institutions	6 201	7 148	6 687	8 935	9 929
4.1.5 Fonlar - Extrabudgetary funds	142 565	135 652	104 696	107 989	333 649
4.2 Mevduat (YP) - Deposits (FX)	57 352 854	58 050 659	56 676 605	90 914 634	136 200 535
4.2.1 Kamu sektörü - Public sector	11 312 700	15 486 429	9 209 057	10 057 916	10 156 574
4.2.2 Bankacılık sektörü - Banking sector	21 702 652	20 473 464	29 344 548	62 512 719	111 973 163
4.2.2.1 Yurtiçindeki bankalar - Free deposit of domestic banks	8 060 257	7 401 094	7 839 064	11 888 954	11 783 352
4.2.2.2 Yurtdışındaki bankalar - Foreign banks	0	0	0	0	0
4.2.2.3 Zorunlu karşılıklar (1211 S.K. Md. 40) - Required reserves (Central bank's law, art.40)	13 642 395	13 072 370	21 505 485	50 623 765	100 189 811
4.2.3 Muhtelif - Miscellaneous	20 788 140	19 469 093	17 586 136	17 421 280	12 607 594
4.2.3.1 Kredi mektuplu döviz mevduatı - Foreign exchange deposits by citizens abroad	20 723 600	19 406 645	17 539 030	17 366 530	12 542 011
4.2.3.2 Diğer - Other	64 540	62 447	47 106	54 750	65 583
4.2.4 Fonlar - Extrabudgetary funds	3 549 362	2 621 673	536 864	922 719	1 463 204
4.2.4.1 Tasarruf mevduatı sigorta fonu - Saving deposits insurance fund	610	18 754	0	3	9
4.2.4.2 Diğer - Other	3 548 752	2 602 919	536 864	922 716	1 463 195
5 Likidite senetleri - Liquidity bills	0	0	0	0	0
6 Açık piyasa işlemleri - Open market operations	29 935 300	47 331 936	13 101 902	40 078 502	26 660 131
6.1 Vadeli işlemlerden borçlar - Repurchase agreements	20 000 000	35 017 436	12 000 002	39 562 502	25 261 631
6.1.1 Nakit - Cash	0	2 017 436	0	0	2 261 619
6.1.1.1 Döviz - Foreign exchange	0	0	0	0	0
6.1.1.2 Menkul değer - Securities	0	2 017 436	0	0	2 261 619
6.1.2 Menkul - Securities	20 000 000	33 000 000	12 000 002	39 562 502	23 000 012
6.2 Diğer - Other	9 935 300	12 314 500	1 101 900	516 000	1 398 500
7 Dış krediler (YP) - Foreign credits (FX)	13 760	13 862	13 899	16 826	0
7.1 Kısa vadeli - Short term	0	0	0	0	0
7.2 Orta ve uzun vadeli - Medium and long term	13 760	13 862	13 899	16 826	0
8 İthalat akreditif bedelleri, teminat ve depozitolar Collaterals and deposits against L/C on imports	776 822	679 678	747 358	945 855	776 883
8.1 Döviz satışı yapılmış akreditif bedelleri - For letters of credit	776 818	679 675	747 355	945 852	776 883
8.2 Mal bedeli ve teminatlar - For imports	4	4	4	4	0
9 Ödenecek senet ve havaaleler - Notes and remittances payable	29 571	37 382	3 293	1 087	3 921
10 SDR tahsisatı - SDR allocation	264 067	2 533 695	2 564 228	3 130 426	2 950 014
11 Sermaye - Capital	46 234	46 234	46 234	46 234	46 234
12 İhtiyat akçesi - Reserve funds	3 037 217	3 691 281	4 588 399	5 016 154	7 819 982
13 Karşılıklar - Provisions	469 772	606 315	371 154	1 612 923	203 396
14 Değerleme hesabı - Revaluation account	6 377 223	5 010 104	7 245 850	19 489 213	13 655 373
15 Faiz ve gider reeskont., tahakkuk. - Interest and expense accruals	1 468 712	919 143	628 421	567 747	278 193
16 Muvakkat borçlar - Miscellaneous payables	52 325	53 478	32 748	42 973	46 275
17 Diğer yükümlülükler - Other liabilities	2 330 711	3 202 629	1 398 353	8 792 083	5 497 520

Not. Enflasyon muhasebesine göre düzenlenmiştir.

Note. Data are inflation adjusted.

19.2 Merkez Bankası krediler, 2008-2012

Central Bank credits, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	2 322 671	2 801 104	3 067 381	5 929 035	9 543 086
1 Merkezi yönetim - Central government	0	0	0	0	0
1.1 Hazineye kısa vadeli avans - Short term advances to treasury	0	0	0	0	0
1.2 Hazinedeki diğer alacaklar - Other claims on treasury (net)	0	0	0	0	0
2 Mali olmayan kamu girişimleri - Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
2.1 Hazine kefaletini haiz bonolar - Treasury guaranteed bills	0	0	0	0	0
2.2 Kısa vadeli senet reeskontu, Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Short term discount of bills, Soil Products Office (SPO)	0	0	0	0	0
2.3 İktisadi devlet teşekkülleri, diğer (İDT 'nin vadesinde ödenmeyen borç.) SEE, other (debts of SEEs not paid on due date)	0	0	0	0	0
2.4 İktisadi devlet teşekkülleri, ticari senetler SEEs, commercial bills	0	0	0	0	0
3 Mali kuruluşlar - Financial institutions	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
3.1 Mevduat bankaları - Deposit money banks	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
3.11 Reeskont kredileri - Rediscount	389	485 836	689 345	3 023 163	6 800 717
3.12 1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.13 Diğer - Other	0	0	0	0	0
3.2 Kalkınma ve yatırım bank.- Investment and development banks	0	0	0	0	0
3.21 Reeskont kredileri - Rediscount	0	0	0	0	0
3.22 1211 S.K. 40/1-c kap. kul. krediler As per art 40/1-c of law no:1211	0	0	0	0	0
3.23 Diğer - Other	0	0	0	0	0
3.3 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	0	0	0	0	0
3.31 Tasarruf mevduatı sigorta fonu Saving deposit insurance fund	0	0	0	0	0
4 Yurtdışı - Abroad ⁽¹⁾	2 322 282	2 315 268	2 378 036	2 905 872	2 742 369

(1) Dış krediler içerisinde yer alan Irak'a verilen krediler 1999/12'den itibaren Merkez Bankası bilançosunda "Takipteki alacaklar" hesabına aktarılmış olup, "Yurtdışı" rakamı özgün bilanço ile farklılık göstermektedir.

(1) Loans extended to Iraq classified in "Foreign credit" were transferred to "Claims under legal proceedings" in the Central bank balance sheet as of December 1999. Thus, the figure in "Abroad" is different than that of in the Central bank balance sheet.

19.3 Merkez Bankası mevduat, 2008-2012

Central Bank deposits, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	90 435 792	89 359 637	89 269 412	128 093 770	159 473 130
1 Genel yönetim - General government	16 861 259	23 157 051	15 446 229	19 337 895	18 219 907
1.1 Merkezi yönetim - Central government	16 852 144	23 153 179	15 396 920	19 332 978	18 219 792
1.11 Hazine, genel ve özel bütçeli idareler Treasury, general and special budget administration	12 208 498	18 752 654	13 419 905	16 414 447	14 945 484
1.111 TL - TRY	1 859 118	4 925 754	5 543 343	8 228 175	6 224 736
1.112 YP - FX	10 349 379	13 826 900	7 876 562	8 186 272	8 720 748
1.12 Hazine, genel ve özel bütçeli idarelerin proje kredileri Treasury, general and special budget administration project funds	952 699	1 661 970	1 335 479	1 887 826	1 477 469
1.121 TL - TRY	0	0	0	0	0
1.122 YP - FX	952 699	1 661 970	1 335 479	1 887 826	1 477 469
1.13 Kanunla kurulan sosyal güvenlik kurumları Social securities organizations established by law	-	-	-	-	-
1.14 Diğer yükümlülükler - Liabilities to other institutions	1	1	1	1	1
1.15 Bütçe dışı fonlar - Extrabudgetary funds	3 690 946	2 738 554	641 535	1 030 704	1 796 837
1.151 TL - TRY	142 195	135 635	104 671	107 988	333 643
1.152 YP - FX	3 548 752	2 602 919	536 864	922 716	1 463 195

19.3 Merkez Bankası mevduat, 2008-2012 (devam)

Central Bank deposits, 2008-2012 (continued)

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
1.2 Yerel yönetimler - Local government	9 090	3 872	49 247	4 854	53
1.21 TL (vadesiz) - TRY (sight)	9 090	3 872	49 247	4 854	53
1.22 YP - FX	0	0	0	0	0
1.3 Sosyal güvenlik kurumları - Social security organizations	25	0	62	62	62
2 Mali olmayan kamu girişimleri Non-financial public enterprises	76 904	60 778	44 933	46 343	25 468
2.1 Kamu iktisadi kurumları - Public economic institutions	15	29	20	10	10
2.11 TL - TRY	15	29	20	10	10
2.12 YP - FX	0	0	0	0	0
2.2 İktisadi devlet teşekkülleri - State economic enterprises	75 232	60 062	44 143	45 290	24 869
2.21 TL (vadesiz) - TRY (sight)	70	55	21	6 721	929
2.22 YP - FX	75 162	60 006	44 122	38 568	23 940
2.3 Kanunlarla kurulan döner sermaye şirketleri Revolving fund companies established by law	1 658	687	770	1 043	589
3 Özel sektör (TL) - Private sector (TRY)	1 202	2 370	2 998	3 112	4 784
4 Mali kurumlar - Financial institutions	52 757 680	46 716 107	56 221 136	91 323 137	128 665 168
4.1 Bankalar mevduatı - Banks deposits	52 635 738	46 642 796	56 142 532	91 287 133	128 622 901
4.11 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	13 642 395	13 072 370	21 505 485	50 623 765	100 189 811
4.111 TL - TRY	0	0	0	0	0
4.112 YP - FX	13 642 395	13 072 370	21 505 485	50 623 765	100 189 811
4.12 Serbest rezervler - Free reserves	38 993 343	33 570 426	34 637 047	40 663 368	28 433 090
4.121 Mevduat bankaları (YP) - Deposit money banks (FX)	6 798 259	6 134 376	5 993 489	10 519 916	9 609 897
4.122 Mevduat bankaları (TL) - Deposit money banks (TRY)	29 672 759	24 539 786	24 241 673	27 276 470	15 206 554
4.123 Katılım bankaları (TL) - Participation banks (TRY)	1 199 663	1 600 546	2 415 478	1 270 012	833 287
4.124 Kalkınma ve yatırım bankaları (YP) Investment and development banks (FX)	1 261 998	1 266 718	1 845 575	1 369 037	2 173 456
4.125 Kalkınma ve yatırım bankaları (TL) Investment and development banks (TRY)	60 611	28 954	140 589	227 708	609 711
4.126 Diğer valörlü işlemler - Other	53	46	244	224	186
4.2 Diğer mali kuruluşlar - Other financial institutions	121 942	73 311	78 604	36 004	42 267
4.21 Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu) - Non-bank financial institutions (insurance funds for saving deposits)	980	18 771	26	5	16
4.211 TL (vadesiz) - TRY (sight)	370	17	26	2	7
4.212 YP - FX	610	18 754	0	3	9
4.22 Yetkili döviz müesseseleri Authorized foreign currency institutions	17	20	22	0	0
4.23 Finansman kuruluşları - Finance companies	0	0	0	0	0
4.24 Sermaye kurulu başkanlığı - Capital markets board	0	0	0	0	0
4.25 Bankalararası kart merkezi mevduat hesabı Interbank card center account	9	5	5	8	3
4.26 Bankalararası takas odası - Interbank clearing house	25	25	27	24	33
4.27 Bankacılık düzenleme ve denetleme hesabı Banking regulation and supervision agency account	120 911	54 490	78 524	35 967	42 216
5 Bloke mevduatlar - Restricted deposits	131	131	0	0	0
6 Yurtdışı yerleşikler mevduatı - Non-residents' deposits	20 738 548	19 423 132	17 553 698	17 383 116	12 557 695
6.1 Kredi mektuplu döviz mevduatı Foreign exchange deposits by citizens abroad	20 723 600	19 406 645	17 539 030	17 366 530	12 542 011
6.2 Diğer mevduat (TL+YP) - Other deposits (TRY+FX)	14 948	16 487	14 668	16 586	15 685
7 Diğer mevduat - Other deposits	68	68	419	168	108

19.4 Merkez Bankası mevduatı, 2008-2012

Central Bank deposits, 2008-2012

[Türlerine göre - Deposit types]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Toplam - Total	90 435 792	89 359 637	89 269 412	128 093 770	159 473 130
TL mevduatı - TRY deposits	33 082 938	31 308 978	32 592 806	37 179 136	23 272 595
Bankalar mevduatı - Banks deposits	30 933 086	26 169 332	26 797 984	28 774 415	16 649 738
1.1 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	0	0	0	0	0
1.11 Zorunlu karşılıklar (YP) - Required reserves (FX)	0	0	0	0	0
1.12 Zorunlu karşılıklar (TL) - Required reserves (TRY)	0	0	0	0	0
1.2 Serbest rezervler - Free reserves	30 933 086	26 169 332	26 797 984	28 774 415	16 649 738
2 Vadesiz mevduat - Demand deposits	133 391	61 571	131 721	51 804	48 685
2.1 Yerel yönetimler - Local government	9 090	3 872	49 247	4 854	53
2.2 Sosyal güvenlik kurumları - Social security institutions	25	0	62	62	62
2.3 Mali olmayan kamu girişimleri					
Non-financial public enterprises	1 742	772	811	7 775	1 528
2.4 Özel sektör - Private sector	1 202	2 370	2 998	3 112	4 784
2.5 Diğer mali kuruluşlar - Other financial institutions	121 332	54 557	78 604	36 001	42 258
3 Bloke mevduatlar - Restricted deposits	131	131	0	0	0
4 Yurtdışı yerleşikler TL mevduatı - TRY Non-residents' deposits	14 948	16 487	14 668	16 586	15 685
4.1 Yurtdışındaki bankalar - TRY deposits, banks abroad	8 742	9 335	7 975	7 645	5 756
4.2 Uluslararası kurumlar - TRY deposits, international institutions	6 201	7 148	6 687	8 935	9 929
4.3 Elçilikler - Miscellaneous TRY deposits, embassies	6	3	6	7	0
4.4 Yurtdışındaki kurumlar					
Miscellaneous TRY deposits, institutions abroad	0	0	0	0	0
4.5 Diğer - Other TRY	0	0	0	0	0
5 Merkezi yönetim mevduatları - Central government deposits	2 001 314	5 061 391	5 648 015	8 336 164	6 558 380
5.1 Hazine, genel ve özel bütçeli idareler					
Treasury, general and special budget administration deposits	1 859 118	4 925 754	5 543 343	8 228 175	6 224 736
5.2 Hazine, genel ve özel bütçeli idareler proje kredisi					
Treasury, general and special budget administrations project credits	0	0	0	0	0
5.3 Diğer yükümlülükler - Other liabilities	1	1	1	1	1
5.4 Bütçe dışı fonlar - Extrabudgetary funds	142 195	135 635	104 671	107 988	333 643
6 Diğer mevduat - Other deposits	68	68	419	168	108
YP mevduatı - FX deposits	57 352 854	58 050 659	56 676 605	90 914 634	136 200 535
1 Bankalar mevduatı - Banks' deposits	21 702 652	20 473 464	29 344 548	62 512 719	111 973 163
1.1 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	13 642 395	13 072 370	21 505 485	50 623 765	100 189 811
1.2 Serbest rezervler - Free reserves	8 060 257	7 401 094	7 839 064	11 888 954	11 783 352
2 Diğer mali kuruluşlar mevduatı - Other financial institutions	610	18 754	0	3	9
2.1 Banka dışı mali kuruluşlar (tasarruf mevduatı sigorta fonu)					
Non-bank financial institution (insurance funds of saving deposits)	610	18 754	0	3	9
3 Yerel yönetimler - Local governments	0	0	0	0	0
3.1 EGO+İGDAŞ (belediye ticari işletmeleri)					
EGO+İGDAS (municipal economic enterprises)	0	0	0	0	0
4 Mali olmayan kamu girişimleri - Non-financial public enterprises	75 162	60 006	44 122	38 568	23 940
4.1 Kamu iktisadi kuruluşları (YP) - Public economic institutions	0	0	0	0	0
4.2 İktisadi devlet teşekkülleri - State economic enterprises	75 162	60 006	44 122	38 568	23 940
5 Yurtdışı yerleşikler mevduatı - Non-residents' deposits	20 723 600	19 406 645	17 539 030	17 366 530	12 542 011
5.1 Kredi mektuplu döviz mevduatı					
Foreign exchange deposits by citizens abroad	20 723 600	19 406 645	17 539 030	17 366 530	12 542 011
5.2 Diğer yerleşik olmayanların mevduatı					
Other non-residents' deposits	0	0	0	0	0
6 Merkezi yönetim mevduatları - Central government deposits	14 850 830	18 091 789	9 748 905	10 996 814	11 661 412
6.1 Genel ve katma bütçeli idareler mevduatı					
General and annexed budget administration deposits	10 349 379	13 826 900	7 876 562	8 186 272	8 720 748
6.2 Genel ve katma bütçeli idareler proje kredileri					
General and annexed budget administrations project credits	952 699	1 661 970	1 335 479	1 887 826	1 477 469
6.3 Bütçe dışı fonlar - Extrabudgetary funds	3 548 752	2 602 919	536 864	922 716	1 463 195

19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2008-2012

Deposit money banks' balance sheet, 2008-2012

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Varlıklar - Assets	631 256 870	714 599 653	869 034 049	1 048 223 151	1 184 093 056
1 Kasa - Vault cash	3 027 673	4 277 527	5 065 307	6 158 427	8 009 578
2 Efektif deposu - Foreign banknotes	2 201 661	1 943 408	2 396 159	2 851 915	3 895 288
3 Yoldaki paralar - Cash in transit	25 652	59 225	17 793	35 209	31 974
4 Satın alınan banka çekleri - Checks purchased	3 190	3 043	2 699	4 042	5 604
5 Vadesi gelmiş menkul değerler - Securities due	2 074	1 470	2 078	3	0
6 Kıymetli madenler (YP) - Precious stones (FX)	348 073	572 376	681 357	1 361 836	539 520
7 TC. Merkez Bankası - Claims on Central Bank	35 660 763	29 738 915	30 955 847	36 908 010	26 302 919
7.1 Vadesiz serbest hesap - Sight free account	34 447 764	28 870 087	30 245 035	34 372 007	23 535 273
7.2 Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap Time free and restricted account	1 212 999	868 828	710 812	2 536 003	2 767 646
8 Bankalar - Claims on banks	70 351 277	60 584 624	44 878 488	57 588 917	48 368 051
8.1 Yurtiçi - Domestic	3 130 111	3 939 455	7 779 582	5 699 784	6 129 327
8.2 Yurtdışı - Abroad	67 221 166	56 645 169	37 098 906	51 889 133	42 238 724
9 Para piyasalarından alacaklar - Claims on money markets	8 189 618	9 678 826	264 000	1 464 495	3 050 838
10 Gerçeğe uygun değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md. Sec. at. fair value thr. prof. or loss and sec. av. for sale	63 680 610	127 218 960	164 037 717	155 665 536	158 226 303
10.1 Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler Of which : Securities under repurchase agreement	12 679 082	22 295 268	26 634 574	47 370 677	33 668 014
11 Ters repo işlemlerinden alacaklar Claims on revers repo transactions	117 820	822 152	11 314 500	12 289 288	10 856 702
12. Türev finansal varlıklar - Financial derivative assets ⁽⁴⁾	-	-	2 450 933	4 834 847	2 595 017
13 Krediler - Credits	270 445 648	299 405 686	433 249 361	573 492 989	678 232 946
14 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans (net)	2 408 509	3 115 607	2 767 944	3 236 051	5 265 254
14.1 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans	12 829 747	20 164 247	18 264 813	17 038 653	21 304 363
14.2 (-) Krediler özel karşılıkları - (-) Special reserve for loans	-10 421 238	-17 048 640	-15 496 869	-13 802 602	-16 039 109
15 Kiralama işlemlerinden alacaklar (net) Receivable from leasing transactions (net)	0	0	0	0	0
16 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	13 833 048	12 627 589	20 180 873	46 971 454	91 464 045
17 Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları Credit and other interest income accruals and rediscount ⁽⁴⁾	22 386 710	21 750 551	22 722 257	21 850 136	29 268 157
18 Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili Bonds held against legal reserve	-	-	-	-	-
19 İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar Participations and subsidiaries	9 712 937	12 002 314	14 564 744	15 850 248	21 507 221
20 Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler Securities to be held till maturity	109 225 921	108 523 127	89 313 629	82 014 085	64 643 221
20.1 Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler Of which: Securities under repurchase agreement	20 118 683	26 524 948	17 204 592	26 772 913	17 004 198
21 Sabit değerler - Fixed assets (net) ⁽¹⁾	10 669 925	10 715 932	10 788 896	11 389 695	11 781 590
22 Özel maliyet bedelleri - Special costs (net) ⁽¹⁾	0	0	0	0	0
23 Peşin ödenmiş vergiler - Prepaid taxes	1 253 101	2 087 279	1 659 002	991 721	2 793 150
24 Ertelenmiş vergi aktif hesabı Asset account of deferred taxes	1 176 846	1 877 165	2 096 343	1 571 931	1 801 463
25 Ayniyat mevcudu - Office supply inventory	46 464	49 199	53 588	60 247	73 140
26 Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar Doubtful fees, comission and other receivables	-	-	-	-	-
27 Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar Receivables from future sale of assets	270 645	219 941	193 434	239 435	164 052
28 Muhtelif alacaklar - Miscellaneous receivables	1 584 654	2 366 247	3 362 013	4 276 440	4 600 423
29 Borçlu geçici hesaplar - Transitory asset accounts	3 533 710	3 590 143	4 461 744	5 317 302	8 497 755
30 Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar Receivables from public sector	15 854	10 512	20 165	41 225	47 567
31 Elden çıkarılacak kıymetler - Assets to be sold	1 027 636	1 339 373	1 501 896	1 741 522	2 071 285
32 Diğer varlıklar - Other assets	56 851	18 462	31 281	16 141	-10

19.5 Mevduat bankaları bilançosu, 2008-2012 (devam)

Deposit money banks balance sheet, 2008-2012 (continued)

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yükümlülükler - Liabilities	631 256 870	714 599 653	869 034 049	1 048 223 151	1 184 093 056
1 Toplam mevduat - Total deposit	415 326 858	463 868 930	555 903 036	646 255 639	718 952 640
1.1 Vadesiz - Demand	61 171 959	76 816 602	95 748 032	117 131 102	133 431 634
1.2 Vadeli - Time	354 154 899	387 052 328	460 155 004	529 124 537	585 521 006
2 Repo işlemlerinden sağlanan fonlar					
Funds received from repo transactions	33 926 420	51 221 168	47 173 079	74 437 408	54 271 457
3 Para piyasalarına borçlar - Due to money markets	255 208	220 854	46 397	1 765 660	0
4 Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar					
Due to securities lending markets	1 604	14 218	6 813	15 043	21 157
5 Alınan krediler - Loans received	56 757 539	47 970 587	67 525 148	96 927 632	101 625 089
5.1 TC. Merkez Bankası - Central Bank	0	0	0	0	0
5.2 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	2 932 885	2 518 512	2 410 116	3 891 498	4 301 741
5.3 Yurtiçi diğer kuruluşlar - Other domestic institutions	219 849	197 436	145 786	118 958	161 654
5.4 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	45 031 050	37 961 821	59 364 002	86 700 906	91 648 098
5.5 Yurtdışı fonlar, diğer kur. - Other inst., funds abroad	8 573 755	7 292 818	5 605 244	6 216 270	5 513 596
6 Sermaye benzeri borçlar - Subordinated debt ⁽²⁾	152 180	148 730	153 760	607 238	4 355 464
7 Karşılıklar - Provisions	12 727 057	15 991 804	16 645 234	18 655 330	27 869 188
8. Türev finansal yükümlülük.-Financial derivative liabilities⁽⁵⁾	-	-	3 158 476	4 088 334	4 217 062
9 Kiralama işlemlerinden borçlar (net)					
Due to leasing transactions (net)	217 208	95 796	123 975	151 558	115 998
10 Faktoring işleml. borç. - Due to factoring transactions	2	0	6	29	208
11 Faiz ve gider reesk. - Interest and expense rediscounts ⁽⁵⁾	8 229 215	5 905 189	3 404 345	4 667 813	4 695 331
12 Kredi ve diğer alacaklar değerlendirme fonu					
Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
13 İthalat transfer emirleri - Import transfer orders	469 871	326 865	772 643	875 069	636 726
14 Ödenecek vergi, resim, harç ve primler					
Taxes, duties, charges and premium payable	1 690 053	1 119 790	1 118 616	1 527 254	1 654 158
15 İhraç edilen menkul kıymetler - Securities issued (net)	0	0	2 488 139	16 633 460	34 152 032
16 Bankamıza tahsis edilen fonlar - Funds allocated	4 257 125	4 663 179	4 887 778	5 259 971	5 894 931
17 Ertelenmiş vergiler - Deferred taxes	51 898	126 600	106 276	56 163	178 937
18 Muhtelif borçlar - Miscellaneous payables	10 731 770	12 882 129	17 907 320	21 013 941	24 875 558
19 Alacaklı geçici hesaplar - Transitory liability accounts	4 680 880	4 407 646	5 597 528	7 349 846	14 169 607
20 Ödeme emirleri - Payment orders	486 517	267 969	280 257	563 253	461 676
21 Kamu kurum ve kur. borç. - Payables to public sector	382	151	133	1 744	1 405
22 Diğer yükümlülükler - Other liabilities ⁽³⁾	10 691 725	12 308 290	26 919 368	24 326 903	29 954 767
23 Özkaynaklar - Shareholders EQUITY	70 603 358	93 059 758	114 815 721	123 043 863	155 989 667
23.1 Ödenmiş sermaye - Paid-up capital	30 388 399	31 480 236	35 200 092	36 441 887	38 131 682
23.2 Sermaye yedekleri - Capital reserves	11 655 806	16 521 986	19 127 718	13 127 497	25 667 487
23.3 Kar yedekleri - Profit reserves	35 776 347	44 407 043	57 374 455	73 427 779	87 801 143
23.4 Kar (zarar) - Profit (loss)	10 272 922	18 029 900	20 298 360	17 129 854	21 371 990
23.5 Geçmiş yıllar kâr(zararı)-Profit(loss) for the previous year	-17 490 116	-17 379 407	-17 184 904	-17 083 154	-16 982 635

(1) 2008 Ocak ayında tek düzen hesap planında yapılan değişiklikle "Özel maliyet bedelleri (net)" kalemi, "Sabit değerler (net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.

(2) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.

(3) Yurtdışı merkez ve şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" de izlenmektedir.

(4) 2010 yılı Ocak ayından itibaren "Türev finansal varlıklar" kalemi Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları içerisinde ayrıştırlarak ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(5) 2010 Ocak ayından itibaren "Türev finansal yükümlülükler" kalemi Faiz ve gider reeskontları içerisinde ayrıştırlarak ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(1) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Special costs (net)" item is shown under "Fixed assets (net)".

(2) It is added beginning from January 2008.

(3) Head office, branches abroad account is followed under "Other liabilities"

(4) "Financial derivative assets" have been separated from "Loans and other interest income accruals and rediscounts" and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

(5) "Financial derivative liabilities" have been separated from "Interest and expense rediscounts" and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

19.6 Mevduat bankaları kredileri, 2008-2012

Deposit money banks credits, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	270 445 648	299 405 686	433 249 361	573 492 989	678 232 946
1 Genel yönetim - General government	2 321 986	2 759 736	2 146 988	1 769 872	1 792 391
1.1 Merkezi yönetim - Central government	0	16	4 656	4 605	25 049
1.2 Yerel yönetimler - Local governments	2 321 986	2 759 720	2 142 332	1 765 267	1 767 342
1.3 Sosyal güvenlik kurumları - Social security institutions	0	0	0	0	0
2 Mali olmayan kamu girişimleri					
Non-financial public enterprises	3 973 958	2 069 042	1 339 458	507 943	660 499
3 Özel sektör - Private sector	260 234 146	285 453 287	413 146 888	556 704 706	659 597 401
3.1 Mali olmayan şirketler - Non financial companies	115 493 061	130 631 897	207 466 295	289 339 257	343 680 856
3.2 Bireysel işletmeler - Individual corporations	27 942 031	26 137 757	35 074 276	47 281 301	56 027 500
3.3 Hanehalkı - Households	114 342 351	126 318 028	167 876 337	216 562 598	256 285 277
3.31 Tüketici kredileri - Consumer credit	81 040 236	90 430 727	125 057 443	162 188 845	186 409 890
3.311 Konut kredileri - Housing loans	37 187 735	42 518 865	57 406 287	69 554 965	79 412 307
3.312 Taşıt kredileri - Automobile loans	5 305 033	4 178 765	5 338 391	6 924 619	7 539 505
3.313 İhtiyaç ve diğer krediler - Consumer and other loans	38 547 468	43 733 097	62 312 765	85 709 261	99 458 078
3.32 Bireysel kredi kartları - Individual credit cards	33 302 115	35 887 301	42 818 894	54 373 753	69 875 387
3.33 Personele verilen krediler - Credits to personnel	-	-	-	-	-
3.4 Tarım satış kooperatifleri					
Agricultural sales cooperatives	897 163	1 049 217	1 166 500	1 288 000	1 334 398
3.5 Tarım kredi kooperatifleri					
Agricultural credit cooperatives	566 679	342 057	366 110	955 326	917 190
3.6 Hanehalkına hizmet veren kâr amacı olmayan kuruluşlar - Non-profit institutions serving households					
105 326	50 747	110 939	151 569	186 399	
3.7 Diğer - Other	887 535	923 584	1 086 431	1 126 655	1 165 781
4 Mali kuruluşlar - Financial institutions	2 484 010	7 979 543	13 640 668	11 168 189	12 455 047
4.1 Bankalar - Banks	495 798	944 323	1 107 686	1 435 767	1 391 724
4.11 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	-	-	-	-	-
4.12 Yurtiçi bankalararası krediler					
Domestic interbank credit	-	-	-	-	-
4.2 Banka dışı mali kuruluşlar					
Non-bank financial institutions	1 988 212	7 035 220	12 532 982	9 732 422	11 063 323
4.21 Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları					
Insurance com. and private pension funds	212 564	1 162 028	2 208 449	9 061	11 166
4.22 Mali araçlar - Financial intermediaries	1 768 247	5 655 138	10 191 328	9 587 605	10 735 038
4.221 Finansal kiralama şirketleri					
Financial leasing companies	369 919	1 153 141	3 001 798	2 601 255	2 240 673
4.222 Faktöring şirketleri - Factoring companies	1 275 235	3 810 354	5 835 773	5 628 969	6 619 899
4.223 Tüketici finansman şirketleri					
Consumer finance companies	39 119	553 190	939 642	958 122	1 227 884
4.224 Diğer mali araçlar - Other financial intermediaries	83 974	138 453	414 115	399 259	646 582
4.23 Mali yardımcımlar - Financial auxiliaries	7 401	218 054	133 205	135 756	317 119
5 Yurt dışı - Abroad	1 431 548	1 144 078	2 975 359	3 342 279	3 727 608

19.7 Mevduat bankaları mevduatı, 2008-2012

Deposit money banks, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	415 326 858	463 868 930	555 903 036	646 255 639	718 952 640
1 Genel yönetim - General government	19 500 375	22 963 756	30 393 584	36 790 043	46 544 153
1.1 Merkezi yönetim - Central government	9 476 918	11 470 953	15 978 454	19 344 512	25 187 354
1.11 Bütçeye ait hesaplar (TL) - Budgetary accounts (TRY)	7 331 531	9 943 595	12 055 979	15 743 730	18 905 359
1.111 Resmi kuruluşlar - Official corporations	7 331 531	9 943 595	12 055 979	15 743 730	18 905 359
1.12 Bütçe dışı hesaplar (TL)					
Deposits of extrabudgetary funds	729 576	574 542	833 818	445 845	5 148 561
1.121 Fonlar - Funds	729 100	572 668	832 699	445 019	5 147 870
1.122 Diğer kuruluşlar mevduatı, devlet memurları, işçiler, emekliler, konut edindirme yardımı hesabı - Other institutions deposits, government housing fund account	476	1 874	1 119	826	691
1.13 Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı (YP)					
Deposits of central government (FX)	1 415 811	952 816	3 088 657	3 154 937	1 133 434
1.131 Merkezi yönetim döviz tevdiat hesabı					
Deposits of central government	649 744	360 803	1 744 337	2 134 102	542 648
1.132 Fonlar (TMSF hariç) döviz tevdiat hesabı					
Foreign exchange deposits of funds except SDFIF	766 067	592 013	1 344 320	1 020 835	590 786
1.2 Yerel yönetimler - Local governments	4 269 511	4 888 456	7 773 283	11 448 725	12 624 353
1.21 Yerel yönetimler mevduatı (TL)					
Official, local administrations (TRY)	4 240 742	4 769 685	7 602 241	11 108 951	12 336 591
1.22 Yerel yönetimlerin döviz tevdiat hesabı (YP)					
Deposits of local governments (FX)	28 769	118 771	171 042	339 774	287 762
1.3 Sosyal güvenlik kurumları - Social security institutions	5 753 946	6 604 347	6 641 847	5 996 806	8 732 446
1.31 Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (TL)					
Deposits of social security institutions (TRY)	5 740 041	6 351 289	6 177 617	5 072 360	8 477 742
1.32 Sosyal güvenlik kurumları mevduatı (YP)					
Deposits of social security institutions (FX)	13 905	253 058	464 230	924 446	254 704
2 Mali olmayan kamu gir. - Non-financial public enterprises	10 129 176	11 564 764	13 463 778	12 486 474	12 626 814
2.1 Ticari kuruluşlar, KİT ile bağlı müessese ve ortaklıklar (TL)					
Commercial corporations, affiliates, partnerships of SEEs (TRY)	3 613 985	4 940 371	6 087 920	6 801 809	7 552 933
2.2 Döner sermayeli kurumlar (TL)					
Revolving fund organizations (TRY)	3 411 484	3 970 995	3 552 660	2 979 268	2 174 627
2.3 Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL)					
Commercial corporations of local administrations (TRY)	288 137	463 899	433 250	892 703	1 078 096
2.4 Mali olmayan kamu girişimleri döviz tevdiat hesabı (YP)					
Deposits of non-financial public enterprises (FX)	2 815 570	2 189 499	3 389 948	1 812 694	1 821 158
3 Özel sektör - Private sector	357 755 033	398 222 562	464 520 542	539 819 037	587 843 554
3.1 Mali olmayan şirketler (TL) - Non-financial corporations (TRY)	34 174 556	45 888 644	63 580 089	67 253 540	80 036 497
3.11 Her türlü ortaklıklar (sermaye şirketleri) (tic. mev.)					
Partnerships (commercial deposits)	29 784 275	41 644 972	59 634 201	62 996 159	76 256 216
3.12 Vakıf, dernek, sendika ve birliklerin ticari işlet. (tic. mev.)					
Foundations, unions and associations (commercial deposits)	3 085 830	2 623 041	2 374 978	2 536 691	2 205 386
3.13 Kooperatifler (tic.mev.) - Cooperatives (commercial deposits)	1 304 451	1 620 631	1 570 910	1 720 690	1 574 895
3.2 Bireysel işletmeler (TL) - Individual corporations (TRY)	5 780 553	5 783 321	7 751 527	6 379 977	6 632 261
3.21 Gerçek kişi ticaret işletmeleri (tic. mev.)					
Real persons (commercial deposits)	5 780 553	5 783 321	7 751 527	6 379 977	6 632 261
3.3 Hanehalkı (TL) - Households (TRY)	180 039 190	196 628 616	237 423 139	264 661 854	285 971 143
3.31 Tasarruf mevduatı, gerçek kişiler					
Saving deposits, real persons	180 039 190	196 628 616	237 423 139	264 661 854	285 971 143
3.4 Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. (TL)					
Non-profit institutions serving households (TRY)	11 243 583	12 521 285	15 725 338	18 770 228	16 290 285
3.41 Vakıf, dernek, sendika ve birlikler (diğ. kur. mev.)					
Foundations, unions and associations (other corporations deposit)	10 979 252	12 241 040	15 324 327	18 310 732	15 739 519
3.42 Apartman yönetimi ile ilgili açılan hesaplar (diğ. kur. mev.)					
Accounts of building managements (other corporations deposit)	264 331	280 245	401 011	459 496	550 766
3.5 Mahk.sav.,icra ifl.daire.,terake hakim.nezd.P.V.noter hes. (TL)					
Courts,attorney,exec.and bank.off.,legacy courts notary acc.(TRY)	1 428 379	1 630 352	1 937 079	2 601 932	3 367 870

19.7 Mevduat bankaları mevduat, 2008-2012 (devam)

Deposit money banks, 2008-2012 (continued)

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
3.6 Mahke. tevdi yeri gösterilmek üzere yatırılan para. (TL) Cash deposited by court decision (TRY)	184 000	219 939	162 125	126 622	205 348
3.7 Diğer (diğer kur. mevduat) (TL) Other (other corporations deposit) (TRY)	2 145 865	2 197 392	2 907 086	2 830 966	2 541 508
3.8 Yurtiçi yerleşik özel sektörün döviz tevdiat hesabı (YP) Residents' deposits, private sector (FX)	122 441 517	132 383 273	133 265 993	166 702 254	178 731 544
3.81 Hanehalkı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler Households, resident real persons	83 656 467	90 325 372	88 804 439	102 958 008	112 207 967
3.82 Yurtdışında yerleşik tüzel kişilerin döviz tevdiat hesapları Resident legal persons, foreign exchange deposits	38 785 050	42 057 901	44 461 554	63 744 246	66 523 577
3.821 Mali olmayan şirketler - Non-financial corporations	38 388 213	41 585 969	44 261 985	63 373 339	66 140 616
3.822 Bireysel işletmeler - Individual corporations	0	0	0	77 676	44 804
3.823 Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. Non-profit institutions serving households	396 837	471 932	199 569	293 231	338 157
3.9 Kıymetli maden depo hesabı (YP) Precious stones deposit accounts (FX)	317 390	969 740	1 768 166	10 491 664	14 067 098
3.91 Hanehalkı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler Household resident real persons	292 771	904 242	1 667 145	9 888 779	13 373 663
3.92 Mali olmayan şirketler ve bireysel işletmeler Non-financial companies and individual corporations	24 619	65 498	101 021	602 885	693 435
4 Yurtdışı yerleşikler mevduatı - Non-residents' deposits	9 018 020	10 385 171	10 748 568	17 928 074	21 491 333
4.1 Elçilikler, konsolosluklar, uluslararası kuruluşlar (TL) Embassies, consulates, international institutions (TRY)	58 156	41 609	20 291	23 419	35 118
4.2 Yurtdışında yerleşikler (TL) - Deposits of non-residents (TRY)	2 134 730	2 384 374	3 609 006	4 742 068	6 335 415
4.3 Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP) Foreign exchange deposit accounts, non-resident real persons (FX)	3 483 916	4 377 489	5 004 317	8 049 989	12 140 617
4.4 Döviz tevdiat hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP) Foreign exchange deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	3 332 592	3 565 465	2 095 869	5 027 330	2 732 804
4.5 Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP) - Precious stones deposit accounts, non-resident real persons (FX)	8 626	16 228	19 080	84 485	221 919
4.6 Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP) - Precious stones deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	0	6	5	783	25 460
5 Mali kuruluşlar mevduatı - Financial institutions' deposits	18 924 254	20 732 680	36 776 565	39 232 011	50 446 787
5.1 TL mevduatları - TRY deposits	12 471 156	15 059 558	26 542 564	23 071 247	33 504 591
5.11 Bankalararası mevduat - Interbank deposits	4 001 097	5 771 908	12 130 589	11 238 854	13 719 908
5.111 Merkez Bankası - Central Bank	85 484	15	74	2	7
5.112 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	979 083	1 668 047	3 792 624	3 392 496	4 364 863
5.113 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	2 936 530	4 103 846	8 337 891	7 846 356	9 355 038
5.12 Diğer mali kuruluşlar mevduatı - Other financial institutions	8 470 059	9 287 650	14 411 975	11 832 393	19 784 683
5.121 Kalkınma ve yatırım bank. - Investment and development banks	-	-	-	-	-
5.122 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	8 470 059	9 287 650	14 411 975	11 832 393	19 784 683
5.2 Döviz tevdiat hesapları - Foreign exchange deposits	6 306 655	5 487 338	9 865 391	15 791 704	16 671 944
5.21 Bankalararası mevduat - Interbank deposits	4 330 159	3 627 220	6 638 269	11 054 357	15 036 450
5.211 Merkez Bankası - Central Bank	0	0	0	0	0
5.212 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	1 127 516	1 037 216	2 240 518	6 120 649	10 495 951
5.213 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	3 202 643	2 590 004	4 397 751	4 933 708	4 540 499
5.22 Diğer mali kuruluşlar mevduatı - Other financial institutions	1 976 496	1 860 118	3 227 122	4 737 347	1 635 494
5.221 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	1 976 496	1 860 118	3 227 122	4 737 347	1 635 494
5.3 Kıymetli maden depo hesapları (YP) Precious stones deposit accounts (FX)	146 443	185 784	368 610	369 060	270 252
5.31 Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar Resident financial institutions	0	4 353	2	119 615	18 845
5.32 Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar Non-resident financial institutions	146 443	181 431	368 608	249 445	251 407

19.8 Mevduat bankaları mevduatı, 2008-2012

Deposit money banks, 2008-2012

[Türlerine göre - Deposit types]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	415 326 858	463 868 930	555 903 036	646 255 639	718 952 640
1 Tasarruf mevduatı - Saving deposits	181 659 414	198 749 729	239 869 190	268 122 081	290 915 080
1.1 Vadesiz - Sight	12 367 896	16 827 184	23 330 452	25 458 819	29 009 587
1.2 Vadeli - Time	169 291 518	181 922 545	216 538 738	242 663 262	261 905 493
2 Ticari kurumlar mevduatı					
Commercial corporations' deposits	52 170 388	67 390 082	92 722 541	94 640 521	115 701 994
2.1 Vadesiz - Sight	12 278 320	16 825 064	22 446 641	25 498 488	27 230 760
2.2 Vadeli - Time	39 892 068	50 565 018	70 275 900	69 142 033	88 471 234
3 Diğer kurumlar mevduatı					
Other corporations' deposits	19 872 451	20 393 178	25 843 572	27 580 022	30 537 271
3.1 Vadesiz - Sight	3 135 037	3 036 683	3 385 284	4 703 513	4 845 464
3.2 Vadeli - Time	16 737 414	17 356 495	22 458 288	22 876 509	25 691 807
Bilgi için: fonlar - of which: funds					
Vadesiz - Sight	615 419	329 683	299 986	243 894	269 434
Vadeli - Time	1 868 659	1 996 999	2 365 748	894 911	5 675 969
4 Resmi kurumlar mevduatı - Official deposits	17 312 314	21 064 569	25 835 837	31 925 041	39 719 692
4.1 Vadesiz - Sight	7 387 414	9 846 516	11 645 397	11 341 273	14 869 691
4.2 Vadeli - Time	9 924 900	11 218 053	14 190 440	20 583 768	24 850 001
5 Mevduat sertifikaları - Certificates of deposits	0	0	0	0	0
5.1 Vadesiz - Sight	0	0	0	0	0
5.2 Vadeli - Time	0	0	0	0	0
6 Döviz tevdiat hesapları					
Foreign exchange deposit accounts	135 508 576	145 700 489	150 707 177	190 748 771	198 737 516
6.1 Vadesiz - Sight	22 986 371	27 126 655	28 783 795	33 490 711	37 884 888
6.2 Vadeli - Time	112 522 205	118 573 834	121 923 382	157 258 060	160 852 628
7 Kıymetli maden depo hesapları (YP)					
Precious stones deposit accounts (FX)	472 459	1 171 758	2 155 861	10 945 992	14 584 729
7.1 Vadesiz - Sight	278 063	903 847	1 770 304	10 103 314	13 109 941
7.2 Vadeli - Time	194 396	267 911	385 557	842 678	1 474 788
8 Bankalararası mevduat - Interbank deposits	8 331 256	9 399 125	18 768 858	22 293 211	28 756 358
8.1 TC. Merkez Bankası - Central Bank	85 484	15	74	2	7
8.2 Kamu mevduat bankaları					
Public deposit money banks	774 678	847 750	2 667 442	1 277 476	1 311 677
8.3 Özel mevduat bankaları					
Private deposit money banks	1 937 496	2 083 180	2 236 235	1 336 535	1 826 968
8.4 Yabancı mevduat bankaları					
Foreign deposit money banks	446 460	889 166	2 693 178	2 384 827	1 919 996
8.5 Kamu ve özel kalkınma ve yatırım bankaları					
Public and private investment and development banks	1 814 164	2 138 932	4 125 078	6 108 186	7 520 152
8.6 Yabancı kalkınma ve yatırım bankaları					
Foreign investment and development banks	67 466	16 167	120 678	260 692	10 878
8.7 Yurtdışındaki bankalar - Banks abroad	2 106 599	2 705 263	6 033 142	9 513 145	14 860 814
8.8 Özel kanunla mevduat kabulüne yetkili kuruluşlar					
Institutions authorized to accept deposit by law	0	0	0	0	0
8.9 Katılım bankaları - Participation banks	1 098 909	718 652	893 031	1 412 348	1 305 866

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2008-2012

Investment and development banks' balance sheet, 2008-2012

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Varlıklar - Assets	22 619 014	26 838 890	30 932 074	41 657 833	52 910 467
1 Kasa - Vault cash	676	901	1 777	2 110	2 203
2 Efektif deposu - Foreign banknotes	1 068	918	1 170	1 980	13 827
3 Yoldaki paralar - Cash in transit	14	11	28 687	4	34
4 Satın alınan banka çekleri - Checks purchased	0	0	0	0	0
5 Vadesi gelmiş menkul değerler - Securities due	0	0	0	0	0
6 Kıymetli madenler (YP) - Precious stones (FX)	0	0	0	0	0
7 TC. Merkez Bankası - Claims on Central Bank	70 713	137 903	151 790	392 404	635 006
7.1 Vadesiz serbest hesap - Sight free account	49 450	19 204	131 279	247 285	608 658
7.2 Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap Time free and restricted account	21 263	118 699	20 511	145 119	26 348
8 Bankalar - Claims on banks	2 460 728	3 080 252	5 076 146	6 694 806	8 039 574
8.1 Yurtiçi - Domestic	1 941 498	2 238 659	4 515 456	6 489 008	7 427 877
8.2 Yurtdışı - Abroad	519 230	841 593	560 690	205 798	611 697
9 Para piyasalarından alacaklar Claims on money market transactions	1 755 780	2 526 100	823 770	125 368	412 771
10 Katılım bankaları - Participation banks	-	-	-	-	-
11 Gerçeğe uyg.değ. farkı K/Z yansıtılan ve sat.hazır md. Sec. at fair value thr. prof. or loss and sec.av. for sale	1 915 643	2 517 876	3 110 417	4 325 551	5 453 151
11.1 Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler Of which : Securities under repurchase agreement	813 430	1 149 227	999 105	2 119 354	2 475 447
12 Ters repo işlemlerinden alacaklar Claims on revers repo transactions	8 030	7 934	33 635	8 127	149 875
13. Türev finansal varlıklar - Financial derivative assets ⁽⁴⁾	-	-	37 596	97 306	81 620
14 Krediler - Credits	14 134 705	15 828 173	18 520 768	26 854 072	34 932 278
15 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans (net)	16 898	81 886	65 827	83 147	78 828
15.1 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans	203 215	328 779	339 424	347 544	298 680
15.2 (-)Krediler özel karşılıkları - (-)Special reserve for loans	-186 317	-246 893	-273 597	-264 397	-219 852
16 Kiralama işlemlerinden alacaklar (net) Receivables from leasing transactions (net)	241 781	153 768	83 261	32 747	34 173
17 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	158 509	129 169	228 308	398 921	631 974
18 Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları Credit and other interest income accruals and rediscount ⁽⁴⁾	695 675	627 844	520 915	774 746	764 993
19 Kanuni yedek akçeler karşılığı devlet tahvili Bonds held against legal reserves	-	-	-	-	-
20 İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ortaklıklar Participations and subsidiaries	364 139	448 011	446 810	503 975	519 253
21 Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler Securities to be held till maturity	369 311	740 972	1 217 680	666 485	319 275
21.1 Bilgi için: Repoya tabi menkul değerler Of which: securities under repurchase agreement	0	269 094	181 543	192 099	25 870
22 Sabit değerler - Fixed assets (net) ⁽¹⁾	194 468	218 808	231 357	228 818	277 556
23 Özel maliyet bedelleri - Special costs (net) ⁽¹⁾	0	0	0	0	0
24 Pesin ödenmiş vergiler - Prepaid taxes	100 606	142 762	98 921	131 102	185 235
25 Ertelenmiş vergi aktif hesabı Asset account of deferred taxes	36 747	43 821	34 506	39 111	48 719
26 Ayniyat mevcudu - Office supply inventory	7 530	7 162	6 945	5 017	5 102
27 Tahsili şüpheli ücret, komisyon ve diğer alacaklar Doubtful fees, commission and other receivables	-	-	-	-	-
28 Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar Receivables from future sale of assets	6 043	5 253	34 489	13 356	10 369
29 Muhtelif alacaklar - Miscellaneous receivables	25 854	67 098	101 055	160 936	172 473
30 Borçlu geçici hesaplar - Transitory asset accounts	28 156	41 663	43 315	72 328	83 884
31 Kamu kurum ve kuruluşlarından alacaklar Receivables from public sector	0	1	1	1	0
32 Elden çıkarılacak kıymetler - Assets to be sold	25 940	30 604	32 928	45 416	58 304
33 Diğer varlıklar - Other assets	0	0	0	0	0

19.9 Kalkınma ve yatırım bankaları bilançosu, 2008-2012 (devam)

Investment and development banks' balance sheet, 2008-2012 (continued)

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yükümlülükler - Liabilities	22 619 014	26 838 890	30 932 074	41 657 833	52 910 467
1 Mevduat - Deposit	0	0	0	0	0
2 Repo işlemlerinden sağlanan fonlar Funds received from repo transactions	820 951	1 411 904	1 211 408	2 359 795	2 533 205
3 Para piyasalarına borçlar - Due to money markets	27 041	20 702	17 481	0	68 448
4 Menkul kıymet ödünç piyasasına borçlar Due to securities lending markets	0	0	0	0	0
5 Alınan krediler - Loans received	7 200 302	8 381 941	9 802 280	16 191 114	22 098 993
5.1 TC. Merkez Bankası - Central Bank	390	481 209	688 732	3 062 815	6 802 848
5.2 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	339 002	430 444	589 255	1 077 930	1 558 596
5.3 Yurtiçi diğer kuruluşlar - Other institutions	423 023	468 205	449 379	389 796	323 790
5.4 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	2 506 818	2 494 480	2 712 904	4 065 468	4 953 286
5.5 Yurtdışı fonlar ve diğer kur. Other institutions and funds abroad	3 931 069	4 507 603	5 362 010	7 595 105	8 460 473
6 Sermaye benzeri borçlar - Subordinated debt ⁽²⁾	0	0	0	0	0
7 Karşılıklar - Provisions	375 718	489 345	456 301	654 381	928 523
8 Türev finansal yükümlülük. - Financial derivative liabilities ⁽⁵⁾	-	-	52 153	100 657	108 120
9 Kiralama işlemlerinden borçlar (net) Due to leasing transactions (net)	914	5	0	0	6
10 Faktoring işlemlerinden borçlar Due to factoring transactions	0	0	0	0	0
11 Faiz ve gid. reeskontları -Interest and expense rediscounts ⁽⁵⁾	88 983	80 945	55 267	84 577	107 253
12 Kredi ve diğer alacaklar değerlendirme fonu Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
13 İthalat transfer emirleri - Import transfer orders	3 513	943	24 020	1 569	23 220
14 Ödenecek vergi, resim, harç ve primler Tax, duties, charges and premium payable	20 123	15 796	16 956	24 378	28 551
15 İhraç edilen menkul kıymetler - Securities issued (net)	0	101 395	624 217	1 889 779	3 961 400
16 Bankamıza tahsis edilen fonlar - Funds allocated	1 313 801	1 351 710	1 869 818	2 434 862	2 726 243
17 Ertelenmiş vergiler - Deferred taxes	5 239	3 312	4 979	4 435	5 736
18 Muhtelif borçlar - Miscellaneous payables	1 194 019	1 406 862	1 728 199	2 166 875	2 804 308
19 Alacaklı geçici hesaplar - Transitory liability accounts	345 957	320 862	322 468	266 713	499 386
20 Ödeme emirleri - Payment orders	376	95	66	95	233
21 Kamu kurum ve kuruluş. borçlar - Payables to public sector	590 079	621 027	639 328	25 458	6 238
22 Diğer yükümlülükler - Other liabilities ⁽³⁾	1 116	1 141	1 599	671	0
23 Özkaynaklar - Shareholders' equity	10 630 882	12 630 905	14 105 534	15 452 474	17 010 602
23.1 Ödenmiş sermaye - Paid-up capital	6 565 993	8 273 186	9 597 512	10 812 024	11 904 608
23.2 Sermaye yedekleri - Capital reserves	2 093 774	2 020 985	1 989 886	1 892 008	2 105 934
23.3 Kâr yedekleri - Profit reserves	1 174 057	1 471 268	1 701 501	1 903 080	1 957 429
23.4 Kâr (zarar) - Profit (loss)	914 608	985 887	839 527	872 187	1 067 458
23.5 Geçmiş yıllar kârı (zararı)-Profit (loss) for the previous year	-117 550	-120 421	-22 892	-26 825	-24 827

(1) 2008 Ocak'da Tek Düzen Hesap Planı'nda yapılan değişiklik paralelinde "Özel Maliyet Bed. (Net)", "Sabit Değ. (Net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.

(2) 2008 Ocak ayından itibaren ilave edilmiştir.

(3) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" de izlenmektedir

(4) 2010 yılı Ocak ayından itibaren "Türev Finansal Varlıklar" kalemi

Kredi ve Diğer Faiz Gelir Tahakkuk ve Reeskontları içerisinde ayrıştılarak ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(5) 2010 Ocak ayından itibaren "Türev Finansal Yükümlülükler" kalemi

Faiz ve Gider Reeskontları içerisinde ayrıştılarak ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(1) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, "Special costs (net)" item is shown under "Fixed assets (net)".

(2) It is added beginning from January 2008.

(3) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities"

(4) "Financial Derivative Assets" have been separated from "Loans and Other Interest Income Accruals and Rediscounts"

and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

(5) "Financial Derivative Liabilities" have been separated from Interest and Expense Rediscounts and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

19.10 Kalkınma ve yatırım bankaları kredileri, 2008-2012

Investment and development banks credits, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	14 134 705	15 828 173	18 520 768	26 854 072	34 932 278
1 Genel yönetim - General government	5 337 634	6 195 630	6 673 150	7 767 528	8 931 617
1.1 Merkezi yönetim - Central government	0	0	0	0	0
1.2 Sosyal güvenlik kurumları - Social security institutions	0	0	0	0	0
1.3 Yerel yönetimler - Local governments	5 337 634	6 195 630	6 673 150	7 767 528	8 931 617
2 Mali olmayan kamu girişimleri - Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
3 Özel sektör - Private sector	5 394 839	6 629 709	8 526 652	14 317 452	20 435 875
3.1 Mali olmayan şirketler - Non-financial companies	5 146 737	6 378 511	8 176 131	13 544 265	19 635 650
3.2 Bireysel işletmeler - Individual corporations	0	0	0	0	0
3.3 Hanehalkı - Households	248 102	251 198	350 521	773 187	800 225
3.31 Tüketici kredileri - Consumer credit	248 102	251 198	350 521	773 187	800 225
3.311 Konut kredileri - Housing loans	113 638	85 544	43 128	23 586	17 208
3.312 Taşıt kredileri - Automobile loans	23 167	8 850	2 458	1 215	771
3.313 İhtiyaç ve diğer krediler - Consumer and other loans	111 297	156 804	304 935	748 386	782 246
3.314 Bireysel kredi kartları - Individual credit cards	0	0	0	0	0
3.32 Personele verilen krediler - Credits to personnel	-	-	-	-	-
3.4 Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kuruluşlar - Non-profit institutions serving households	0	0	0	0	0
3.5 Diğer - Other	0	0	0	0	0
4 Mali kuruluşlar - Financial institutions	3 329 650	2 792 627	3 177 554	4 538 758	5 085 356
4.1 Bankalar - Banks	2 790 423	2 281 317	2 595 773	3 935 348	4 444 104
4.11 Mevduat bankaları - Deposit money banks	-	-	-	-	-
4.12 Katılım bankaları - Participation banks	-	-	-	-	-
4.13 Kalkınma ve yatırım bankaları - Investment and development banks	-	-	-	-	-
4.2 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	539 227	511 310	581 781	603 410	641 252
4.21 Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları - Insurance companies and private pension funds	0	0	0	0	0
4.22 Mali araçlar - Financial intermediaries	523 822	476 174	500 933	522 058	533 964
4.221 Finansal kiralama şirketleri - Financial leasing companies	518 122	416 133	383 854	380 998	396 500
4.222 Faktöring şirketleri - Factoring companies	5 700	60 041	117 079	141 060	137 464
4.223 Tüketici finansman şirketleri - Consumer finance companies	0	0	0	0	0
4.224 Diğer mali araçlar - Other financial intermediaries	0	0	0	0	0
4.23 Mali yardımcıları - Financial auxiliaries	15 405	35 136	80 848	81 352	107 288
5 Yurtdışı - Abroad	72 582	210 207	143 412	230 334	479 430

19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2008-2012

Participation banks' balance sheet, 2008-2012

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Varlıklar - Assets	25 636 561	33 691 636	43 232 128	56 050 001	69 980 673
1 Kasa - Vault cash	118 396	171 869	225 099	319 796	474 085
2 Efektif deposu - Foreign banknotes	118 136	123 183	152 602	192 816	282 305
3 Yoldaki paralar - Cash in transit	70 426	1 059	8 501	2 413	2 274
4 Satın alınan banka çekleri - Checks purchased	0	0	0	0	0
5 Vadesi gelmiş menkul değerler - Securities due	0	0	0	0	0
6 Kıymetli madenler (YP) - Precious stones (FX)	99 804	459 604	678 268	2 057 964	1 976 468
7 T.C. Merkez Bankası - Claims on Central Bank	1 521 820	2 834 911	3 275 555	2 070 705	1 797 784
7.1 Vadesiz serbest hesap - Sight free account	1 521 820	2 834 911	3 275 555	2 070 705	1 797 784
7.2 Vadeli serbest ve serbest olmayan hesap					
Time free and restricted account	0	0	0	0	0
8 Bankalar - Claims on banks	1 978 289	1 496 836	1 744 508	2 472 850	2 917 788
8.1 Yurtiçi - Domestic	1 474 019	1 010 854	1 331 647	1 951 631	1 700 188
8.2 Yurtdışı - Abroad	504 270	485 982	412 861	521 219	1 217 600
9 Para piyasalarından alacaklar					
Claims on money market transactions	0	0	0	0	0
10 Gerçeğe uygun değ.farkı K/Z yansıtılan ve sat. hazır md. - Sec. at fair value thr.prof. or loss and sec. av.for sale (net)	16 401	656 280	989 314	1 485 735	2 099 977
11 Türev finansal varlıklar - Financial derivative assets ⁽³⁾	-	-	36 875	97 719	59 496
12 Krediler - Credits	17 442 361	23 616 324	31 079 189	38 658 537	48 270 117
13 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans (net)	377 947	379 434	327 350	429 553	376 994
13.1 Tasfiye olunacak alacaklar - Past-due loans	837 253	1 182 202	1 116 188	1 242 591	1 515 068
13.2 (-) Krediler özel karşılıkları					
(-) Special reserve for loans	-459 306	-802 768	-788 838	-813 038	-1 138 074
14 Kiralama işlemlerinden alacaklar					
Receivables from leasing transactions (net)	569 103	323 730	239 458	509 103	811 639
15 Zorunlu karşılıklar - Required reserves	674 889	680 272	1 131 382	2 839 392	6 198 910
16 Kredi ve diğer faiz gelir tahakkuk ve reeskontları					
Credit and other int. income accruals and rediscount ⁽³⁾	1 597 695	1 027 406	1 108 805	2 089 177	1 256 565
17 İştirakler, bağlı ve birlikte kontrol edilen ort.					
Participations and subsidiaries (net)	204 619	242 237	292 738	341 304	362 742
18 Vadeye kadar elde tutulacak menkul değerler					
Securities to be held till maturity	0	364 910	440 300	493 800	358 900
19 Sabit değerler - Fixed assets (net) ⁽¹⁾	423 625	531 491	650 247	876 166	1 228 020
20 Özel maliyet bedelleri - Special costs (net) ⁽¹⁾	0	0	0	0	0
21 Peşin ödenmiş vergiler - Prepaid taxes	99 039	130 896	130 546	181 834	164 399
22 Ertelenmiş vergi aktif hesabı					
Asset account of deferred taxes	12 781	19 415	31 735	82 353	56 184
23 Ayniyat mevcudu - Office supply inventory	2 589	2 748	3 643	4 242	6 261
24 Aktiflerimizin vadeli satışından doğan alacaklar					
Receivables from future sale of assets	918	9 406	8 245	27 381	26 716
25 Muhtelif alacaklar - Miscellaneous receivables	21 825	128 602	70 159	70 538	46 924
26 Borçlu geçici hesaplar - Transitory asset accounts	143 623	239 628	307 191	325 502	755 520
27 Elden çıkarılacak kıymetler - Assets to be sold	142 275	251 395	300 416	421 118	450 602
28 Diğer varlıklar - Other assets	0	0	0	0	0

19.11 Katılım bankaları bilançosu, 2008-2012 (devam)

Participation banks' balance sheet, 2008-2012 (continued)

[Tek düzen hesap planına göre - According to the uniform chart of accounts]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yükümlülükler - Liabilities	25 636 561	33 691 636	43 232 128	56 050 001	69 980 673
1 Toplanan fonlar - Funds raised	18 890 304	26 595 558	33 444 408	39 672 102	48 949 304
1.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	3 423 587	5 041 106	6 487 765	10 174 662	10 728 321
1.2 Katılma hesapları - Participation accounts	15 466 717	21 554 452	26 956 643	29 497 440	38 220 983
2 Para piyasalarına borçlar - Due to money markets	0	0	0	0	0
3 Kullanılan krediler - Loans received	1 011 975	207 760	1 271 180	4 987 110	6 756 280
3.1 T.C. Merkez Bankası - Central Bank	0	0	0	278 989	0
3.2 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	0	0	45 096	24 626	48 365
3.3 Yurtiçi diğer kuruluşlar - Other institutions	0	0	0	0	379 925
3.4 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	1 011 975	207 760	1 226 084	4 683 494	6 327 989
3.5 Yurtdışı diğer kuruluşlar - Other institutions abroad	0	0	0	1	1
4 Karşılıklar - Provisions	446 670	575 497	703 832	950 109	1 068 880
5 Türev finansal yükümlülükler					
Financial derivative liabilities ⁽⁴⁾	-	-	30 006	67 039	21 838
6 Kiralama işlemlerinden borçlar					
Due to leasing transactions (net)	231	4	1	673 782	246 481
7 Kar payı ve gider reeskontları					
Dividend and expense rediscounts ⁽⁴⁾	205 995	141 634	146 134	207 489	215 234
8 Kredi ve diğer alacaklar değerlendirme fonu					
Credits and other receivables revaluation fund	0	0	0	0	0
9 İthalat transfer emirleri - Import transfer orders	12 895	14 661	17 956	66 242	27 282
10 Ödenecek vergi, resim, harç ve primler					
Taxes, duties, charges and premium payable	68 012	74 808	79 056	105 377	113 539
11 İhraç edilen menkul kıymetler - Securities issued (net)	0	0	0	0	0
12 Ertelenmiş vergi pasifi hesabı - Deferred taxes	1 250	0	0	0	0
13 Muhtelif borçlar - Miscellaneous payables	452 328	583 900	662 316	906 550	1 405 382
14 Alacaklı geçici hesaplar - Transitory liability accounts	368 206	594 383	868 274	983 904	1 948 847
15 Ödeme emirleri - Payment orders	9 768	7 489	13 776	16 115	25 347
16 Diğer yükümlülükler - Other liabilities ⁽²⁾	440 907	473 945	538 554	1 218 586	1 821 453
17 Özkaynaklar - Shareholders' equity	3 728 020	4 421 997	5 456 635	6 195 597	7 380 808
17.1 Ödenmiş sermaye - Paid-up capital	2 469 500	2 739 000	3 089 000	3 189 000	4 550 000
17.2 Sermaye yedekleri - Capital reserves	204 115	82 226	111 283	71 531	208 927
17.3 Kar yedekleri - Profit reserves	407 448	892 907	1 497 275	2 129 575	1 701 054
17.4 Kar (zarar) - Profit (loss)	646 583	707 517	758 742	804 125	916 533
17.5 Geçmiş yıllar karı (zararı)					
Profit (loss) for the previous year	374	347	335	1 366	4 294

(1) 2008 Ocak ayında Tek Düzen Hesap Planı'nda yapılan değişiklik paralelinde "Özel Maliyet Bedelleri (Net)" kalemi, "Sabit Değerler (Net)" içinde izlenmeye başlanmıştır.

(2) Yurtdışı Merkez ve Şubeler hesabı "Diğer yükümlülükler" içerisinde izlenmektedir.

(3) 2010 yılı Ocak ayından itibaren "Türev Finansal Varlıklar" kalemi Kredi ve Diğer Faiz Gelir Tahakkuk ve Reeskontları içerisinde ayrı ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(4) 2010 yılı Ocak ayından itibaren "Türev Finansal Yükümlülükler" kalemi "Kar Payı ve Gider Reeskontları" içerisinde ayrı ayrı bir kalem olarak sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(1) Due to the revision made in Uniform Chart of Accounts in January 2008, 'Special Costs (Net)' item is shown under "Fixed Assets (Net)".

(2) Head Office and Branches Abroad account is followed under "Other liabilities".

(3) "Financial Derivative Assets" have been separated from 'Loans and Other Interest Income Accruals and Rediscounts and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

(4) "Financial Derivative Liabilities" have been separated from Dividend and Expense Rediscounts and started to be classified as a separate item beginning from January 2010.

19.12 Katılım bankaları krediler, 2008-2012

Participation banks loans, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Krediler - Loans	17 442 361	23 616 324	31 079 189	38 658 537	48 270 117
1. Yerel yönetimler - Local governments	234	42 811	1 550	1 194	629
2. Mali olmayan kamu girişimleri Non-financial public enterprises	0	0	0	0	0
3. Özel sektör - Private sector	16 212 554	21 630 268	30 086 941	37 427 810	46 870 003
3.1. Mali olmayan şirketler - Non-financial companies	13 754 802	18 437 027	25 540 871	30 535 580	37 588 789
3.2. Bireysel işletmeler - Individual corporations	0	0	22 887	300 796	403 154
3.3. Hanehalkı - Households	2 457 752	3 193 241	4 523 183	6 591 434	8 878 060
3.31. Tüketici kredileri - Consumer loans	1 804 111	2 504 521	3 713 429	5 478 849	7 171 320
3.311. Konut kredileri - Housing loans	1 618 694	2 252 431	3 320 351	4 965 160	6 557 969
3.312. Taşıt kredileri - Automobile loans	131 396	206 149	298 071	414 949	471 632
3.313. İhtiyaç ve diğer krediler Consumer and other loans	54 021	45 941	95 007	98 740	141 719
3.32. Bireysel kredi kartları - Individual credit cards	653 641	688 720	809 754	1 112 585	1 706 740
3.4. Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. Non-profit institutions serving households	0	0	0	0	0
3.5. Diğer - Other	0	0	0	0	0
4. Mali kuruluşlar - Financial institutions	73 015	72 336	72 732	231	25 070
4.1. Bankalar - Banks	0	0	0	0	17 663
4.2. Banka dışı mali kuruluşlar Non-bank financial institutions	73 015	72 336	72 732	231	7 407
4.21. Sigorta şirketleri ve özel emeklilik fonları Insurance com. and private pension funds	733	161	15	120	167
4.22. Mali aracılar - Financial intermediaries	72 282	72 175	72 717	111	7 240
4.221. Finansal kiralama şirketleri Financial leasing companies	72 282	72 175	72 717	111	7 240
4.222. Faktöring şirketleri - Factoring companies	0	0	0	0	0
4.223. Tüketici finansman şirketleri Consumer finance companies	0	0	0	0	0
4.224. Diğer mali aracılar - Other financial intermediaries	0	0	0	0	0
4.23. Mali yardımcıları - Financial auxiliaries	0	0	0	0	0
5. Yurtdışı - Abroad	1 156 558	1 870 909	917 966	1 229 302	1 374 415

19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2008-2012

Participation banks funds raised, 2008-2012

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	18 890 304	26 595 558	33 444 408	39 672 102	48 949 304
1. Genel yönetim - General government	135 438	42 792	123 072	59 571	230 582
1.1 Merkezi yönetim - Central government	47 345	2 263	5 980	10 202	33 165
1.11 Bütçeye ait hesaplar (TL) - Budgetary accounts (TRY)	32 201	1 969	5 845	9 764	18 104
1.111 Resmî kurumlar - Official corporations	32 201	1 969	5 845	9 764	18 104
1.12 Bütçe dışı hesaplar (TL) - Deposits of extrabudgetary funds (TRY)	0	0	0	2	280
1.121 Fonlar (TMSF hariç) - Funds (except SDIF)	0	0	0	0	280
1.122 Diğer kur. fonu, devl.me. iş. emek. konut ed. yard. hes. Other inst. fund, government housing fund account	0	0	0	2	0
1.13 Merkezi yönetim yabancı para fonu (YP) Foreign exchange funds of central government (FX)	15 144	294	135	436	14 781
1.131 Merkezi yönetim yabancı para fonu - Central government	15 137	286	131	430	14 727
1.132 Fonlar (TMSF hariç) - Funds (except SDIF)	7	8	4	6	54
1.2 Yerel yönetimler - Local government	376	255	3 283	2 986	28 658
1.21 Yerel yönetimler (TL) - Local governments (TRY)	330	251	3 283	2 985	28 656
1.22 Yerel yönetimler (YP) - Local governments (FX)	46	4	0	1	2
1.3 Sosyal güvenlik kurumları - Social security institutions	87 717	40 274	113 809	46 383	168 759
1.31 Sosyal güvenlik kurumları fonu (TL) Funds of social security institutions (TRY)	87 717	40 274	113 809	46 383	168 759
1.32 Sosyal güvenlik kurumları fonu (YP) Funds of social security institutions (FX)	0	0	0	0	0
2. Mali olmayan kamu girişimleri - Non-financial public enterprises	8 073	9 275	5 288	21 728	16 283
2.1 Ticari kuruluşlar, KİT ile bağlı müessese ve ortaklıklar (TL) Commercial corporations,affi.and partnerships of SEEs (TRY)	3 178	4 167	2 263	4 790	5 295
2.2 Döner sermayeli kurumlar (TL) Revolving fund organizations (TRY)	66	41	121	230	212
2.3 Yerel yönetimlerin ticari işletmeleri (TL) Commercial corporations of local administrations (TRY)	4 825	4 212	2 867	16 708	10 776
2.4 Mali olmayan kamu girişimleri yabancı para fonu (YP) Foreign exchange funds of non-financial public enterprises (FX)	4	855	37	0	0
3. Özel sektör - Private sector	18 185 186	26 006 368	32 151 317	38 026 115	46 149 174
3.1 Mali olmayan şirketler (TL) - Non-financial corporations (TRY)	1 611 246	3 214 838	4 248 571	4 698 395	5 178 022
3.11 Her türlü ortaklıklar (sigorta şir. hariç) (ticari fon) Partnerships (except Insurance companies)(commercial funds)	1 556 936	3 110 910	4 140 243	4 618 407	5 082 494
3.12 Vakıf, dernek, sendika ve birliklerin ticari işlet. (ticari fon) Foundations, unions and associations (commercial funds)	14 530	14 690	23 940	14 827	25 721
3.13 Kooperatifler (ticari fon) - Cooperatives (commercial funds)	39 780	89 238	84 388	65 161	69 807
3.2 Bireysel işletmeler (TL) - Individual corporations (TRY)	379 084	637 417	1 116 288	1 295 875	1 537 866
3.21 Gerçek kişi ticaret işletmeleri (ticari fon) Real persons (commercial funds)	379 084	637 417	1 116 288	1 295 875	1 537 866
3.3 Hanehalkı (TL) - Households (TRY)	8 602 757	12 681 350	16 193 707	17 163 706	20 512 368
3.31 Gerçek kişiler - Real persons	8 602 757	12 681 350	16 193 707	17 163 706	20 512 368
3.4 Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur. (TL) Non-profit institutions serving households (TRY)	45 300	84 221	143 678	284 545	261 822
3.41 Vakıf, dernek, sendika ve birlikler (diğ. kur.fonu) Foundations, unions and associations (other corporations funds)	39 213	76 035	132 207	269 078	244 354
3.42 Apartman yönetimi ile ilgili açılan hes. (diğer kur.fonu) Accounts of building managements (other corporations funds)	6 087	8 186	11 471	15 467	17 468
3.5 Mahk.,sav.,icra ifl.da.,ter.hakim.nezd. P.V. noter hes. (TL) Courts,att.,ex.and bank.off.,leg.courts notary acc. (TRY)	100	126	47	40	12
3.6 Diğer (diğer kur. fonu) (TL) Other (other corporations funds) (TRY)	42 248	25 000	40 491	64 593	250 187

19.13 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2008-2012 (devam)

Participation banks funds raised, 2008-2012 (continued)

[Kurumsal sektörlere göre - Sectoral breakdown]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
3.7 Yurtiçi yerleşik özel sektörün yabancı para fonu (YP)					
Residents' foreign exchange fund, private sector (FX)	7 477 432	9 137 698	9 800 553	10 818 924	14 184 849
3.71 Hanehalkı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler					
Households, resident real persons	5 041 951	6 320 988	6 947 598	6 918 076	8 692 699
3.72 Yurtdışında yerleşik tüzel kişilerin yabancı para fonları					
Resident legal persons, foreign exchange funds	2 414 214	2 785 061	2 785 648	3 849 919	5 327 996
3.721 Mali olmayan şirketler - Non-financial corporations	1 914 251	2 183 347	2 192 008	2 901 726	4 003 511
3.722 Bireysel işletmeler - Individual corporations	488 743	575 962	559 242	918 303	1 283 598
3.723 Hanehalkına hizmet veren kar amacı olmayan kur.					
Non-profit institutions serving households	11 220	25 752	34 398	29 890	40 887
3.73 Diğer (diğer kur. fonu) - Other (other corporations funds)	21 267	31 649	67 307	50 929	164 154
3.8 Kıymetli maden depo hesabı (YP)					
Precious stones deposit accounts (FX)	27 019	225 718	607 982	3 700 037	4 224 048
3.81 Hanehalkı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler					
Household resident real persons	24 338	214 630	589 046	3 520 894	3 994 246
3.82 Mali olmayan şirketler, bireysel işletmeler					
Non-financial companies and individual corporations	2 681	11 088	18 936	179 143	229 802
4. Yurtdışı yerleşikler fonu - Non-resident's funds	203 969	233 615	379 706	793 994	1 302 965
4.1 Elçilikler, konsolosluklar, uluslararası kuruluşlar (TL)					
Embassies, consulates, international institutions (TRY)	4 956	8 989	6 279	17 602	17 140
4.2 Yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (TL)					
Non-resident real persons (TRY)	17 452	31 917	125 105	166 759	221 402
4.3 Yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP)					
Non-resident real persons (FX)	62 299	86 177	128 020	253 510	561 639
4.4 Ticari ve diğer kur. fonu, Y.D.Y. (YP)					
Non-resident commercial and other institutions fund (FX)	119 091	106 132	105 412	252 500	382 875
4.5 Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik gerçek kişiler (YP) - Precious stones deposit accounts, non-resident real persons(FX)	171	400	2 171	16 289	29 564
4.6 Kıymetli maden depo hesabı, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler (YP) - Precious stones deposit accounts, non-resident legal persons (FX)	0	0	12 719	87 334	90 345
5. Mali kuruluşlar fonu - Financial institutions' fund	357 638	303 508	785 025	770 694	1 250 300
5.1 TL fonları - TRY funds	102 208	91 577	134 437	183 799	668 763
5.11 Bankalararası fonlar - Interbank funds	11 091	10 182	15 132	47 720	461 589
5.111 Merkez Bankası - Central Bank	0	0	0	0	0
5.112 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	3 593	5 340	7 550	16 365	4 326
5.113 Yurtiçi bankalar - domestic banks	7 498	4 842	7 582	31 355	457 263
5.12 Diğer mali kuruluşlar fonu - Other financial institutions funds	91 117	81 395	119 305	136 079	207 174
5.121 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	91 117	81 395	119 305	136 079	207 174
5.2 Yabancı para fonlar - Interbank funds	255 430	211 931	629 622	583 425	577 563
5.21 Bankalararası fon - Interbank funds	82 880	94 385	322 739	351 309	516 205
5.211 Merkez Bankası - Central Bank	0	0	0	0	0
5.212 Yurtdışı bankalar - Banks abroad	30 746	78 800	257 690	266 434	420 630
5.213 Yurtiçi bankalar - Domestic banks	52 134	15 585	65 049	84 875	95 575
5.22 Diğer mali kuruluşlar fonu - Other financial institutions funds	172 550	117 546	306 883	232 116	61 358
5.221 Banka dışı mali kuruluşlar - Non-bank financial institutions	172 550	117 546	306 883	232 116	61 358
5.3 Kıymetli maden depo hesapları (YP)					
Precious stones deposit accounts (FX)	0	0	20 966	3 470	3 974
5.31 Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar					
Resident financial institutions	0	0	20 966	3 470	3 974
5.32 Yurtdışında yerleşik mali kuruluşlar					
Non-resident financial institutions	0	0	0	0	0

19.14 Katılım bankaları toplanan fonlar, 2008-2012

Participation banks funds raised, 2008-2012

[Türlerine göre - Deposit types]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	18 890 304	26 595 558	33 444 408	39 672 102	48 949 304
1. Tasarruf fonu - Savings funds	8 620 209	12 713 267	16 318 812	17 330 465	20 733 770
1.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	730 176	1 181 314	1 660 158	1 879 342	2 157 419
1.2 Katılma hesapları - Participation accounts	7 890 033	11 531 953	14 658 654	15 451 123	18 576 351
2. Ticari kurumlar mevduatı					
Commercial corporation's funds	2 041 534	3 905 077	5 443 175	6 126 231	6 862 907
2.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	1 064 558	1 827 725	2 342 785	2 897 492	2 760 056
2.2 Katılma hesapları - Participation accounts	976 976	2 077 352	3 100 390	3 228 739	4 102 851
3. Diğer kurumlar fonu - Other corporations' funds	142 795	149 674	234 474	380 313	596 156
3.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	17 892	26 397	40 167	60 190	82 812
3.2 Katılma hesapları - Participation accounts	124 903	123 277	194 307	320 123	513 344
4. Resmi kurumlar fonu - Official funds (TRY)	120 248	42 494	122 937	59 132	215 519
4.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	89 735	41 915	121 105	49 870	200 901
4.2 Katılma hesapları - Participation accounts	30 513	579	1 832	9 262	14 618
5. Yabancı para fonlar (YP)					
Foreign exchange funds (FX)	7 844 357	9 454 361	10 343 301	11 569 802	15 215 227
5.1 Özel cari hesaplar - Private current accounts	1 423 328	1 827 602	1 942 958	2 539 329	3 019 965
5.2 Katılma hesapları - Participation accounts	6 421 029	7 626 759	8 400 343	9 030 473	12 195 262
6. Kıymetli maden depo hesabı (YP)					
Precious stones deposit accounts (FX)	27 190	226 118	643 838	3 807 130	4 347 931
6.1 Vadesiz - Demand	27 190	108 311	295 438	2 612 102	2 365 601
6.2 Vadeli - Time	0	117 807	348 400	1 195 028	1 982 330
7. Bankalararası fonlar (TL+YP)					
Interbank funds (TRY+FX)	93 971	104 567	337 871	399 029	977 794
7.1 Merkez bankası - Central bank	0	0	0	0	0
7.2 Kamu mevduat bankaları					
Public deposits money banks	0	0	0	0	0
7.3 Özel mevduat bankaları					
Private deposit money banks	49	91	0	0	360 162
7.4 Yabancı mevduat bankaları					
Foreign deposit money banks	0	0	0	0	0
7.5 Kamu ve özel kalkınma ve yatırım bankaları					
Public and private investment and development banks	0	0	0	0	98478
7.6 Yabancı yatırım bankaları - Foreign investment banks	0	0	0	0	0
7.7 Yurtdışındaki bankalar - Banks abroad	34 339	84 140	265 240	282 799	424 956
7.8 Özel kanunla mevduat kabulüne yetkili kuruluşlar					
Institutions authorized to accept deposit by law	0	0	0	0	0
7.9 Katılım bankaları - Participation banks	59 583	20 336	72 631	116 230	94 198

19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2008-2012

Monetary sector analytical balance sheet, 2008-2012

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
Karşılık kalemleri - Counterpart items					
Toplam - Total	459 142 846	519 002 577	615 442 858	708 766 693	783 455 098
1 Dış varlıklar - Foreign assets (net)	73 615 157	68 191 002	29 271 602	32 706 447	42 756 446
1.1 Dış varlıklar - Foreign assets	193 948 858	184 256 050	189 832 398	243 839 472	281 560 681
1.11 Parasal yetkililer - Monetary authorities	114 613 731	115 020 999	135 350 163	169 831 269	215 244 863
1.12 Mevduat bankaları - Deposit money banks	76 751 347	65 542 758	51 908 672	70 930 603	61 704 307
1.13 Katılım bankaları - Participation banks	1 831 974	2 499 156	1 558 427	2 076 337	3 030 592
1.14 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	751 806	1 193 137	1 015 136	1 001 263	1 580 919
1.2 Dış yükümlülükler - Foreign liabilities	-120 333 701	-116 065 048	-160 560 797	-211 133 025	-238 804 235
1.21 Parasal yetkililer - Monetary authorities ⁽¹⁾	-34 587 496	-34 701 051	-29 670 375	-26 979 604	-17 860 486
1.22 Mevduat bankaları - Deposit money banks	-77 579 385	-73 325 332	-119 675 965	-163 777 100	-194 512 609
1.23 Katılım bankaları - Participation banks	-1 704 085	-1 014 121	-2 442 068	-7 092 709	-9 918 167
1.24 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	-6 462 735	-7 024 544	-8 772 389	-13 283 612	-16 512 973
2 Yurtiçi krediler - Domestic credits	491 396 996	589 925 978	746 906 164	864 116 422	983 559 277
2.1 Merkezi yönetimden alacaklar (net)					
Claims on central government (net)	169 455 926	221 404 537	233 912 608	196 258 716	182 280 415
2.11 Merkezi yönetimden alacaklar					
Claims on central government	202 406 884	263 027 405	273 220 768	243 164 439	234 816 758
2.111 Parasal yetkililer - Monetary authorities	21 059 558	18 440 345	12 638 755	-2 412 195	121 035
2.112 Mevduat bankaları - Deposit money banks	171 278 321	235 629 887	251 256 330	234 676 594	221 533 321
2.113 Katılım bankaları - Participation banks	99 039	1 138 351	1 538 196	1 761 342	2 590 123
2.114 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	2 286 630	3 304 447	4 130 267	4 639 127	5 324 802
2.115 Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar)					
Money market funds (B type liquid funds)	7 683 335	4 514 375	3 657 220	4 499 571	5 247 477
2.12 Eksi: Merkezi yönetim mevduatları					
Less: Central government deposits	-32 950 958	-41 622 869	-39 308 161	-46 905 723	-52 536 343
2.121 Parasal yetkililer - Monetary authorities	-16 903 247	-23 217 350	-15 495 208	-19 408 572	-18 307 765
2.122 Mevduat bankaları - Deposit money banks	-14 010 366	-16 427 793	-21 294 922	-25 020 618	-31 461 846
2.123 Katılım bankaları - Participation banks	-47 345	-2 263	-5 980	-10 202	-33 165
2.124 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	-1 990 000	-1 975 463	-2 512 051	-2 466 331	-2 733 567
2.2 Yerel yönetimlerden alacaklar					
Claims on local governments	7 666 065	9 010 230	8 833 357	9 547 561	10 706 464
2.21 Parasal yetkililer - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.22 Mevduat bankaları - Deposit money banks	2 322 000	2 759 749	2 142 366	1 765 272	1 767 352
2.23 Katılım bankaları - Participation banks	234	42 811	1 550	1 194	633
2.24 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	5 343 831	6 207 670	6 689 441	7 781 095	8 938 479
2.3 Sosyal güvenlik kurumlarından alacaklar					
Claims on social security institutions	0	0	0	19	18
2.31 Parasal yetkililer - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.32 Mevduat bankaları - Deposit money banks	0	0	0	19	18
2.33 Katılım bankaları - Participation banks	-	-	-	-	-
2.34 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	0	0	0	0	0
2.4 Mali olmayan kamu girişimlerinden alacaklar					
Claims on non-financial public enterprises	3 983 836	2 085 836	1 351 763	516 237	664 841
2.41 Parasal yetkililer - Monetary authorities	0	0	0	0	0
2.42 Mevduat bankaları - Deposit money banks	3 983 836	2 085 836	1 351 763	516 237	664 841
2.43 Katılım bankaları - Participation banks	0	0	0	0	0
2.44 Kalkınma ve yatırım bankaları					
Investment and development banks	0	0	0	0	0

19.15 Parasal sektör analitik bilançosu, 2008-2012 (devam)

Monetary sector analytical balance sheet, 2008-2012 (continued)

[M3 Para arzı ve karşılık kalemleri - M3 money supply and counterpart items]

(Bin TL - Thousand TRY)

	2008	2009	2010	2011	2012*
2.5 Özel sektörden alacaklar Claims on private sector	302 644 219	343 341 178	481 947 215	639 849 810	766 301 409
2.51 Parasal yetkililer - Monetary authorities	-	-	-	-	-
2.52 Mevduat bankaları - Deposit money banks	278 811 071	312 481 175	440 872 271	585 222 931	695 142 128
2.53 Katılım bankaları - Participation banks	17 926 318	23 655 077	31 992 379	39 803 341	50 247 090
2.54 Kalkınma ve yatırım bankaları Investment and development banks	5 906 830	7 204 926	9 082 565	14 823 538	20 912 191
2.6 Banka dışı mali kuruluşlardan alacaklar Claims on non-bank financial institutions	7 646 950	14 084 197	20 861 221	17 944 079	23 606 130
2.61 Parasal yetkililer - Monetary authorities	0	0	0	0	0
2.62 Mevduat bankaları - Deposit money banks	6 688 330	13 010 124	19 617 783	16 747 775	22 310 229
2.63 Katılım bankaları - Participation banks	140 804	166 963	187 619	140 274	97 720
2.64 Kalkınma ve yatırım bankaları Investment and development banks	817 816	907 110	1 055 819	1 056 030	1 198 181
3 Diğer kalemler - Other items (net) ⁽¹⁾	-105 869 307	-139 114 402	-160 734 907	-188 056 176	-242 860 626
Para arzları - Money supply					
1 M1	85 476 230	107 346 558	135 190 567	161 212 850	179 934 552
1.1 Bankalar dışındaki para - Currency outside banks	29 271 922	34 233 281	44 346 900	49 505 735	53 069 688
1.2 Vadesiz mevduat (TL) - Demand deposits (TRY)	33 062 653	44 691 869	59 558 427	65 369 352	73 827 984
1.21 TCMB - CBRT	133 391	61 571	131 721	51 804	48 685
1.22 Mevduat bankaları - Deposit money banks	31 032 704	41 556 852	55 272 281	60 444 906	68 597 410
1.23 Katılım bankaları - Participation banks	1 896 558	3 073 446	4 154 425	4 872 642	5 181 889
1.3 Vadesiz mevduat (YP) - Demand deposits (FX)	23 141 654	28 421 408	31 285 240	46 337 763	53 036 879
1.31 TCMB - CBRT	75 772	78 760	44 122	38 571	23 949
1.32 Mevduat bankaları - Deposit money banks	21 646 691	26 481 832	29 087 294	41 480 994	47 961 009
1.33 Katılım bankaları - Participation banks	1 419 191	1 860 816	2 153 824	4 818 198	5 051 921
2 M2	436 380 326	493 060 975	587 261 177	674 409 579	743 043 393
2.1 Vadeli mevduat (TL) - Time deposits (TRY)	238 699 280	266 796 432	330 309 770	359 709 384	400 831 434
2.11 Mevduat bankaları - Deposit money banks	229 727 870	253 096 586	312 479 765	340 867 697	377 852 174
2.12 Katılım bankaları - Participation banks	8 971 410	13 699 846	17 830 005	18 841 687	22 979 260
2.2 Vadeli mevduat (YP) - Time deposits (FX)	112 204 816	118 917 985	121 760 840	153 487 345	162 277 407
2.21 Mevduat bankaları - Deposit money banks	105 946 956	111 296 980	113 199 209	143 550 995	148 855 596
2.22 Katılım bankaları - Participation banks	6 257 860	7 621 005	8 561 631	9 936 350	13 421 811
3 M3	459 142 846	519 002 577	615 442 858	708 766 693	783 455 098
3.1 Repo işlemlerinden sağlanan fonlar Funds received from repo transactions	2 898 959	3 551 623	3 881 864	3 558 622	4 765 647
3.11 TCMB - CBRT	0	632 500	0	0	892 000
3.12 Mevduat bankaları - Deposit money banks	2 839 073	2 736 019	3 740 953	3 309 191	3 348 965
3.13 Kalkınma ve yatırım bankaları Investment and development banks	59 886	183 104	140 911	249 431	524 682
3.2 Para piyasası fonları (B tipi likit fonlar) Money market funds (B type liquid funds)	19 863 561	22 389 979	23 187 206	20 460 590	17 153 718
3.3 İhraç edilen menkul kıymetler Debt securities issued ⁽²⁾	-	-	1 112 614	10 337 902	18 492 329

Not. Bu tablodaki Para arzı karşılık kalemleri parasal durumdaki karşılık kalemlerinden farklılık göstermektedir. Bunun nedeni resmi para arzı tanımlarına giren pek çok kalemin Parasal durumda farklı bölüme kaydedilmesidir. Bu değerlendirmeye farklılığı nedeni ile Parasal durumdaki parasal büyüklükler ile resmi para arzları ve karşılık kalemleri farklı olmaktadır.

(1) 2009 Eylül ayına kadar "Diğer kalemler (net)" içerisinde izlenmekte olan "SDR tahsisatı", bu tarihten itibaren "Dış yükümlülükler" altında sınıflandırılmaya başlanmıştır.

(2) 2010 yılı Aralık ayından itibaren yayımlanmaya başlanmıştır.

Note. The money supply counterpart items in this table are different from those in Monetary survey. The reason is that the items included in the official money supply definitions are categorised in different sections of the Monetary survey. Consequently, Monetary survey aggregates are slightly different from the official money supply and counterpart items.

(1) "SDR allocation" followed under "Other items (net)" until September 2009, is started to be classified as "Foreign liabilities" since then.

(2) It is started to be disseminated beginning from December 2010.

19.16 Uluslararası rezervler, 2008-2012

International reserves, 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

	2008	2009	2010	2011	2012
Altın - Gold	3 229	4 121	5 264	9 888	19 240
Brüt döviz rezervleri - Gross foreign exchange reserves	113 669	108 111	104 784	100 670	118 326
Merkez Bankası - Central Bank	71 008	70 716	80 721	78 458	99 944
Ticari bankalar - Commercial banks	42 661	37 395	24 063	22 212	18 382
Brüt uluslararası rezervler - Gross international reserves	116 898	112 232	110 048	110 558	137 566
Muhabir açıkları - Overdrafts	1	1	1	1	0
Net rezervler - Net reserves	116 897	112 231	110 047	110 557	137 566

19.17 Altın fiyatları, 2008-2012

Gold prices, 2008-2012

(TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Reşat altını - Reşat gold					
En az - Minimum	223.00	319.50	363.00	473.75	631.25
En çok - Maximum	300.00	382.00	477.80	707.00	678.75
Ortalama - Average	256.57	338.64	411.71	583.36	656.55
Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold ⁽¹⁾					
En az - Minimum	219.75	295.60	354.50	465.75	622.50
En çok - Maximum	262.27	367.75	461.00	693.40	672.25
Ortalama - Average	245.16	327.48	400.74	574.11	646.92
Külçe altın - Ingot gold ⁽²⁾					
En az - Minimum	32.70	44.00	52.78	68.33	92.92
En çok - Maximum	40.13	54.94	68.04	102.70	101.72
Ortalama - Average	36.33	48.58	59.49	85.31	96.77

Not. Borsa dışı serbest fiyatlardır.

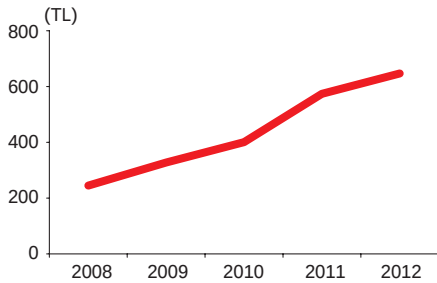
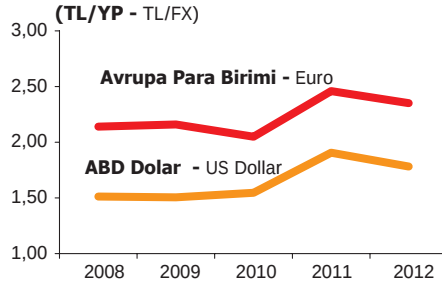
Note. Data represents free market prices.

(1) 916 2/3 avarında ve 7.21657 gram veznedir.

(1) Weight is 7.21657 grams and standard of fineness is 916 2/3.

(2) Bir gramın fiyatıdır.

(2) Price of 1 gram.

19.1 Cumhuriyet altını - Cumhuriyet gold
(Ortalama - Average)19.2 Avrupa Para Birimi ve ABD Doları
Euro and US Dollar
(Alış - Buying)

Veri için tablo 19.18'e bakınız.

For data, see table 19.18.

19.18 Döviz kurları, 2008-2012

Exchange rates, 2008-2012

(TL/YP - TL/FX)

	2008	2009	2010	2011	2012
Avrupa Para Birimi - Euro					
Alış - Buying	2.14080	2.16030	2.04910	2.45920	2.35170
Satış - Selling	2.15110	2.17070	2.05900	2.47110	2.36300
ABD Doları - US Dollar					
Alış - Buying	1.51230	1.50570	1.54600	1.90650	1.78260
Satış - Selling	1.51960	1.51300	1.55350	1.91570	1.79120
Avustralya Doları - Australian Dollar					
Alış - Buying	1.04430	1.34290	1.56850	1.91700	1.84770
Satış - Selling	1.05110	1.35170	1.57880	1.92950	1.85980
Danimarka Kronu - Danish Krone					
Alış - Buying	0.28728	0.29024	0.27489	0.33073	0.31518
Satış - Selling	0.28869	0.29167	0.27624	0.33236	0.31673
İngiliz Sterlini - Pound Sterling					
Alış - Buying	2.19240	2.38920	2.38860	2.93660	2.87080
Satış - Selling	2.20390	2.40170	2.40110	2.95190	2.88580
İsveç Kronu - Swedish Krona					
Alış - Buying	0.19452	0.20822	0.22619	0.27364	0.27219
Satış - Selling	0.19654	0.21039	0.22854	0.27649	0.27502
İsviçre Fransı - Swiss Franc					
Alış - Buying	1.43000	1.44920	1.64380	2.01480	1.94300
Satış - Selling	1.43920	1.45850	1.65440	2.02780	1.95550
Japon Yeni - Japanese Yen⁽¹⁾					
Alış - Buying	1.67320	1.63020	1.89330	2.44650	2.06560
Satış - Selling	1.68430	1.64100	1.90590	2.46280	2.07930
Kanada Doları - Canadian Dollar					
Alış - Buying	1.23030	1.43680	1.54670	1.86280	1.79190
Satış - Selling	1.23590	1.44330	1.55370	1.87120	1.80000
Kuveyt Dinarı - Kuwaiti Dinar					
Alış - Buying	5.43420	5.20140	5.44300	6.78190	6.27810
Satış - Selling	5.50580	5.26990	5.51470	6.87120	6.36080
Norveç Kronu - Norwegian Krone					
Alış - Buying	0.21604	0.25891	0.26166	0.31580	0.31839
Satış - Selling	0.21750	0.26066	0.26342	0.31793	0.32054
S. Arabistan Riyali - S. Arabian Riyal					
Alış - Buying	0.40416	0.40262	0.41349	0.50991	0.47672
Satış - Selling	0.40489	0.40335	0.41424	0.51083	0.47758

Not. Dönem sonu.

(1) 100 Japon Yeni olarak verilmiştir.

Note. End of period.

(1) Values are given as 100 Japanese Yen.

19.19 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketleri, 2008-2012

Insurance companies by type of insurance, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Şirket sayısı - Number of companies	53	54	57	58	58
Türk şirketleri - Domestic companies	20	20	21	22	21
Yabancı şirketler - Foreign companies	33	34	36	36	37
Sigorta dalı - Type of insurance					
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	27	29	30	33	31
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	14	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17	18	19	18
Nakliyat - Marine	27	29	30	32	30
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	13	12
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17	18	19	18
Kaza - Accident	48	50	54	57	54
Türk şirketleri - Domestic companies	20	20	21	23	20
Yabancı şirketler - Foreign companies	28	30	33	34	34
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	32	32	28	34	35
Türk şirketleri - Domestic companies	12	13	12	14	11
Yabancı şirketler - Foreign companies	20	19	16	20	24
Hukuksal koruma - Legal protection	18	20	23	26	24
Türk şirketleri - Domestic companies	7	7	8	10	9
Yabancı şirketler - Foreign companies	11	13	15	16	15
Kredi - Credit	13	9	9	10	9
Türk şirketleri - Domestic companies	5	4	3	3	3
Yabancı şirketler - Foreign companies	8	5	6	7	6
Kara araçları - Land vehicles	27	28	29	32	30
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	14	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	16	17	18	17
Hava araçları - Air vehicles	16	16	18	18	17
Türk şirketleri - Domestic companies	7	7	8	8	7
Yabancı şirketler - Foreign companies	9	9	10	10	10
Su araçları - Water vehicles	25	26	27	28	27
Türk şirketleri - Domestic companies	11	11	10	10	10
Yabancı şirketler - Foreign companies	14	15	17	18	17
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	1	3	2	2
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	1	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	1	2	2	2
Genel zararlar - General damages	27	29	30	32	31
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	13	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17	18	19	18
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	27	28	29	32	30
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	14	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	16	17	18	17
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	15	15	15	18	14
Türk şirketleri - Domestic companies	6	5	6	8	6
Yabancı şirketler - Foreign companies	9	10	9	10	8
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	3	3	4	4
Türk şirketleri - Domestic companies	0	1	0	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	2	3	4	4
Genel sorumluluk - General liability	27	29	30	33	31
Türk şirketleri - Domestic companies	12	12	12	14	13
Yabancı şirketler - Foreign companies	15	17	18	19	18
Finansal kayıplar - Financial losses	15	22	18	24	24
Türk şirketleri - Domestic companies	5	8	6	9	9
Yabancı şirketler - Foreign companies	10	14	12	15	15
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	13	16	20	19
Türk şirketleri - Domestic companies	0	7	8	9	8
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	6	8	11	11
Destek - Assistance	0	0	1	3	2
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	1	3	2
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0	0	0	0
Hayat- Life	27	26	24	27	24
Türk şirketleri - Domestic companies	10	11	10	11	8
Yabancı şirketler - Foreign companies	17	15	14	16	16

Not. 2008 ve 2012 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

Note. Insurance companies whose direct and indirect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2012 are considered as foreign companies.

19.20 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin aldığı direkt primler, 2008-2012

Direct premiums received by insurance companies and type of insurance, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Şirket sayısı - Number of companies	11 779 475	12 281 118	14 129 876	17 163 568	19 828 689
Türk şirketleri - Domestic companies	5 173 664	5 600 540	6 577 632	8 174 993	8 925 464
Yabancı şirketler - Foreign companies	6 605 811	6 680 578	7 552 244	8 988 575	10 903 225
Sigorta dalı - Type of insurance					
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	1 827 784	1 911 150	1 980 078	2 309 587	2 645 853
Türk şirketleri - Domestic companies	744 512	765 081	782 504	930 198	1 198 939
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 083 272	1 146 069	1 197 574	1 379 389	1 446 914
Nakliyat - Marine	312 920	258 431	298 603	358 510	377 881
Türk şirketleri - Domestic companies	99 335	79 560	78 307	100 709	116 892
Yabancı şirketler - Foreign companies	213 585	178 871	220 295	257 801	260 989
Kaza - Accident	504 474	529 296	598 437	662 741	679 885
Türk şirketleri - Domestic companies	155 267	177 347	199 998	245 170	237 746
Yabancı şirketler - Foreign companies	349 207	351 949	398 438	417 572	442 138
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 326 125	1 415 166	1 705 424	1 998 735	2 227 161
Türk şirketleri - Domestic companies	723 271	780 199	909 182	1 079 352	1 067 796
Yabancı şirketler - Foreign companies	602 854	634 968	796 241	919 383	1 159 366
Hukuksal koruma - Legal protection	32 413	36 693	43 162	52 351	57 662
Türk şirketleri - Domestic companies	14 147	16 694	17 412	19 216	21 392
Yabancı şirketler - Foreign companies	18 266	19 999	25 749	33 135	36 270
Kredi - Credit	40 945	27 712	31 847	51 266	74 072
Türk şirketleri - Domestic companies	2 490	3 562	1 955	4 632	6 079
Yabancı şirketler - Foreign companies	38 455	24 150	29 891	46 633	67 994
Kara araçları - Land vehicles	2 850 270	2 632 417	3 116 699	3 787 526	4 533 998
Türk şirketleri - Domestic companies	1 180 859	1 116 310	1 289 362	1 566 060	1 786 191
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 669 411	1 516 107	1 827 336	2 221 466	2 747 807
Hava araçları - Air vehicles	31 019	57 327	47 498	69 392	50 337
Türk şirketleri - Domestic companies	8 308	28 767	28 148	47 525	43 887
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 711	28 560	19 349	21 867	6 450
Su araçları - Water vehicles	100 681	112 531	107 863	122 273	133 166
Türk şirketleri - Domestic companies	52 986	61 936	55 021	70 523	76 642
Yabancı şirketler - Foreign companies	47 695	50 595	52 842	51 751	56 525
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	5	680	817	257
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	3	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	5	677	817	257
Genel zararlar - General damages	807 419	904 346	993 252	1 473 838	1 743 774
Türk şirketleri - Domestic companies	355 283	406 983	432 093	694 475	862 266
Yabancı şirketler - Foreign companies	452 136	497 363	561 159	779 363	881 508
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	2 062 285	2 203 110	2 545 893	2 975 237	3 937 606
Türk şirketleri - Domestic companies	878 940	984 362	936 236	1 150 176	1 487 623
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 183 345	1 218 748	1 609 657	1 825 061	2 449 982
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	31 611	47 104	50 256	74 822	78 767
Türk şirketleri - Domestic companies	9 178	31 717	37 263	67 993	69 128
Yabancı şirketler - Foreign companies	22 433	15 387	12 992	6 829	9 639
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	374	544	261	438
Türk şirketleri - Domestic companies	0	327	0	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	47	544	261	438
Genel sorumluluk - General liability	233 385	251 165	327 470	386 298	420 118
Türk şirketleri - Domestic companies	76 918	78 964	109 289	134 877	161 378
Yabancı şirketler - Foreign companies	156 467	172 201	218 181	251 422	258 740
Finansal kayıplar - Financial losses	41 821	65 353	84 707	140 372	135 649
Türk şirketleri - Domestic companies	10 542	16 363	33 825	48 965	66 901
Yabancı şirketler - Foreign companies	31 279	48 990	50 882	91 406	68 748
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	16 642	16 441	12 335	18 030
Türk şirketleri - Domestic companies	0	4 522	4 617	5 198	5 909
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	12 119	11 823	7 137	12 121
Destek - Assistance	0	0	141	2 476	3 739
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	141	2 476	3 739
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0	0	0	0
Hayat - Life	1 576 324	1 812 293	2 180 891	2 684 730	2 710 170
Türk şirketleri - Domestic companies	861 628	1 047 846	1 662 276	2 007 449	1 767 040
Yabancı şirketler - Foreign companies	714 696	764 447	518 614	677 281	943 131

Not. 2008 ve 2012 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

Note. Insurance companies whose direct and indirect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2012 are considered as foreign companies.

19.21 Sigorta dallarına göre sigorta ve emeklilik şirketlerinin direkt işlerden ödedikleri tazminatlar, 2008-2012

Direct payments made by insurance companies by type of insurance, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Şirket sayısı - Number of companies	7 024 799	8 471 454	8 652 924	9 904 943	11 202 886
Türk şirketleri - Domestic companies	3 310 315	3 870 651	3 866 217	4 590 335	5 083 976
Yabancı şirketler - Foreign companies	3 714 484	4 600 803	4 786 707	5 314 608	6 118 910
Sigorta dalı - Type of insurance					0
Yangın ve doğal afetler - Fire and disaster	470 684	866 539	830 919	786 211	1 066 628
Türk şirketleri - Domestic companies	176 976	284 002	236 864	253 689	395 469
Yabancı şirketler - Foreign companies	293 708	582 537	594 055	532 522	671 158
Nakliyat - Marine	120 047	103 493	92 111	103 387	120 122
Türk şirketleri - Domestic companies	37 769	31 185	26 733	24 763	33 505
Yabancı şirketler - Foreign companies	82 278	72 308	65 378	78 624	86 617
Kaza - Accident	69 249	94 509	106 567	113 267	148 640
Türk şirketleri - Domestic companies	20 783	35 630	43 909	47 518	58 648
Yabancı şirketler - Foreign companies	48 466	58 879	62 658	65 749	89 992
Hastalık/Sağlık - Sickness/Health	1 030 788	1 228 174	1 337 578	1 505 871	1 575 491
Türk şirketleri - Domestic companies	562 071	702 346	746 352	790 628	740 161
Yabancı şirketler - Foreign companies	468 717	525 828	591 226	715 243	835 330
Hukuksal koruma - Legal protection	177	255	438	505	625
Türk şirketleri - Domestic companies	43	81	176	229	209
Yabancı şirketler - Foreign companies	134	173	262	275	416
Kredi - Credit	10 729	61 860	4 980	4 387	28 444
Türk şirketleri - Domestic companies	222	3 245	-76	226	4 708
Yabancı şirketler - Foreign companies	10 507	58 615	5 057	4 161	23 737
Kara araçları - Land vehicles	2 276 578	2 446 232	2 347 535	2 788 822	3 155 725
Türk şirketleri - Domestic companies	966 620	1 026 059	912 475	1 161 609	1 304 081
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 309 958	1 420 172	1 435 060	1 627 213	1 851 644
Hava araçları - Air vehicles	1 769	24 971	6 509	30 275	20 673
Türk şirketleri - Domestic companies	78	13 879	1 770	20 189	14 709
Yabancı şirketler - Foreign companies	1 691	11 091	4 738	10 086	5 964
Su araçları - Water vehicles	35 053	59 169	53 962	50 430	62 436
Türk şirketleri - Domestic companies	23 451	34 368	34 892	29 307	27 694
Yabancı şirketler - Foreign companies	11 602	24 800	19 070	21 123	34 742
Raylı araçlar - Railway vehicles	0	0	0	322	1 782
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	0	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0	0	322	1 782
Genel zararlar - General damages	310 301	383 616	434 335	498 143	575 407
Türk şirketleri - Domestic companies	133 285	155 823	156 030	192 301	246 992
Yabancı şirketler - Foreign companies	177 016	227 794	278 305	305 843	328 415
Kara araçları sorumluluk - Land vehicles liability	1 403 184	1 647 397	1 879 204	2 269 131	2 510 743
Türk şirketleri - Domestic companies	583 290	723 433	784 779	853 166	995 488
Yabancı şirketler - Foreign companies	819 894	923 964	1 094 425	1 415 965	1 515 255
Hava araçları sorumluluk - Air vehicles liability	9 720	4 179	4 428	1 078	10 064
Türk şirketleri - Domestic companies	9 510	2 765	949	1 074	8 665
Yabancı şirketler - Foreign companies	210	1 414	3 479	4	1 400
Su araçları sorumluluk - Water vehicles liability	0	21	103	53	403
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	0	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	21	103	53	403
Genel sorumluluk - General liability	36 942	52 890	59 474	93 900	117 277
Türk şirketleri - Domestic companies	12 547	16 823	18 408	30 486	39 528
Yabancı şirketler - Foreign companies	24 395	36 067	41 065	63 414	77 749
Finansal kayıplar - Financial losses	7 753	6 014	8 394	23 019	24 229
Türk şirketleri - Domestic companies	2 825	1 589	3 502	9 517	11 971
Yabancı şirketler - Foreign companies	4 928	4 425	4 892	13 502	12 258
Emniyeti suistimal - Suretyship	0	2 915	1 449	6 771	3 723
Türk şirketleri - Domestic companies	0	92	552	1 606	447
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	2 824	897	5 165	3 276
Destek - Assistance	0	0	0	0	0
Türk şirketleri - Domestic companies	0	0	0	0	0
Yabancı şirketler - Foreign companies	0	0	0	0	0
Hayat - Life	1 241 825	1 489 222	1 484 939	1 600 145	1 780 474
Türk şirketleri - Domestic companies	780 845	839 309	898 902	1 174 026	1 201 702
Yabancı şirketler - Foreign companies	460 980	649 913	586 037	426 119	578 772

Not. 2008 ve 2012 yıllarında doğrudan ve dolaylı yabancı sermaye payı %50'den fazla olan sigorta şirketleri yabancı şirket olarak sayılmıştır.

Note. Insurance companies whose direct and indirect foreign capital share are more than 50% in 2008 and 2012 are considered as foreign companies.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	336	Explanation
Grafik		Graph
20.1 Brüt dış borç stoku, 2008-2012	340	20.1 Gross external debt, 2008-2012
20.2 Merkezi yönetim iç borç stoku, 2008-2012	340	20.2 Central government domestic debt stock, 2008-2012
Tablo		Table
20.1 İl Özel İdareleri bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012	338	20.1 Special Provincial Administrations budget realizations, 2008-2012
20.2 Belediyeler bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012	338	20.2 Municipalities budget realizations, 2008-2012
20.3 İBBS'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçe gerçekleştirmeleri, 2012	339	20.3 Municipalities budget realizations and special provincial administrations by SR, 2012
20.4 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012	339	20.4 Realization of Central Government budget, 2008-2012
20.5 Türkiye brüt dış borç stoku (Borçlu dağılımı), 2008-2012	340	20.5 Gross external debt of Turkey (By borrower), 2008-2012
20.6 Türkiye brüt dış borç stoku (Alacaklı dağılımı), 2008-2012	341	20.6 Gross external debt of Turkey (By lender), 2008-2012
20.7 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2008-2012	341	20.7 Central Government domestic debt stock, 2008-2012
20.8 Ödemeler dengesi, 2008-2012	342	20.8 Balance of payments, 2008-2012
20.9 Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2008-2012	343	20.9 Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals, 2008-2012
20.10 Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2012	343	20.10 Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2012
20.11 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2011-2012	344	20.11 Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2011-2012
20.12 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2011-2012	345	20.12 Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2011-2012

AÇIKLAMA

MALİYE

Yerel yönetimlerin bütçe ve kesin hesaplarına ilişkin bilgiler tüm belediye ve İl Özel İdare Müdürlüklerinden posta yoluyla 2006 yılına kadar toplanmıştır. Şirket, kooperatif ve firma istatistiklerine ilişkin bilgiler ise Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinden derlenmektedir.

Kurulan ve Kapanan Şirket istatistikleri, 2009 yılının Aralık ayına kadar Türkiye Ticaret Sicili Gazetesindeki kayıtlardan yararlanılarak Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanmıştır. Bu istatistikler, 2010 yılının Ocak ayından itibaren Resmi İstatistik Programı kapsamında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından yayımlanmaktadır.

2006 yılından itibaren yerel yönetimler, program bütçeden analitik bütçeye geçişlerdir. 2006 yılından itibaren kesin hesaplar resmi istatistik programı gereği Maliye Bakanlığı tarafından derlenip yayınlanmaktadır.

İl Özel İdareleri ve belediyelerin analitik bütçe dengeleri, Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri Maliye Bakanlığından, dış ve iç borç stokları Hazine Müsteşarlığından, ödemeler dengesi ise T.C. Merkez Bankası'ndan alınmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

Konsolide bütçe: Konsolide bütçe, genel bütçe ve katma bütçelerin toplamına eşittir; ancak katma bütçeler, genel bütçeden katma bütçelere hazine yardımlarını da içerdiğinden bu toplamdan hazine yardımları düşülür.

Merkezi Yönetim Bütçesi: Merkezi Yönetim Bütçesi, 5018 Sayılı Kanun'a ekli I, II ve III sayılı cetvellerde yer alan Genel Bütçe Kapsamındaki İdareler, Özel Bütçeli İdareler ile Düzenleyici ve Denetleyici Kurumların bütçelerinden oluşur. Merkezi Yönetim Bütçesi hazırlanırken hazine yardımları ve gelir fazlaları toplamdan düşülür.

Ödemeler dengesi: Bir ülke ile diğer ülkeler arasındaki ödeme akışını ölçmektedir. Belirli bir dönemde, genellikle bir yılda, o ülkenin tüm uluslararası iktisadi işlemlerini özet halinde sunmak için kullanılır.

Fon: Belirli bir amacın veya birbirine yakın amaçlar grubunun gerçekleştirilmesi için belirli bir döneminde, genellikle bir yılda, o bütçe bağlantılı veya bütçesi dışı kamusal nitelikli özel bir hesaptır.

Türkiye dış borç stoku: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), tüm kamu sektörü kurum ve kuruluşları ile özel sektör kapsamındaki tüm şirket ve şahısların yurt dışı yerleşiklerden sağlamış oldukları kredilerden doğan yükümlülükler ile yurt dışı piyasalarda ihraç ettikleri tahvillerden doğan yükümlülüklerin toplamından oluşmaktadır.

Şirket türü: Türk Ticaret Kanununun 136'ncı maddesinde yazılı olan aynı kanunda tanımları yapılan kolektif, komandit, anonim ve limited şirketler, ticaret şirketleridir.

EXPLANATION

FINANCE

The data concerning budgets and final accounts of local administrations have been collected from all municipalities and special province administrations by mail until 2006. The information for statistics of companies, cooperatives and firms are compiled from the Turkish Trade Register Gazette.

Established and liquidated companies statistics have been published by Turkish Statistical Institute by the help of Turkish Trade Register Gazette registers until December 2009. These statistics have been published by The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey in the content of Official Statistics Programme by January 2010.

Local government administrations have started to use analytical budget codes, instead of program budget codes since 2006. According to the Official Statistical Programme, The Ministry of Finance is responsible for the compilation and dissemination of final accounts of local administrations.

The data on Analytic budgets balance of Special Provincial Administrations and municipalities, realizations of Central Government budget are from the Ministry of Finance. The data on the external and domestic debt stock are provided by The Undersecretariat of Treasury. The Balance of Payments Statistics are provided by the Central Bank.

Definitions and Concepts

Consolidated budget: The consolidated budget is equal to the sum of the general budget and annexed budgets, however, since the annexed budgets include the Treasury aids transferred from the general budget to annexed budgets, the amount of Treasury aids is subtracted from the total.

Central Government Budget: Central Government Budget is composed of the budgets of Public Administrations within the scope of General Budget, Special Budget Administrations and Regulatory and Supervisory Agencies, which are included in the Charts No I, II and III attached to Law No 5018. In the preparation of the Central Government Budget, treasury aids and revenue surpluses are subtracted from the total.

Balance of payments: The balance of payments, (or BOP) measures the payments that flow between any individual country and all other countries. It is used to summarize all international economic transactions for that country during a specific time period, usually a year.

Funds: Fund is a budgetary or extrabudgetary special public account, used for realization of special purpose or familiar purposes, in which special resources are accumulated or spent.

Outstanding external debt of Turkey: Gross external debt of Turkey, at a given time, consists of the outstanding amount of those actual current, and not contingent liabilities owed to nonresidents of the Central Bank (CBRT), public and private sector institutions and households of Turkey.

Types of companies: General partnership, limited partnership, joint stock company, and limited liability company are defined in Article 136 of the Turkish Commercial Code.

Kollektif şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla hakiki şahıslar arasında kurulan, ortaklarından hiç birisinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

Komandit şirket: Ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan ve şirket alacaklarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının sorumluluğu sınırlanmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlanmış olan şirkettir.

Anonim şirket: Bir ünvana sahip, esas sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan ve borçlarından dolayı yalnız tüm mal varlığı ile sınırlı bulunan şirkettir.

Limited şirket: İki veya daha fazla hakiki ve hükmi şahıs tarafından bir ticaret unvanı altında kurulup ortaklarının sorumluluğu koymayı taahhüt ettikleri sermaye ile sınırlanmış ve esas sermayesi belirli olan şirkettir.

Kooperatifler: Tüzel kişiliğe haiz olmak üzere ortaklarını belirli ekonomik menfaatleri ve özellikle meslek ve geçimlerine ait ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp, kurmak amacıyla gerçek ve kamu tüzel kişileri ile özel idareler, belediyeler, köyler, cemiyetler ve dernekler tarafından kurulan değişir sermayeli kuruluşlardır.

Yeni kurulan şirket ve kooperatifler: Yıl içinde ticaret siciline tescil olunan ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde kurulduğu ilan edilen şirketler ve kooperatiflerdir.

Kapanan şirket ve kooperatifler: Gerek borçlar gerekse Türk Ticaret ve Kooperatifler Kanununda kapanma için belirtilen durumlardan birisinin gerçekleşmesi halinde, şirketlerin ve kooperatiflerin sona ermesi ve bunun Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilanıdır.

Ekonomik faaliyet kolları: Şirketler, kooperatifler ve firmaların kurulma amacı ve faaliyet gösterdiği alandır.

Sermaye: Şirket ve kooperatiflerin; para, alacak, kıymetli evrak, taşınır ve taşınmaz mallar, ticari itibar ile işletme vb. toplam değerlerdir.

Sermaye artışı ve azalışı: Esas sermayeleri artırılan veya azaltılan şirketler ile kooperatiflerin artan ya da azalan sermaye toplamıdır.

Gayri safi sermaye artışı: Yeni kurulan şirket ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayeleri artırılan şirketlerin sermaye artışları toplamıdır.

Safi sermaye artışı: Gayri safi sermaye artışından, kapanan şirket ve kooperatiflerin sermayeleri ile sermayesi azaltılan şirket ve kooperatiflerin sermaye azalışları toplamı arasındaki farktır.

Ticaret ünvanlı: Şirket ve kooperatiflerin dışında kalan ticaret ünvanlı işyerleridir.

Re'sen kapanan ticaret ünvanlı işyerleri: Yapılan tebliğatlarla ticari faaliyeti bulunmadığı tespit edilen ticaret ünvanlı işyerlerinin, Ticaret Sicili Tüzüğü'nün 41. maddesine istinaden kaydının silinmesidir.

General partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name. The responsibilities of the partners are not limited to the credits of the partnership.

Limited partnership: A trade partnership operating as a trade company under a trade name: The responsibilities of some of the partners are limited to the partnerships responsibilities but others are limited by its capitals.

Joint - stock company: A company operating under a trade name whose capital is divided in to shares and whose responsibilities are limited to total assets chargeable to dept or legacies.

Limited liability company: A trade company established by two or more real for legal persons under a trade name restricted in liability by the amount of capital invested.

Cooperatives: A legal entity operating without fixed capital that may be established by public institutions, provincial special administrations, municipalities, associations or societies whose aim is to provide certain economic benefits to its shareholders, especially in relation to their occupation and livelihood through aid and solidarity.

Newly established companies and cooperatives: Companies and cooperatives established during the year, and the establishment of those announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Liquidated companies and cooperatives: Companies and cooperatives liquidated because of debt or any of the conditions indicated in the Turkish Commercial and Cooperatives Codes announced in the Turkish Trade Register Gazette.

Economic activity: Indicates the purpose for which the companies, cooperatives and firms are established and the economic activity in which they are engaged.

Capital: Company and cooperative assets in the form of cash, receivables, securities, machinery, office equipment and other properties, real estate, goodwill and holdings in other establishments etc.

Increase or decrease of capital: Shows the total increase or decrease in registered capital of the company and cooperatives.

Gross increase in capital: The total capital of newly established companies and cooperatives and the capital increase of existing companies.

Net increase in capital: Obtained by deducting the capital of liquated companies, cooperatives and the capital decreases of existing companies and cooperatives from gross increases in capital.

Trade name: Business establishments excluding companies and cooperatives.

Closed ex officially business establishments excluding companies and cooperatives: Closed ex officially by related trade registry offices according to item 41 of the Trade Register Directive by investigating their trade activities, which are not continued.

20.1 İl Özel İdareleri bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012

Special Provincial Administrations budget realizations, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

Türkiye - Turkey	2008	2009	2010	2011	2012
Harcamalar - Expenditures	6 838 966	7 553 284	8 652 767	10 216 828	11 517 481
Personel giderleri - Compensation of employees	2 028 182	1 791 003	1 952 187	2 201 255	2 358 647
Sosyal güvenlik kur. devlet primi					
Government premiums to social security agencies	236 277	277 157	369 675	342 807	354 071
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	1 345 695	1 630 338	1 794 492	2 376 501	2 837 221
Faiz harcamaları - Interest expenditures	5 155	7 880	7 363	10 469	17 736
Cari transferler - Current transfers	469 174	404 544	807 586	408 264	513 346
Sermaye giderleri - Capital expenditures	2 648 111	3 228 875	3 486 920	4 583 170	5 209 291
Sermaye transferleri - Capital transfers	101 780	205 961	229 489	294 116	226 065
Borç verme - Lending	4 592	7 526	5 055	246	1 104
Gelirler - Revenues	7 121 956	7 299 672	9 752 093	11 678 259	12 440 479
Vergi gelirleri - Taxes	113 208	112 821	42 491	16 814	15 509
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	189 753	225 387	272 848	331 679	357 299
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler					
Grants, aids and special revenues	4 615 490	4 646 911	6 694 942	8 003 367	8 306 379
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	2 099 938	2 271 836	2 708 334	3 276 131	3 741 682
Sermaye gelirleri - Capital revenues	65 397	40 063	33 383	50 268	20 053
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	38 170	2 654	95	-	- 443
Bütçe dengesi - Budget balance	282.990	-253.612	1.099.326	1.461.431	922.998

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.2 Belediyeler bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012

Municipalities budget realizations, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

Türkiye - Turkey	2008	2009	2010	2011	2012
Harcamalar - Expenditures	30 959 084	31 012 132	34 474 935	41 132 755	46 988 113
Personel giderleri - Compensation of employees	5 944 940	6 429 912	6 961 389	7 579 178	8 212 752
Sosyal güvenlik kur. devlet primi					
Government premiums to social security agencies	831 219	978 137	1 191 385	1 289 262	1 329 199
Mal ve hizmet alımları - Good and service purchase	10 565 757	10 486 169	12 247 627	15 296 432	18 552 457
Faiz harcamaları - Interest expenditures	631 434	1 004 952	1 043 586	1 074 701	1 189 199
Cari transferler - Current transfers	1 493 257	1 619 737	1 967 553	1 887 236	1 861 478
Sermaye giderleri - Capital expenditures	11 000 982	8 650 100	9 548 125	11 398 589	13 849 438
Sermaye transferleri - Capital transfers	136 729	519 968	115 196	849 903	527 250
Borç verme - Lending	354 766	1 323 157	1 400 074	1 757 454	1 466 340
Gelirler - Revenues	25 736 012	26 844 961	34 233 863	40 740 227	45 131 525
Vergi gelirleri - Taxes	4 077 274	3 631 028	5 854 566	6 878 140	7 232 437
Teşebbüs ve mülkiyet gelirleri - Property income	3 751 749	4 123 985	4 824 058	5 365 883	6 505 295
Alınan bağış ve yardımlar ile özel gelirler					
Grants, aids and special revenues	496 871	375 120	444 597	626 713	645 662
Faizler, paylar ve cezalar - Interest, shares and fines	15 709 413	16 787 113	20 408 332	24 391 216	27 437 036
Sermaye gelirleri - Capital revenues	1 664 835	1 243 331	2 533 815	3 351 272	2 988 174
Alacaklardan tahsilatlar - Collections from loans	35 870	684 384	168 495	127 003	322 921
Bütçe dengesi - Budget balance	-5.223.072	-4.167.171	-241.072	-392.528	-1.856.588

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.3 İBBS'ye göre belediye ve il özel idareleri bütçe gerçekleştirmeleri, 2012

Municipalities budget realizations and special provincial administrations by SR, 2012

(Bin TL - Thousand TL)

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2	Belediye Municipalities		İl özel idareleri Special provincial administrations	
	Harcamalar Expenditures	(%)	Harcamalar Expenditures	(%)
TR - Türkiye - Turkey	46 988 113	100.0	11 517 481	100.0
TR10 İstanbul	13 512 776	28.8	832 044	7.2
TR21 Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	854 313	1.8	206 577	1.8
TR22 Balıkesir, Çanakkale	840 124	1.8	261 724	2.3
TR31 İzmir	3 125 955	6.7	319 649	2.8
TR32 Aydın, Denizli, Muğla	1 637 903	3.5	475 670	4.1
TR33 Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	1 433 057	3.0	524 311	4.6
TR41 Bursa, Eskişehir, Bilecik	2 322 324	4.9	338 664	2.9
TR42 Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	2 552 213	5.4	429 179	3.7
TR51 Ankara	4 450 776	9.5	448 334	3.9
TR52 Konya, Karaman	1 519 526	3.2	427 215	3.7
TR61 Antalya, Isparta, Burdur	1 858 492	4.0	393 848	3.4
TR62 Adana, Mersin	1 907 203	4.1	378 007	3.3
TR63 Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	1 198 580	2.6	453 892	3.9
TR71 Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	773 016	1.6	328 532	2.9
TR72 Kayseri, Sivas, Yozgat	1 284 031	2.7	427 641	3.7
TR81 Zonguldak, Karabük, Bartın	429 482	0.9	210 611	1.8
TR82 Kastamonu, Çankırı, Sinop	293 380	0.6	265 079	2.3
TR83 Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	1 198 909	2.6	557 355	4.8
TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	1 077 270	2.3	672 714	5.8
TRA1 Erzurum, Erzincan, Bayburt	422 323	0.9	365 855	3.2
TRA2 Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	256 715	0.5	379 535	3.3
TRB1 Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	665 128	1.4	526 447	4.6
TRB2 Van, Muş, Bitlis, Hakkari	514 580	1.1	714 210	6.2
TRC1 Gaziantep, Adıyaman, Kilis	1 268 052	2.7	355 995	3.1
TRC2 Şanlıurfa, Diyarbakır	1 010 207	2.1	700 634	6.1
TRC3 Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	581 778	1.2	523 759	4.5

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.4 Merkezi Yönetim bütçe gerçekleştirmeleri, 2008-2012

Realization of Central Government budget, 2008-2012

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Harcamalar - Expenditures	227 030 562	268 219 185	294 358 724	314 606 792	360 491 300
Gelirler - Revenues	209 598 472	215 458 341	254 277 435	296 823 602	331 700 350
Bütçe dengesi - Budget balance	- 17 432 090	- 52 760 844	- 40 081 289	- 17 783 190	- 28 790 950
Faiz dışı bütçe dengesi					
Balance excluding interest expenditures	33 229 215	440 050	8 217 473	24 448 368	19 625 098

Kaynak: Maliye Bakanlığı, Muhasebat Genel Müdürlüğü

Source: Ministry of Finance, General Directorate of Public Accounts

20.5 Türkiye brüt dış borç stoku (Borçlu dağılımı), 2008-2012

Gross external debt of Turkey (By borrower), 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

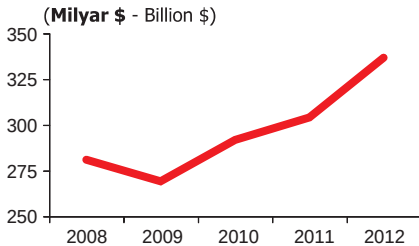
	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye brüt dış borç stoku - Gross external debt of Turkey	281 045	269 223	291 924	304 207	336 863
Kısa vadeli borçlar - Short term	52 522	49 020	77 369	81 996	100 951
Kamu - Public sector	3 248	3 598	4 290	7 013	11 040
Genel yönetim - General government	0	0	0	0	0
Merkezi yönetim - Central government	0	0	0	0	0
Mahalli idareler - Local administrations	0	0	0	0	0
Fonlar - Funds	0	0	0	0	0
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	3 148	3 598	4 290	7 013	11 040
Kamu bankaları - Banks	3 148	3 598	4 290	7 013	11 040
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	100	0	0	0	0
KİT'ler - SOE's	100	0	0	0	0
Diğer - Other	0	0	0	0	0
TCMB - CBRT	1 874	1 781	1 586	1 282	1 082
Özel - Private sector	47 400	43 641	71 493	73 701	88 829
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	24 088	21 868	47 639	46 604	58 400
Bankalar - Banks	23 692	21 587	46 576	45 231	57 182
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	396	281	1 063	1 373	1 218
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	23 312	21 773	23 854	27 097	30 429
Uzun vadeli borçlar - Long term	228 523	220 203	214 555	222 211	235 912
Kamu - Public sector	75 040	79 866	84 786	87 293	92 077
Genel yönetim - General government	72 362	77 139	81 721	82 993	85 606
Merkezi yönetim - Central government	69 757	74 054	78 085	79 185	81 709
Mahalli idareler - Local administrations	2 466	2 993	3 589	3 792	3 894
Fonlar - Funds	138	91	47	17	3
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	592	1 118	1 745	3 018	5 242
Kamu bankaları - Banks	592	1 118	1 745	3 018	5 242
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	2 086	1 609	1 320	1 282	1 229
KİT'ler - SOE's	1 892	1 437	1 183	1 162	1 107
Diğer - Other	194	172	137	121	122
TCMB - CBRT	12 192	11 596	10 363	8 589	6 642
Özel sektör - Private sector	141 291	128 742	119 406	126 329	137 193
Finansal kuruluşlar - Financial institutions	50 675	44 180	40 230	46 898	53 094
Bankalar - Banks	30 010	27 937	28 539	34 729	39 995
Bankacılık dışı - Non-banking institutions	20 666	16 243	11 691	12 169	13 099
Finansal olmayan kuruluşlar - Non-financial institutions	90 615	84 562	79 176	79 431	84 099

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Undersecretariat Of Treasury, General Directorate of Public Finance

20.1 Brüt dış borç stoku

Gross external debt

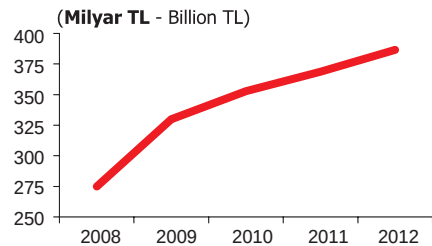

Veri için tablo 20.6'ya bakınız.

For data, see table 20.6.

20.2 Merkezi Yönetim iç borç stoku

Central Government domestic debt stock

Veri için tablo 20.7'ye bakınız.

For data, see table 20.7.

20.6 Türkiye brüt dış borç stoku (Alacaklı dağılımı), 2008-2012

Gross external debt of Turkey (By lender), 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

	2008	2009	2010	2011	2012
Türkiye brüt dış borç stoku - Gross external debt of Turkey	281 045	269 223	291 924	304 207	336 863
Kısa vadeli borçlar - Short term	52 522	49 020	77 369	81 996	100 951
Özel alacaklılar - Private creditors	52 522	49 020	77 369	81 996	100 951
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	23 912	20 448	48 012	47 864	64 403
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	28 610	28 572	29 357	34 132	36 548
Resmi alacaklılar - Official creditors	0	0	0	0	0
Uzun vadeli borçlar - Long term	228 523	220 203	214 555	222 211	235 912
Özel alacaklılar - Private creditors	155 780	140 707	128 237	129 561	129 754
Parasal kuruluşlar - Monetary institutions	131 593	116 911	103 935	106 031	106 444
Bankacılık dışı finansman kuruluşları					
Non-bank financial institutions	6 692	6 496	5 890	5 654	7 818
Özel yatırım ve kalkınma bankaları					
Private investment and development banks	40	36	7	5	4
Yabancı ticari bankalar - Foreign commercial banks	80 381	72 308	66 704	72 360	71 631
Yerli ticari bankaların yurtdışı şubeleri ve diğer					
Foreign branches of domestic banks and others	44 480	38 071	31 333	28 012	26 991
Parasal olmayan kuruluşlar - Non-monetary institutions	24 186	23 796	24 302	23 531	23 310
Resmi alacaklılar - Official creditors	33 836	38 597	40 933	42 118	41 883
Hükümet kuruluşları - Governmental organizations	7 297	7 498	7 929	7 960	7 221
Kamu finansman kuruluşları - Public finance institutions	1 681	2 121	2 093	2 295	2 202
Merkez bankaları - Central banks	0	0	0	0	0
Merkezi hükümetler - Central governments	635	497	365	276	214
Resmi kalkınma bankaları - Official development banks	4 981	4 880	5 472	5 389	4 805
Uluslararası kuruluşlar - Multilateral organizations	26 540	31 099	33 004	34 159	34 663
IMF-Uluslararası para fonu - IMF international monetary fund	8 563	9 434	7 107	4 361	2 338
IMF SDR tahsisatı - IMF SDR allocation	0	1 499	1 478	1 476	1 474
IBRD Uluslararası imar ve kalkınma bankası - IBRD	8 013	9 767	11 522	12 256	13 168
Diğer uluslararası kuruluşlar - Other multilateral institutions	9 963	11 898	14 375	17 541	19 156
Tahvil - Bonds ⁽¹⁾	38 907	40 899	45 385	50 531	64 274

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Undersecretariat Of Treasury, General Directorate of Public Finance

(1) Yurt dışına ihraç edilen senetlerin ilk ihraç bilgilerine göre alacaklı sınıflaması "parasal kuruluşlar"dır.

(1) The lender class of all bonds issued in foreign markets is "financial institutions" according to the primary market issuance.

20.7 Merkezi Yönetim iç borç stoku, 2008-2012

Central Government domestic debt stock, 2008-2012

(Milyon TL - Million TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total	274.827	330.005	352.841	368.778	386.542
Tahviller - Government bonds	260.849	315.969	343.317	368.778	382.858
Hazine bonoları - Treasury bills	13.978	14.036	9.525	0	3.684

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü

Source: Undersecretariat Of Treasury, General Directorate of Public Finance

20.8 Ödemeler dengesi, 2008-2012
Balance of payments, 2008-2012

(Milyon \$ - Million \$)

	2008	2009	2010	2011	2012
I - Cari işlemler hesabı - Current account	-40 438	-12 168	-45 447	-75 092	-46 935
Mal, hizmet ve gelir dengesi (A+B+C)					
Goods, services and income (A+B+C)	-42 570	-14 577	-46 970	-76 850	-48 308
Mal ve hizmet dengesi (A+B)					
Goods and services (A+B)	-34 204	-6 269	-39 755	-69 009	-41 633
A. Dış ticaret dengesi - Goods	-53 021	-24 850	-56 413	-89 139	-65 640
Toplam mal ihracatı - Exports	140 800	109 647	120 902	143 396	163 292
Toplam mal ithalatı - Imports	-193 821	-134 497	-177 315	-232 535	-228 932
Genel mal ticareti - General merchandise	-51 406	-27 803	-55 996	-84 175	-71 284
İhracat f.o.b.- Exports f.o.b.	136 314	104 338	117 919	140 704	148 499
İthalat f.o.b.- Imports f.o.b.	-187 720	-132 141	-173 915	-224 879	-219 783
Parasal olmayan altın (net)					
Non-monetary gold (net)	-1 365	3 007	-453	-4 778	5 709
Limanlarda sağlanan mallar (net)					
Goods procured in ports by carriers	-250	-54	36	-186	-65
B. Hizmetler dengesi - Services	18 817	18 581	16 658	20 130	24 007
Taşımacılık - Transportation	177	1 815	1 308	2 279	4 699
Turizm - Travel	19 541	18 405	17 391	20 171	21 559
İnşaat hizmetleri - Construction services	974	1 090	859	838	1 001
Sigorta hizmetleri - Insurance services	-703	-554	-541	-468	-384
Finansal hizmetler - Financial services	-133	-355	-234	-690	-645
Diğer ticari hizmetler - Other business services	-1 040	-1 286	-1 340	-1 427	-1 521
Resmî hizmetler - Government services	-778	-846	-869	-1 059	-965
Diğer hizmetler - Other services	779	312	84	486	263
C. Gelir dengesi - Income	-8 366	-8 308	-7 215	-7 841	-6 675
Ücret ödemeleri - Compensation of employees	-66	-105	-123	-163	-215
Yatırım geliri - Investment income	-8 300	-8 203	-7 092	-7 678	-6 460
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	-2 626	-2 747	-2 187	-2 704	-2 096
Portföy yatırımları - Portfolio investment	972	267	-491	-899	-629
Diğer yatırımlar - Other investment	-6 646	-5 723	-4 414	-4 075	-3 735
D. Cari transferler - Current transfers	2 132	2 409	1 523	1 758	1 373
Genel Hükümet - General Government	728	1 190	563	794	558
Diğer sektörler - Other sectors	1 404	1 219	960	964	815
İşçi gelirleri - Workers remittances	1 431	1 014	948	1 045	975
Diğer transferler - Other transfers	-27	205	12	-81	-160
II - Sermaye ve finans hesapları					
Capital and financial account	37 427	9 289	44 042	65 659	44 971
A. Sermaye hesabı - Capital account	-61	-43	-51	-25	-44
B. Finans hesapları - Financial account	37 488	9 332	44 093	65 684	45 015
Doğrudan yatırımlar - Direct investment	17 211	7 110	7 572	13 698	8 335
Portföy yatırımları - Portfolio investment	-5 014	227	16 093	21 986	40 773
Diğer yatırımlar - Other investment	24 234	2 106	33 237	28 187	16 721
Rezerv varlıklar - Reserve assets	1 057	-111	-12 809	1 813	-20 814
III - Net hata noksan - Net errors and omissions	3 011	2 879	1 405	9 433	1 964

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

Source: Central Bank of the Republic of Turkey

20.9 Kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2008-2012

Numbers and capitals of established and liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	49 003	44 472	51 967	54 442	39 764
Statüsü değişen - Changing their legal status	394	314	666	674	839
Sermayesi artan - Capital increase	26 116	28 868	48 890	26 508	32 647
Sermayesi azalan - Capital decrease	65	103	185	190	201
Kapanan - Liquidated	9 578	10 395	13 442	14 991	16 063
Sermaye (Bin TL) - Capital (Thousand TL)					
Yeni kurulan - Newly established	12 338 217	10 208 570	12 954 536	27 407 526	13 838 248
Statüsü değişen - Changing their legal status	1 245 717	681 065	2 112 152	2 194 807	3 409 811
Sermayesi artan - Capital increase	57 064 746	59 407 690	125 987 265	80 338 695	210 791 860
Sermayesi azalan - Capital decrease	378 292	504 701	1 238 908	1 832 682	2 395 691

Not: Bu istatistikler, 2010 yılından itibaren Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından yayımlanmaktadır.

Note: These statistics have been published by The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey since 2010.

20.10 Türlerine göre kurulan, statü ve sermayesi değişen ve kapanan şirket/kooperatiflerin sayı ve sermayeleri, 2012

Numbers and capitals of established, liquidated companies/cooperatives and those changing their legal status and capitals by type, 2012

	Kollektif Collective	Komandit Limited partnership	Anonim Joint stock	Limited Limited	Kooperatif Cooperatives
Sayı - Number					
Yeni kurulan - Newly established	56	8	4 059	34 764	877
Statüsü değişen - Changing their legal status	1	-	742	96	-
Sermayesi artan - Capital increase	57	1	5 828	26 674	87
Sermayesi azalan - Capital decrease	-	-	101	100	-
Kapanan - Liquidated	132	6	1 609	12 421	1 895
Sermaye (Bin TL) - Capital (Thousand TL)					
Yeni kurulan - Newly established	10 698	86	5 748 946	8 078 518	-
Statüsü değişen - Changing their legal status	289	-	3 199 733	209 789	-
Sermayesi artan - Capital increase	57 687	1 000	134 034 158	76 692 448	6 567
Sermayesi azalan - Capital decrease	-	-	2 157 892	237 799	-

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Source: The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey

20.11 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan şirket ve kooperatiflerin sayısı, 2011-2012

Number of established and liquidated companies and cooperatives by economic activity, 2011-2012

NACE, Rev.2	2011		2012	
	Kurulan Established	Kapanan Liquidated	Kurulan Established	Kapanan Liquidated
Toplam -Total	54 442	14 991	39 764	16 063
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	1 531	261	868	261
Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	853	93	515	124
İmalat - Manufacturing	8 702	2 620	6 218	2 863
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı - Electricity, gas, steam and air conditioning supply	821	67	632	127
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri - Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	149	14	138	19
İnşaat - Construction	9 242	2 994	6 558	3 129
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	15 105	4 993	10 880	5 097
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	2 835	617	2 255	720
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	2 314	390	1 783	457
Bilgi ve iletişim - Information and communication	1 999	373	1 659	440
Finans ve sigorta faaliyetleri - Finance and insurance activities	732	233	577	239
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	914	184	662	227
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	3 875	824	3 061	995
İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	2 217	342	1 738	371
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik - Public administration and defence; compulsory social security	45	9	27	12
Eğitim - Education	1 001	224	726	258
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri - Human health and social service activities	1 104	535	862	495
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor - Arts, entertainment and recreation	455	67	313	93
Diğer hizmet faaliyetleri - Other service activities	544	147	292	134
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullarımlarına yönelik olarak ayırım yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri - Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities by households for own use	1	-	-	-
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri - Activities of international organizations and bodies	3	4	-	2

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

Source: The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey

20.12 Ekonomik faaliyete göre kurulan ve kapanan ticaret ünvanlı işyerleri sayısı, 2011-2012

Number of established and liquidated trade name by economic activity, 2011-2012

NACE, Rev.2	2011		2012	
	Kurulan Established	Kapanan Liquidated	Kurulan Established	Kapanan Liquidated
Toplam-Total	60 430	(1)41 130	67 455	(2)31 915
Tarım, ormancılık ve balıkçılık - Agriculture, forestry and fishing	517	272	512	210
Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	172	102	130	72
İmalat - Manufacturing	7 481	3 752	7 827	2 797
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	112	20	47	13
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply, sewerage, waste management and remediation activities	82	28	103	13
İnşaat - Construction	13 733	5 280	13 989	4 309
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı Wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles	21 858	23 478	23 960	17 845
Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	4 325	1 945	7 235	1 652
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	3 969	1 608	4 689	1 517
Bilgi ve iletişim - Information and communication	1 108	465	1 227	400
Finans ve sigorta faaliyetleri - Finance and insurance activities	234	882	384	580
Gayrimenkul faaliyetleri - Real estate activities	1 030	398	1 191	321
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	1 927	1 264	2 247	844
İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	1 152	485	1 215	344
Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security	13	5	9	14
Eğitim - Education	572	266	781	246
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri - Human health and social service activities	237	159	251	111
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor - Arts, entertainment and recreation	808	360	606	289
Diğer hizmet faaliyetleri - Other service activities	1 099	359	1 051	338
Hanehalklarının işverenler olarak faaliyetleri; hanehalkları tarafından kendi kullanımlarına yönelik olarak ayırmı yapılmamış mal ve hizmet üretim faaliyetleri - Activities of households as employers; undifferentiated goods and services-producing activities by households for own use	1	-	1	-
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri Activities of international organizations and bodies	-	2	-	-

Kaynak: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

(1) Re'sen kapanan 13 971 işyerini de kapsar.

(2) Re'sen kapanan 11 279 işyerini de kapsar.

Source: The Union Of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey

(1) Includes 13 971 establishment closed ex officially.

(2) Includes 11 279 establishment closed ex officially.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Açıklama	Sayfa Page	Explanation
Grafik		Graph
21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012	350	21.1 Gross domestic product, 2008-2012
21.2 GSYH gelişme hızı, 2008-2012	351	21.2 GDP growth rate, 2008-2012
Tablo		Table
21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012	349	21.1 Gross domestic product, 2008-2012
21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	349	21.2 Gross domestic product in current prices, 2008-2012 [By kind of economic activity in basic prices]
21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	350	21.3 Gross domestic product in constant prices, 2008-2012 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	351	21.4 Growth rates of gross domestic product in current prices, 2008-2012 [By kind of economic activity at basic prices]
21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	352	21.5 Growth rates of gross domestic product in constant prices, 2008-2012 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla]	353	21.6 Sectoral share of gross domestic product at current prices, 2008-2012 [By kind of economic activity in basic prices]
21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2008-2012 [İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]	354	21.7 Sectoral share of gross domestic product in constant prices, 2008-2012 [By kind of economic activity at basic prices at 1998]
21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012 [Cari fiyatlarla]	355	21.8 Expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At current prices]
21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012 [1998 fiyatlarıyla]	355	21.9 Expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At 1998 prices]
21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012 [Cari fiyatlarla]	356	21.10 Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At current prices]
21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012 [1998 fiyatlarıyla]	356	21.11 Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At 1998 prices]
21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2008-2012 [Cari fiyatlarla]	357	21.12 Share of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At current prices]
21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2008-2012 [1998 fiyatlarıyla]	357	21.13 Share of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012 [At 1998 prices]
21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2008-2012 [Cari fiyatlarla]	358	21.14 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2008-2012 [At current prices]
21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2008-2012 [1998 fiyatlarıyla]	358	21.15 Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2008-2012 [At 1998 prices]

AÇIKLAMA

ULUSAL HESAPLAR

Türkiye için Milli Gelir tahminleri, 1951 yılında İstatistik Genel Müdürlüğü'nün bünyesinde bir Milli Gelir Etüt Grubu oluşturulana kadar, özel çalışmalar halinde yapılmıştır. Bu etüt grubunun kuruluşu ile, daha sonra geliştirilen hesaplama metodolojilerine uyularak, 1938 ve 1948-1970 yılları için periyodik tahminler yapılmıştır. Böylece, Birleşmiş Milletler İstatistik Dairesi'nin önerdiği o zamanki ulusal hesaplar sistemi standardına da kısmen uyularak, iktisadi faaliyet kollarına göre milli hasıla, yatırım malı çeşitlerine göre sabit sermaye oluşumu ve harcama kalemlerine göre milli harcamalar hesaplanmıştır.

1971 yılında bir taraftan Devlet Planlama Teşkilatı'nın ayrı olarak hesapladığı milli gelir serisi ile Türkiye İstatistik Kurumu'nun adı geçen serisinin birleştirilmesi, diğer taraftan daha gelişmiş bir metodolojinin ortaya konması ve böylece yapılacak yeni tahminlerin Birleşmiş Milletler'in yeni standardize sistemine uydurulması için yapılan çalışmalar sonunda, ortaya yeni bir milli gelir zaman serisi çıkarılmıştır. Kurumumuz Üretim Hesapları Şubesinde bu yöntemle göre 1990 yılına kadar cari ve 1968 yılı fiyatlarıyla olmak üzere yıllık Gayri Safi Milli Hasıla (GSMH) hesaplanmıştır.

1990 yılında başlatılan çalışmalarla GSMH hesapları üçer aylık dönemler itibarıyla hesaplanmaya başlanmış ve 1968 olan temel yıl 1987 yılına kaydırılmıştır. Eski GSMH serisi yeni kapsama göre revize edilerek 1968 yılına kadar geriye dönük yeni bir seri elde edilmiştir. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) , 1993 yılından itibaren harcamalar yöntemiyle ve 1996 yılından itibaren de gelir yöntemiyle hesaplanmaya başlanmıştır. Tüm bu seriler 1968 SNA serilerine uygun olarak hazırlanmıştır. 1998 bazlı GSYH serisine yönelik çalışmalar 2004 yılında başlamış ve Mart 2008 tarihinde 1998-2007 olarak yayınlanmıştır. Bu çalışmada SNA 93 ve ESA 95 tavsiyeleri dikkate alınmıştır. 1998 bazlı güncelleme çalışmaları kapsamında gerek güncel verilerin kullanımı gerekse metodolojik yenilikler sisteme dahil edilmiştir.

EXPLANATION

NATIONAL ACCOUNTS

Until the establishment of a National Income Study Group in the General Directorate of Statistics in 1951, the estimates of national income accounts consisted of some private studies. After the establishment of the Study Group, periodical estimates for the years 1938 and 1948-1970 were prepared according to the specified methodologies, which were improved from time to time. In this way, national products according to the types of industrial activity, fixed capital formation according to the types of investment goods and national expenditure according to its sub-items, were calculated with regard to the former system of national income accounts of the United Nations' Statistical Office.

In 1971, in order to integrate the separate national income series of the Turkish Statistical Institute and the State Planning Organization, an improved estimation methodology was set up to adapt to the standards of the new U.N. system of national accounts. Certain studies were then carried out with the outcome of a new time series of national income. Until 1990, annual Gross National Product (GNP) was calculated in current and 1968 fixed prices by the Production Account Department of the Institute.

With the studies which were initiated in 1990, GNP accounts began to be calculated quarterly and the base year was shifted from 1968 to 1987. By revising the old GNP series to 1968, a new series has been prepared. Gross Domestic Product (GDP) has begun to be calculated according to expenditure approach b since 1993 and income approach since 1996. These series have been estimated by the recommendation of SNA-68. The revision studies for new GDP series of 1998 base year was started in 2004 and the new quarterly GDP series covering the 1998-2007 period were released in March of 2008. SNA 93 and ESA 95 recommendation have been taken into account in the revision studies. The new data sources and methods have been integrated to the new system.

21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012

Gross domestic product, 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Cari fiyatlarla (Milyon TL)					
At current prices (Million TL)	950 534	952 559	1 098 799	1 297 713	1 416 817
Gelişme hızı - Growth rate (%)	12.7	0.2	15.4	18.1	9.2
Cari fiyatlarla (Milyon \$)					
At current prices (Million \$)	742 094	616 703	731 608	773 980	786 293
Gelişme hızı - Growth rate (%)	14.4	-16.9	18.6	5.8	1.6
Sabit fiyatlarla (Milyon TL)					
Constant prices (Million TL)	101 922	97 003	105 886	115 175	117 754
Gelişme hızı - Growth rate (%)	0.7	-4.8	9.2	8.8	2.2

21.2 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012

Gross domestic product in current prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	70 741 993	76 997 468	90 721 877	101 300 415	109 808 173
Balıkçılık - Fishing	1 532 592	1 778 418	2 017 144	2 334 837	2 826 839
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	13 458 457	14 235 361	15 785 419	19 132 941	21 103 549
İmalat sanayi - Manufacturing	153 721 455	144 992 162	172 112 147	210 674 183	220 338 730
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	20 637 525	22 818 051	25 454 991	28 767 958	32 347 039
İnşaat - Construction	44 657 644	36 577 637	45 669 500	57 751 314	61 806 870
Toptan ve perakende ticaret - Wholesale and retail trade	116 297 110	103 452 320	120 869 437	155 908 297	172 624 220
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	21 034 516	23 714 131	25 589 583	30 027 794	33 314 240
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	135 030 193	127 283 537	144 427 539	175 665 163	197 988 665
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	33 036 646	42 687 806	40 501 622	40 575 763	46 987 214
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	106 137 796	117 287 009	123 028 927	129 264 974	137 712 834
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	40 670 633	45 167 515	52 742 758	60 939 380	70 472 362
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	36 436 682	41 270 555	46 090 339	52 248 858	60 359 334
Eğitim - Education	27 878 075	31 813 406	36 802 652	42 717 217	49 197 843
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	15 577 687	16 448 847	17 939 458	19 384 533	21 783 979
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personnel service activities	16 030 765	16 078 191	18 696 622	21 379 890	22 074 406
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	1 705 443	1 847 272	2 097 000	2 379 620	2 709 704
Sektörler toplamı - Sectoral total	854 585 214	864 449 686	980 547 016	1 150 453 139	1 263 456 003
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	14 927 534	21 708 092	19 419 336	17 323 639	22 389 995
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	110 876 571	109 816 985	137 671 668	164 583 710	175 750 793
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	950 534 251	952 558 579	1 098 799 348	1 297 713 210	1 416 816 801

21.3 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012

Gross domestic product in constant prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre]

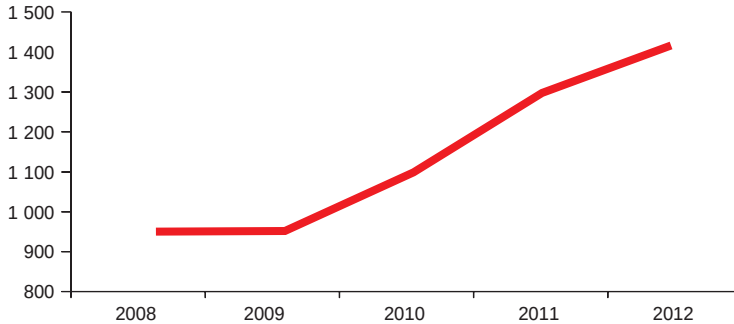
[By kind of economic activity at basic prices at 1998]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9 141 424	9 477 479	9 703 312	10 303 391	10 665 987
Balıkçılık - Fishing	292 126	291 158	296 117	301 389	310 824
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	813 954	759 220	795 179	826 026	832 457
İmalat sanayi - Manufacturing	24 290 306	22 538 467	25 606 668	28 156 849	28 679 899
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	2 107 391	2 034 945	2 184 157	2 376 320	2 459 481
İnşaat - Construction	6 040 811	5 067 196	5 996 258	6 688 257	6 727 587
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	13 237 437	11 863 006	13 480 057	14 988 441	15 001 805
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1 882 737	1 952 631	1 958 749	2 149 068	2 221 365
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	15 026 108	13 936 885	15 414 012	17 039 210	17 579 364
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	10 803 084	11 722 407	12 521 036	13 722 619	14 155 055
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	4 889 749	5 018 694	5 111 048	5 202 722	5 290 573
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3 473 201	3 625 686	3 902 456	4 267 187	4 550 803
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3 108 369	3 197 580	3 213 346	3 338 781	3 455 713
Eğitim - Education	2 007 025	2 047 582	2 059 719	2 164 283	2 257 756
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1 230 213	1 268 643	1 283 421	1 351 168	1 423 298
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	1 611 295	1 592 251	1 607 462	1 634 631	1 644 951
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	155 676	159 180	167 832	180 966	191 048
Sektörler toplamı - Sectoral total	100 110 905	96 553 011	105 300 829	114 691 307	117 447 963
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	6 773 149	7 429 415	8 323 627	9 359 556	9 675 179
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	8 583 974	7 879 518	8 908 442	9 842 973	9 980 909
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	101 921 730	97 003 114	105 885 644	115 174 724	117 753 693

**21.1 Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product
[Cari fiyatlarla - At current prices]**

(Milyar TL - Billion TL)

Veri için tablo 21.1'e bakınız.

For data, see table 21.1.

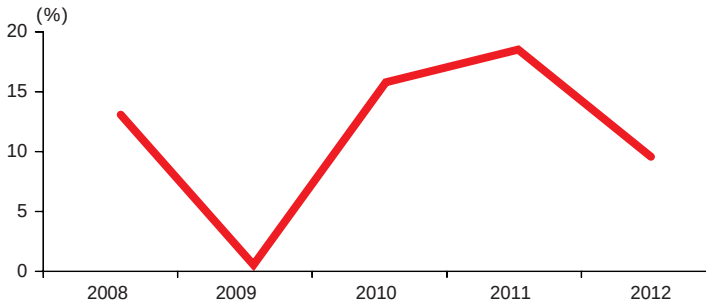
21.4 Cari fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012

Growth rates of gross domestic product in current prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity at basic prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	13.1	8.8	17.8	11.7	8.4
Balıkçılık - Fishing	-13.1	16.0	13.4	15.7	21.1
Madencilik ve taşocakçılığı - Mining and quarrying	27.8	5.8	10.9	21.2	10.3
İmalat sanayi - Manufacturing	8.4	-5.7	18.7	22.4	4.6
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	28.0	10.6	11.6	13.0	12.4
İnşaat - Construction	8.9	-18.1	24.9	26.5	7.0
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	12.8	-11.0	16.8	29.0	10.7
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	10.3	12.7	7.9	17.3	10.9
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	14.8	-5.7	13.5	21.6	12.7
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	20.6	29.2	-5.1	0.2	15.8
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	16.5	10.5	4.9	5.1	6.5
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	17.5	11.1	16.8	15.5	15.6
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	10.4	13.3	11.7	13.4	15.5
Eğitim - Education	13.2	14.1	15.7	16.1	15.2
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	12.0	5.6	9.1	8.1	12.4
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personal service activities	9.4	0.3	16.3	14.4	3.2
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	14.1	8.3	13.5	13.5	13.9
Sektörler toplamı - Sektorel total	13.3	1.2	13.4	17.3	9.8
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	15.5	45.4	-10.5	-10.8	29.2
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	9.0	-1.0	25.4	19.5	6.8
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	12.7	0.2	15.4	18.1	9.2

21.2 GSYH gelişme hızı - GDP growth rate
[Cari fiyatlarla - At current prices]

Veri için tablo 21.1'e bakınız.

For data, see table 21.1.

21.5 Sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012

Growth rates of gross domestic product in constant prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998]

	2008	2009	2010	2011	2012
					(%)
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	4.6	3.7	2.4	6.2	3.5
Balıkçılık - Fishing	-5.7	-0.3	1.7	1.8	3.1
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	5.4	-6.7	4.7	3.9	0.8
İmalat sanayi - Manufacturing	-0.1	-7.2	13.6	10.0	1.9
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtım					
Electricity, gas and water supply	3.7	-3.4	7.3	8.8	3.5
İnşaat - Construction	-8.1	-16.1	18.3	11.5	0.6
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	-1.5	-10.4	13.6	11.2	0.1
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	-2.0	3.7	0.3	9.7	3.4
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	1.5	-7.2	10.6	10.5	3.2
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	9.1	8.5	6.8	9.6	3.2
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	2.3	2.6	1.8	1.8	1.7
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	6.7	4.4	7.6	9.3	6.6
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	0.3	2.9	0.5	3.9	3.5
Eğitim - Education	1.2	2.0	0.6	5.1	4.3
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	3.3	3.1	1.2	5.3	5.3
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.8	-1.2	1.0	1.7	0.6
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	5.6	2.3	5.4	7.8	5.6
Sektörler toplamı - Sectoral total	1.3	-3.6	9.1	8.9	2.4
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	8.4	9.7	12.0	12.4	3.4
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	-0.6	-8.2	13.1	10.5	1.4
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	0.7	-4.8	9.2	8.8	2.2

21.6 Cari fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2008-2012

Sectorel share of gross domestic product at current prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına göre temel fiyatlarla - By kind of economic activity in basic prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	7.4	8.1	8.3	7.8	7.8
Balıkçılık - Fishing	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Madencilik ve taşocaklığı					
Mining and quarrying	1.4	1.5	1.4	1.5	1.5
İmalat sanayi - Manufacturing	16.2	15.2	15.7	16.2	15.6
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	2.2	2.4	2.3	2.2	2.3
İnşaat - Construction	4.7	3.8	4.2	4.5	4.4
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	12.2	10.9	11.0	12.0	12.2
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	2.2	2.5	2.3	2.3	2.4
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	14.2	13.4	13.1	13.5	14.0
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	3.5	4.5	3.7	3.1	3.3
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	11.2	12.3	11.2	10.0	9.7
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	4.3	4.7	4.8	4.7	5.0
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3.8	4.3	4.2	4.0	4.3
Eğitim - Education	2.9	3.3	3.3	3.3	3.5
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.6	1.7	1.6	1.5	1.5
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectoral total	89.9	90.8	89.2	88.7	89.2
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	1.6	2.3	1.8	1.3	1.6
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	11.7	11.5	12.5	12.7	12.4
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.7 Sabit fiyatlarla sektörlerin gayri safi yurtiçi hasıla içindeki payları, 2008-2012

Sectorel share of gross domestic product in constant prices, 2008-2012

[İktisadi faaliyet kollarına ve 1998 temel fiyatlarına göre - By kind of economic activity at basic prices at 1998]

%

	2008	2009	2010	2011	2012
Tarım, avcılık ve ormancılık					
Agriculture, hunting and forestry	9.0	9.8	9.2	8.9	9.1
Balıkçılık - Fishing	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
Madencilik ve taşocakçılığı					
Mining and quarrying	0.8	0.8	0.8	0.7	0.7
İmalat sanayi - Manufacturing	23.8	23.2	24.2	24.4	24.4
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su üretimi ve dağıtımı					
Electricity, gas and water supply	2.1	2.1	2.1	2.1	2.1
İnşaat - Construction	5.9	5.2	5.7	5.8	5.7
Toptan ve perakende ticaret					
Wholesale and retail trade	13.0	12.2	12.7	13.0	12.7
Oteller ve lokantalar - Hotels and restaurants	1.8	2.0	1.8	1.9	1.9
Ulaştırma, depolama, haberleşme					
Transport, storage, communication	14.7	14.4	14.6	14.8	14.9
Mali aracı kuruluşların faaliyetleri					
Financial intermediation	10.6	12.1	11.8	11.9	12.0
Konut sahipliği - Ownership and dwelling	4.8	5.2	4.8	4.5	4.5
Gayrimenkul, kiralama ve iş faaliyetleri					
Real estate, renting and business activities	3.4	3.7	3.7	3.7	3.9
Kamu yönetimi ve savunma, zorunlu sosyal güvenlik					
Public administration and defence; compulsory social security	3.0	3.3	3.0	2.9	2.9
Eğitim - Education	2.0	2.1	1.9	1.9	1.9
Sağlık işleri ve sosyal hizmetler - Health and social work	1.2	1.3	1.2	1.2	1.2
Diğer sosyal, toplumsal ve kişisel hizmet faaliyetleri					
Other community, social and personel service activities	1.6	1.6	1.5	1.4	1.4
Ev içi personel çalıştıran hanehalkları					
Private household with employed persons	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
Sektörler toplamı - Sectoral total	98.2	99.5	99.4	99.6	99.7
Dolaylı ölçülen mali aracılık hizmetleri					
Financial intermediation services indirectly measured	6.6	7.7	7.9	8.1	8.2
Vergi-sübvansiyon - Taxes-subsidies	8.4	8.1	8.4	8.5	8.5
GSYH (alıcı fiyatlarıyla)					
Gross domestic product (purchaser's price)	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

21.8 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012

Expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[Cari fiyatlarla - At current prices]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	950 534 251	952 558 579	1 098 799 348	1 297 713 210	1 416 816 801
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	663 944 252	680 768 339	787 752 785	923 836 192	992 745 173
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	695 619 985	714 245 241	819 223 624	965 772 137	1 042 950 171
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	36 241 015	39 888 549	38 723 122	50 108 683	57 583 714
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	4 565 282	6 411 648	7 252 283	8 172 738	7 378 716
Devletin nihai tüketim harc. - Gov. final consumption expenditure	121 681 099	140 028 924	157 513 643	180 707 807	209 198 629
Maaş, ücret - Compensation of employees	66 986 764	75 829 979	87 344 368	100 906 381	117 305 225
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	54 694 335	64 198 944	70 169 275	79 801 427	91 893 404
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	189 094 334	160 718 033	207 815 565	283 163 196	287 681 698
Kamu sektörü - Public sector	36 725 067	35 335 252	43 406 876	49 075 197	54 684 506
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	6 653 631	6 222 501	6 656 300	7 347 602	10 318 242
İnşaat - Construction	30 071 436	29 112 751	36 750 576	41 727 595	44 366 264
Özel sektör - Private sector	152 369 267	125 382 781	164 408 689	234 087 999	232 997 192
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	92 147 661	80 423 027	108 677 222	157 848 369	150 411 054
İnşaat - Construction	60 221 606	44 959 753	55 731 467	76 239 630	82 586 138
Stok değişimleri - Change in stocks ⁽¹⁾	17 949 462	- 18 427 286	6 707 721	22 528 412	- 357 420
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	227 252 949	222 102 643	233 045 907	311 148 042	374 615 845
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	269 387 845	232 632 073	294 036 273	423 670 438	447 067 124

21.9 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla, 2008-2012

Expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	101 921 730	97 003 114	105 885 644	115 174 724	117 753 693
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	70 198 486	68 597 603	73 174 350	78 796 580	78 223 981
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	73 800 315	72 348 575	76 651 527	82 518 321	82 600 128
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4 084 770	4 427 934	4 208 987	4 357 465	4 916 183
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	482 942	676 962	731 810	635 723	540 035
Devletin nihai tüketim harc. - Gov. final consumption expenditure	10 304 175	11 105 788	11 325 193	11 854 890	12 534 181
Maaş, ücret - Compensation of employees	5 042 711	5 112 949	5 172 463	5 376 746	5 569 524
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	5 261 464	5 992 839	6 152 730	6 478 144	6 964 657
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	23 912 294	19 358 027	25 270 576	29 826 287	29 075 469
Kamu sektörü - Public sector	3 780 105	3 755 945	4 419 507	4 321 032	4 706 933
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	910 781	790 100	886 697	821 969	1 160 958
İnşaat - Construction	2 869 324	2 965 845	3 532 810	3 499 063	3 545 975
Özel sektör - Private sector	20 132 189	15 602 082	20 851 069	25 505 255	24 368 537
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	12 862 368	9 921 673	14 165 993	17 705 531	16 536 073
İnşaat - Construction	7 269 820	5 680 409	6 685 076	7 799 724	7 832 464
Stok değişimleri - Change in stocks ⁽¹⁾	217 211	- 2 140 473	281 357	21 150	- 1 468 376
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	25 968 236	24 660 528	25 500 932	27 509 654	32 232 372
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	28 678 672	24 578 358	29 666 764	32 833 837	32 843 935

(1) Stok değişimleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistik hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.10 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012

Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[Cari fiyatlarla - At current prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	12.7	0.2	15.4	18.1	9.2
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	10.4	2.5	15.7	17.3	7.5
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	10.6	2.7	14.7	17.9	8.0
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	14.2	10.1	-2.9	29.4	14.9
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	7.5	40.4	13.1	12.7	-9.7
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	12.9	15.1	12.5	14.7	15.8
Maaş, ücret - Compensation of employees	12.4	13.2	15.2	15.5	16.3
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	13.4	17.4	9.3	13.7	15.2
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	4.7	-15.0	29.3	36.3	1.6
Kamu sektörü - Public sector	28.1	-3.8	22.8	13.1	11.4
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	33.9	-6.5	7.0	10.4	40.4
İnşaat - Construction	26.9	-3.2	26.2	13.5	6.3
Özel sektör - Private sector	0.3	-17.7	31.1	42.4	-0.5
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	-0.9	-12.7	35.1	45.2	-4.7
İnşaat - Construction	2.1	-25.3	24.0	36.8	8.3
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	20.7	-2.3	4.9	33.5	20.4
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	16.2	-13.6	26.4	44.1	5.5

21.11 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızları, 2008-2012

Growth rate of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	0.7	-4.8	9.2	8.8	2.2
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	-0.3	-2.3	6.7	7.7	-0.7
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	-0.4	-2.0	5.9	7.7	0.1
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	-3.5	8.4	-4.9	3.5	12.8
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	-11.8	40.2	8.1	-13.1	-15.1
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	1.7	7.8	2.0	4.7	5.7
Maaş, ücret - Compensation of employees	-0.4	1.4	1.2	3.9	3.6
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	3.9	13.9	2.7	5.3	7.5
Gayri safi sabit sermaye oluşumu - Gross fixed capital formation	-6.2	-19.0	30.5	18.0	-2.5
Kamu sektörü - Public sector	12.7	-0.6	17.7	-2.2	8.9
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	20.1	-13.3	12.2	-7.3	41.2
İnşaat - Construction	10.6	3.4	19.1	-1.0	1.3
Özel sektör - Private sector	-9.0	-22.5	33.6	22.3	-4.5
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	-7.0	-22.9	42.8	25.0	-6.6
İnşaat - Construction	-12.4	-21.9	17.7	16.7	0.4
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	2.7	-5.0	3.4	7.9	17.2
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	-4.1	-14.3	20.7	10.7	0.0

21.12 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2008-2012

Share of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[Cari fiyatlarla - At current prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	69.8	71.5	71.7	71.2	70.1
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	73.2	75.0	74.6	74.4	73.6
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	3.8	4.2	3.5	3.9	4.1
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.5	0.7	0.7	0.6	0.5
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	12.8	14.7	14.3	13.9	14.8
Maaş, ücret - Compensation of employees	7.0	8.0	7.9	7.8	8.3
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	5.8	6.7	6.4	6.1	6.5
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	19.9	16.9	18.9	21.8	20.3
Kamu sektörü - Public sector	3.9	3.7	4.0	3.8	3.9
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	0.7	0.7	0.6	0.6	0.7
İnşaat - Construction	3.2	3.1	3.3	3.2	3.1
Özel sektör - Private sector	16.0	13.2	15.0	18.0	16.4
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	9.7	8.4	9.9	12.2	10.6
İnşaat - Construction	6.3	4.7	5.1	5.9	5.8
Stok değişimleri⁽¹⁾ - Change in stocks	1.9	-1.9	0.6	1.7	0.0
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	23.9	23.3	21.2	24.0	26.4
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	28.3	24.4	26.8	32.6	31.6

21.13 Harcamalar yöntemiyle gayri safi yurtiçi hasıla payları, 2008-2012

Share of expenditure on the gross domestic product, 2008-2012

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices]

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Gayri safi yurtiçi hasıla - Gross domestic product	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Yerleşik hanehalklarının tüketimi					
Final consumption expenditure of resident households	68.9	70.7	69.1	68.4	66.4
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi					
Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	72.4	74.6	72.4	71.6	70.1
Yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi (Eksi)					
Final consumption expenditure of non-resident households on the economic territory (Less)	4.0	4.6	4.0	3.8	4.2
Yerleşik hanehalklarının yurtdışı tüketimi - Final consumption expenditure of resident households in the rest of the world	0.5	0.7	0.7	0.6	0.5
Devletin nihai tüketim harc. - Government final consumption expenditure	10.1	11.4	10.7	10.3	10.6
Maaş, ücret - Compensation of employees	4.9	5.3	4.9	4.7	4.7
Mal ve hizmet alımları - Purchases of goods and services	5.2	6.2	5.8	5.6	5.9
Gayri safi sabit sermaye oluşumu-Gross fixed capital formation	23.5	20.0	23.9	25.9	24.7
Kamu sektörü - Public sector	3.7	3.9	4.2	3.8	4.0
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	0.9	0.8	0.8	0.7	1.0
İnşaat - Construction	2.8	3.1	3.3	3.0	3.0
Özel sektör - Private sector	19.8	16.1	19.7	22.1	20.7
Makine-teçhizat - Machinery-equipment	12.6	10.2	13.4	15.4	14.0
İnşaat - Construction	7.1	5.9	6.3	6.8	6.7
Stok değişimleri⁽¹⁾ - Change in stocks	0.2	-2.2	0.3	0.0	-1.2
Mal ve hizmet ihracatı - Exports of goods and services	25.5	25.4	24.1	23.9	27.4
Mal ve hizmet ithalatı (Eksi) - Imports of goods and services (Less)	28.1	25.3	28.0	28.5	27.9

(1) Stok değişimleri kalıntı yöntemiyle hesaplanmış olup istatistikî hatayı da içermektedir.

(1) Change in stocks is estimated as residual between production and expenditure accounts and also includes statistical discrepancy.

21.14 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2008-2012

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2008-2012

[Cari fiyatlarla - At current prices]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	695 619 985	714 245 241	819 223 624	965 772 137	1 042 950 171
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	179 874 879	187 803 397	221 393 936	255 577 859	279 033 505
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	39 987 590	36 995 705	43 747 710	52 044 920	51 904 664
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar - Housing, water, electricity, gas and other fuels	141 244 640	157 021 656	168 482 765	180 939 417	197 429 331
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	49 848 475	49 182 999	59 091 022	75 854 701	79 727 172
Sağlık - Health	28 480 651	27 875 079	29 628 997	31 088 480	32 515 872
Ulaştırma ve haberleşme - Transport and communication	128 587 523	124 478 178	152 490 478	187 773 730	202 327 834
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	27 420 406	29 282 381	31 288 427	37 254 328	40 834 403
Eğitim - Education	8 887 621	9 340 585	9 979 200	11 518 410	13 037 412
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	41 617 885	46 034 919	50 418 899	60 028 297	66 342 369
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	49 670 316	46 230 342	52 702 189	73 691 995	79 797 610

21.15 Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi, 2008-2012

Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory, 2008-2012

[1998 fiyatlarıyla - At 1998 prices]

(Bin TL - Thousand TL)

	2008	2009	2010	2011	2012
Yerleşik ve yerleşik olmayan hanehalklarının yurtiçi tüketimi - Final consumption expenditure of resident and non-resident households on the economic territory	73 800 315	72 348 575	76 651 527	82 518 321	82 600 128
Gıda, içki ve tütün - Food, beverages and tobacco	20 010 697	20 214 496	20 648 574	22 007 062	22 453 700
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	4 597 607	4 073 329	4 656 773	5 028 772	4 729 060
Konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar - Housing, water, electricity, gas and other fuels	7 875 062	7 968 281	8 209 459	8 413 653	8 440 452
Mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri - Furnishing, household equipment and routine maintenance of the house	7 992 392	7 913 119	8 805 342	9 992 555	9 665 810
Sağlık - Health	3 932 083	3 874 085	4 217 376	4 210 325	4 602 472
Ulaştırma ve haberleşme - Transport and communication	12 252 005	11 514 916	12 938 290	14 055 582	13 669 371
Eğlence ve kültür - Recreation and culture	4 053 069	3 779 451	3 738 230	3 926 602	3 969 395
Eğitim - Education	646 063	642 425	648 284	708 364	758 615
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	3 454 116	3 582 346	3 593 569	3 942 733	4 075 371
Çeşitli mal ve hizmetler - Miscellaneous goods and services	8 987 221	8 786 126	9 195 630	10 232 675	10 235 883

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	360	Explanation
Grafik		Graph
22.1 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2011	371	22.1 Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2011
Tablo		Table
22.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık gelirlerin dağılımı, 2007-2011	364	22.1 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2007-2011
22.2 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık gelirlerin dağılımı, 2011	366	22.2 Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2011
22.3 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2007-2011	367	22.3 Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2007-2011
22.4 Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2011	369	22.4 Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2007-2011
22.5 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2011	371	22.5 Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2007-2011
22.6 Gelire dayalı göreceli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2009-2011	372	22.6 Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2009-2011
22.7 İBBS 'ye ve gelire dayalı göreceli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2009-2011	373	22.7 Number of poors and regional poverty rates by SR and relative poverty thresholds based on income, 2009-2011
22.8 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2010-2011	374	22.8 Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2010-2011

AÇIKLAMA

GELİR VE YAŞAM KOŞULLARI

Ülke ekonomisini ve insanların yaşam seviyelerini belirleyebilmek, çeşitli sosyal sistemlerin sağlıklı bir şekilde değerlendirmesini yapabilmek için (sosyal adalet ve eşitlik kriterlerine göre) sadece ekonomik açıdan değil sosyal açıdan da gelir dağılımı göstergelerine ihtiyaç duyulmaktadır. Gelir dağılımındaki adaletsizlik ve yoksulluk dünyanın karşılaştığı en önemli sorunlardan biri olup, gelir dağılımı sorunu artık sadece sıradan bir ekonomi sorunu olmaktan ziyade politik ve sosyal bir sorun olarak görülmeye başlanmıştır. Gelir eşitsizliğinin değişimini izlemeye yönelik çalışmalar yanında, gelir dağılımı sorununun yoksulluk sorununa indirgenmiş olmasıyla "gelir yoksulluğu", "sosyal imkan yoksulluğu" gibi yeni kavramlara ilişkin veri üretme ihtiyacı da doğmuştur.

Kurumumuz ilki 1987 yılında olmak üzere, 2005 yılına kadar gelir dağılımı istatistiklerini "Hanehalkı Bütçe Araştırması"ndan (HBA) üretmiştir. 1994 yılında gerçekleştirilen ikinci uygulamanın ardından 2002 yılından itibaren yıllık düzenli anket uygulamasına geçilmiştir. HBA sonuçlarını içeren son gelir dağılımı haber bülteni 2005 yılına aittir.

2006 yılından itibaren, Türkiye'de gelirin hanehalkları ve fertler arasındaki dağılımını ortaya koymak, insanların yaşam koşulları, sosyal dışlanma ve yoksulluğu gelir boyutu ile ölçmek ve profilini belirlemek üzere periyodik olarak her yıl uygulanan ve "panel anket" tekniğinin kullanıldığı "Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması" uygulanmaya başlanmıştır. Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında uygulanmaya başlanan araştırma ile Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırılabilir gelir dağılımı, gelire göre göreceli yoksulluk, yaşam koşulları ve sosyal dışlanma konularında veri üretmek amaçlanmaktadır.

Alan uygulamasının her yıl düzenli olarak gerçekleştirildiği ve panel anket yönteminin kullanıldığı araştırmada, örnek fertler 4 yıl boyunca izlenmektedir. Yıllık yaklaşık 12 800 hanehalkı ile görüşme yapılan araştırmadan kesit ve panel veri olmak üzere her yıl iki veri seti elde edilmektedir. Araştırmanın tahmin boyutu, kesit veri için Türkiye, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistik Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey 1, panel veri için ise Türkiye, kentsel ve kırsal yerlerdir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun ya da bulunmasın aynı konutta veya aynı konutun bir bölümünde yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Daimi ikametli örnek hanehalkı adresi olan fertler, görüşme anında geçici olarak hanede bulunmasalar da hanehalkı ferdi olarak kabul edilirler. Bununla birlikte, kurumsal nüfus kapsamında yer alan fertler (zorunlu askerlik görevini yapmakta olan er ve erbaşlar, hapiste olanlar, huzurevinde kalan yaşlılar ve yurttan kalan öğrenciler vb.) hanehalkı ferdi olarak kabul edilmezler.

Daimi ikamet: 12 ay ve daha uzun süredir oturlan veya oturulma niyetinde olunan adrestir.

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, özel nitelikli hastane, hapishane, kışla ya da orduvinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

EXPLANATION

INCOME AND LIVING CONDITIONS

Income distribution indicators are needed for not only just the economic reasons but also to enable to make a good evaluation (according to the social justice and equivalence) of the various social systems. Inequity and poverty on income distribution are the most serious problems of the world and the income distribution problems are started to appear not only just the economic but also the political and social problems anymore. With the studies on monitoring the income inequality variation, it has needed to produce data for new notions like "Poverty of social opportunity" by reducing the income distribution problem to the poverty problem (income poverty).

TurkStat has produced income distribution statistics by using Household Budget Survey (HBS) from 1987 till 2005. After the second survey application which was in 1994, from 2002 on the survey has carried out yearly. Last income distribution news bulletin which includes HBS results was in 2005.

"Income and Living Conditions Survey" has been started to carried out yearly by using panel survey technic for displaying the income distribution between individuals and households, measuring the living conditions of the people, social exclusion and poverty with the income dimension, and determining the profile for 2006. The aim of the survey which is started to apply in the frame of European Union Compliance Programme, is to produce data on income distribution comparable with the EU Countries, relative poverty by income, living conditions and social exclusion.

Respondents in the sample are monitored during four years in this survey where the panel survey technic is used and field application is carried out regularly in every year. It is aimed to get two kind of data set from the survey namely cross-sectional and panel and is interviewed with approximately 12 800 households on the yearly basis. Estimation level of the survey is Turkey, SRE Level-1, urban and rural areas for the cross-sectional data and Turkey, urban and rural areas for panel data.

Definitions and Concepts

Household: The community which is comprised by one or more than one members living together in the same housing or part of the housing unit, either with blood relationship or not, meeting the basic needs together, participating the services and management of the household.

Household member: Members whose permanent residence is address of the sample household are accepted as household member even though they are not temporarily in the household at the time of the interview. Additionally, those living in institutional units (soldiers and ranks doing compulsory military service, persons in prison, elderly people in nursing homes, students in dormitories, etc.) are not regarded as the household members.

Permanent: residence is the address that has been being resided or is intended to be resided for 12 or more months.

Non-institutional civilian population: Comprises all the population excluding the residents of schools, dormitories, kindergartens, rest homes for elderly persons, special hospitals, military barracks and recreation quarters for officers.

Referans kişi: Hanehalkının sosyo-ekonomik durumu ve hanede yaşayan tüm fertlerin kişisel özellikleri hakkında en doğru bilgiye sahip, hanenin yönetim veya geçiminden sorumlu yetişkin hanehalkı üyesidir.

Reference person: He/she is an adult household member who is responsible for managing and providing sustenance of the household and who knows better knowledge about socio-economic status of the household and the characteristics of other members of the household.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ownership Status of the Dwelling

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta aynı veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödemedi ya da piyasanın altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

Esas iş: Çalışan kişinin referans döneminde çalıştığı temel işidir. Kişinin birden fazla işi varsa süreklilik arz eden iş esas iş olarak alınacaktır.

Main job: The job which is done in the reference period is the main job. For the persons who have more than one job, the permanent job is the main job.

İşteki durum: İstihdamda olan kişinin işteki durumu beş grup altında sınıflandırılmıştır.

Employment status: The employment status of a person in his work is classified in 5 groups.

a) Ücretli, maaşlı: Bir başkasının işinde nakdi veya aynı gelir elde etmek amacıyla ücret karşılığı çalışan kişilerdir.

Salary or wage earner: A salary or wage earner is a person employed by another against a remuneration in cash or in kind.

b) Yevmiyeli: Bir işverene bağlı olarak, düzenli ve sürekli olmadan işine göre mevsimlik ya da geçici olarak ya da iş buldukça çalışan kişilerdir.

Casual employee: A person who is depending upon employer not orderly and not out of orderly according to job are working seasonal and temporarily.

c) İşveren: Kendi işinde en az bir kişiyi ücretli veya yevmiyeli olarak çalıştıran kişilerdir.

Employer: An employer is a person who employees at least one person in his field of activity.

d) Kendi hesabına: Kendi işinde yalnız olarak veya ücretsiz aile fertleri ile birlikte nakdi ve aynı gelir elde etmek amacı ile çalışan kişilerdir.

Self employed: A self employed person is a person working in his own business by himself or together with unpaid family workers to obtain income in cash and or in kind.

e) Ücretsiz aile işçisi: Hanehalkının yapmakta olduğu işte bir ücret almaksızın çalışan aile fertleridir.

Unpaid family workers: The unpaid family workers are household members employed in the family business without receiving a salary.

Hanehalkı Geliri

Household Income

Hanehalkı kullanılabilir net geliri: Hanehalkındaki her bir ferdin elde ettiği kişisel yıllık kullanılabilir gelirlerin (maaş-ücret, yevmiye, müteşebbis geliri ile emekli maaşı, dul-yetim aylıkları ve yaşlılara yapılan ödemeler, karşılıksız burs vb. aynı veya nakdi gelirlerin toplamı) toplamı ile hane bazında elde edilen yıllık gelirlerin (gayrimenkul kira geliri, haneye yapılan karşılıksız yardımlar, 15 yaşın altındaki fertlerin elde ettiği gelirler vb.) toplamından, gelir referans döneminde ödenen vergiler ve diğer hane veya kişilere yapılan düzenli transferler düşüldükten sonra hanehalkı kullanılabilir gelirine ulaşılmaktadır.

Household net annual disposable income: It is calculated as the total of individual usable income of all members of the household (total of the income in cash or in kind such as salary-wage, daily wage, enterprises income, pension, widowed-orphan salary, old-age salary, unpaid grants, etc.), adding the total of yearly income for the household (such as real property income, unreturned benefits, incomes gained by household members less than age 15, etc.) and subtracting taxes paid during the reference period of income and regular transfers to the other households or persons.

Eşdeğerlik ölçeği/eşdeğer hanehalkı geliri: Günümüzde gelir eşitsizliği bireysel gelirler arasındaki farklardan yola çıkılarak ölçülmektedir. Bu nedenle de hanehalkı düzeyinde toplanan gelirlerin bireysel gelirlerle dönüştürülmesi gerekmektedir. Bunu, toplam hane gelirini, haneyi oluşturan fert sayısına bölerek yapmak doğru olmayacaktır. Bu hesaplamada, hanelerin yetişkin-çocuk bileşimlerindeki farklılıkları dikkate almak gerekmektedir. Çünkü, bilimsel olarak çocuklar yetişkinlere göre daha az tüketmektedirler. Buna göre, eşdeğerlik ölçeği olarak adlandırılan katsayılar kullanılarak her bir hanehalkı büyüklüğünün kaç yetişkine (eşdeğer fert sayısına) denk olduğu hesaplanmaktadır. Hanehalkı toplam yıllık kullanılabilir geliri hanehalkının eşdeğer hanehalkı büyüklüğüne bölünerek, o hanehalkı için eşdeğer fert başına düşen diğer ifadeyle eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri hesaplanmaktadır.

Bu araştırmada, hanehalkındaki referans kişi için "1", 14 yaş ve üzerindeki tüm fertler için "0,5" ve 14 yaşın altındaki tüm fertler için "0,3" katsayısı ile çarpılarak hesaplandığı OECD ölçeği kullanılmıştır.

Ortalama gelir: Gelirlerin toplamlarının örneklem büyüklüğüne bölünmesi ile elde edilen değerdir. Yani, belli bir gruba ait gelirlerin aritmetik ortalamasını ifade etmektedir.

Medyan gelir: Gelirler küçükten büyüğe sıralandığında ortaya düşen değer medyan geliri ifade etmektedir.

Gini katsayısı: Kişisel gelir dağılımını ölçmek için, yaygın olarak kullanılan dağılım ölçüsüdür. Gini katsayısı, Lorenz eğrisine bağlı ve eğri ile köşegen arasında kalan alanın, köşegenin altında kalan toplam alan oranına eşittir. Bu oran büyüdükçe, dağılımdaki eşitsizlik artıyor demektir. Gini ölçüsü "0" ile "1" arasında değişir. Bir toplumda, gelir adaletli olarak paylaşılmışsa, gini katsayısı "0" a eşit, toplumdaki gelirleri yalnız bir kişi almışsa, gini katsayısı "1" e eşit olmaktadır.

Yüzdelik hanehalkı/fert grupları: Hanehalkları kullanılabilir hanehalkı gelirine veya hanedeki tüm fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak; 20 gruba bölünerek yüzde 5'lik, 10 gruba bölünerek yüzde 10'luk veya 5 gruba bölünerek yüzde 20'lik hanehalkı/fert grupları oluşturulmaktadır. Bu grupların toplam gelirlerden aldıkları paylar gelir dağılımı eşitsizliği hakkında bilgi vermektedir.

Gelir Türleri

Maaş, ücret, yevmiye gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde ücret karşılığı bir işte çalışma sonucunda elde edilen nakdi veya aynı gelirlerdir. Gelir referans dönemi içerisinde alınan ikramiye, iş riski, iş gücü olduğu teminindeki güçlük zammı, fazla mesai, prim ve temettüleri ve ek görevlerden elde edilen gelirler maaş, ücret veya yevmiye gelirine dahil edilmiştir.

Müteşebbis gelirleri: Gelir referans dönemi içerisinde müteşebbis olarak çalışan fertlerini (işteki durumu kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar) faaliyetleri sonucu elde ettiği gayri safi hasılatından, gelir referans dönemi içerisinde yaptığı tüm giderler (işyeri masrafları, vergiler, sosyal güvenlik kesintileri vb.) düşüldükten sonra elde edilen gelir müteşebbis geliridir.

Gayrimenkul kira geliri: Apartman daire, dükkan, depo vb. gayrimenkuller ile tarla, bağ, bahçe, arsa gibi mülklerin referans dönemi içerisinde kiraya verilmesi sonucu elde edilen hasılat, bu hasılatın sağlanması için yapılan tüm giderler (sigorta, vergi, tamir ve bakım giderleri vb.) düşülerek elde edilen gelirdir.

Equivalence scale/equivalence household income: Today, income disparities are measured by taking into account the differences between individual incomes. Therefore, total income of the household should be transferred to the individual income. It is not correct way to calculate the individual income as total income divided by number of household members. In this calculation, it is necessary to take into account the adult-child structure of the households. Because, the consumption of the children is scientifically less than the consumption of the adults. In this context, number of adults for each household size is calculated by using the constants which are called as equivalence scale. Equivalised individual income to the specific household in other words, equivalised household disposable income, can be calculated total of household income divided by equivalised household size.

In this survey, OECD measure which is 1 for the reference person of the household, 0.5 for household members aged 14 and over, 0.3 for household members less than age 14 is used.

Average income: This is the value that is obtained by dividing total of incomes to sample size. It means, it refers to an arithmetic means which belongs to a specific group.

Median income: When the income values listed in the form of ascending order, then the value at the middle is called median income.

Gini coefficient: To measure personnel income distribution, widely used distribution criteria. Gini coefficient depends on Lorenz curve and equal to the proportion of the area between the curve and diagonal to the area under the diagonal. If the value is getting close to 1, then the inequality in the distribution is getting bigger. The gini coefficient varies between "0" and "1". If the income is distributed fairly in a society, then the gini coefficient is equal to "0". If the income is received by only one person, then the gini coefficient is equal to "1".

Percentage household/individual groups: The households are listed from the least amount to the most amount by disposable household income and all individuals in the households is listed by equivalent disposable income in the same way. Household/individuals quintile groups is formed by dividing the number of the households in 5 equal parts and deciles is formed by dividing the number of the households in 10 equal parts and 5% groups is formed by dividing the households in 20 equal parts. Share from total incomes of these groups informs about income distribution inequality.

Types of Income

Salary, wage, daily wage incomes: In the reference period of the income, it is the income in cash or in kind that is obtained by working as an employee. Incomes related to premium, risk of business, extra for job-hazards, over time working, capital bonus, extra work are also included in salary, wage or daily wage.

Entrepreneur incomes: In the reference period of income, it is the gross national product obtained with working as entrepreneur (status in employment is an employer or own-account workers) subtracting all expenditures (such as expenditures of the workplace, takes, social insurance deduction) in the same period of income.

Rental income: It is the incomes gained by renting the real property like apartment, shop, store and the properties like field, garden, land in the reference period subtracting all expenditures (such as insurance, tax, renewal, maintenance) which are made to provide this income.

Menkul kıymet geliri: Banka hesabından elde edilen faiz, finans kurumlarından veya sermaye şirketlerinden elde edilen temettü veya kar payı vb. gelirlerdir. Menkul kıymet gelirlerinde, vergiler gelir elde edilmeden kaynaktan kesilmektedir. Ancak, menkul kıymet geliri elde eden hanehalkı fertlerinin, bu geliri elde etmek için, menkul kıymetlerin korunması ile ilgili sigorta, kiralık kasa, tahvil giderleri, vergi vb. giderler düşülerek, elde ettikleri net gelirler menkul kıymet geliri olarak kayıt edilmiştir.

Karşılıksız (transfer) gelirler: Gelir referans dönemi içerisinde devlet, özel kurum/kuruluş veya başka kişi/hanehalklarından alınan karşılıksız transferlerdir (emekli maaşı, aylık maaşı, işsizlik maaşı, karşılıksız burslar, düzenli olarak alınan aynı veya nakdi yardımlar vb. şeklindeki ödemelerdir). İki gruba ayrılabilir;

a. Sosyal transferler: Hanelerin bazı ihtiyaçlarını karşılamak veya parasal sıkıntılarından dolayı bazı risklerle karşı karşıya kalmaları durumunda gelir referans döneminde devletten veya çeşitli kurum/kuruluşlardan aldıkları aynı veya nakdi karşılıksız yardımlar olarak nitelendirilmektedir (Aile-çocuk yardımı, konut yardımı (kira vb.), yoksul hanehalklarına yapılan diğer sosyal yardımlar).

b. Hanelerarası transferler: Hanelerin başka kişi veya hanehalklarından düzenli olarak aldıkları karşılıksız aynı ya da nakdi yardımlardır.

Yoksulluk Tanımları

Görelî yoksulluk: Toplumun genel düzeyine göre belli bir sınıır altında gelir veya harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı görelî anlamda yoksul sayılmaktadır. Refah ölçüsü olarak amaca göre harcama veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk sınırı: Eşdeğer fert başına medyan gelirin (bireysel eşdeğer medyan gelirin) belirli bir oranı (%40, %50, %60 veya %70'i) kullanılarak oluşturulan sınırdır.

Yoksulluk oranı: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir geliri yoksulluk sınırının altında olanların (yoksulluk riski altında olan nüfusun) toplam nüfus içindeki oranıdır.

Yoksulluk riski, %40: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %40'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %50: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %50'si yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %60: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %60'ı yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk riski, %70: Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelirlerinin %70'i yoksulluk sınırı olarak tanımlanmaktadır.

Yoksulluk açığı: Yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Bir kişinin yoksulluk açığı, yoksulluk çizgisi ile geliri arasındaki farka eşittir. Yoksulluk açığı, toplumdaki ortalama yoksulluk açığının, yoksulluk çizgisine oranına eşittir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Property income: It is the incomes gained by the interest of the bank account, share of profits from financial institutions or company and etc. Taxes for transferable incomes are deducted before gaining incomes. However, the net income which is determined by subtracting expenditures which are made by the household members to protect the transferable values like insurance, deposit box, debenture and taxes, from the transferable value income, is considered as transferable value incomes.

Transfer incomes: It is unrequited transfers (payments such as for pension, old age salary, unemployment salary, unpaid grants, regular benefits in kind or cash, etc.) which are taken from the government, private sectors or person/households in the reference period of income. It can be divided into two groups;

a. Social transfers: It is defined as unreturned benefits in cash or in kind given by the government or other institutions/organizations to the households to provide their needs or solving the problems due to the financial pressure in the reference period of income (social benefits like family-child benefits, housing allowance, rent, etc. for poor households).

b. Inter-household transfers: It is the benefits that households receive from other persons or households as unreturned benefits in cash or kind.

Poverty Definitions

Relative poverty: The households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

Poverty threshold: It is a threshold which is formed by using specific ratio (40%, 50%, 60% or 70%) of equivalised household median income.

Poverty rate: It is defined as the proportion of population at-risk-of-poverty within the total population.

Risk of poverty rate, 40%: 40% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 50%: 50% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 60%: 60% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Risk of poverty rate, 70%: 70% of equivalised household disposable median income is defined as poverty threshold.

Poverty gap ratio: It informs about severity of poverty. Poverty gap of an individual is equal to difference between poverty lines and income of whom. Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the degree of poverty (poverty level) is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree (poverty risk level) is lower if it reduces.

22.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık gelirlerin dağılımı, 2007-2011
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2007-2011

(TL)

Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles							
	Toplam Total	İlk % 20 ⁽¹⁾ The first 20% ⁽¹⁾	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20 ⁽¹⁾ The last 20% ⁽¹⁾	Gini katsayısı Gini coefficient
2007							
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.2	21.5	46.9	0.406
Ortalama - Average	8 050	2 340	4 251	6 121	8 675	18 870	
Medyan - Median	6 082	2 440	4 242	6 084	8 604	14 544	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	11.0	15.3	21.2	46.2	0.394
Ortalama - Average	9 174	2 863	5 036	7 027	9 743	21 201	
Medyan - Median	7 021	3 000	5 007	7 021	9 619	16 106	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.4	11.1	16.0	22.3	44.2	0.375
Ortalama - Average	5 461	1 749	3 043	4 357	6 091	12 072	
Medyan - Median	4 326	1 833	3 046	4 326	5 972	10 004	
2008							
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.4	15.2	21.9	46.7	0.405
Ortalama - Average	8 372	2 427	4 342	6 347	9 185	19 560	
Medyan - Median	6 328	2 523	4 354	6 329	9 059	15 637	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	10.7	15.3	21.9	46.0	0.395
Ortalama - Average	9 542	2 917	5 128	7 296	10 425	21 959	
Medyan - Median	7 265	3 074	5 122	7 267	10 260	17 324	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	10.8	15.6	22.5	44.5	0.378
Ortalama - Average	5 952	1 930	3 240	4 643	6 706	13 250	
Medyan - Median	4 589	2 006	3 230	4 596	6 636	11 052	
2009							
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.6	10.3	15.1	21.5	47.6	0.415
Ortalama - Average	9 396	2 617	4 832	7 083	10 085	22 368	
Medyan - Median	7 044	2 730	4 815	7 044	9 939	17 690	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.0	10.7	15.0	21.1	47.3	0.405
Ortalama - Average	10 738	3 210	5 712	8 076	11 329	25 365	
Medyan - Median	8 050	3 360	5 753	8 050	11 218	19 875	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	10.9	15.9	23.1	44.0	0.380
Ortalama - Average	6 369	1 949	3 468	5 061	7 339	14 050	
Medyan - Median	5 016	2 064	3 454	5 025	7 310	11 712	

22.1 Eşdeğer hanehalkı kullanılabılır gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık gelirlerin dağılımı, 2007-2011(devam)
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by equivalised household disposable income, 2007-2011 (continued)

(TL)

Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles							
	Toplam	İlk % 20 ⁽¹⁾	İkinci %20	Üçüncü %20	Dördüncü %20	Son %20 ⁽¹⁾	Gini katsayısı
	Total	The first 20% ⁽¹⁾	Second 20%	Third 20%	Fourth 20%	The last 20% ⁽¹⁾	Gini coefficient
2010							
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.3	21.9	46.4	0.402
Ortalama - Average	9 735	2 841	5 151	7 457	10 658	22 573	
Medyan - Median	7 429	2 924	5 131	7 429	10 511	17 927	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.3	11.0	15.3	21.6	45.7	0.389
Ortalama - Average	11 076	3 510	6 091	8 498	11 970	25 316	
Medyan - Median	8 451	3 598	6 089	8 451	11 878	19 907	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	11.0	15.7	22.8	44.3	0.379
Ortalama - Average	6 762	2 105	3 698	5 327	7 707	14 983	
Medyan - Median	5 285	2 173	3 663	5 289	7 639	12 646	
2011							
Türkiye - Turkey							
Yüzde - Percentage	100.0	5.8	10.6	15.2	21.7	46.7	0.404
Ortalama - Average	10 774	3 129	5 698	8 178	11 693	25 172	
Medyan - Median	8 139	3 247	5 692	8 139	11 533	20 039	
Kent - Urban							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.8	15.2	21.5	46.2	0.394
Ortalama - Average	12 120	3 781	6 570	9 234	13 013	28 006	
Medyan - Median	9 201	3 928	6 542	9 201	12 893	22 095	
Kır - Rural							
Yüzde - Percentage	100.0	6.1	10.9	15.7	22.5	44.8	0.385
Ortalama - Average	7 803	2 376	4 253	6 115	8 783	17 493	
Medyan - Median	6 045	2 455	4 253	6 045	8 671	14 253	

Kaynak: TÜİK, 2007,2008,2009,2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam

Koşulları Araştırması

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabılır gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2007,2008, 2009,2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.2 İBBS'ye ve eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar itibarıyla yıllık gelirlerin dağılımı, 2011
Distribution of annual incomes by quintiles ordered by SR and equivalised household disposable income, 2011

Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles							
	Toplam Total	İlk % 20 ⁽¹⁾ The first 20% ⁽¹⁾	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20 ⁽¹⁾ The last 20% ⁽¹⁾	Gini katsayısı Gini coefficient
TR1 İstanbul - Istanbul							
Yüzde - Percentage	100.0	7.2	11.5	15.5	20.7	45.1	0.371
Ortalama (TL) - Average (TL)	14 873	5 348	8 577	11 480	15 456	33 549	
Medyan (TL) - Median (TL)	11 482	5 434	8 545	11 482	15 046	25 701	
TR2 Batı Marmara - West Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	6.9	11.7	16.0	21.6	43.8	0.365
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 723	3 688	6 292	8 455	11 778	23 496	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 269	3 917	6 320	8 290	11 641	19 239	
TR3 Ege - Aegean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.6	14.7	21.0	47.1	0.397
Ortalama (TL) - Average (TL)	12 924	4 269	6 869	9 510	13 553	30 431	
Medyan (TL) - Median (TL)	9 428	4 394	6 795	9 428	13 474	24 314	
TR4 Doğu Marmara - East Marmara							
Yüzde - Percentage	100.0	8.1	12.5	16.4	21.9	41.0	0.326
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 772	4 381	6 737	8 850	11 735	22 224	
Medyan (TL) - Median (TL)	8 803	4 658	6 826	8 803	11 640	18 709	
TR5 Batı Anadolu - West Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.9	15.8	22.4	44.3	0.374
Ortalama (TL) - Average (TL)	12 455	4 117	6 813	9 811	13 947	27 632	
Medyan (TL) - Median (TL)	9 725	4 346	6 733	9 725	13 751	23 468	
TR6 Akdeniz - Mediterranean							
Yüzde - Percentage	100.0	6.5	10.6	14.8	20.8	47.3	0.404
Ortalama (TL) - Average (TL)	10 276	3 340	5 470	7 600	10 633	24 431	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 636	3 542	5 460	7 636	10 453	17 812	
TR7 Orta Anadolu - Central Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	7.0	11.6	15.6	21.9	43.9	0.366
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 406	3 279	5 438	7 355	10 315	20 660	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 389	3 502	5 414	7 399	10 143	16 550	
TR8 Batı Karadeniz - West Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	7.3	12.5	16.6	22.2	41.3	0.335
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 264	3 380	5 785	7 735	10 283	19 145	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 739	3 644	5 769	7 739	9 990	16 178	
TR9 Doğu Karadeniz - East Black Sea							
Yüzde - Percentage	100.0	8.0	12.4	16.5	22.3	40.8	0.327
Ortalama (TL) - Average (TL)	9 374	3 733	5 779	7 770	10 450	19 177	
Medyan (TL) - Median (TL)	7 891	3 786	5 835	7 908	10 475	16 846	
TRA Kuzeydoğu Anadolu - North East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.6	10.8	15.2	21.5	46.0	0.390
Ortalama (TL) - Average (TL)	7 109	2 319	3 833	5 386	7 683	16 377	
Medyan (TL) - Median (TL)	5 336	2 393	3 823	5 339	7 539	13 229	
TRB Ortadoğu Anadolu - Central East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	5.9	10.0	14.0	20.6	49.5	0.427
Ortalama (TL) - Average (TL)	6 492	1 918	3 227	4 543	6 709	16 093	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 480	2 004	3 239	4 500	6 655	12 593	
TRC Güneydoğu Anadolu - South East Anatolia							
Yüzde - Percentage	100.0	6.2	10.6	15.0	21.9	46.3	0.396
Ortalama (TL) - Average (TL)	5 418	1 676	2 861	4 064	5 954	12 545	
Medyan (TL) - Median (TL)	4 037	1 814	2 837	4 037	5 838	10 382	

Kaynak: TÜİK, 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

Source: TurkStat, 2011 Income and Living Conditions Survey

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

22.3 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2007-2011

Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2007-2011

Gelir türleri - Types of income	Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam	İlk % 20 ⁽¹⁾	İkinci %20	Üçüncü %20	Dördüncü %20	Son %20 ⁽¹⁾
	Total	The first 20% ⁽¹⁾	Second 20%	Third 20%	Fourth 20%	The last 20% ⁽¹⁾
2007						
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	39.7	24.2	37.0	39.8	43.0	40.4
Yevmiye - Casual	4.0	21.3	10.9	6.1	3.6	0.6
Müteşebbis - Entrepreneurial	23.2	26.1	22.3	19.5	17.3	26.7
Tarım - Agricultural	6.4	18.0	11.8	8.3	6.0	3.9
Tarım dışı - Non-agricultural	16.8	8.1	10.5	11.1	11.3	22.8
Gayrimenkul - Rental income	4.1	1.8	1.8	1.8	3.1	5.7
Menkul kıymet - Property income	7.0	4.3	5.4	6.5	6.6	7.9
Sosyal transferler - Social transfers	18.2	14.3	17.5	22.2	22.9	15.6
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	17.0	7.2	15.2	21.1	22.0	15.1
Diğer sosyal transferler						
Other social transfers	1.1	7.1	2.3	1.0	0.9	0.5
Hanelerarası transferler (alınan)						
Inter-household transfers (received)	2.6	6.6	3.8	2.9	2.2	2.2
Diğer gelirler - Other incomes	1.1	1.5	1.2	1.3	1.4	0.9
2008						
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret - Wage and salary	41.9	23.1	39.0	42.6	45.1	42.6
Yevmiye - Casual	4.1	23.9	11.5	5.4	3.1	0.9
Müteşebbis - Entrepreneurial	22.4	26.7	22.8	18.1	18.0	25.0
Tarım - Agricultural	6.2	16.4	11.2	8.3	6.7	3.5
Tarım dışı - Non-agricultural	16.1	10.3	11.6	9.9	11.3	21.4
Gayrimenkul - Rental income	4.4	1.7	1.8	2.3	3.6	6.1
Menkul kıymet - Property income	4.2	2.7	2.8	2.7	3.5	5.4
Sosyal transferler-Social transfers⁽²⁾	19.1	14.0	16.7	23.8	22.6	17.2
Emekli ve dul-yetim aylıkları						
Pensions and survivors' benefits	18.1	8.2	14.6	22.5	21.7	16.8
Diğer sosyal transferler						
Other social transfers	1.1	5.8	2.1	1.3	0.9	0.4
Hanelerarası transferler (alınan)						
Inter-household transfers (received)	3.1	6.6	4.6	4.0	3.2	2.1
Diğer gelirler - Other incomes	0.9	1.3	1.0	1.0	0.9	0.8
2009						
Toplam-Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret-Wage and salary	42.9	25.5	40.0	42.8	45.8	43.8
Yevmiye-Casual	3.5	21.5	9.7	5.1	2.7	0.8
Müteşebbis-Entrepreneurial	20.4	23.4	20.9	18.7	16.0	22.3
Tarım-Agricultural	5.4	14.5	10.1	7.1	5.7	3.1
Tarım dışı-Non-agricultural	15.0	8.9	10.8	11.6	10.3	19.3
Gayrimenkul-Rental income	5.0	1.9	1.7	2.5	3.6	7.1
Menkul kıymet-Property income	5.3	2.8	3.2	3.8	4.7	6.7
Sosyal transferler-Social transfers	19.6	15.9	19.3	22.9	23.6	17.3
Emekli ve dul-yetim aylıkları-						
Pensions and survivors' benefits	18.3	9.1	16.4	21.4	22.6	16.8
Diğer sosyal transferler-Other social						
transfers	1.3	6.8	2.8	1.5	1.0	0.5
Hanelerarası transferler (Alınan) -						
Inter-household transfers (Received)	3.1	8.0	4.8	4.0	3.4	2.0
Diğer gelirler-Other incomes⁽³⁾	0.2	1.1	0.4	0.2	0.1	0.0

22.3 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı yüzde 20'lik gruplar ve gelir türlerine göre yıllık gelirlerin oransal dağılımı (dikey %), 2007-2011 (devam)

Quintiles ordered by equivalised household disposable income and proportional distribution of annual incomes by types of income (vertical %), 2007-2011 (continued)

Gelir türleri - Types of income	Yüzde 20'lik gruplar - Quintiles					
	Toplam Total	İlk % 20 ⁽¹⁾ The first 20% ⁽¹⁾	İkinci %20 Second 20%	Üçüncü %20 Third 20%	Dördüncü %20 Fourth 20%	Son %20 ⁽¹⁾ The last 20% ⁽¹⁾
2010						
Toplam -Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret -Wage and salary	43.7	25.3	37.5	43.7	44.0	46.6
Yevmiye -Casual	3.6	20.6	10.2	5.4	2.7	0.6
Müteşebbis -Entrepreneurial	20.2	23.6	21.7	17.1	18.2	21.3
Tarım -Agricultural	6.3	14.7	10.8	7.2	6.9	4.2
Tarım dışı -Non-agricultural	13.8	8.9	10.9	9.9	11.3	17.1
Gayrimenkul -Rental income	4.2	1.3	1.7	2.0	3.2	6.0
Menkul kıymet -Property income	4.5	2.9	3.0	3.2	3.7	5.6
Sosyal transferler -Social transfers	20.5	18.8	20.4	24.4	24.8	17.6
Emekli ve dul-yetim aylıkları - Pensions and survivors' benefits	18.6	9.1	16.3	22.2	23.3	17.0
Diğer sosyal transferler -Other social transfers	1.8	9.6	4.2	2.2	1.5	0.7
Hanelerarası transferler (Alınan) - Inter-household transfers (Received)	3.1	6.4	5.0	3.9	3.2	2.2
Diğer gelirler -Other incomes ⁽³⁾	0.2	1.1	0.4	0.3	0.2	0.0
2011						
Toplam -Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Maaş-ücret -Wage and salary	44.8	26.4	42.3	43.3	46.4	46.7
Yevmiye -Casual	3.6	22.4	9.5	4.8	2.7	0.7
Müteşebbis -Entrepreneurial	21.4	24.7	20.7	17.9	18.3	23.6
Tarım -Agricultural	6.8	14.4	10.0	7.5	7.2	5.1
Tarım dışı -Non-agricultural	14.6	10.3	10.6	10.4	11.1	18.4
Gayrimenkul -Rental income	3.9	1.2	1.4	2.0	3.2	5.4
Menkul kıymet -Property income	3.8	2.0	2.3	2.9	3.1	4.8
Sosyal transferler -Social transfers	19.4	16.1	18.5	24.9	23.2	16.7
Emekli ve dul-yetim aylıkları - Pensions and survivors' benefits	17.8	9.5	15.6	23.0	21.8	15.9
Diğer sosyal transferler -Other social transfers	1.5	6.6	2.9	1.9	1.3	0.8
Hanelerarası transferler (Alınan) - Inter-household transfers (Received)	3.0	6.2	4.8	3.9	3.0	2.1
Diğer gelirler -Other incomes ⁽³⁾	0.2	0.9	0.4	0.3	0.2	0.0

Kaynak: TÜİK, 2007,2008, 2009, 2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not. 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

2. Toplam gelire izafi kira dahil değildir.

(1) Fertler eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirlerine göre küçükten büyüğe doğru sıralanarak 5 gruba ayrıldığında; "İlk yüzde 20'lik grup" geliri en düşük olan grubu, "Son yüzde 20'lik grup" ise geliri en yüksek olan grubu tanımlamaktadır.

(2) Sosyal transferlere 2008 yılından itibaren emekli ikramiyesi ve kıdem tazminatları dahil edilmiştir.

(3) 2009 yılından itibaren "Diğer gelirler" 'e vergi iadesi geliri dahil değildir.

Source: TurkStat, 2007,2008, 2009,2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

Not. 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.

2. Imputed rent is not included to total incomes.

(1) When the individuals are listed from the least amount to the most amount by equivalised household disposable income and divided in 5 parts, the bottom income group is defined as "the first quintiles" and the top income group is defined as "the last quintiles".

(2) Pensions and severance pay are included in the social transfers beginning from 2008.

(3) Tax refund is not included in other incomes onwards 2009.

22.4 Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2011

Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2007-2011

Meslek grubu - Classification of occupation ISCO, 88	Toplam Total	Türkiye - Turkey		Kır - Rural		Kent - Urban		(TL)
		Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	
		2007						
Toplam - Total	10 005	10 616	7 470	7 861	4 156	11 792	8 651	
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	20 567	20 824	17 780	13 897	13 984	22 582	18 243	
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	17 663	19 543	14 273	13 694	13 193	20 291	14 367	
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	12 544	13 058	11 207	10 859	10 180	13 290	11 308	
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	9 854	10 706	8 551	8 611	6 309	11 002	8 830	
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	7 880	8 397	5 616	7 800	4 092	8 538	5 800	
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	6 505	7 359	3 062	7 294	3 147	7 812	2 298	
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	7 732	8 303	2 676	6 965	2 713	8 657	2 669	
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	8 424	8 708	6 028	8 155	5 315	8 876	6 174	
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	5 290	5 804	3 737	4 650	2 278	6 280	4 358	
2008								
Toplam - Total	10 922	11 542	8 400	8 692	5 214	12 875	9 558	
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler Legislators, senior officials and managers	21 222	21 177	21 656	15 119	16 228	23 018	22 874	
Profesyonel meslek mensupları - Professionals	19 075	20 881	15 576	14 938	14 518	22 062	15 717	
Yardımcı profesyonel meslek mensupları Technicians and associate professionals	13 890	14 977	11 394	12 252	11 332	15 363	11 402	
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar Clerks	10 755	11 674	9 329	10 824	8 398	11 796	9 450	
Hizmet ve satış elemanları Service workers, shop and market sales workers	8 899	9 438	6 684	8 244	5 558	9 742	6 895	
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	7 064	7 984	3 050	7 935	3 219	8 400	1 770	
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar Craft and related trade workers	8 428	9 018	3 436	7 564	3 944	9 413	3 289	
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar Plant and machine operators and assemblers	9 814	10 148	6 751	9 197	5 087	10 461	7 201	
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar Elementary occupations	5 817	6 365	4 243	5 040	2 436	7 100	4 926	
2009								
Toplam	11 967	12 614	9 446	8 997	5 226	14 172	10 717	
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler- Legislators, senior officials and managers	22 531	22 962	19 101	14 268	13 894	25 326	20 158	
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	21 463	23 807	17 400	20 014	16 807	24 381	17 451	
Yardımcı profesyonel meslek mensupları- Technicians and associate professionals	15 478	16 453	13 142	14 167	11 382	16 785	13 338	
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar- Clerks	11 512	12 273	10 436	11 985	9 073	12 309	10 578	
Hizmet ve satış elemanları-Service workers,shop and market sales workers	10 083	10 931	6 907	9 140	5 405	11 333	7 192	
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları-Skilled agricultural and fishery workers	6 937	7 668	2 969	7 657	3 029	7 743	2 489	
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar-Craft and related trade workers	9 323	9 902	3 955	8 257	3 974	10 286	3 949	
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar-Plant and machine operators and assemblers	10 599	10 795	8 298	9 431	6 834	11 158	8 521	
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	6 435	7 165	4 624	5 954	2 503	7 692	5 292	

22.4 Hanehalkı fertlerinin esas işteki meslek gruplarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2011 (devam)

Average annual main job incomes of individuals by employment status according to occupation groups at main job, 2007-2011 (continued)

Meslek grubu - Classification of occupation ISCO, 88	(TL)						
	Türkiye - Turkey		Kır - Rural		Kent - Urban		
	Toplam Total	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
	2010						
Toplam	12 558	13 202	10 034	9 894	6 022	14 624	11 097
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler- Legislators, senior officials and managers	22 922	23 390	19 165	14 679	13 994	25 683	20 013
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	22 386	24 495	19 194	20 979	19 016	25 045	19 213
Yardımcı profesyonel meslek mensupları- Technicians and associate professionals	15 888	16 848	13 083	13 905	15 379	17 301	12 951
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar- Clerks	12 599	13 695	11 082	14 118	7 658	13 648	11 364
Hizmet ve satış elemanları-Service workers,shop and market sales workers	10 431	11 356	6 904	9 284	7 030	11 825	6 881
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları-Skilled agricultural and fishery workers	8 604	9 416	3 571	9 260	3 620	10 580	3 215
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar-Craft and related trade workers	9 360	10 064	3 389	8 375	3 275	10 425	3 418
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar-Plant and machine operators and assemblers	10 883	11 131	8 003	9 924	7 709	11 475	8 051
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	6 709	7 458	4 912	5 921	2 834	8 102	5 493
	2011						
Toplam	14 159	14 899	11 355	11 429	7 087	16 344	12 467
Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler- Legislators, senior officials and managers	26 406	27 064	21 132	15 940	17 412	29 897	21 848
Profesyonel meslek mensupları-Professionals	24 427	26 875	20 876	20 294	19 788	28 056	20 975
Yardımcı profesyonel meslek mensupları- Technicians and associate professionals	17 868	19 297	14 571	15 306	13 924	19 856	14 615
Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar- Clerks	14 316	15 260	12 922	13 119	11 769	15 595	12 993
Hizmet ve satış elemanları-Service workers,shop and market sales workers	11 604	12 797	7 746	11 197	6 445	13 123	8 028
Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları-Skilled agricultural and fishery workers	10 417	11 225	5 450	11 359	5 365	10 220	5 853
Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar-Craft and related trade workers	10 516	11 231	3 867	9 658	3 695	11 576	3 914
Tesis ve makina operatörleri ve montajcılar-Plant and machine operators and assemblers	12 030	12 368	8 284	11 158	6 582	12 667	8 488
Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar-Elementary occupations	7 460	8 307	5 341	6 600	3 546	9 016	5 974

Kaynak: TÜİK, 2007,2008,2009,2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Source: TurkStat, 2007,2008, 2009,2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.5 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri, 2007-2011

Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job, 2007-2011

		Türkiye - Turkey		Kır - Rural		Kent - Urban		(TL)
İşteki durum (UİDS)	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
Status in employment (ICSE)	Total	Males	Females	Males	Females	Males	Females	
2007								
Toplam - Total	10 005	10 616	7 470	7 861	4 156	11 792	8 651	
Ücretli, maaşlı - Regular employee	10 308	10 529	9 490	8 116	7 202	11 002	9 782	
Yevmiyeli - Casual employee	4 241	4 837	2 263	4 064	1 492	5 278	2 624	
İşveren - Employer	25 411	26 279	14 501	18 533	9 228	28 176	15 855	
Kendi hesabına - Self employed	8 106	8 801	4 176	7 860	3 587	10 227	5 349	
2008								
Toplam - Total	10 922	11 542	8 400	8 692	5 214	12 875	9 558	
Ücretli, maaşlı - Regular employee	11 471	11 770	10 422	9 685	8 652	12 242	10 696	
Yevmiyeli - Casual employee	4 511	5 071	2 496	4 171	1 566	5 664	3 007	
İşveren - Employer	26 846	27 450	19 765	19 701	14 678	29 575	22 425	
Kendi hesabına - Self employed	8 344	9 224	3 724	8 176	3 419	10 960	4 314	
2009								
Toplam-Total	11 967	12 614	9 446	8 997	5 226	14 172	10 717	
Ücretli, maaşlı-Regular employee	13 014	13 409	11 732	11 329	9 536	13 813	11 996	
Yevmiyeli-Casual employee	4 437	4 994	2 446	4 160	1 682	5 458	2 932	
İşveren-Employer	27 236	27 977	17 821	17 417	8 459	31 013	23 055	
Kendi hesabına-Self employed	8 553	9 407	3 935	7 785	3 373	11 837	4 709	
2010								
Toplam-Total	12 558	13 202	10 034	9 894	6 022	14 624	11 097	
Ücretli, maaşlı-Regular employee	13 707	14 080	12 470	11 892	10 451	14 487	12 704	
Yevmiyeli-Casual employee	4 960	5 730	2 472	4 634	1 646	6 405	2 852	
İşveren-Employer	26 522	27 363	16 956	19 979	9 946	29 438	20 623	
Kendi hesabına-Self employed	9 508	10 369	4 616	9 001	4 009	12 476	5 286	
2011								
Toplam-Total	14 159	14 899	11 355	11 429	7 087	16 344	12 467	
Ücretli, maaşlı-Regular employee	14 904	15 355	13 488	12 491	10 748	15 894	13 826	
Yevmiyeli-Casual employee	5 420	6 168	2 652	4 897	2 298	6 882	2 869	
İşveren-Employer	33 465	33 917	27 123	25 470	15 524	36 015	30 912	
Kendi hesabına-Self employed	10 980	11 970	5 628	10 946	5 303	13 588	5 960	

Kaynak: TÜİK, 2007,2008, 2009,2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Source: TurkStat, 2007,2008, 2009,2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

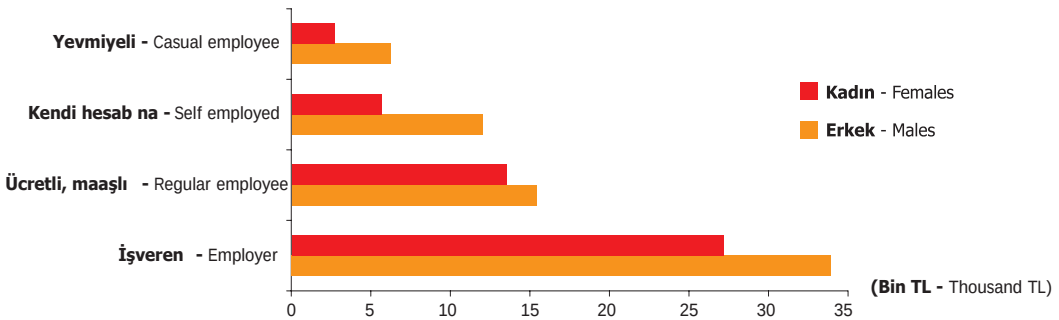
Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

22.1 Hanehalkı fertlerinin esas işteki durumlarına göre yıllık ortalama esas iş gelirleri

Average annual main job incomes of individuals by employment status at main job

2011

22.6 Gelire dayalı göreceli yoksulluk sınırlarına göre yoksul sayıları, yoksulluk oranı ve yoksulluk açığı, 2009-2011

Number of poors, poverty rate and poverty gap by relative poverty thresholds based on income, 2009-2011

Medyan gelire göre By median income	Yoksulluk sınırı Poverty threshold (TL)			Yoksul sayısı Number of poors (Bin kişi - Thousand persons)			Yoksulluk oranı Poverty rate (%)			Yoksulluk açığı ⁽¹⁾ Poverty gap ⁽¹⁾		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Türkiye - Turkey												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	2 818	2 972	3 255	7 485	7 355	7 288	10.6	10.3	10.1	25.6	24.0	25.4
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	3 522	3 714	4 069	12 097	12 025	11 670	17.1	16.9	16.1	28.0	26.6	26.3
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	4 227	4 457	4 883	17 123	16 963	16 569	24.3	23.8	22.9	29.6	28.7	29.2
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	4 931	5 200	5 697	21 938	21 816	21 730	31.1	30.6	30.0	32.4	31.9	31.0
Kent - Urban												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	3 220	3 380	3 680	4 426	4 158	4 182	9.1	8.5	8.4	24.3	20.0	22.9
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	4 025	4 225	4 600	7 511	7 034	6 945	15.4	14.3	13.9	25.5	24.1	25.3
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	4 830	5 071	5 521	10 898	10 410	10 527	22.3	21.2	21.1	27.0	26.9	27.1
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	5 635	5 916	6 441	14 286	13 970	14 434	29.2	28.4	29.0	29.8	28.7	27.5
Kır - Rural												
Yoksulluk riski, %40												
Risk of poverty rate, 40%	2 006	2 114	2 418	2 014	1 954	2 200	9.3	8.8	9.7	25.9	22.2	22.3
Yoksulluk riski, %50												
Risk of poverty rate, 50%	2 508	2 643	3 023	3 488	3 691	3 533	16.1	16.6	15.7	24.7	21.3	25.2
Yoksulluk riski, %60												
Risk of poverty rate, 60%	3 009	3 171	3 627	4 994	5 101	5 110	23.1	23.0	22.6	27.0	27.6	28.6
Yoksulluk riski, %70												
Risk of poverty rate, 70%	3 511	3 700	4 232	6 695	6 743	6 691	30.9	30.4	29.6	29.8	31.5	30.9

Kaynak: TÜİK, 2009, 2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not. 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

2. Türkiye, kentsel ve kırsal yerler için ayrı ayrı yoksulluk sınırları hesaplandığından kent ve kır toplamı Türkiye sonuçlarını vermemektedir.

(1) Yoksulluk açığı, yoksulluğun derecesi hakkında bilgi verir. Yoksulluk açığının 100'e yaklaşması, yoksulluğun derecesinin çok fazla olduğunu, küçülmesi ise yoksulluk risk derecelerinin daha az olduğunu ifade etmektedir.

Yoksulluk açığı = ((Yoksulluk sınırı - Yoksulların EFB medyan geliri) / Yoksulluk sınırı) * 100 formülüne göre hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2009, 2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

Note. 1. Reference periods of income information is the previous calendar year

2. Due to separate poverty thresholds are calculated for Turkey, urban and rural areas, sum of urban and rural doesn't give Turkey.

(1) Poverty gap ratio informs about poverty level. It represents the severity of poverty is too much if it approaches to "100" and it represents the poverty risk degree is lower if it reduces.

Poverty gap is calculated as this formula:

Poverty gap = ((Poverty threshold - Median income of poors by EII) / Poverty threshold) * 100

22.7 İBBS 'ye ve gelire dayalı göreceli yoksulluk sınırlarına göre bölgesel yoksul sayıları ve yoksulluk oranı, 2009-2011

Number of poors and regional poverty rates by SR and relative poverty thresholds based on income, 2009-2011

İBBS - 1.Düzey	Yoksulluk sınırı Poverty threshold (TL)			Yoksul sayısı Number of poors (Bin kişi - Thousand persons)			Yoksulluk oranı Poverty rate (%)		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
SR - Level 1									
TR1 İstanbul									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	4 922	5 161	5 741	1 199	1 454	1 499	9.5	11.5	11.7
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	5 907	6 193	6 889	1 875	2 377	2 318	14.9	18.7	18.0
TR2 Batı Marmara-West Marmara									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	3 628	3 878	4 135	437	451	361	14.3	14.6	11.6
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	4 353	4 654	4 961	648	624	550	21.2	20.2	17.7
TR3 Ege-Aegean									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	4 044	4 196	4 714	1 254	1 121	1 124	13.6	12.1	11.9
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	4 853	5 035	5 657	1 875	1 913	1 823	20.4	20.6	19.4
TR4 Doğu Marmara-East Marmara									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	4 298	4 087	4 401	709	663	614	10.8	9.9	9.0
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	5 158	4 905	5 282	1 190	1 224	1 065	18.1	18.3	15.6
TR5 Batı Anadolu-West Anatolia									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	4 103	4 387	4 863	893	973	933	13.5	14.5	13.7
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	4 924	5 264	5 835	1 388	1 411	1 513	20.9	21.0	22.2
TR6 Akdeniz-Mediterranean									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	3 027	3 558	3 818	1 051	1 140	1 134	11.8	12.6	12.3
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	3 633	4 269	4 581	1 860	1 796	1 945	20.8	19.8	21.1
TR7 Orta Anadolu-Central Anatolia									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	3 076	3 332	3 694	435	456	503	11.8	12.2	13.3
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	3 691	3 999	4 433	729	705	700	19.8	18.9	18.5
TR8 Batı Karadeniz-West Black Sea									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	3 135	3 424	3 870	621	630	609	14.1	14.4	13.8
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	3 762	4 109	4 644	875	911	852	19.8	20.8	19.3
TR9 Doğu Karadeniz-East Black Sea									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	3 500	3 621	3 946	275	336	271	11.1	13.4	10.7
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	4 200	4 345	4 735	422	517	445	17.0	20.7	17.6
TRA Kuzeydoğu Anadolu-North East Anatolia									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	2 186	2 387	2 668	314	323	310	14.9	15.3	14.7
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	2 623	2 864	3 202	490	486	451	23.3	23.1	21.3
TRB Ortadoğu Anadolu-Central East Anatolia									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	1 912	2 128	2 240	387	413	483	10.9	11.5	13.2
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	2 295	2 553	2 688	662	742	808	18.6	20.6	22.0
TRC Güneydoğu Anadolu- South East Anatolia									
Yoksulluk riski, % 50 - Risk of poverty rate, 50%	1 701	1 817	2 019	999	863	1 155	13.7	11.5	15.1
Yoksulluk riski, % 60 - Risk of poverty rate, 60%	2 041	2 180	2 422	1 548	1 495	1 694	21.2	20.0	22.2

Kaynak: TÜİK, 2009, 2010 ve 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not. 1. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

2. Her bölge için eşdeğer hanehalkı kullanılabilir gelirin medyan değeri kullanılarak ayrı ayrı yoksulluk sınırı hesaplanmıştır.

Source: TurkStat, 2009, 2010 and 2011 Income and Living Conditions Survey

Note. 1. Reference periods of income information is the previous calendar year.

2. Separate poverty threshold is calculated for each region by using median value of equivalised household disposable income.

22.8 Eşdeğer hanehalkı kullanılabilir medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2010-2011

Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2010-2011

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Gelir grubu - Income group							
	Toplam - Total		Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income		Medyan gelirin %60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income		Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Kurumsal olmayan nüfus (Bin kişi) Non-institutional population (in thousand)	71 343	72 377	16 963	16 569	26 713	27 301	27 667	28 506
Konuta mülkiyet durumu - Tenure status (%)								
Ev sahibi - Owner	60.0	59.6	58.8	58.4	55.0	54.3	65.5	65.3
Kiracı - Tenant	22.1	22.2	23.2	23.9	24.6	24.8	18.8	18.7
Lojman - Lodging	1.2	1.4	0.2	0.3	1.2	0.9	1.8	2.5
Diğer - Other	16.8	16.9	17.8	17.4	19.2	20.0	13.9	13.6
Konut ve çevre problemleri Problems with the dwelling and environment (%)								
Sızdıran çatı, nemli duvarlar, çürümüş pencere çerçeveleri vb. problem Leaking roof, damp walls, floors or foundation, or rot in window frames of floor and etc.								
Var - Exist	43.8	41.6	66.1	63.4	46.1	45.9	28.0	24.8
Yok - Absent	56.2	58.4	33.9	36.6	53.9	54.1	72.0	75.2
Konutun izolasyonundan dolayı ısınma sorunu Heating problem due to isolation of dwelling								
Var - Exist	43.3	41.7	61.4	59.4	45.0	45.6	30.6	27.6
Yok - Absent	56.7	58.3	38.6	40.6	55.0	54.4	69.4	72.4
Odaların karanlık olması veya yeterli ışık alamaması gibi bir sorun Problem with rooms: too dark and not enough light								
Var - Exist	27.1	26.7	34.7	35.3	29.7	28.5	19.9	19.8
Yok - Absent	72.9	73.3	65.3	64.7	70.3	71.5	80.1	80.2
Komşulardan veya sokaktan gelen gürültü problemi Noise from neighbours or from the street								
Var - Exist	18.4	16.3	14.9	15.9	19.1	15.4	20.0	17.5
Yok - Absent	81.6	83.7	85.1	84.1	80.9	84.6	80.0	82.5
Trafik veya endüstrinin neden olduğu hava kirliliği, çevre kirliliği veya diğer çevresel sorunlar Pollution, grime due to traffic or industry or other environmental problems								
Var - Exist	28.8	26.6	28.3	25.4	27.8	26.9	30.1	27.0
Yok - Absent	71.2	73.4	71.7	74.6	72.2	73.1	69.9	73.0
Suç veya şiddet olayları ile yoğun bir şekilde karşılaşma sorunu - Crime violence or vandalism intensively in the area								
Var - Exist	10.8	10.7	10.0	10.1	10.0	10.9	12.0	10.8
Yok - Absent	89.2	89.3	90.0	89.9	90.0	89.1	88.0	89.2
Konut masrafları - Housing costs (%)								
Çok yük getiriyor - A heavy burden	28.2	23.2	45.6	41.2	32.1	25.4	13.8	10.7
Biraz yük getiriyor - A slight burden	58.8	61.1	48.8	50.1	59.0	62.8	64.7	65.7
Yük getirmiyor - Not burden at all	13.0	15.7	5.7	8.7	8.9	11.7	21.5	23.6

22.8 Eşdeğer hanehalkı kullanılabılır medyan gelir grupları ve seçilmiş yaşam koşulları göstergelerine göre fertlerin dağılımı, 2010-2011 (devam)

Distribution of individuals by equivalised household disposable median income groups and specified living condition indicators, 2010-2011 (continued)

Yaşam koşulları göstergeleri Living conditions indicators	Toplam - Total		Gelir grubu - Income group					
			Medyan gelirin %60'ının altında olanlar Below 60% of median income		Medyan gelirin %60 ile %120'si arasında olanlar Between 60% and 120% of median income		Medyan gelirin %120'sinden daha fazla olanlar Above 120% of median income	
	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011
Borç ve taksit ödemeleri (Konut alımı ve konut masrafları dışında) Installments and loans (Other than mortgage- for the main dwelling-and housing cost)(%)								
Çok yük getiriyor - A heavy burden	28.3	26.2	31.9	28.7	30.0	27.3	24.6	23.8
Biraz yük getiriyor - A slight burden	29.6	31.4	19.7	21.7	29.5	32.1	36.0	36.3
Yük getirmiyor - Not burden at all	3.4	4.2	0.7	0.5	2.3	3.0	6.1	7.4
Borç/taksiti olmayanlar Haven't any installment/loan	38.6	38.2	47.8	49.1	38.3	37.6	33.3	32.6
İhtiyaçların karşılanma durumu Capacity to meet the needs (%)								
Evden uzakta bir haftalık tatili karşılama durumu - Capacity to afford paying for one week annual holiday away from home								
Karşılanabiliyor - Afford	12.5	13.5	0.7	0.8	4.5	4.9	27.6	29.1
Karşılanamıyor - Can not afford	87.5	86.5	99.3	99.2	95.5	95.1	72.4	70.9
İki günde bir et, tavuk ya da balık içeren yemek yeme durumu - Capacity to afford a meal with meat, chicken or fish every second day								
Yiyebiliyor - Eat	36.7	39.8	14.1	13.6	27.2	30.6	59.9	63.9
Yiyemiyor - Can not eat	63.3	60.2	85.9	86.4	72.8	69.4	40.1	36.1
Beklenmedik harcamaların karşılanma durumu Capacity to afford unexpected financial expenses								
Karşılanabiliyor - Afford	34.3	32.4	11.9	8.6	27.4	24.5	54.6	53.8
Karşılanamıyor - Can not afford	65.7	67.6	88.1	91.4	72.6	75.5	45.4	46.2
Evin ısıtma ihtiyacının yeterince karşılanabilme durumu Ability to keep home adequately warm								
Karşılanabiliyor - Afford	63.2	64.6	42.7	42.1	61.6	63.1	77.3	79.0
Karşılanamıyor - Can not afford	36.8	35.4	57.3	57.9	38.4	36.9	22.7	21.0
Yıpranmış ve eskimiş mobilyaların yenilenebilme durumu Replacing worn furniture								
Yenilenebiliyor - Replace	18.3	19.7	3.4	3.6	11.0	11.6	34.4	37.0
Yenilenemiyor - Can not replace	81.7	80.3	96.6	96.4	89.0	88.4	65.6	63.0
Yeni giysiler alabilme durumu Replacing old clothes with new								
Alınabiliyor - Receiving	62.8	64.2	36.9	38.2	61.7	61.6	79.9	81.8
Alınamıyor - Not receiving	37.2	35.8	63.1	61.8	38.3	38.4	20.1	18.2

Kaynak: TÜİK, 2010, 2011 Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması

Not. Gelir referans dönemleri bir önceki takvim yılıdır.

Source: TurkStat, 2010, 2011 Income and Living Condition Survey

Note. Reference periods of income information is the previous calendar year.

İÇİNDEKİLER

Sayfa
Page

CONTENTS

Açıklama	378	Explanation
Grafik		Graph
23.1 Türlerine göre aylık ortalama tüketim harcamalarının oransal dağılımı, 2011	390	23.1 Percentage of distribution of monthly average consumption expenditures, 2011
Tablo		Table
23.1 Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2010-2011	381	23.1 Distribution of consumption expenditures by household size, 2010-2011
23.2 Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2010-2011	381	23.2 Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2010-2011
23.3 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2010	382	23.3 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2010
23.4 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2011	383	23.4 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2011
23.5 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2010	384	23.5 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2010
23.6 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2011	385	23.6 Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2011
23.7 İBBS'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2010	386	23.7 Distribution of expenditure groups by SR, 2010
23.8 İBBS'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2011	388	23.8 Distribution of expenditure groups by SR, 2011
23.9 Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fertlerin yoksulluk oranları, 2007-2011	390	23.9 The poverty rates of individuals according to poverty line methods, 2007-2011

AÇIKLAMA

TÜKETİM HARCAMASI

Gelişen ve sürekli değişen bir sosyo-ekonomik yapı içinde bulunan ülkemizde, bireylerin ve bunların oluşturduğu hanehalkının tüketim harcamalarını sosyo-ekonomik kesimler ve bölgelere göre ortaya çıkaran çalışmalar "Hanehalkı Bütçe Anketleri"dır. Bu anketlerle, hanehalkı büyüklükleri, hanehalkı fertlerinin işgücü ve çalışma durumları, hanehalkının toplam geliri ve tüketim harcaması türleri hakkında bilgiler derlenmektedir.

Bu bölümde 2009, 2010 ve 2011 yıllarında uygulanan Hanehalkı Bütçe Anketi sonuçlarından elde edilen bazı veriler sunulmaktadır. Hanehalkı bütçe anketinden elde edilen tüketim harcamaları bilgileri ile; tüketici fiyat endekslerinde kullanılacak maddelerin seçimi ve temel yıl ağırlıklarının elde edilmesi; hanelerin tüketim kalıplarında zaman içinde meydana gelen değişikliklerin izlenmesi; milli gelir hesaplamalarında özel nihai tüketim harcamaları tahminlerine yardımcı olacak verilerin derlenmesi; yoksulluk sınırının belirlenmesi vb. diğer sosyo-ekonomik analizler ile; asgari ücret tespit çalışmaları için gerekli verilerin elde edilmesi amaçlanmaktadır.

2003 Hanehalkı Bütçe Anketi, 1 Ocak-31 Aralık 2003 tarihleri arasında bir yıl süre ile, kentsel kesimden her ay değişen yaklaşık 1 512 ve kırsal kesimden yine her ay değişen yaklaşık 648 hanehalkı olmak üzere aylık 2 160, yıllık ise 25 920 örnek hanehalkına uygulanarak, Türkiye geneli, kentsel ve kırsal yerler ile İstatistik Bölge Birim Sınıflaması Düzey 1 ve Düzey 2 ayrımında tüketim harcaması ve gelir dağılımı göstergeleri elde edilmiştir. 2004-2008 Hanehalkı Bütçe Anketleri, bir yıl süre ile her ay değişen yaklaşık 720, yıllık ise 8 640 örnek hanehalkına uygulanmıştır. 2009 Hanehalkı Bütçe Anketi 12 600 hanede; 2010 ve 2011 Hanehalkı Bütçe Anketleri ise yıllık 13 248 hanede uygulanmıştır. Anketlerden, Türkiye geneli ile kentsel ve kırsal yerler ayrımında tüketim harcaması ve yoksullukla ilgili göstergeler elde edilmiştir.

Anketten istatistik bölge birimleri bazında tahmin üretmek üzere; 2009, 2010 ve 2011 Hanehalkı Bütçe Anketlerinin uygulandığı örnek hanelerin tamamı birleştirilerek, 2009-2010-2011 yıllarına ait hanehalkı harcamaları elde edilmiş; 2009 ve 2010 yıllarındaki harcama değerleri 2011 yılının ilgili ayındaki fiyatlarına çekilmiştir.

Tanım ve Kavramlar

Hanehalkı: Aralarında akrabalık bağı bulunsun veya bulunmasın aynı konutta veya aynı konutun bir bölümünde yaşayan, temel ihtiyaçlarını birlikte karşılayan, hanehalkı hizmet ve yönetimine iştirak eden bir veya birden fazla kişiden oluşan topluluktur.

Hanehalkı ferdi: Anket ayı içerisinde hanehalkını meydana getiren topluluğun bir üyesidir. Misafirler, askerde, hapiste, yurt dışında ve çalışma, eğitim gibi nedenlerden dolayı uzun süreli hane dışında olan fertler hanehalkı fertlerine dahil edilmemiştir. Hanehalkı ferdi olup devamlı olarak hanehalkı dışında başka bir yerleşim yerine yerleşmek amacıyla gidenler hanehalkı ferdi olarak kapsamamıştır.

Hanehalkı tüketim harcaması: Hanehalklarının anket ayı içinde gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içecekler, sigara ve tütün, giyim ve ayakkabı, konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtlar, mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri, sağlık, ulaştırma, haberleşme, eğlence ve kültür, eğitim hizmetleri, lokanta ve

EXPLANATION

CONSUMPTION EXPENDITURES

Turkey being in a process of development and having an ever-changing socio-economic structure, the consumption expenditures of the households are determined through the "Household Budget Surveys" for each socio-economic sector and region. Through these surveys information on the household size, employment conditions of the individuals in the household, the total household income and consumption expenditure types are gathered.

In this section, some results are presented which were obtained from the 2009, 2010 and 2011 Household Budget Surveys. With information about consumption expenditures obtained from Household Budget Survey it is aimed; to determine the items to be included in consumer price indices and the base year weights; to monitor the changes of households' consumption patterns within the time; to compile the data which will help in forecasting private final consumption expenditures used in the national income calculation; to obtain required data for the determination of poverty line, minimum wage and other socio-economic analysis.

2003 Household Budget Survey was conducted during one year between 1 January-31 December 2003 for total 2 160 households in each month (approximately 1 512 households for urban and 648 households for rural areas) and 25 920 sample households yearly total. From this survey it is possible to have indicators on income distribution and consumption expenditure for whole Turkey at urban and rural discrimination and Statistical Classifications of Regions at Level 1 and Level 2. The 2004-2008 Household Budget Surveys were conducted during one year for total 720 households in each month and 8 640 sample households yearly total. The 2009 Household Budget Survey was conducted to 12 600 households and 2010 and 2011 surveys were carried out 13 248 sample households yearly. Indicators on consumption expenditure and poverty for whole Turkey at urban and rural discrimination have been obtained from these surveys.

About to produce estimates at the level of classification of statistical regional units, whole sample households of 2009, 2010 and 2011 Household Budget Surveys and are combined so as to obtain household expenditures for years 2009-2010-2011. Then monthly expenditure values of 2009 and 2010 have been pulled over related months' price level of 2011.

Definitions and Concepts

Household: Group of people composed of one or more than one members living in the same dwelling or in a part of the same dwelling and meet their basic needs together and participating the services and management of the household.

Household member: He/she is the member of the group which constitutes the household in the survey month. Guests and members who are in the army, in prison, in abroad or left the household for a long time for work or education were excluded. The ones who left the household to settle down another place were not recorded as a household member.

Household consumption expenditure: Household consumption covers the purchases paid cash or on installments for food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, cigarette and tobacco, clothing and shoe expenditures, housing, water supply, electricity, fuels, house furnishings,

oteller ile çeşitli mal ve hizmetler ile ilgili ihtiyaçlarını karşılamak için yapmış olduğu peşin veya vadeli mal ve hizmet satın alışları, hanehalkı fertlerinin kendi ekonomik faaliyetleri sonucu elde ettiği ürünlerden tükettikleri, hanede iktisaden faal olan fertlerin çalıştığı işyerinde üretilen ya da satışa sunulan mal ve hizmetlerden hanede tüketilenler, hanehalkının özel kişi ve kuruluşlara vermek üzere hediye veya yardım amacıyla satın aldığı mal ve hizmetlerin değeri ve izafi kira değerini kapsamaktadır.

Konutun Mülkiyet Şekli

Ev sahibi: Hanehalkı fertlerinden birinin sahip olduğu (mülkiyetinde bulunan) konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Kiracı: Mülkiyeti kendilerine ait olmayan bir konutta aynı veya nakdi bir bedel ödeyerek oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Lojman: Mülkiyeti devlete veya çalıştığı işyerine ait olan veya kirası işyeri tarafından ödenen bir konutta oturan hanelerin konuta tasarruf şeklidir.

Diğer: Hanehalkının oturduğu konuta hiç bir bedel ödmeden ya da piyasasının altında çok az bir değer ödeyerek baba evi, akraba evi vb. şekilde oturduğu konuta tasarruf şeklidir.

%20'lik Hanehalkı Gruplarının Belirlenmesi

Hanehalkı kullanılabilir gelirine göre sıralı %20'lik gruplar: Anket kapsamında görüşme yapılan tüm hanelerin son bir yılda elde ettiği toplam kullanılabilir hanehalkı gelirleri; uygulama aylık gerçekleştirildiği için (Ocak-Aralık) tüm gelirlerin karşılaştırılabilir olması amacıyla endekslenerek yıl sonuna (Aralık ayına) çekilmiş, hanehalkı kullanılabilir gelirleri küçükten büyüğe doğru sıralanmış ve haneler 5 eşit parçaya bölünmek suretiyle %20'lik gruplar oluşturulmuştur.

Hanehalkı tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik gruplar: Ay bazında, haneler toplam tüketim harcamalarına göre küçükten büyüğe sıralanmış ve haneler yine 5 eşit parçaya bölünerek aylık %20'lik gruplar oluşturulmuştur. Anket çalışmasının tamamı için kullanılacak %20'lik gruplara ulaşmak yani aylık ortalama değerlerin bulunabilmesi için her ayın ilgili %20'lik gruplarının toplamının basit ortalaması alınmıştır.

%20'lik hanehalkı grupları yerleşim yerlerine göre ayrı ayrı sıralama düzeni çerçevesinde oluşturulduğundan, kent ve kırsal değerlerinin toplamı alınarak Türkiye değerine ulaşamaz. Çünkü her yerleşim düzeyi bağımsız ele alınarak sıralanmakta ve %20'lik hanehalkı grupları oluşturularak bu gruplar içerisindeki alt özellikler ayrı ayrı hesaplanmaktadır.

YOKSULLUK ÇALIŞMASI

Yoksulluk ile ilgili çalışmaların en temel veri kaynağı, hanehalklarının gelir, harcama ve sosyal durumlarıyla ilgili bilgilerin derlendiği, hanehalkı gelir ve tüketim harcamaları araştırmalarıdır.

Tanım ve Kavramlar

Yoksulluk: İnsanların temel ihtiyaçlarını karşılayamama durumudur. Yoksulluğu dar ve geniş anlamda olmak üzere iki türlü tanımlamak mümkündür. Dar anlamda yoksulluk, açlıktan ölmeye ve barınacak yeri olmama durumu iken, geniş anlamda yoksulluk, gıda, giyim ve barınma gibi olanakları yaşamaları devam ettirmeye yettiği halde toplumun genel düzeyinin gerisinde kalmayı ifade eder.

goods and services for household maintenance, health, transportation, communication, culture and entertainment, education, restaurant and other needs and for the materials consumed from the households own production activities, consumed materials and services in the household which are produced or sold by economically active persons in their work place and consumed from stock in the survey month and purchased good and services to give others as gift and aid and imputed rent.

Ownership Status of the Dwelling

Owner: It is an ownership status of household who live in house which is belong to one of the members of the household.

Tenant: It is an ownership status of households who live in house which is not belong to them by paying rent in kind or in cash.

Lodging: It is an ownership status of households who live in a house which belongs to government or workplace or whose rent is paid by workplace of one of the members of household.

Other: It is an ownership status of households who live in house like family house, relative house etc. without any payment or paying a small amount of money.

Determining the Quintiles of Household Groups

Quintiles ordered by household disposable income: Because of the application of the survey was on a monthly basis (January-December), total monthly household disposable income were inflated to make yearly disposable income comparable. After this operation, disposable incomes of all households surveyed were ordered from less to more separately and quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts.

Quintiles ordered by household consumption expenditures: In this method, households were ordered by their total consumption expenditures for each month independently. All quintiles were constituted by dividing the households to 5 equal parts. After this operation, the simple average of quintile totals of each month was calculated to find the monthly average values.

In this survey, it is not possible to reach total values of Turkey by taking the sum of values for rural and urban areas by using quintiles. Because settlements were ordered by taking them independently and quintiles were constituted and sub-characteristics of these groups are calculated separately.

POVERTY STUDY

The fundamental data source of the studies on poverty is the household income and consumption expenditures surveys in which information on the incomes, expenditures and social status of households is compiled.

Definitions and Concepts

Poverty: The situation in which people can not meet their basic needs. It is possible to define poverty in two ways, narrow and broad meanings. While the poverty in a narrow meaning is the state of hunger and not having a shelter, the poverty in a broad meaning is the state in which although the food, clothing and housing opportunities are enough to live, the living standards are quite below the level of the general society.

Mutlak yoksulluk: Hanehalkı veya bireyin yaşamını sürdürebilecek asgari refah düzeyini yakalayamaması durumudur. Bu nedenle, mutlak yoksulluğun ortaya çıkarılması, bireylerin yaşamlarını sürdürebilmeleri için gerekli olan minimum tüketim ihtiyaçlarının belirlenmesini gerektirir. Mutlak yoksul oranı, bu asgari refah düzeyini yakalayamayanların sayısının toplam nüfusa oranıdır. Bu çalışmada gerek gıda, gerekse gıda dışı harcama bileşenlerini içeren mutlak yoksulluk sınırları hesaplanmıştır.

Çalışmada, gıda yoksulluğunun temelini teşkil edecek olan gıda sepetinin belirlenmesinde Hanehalkı Bütçe Anketi verileri kullanılmıştır. Gıda harcamasına göre sıralı 3. ve 4. %10'luk dilimler, referans grup olarak alınmış ve bu hanelerin gıda tüketiminde en önemli paya sahip 80 madde gıda sepeti olarak tespit edilmiştir. Bir ferdin günlük asgari 2 100 kalori almasını sağlayacak miktarlar, bu 80 maddeden oluşturulmuştur. Bu sepetin maliyeti gıda yoksulluk sınırı olarak alınmıştır. Gıda yoksulluk oranı, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

Fertlerin gıdanın yanı sıra gıda dışı ihtiyaçları da bulunmaktadır. Bu ihtiyaçları göz önüne almak için gıda yoksulluk sınırına, gıda dışı mal ve hizmet payının da eklenmesi gerekmektedir. Bu yoksulluk sınırının belirlenmesi amacıyla da toplam tüketimleri gıda yoksulluk sınırının hemen üstünde olan hanelerin toplam harcama içindeki gıda dışı harcama payı alınmıştır. Bu oran 2008 yılı için %64, 2009 yılı için %65 olarak belirlenmiştir. Buna göre gıda ve gıda dışı mal ve hizmetleri kapsayacak şekilde yoksulluk sınırı belirlenmiştir. Gıda ve gıda dışı bileşenlerden oluşan yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, gıda ve gıda dışı yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak alınmıştır.

Çalışmada özellikle uluslararası karşılaştırmalarda kullanılan çeşitli yoksulluk sınırları da hesaplanmıştır. Bu bağlamda, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 2.15 \$ ve 4.30 \$ değerleri yoksulluk sınırları olarak birey veya hanehalkı görelisi anlamda yoksul olarak tanımlanır. Eşdeğer fert başına tüketim harcaması, satınalma gücü paritesine göre günlük kişi başına 2.15 \$ ve 4.30 \$'ın altında kalanlar yoksul olarak belirlenmiştir.

Harcama esaslı görelî yoksulluk: Bireylerin, toplumun ortalama refah düzeyinin belli bir oranının altında olması durumudur. Buna göre toplumun genel düzeyine göre belli bir sınırın altında gelir ve harcamaya sahip olan birey veya hanehalkı görelî anlamda yoksul olarak tanımlanır. Refah ölçüsü olarak amaca göre tüketim veya gelir düzeyi seçilebilir.

Yoksulluk çalışmasında, eşdeğer kişi başına tüketim harcaması medyan değerinin %50'si görelî yoksulluk sınırı olarak tanımlanmıştır. Görelî yoksulluk oranı ise, eşdeğer fert başına tüketim harcaması, görelî yoksulluk sınırının altında kalan hanehalklarının oluşturduğu nüfusun, toplam nüfus içindeki payı olarak hesaplanmıştır.

2002-2009 döneminde yayımlanan harcamaya dayalı mutlak yoksulluk göstergelerinin, ülkemizin sosyo-ekonomik yapısını ortaya koyacak ve uluslararası kıyaslamalara imkan verecek şekilde revize edilmesi amacıyla, TÜİK bünyesinde ulusal ve uluslararası uzmanlarla birlikte değerlendirme çalışmalarına başlanmıştır. Bu çalışmalar sonuçlanıncaya kadar, sadece uluslararası karşılaştırmalarda önem taşıyan yıllar itibarıyla cari satın alma gücü paritesine göre kişi başı dolar cinsinden yoksulluk oranları açıklanmaktadır.

Absolute poverty: The absolute poverty is the situation in which a household or an individual can not reach the welfare sufficient to continue their lives. Therefore, it is necessary to find out the absolute poverty and determine the minimum needs of individuals to ensure them continue their lives. The rate of absolute poverty is the ratio of those who can not reach this welfare level to the total population. In this study, the absolute poverty lines including both food and non-food expenditure components.

In the study, in determining the food basket constituting the base of the food poverty, the data from Household Budget Surveys has been used. The 3. and the 4. deciles classified according to food expenditures were taken as a reference group and 80 items having the largest share in the food consumption of them were determined as the food basket. The amount ensuring an individual to receive 2 100 calories per day was formed with these 80 items. The cost of this basket was deemed to be the food poverty line. The rate of food poverty was calculated as the ratio of the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food poverty line into the total population.

The individuals have some needs in additions to food. In order to consider these needs, it is necessary to add the share of non-food goods and services to the food poverty line. In order to determine the complete poverty line, the non-food expenditures share of the households whose total consumption was just above the food poverty line in the total expenditure was based upon. These proportion is estimated as 64% for year 2008 and 65% for year 2009. According to this, the poverty line covering food and non-food goods and services was determined. As for the complete (food and non-food) poverty rate, the ratio of the population formed by the households where the average consumption expenditure per equivalent individual is below the food and non-food poverty line to the total population were calculated.

Furthermore, in the study, various poverty lines especially used in international comparisons were calculated. Within this context, 2.15\$ and 4.30\$ per capita per day according to PPP were defined as the poverty lines. The consumption expenditures per equivalent individual, were determined as , 2.15 \$ and 4.30 \$ per capita per day according to PPP, and those below this level were defined to be the poor.

Relative poverty based on expenditure: It is the state in which the individual is below the average welfare level of the society. For this respect, the households having incomes and expenditures below a specified line compared to the general population shall be defined to be the poor in a relative meaning. As a welfare measure, consumption or income level may be selected according to the situation.

In poverty study, 50% of the median value of the consumption expenditure per equivalent individual was defined as relative poverty line. The relative poverty rate was calculated as the ratio of the population formed by the households below the relative poverty line to the total population.

To revise the poverty indicators based on consumption expenditures which are published for the period 2002-2009, detailed evaluation studies together with national and international experts has started at Turstat so as to reveal the socio-economic structure of the country and to allow international comparisons. Until the completion of these studies; only poverty rates, which are important in international comparisons, based on poverty line defined as dollar per capita in terms of current purchasing power parity values has been announced.

23.1 Hanehalkı büyüklüğüne göre tüketim harcamasının dağılımı, 2010-2011

Distribution of consumption expenditures by household size, 2010-2011

(Aylık ortalama - Monthly average)

Hanehalkı büyüklüğü - Household size	Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure (%)					
	Türkiye-Turkey	Kent-Urban	Kır-Rural	Türkiye-Turkey	Kent-Urban	Kır-Rural
	2010			2011		
Toplam - Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)						
1	3.5	3.5	3.4	3.8	3.9	3.5
2	16.2	15.5	18.4	17.6	17.2	19.1
3	25.4	26.7	21.1	24.7	26.5	18.4
4	28.1	29.9	22.1	27.8	29.4	22.1
5	13.2	13.0	13.9	13.3	12.8	15.2
6	6.9	6.3	9.0	6.2	5.2	9.7
7	2.6	2.0	4.5	2.6	2.2	4.0
8	1.7	1.3	3.1	1.7	1.4	2.5
9	0.8	0.7	1.3	1.0	0.6	2.3
10+	1.6	1.2	3.1	1.4	0.9	3.3

23.2 Konuta mülkiyet şekline göre tüketim harcamasının dağılımı, Türkiye, 2010-2011

Distribution of consumption of expenditures by ownership status of the dwelling, Turkey, 2010-2011

(Aylık ortalama - Monthly average)

	Konut mülkiyet şekli - Ownership status of the dwelling				
	Toplam	Ev sahibi	Kiracı	Lojman	Diğer
	Total	Home owner	Tenant	Lodging	Other
	2010				
Hanehalkı sayısı (bin) - Number of household (thousand)	18 808	11 283	4 482	370	2 672
Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)					
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	21.9	22.9	19.5	19.2	21.5
Alkollü içecekler, sigara, tütün - Alcoholic beverages, cigarette, tobacco	4.5	4.1	5.5	3.1	5.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5.1	5.1	4.9	6.0	5.1
Konut ve kira - Housing and rent	27.1	26.6	28.6	21.5	28.1
Ev eşyası, ev bakım hiz. - House furnishing, home care services	6.3	6.6	5.7	6.8	5.2
Sağlık - Health	2.1	2.2	1.8	1.6	2.4
Ulaştırma - Transportation	15.1	15.0	15.0	22.4	14.2
Haberleşme - Communication	4.1	4.0	4.3	4.0	4.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	2.8	2.7	2.8	3.3	3.0
Eğitim - Education	2.0	2.2	1.8	2.4	1.8
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	5.4	4.9	6.7	4.9	5.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	3.7	3.6	3.7	4.8	4.1
	2011				
Hanehalkı sayısı (bin) - Number of household (thousand)	19 312	11 627	4 620	394	2 672
Toplam tüketim harcaması - Total consumption expenditure	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
(%)					
Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	20.7	22.3	17.3	19.3	19.9
Alkollü içecekler, sigara, tütün - Alcoholic beverages, cigarette, tobacco	4.1	3.7	5.1	3.2	4.9
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	5.2	5.1	5.3	5.5	5.2
Konut ve kira - Housing and rent	25.8	25.4	26.4	22.3	27.3
Ev eşyası, ev bakım hiz. - House furnishing, home care services	6.4	6.7	5.9	5.6	6.0
Sağlık - Health	1.9	1.9	1.8	1.2	2.0
Ulaştırma - Transportation	17.2	17.1	18.0	21.4	15.9
Haberleşme - Communication	4.0	3.8	4.4	4.8	4.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	2.7	2.6	2.9	3.3	2.8
Eğitim - Education	2.0	2.0	1.9	3.3	1.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	5.7	5.1	7.3	4.9	6.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	4.3	4.4	3.8	5.3	4.0

23.3 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2010

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2010

Tüketim harcaması türü Types of consumption expenditures COICOP	Toplam Total	(Aylık ortalama - Monthly average) Gelir grubu - Income groups (%)				
		1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
		1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	9.1	14.0	17.6	23.2	36.1
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.3	17.1	19.4	22.5	27.7
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	11.3	16.7	20.1	22.9	29.0
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.3	12.2	17.5	23.2	39.8
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.7	15.8	19.1	22.7	31.8
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	7.6	12.5	17.4	23.0	39.6
Sağlık - Health	100.0	10.0	14.0	17.2	22.8	36.0
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.5	9.5	14.1	24.7	47.1
Haberleşme - Communication	100.0	7.5	12.9	17.8	24.3	37.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.6	11.7	14.2	21.6	48.0
Eğitim - Education	100.0	3.3	6.3	10.7	19.4	60.2
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.0	12.0	17.5	23.0	41.6
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	6.2	12.2	14.2	27.2	40.1
Kent - Urban	100.0	10.1	14.0	17.9	22.2	35.8
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.3	16.4	20.0	22.7	27.6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	13.7	15.8	20.1	22.6	27.9
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.7	12.1	17.7	22.2	40.2
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	12.7	16.5	18.9	21.6	30.3
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	8.3	11.9	17.8	22.0	40.1
Sağlık - Health	100.0	9.7	15.1	17.0	21.4	36.8
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.2	10.2	15.1	22.0	47.5
Haberleşme - Communication	100.0	9.0	12.6	18.5	23.5	36.4
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.7	10.8	13.5	21.5	48.5
Eğitim - Education	100.0	3.4	6.7	11.5	19.5	58.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	8.0	12.6	17.0	22.6	39.8
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	7.4	12.9	15.8	24.5	39.4
Kır - Rural	100.0	8.8	13.3	18.7	23.0	36.2
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.7	16.6	21.0	22.3	28.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.3	13.1	21.8	23.2	32.6
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	6.6	11.4	17.2	26.5	38.3
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.3	15.3	19.3	22.5	31.5
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	6.3	13.5	17.2	23.7	39.3
Sağlık - Health	100.0	9.8	16.3	20.9	17.9	35.2
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.3	7.0	14.5	22.8	51.4
Haberleşme - Communication	100.0	6.9	11.9	17.9	23.5	39.9
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.7	10.1	19.9	27.4	37.9
Eğitim - Education	100.0	4.4	11.2	14.1	23.0	47.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.6	10.8	16.6	27.6	40.4
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	5.0	9.6	16.6	19.6	49.3

23.4 Gelire göre sıralı %20'lik gruplar ayrımında hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2011

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by income, 2011

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü	Gelir grubu - Income groups (%)					
Types of consumption expenditures	Toplam	1.%20	2.%20	3.%20	4.%20	5.%20
COICOP	Total	1 st 20%	2 nd 20%	3 rd 20%	4 th 20%	5 th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	9.1	13.8	17.6	22.8	36.7
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.6	16.5	19.3	22.2	28.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	12.0	16.1	20.3	23.5	28.2
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.7	12.4	16.3	23.5	40.2
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.0	16.1	19.1	22.3	31.6
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	7.7	12.4	17.4	22.5	40.1
Sağlık - Health	100.0	10.0	13.0	17.3	19.9	39.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.5	10.0	15.2	24.7	45.6
Haberleşme - Communication	100.0	7.2	12.6	18.0	24.7	37.6
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.5	9.9	15.2	22.8	47.6
Eğitim - Education	100.0	3.3	5.2	11.0	18.2	62.3
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.9	11.9	16.5	23.8	40.9
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	5.8	13.4	15.3	20.6	44.9
Kent - Urban	100.0	9.8	14.2	17.5	22.5	36.0
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	13.3	16.5	19.6	22.3	28.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	13.4	17.3	20.2	23.7	25.4
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	7.9	12.6	15.9	23.8	39.8
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	12.9	16.6	18.8	21.0	30.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.6	13.2	16.9	21.9	39.4
Sağlık - Health	100.0	9.5	11.8	17.1	19.3	42.4
Ulaştırma - Transportation	100.0	4.8	11.2	15.2	24.1	44.7
Haberleşme - Communication	100.0	8.1	13.7	18.1	24.9	35.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	5.7	10.6	15.5	22.6	45.6
Eğitim - Education	100.0	3.7	6.1	11.9	18.2	60.1
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	8.1	12.8	16.9	23.7	38.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	7.7	11.2	15.3	22.8	43.0
Kır - Rural	100.0	9.7	13.6	18.4	23.9	34.5
Gıda ve alkolsüz içecekler						
Food and non-alcoholic beverages	100.0	12.9	16.5	19.9	22.2	28.6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün						
Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.4	13.4	19.3	23.2	33.8
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	8.5	12.7	19.3	23.1	36.4
Konut ve kira - Housing and rent						
House furnishing, home care services	100.0	12.1	16.1	19.3	23.7	28.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri						
House furnishing, home care services	100.0	8.4	11.8	17.5	24.7	37.6
Sağlık - Health	100.0	10.8	17.7	18.2	24.6	28.7
Ulaştırma - Transportation	100.0	5.0	8.8	14.7	27.1	44.5
Haberleşme - Communication	100.0	7.6	12.4	17.4	25.2	37.4
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	4.6	10.5	14.4	23.8	46.7
Eğitim - Education	100.0	4.4	8.0	10.9	18.8	57.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.9	11.5	15.8	23.7	42.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	5.6	7.9	24.6	23.7	38.3

23.5 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2010

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2010

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü Types of consumption expenditures COICOP	Toplam Total	Harcama grubu - Expenditure groups (%)				
		1.%20 1 st 20%	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 5 th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	7.2	12.2	16.5	22.3	41.8
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	10.6	15.5	19.9	23.6	30.3
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	8.4	15.3	20.3	25.3	30.8
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.5	9.3	15.2	22.6	48.5
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	9.7	15.5	18.8	23.5	32.4
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	4.9	9.3	15.0	23.1	47.7
Sağlık - Health	100.0	6.6	11.5	14.1	21.1	46.6
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.6	5.9	9.9	17.2	64.5
Haberleşme - Communication	100.0	5.9	12.1	17.8	24.9	39.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.4	6.9	12.8	21.7	56.2
Eğitim - Education	100.0	1.5	5.3	9.6	18.1	65.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.7	11.1	16.7	22.8	44.7
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.0	8.6	12.6	21.7	53.1
Kent - Urban	100.0	8.1	12.5	16.4	22.0	41.0
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.0	15.7	19.5	23.6	30.3
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.0	16.3	18.4	26.6	28.7
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.9	9.8	15.6	23.0	46.6
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.8	15.9	19.1	22.5	30.7
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	5.3	9.7	15.2	22.8	47.0
Sağlık - Health	100.0	5.9	10.6	13.2	20.0	50.3
Ulaştırma - Transportation	100.0	3.0	6.2	9.8	17.0	64.0
Haberleşme - Communication	100.0	6.7	12.7	18.4	24.6	37.7
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	3.1	7.6	12.6	21.0	55.6
Eğitim - Education	100.0	1.8	5.2	10.6	16.9	65.4
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.4	12.2	16.2	23.1	42.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	5.1	8.9	13.7	21.4	51.0
Kır - Rural	100.0	6.4	11.6	16.6	23.0	42.4
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	8.5	14.8	19.3	24.8	32.6
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	4.7	13.4	20.4	26.1	35.5
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	3.4	8.1	14.1	22.9	51.4
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.0	14.7	18.9	23.4	33.0
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	4.2	9.0	14.8	23.7	48.3
Sağlık - Health	100.0	6.3	12.2	18.6	19.6	43.4
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.2	5.4	9.3	17.3	65.8
Haberleşme - Communication	100.0	5.2	10.7	18.4	24.2	41.5
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.1	6.2	13.8	22.7	55.3
Eğitim - Education	100.0	1.9	7.1	13.9	26.0	51.1
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	3.6	9.8	17.1	24.3	45.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.1	7.8	10.8	21.7	56.5

23.6 Tüketim harcamasına göre sıralı %20'lik hanehalkı tüketim harcamasının dağılımı, 2011

Distribution of consumption expenditures by quintiles ordered by household consumption expenditures, 2011

(Aylık ortalama - Monthly average)

Tüketim harcaması türü	Harcama grubu - Expenditure groups (%)					
Types of consumption expenditures COICOP/HBS	Toplam Total	1.%20 1 st 20%	2.%20 2 nd 20%	3.%20 3 rd 20%	4.%20 4 th 20%	5.%20 5 th 20%
Türkiye - Turkey	100.0	7.1	11.9	16.2	22.1	42.8
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	10.9	15.7	19.4	23.8	30.2
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	9.1	15.2	20.3	25.0	30.5
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.6	10.1	15.4	23.3	46.7
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	10.1	15.3	19.1	23.0	32.6
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	4.7	10.0	14.6	23.7	47.0
Sağlık - Health	100.0	6.5	10.4	15.5	23.4	44.2
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.6	5.5	9.4	16.3	66.2
Haberleşme - Communication	100.0	5.6	11.5	18.6	24.1	40.2
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	3.0	8.0	12.3	21.6	55.1
Eğitim - Education	100.0	1.7	4.6	10.4	18.7	64.6
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	5.3	11.3	17.1	24.3	42.1
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	3.6	7.9	11.3	20.6	56.6
Kent - Urban	100.0	7.8	12.3	16.2	21.8	41.9
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	11.1	15.6	19.4	23.9	30.0
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	10.2	16.5	20.4	24.5	28.4
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.9	10.2	15.4	23.5	45.9
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	12.0	16.3	19.0	22.1	30.8
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	5.1	9.8	15.4	24.3	45.5
Sağlık - Health	100.0	6.0	10.9	14.3	23.5	45.3
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.5	5.7	9.1	16.3	66.4
Haberleşme - Communication	100.0	6.4	12.8	18.6	24.5	37.8
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	3.6	8.5	12.8	22.7	52.4
Eğitim - Education	100.0	2.0	5.5	11.1	18.5	62.9
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	6.7	13.1	17.5	23.7	39.0
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	4.6	8.3	12.8	20.9	53.5
Kır - Rural	100.0	7.0	12.0	16.2	22.4	42.5
Gıda ve alkolsüz içecekler Food and non-alcoholic beverages	100.0	9.3	15.2	18.8	24.4	32.4
Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	100.0	6.7	14.1	19.0	23.5	36.8
Giyim ve ayakkabı - Clothing and footwear	100.0	4.0	9.4	16.3	24.1	46.3
Konut ve kira - Housing and rent	100.0	11.0	15.0	18.9	22.7	32.3
Ev eşyası, ev bakım hizmetleri House furnishing, home care services	100.0	4.9	10.0	14.5	24.6	45.9
Sağlık - Health	100.0	7.0	11.6	14.9	26.1	40.4
Ulaştırma - Transportation	100.0	2.3	6.5	9.9	17.0	64.4
Haberleşme - Communication	100.0	5.4	11.6	16.9	26.7	39.4
Eğlence ve kültür - Entertainment and culture	100.0	2.8	7.2	14.9	22.1	53.0
Eğitim - Education	100.0	2.1	5.2	13.1	20.4	59.1
Lokanta ve oteller - Restaurants and hotels	100.0	4.7	11.3	16.4	22.1	45.5
Çeşitli mal ve hizmetler - Various goods and services	100.0	2.7	6.0	10.7	16.2	64.4

23.7 İBBS'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2010
(Aylık ortalama)

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2		Toplam Total	Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	Konut ve kira Housing and rent
TR10	İstanbul	100.0	17.9	3.4	4.3	33.4
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100.0	22.9	5.1	5.0	27.4
TR22	Balıkesir, Çanakkale	100.0	23.2	4.9	5.8	27.1
TR31	İzmir	100.0	20.3	4.6	4.8	31.6
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100.0	22.6	5.1	5.3	24.7
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	100.0	25.6	5.1	6.4	24.4
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100.0	20.5	4.3	4.9	28.4
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100.0	22.3	4.9	5.3	29.2
TR51	Ankara	100.0	19.0	4.0	4.7	29.8
TR52	Konya, Karaman	100.0	22.4	4.2	5.4	26.2
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.0	22.6	3.5	5.1	25.2
TR62	Adana, Mersin	100.0	23.8	4.1	5.7	26.3
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	100.0	27.7	3.2	5.2	22.6
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	100.0	26.2	4.4	4.9	24.5
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	100.0	25.5	4.6	5.6	26.2
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	100.0	25.8	4.8	4.8	23.8
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	100.0	28.1	4.6	4.7	23.6
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	100.0	26.9	4.5	5.0	25.0
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	100.0	26.8	3.8	5.8	24.4
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100.0	26.4	4.7	6.6	21.6
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100.0	35.7	5.8	6.4	19.5
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	100.0	22.9	4.0	6.2	26.3
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100.0	31.6	3.8	8.8	18.7
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100.0	26.2	3.1	6.3	25.6
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	100.0	30.9	4.8	6.9	21.9
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	100.0	36.3	4.5	9.3	19.6

Not. 2008, 2009 ve 2010 Hanehalkı Bütçe Anketlerinden oluşan birleşik veri seti kullanılmıştır.

23.7 Distribution of expenditure groups by SR, 2010
(Monthly average)

(%)

Ev eşyası ve ev bakım hizmetleri House furnishing and home care services	Sağlık Health	Ulaştırma Transportation	Haberleşme Communication	Eğlence ve kültür Entertainment and culture	Eğitim Education	Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	Çeşitli mal ve hizmetler Various goods and services
5.1	2.2	13.2	4.1	2.9	2.8	6.4	4.2
6.6	3.3	12.4	4.2	2.2	0.8	6.5	3.6
5.7	2.1	14.9	4.5	2.1	1.3	4.9	3.6
5.9	1.8	13.2	4.3	2.9	2.0	5.0	3.7
6.3	2.2	16.0	4.5	3.0	1.6	5.0	3.9
6.1	2.6	12.1	4.1	2.6	1.5	5.0	4.4
6.6	1.9	15.3	4.1	3.0	2.0	6.0	3.0
5.8	2.0	14.0	4.7	2.3	1.1	4.2	4.1
5.9	1.7	15.8	4.4	3.0	2.4	5.7	3.7
6.3	1.8	17.6	4.0	2.7	2.3	4.3	2.7
6.0	1.6	17.3	4.5	3.0	2.0	4.9	4.1
6.6	1.8	15.0	4.2	2.5	2.2	4.1	3.7
6.3	2.5	16.2	3.8	1.8	1.3	4.7	4.6
6.8	1.4	17.8	4.1	2.2	1.6	3.4	2.6
6.2	1.5	16.1	4.1	2.2	1.6	3.3	3.0
7.8	2.3	13.5	4.2	2.2	1.9	5.1	3.8
7.1	1.8	15.0	4.7	2.3	1.4	3.4	3.3
7.2	1.7	12.4	4.5	2.6	1.6	3.6	5.0
7.0	1.9	13.0	4.9	2.4	1.2	3.0	5.6
7.4	1.6	17.3	4.1	2.2	1.5	2.9	3.7
5.9	1.7	10.6	3.6	1.8	0.7	2.9	5.3
7.2	1.7	14.0	4.4	2.2	2.2	5.4	3.5
7.8	1.7	10.1	3.6	2.0	0.7	3.7	7.4
6.1	2.1	14.7	4.1	2.5	1.6	3.5	4.3
6.9	1.4	12.5	4.0	1.6	1.2	3.1	4.9
6.9	1.9	10.2	3.6	1.5	1.3	1.4	3.7

Note. The combined data set, consists of 2008, 2009 and 2010 Household Budget Surveys, has been used.

23.8 İBBS'ye göre harcama gruplarının dağılımı, 2011
(Aylık ortalama)

İBBS - 2. Düzey SR - Level 2		Toplam Total	Gıda ve alkolsüz içecekler - Food and non-alcoholic beverages	Alkollü içecekler, sigara ve tütün Alcoholic beverages, cigarette and tobacco	Giyim ve ayakkabı Clothing and footwear	Konut ve kira Housing and rent
TR10	İstanbul	100.0	17.6	3.6	4.1	32.6
TR21	Tekirdağ, Edirne, Kırklareli	100.0	20.8	5.4	4.8	25.7
TR22	Balıkesir, Çanakkale	100.0	21.4	5.0	5.3	25.6
TR31	İzmir	100.0	20.1	4.9	4.7	30.4
TR32	Aydın, Denizli, Muğla	100.0	22.3	5.3	5.4	23.9
TR33	Manisa, Afyonkarahisar, Kütahya, Uşak	100.0	24.3	4.8	6.5	23.5
TR41	Bursa, Eskişehir, Bilecik	100.0	20.1	4.5	4.9	27.1
TR42	Kocaeli, Sakarya, Düzce, Bolu, Yalova	100.0	21.7	4.7	5.1	26.8
TR51	Ankara	100.0	18.4	4.1	4.6	27.7
TR52	Konya, Karaman	100.0	22.1	4.4	5.5	24.3
TR61	Antalya, Isparta, Burdur	100.0	23.1	3.7	5.5	24.4
TR62	Adana, Mersin	100.0	22.6	4.4	5.4	25.4
TR63	Hatay, Kahramanmaraş, Osmaniye	100.0	26.3	3.3	5.6	22.4
TR71	Kırıkkale, Aksaray, Niğde, Nevşehir, Kırşehir	100.0	27.5	5.0	4.4	24.6
TR72	Kayseri, Sivas, Yozgat	100.0	23.7	4.5	5.3	24.7
TR81	Zonguldak, Karabük, Bartın	100.0	24.7	4.9	4.4	23.0
TR82	Kastamonu, Çankırı, Sinop	100.0	27.7	4.9	4.9	23.2
TR83	Samsun, Tokat, Çorum, Amasya	100.0	26.2	4.3	4.9	23.5
TR90	Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane	100.0	26.8	3.8	5.2	23.4
TRA1	Erzurum, Erzincan, Bayburt	100.0	26.6	6.2	6.2	20.8
TRA2	Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan	100.0	32.9	5.4	6.0	21.7
TRB1	Malatya, Elazığ, Bingöl, Tunceli	100.0	21.8	3.7	6.6	25.2
TRB2	Van, Muş, Bitlis, Hakkari	100.0	29.1	4.0	8.3	18.3
TRC1	Gaziantep, Adıyaman, Kilis	100.0	24.5	2.9	6.1	24.2
TRC2	Şanlıurfa, Diyarbakır	100.0	29.3	5.1	6.8	22.5
TRC3	Mardin, Batman, Şırnak, Siirt	100.0	33.6	4.2	8.5	21.0

Not. 2009, 2010 ve 2011 Hanehalkı Bütçe Anketlerinden oluşan birleşik veri seti kullanılmıştır.

23.8 Distribution of expenditure groups by SR, 2011
(Monthly average)

(%)

Ev eşyası ve ev bakım hizmetleri House furnishing and home care services	Sağlık Health	Ulaştırma Transportation	Haberleşme Communication	Eğlence ve kültür Entertainment and culture	Eğitim Education	Lokanta ve oteller Restaurants and hotels	Çeşitli mal ve hizmetler Various goods and services
5.5	2.0	14.1	4.2	2.9	2.6	6.7	4.0
6.7	2.1	16.5	4.3	2.4	0.9	6.5	3.8
5.4	2.1	17.3	4.4	2.4	1.4	5.8	3.8
5.9	1.9	14.1	4.0	3.0	2.0	5.5	3.5
6.3	2.0	16.4	4.4	3.1	1.5	5.7	3.6
6.6	2.5	14.4	3.5	2.8	1.4	5.1	4.5
6.4	2.1	15.8	4.3	2.8	2.3	6.4	3.2
6.6	2.3	15.2	4.6	2.4	1.4	4.6	4.6
6.0	1.7	17.7	4.3	3.1	2.6	6.1	3.6
7.3	2.1	17.2	3.7	2.8	2.3	5.4	3.0
5.6	1.8	17.2	4.4	3.0	2.0	5.6	3.9
7.3	1.9	15.7	3.8	2.7	2.1	4.6	4.1
6.4	2.0	18.1	3.5	2.1	1.1	5.1	4.2
6.4	1.5	16.7	3.8	2.1	1.5	3.9	2.5
6.7	1.6	18.6	3.9	2.3	1.9	3.7	3.1
7.8	2.6	15.3	4.0	2.3	2.1	4.9	4.1
7.2	2.2	15.1	4.6	2.3	1.2	3.6	3.2
7.0	1.7	14.9	4.2	2.5	1.8	4.1	5.0
6.8	2.1	15.3	4.6	2.3	1.2	3.5	5.1
7.5	1.9	15.3	4.0	2.2	1.4	3.8	4.1
5.7	2.1	12.3	3.7	1.7	0.9	2.9	4.9
7.0	1.9	15.2	4.2	2.5	1.9	6.0	4.0
6.8	1.8	12.1	4.1	2.2	0.6	5.0	7.7
6.0	1.7	16.5	3.9	2.9	1.9	4.5	5.0
6.7	1.6	11.5	3.7	1.9	0.9	3.0	7.2
7.7	2.4	10.2	3.8	1.9	1.2	1.8	3.7

Note. The combined data set, consists of 2009, 2010 and 2011 Household Budget Surveys, has been used.

23.9 Yoksulluk sınırı yöntemlerine göre fertlerin yoksulluk oranları, 2007-2011

The poverty rates of individuals according to poverty line methods, 2007-2011

Yöntemler - Methods	2007 ⁽¹⁾	2008	2009	2010	2011
TÜRKİYE - TURKEY					
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı - Below 2,15 \$ per capita per day	0.52	0.47	0.22	0.21	0.14
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı - Below 4,3 \$ per capita per day	8.41	6.83	4.35	3.66	2.79
KENT - URBAN					
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı - Below 2,15 \$ per capita per day	0.09	0.19	0.04	0.04	0.02
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı - Below 4,3 \$ per capita per day	4.40	3.07	0.96	0.97	0.94
KIR - RURAL					
Kişi başı günlük 2.15 \$'ın altı - Below 2,15 \$ per capita per day	1.49	1.11	0.63	0.57	0.42
Kişi başı günlük 4.3 \$'ın altı - Below 4,3 \$ per capita per day	17.59	15.33	11.92	9.61	6.83

Not: 1 \$'ın satın alma gücü paritesi üzerinden karşılığı olarak 1 \$'ın satın alma gücü paritesine (SGP) göre karşılığı olarak , 2007 yılı için 0,926 YTL, 2008 yılı için 0,983 YTL, 2009 yılı için 0,917 TL, 2010 yılı için 0,990 TL ve 2011 yılı için de 1,004 TL kullanılmıştır.

Note: Here 0,926 TL, 0,983 TL, 0,917 TL, 0,990 TL and 1,004 TL which are the equivalents of 1 \$ purchasing power parity (PPP), are used for , 2007, 2008, 2009, 2010 and 2011 respectively.

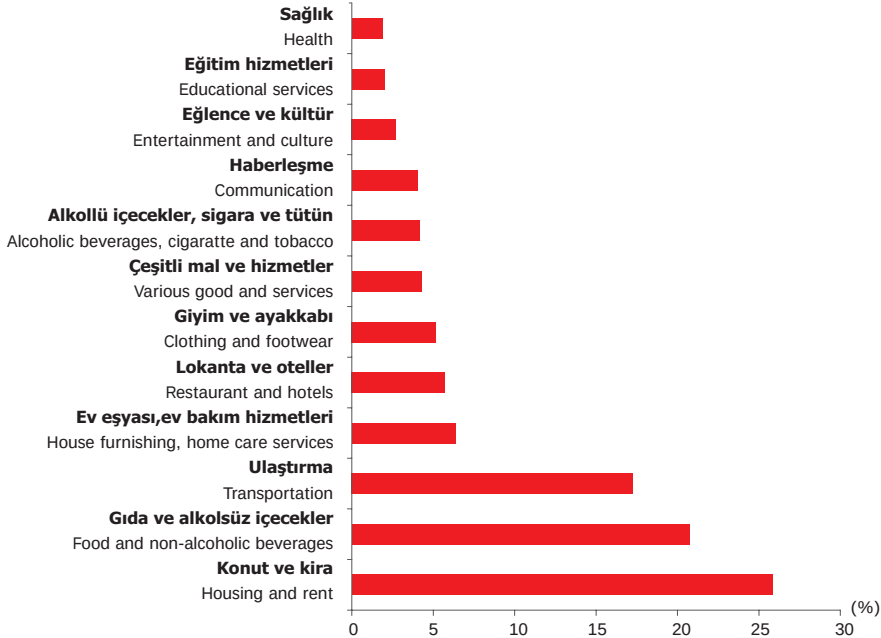
(1) Yeni nüfus projeksiyonlarına göre revize edilmiştir

(1) Figures were revised according to new population projections.

23.1 Türlerine göre aylık ortalama tüketim harcamalarının oransal dağılımı

Percentage of distribution of monthly average consumption expenditures

2011

Veri için tablo 23.2'ye bakınız.

For data, see table 23.2.

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

	Sayfa Page	
Açıklama	392	Explanation
Grafik		Graph
24.1 Sektörel güven endeksleri, 2012	396	24.1 Sectoral confidence indices, 2012
24.2 Tüketici güven endeksi, 2008-2012	396	24.2 Consumer confidence index, 2008-2012
Tablo		Table
24.1 Sektörel güven endeksleri ve alt endeksler, 2012	393	24.1 Sectoral confidence indices and sub-indices, 2012
24.2 Tüketici güven endeksi ve bir önceki aya göre değişim oranı, 2008-2012	394	24.2 Consumer confidence index and percentage change over the previous month, 2008-2012
24.3 Tüketici güven endeksi ve alt endeksleri, 2012	395	24.3 Consumer confidence index and sub-indices, 2012

AÇIKLAMA

EXPLANATION

GÜVEN ENDEKSLERİ

CONFIDENCE INDICES

Tüketici Güven Endeksi

Consumer Confidence Index

TCMB ve TÜİK işbirliği ile 2003 yılından itibaren aylık olarak yürütülmekte olan Tüketici Eğilim Anketi 2012 yılından itibaren Avrupa Birliği Uyumlaştırılmış İşyeri ve Tüketici Anketleri Ortak Programı esaslarına göre uygulanmaktadır.

Consumer Tendency Survey which has been carried out monthly with cooperation of Turkish Statistical Institute and Central Bank since 2003 is implemented according to the Joint Harmonized European Union Programme of Business and Consumer Surveys since 2012 .

Ankette, Türkiye genelinde ve kent-kır ayrımında örneğe çıkan haneyi temsil eden 16 ve daha yukarı yaştaki tesadüfi seçilen bir fert kapsamaktadır.

The survey covers as sample randomly selected one person at 16 age and above representing the household in urban and rural areas of Turkey.

Anket; tüketicilerin, kişisel mali durumlarına ve genel ekonomiye ilişkin mevcut durum değerlendirmesi ile yakın gelecek dönem için beklentilerinin, harcama ve tasarruf eğilimlerinin saptanmasına olanak sağlamaktadır.

Consumer Tendency Survey provides the data for consumers present situation assessments and near future expectations concerning their personal financial standing and general economic course as well as their expenditure and saving tendencies.

Anket sonuçlarından yararlanılarak hesaplanan Tüketici güven endeksi; tüketicilerin çeşitli konulardaki değerlendirmeleri ve beklentileri sonucunda edindikleri genel izlenimi yansıtan özet bir göstergedir. Endeks; tüketicilerin ekonomik faaliyete ilişkin güvenindeki durumu göstermektedir. 2012 yılı için endeks Avrupa Birliğine uyumlaştırılmış olup, yeni endeks serisine modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanarak 2004-2011 dönemi için endeks değerleri üretilmiştir.

Consumer Confidence Index is calculated by using the survey findings summarizing assessments and expectations of consumers in different areas in general and indicates consumer confidence concerning economic activity. The index has been harmonized with European Union in 2012 and through applying backcasting method with model-based approach to the new index series the index values for the period 2004-2011 has been produced.

Endeks 0-200 aralığında değerlendirilmektedir. Tüketici Güven Endeksi'nin 100'den büyük olması tüketici güveninde iyimser durum, 100'den küçük olması tüketici güveninde kötümser durum olduğunu göstermektedir.

The index is evaluated between 0 and 200. If it is above 100, it means consumer confidence is optimistic. If it is below 100, consumer confidence is pessimistic. 100 refers to neutral opinion in consumer confidence.

Sektörel Güven Endeksleri

Sectoral Confidence Indices

Hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde 2011 yılında işyeri eğilim anketleri aylık olarak uygulanmaya başlamıştır.

Business Tendency Surveys has been conducted on a monthly basis in services, retail trade and construction sectors in 2011.

Özel sektörde 10 ve daha fazla çalışana sahip girişimler örnekte kapsamaktadır. Anketlerin coğrafi kapsamı Türkiye'dir.

Private sector enterprises with 10+ employees are covered in the sample. The geographical coverage of the surveys is Turkey.

Anketler, belirtilen sektörlerde girişim yöneticilerinin; girişimin mevcut duruma ilişkin değerlendirmelerini ve yakın gelecek için beklentilerini ölçmeyi amaçlamaktadır.

Surveys aim to find out current business situation and near future expectations of enterprises' managers in the mentioned sectors.

Anketlerin seçilmiş sorularına verilen cevaplardan yararlanılarak hesaplanan Sektörel Güven Endeksleri; belirtilen sektörlerin ekonomik faaliyete ilişkin mevcut durum değerlendirmelerini ve gelecekteki eğilimlerini özetleyen göstergelerdir.

Sectoral Confidence Indices calculated by using the responses for the selected survey questions summarize the current business situation and expectations for the near future of enterprises concerning economic activity in the stated sectors.

Endeksler 0-200 aralığında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması sektörün mevcut ve gelecek döneme ilişkin iyimserliğini, 100'den küçük olması ise kötümserliğini göstermektedir.

Indices can take value between 0 and 200. It indicates an optimistic outlook when the index is above 100, but it indicates pessimistic outlook when it is below 100.

24.1 Sektörel güven endeksleri ve alt endeksler, 2012

Sectoral confidence indices and sub-indices, 2012

	Yıllık ortalama Yearly average	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June
Hizmet sektörü güven endeksi							
Services confidence index	104.7	97.3	98.8	102.9	110.1	113.8	114.4
Son 3 ayda iş durumu							
Business situation over the past 3 months	98.9	88.7	84.6	89.6	98.6	106.0	111.6
Son 3 ayda hizmetlere olan talep							
Demand (turnover) over the past 3 months	98.0	88.6	85.1	86.1	99.2	106.7	110.2
Gelecek 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisi							
Demand (turnover) over the next 3 months	117.1	114.6	126.7	132.9	132.3	128.6	121.4
Perakende ticaret sektörü güven endeksi							
Retail trade confidence index	103.8	93.5	99.7	106.5	111.5	114.1	110.2
Son 3 ayda iş hacmi (satışlar)							
Business activity (sales) over the past 3 months	95.7	76.1	70.3	77.2	92.5	109.7	107.1
Mevcut mal stok seviyesi⁽¹⁾							
Current volume of stock ⁽¹⁾	101.4	107.1	105.6	102.4	99.4	99.4	98.2
Gelecek 3 ayda iş hacmi (satışlar) beklentisi							
Business activity (sales) over the next 3 months	114.3	97.3	123.1	139.8	142.4	133.1	125.3
İnşaat sektörü güven endeksi							
Construction confidence index	87.8	88.4	89.6	95.9	99.5	98.0	93.3
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi							
Current overall order books	68.4	66.9	62.5	66.9	69.3	71.3	69.6
Gelecek 3 ayda toplam çalışan sayısı beklentisi							
Total employment over the next 3 months	107.2	110.0	116.8	125.0	129.7	124.7	117.1
		Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Hizmet sektörü güven endeksi							
Services confidence index		113.9	108.2	105.2	103.0	95.6	92.9
Son 3 ayda iş durumu							
Business situation over the past 3 months		113.8	103.3	102.1	103.1	94.5	91.0
Son 3 ayda hizmetlere olan talep							
Demand (turnover) over the past 3 months		112.8	103.2	101.3	101.5	93.1	88.7
Gelecek 3 ayda hizmetlere olan talep beklentisi							
Demand (turnover) over the next 3 months		115.1	118.2	112.2	104.4	99.3	99.0
Perakende ticaret sektörü güven endeksi							
Retail trade confidence index		109.3	109.0	108.8	99.2	94.4	89.5
Son 3 ayda iş hacmi (satışlar)							
Business activity (sales) over the past 3 months		112.5	104.3	111.4	106.6	96.8	83.8
Mevcut mal stok seviyesi⁽¹⁾							
Current volume of stock ⁽¹⁾		96.6	100.5	104.7	96.6	104.0	102.2
Gelecek 3 ayda iş hacmi (satışlar) beklentisi							
Business activity (sales) over the next 3 months		118.9	122.1	110.2	94.3	82.5	82.4
İnşaat sektörü güven endeksi							
Construction confidence index		89.9	86.8	85.1	79.0	76.2	71.8
Alınan kayıtlı siparişlerin mevcut düzeyi							
Current overall order books		70.3	69.4	71.8	71.2	67.0	64.6
Gelecek 3 ayda toplam çalışan sayısı beklentisi							
Total employment over the next 3 months		109.6	104.1	98.4	86.8	85.3	79.0

(1) Mevcut mal stok seviyesi yayılma endeksinin artışı stok azalışını, azalışı ise stok artışını göstermektedir.

(1) The increase in the diffusion index of volume of stock indicates the decrease of volume of stock, the decrease in the diffusion index indicates the increase of volume of stock.

24.2 Tüketici güven endeksi ve bir önceki aya göre değişim oranı, 2008-2012

Consumer confidence index and percentage change over the previous month, 2008-2012

(%)

		Yıllık ortalama Yearly average	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June
Tüketici güven endeksi	2008	65.0	78.9	74.4	68.7	63.0	62.1	61.8
Consumer confidence index	2009	66.2	58.3	60.8	61.6	67.5	70.1	72.0
	2010	73.7	66.0	68.6	71.5	72.6	73.4	74.8
	2011	79.6	78.1	80.3	80.2	80.2	79.6	83.2
	2012	75.6	79.0	79.6	79.3	75.7	78.1	76.8
Tüketici Güven Endeksi bir önceki aya göre değişim oranı	2008		-2.2	-5.7	-7.6	-8.3	-1.4	-0.6
Consumer Confidence Index and percentage change over the previous month	2009		2.9	4.2	1.3	9.7	3.7	2.8
	2010		0.7	4.0	4.2	1.5	1.1	2.0
	2011		0.4	2.9	-0.2	0.1	-0.8	4.5
	2012		0.3	0.8	-0.4	-4.5	3.1	-1.7

		Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December
Tüketici güven endeksi	2008	63.8	66.6	67.5	61.0	55.7	56.7
Consumer confidence index	2009	69.1	68.1	68.7	67.2	65.2	65.6
	2010	74.3	74.1	77.2	75.8	78.1	77.8
	2011	81.6	78.5	80.5	76.5	77.8	78.8
	2012	77.0	74.3	72.1	69.3	72.6	73.6
Tüketici Güven Endeksi bir önceki aya göre değişim oranı	2008	3.2	4.5	1.3	-9.6	-8.8	1.8
Consumer Confidence Index and percentage change over the previous month	2009	-4.0	-1.5	0.9	-2.1	-3.1	0.6
	2010	-0.7	-0.2	4.1	-1.8	3.1	-0.4
	2011	-1.9	-3.8	2.5	-4.9	1.7	1.3
	2012	0.3	-3.5	-3.0	-3.8	4.7	1.4

Not. 2008-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmıştır. 2012 yılı değerleri anket sonuçlarıdır.

Note. It is applied backcasting method with model-based approach for 2008-2011 period. Values of 2012 are survey results.

24.3 Tüketici güven endeksi ve alt endeksleri, 2012

Consumer confidence index and sub-indices, 2012

	Yıllık ortalama Yearly average	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June
Tüketici güven endeksi Consumer confidence index	75.6	79.0	79.6	79.3	75.7	78.1	76.8
Hanenin maddi durum beklentisi Financial situation expectation of household	89.1	92.1	92.5	91.9	87.9	89.5	90.4
Genel ekonomik durum beklentisi General economic situation expectation	96.9	102.2	103.5	102.9	94.8	102.2	98.0
İşsiz sayısı beklentisi⁽¹⁾ Number of people unemployed expectation ⁽¹⁾	93.1	91.8	96.1	94.9	94.1	94.8	95.1
Tasarruf etme ihtimali The probability of saving	23.4	29.9	26.6	27.6	26.2	25.9	23.6
	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	Kasım November	Aralık December	
Tüketici güven endeksi Consumer confidence index	77.0	74.3	72.1	69.3	72.6	73.6	
Hanenin maddi durum beklentisi Financial situation expectation of household	90.8	88.4	88.0	84.2	86.9	86.7	
Genel ekonomik durum beklentisi General economic situation expectation	99.4	95.5	90.5	85.7	93.9	94.3	
İşsiz sayısı beklentisi⁽¹⁾ Number of people unemployed expectation ⁽¹⁾	95.0	95.1	89.7	88.4	90.1	92.1	
Tasarruf etme ihtimali The probability of saving	22.8	18.2	20.2	19.0	19.5	21.3	

Not. Beklentiler gelecek 12 aylık dönem için sorgulanmaktadır.

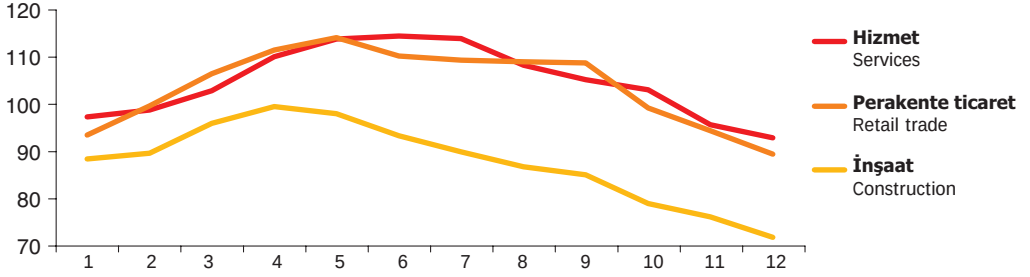
(1) İşsiz sayısı beklentisi endeksinin artması işsiz sayısı beklentisinde azalışı, azalması ise işsiz sayısı beklentisinde artışı göstermektedir.

Note. Expectations are examined over the next twelve months.

(1) The increase in number of people unemployed expectation index indicates the decrease of number of people unemployed expectation, decrease in number of people unemployed expectation index indicates the increase of number of people unemployed expectation.

24.1 Sektörel güven endeksleri

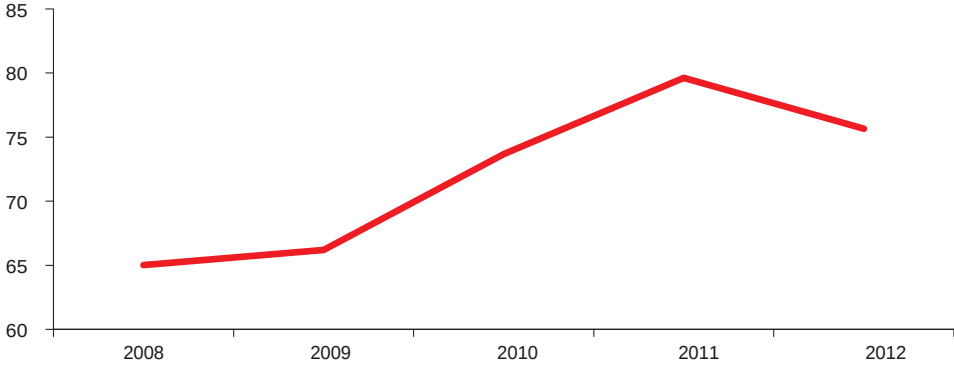
Sectoral confidence index
2012

Veri için tablo 24.1'e bakınız.
For data, see table 24.1.

24.2 Tüketici güven endeksi

Consumer confidence index

Veri için tablo 24.2'ye bakınız.
For data, see table 24.2.

İÇİNDEKİLER	Sayfa Page	CONTENTS
Açıklama	398	Explanation
Grafik		Graph
25.1 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret, 2010	405	25.1 Monthly average gross wage by sex and educational attainment, 2010
Tablo		Table
Kazanç Yapısı		Structure of Earnings
25.1 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006-2010	402	25.1 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006-2010
25.2 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010	405	25.2 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006, 2010
25.3 Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010	406	25.3 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006, 2010
25.4 Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010	407	25.4 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006, 2010
İşgücü Maliyeti Endeksi		Labour Cost Index
25.5 Saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2008-2012	407	25.5 Hourly labour cost index, 2008-2012
25.6 Saatlik kazanç endeksi, 2008-2012	408	25.6 Hourly earnings index, 2008-2012
25.7 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2008-2012	408	25.7 Hourly labour cost excluding earnings index, 2008-2012

AÇIKLAMA

KAZANÇ YAPISI

Ücret ve kazancın ülkedeki yapısal durumunu ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların özelliği ücretli çalışanın, yaş, cinsiyet, meslek, kıdem, eğitim düzeyi vb. özellikleri ayırımında veri sağlamalarıdır. Bu anlamda TÜİK tarafından gerçekleştirilen ilk araştırma "1994 İstihdam ve Ücret Yapısı Anketi" olmuş, ancak sektörel kapsamı sınırlı olan bu çalışma günümüze kadar yinelenememiştir. Bu konudaki veri ihtiyacı ve Avrupa Birliği uyum çalışmaları gözönünde bulundurularak ücret ve kazanç istatistikleri konusunda yapısal bir çalışmanın 2006 yılından itibaren dört yılda bir düzenli olarak ve sektörel kapsamın genişletilerek uygulanmasına karar verilmiştir.

Kazanç Yapısı Araştırması ile cinsiyet, yaş, kıdem yılı, meslek, eğitim durumu gibi ücretli çalışanın özellikleri ayırımının yanı sıra, ekonomik faaliyet ve coğrafi bölge gibi işyeri özellikleri ayırımında da bilgi sunulması amaçlanmıştır. Araştırmalar, 10 ve daha fazla çalışana sahip işletmelere bağlı işyerlerinde uygulanmıştır.

Yayın tabloları, homojenliğin sağlanması için, 2006 yılında ücretli çalışanların % 99,3'ünü, 2010 yılında % 98,7'sini oluşturan tam süreli çalışanlar dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Tanım ve Kavramlar

İşletme (girişim): Birinci derecede karar alma özerkliğini kullanarak mal ve hizmet üreten bir organizasyon biçimidir. İşletme bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir. İşletme ve işyeri arasındaki ilişki şu tanımla ifade edilebilir: Bir işletme, kendisine bağlı olan işyerlerinin birleşimine karşılık gelmektedir. İşletmeye bağlı işyerleri olmaması durumunda işyeri ile işletme aynı organizasyonel yapıyı ifade etmektedir.

İşyeri (yerel birim): Coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir birimdir. İşyeri; işletmenin büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen bir yerde yerleşik olan bölümdür. İşyeri, bu yerde bir veya daha çok kişinin, tam süreli veya kısmi süreli olarak çalışması yolu ile işletmesi için ekonomik faaliyet yürütür. İşletme merkezinin bulunduğu yer ile yardımcı faaliyet yürüten birimler de işyeridir.

Ücretli çalışanlar: İş sahibi ve ortakları ile ücretsiz çalışan aile fertleri dışında işyerindeki sıfatı ne olursa olsun, emeği karşılığında maaş, ücret, yevmiye vb. adı altında para almak suretiyle çalışanları kapsar.

Aylık ücret: İşveren tarafından ücretli çalışanlara referans ayında yapılan; temel ücret ödemeleri, fazla çalışma ödemeleri, vardiya çalışması/gece çalışması için yapılan ödemeler ve ücret niteliğindeki diğer düzenli ödemelerin toplamıdır.

Aylık ücreti ödenen süre: Referans ayı temel ücretine konu olan normal çalışma süresi ile ücret karşılığı yapılan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma sürelerinin toplamıdır.

Saatlik ücret: Referans ayı ücretinin, aylık ücreti ödenen süreye bölünmüştür.

EXPLANATION

STRUCTURE OF EARNINGS

The distinctive feature of the surveys aiming to present the structure of wages and earnings in a country is to provide information by characteristics of employee like age, sex, occupation, years of seniority, educational attainment etc. The first survey carried out by TurkStat in this context was "Employment and Wage Structure Survey 1994" whose sectoral coverage was limited and could not be repeated until today. The data need on this subject and the harmonization need with the European Union were taken into account and it was decided to implement a four yearly structural survey with a widened sectoral coverage starting from the year 2006.

It is aimed to produce estimations by characteristics of employees such as sex, age, seniority, occupation, educational attainment as well as by establishment characteristics such as economic activity and geographical region through Structure of Earnings Survey. The surveys were implemented in establishments of enterprises employing 10 and more employees.

The publication tables correspond to the full time employees comprising 99.3% at the 2006 application and 98.7% at the 2010 application of all employees to ensure the homogeneity.

Definitions and Concepts

Enterprise: Enterprise is an organization producing commodity and rendering services by exploiting its first level of authority on decision making. Enterprise may have one or more activities. The relationship between an enterprise and an establishment may be defined as follows. An enterprise corresponds to the combination of local units. In case there is no establishment associated with an enterprise, the establishment and the enterprise refer to the same organizational structure.

Establishment (local unit): It is a unit which is discharged with the activities pertaining to goods and services or a part of these activities in a geographically defined location. It is a settled part of an enterprise such as bureau, store, buffet, factory, workshop, mine, construction yard, hotel, restaurant, cafe, school, hospital etc. An establishment carries out the economic activity in this place on behalf of the associated enterprise through employing one or more persons as full-time or part-time employees. The centre of an enterprise as well as each of the units which fulfills the auxiliary activities also represents one establishment.

Employees: Regardless of their title comprise all persons in the establishment, who work for pay in the form of wages, salaries etc. Owners, partners and unpaid family workers are excluded.

Monthly wage: Include the sum of monthly basic wages, over time payments, payments for shift work/night work and other regular payments paid to employees in the reference month by employers.

Monthly paid hours: Include the sum of contractual working hours pertaining to basic wage and over time hours worked in the reference month.

Hourly wage: Division of monthly wage by monthly paid hours in the reference month.

Kazanç: İşveren tarafından referans döneminde ücretli çalışana yapılan; temel ücret ödemeleri, düzenli ödemeler, düzensiz ödemeler ve aynı yardım ödemelerinin toplamıdır.

Temel ücret ödemeleri: İşveren tarafından ücretli çalışanlara, referans döneminde, çalışan ve çalışılmayan süreler için, hizmeti karşılığında ödenen ücretler toplamıdır. İkramiye, prim, sosyal yardım, fazla çalışma gibi ödemelerin dışında kalan, sadece brüt ücret olarak üzerinde anlaşılan ve hesaplanan bedeli kapsar.

Düzenli ödemeler: İşveren tarafından ücretli çalışanlara, referans döneminde nakdi olarak her ay düzenli olarak yapılan ikramiye, prim, nakdi sosyal yardım (aile ve çocuk yardımı, konut ve kira yardımı gibi düzenli sosyal yardımlar) vb. adı altındaki ödemelerin toplamıdır. Vardiyalı çalışma/gece çalışması için yapılan özel ödemeler ve fazla çalışma için yapılan ödemeler dahildir.

Düzensiz ödemeler: İşveren tarafından ücretli çalışanlara, düzenli aralıklarla olsa dahi her ay yapılmayan, ikramiye, prim, sosyal yardım vb. ödemelerin referans döneminde yapılan toplam miktarıdır. Referans döneminde yapılan aşağıdaki ödeme türlerini kapsar.

- Yılın belirli dönemlerinde ödenen ikramiyeler
- Düzensiz olarak ödenen kar payı, prim vb. ödemeler
- Tatil yardımı olarak yapılan ödemeler
- Evlenme, doğum ve ölüm yardımı olarak yapılan ödemeler
- Dini bayramlarda yapılan ödemeler
- Bu kapsamda yapılan diğer düzensiz ödemeler

Aynı ödemeler: İşverenin ücretli maaşlı çalışanlara referans yılında aynı olarak (işyerinde verilen yemek, ulaşım için verilen toplu taşıma kartı, kömür olarak verilen yakacak yardımı vb. için) yaptığı ödemelerin işverene mal oluş değerleri toplamıdır.

Sınıflamalar

Meslek: 2006 Kazanç Yapısı Anketi'nde meslekler, Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasına (ISCO-88) göre dört rakamlı olarak kodlanmış ve üç rakamlı olarak yayımlanmıştır. 2010 Kazanç Yapısı Anketi'nde ise meslekler Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasına (ISCO-08) göre dört rakamlı olarak kodlanmış ve iki rakamlı olarak yayımlanmıştır.

ISCO-88'e göre ana meslek grupları

1. Kanun yapımcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler
2. Profesyonel meslek mensupları
3. Yardımcı profesyonel meslek mensupları
4. Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar
5. Hizmet ve satış elemanları
6. Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ürünleri çalışanları
7. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar
8. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar
9. Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar

ISCO-08'e göre ana meslek grupları

1. Yöneticiler
2. Profesyonel meslek mensupları
3. Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları

Earnings: Include the sum of basic wages, regular payments, irregular payments and in kind payments paid to employees in the reference year by employers.

Basic wage payments: Include agreed upon and calculated gross wages paid to employees in the reference year by employers for days worked and not worked, excluding bonuses, premiums, social contributions, over time payments etc.

Regular payments: Include monthly payments made in the reference year regularly consisting of bonuses, premiums, social contributions (regular contributions like family and child allowances, rent allowance etc) includes payments for shift/night work and over time work.

Irregular payments: Include the total of payments made to employees in the reference year, like bonuses, premiums and social contributions etc. which are not paid regularly every month. Include following payments made in the reference year.

- Bonuses paid in the determined periods during the year
- Irregular payments like profit shares, premiums etc.
- Vacation allowances
- Marriage, death, birth allowances
- Payments made in religious festivals
- Other irregular payments not defined above

In kind payments: Include the total cost of in kind payments (cost of expenses such as lunch, transport etc.) which are provided to employees in the reference year.

Classifications

Occupation: While in the Structure of Earnings Survey 2006 occupations are coded at the four digits level according to International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) and provided at three digits level, in the Structure of Earnings Survey 2010 occupations are coded at the four digits level according to International Standard Classification of Occupations (ISCO-08) and provided at two digits level. Major occupational groups by ISCO-88

1. Legislators, senior officials and managers
2. Professionals
3. Technicians and associate professionals
4. Clerks
5. Service workers and shop and market sales workers
6. Skilled agricultural and fishery workers
7. Craft and related trade workers
8. Plant and machine operators and assemblers
9. Elementary occupations

Major occupational groups by ISCO-08

1. Managers
2. Professionals
3. Technicians and associate professionals

4. Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar
5. Hizmet ve satış elemanları
6. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları
7. Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar
8. Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar
9. Nitelik gerektirmeyen meslekler

Ekonomik Faaliyet: 2006 Kazanç Yapısı Anketi'nde Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması NACE Rev.1.1'e göre C-K ve M-O arası sektörler kapsanmış iken 2010 Kazanç Yapısı Anketi'nde NACE Rev.2'ye göre B-N ve P-S arası sektörler kapsanmıştır.

İŞGÜCÜ MALİYETİ ENDEKSİ

İşgücü Maliyeti Endeksi ücretli çalışan istihdam etmenin işverene saat başı maliyetindeki nominal değişimi ölçen kısa dönemli bir göstergedir. İşgücü maliyeti endeksi, işgücü maliyetinin çalışan saate bölümü ile hesaplandığından hem işgücü maliyeti hem de fiili çalışma süresi değişkenlerinde meydana gelen değişimler endeks değerini etkilemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu, Avrupa Birliği uyum çalışmaları kapsamında 2008 temel yıllık işgücü maliyeti endeksinin üçer aylık dönemler itibarıyla yayımlanmayı hedeflemiştir.

İşgücü maliyeti endeksinin amacı, saatlik işgücü maliyeti ve temel bileşenlerinde meydana gelen gelişmelerin üçer aylık dönemler itibarıyla nominal olarak izlenebilmesini sağlamaktır. Bu amaçla; işgücü maliyeti, kazanç ve kazanç dışı işgücü maliyeti endeksleri saatlik olarak hesaplanmaktadır.

Tanım ve Kavramlar

İşgücü maliyeti: İşveren tarafından ücretli çalışan istihdamına ilişkin olarak katılan kazanç ve kazanç dışı işgücü maliyetini kapsar. Mesleki eğitim, işe alma, iş elbisesi maliyetleri gibi diğer işgücü maliyeti kalemlerini kapsamaz.

Kazanç: Brüt temel ücret ve maaş ödemeleri ile ücret niteliğindeki düzenli ödemeleri (her ay yapılan ikramiye, sosyal yardım vb.) fazla çalışma ödemelerini, düzensiz ödemeleri (her ay yapılmayan ikramiye, prim vb.) ve aynı yardım ödemelerini kapsar.

Kazanç dışı işgücü maliyeti: Sosyal güvenlik kurumlarına yapılan zorunlu ve gönüllü ödemelerin işveren payı, kıdem ve ihbar tazminatı ödemeleri ile geçici iş göremezlik döneminde yapılan ödemeler gibi diğer sosyal güvenlik ödemelerini kapsar.

Fiili çalışma süresi: Temel ücretle konu olan normal çalışma süresi ne olursa olsun işyerinde fiilen çalışılan süredir. Ücret karşılığı olan ve olmayan fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma süreleri dahil, yıllık izin, resmi tatil gibi ücreti ödendiği halde çalışılmayan süreler hariçtir.

Sınıflamalar

Ekonomik faaliyet: Tüm ekonomik faaliyetler, Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev.2'ye göre sınıflandırılmıştır. Hizmet sektörü için veri kaynağı aynı sınıflamanın Rev.1.1 sürümüne göre olduğundan, bu sektöre ilişkin endeks rakamları, 2008 İşgücü Maliyeti Araştırması'ndan işgücü maliyeti değişkeni için elde edilen dönüşüm matrisi kullanılarak elde edilmiştir. Endekste kapsanan sektörler aşağıda verilmiştir.

- B: Madencilik ve taş ocaklığı
C: İmalat

4. Clerical support workers
5. Service and sales workers
6. Skilled agricultural, forestry and fishery workers
7. Craft and related trades workers
8. Plant and machine operators and assemblers
9. Elementary occupations

Economic Activity: While sectors of C-K and M-O of the International Standards of Economic Activities in the European Union NACE Rev.1.1 were covered in the Structure of Earnings Survey 2006, B-N and P-S of NACE Rev.2 were covered in the Structure of Earnings Survey 2010.

LABOUR COST INDEX

The Labour Cost Index, is a short-term indicator showing the nominal development of hourly labour costs incurred by employers as a result of engaging the labour work force. It is calculated dividing the labour cost by the number of hours worked, therefore the development of variables, labour cost and hours worked affect the evolution of the index. TurkStat aims to publish quarterly labour cost index with the base year of 2008 in the context of European Union harmonization studies.

The objective of the Labour Cost Index is to ensure monitoring quarterly developments in the hourly labour costs and its main components in nominal terms. For this purpose; labor costs, earnings and labour cost excluding earnings indices are calculated on hourly basis.

Definitions and Concepts

Labour cost: Labour cost is the cost incurred by the employer in relation to employment as earnings and labour cost excluding earnings. It does not include vocational training cost or other expenditures such as recruitment cost, spending on working clothes etc.

Earnings: Includes; gross basic wage and salary payments, regular payments in the form of the wage, overtime payments, irregular payments (bonuses and premiums etc. not paid regularly) and payments in kind.

Labour cost excluding earnings: Include the employer's part of statutory and voluntary social security payments made to social security institutions, severance and termination payments and other social security payments like guaranteed remuneration in the event of short term working.

Actual working hours: Regardless of the contractual working hours pertaining to basic wage, corresponds to the hours actually worked in the establishment. Paid and unpaid overtime working hours are included and paid but not worked days like annual vacations or public holidays are excluded.

Classifications

Economic activity: Data is classified according to Classification of Economic Activities in the European Community (NACE) Rev.2. Since data source for the service sectors is classified according to NACE Rev. 1.1, the index figures corresponding to these sectors are calculated through using transmission matrix obtained by 2008 Labour Cost Survey for labour cost variable. The sections covered in the survey are placed are given below.

- B: Mining and quarrying
C: Manufacturing

D: Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E: Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri

F: İnşaat

G: Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı

H: Ulaştırma ve depolama

I: Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri

J: Bilgi ve iletişim

K: Finans ve sigorta faaliyetleri

M: Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler

N: İdari ve destek hizmet faaliyetleri

Kapsanmayan faaliyetler: NACE Rev.2'de yer alan 37, 38 ve 39 faaliyetleri ile NACE Rev.1.1'de yer alan 66, 67, 70 ve 73 faaliyetleri kapsamamaktadır (hizmet sektörü için veri kaynağı NACE Rev.1.1'e göre olduğundan hizmet sektöründe kapsanmayan ikili faaliyetler bu sınıflamaya göre verilmiştir).

Toplulaştırma: Endeks NACE Rev.2 sınıflamasının kapsanan tüm sektörleri (L hariç B-N), sanayi sektörü (B-E) ile hizmet sektörü (G-N) için ağırlıklı zincirleme Laspeyres yöntemi ile toplulaştırılmaktadır.

D: Electricity, gas, steam and air conditioning supply

E: Water supply; sewerage, waste management and remediation activities

F: Construction

G: Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles

H: Transportation and storage

I: Accommodation and food service activities

J: Information and communication

K: Financial and insurance activities

M: Professional, scientific and technical activities

N: Administrative and support service activities

Non-covered activities: 37, 38 and 39 activities of NACE Rev.2 and 66, 67, 70 and 73 activities of NACE Rev.1.1 are not covered (since data source for service sector is classified according to NACE Rev.1.1, non-covered 2-digits economic activities are given by NACE Rev. 1.1 for this sector).

Aggregation: Index is aggregated with chain Laspeyres method for all covered sectors of NACE Rev.2 (B_N excluding L), industry (B_E) and services (G_N).

25.1 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006-2010

Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006-2010

Meslek ana grubu	Ücretli çalışanların oranı	Aylık ücreti ödenen süre	Saatlik ortalama brüt ücret	Aylık ortalama brüt ücret	Yıllık ortalama brüt kazanç
Major occupational group	The distribution of employees	Monthly paid hours	Hourly average gross wage	Monthly average gross wage	Annual average gross earnings
ISCO-88	(%)	(saat - hours)		(TL)	
2006					
Toplam - Total					
Toplam - Total	100.0	199.7	5.5	1 103	14 252
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler					
Legislators, senior officials and managers	4.8	195.2	14.0	2 738	35 914
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	6.9	194.1	9.6	1 860	23 605
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları					
Technicians and associate professionals	15.6	198.4	6.9	1 359	17 885
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerks	10.3	196.7	5.9	1 153	14 897
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service workers and shop and market sales workers	9.4	199.5	4.0	793	10 074
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.3	204.6	4.1	840	11 181
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trade workers	21.9	201.6	4.3	863	11 095
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	15.0	203.8	4.3	877	11 359
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar					
Elementary occupations	15.9	199.9	3.7	734	9 294
2006					
Erkek - Males					
Toplam - Total	100.0	200.3	5.5	1 107	14 316
1 Kanun yapıcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler					
Legislators, senior officials and managers	4.8	195.7	13.9	2 723	35 728
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	5.3	194.6	10.2	1 982	25 165
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları					
Technicians and associate professionals	14.1	199.3	7.1	1 414	18 633
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerks	7.6	198.1	6.2	1 226	15 826
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service workers and shop and market sales workers	9.6	199.7	4.0	804	10 243
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.4	204.7	4.2	851	11 300
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trade workers	24.2	201.5	4.4	893	11 523
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	17.2	204.0	4.4	901	11 675
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar					
Elementary occupations	16.7	199.9	3.8	751	9 544

25.1 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006-2010 (devam)

Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006-2010 (continued)

Meslek ana grubu	Ücretli çalışanların oranı	Aylık ücreti ödenen süre	Saatlik ortalama brüt ücret	Aylık ortalama brüt ücret	Yıllık ortalama brüt kazanç
Major occupational group	The distribution of employees	Monthly paid hours	Hourly average gross wage	Monthly average gross wage	Annual average gross earnings
ISCO-88	(%)	(saat - hours)		(TL)	
2006					
Kadın - Females					
Toplam - Total	100.0	197.5	5.5	1 091	14 036
1 Kanun yapımcılar, üst düzey yöneticiler ve müdürler					
Legislators, senior officials and managers	4.6	193.4	14.4	2 790	36 564
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	12.3	193.3	8.7	1 685	21 355
3 Yardımcı profesyonel meslek mensupları					
Technicians and associate professionals	20.4	196.2	6.3	1 233	16 158
4 Büro ve müşteri hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerks	19.1	194.7	5.4	1 056	13 658
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service workers and shop and market sales workers	8.4	199.0	3.8	750	9 423
6 Nitelikli tarım, hayvancılık, avcılık, ormancılık ve su ür. çalışanları - Skilled agricultural and fishery workers	0.1	203.3	3.4	691	9 554
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trade workers	14.4	202.1	3.4	692	8 695
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	7.8	202.0	3.4	693	9 023
9 Nitelik gerektirmeyen işlerde çalışanlar					
Elementary occupations	12.9	199.9	3.3	656	8 209
2010					
Toplam - Total					
Toplam - Total	100.0	200.1	7.6	1 512	19 694
1 Yöneticiler - Managers	5.1	194.7	19.1	3 710	49 170
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	7.5	194.0	13.8	2 683	33 974
3 Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları - Technicians and associate professionals	9.3	198.6	9.4	1 873	24 628
4 Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerical support workers	13.4	195.0	8.2	1 596	21 478
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service and sales workers	14.3	201.2	5.5	1 099	13 787
6 Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları					
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0.2	197.8	5.9	1 172	14 561
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trades workers	17.8	202.4	6.4	1 292	16 921
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	17.1	203.9	5.5	1 115	14 544
9 Nitelik gerektirmeyen meslekler					
Elementary occupations	15.4	202.0	5.0	1 015	13 032

25.1 Cinsiyet ve meslek ana grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006-2010 (devam)

Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and major occupational group, 2006-2010 (continued)

Meslek ana grubu	Ücretli çalışanların oranı	Aylık ücreti ödenen süre	Saatlik ortalama brüt ücret	Aylık ortalama brüt ücret	Yıllık ortalama brüt kazanç
Major occupational group	The distribution of employees	Monthly paid hours	Hourly average gross wage	Monthly average gross wage	Annual average gross earnings
ISCO-08	(%)	(saat - hours)		(TL)	
2010					
Erkek - Males					
Toplam - Total	100.0	201.1	7.5	1 510	19 683
1 Yöneticiler - Managers	5.1	195.3	18.7	3 653	48 198
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	5.4	194.2	15.1	2 941	37 557
3 Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları - Technicians and associate professionals	8.9	200.0	9.6	1 915	25 283
4 Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerical support workers	10.1	196.5	8.4	1 645	22 066
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service and sales workers	14.2	201.4	5.6	1 122	14 076
6 Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları					
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0.2	(*)	(*)	(*)	(*)
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trades workers	20.8	202.5	6.5	1 320	17 297
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	19.2	204.7	5.7	1 159	15 144
9 Nitelik gerektirmeyen meslekler					
Elementary occupations	16.0	202.4	5.2	1 048	13 513
2010					
Kadın - Females					
Toplam - Total	100.0	196.9	7.7	1 519	19 728
1 Yöneticiler - Managers	4.9	192.9	20.2	3 891	52 242
2 Profesyonel meslek mensupları - Professionals	13.8	193.8	12.2	2 371	29 647
3 Teknisyenler, teknikerler ve yardımcı profesyonel meslek mensupları - Technicians and associate professionals	10.3	194.8	9.0	1 760	22 872
4 Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar					
Clerical support workers	23.4	193.0	7.9	1 531	20 700
5 Hizmet ve satış elemanları					
Service and sales workers	14.5	200.6	5.1	1 030	12 919
6 Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları					
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	0.0	(0)	(0)	(0)	(0)
7 Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar					
Craft and related trades workers	8.7	201.7	5.4	1 085	14 151
8 Tesis ve makine operatörleri ve montajcılar					
Plant and machine operators and assemblers	10.8	199.9	4.4	875	11 266
9 Nitelik gerektirmeyen meslekler					
Elementary occupations	13.5	200.6	4.4	892	11 276

25.2 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010

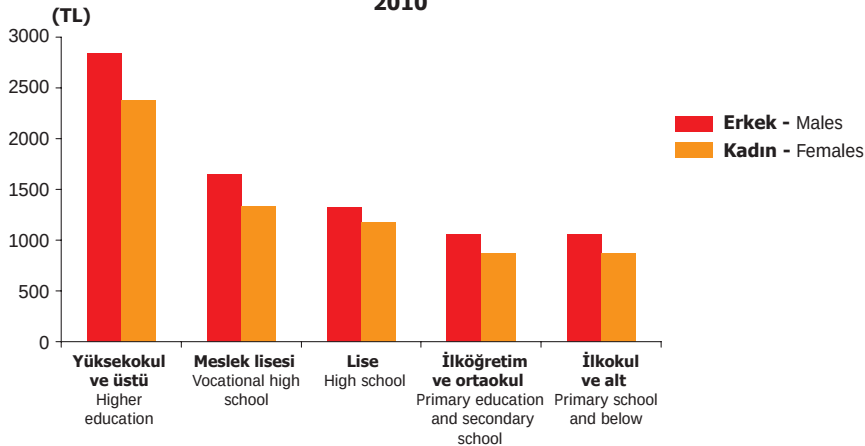
Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and educational attainment, 2006, 2010

Eğitim durumu Educational attainment ISCED-1997	Ücretli çalışanların oranı The distribution of employees (%)		Aylık ücreti ödenen süre Monthly paid hours (saat - hours)		Saatlik ortalama brüt ücret Hourly average gross wage (TL)		Aylık ortalama brüt ücret Monthly average gross wage (TL)		Yıllık ortalama brüt kazanç Annual average gross earnings (TL)	
	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010
	Toplam - Total									
Toplam - Total	100.0	100.0	199.7	200.1	5.5	7.6	1 103	1 512	14 252	19 694
İlkokul ve altı-Primary school and below	30.9	25.0	200.5	201.4	3.8	5.1	764	1 032	9 676	13 099
İlköğretim ve ortaokul										
Primary education and secondary school	16.4	18.3	200.7	202.5	3.8	5.1	760	1 026	9 640	13 043
Lise - High school	22.4	24.4	199.6	200.4	4.6	6.4	922	1 280	11 802	16 414
Meslek lisesi - Vocational high school	11.3	9.9	204.1	205.3	6.0	7.8	1 233	1 593	16 334	21 280
Yüksekokul ve üstü - Higher education	19.0	22.4	194.8	193.8	10.7	13.7	2 088	2 663	27 310	35 383
Erkek - Males										
Toplam - Total	100.0	100.0	200.3	201.1	5.5	7.5	1 107	1 510	14 316	19 683
İlkokul ve altı-Primary school and below	34.0	27.4	200.5	201.7	3.9	5.3	784	1 066	9 952	13 526
İlköğretim ve ortaokul										
Primary education and secondary school	17.3	19.9	200.8	203.0	3.9	5.2	788	1 061	9 999	13 505
Lise - High school	21.0	23.7	200.3	201.1	4.7	6.5	943	1 317	12 042	16 907
Meslek lisesi - Vocational high school	12.0	10.8	205.2	206.8	6.3	8.0	1 298	1 649	17 312	22 195
Yüksekokul ve üstü - Higher education	15.7	18.2	195.6	194.6	11.4	14.6	2 231	2 842	29 258	37 878
Kadın - Females										
Toplam - Total	100.0	100.0	197.5	196.9	5.5	7.7	1 091	1 519	14 036	19 728
İlkokul ve altı-Primary school and below	20.6	17.7	200.5	200.0	3.2	4.4	650	874	8 159	11 065
İlköğretim ve ortaokul										
Primary education and secondary school	13.2	13.5	200.1	200.3	3.2	4.3	640	870	8 064	10 949
Lise - High school	27.2	26.3	197.9	198.6	4.4	5.9	870	1 177	11 182	15 049
Meslek lisesi - Vocational high school	9.0	7.3	199.0	198.6	4.7	6.7	944	1 336	11 990	17 109
Yüksekokul ve üstü - Higher education	30.0	35.3	193.3	192.5	9.5	12.4	1 837	2 380	23 899	31 437

25.1 Cinsiyet ve eğitim durumuna göre aylık ortalama brüt ücret

Monthly average gross wage by sex and educational attainment

2010

25.3 Cinsiyet ve yaş grubuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010
 Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and age group, 2006, 2010

Yaş grubu Age group	Ücretli çalışanların oranı The distribution of employees (%)		Aylık ücreti ödenen süre Monthly paid hours (saat - hours)		Saatlik ortalama brüt ücret Hourly average gross wage		Aylık ortalama brüt ücret Monthly average gross wage (TL)		Yıllık ortalama brüt kazanç Annual average gross earnings	
	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010
	Toplam - Total									
Toplam - Total	100.0	100.0	199.7	200.1	5.5	7.6	1 103	1 512	14 252	19 694
<16	0.0	0.0	193.1	197.4	2.6	3.9	511	764	6 442	9 509
16-19	3.3	2.3	199.0	200.1	3.0	4.1	598	830	7 458	10 428
20-24	13.1	11.5	199.7	200.7	3.6	5.0	718	1 001	9 053	12 762
25-29	24.4	22.2	200.1	199.9	4.6	6.3	912	1 267	11 662	16 487
30-34	20.7	21.9	199.9	200.6	5.8	7.6	1 153	1 525	14 925	19 894
35-39	15.6	16.7	200.0	200.7	6.3	8.3	1 256	1 671	16 349	21 858
40-49	18.7	20.0	199.3	200.0	7.0	9.1	1 390	1 811	18 204	23 764
50-59	3.8	4.7	196.5	195.0	8.6	11.2	1 698	2 190	21 830	28 531
60+	0.4	0.6	195.3	195.1	10.7	14.5	2 097	2 835	26 657	34 875
Erkek - Males										
Toplam - Total	77.0	75.4	200.3	201.1	5.5	7.5	1 107	1 510	14 316	19 683
<16	0.0	0.0	(**)	(0)	(**)	(0)	(**)	(0)	(**)	(0)
16-19	2.1	1.6	198.6	199.8	3.0	4.1	594	824	7 414	10 357
20-24	8.2	7.1	200.2	201.4	3.6	4.9	711	986	8 966	12 583
25-29	18.4	16.1	201.0	201.2	4.4	6.1	883	1 227	11 293	15 959
30-34	16.5	16.8	200.8	201.9	5.5	7.3	1 097	1 471	14 185	19 212
35-39	12.6	13.1	200.7	201.8	6.1	8.1	1 233	1 636	16 071	21 326
40-49	15.6	16.3	199.9	200.9	7.0	9.0	1 404	1 806	18 410	23 704
50-59	3.2	3.9	196.8	195.8	8.8	11.5	1 726	2 242	22 188	29 461
60+	0.4	0.5	195.0	195.2	10.8	15.0	2 105	2 930	26 885	36 000
Kadın - Females										
Toplam - Total	23.0	24.6	197.5	196.9	5.5	7.7	1 091	1 519	14 036	19 728
<16	(0)	0.0	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
16-19	1.2	0.7	199.7	200.8	3.0	4.2	604	842	7 534	10 579
20-24	4.9	4.4	199.0	199.4	3.7	5.1	729	1 026	9 197	13 054
25-29	6.1	6.1	197.3	196.5	5.1	7.0	997	1 374	12 775	17 878
30-34	4.2	5.1	196.4	196.5	7.0	8.7	1 372	1 704	17 810	22 150
35-39	3.0	3.6	197.3	196.6	6.8	9.1	1 351	1 799	17 530	23 785
40-49	3.1	3.7	196.5	196.2	6.7	9.3	1 322	1 834	17 155	24 027
50-59	0.5	0.9	195.0	191.1	7.9	10.2	1 533	1 950	19 673	24 288
60+	0.0	0.1	198.6	195.0	10.2	10.8	2 025	2 098	24 482	26 149

25.4 Cinsiyet ve idari sorumluluğu olup olmama durumuna göre aylık ortalama brüt ücret ve yıllık ortalama brüt kazanç, 2006, 2010

Monthly average gross wage and annual average gross earnings by sex and presence of managerial responsibility, 2006, 2010

İdari sorumluluk Managerial responsibility	Ücretli çalışanların oranı The distribution of employees (%)		Aylık ücreti ödenen süre Monthly paid hours (saat - hours)		Saatlik ortalama brüt ücret Hourly average gross wage		Aylık ortalama brüt ücret Monthly average gross wage (TL)		Yıllık ortalama brüt kazanç Annual average gross earnings	
	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010	2006	2010
Toplam - Total										
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	100.0	100.0	199.7	200.1	5.5	7.6	1 103	1 512	14 252	19 694
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	14.2	12.3	197.2	196.7	9.9	14.3	1 955	2 818	25 363	37 148
	85.8	87.7	200.1	200.5	4.8	6.6	962	1 328	12 408	17 236
Erkek - Males										
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	100.0	100.0	200.3	201.1	5.5	7.5	1 107	1 510	14 316	19 683
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	14.5	12.6	197.8	197.7	9.8	14.1	1 946	2 783	25 206	36 566
	85.5	87.4	200.7	201.6	4.8	6.6	965	1 327	12 471	17 251
Kadın - Females										
İdari sorumluluğu olan With managerial responsibility	100.0	100.0	197.5	196.9	5.5	7.7	1 091	1 519	14 036	19 728
İdari sorumluluğu olmayan Without managerial responsibility	13.4	11.6	194.8	193.2	10.2	15.2	1 989	2 936	25 933	39 095
	86.6	88.4	197.9	197.4	4.8	6.8	953	1 333	12 201	17 191

25.5 Saatlik işgücü maliyeti endeksi, 2008-2012

Hourly labour cost index, 2008-2012

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2008	2009	2010	2011	2012
B - N	Toplam - Total	100.0	108.9	118.7	129.7	141.8
B - E	Sanayi - Industry	100.0	108.9	118.0	128.0	139.9
B	Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	100.0	103.2	104.1	115.8	132.1
C	İmalat - Manufacturing	100.0	109.1	118.4	128.5	140.4
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	100.0	108.6	120.0	122.8	128.0
E	Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	100.0	111.9	131.6	149.5	167.7
F	İnşaat - Construction	100.0	113.2	124.3	140.4	150.3
G - N	Hizmet - Services	100.0	107.4	118.3	129.7	143.1
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	100.0	108.6	124.6	139.5	154.7
H	Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	100.0	108.6	127.4	140.4	153.5
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	100.0	109.1	124.2	138.6	161.4
J	Bilgi ve iletişim - Information and communication	100.0	109.5	113.6	125.5	135.1
K	Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	100.0	104.7	113.0	122.5	132.5
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	100.0	112.3	132.9	144.8	173.1
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	100.0	113.0	120.1	134.7	156.9

25.6 Saatlik kazanç endeksi, 2008-2012

Hourly earnings index, 2008-2012

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2008	2009	2010	2011	2012
B - N	Toplam - Total	100.0	110.1	120.9	132.3	144.7
B - E	Sanayi - Industry	100.0	109.9	120.2	130.7	142.6
B	Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	100.0	106.6	107.7	119.5	134.4
C	İmalat - Manufacturing	100.0	110.1	121.1	131.9	143.8
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	100.0	108.1	114.3	119.2	124.5
E	Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	100.0	112.5	132.7	147.2	167.4
F	İnşaat - Construction	100.0	115.4	127.0	143.5	153.6
G - N	Hizmet - Services	100.0	108.9	120.1	131.8	146.2
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	100.0	109.6	126.9	141.6	157.7
H	Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	100.0	111.9	131.7	145.2	159.0
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	100.0	110.2	125.7	141.7	164.4
J	Bilgi ve iletişim - Information and communication	100.0	108.9	114.9	126.8	138.9
K	Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	100.0	106.4	114.6	123.7	134.8
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	100.0	114.6	135.5	148.8	178.4
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	100.0	114.6	121.2	137.1	159.2

25.7 Saatlik kazanç dışı işgücü maliyeti endeksi, 2008-2012

Hourly labour cost excluding earnings index, 2008-2012

Ekonomik faaliyet - Economic activity NACE Rev.2		2008	2009	2010	2011	2012
B - N	Toplam - Total	100.0	103.9	110.0	119.1	130.3
B - E	Sanayi - Industry	100.0	104.9	109.1	116.7	129.2
B	Madencilik ve taş ocaklığı - Mining and quarrying	100.0	91.7	91.6	103.2	124.3
C	İmalat - Manufacturing	100.0	105.2	107.2	114.9	127.0
D	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	100.0	110.8	143.6	137.7	142.6
E	Su temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	100.0	109.5	127.0	159.3	169.3
F	İnşaat - Construction	100.0	104.7	113.8	128.4	137.5
G - N	Hizmet - Services	100.0	101.4	110.5	120.8	129.9
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	100.0	103.7	114.1	129.8	141.7
H	Ulaştırma ve depolama - Transportation and storage	100.0	96.3	109.9	121.1	130.3
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food service activities	100.0	104.7	117.9	126.1	148.8
J	Bilgi ve iletişim - Information and communication	100.0	113.7	108.0	117.4	114.8
K	Finans ve sigorta faaliyetleri - Financial and insurance activities	100.0	98.0	106.8	117.3	123.3
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler - Professional, scientific and technical activities	100.0	102.7	122.9	127.6	150.3
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support service activities	100.0	106.1	116.7	124.5	147.6

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Açıklama	Sayfa Page	Explanation
Grafik	410	Graph
26.1 AR-GE harcaması / GSYH, 2007-2011	413	26.1 GERD / GDP, 2007-2011
26.2 Öğrenim durumuna göre AR-GE insanğücü (sayı), 2011	414	26.2 R&D personnel by education level (headcount), 2011
26.3 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2012	423	26.3 Proportion of computer and internet use by gender, 2012
26.4 Girişimlerde teknolojik olmayan yenilik faaliyetleri, 2008-2010	430	26.4 Enterprises with non-technological innovation activities, 2008-2010
26.5 Girişimlerde teknolojik yenilik faaliyetleri, 2008-2010	431	26.5 Enterprises with technological innovation activities, 2008-2010
Tablo		Table
26.1 Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması, 2007-2011	412	26.1 Gross domestic expenditures on R&D, 2007-2011
26.2 Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insanğücü, 2007-2011	412	26.2 R&D personnel by sector of performance (employment) and occupation, 2007-2011
26.3 Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2010-2011	413	26.3 Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2010-2011
26.4 Öğrenim durumu ve sektöre göre AR-GE insanğücü, 2010-2011	414	26.4 R&D personnel by sectors and education level, 2010-2011
26.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2010	415	26.5 Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2010
26.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2011	418	26.6 Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2011
26.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insanğücü, 2010	421	26.7 Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2010
26.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insanğücü, 2011	424	26.8 Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2011
26.9 Seçilmiş ölkelerde AR-GE harcaması, 2007-2011 [Satınalma gücü paritesi]	426	26.9 Gross domestic expenditure on R&D in selected countries, 2007-2011 [Purchasing power parity]
26.10 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2012	427	26.10 Proportion of computer and internet use by gender, 2012
26.11 Son üç ay içinde (Ocak-Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2012	427	26.11 Individuals using the computer and Internet in the last 3 months (January-March), 2012
26.12 Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2012	428	26.12 Availability of ICT equipments in households, 2012
26.13 Son üç ay içinde İnternet kullanan bireylerin İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2012	428	26.13 Internet activities of individuals who have accessed the Internet in the last 3 months, by private purposes, 2012
26.14 2011 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı	429	26.14 Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2011
26.15 2012 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve internet erişimine sahip girişimlerin oranı	429	26.15 Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2012
26.16 İktisadi faaliyet kolu ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2008-2010	430	26.16 Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2008-2010

AÇIKLAMA

ARAŞTIRMA - GELİŞTİRME

1990 yılında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından, bilim ve teknoloji göstergeleri alanında gerekli çalışmaların yürütülmesi, geliştirilmesi ve araştırma-geliştirme alanında uluslararası standart ve yöntemlerle uyumlu yeni serilerin oluşturulması çalışmalarına başlanmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumu, 1990 yılı için yapılan ilk çalışmadan itibaren AR-GE verilerini bu konuda standart OECD metodolojisi (Bilimsel ve Teknolojik Faaliyetlerin Ölçülmesi: AR-GE Anketleri için Önerilen Standartlar-Frascati) klavuzuna uygun olarak yıllık anketler ile derlemektedir.

AR-GE istatistikleri çalışmasında, kamu kesimi, ticari kesim ve yükseköğretim kesimleri kapsamaktadır. Kamu kesimi ve ticari kesimde AR-GE verileri anketler ile doğrudan AR-GE yapan birimlerden derlenmektedir. Yükseköğretim kesiminde ise bu veriler devlet üniversiteleri için AR-GE yapan birimlerin merkezi kayıtları kullanılarak yapılan detaylı çalışmalarla vakıf üniversiteleri için ise anketler ile elde edilmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Araştırma ve Deneysel Geliştirme (AR-GE): Araştırma ve deneysel geliştirme, toplım, kültür ve insan bilgisini de içeren, bilgi birikimini artırmak ve bunu yeni uygulamalarda kullanmak için yapılan, düzenli yaratıcı çalışmalardan oluşur.

AR-GE'yi ilgili benzer etkinliklerden ayıran temel ölçüt, AR-GE'de dikkate değer ölçüde yenilik (özgünlük) bulunmasıdır.

Ticari kesim: Birincil faaliyetleri, mal ve hizmet üreterek en azından üretim maliyetlerini karşılayacak bir fiyatla halka satmak olan tüm firma, örgüt ve kurumlar ile esas olarak, bunlara hizmet eden ve kar amaçlamayan özel kuruluşlardır.

Bu kesimin çekirdeğini kar dağıtsın ya da dağıtmaması özel kuruluşlar oluşturur. Bu kesime ticari kuruluşların ürettiği türden mal ve hizmetleri üretim satan kamu kuruluşları da dahildir. (Kamu İktisadi Teşebbüsleri).

Kamu kesimi: Başka şekilde uygun ve ekonomik olarak sağlanamayan ortak hizmetleri veren, fakat bunları normal olarak satmayan, devlet ve toplumun ekonomik ve sosyal piyasasını yöneten, bütün kuruluş, daire ve benzeri organlardır.

Yükseköğretim kesimi: Tüm üniversiteler, teknoloji enstitüleri ve ortaöğretim sonrası kurumlardan oluşur. Ayrıca, yüksek öğretim kurumlarının doğrudan kontrolünde bulunan, bunlar tarafından yönetilen ya da bu kurumlara bağlı tüm araştırma kuruluşları, deneme istasyonları ve klinikleri de kapsar.

Araştırmacı: Yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemler bulunması ya da geliştirilmesi ile uğraşan mühendis ve bilim adamlarıdır. Bir araştırmacının işinin bilimsel ve teknik yanlarının planlanıp yönetilmesi ile uğraşan işletmeciler ve yöneticiler de bu tanım içine alınırlar.

Teknisyen: Araştırmacıların gözetiminde, bilimsel ve teknik nitelikte çalışmaları AR-GE projelerine katılan kişiler, öğrenimlerine bakılmaksızın teknisyen olarak alınırlar.

EXPLANATION

RESEARCH - DEVELOPMENT

In 1990, Turkish Statistical Institute started to establish its own structures for developing and implementing studies on Science and Technology Indicators and to re-establish new series on research and development which are in a well-defined grounds conforming with the international standards and methodologies.

Since 1990, R&D data have been compiled with annual surveys in line with the standard OECD methodology for R&D statistics entitled the Measurement of Scientific and Technological Activities: Proposed Standard Practice for Surveys of Research and Experimental Development-Frascati Manual.

Studies on R&D statistics cover government sector, business enterprise sector and higher education sector. In government and business enterprise sectors R&D data are collected by two separate questionnaires directed to the units actually performing R&D activities. In higher education sector, R&D data are derived from the unit's registers by detailed studies and by survey.

Definitions and Concepts

Research and Experimental Development (R&D): Research and experimental development comprises creative works undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of human being, culture and society and the use of this stock of knowledge to devise new applications.

The basic criterion for distinguishing R&D from related activities is the presence in R&D of an appreciable element of novelty.

Business enterprise sector: All firms, organizations and institutions whose primary activity is the production of goods or services for sale to the general public at a price intended approximately to cover at least the cost of production and the private non-profit institutes mainly serving them.

The core of the sector is made up of private enterprises whether or not they distribute profit. In addition, it includes public enterprises mainly engaged in selling the kind of goods and services which are often produced by business enterprises. (State Economic Enterprises).

Government sector: All department offices, and other bodies which are administering the economic and social policy of the state and community and those providing common services which are otherwise can not be provided conveniently economically, but normally not selling these common services.

Higher education sector: The sector is comprised of all universities, colleges of technology and other institutes of post secondary education. It also includes all research institutes, experimental stations, and clinics operating under the direct control of or administered by or associated with higher education establishments.

Researchers: Researchers are scientists or engineers engaged in the conception or creation of new knowledge, products, processes, methods and systems. Managers and administrators engaged in the planning and management of the scientific and technical aspects of a researcher's work are also included.

Technicians: Technicians participate in R&D projects by performing scientific and technical tasks under the supervision of researchers.

Diğer destek personeli: AR-GE projelerine (alışmalarına) katılan ya da projelerle doğrudan ilgili vasıflı ve vasıfsız sanatkar, sekreter ve buro hizmetlilerinden oluşur.

Tam Zaman Eşdeğeri (TZE): AR-GE’de çalışan insan gucnn AR-GE faaliyetlerinin kişi-yıl olarak tam zaman eşdeğeri bulunur. Bir TZE bir kişi-yıl olarak düşünülebilir. Böylelikle; alışma zamanının %30’unu AR-GE’ye, kalanını başka işlere ayıran kişi, 0.3 TZE olarak alınmaktadır.

GİRİşİMLERDE VE HANELERDE BİLİşİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIMI ARAşTIRMALARI

Türkiye İştatistik Kurumu tarafından, ilki 2004 yılında olmak üzere AB normlarına uygun olarak Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması gerçekleştirilmektedir. Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması ise ilk defa 2005 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu araştırmalar ile eAvrupa ve eAvrupa+ girişimi kapsamında bilgi toplumu oluşurmaya yönelik çalışmaların mevcut durumunu ve zaman içerisindeki değişimlerini izleme ve değerlendirmede karar alıcılara faydalı olacak veriler derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Bilgi ve İletişim (Bilişim) Teknolojileri: Bilişim teknolojileri; bilginin elektronik yollarla görüntülenmesi, işlenmesi, depolanması ve dağıtımına katkıda bulunan faaliyetlerdir. Bilişim teknolojileri, bilgi teknolojileri (bilgisayar yazılım ve donanımı; son kullanıcılar, ofis, aę ve veri iletişim ekipmanları) ve iletişim araç ve hizmetlerini kapsamaktadır.

YENİLİK

Yenilik istatistikleri; tüm sektörlerde yapılan çalışmaların saptanarak, sektörlerin yenilik yapma, yeni ürün ve proses geliştirme, yeni teknolojiyi kullanma, yayma ve yenilik yapabilme yeteneklerinin tespiti amacıyla bu konuda standart bir metodoloji olan “Oslo El Kitabı” na uygun olarak derlenmektedir.

Tanım ve Kavramlar

Yenilik: Girişim içi uygulamalarda, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni veya önemli derecede iyileştirilmiş bir ürün (mal veya hizmet), veya süreç, yeni bir pazarlama yöntemi ya da yeni bir organizasyonel yöntemin gerçekleştirilmesidir.

Yenilik faaliyetleri: Yeniliklerin uygulanmasına yol açan veya yol aması öngörülen tüm bilimsel, teknolojik, organizasyonel, finansal ve ticari adımlardır. Bazı yenilik faaliyetleri kendi başlarına yenilikçi iken, diğerleri yeni faaliyetler olmamakla birlikte yeniliklerin gerçekleştirilmesi için gereklidir. Yenilik faaliyetleri aynı zamanda, özel bir yeniliğin geliştirilmesi ile doğrudan ilişkili olmayan AR-GE’yi de içermektedir.

Teknolojik yenilik: Yeni rn ve proses icadı ya da mevcut ürün ve processte önemli ölçüde değişiklik yapılmasıdır. Yenilik, rn piyasaya sürüldüğünde (rn yeniliği) ya da üretim süreci içinde kullanıldığında (proses yeniliği) tamamlanmış olur. rn ya da prosesin sadece işyeri için yeni olması önemlidir. Piyasa için yeni olup olmadığı önemli değildir.

Pazarlama yeniliği: rn tasarımı veya ambalajlaması, ürün konumlandırması, ürün tanıtımı (promosyonu) veya fiyatlandırmasında önemli değişiklikleri kapsayan yeni bir pazarlama yntemidir.

Organizasyonel yenilik: Firmanın ticari uygulamalarında, girişimin organizasyonunda veya dış ilişkilerinde yeni bir organizasyonel yöntem uygulanmasıdır.

Other supporting staff: Includes skilled and unskilled craftsmen, secretarial and clerical staff participating in R&D projects or directly associated with such projects.

Full-Time Equivalence (FTE): R&D activities of personnel employed on R&D are measured in full-time equivalence. a FTE may be thought as one person-year. Thus a person who normally spends 30 percent of his or her time in R&D and the rest on other activities should be considered as 0.3 FTE.

INFORMATION COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT) USAGE IN ENTERPRISES AND HOUSEHOLDS

"ICT usage survey for households and individuals" has been carried out since 2004 and "ICT usage survey for enterprises" has been carried out since 2005 according to EU norms. Data which would be useful for decision makers for monitoring and evaluating the current situation of the studies on developing Information Society within the frame of eEurope and eEurope+ initiatives, and the changes of them in time has been collected with those survey.

Definitions and Concepts

Information Communication Technologies: Activities which contribute to the display, processing, storing and transmission of information through electronic means. ICT covers information technology (computer hardware and software; end user, office, network and data communications equipment) and telecommunications equipment and services.

INNOVATION

Innovation statistics aim at compiling information for product and process innovation activities, use of new technology and diffusion of the technology. Innovation data have been compiled through surveys in compliance with the standard methodology for innovation statistics entitled "Oslo Manual".

Definitions and Concepts

Innovation: The implementation of a new or significantly improved product (good or service), or process, a new marketing method, or a new organisational method in business practices, workplace organisation or external relations.

Innovation activities: All scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

Technological innovation: Comprise implemented technologically new products and processes and significant technological improvements in products and processes. An innovation has been completed, if it has been introduced on the market (product innovation) or used within a production process (process innovation). The product or process should be new to enterprise, it does not necessarily have to be new to the enterprise’s market.

Marketing innovation: The implementation of a new marketing method involving significant changes in product design or packaging, product placement, product promotion or pricing.

Organisational innovation: The implementation of a new organisational method in the firm’s business practices, workplace organisation or external relations.

26.1 Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması, 2007-2011

Gross domestic expenditures on R&D, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması					
Gross domestic expenditure on R&D (GERD)					
Cari fiyatlarla (Milyon TL) - In current prices (Million TL)	6 091	6 893	8 087	9 268	11 154
Ticari - Business enterprises	2 513	3 048	3 235	3 943	4 817
Kamu - Government	643	824	1 017	1 061	1 264
Yükseköğretim - Higher education	2 935	3 021	3 836	4 264	5 073
Satınalma gücü paritesi ile (Milyon ABD \$)					
Purchasing power parity (Million US \$)	6 578	7 034	8 819	9 359	11 101
Dolar (Milyon ABD \$) - US Dollar (Million US \$) ⁽¹⁾	4 687	5 381	5 235	6 171	6 653
Gayri safi yurtiçi AR-GE harcaması / GSYH					
GERD / GDP (‰)	7.1	7.3	8.5	8.4	8.6
Kişi başına düşen Gayri Safi Yurtiçi AR-GE harcaması - GERD per capita					
Türk Lirası - Turkish Liras	86.3	96.4	111.5	125.7	149.3
Satınalma gücü paritesi					
Purchasing power parity (\$)	93.2	98.4	121.5	127.0	148.6
Dolar - US Dollar ⁽¹⁾	66.4	75.2	72.1	83.7	89.0

(1) İthalat ağırlıklı ortalama dolar kuru.

(1) Import weighted average exchange rate (US \$).

26.2 Meslek grubu ve sektöre göre AR-GE insangücü, 2007-2011

R&D personnel by sector of performance (employment) and occupation, 2007-2011

	2007	2008	2009	2010	2011
Sayı - Headcount	119 738	125 142	135 043	147 417	164 287
Ticari - Business enterprises sector	28 820	33 066	38 657	45 922	55 023
Araştırmacı - Researcher	17 055	20 548	24 523	29 800	35 191
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	8 153	8 465	9 949	11 589	14 531
Diğer destek personeli - Other	3 612	4 053	4 185	4 533	5 301
Kamu - Government sector	11 798	11 893	13 105	13 598	14 076
Araştırmacı - Researcher	5 786	5 692	6 632	7 099	7 073
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	1 463	1 478	1 567	1 733	1 862
Diğer destek personeli - Other	4 549	4 723	4 906	4 766	5 141
Yükseköğretim - Higher education sector	79 120	80 183	83 281	87 897	95 188
Araştırmacı - Researcher	79 120	80 183	83 281	87 897	95 188
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	63 377	67 244	73 521	81 792	92 801
Ticari - Business enterprises sector	24 261	27 462	31 476	37 522	45 408
Araştırmacı - Researcher	15 293	18 025	21 019	25 342	30 404
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	6 374	6 550	7 597	9 035	11 259
Diğer destek personeli - Other	2 594	2 886	2 860	3 145	3 745
Kamu - Government sector	9 572	9 871	11 007	11 357	11 749
Araştırmacı - Researcher	4 832	4 874	5 703	6 087	6 060
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	1 045	1 061	1 176	1 317	1 391
Diğer destek personeli - Other	3 695	3 936	4 129	3 954	4 297
Yükseköğretim - Higher education sector	29 543	29 912	31 037	32 913	35 644
Araştırmacı - Researcher	29 543	29 912	31 037	32 913	35 644
Teknisyen ve eşdeğeri - Technician	-	-	-	-	-
Diğer destek personeli - Other	-	-	-	-	-

26.3 Harcama grubu ve finans kaynağına göre sektörlerin AR-GE harcaması, 2010-2011

Gross domestic expenditure on R&D by type of expenditure and source of funds, 2010-2011

(TL)

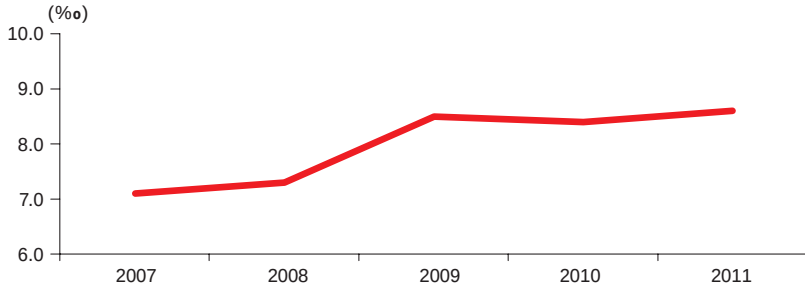
	Toplam Total	Ticari - Business enterprises	Kamu Government	Yükseköğretim Higher education
2010				
Harcama grubu - Type of expenditure	9 267 589 617	3 942 908 434	1 060 683 036	4 263 998 147
Cari harcama - Current expenditure	7 951 446 062	3 416 372 981	818 984 631	3 716 088 450
Personel - Labour	4 756 600 202	1 857 154 076	532 631 287	2 366 814 839
Diğer cari - Other	3 194 845 860	1 559 218 905	286 353 344	1 349 273 611
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 316 143 555	526 535 453	241 698 405	547 909 697
Makine teçhizat - Instrument and equipment	847 943 976	297 053 708	166 960 665	383 929 603
Sabit tesis - Land and buildings	468 199 580	229 481 745	74 737 740	163 980 095
Finans kaynağı - Source of funds				
Yurt içi - Domestic	9 190 870 875	3 889 913 437	1 051 757 219	4 249 200 219
Ticari - Business enterprises	4 181 934 408	3 471 377 161	18 785 366	691 771 881
Kamu - Government	2 856 352 567	410 851 873	1 026 350 698	1 419 149 996
Yükseköğretim - Higher education ⁽¹⁾	1 812 715 152	1 498 758	1 667 485	1 809 548 909
Diğer - Other ⁽²⁾	339 868 749	6 185 645	4 953 670	328 729 434
Yurt dışı - Foreign	76 718 742	52 994 997	8 925 817	14 797 928
2011				
Harcama grubu - Type of expenditure	11 154 149 797	4 817 272 485	1 263 503 530	5 073 373 782
Cari harcama - Current expenditure	9 414 607 412	4 090 761 505	1 007 507 244	4 316 338 663
Personel - Labour	5 726 332 115	2 310 950 262	624 537 278	2 790 844 574
Diğer cari - Other	3 688 275 297	1 779 811 243	382 969 966	1 525 494 088
Yatırım harcaması - Capital expenditure	1 739 542 386	726 510 980	255 996 286	757 035 120
Makine teçhizat - Instrument and equipment	1 301 597 275	603 645 471	169 974 611	527 977 193
Sabit tesis - Land and buildings	437 945 110	122 865 509	86 021 675	229 057 926
Finans kaynağı - Source of funds				
Yurt içi - Domestic	11 077 576 362	4 780 434 149	1 253 541 861	5 043 600 352
Ticari - Business enterprises	5 111 385 582	4 347 215 430	24 953 082	739 217 071
Kamu - Government	3 262 526 900	429 306 730	1 228 012 920	1 605 207 250
Yükseköğretim - Higher education ⁽¹⁾	2 325 466 802	1 424 140	40 055	2 324 002 607
Diğer - Other ⁽²⁾	378 197 077	2 487 849	535 804	375 173 424
Yurt dışı - Foreign	76 573 436	36 838 336	9 961 669	29 773 431

(1) Devlet ve vakıf üniversitelerini kapsar

(1) Includes public and foundation universities

(2) Kar amacı gütmeyen kuruluşları kapsar

(2) Includes private non profit sectors, etc.

26.1 AR-GE harcaması / GSYH - GERD / GDP

Veri için tablo 26.1'e bakınız.

For data, see table 26.1.

26.4 Öğrenim durumu ve sektöre göre AR-GE insan gücü, 2010-2011

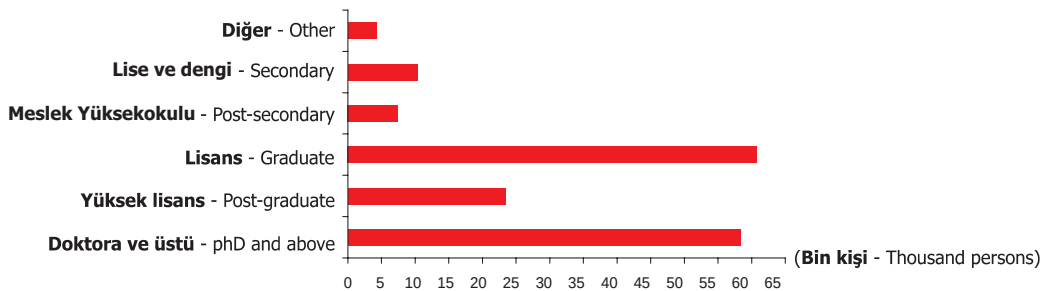
R&D personnel by sectors and education level, 2010-2011

	Toplam Total	Ticari - Business enterprises	Kamu Government	Yükseköğretim Higher education
2010				
Sayı - Headcount	147 417	45 922	13 598	87 897
Doktora ve üstü - PhD and above	49 625	1 271	1 382	46 972
Yüksek lisans - Post-graduate	25 176	7 430	2 805	14 941
Lisans - Graduate	53 294	23 560	3 750	25 984
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	6 188	5 028	1 160	-
Lise ve dengi - Secondary	9 222	7 020	2 202	-
Diğer - Other	3 912	1 613	2 299	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	81 792	37 522	11 357	32 913
Doktora ve üstü - PhD and above	18 868	1 087	1 132	16 649
Yüksek lisans - Post-graduate	14 761	6 542	2 481	5 738
Lisans - Graduate	33 437	19 665	3 247	10 525
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	4 975	4 004	971	-
Lise ve dengi - Secondary	7 011	5 147	1 864	-
Diğer - Other	2 739	1 077	1 662	-
2011				
Sayı - Headcount	164 287	55 023	14 076	95 188
Doktora ve üstü - PhD and above	58 276	1 688	1 468	55 120
Yüksek lisans - Post-graduate	23 399	9 137	2 946	11 316
Lisans - Graduate	60 734	28 241	3 741	28 752
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	7 403	6 217	1 186	-
Lise ve dengi - Secondary	10 270	8 055	2 215	-
Diğer - Other	4 205	1 685	2 520	-
Tam Zaman Eşdeğeri (TZE) - Full Time Equivalent (FTE)	92 801	45 408	11 749	35 644
Doktora ve üstü - PhD and above	22 193	1 465	1 207	19 520
Yüksek lisans - Post-graduate	15 197	8 139	2 625	4 433
Lisans - Graduate	38 562	23 692	3 179	11 692
Meslek Yüksekokulu - Post-secondary	5 997	5 024	973	-
Lise ve dengi - Secondary	7 833	5 982	1 852	-
Diğer - Other	3 019	1 106	1 913	-

26.2 Öğrenim durumuna göre AR-GE insan gücü (Sayı)

R&D personnel by education level (Headcount)

2011

26.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2010

Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2010

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
	Toplam-Total	3 942 908 434	1 857 154 076	1 559 218 905	297 053 708	229 481 745
1-3	Tarım, ormancılık ve balıkçılık Agriculture, forestry and fishing	9 127 531	1 878 218	5 742 393	1 171 254	335 666
5-9	Madencilik ve taş ocaklığı Mining and quarrying	13 274 496	5 056 101	2 763 938	1 869 669	3 584 788
10-33	İmalat Manufacturing	2 035 381 060	878 646 906	933 190 976	178 517 513	45 025 665
10	Gıda ürünlerinin imalatı Manufacture of food products	59 736 755	28 355 093	23 451 358	7 739 917	190 387
11	İçeceklerin imalatı Manufacture of beverages	1 122 661	613 952	431 726	76 983	0
13	Tekstil ürünlerinin imalatı Manufacture of textiles	51 181 096	25 935 236	16 063 562	7 691 626	1 490 672
14	Giyim eşyalarının imalatı Manufacture of wearing apparel	11 633 111	6 398 794	4 529 813	684 504	20 000
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı Manufacture of leather and related products	1 658 519	959 576	523 483	175 460	0
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı - Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	1 441 975	583 260	713 715	145 000	0
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı Manufacture of paper and paper products	4 326 308	1 705 064	2 116 283	444 961	60 000
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması Printing and reproduction of recorded media	2 938 386	2 061 843	354 986	521 357	200
19-20	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı Manufacture of coke and refined petroleum products, chemicals and chemical products	143 241 148	67 271 037	62 517 078	11 265 055	2 187 978
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı -Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	92 131 095	33 854 569	45 595 508	12 320 195	360 823
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı Manufacture of rubber and plastic products	64 101 355	32 233 800	20 501 899	10 361 852	1 003 804
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metallic mineral products	52 751 725	19 236 648	18 946 893	8 240 744	6 327 440
24	Ana metal sanayii Manufacture of basic metals	27 726 746	13 232 452	8 296 342	5 138 874	1 059 078
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	164 567 731	46 876 538	101 096 834	12 541 603	4 052 756
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı Manufacture of computer, electronic and optical products	122 428 996	60 146 835	52 568 437	9 503 919	209 805

26.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2010 (devam)

Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2010 (continued)

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
27	Elektrikli teçhizat imalatı Manufacture of electrical equipment	217 170 224	111 106 906	81 990 576	21 105 451	2 967 291
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	171 486 362	84 375 946	55 509 523	29 002 338	2 598 555
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı - Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	585 502 647	220 930 539	331 329 781	31 787 280	1 455 047
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı Manufacture of other transport equipment	218 220 690	97 687 386	94 555 198	5 558 446	20 419 660
31	Mobilya imalatı Manufacture of furniture	13 312 639	7 393 568	4 758 589	816 682	343 800
32	Diğer imalatlar Other manufacturing	16 908 802	8 839 241	5 190 719	2 706 592	172 250
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı Repair and installation of machinery and equipment	11 792 089	8 848 623	2 148 673	688 674	106 119
35	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	7 844 623	3 127 020	3 777 502	777 101	163 000
36-39	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri -Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	2 922 306	1 010 721	494 251	1 027 156	390 178
41-43	İnşaat Construction	20 582 968	11 974 320	7 383 057	720 891	504 700
45-47	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	107 850 850	50 540 305	38 966 271	16 414 614	1 929 660
45	Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	979 330	302 739	608 441	68 150	0
46	Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor except of motor vehicles and motorcycles	84 840 818	40 323 648	34 720 150	8 542 607	1 254 413
47	Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) - Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	22 030 702	9 913 918	3 637 680	7 803 857	675 247
49-53	Ulaştırma ve Depolama Transportation and storage	9 773 009	2 572 314	2 066 966	5 100 598	33 131
55-56	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri - Accommodation and food services activities	0	0	0	0	0
58-63	Bilgi ve iletişim Information and communication	1 109 009 015	635 509 022	251 992 277	53 902 590	167 605 126
58-61	Yayıncılık, sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri, telekomünikasyon Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities telecommunications	431 450 735	158 368 474	72 245 237	36 755 432	164 081 592

26.5 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2010 (devam)

Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2010 (continued)

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
62	Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler -Computer programming, consultancy and related activities	668 725 807	470 793 248	178 312 951	16 183 550	3 436 058
63	Bilgi hizmet faaliyetleri Information service activities	8 832 473	6 347 300	1 434 089	963 608	87 476
64-66	Finans ve sigorta faaliyetleri Financial and insurance activities	61 101 651	27 153 963	33 081 464	866 224	0
64	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç) -Financial service activities, except insurance and pension funding	53 272 377	23 199 925	29 226 228	846 224	0
65-66	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç), finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security, activities auxiliary to financial services and insurance activities	7 829 274	3 954 038	3 855 236	20 000	0
69-75	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Professional, scientific and technical activities	552 511 605	231 962 971	276 166 783	35 081 783	9 300 068
69	Hukuk ve muhasebe faaliyetleri Legal and accounting activities	924 524	566 100	215 673	82 751	60 000
70	İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri Activities of head offices; management consultancy activities	5 399 471	3 839 684	1 398 301	161 486	0
71-72	Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri Architectural and engineering activities; technical testing and analysis, scientific research and development	536 652 417	222 797 446	272 011 836	32 679 587	9 163 548
73	Reklamcılık ve piyasa araştırması Advertising and market research	5 777 655	2 259 605	1 552 410	1 889 120	76 520
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Other professional, scientific and technical activities	3 757 538	2 500 136	988 563	268 839	0
77-82	İdari ve destek hizmet faaliyetleri - Administrative and support services activities	2 396 550	1 286 162	934 437	175 951	0
84	Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security	2 337 609	1 760 413	403 553	173 643	0
85	Eğitim Education	2 714 210	2 014 868	555 418	131 924	12 000
86-93	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor Human health and social work activities	3 558 559	1 338 960	837 194	948 051	434 354
94-96	Diğer hizmet faaliyetleri Other services activities	2 522 392	1 321 812	862 425	174 746	163 409

26.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2011
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2011

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
	Toplam-Total	4 817 272 485	2 310 950 262	1 779 811 243	603 645 471	122 865 509
1-3	Tarım, ormancılık ve balıkçılık Agriculture, forestry and fishing	12 828 103	3 577 846	6 937 149	1 345 587	967 521
5-9	Madencilik ve taş ocaklığı Mining and quarrying	19 151 740	5 229 802	5 207 611	7 721 280	993 047
10-33	İmalat Manufacturing	2 569 482 039	1 106 534 217	1 012 707 554	397 897 156	52 343 112
10	Gıda ürünlerinin imalatı Manufacture of food products	74 392 093	36 982 583	24 915 916	11 280 272	1 213 322
11	İçeceklerin imalatı Manufacture of beverages	1 341 411	800 426	457 085	83 900	0
13	Tekstil ürünlerinin imalatı Manufacture of textiles	80 164 467	29 069 131	23 807 813	25 928 755	1 358 768
14	Giyim eşyalarının imalatı Manufacture of wearing apparel	13 276 456	7 467 337	4 811 287	982 832	15 000
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı Manufacture of leather and related products	2 496 050	1 560 222	585 816	345 012	5000
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting material	3 418 480	1 158 861	758 506	1 401 113	100000
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı Manufacture of paper and paper products	4 360 727	1 890 308	2 276 478	184 868	9 073
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması Printing and reproduction of recorded media	3 183 872	2 541 590	542 640	99 642	0
19-20	Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı Manufacture of coke and refined petroleum products, chemicals and chemical products	196 160 066	89 252 973	75 392 437	24 067 818	7 446 838
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	194 227 005	48 941 094	88 252 440	54 697 547	2 335 924
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı Manufacture of rubber and plastic products	77 372 520	36 718 170	26 528 131	13 523 716	602 503
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı Manufacture of other non-metallic mineral products	63 895 176	23 269 634	17 173 803	11 277 920	12 173 819
24	Ana metal sanayii Manufacture of basic metals	53 159 464	25 654 284	16 470 777	9 997 138	1 037 265
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç) Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	146 512 691	63 780 253	60 244 396	19 353 014	3 135 028
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı Manufacture of computer, electronic and optical products	148 520 942	78 534 762	44 742 227	22 690 540	2 553 413
27	Elektrikli teçhizat imalatı Manufacture of electrical equipment	311 771 636	137 772 975	129 849 311	40 254 878	3 894 472
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	234 239 922	96 275 736	105 905 052	29 951 038	2 108 096

26.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2011 (devam)

Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2011 (continued)

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı- Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	653 799 411	279 058 230	290 221 368	78 099 503	6 420 310
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı Manufacture of other transport equipment	250 100 787	115 659 709	83 166 736	43 971 439	7 302 903
31	Mobilya imalatı Manufacture of furniture	15 408 667	7 814 157	5 056 263	2 353 247	185 000
32	Diğer imalatlar Other manufacturing	25 868 185	11 395 957	7 918 119	6 220 831	333 278
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı Repair and installation of machinery and equipment	15 812 011	10 935 825	3 630 953	1 132 133	113 100
35	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	11 721 311	6 332 309	4 267 389	945 888	175 725
36-39	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri -Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5 196 689	1 440 176	1 132 994	648 499	1 975 020
36	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması Water collection, treatment and supply	661 710	401 732	172 728	87 250	0
37	Kanalizasyon Sewerage	1 044 257	451 345	531 965	58 947	2 000
38	Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı -Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	3 490 722	587 099	428 301	502 302	1 973 020
41-43	İnşaat Construction	29 258 276	15 993 937	11 466 851	1 496 868	300 620
41	Bina inşaatı Construction of buildings	1 785 596	828 879	699 790	256 927	0
42	Bina dışı yapıların inşaatı Civil engineering	19 058 296	13 306 712	4 880 587	615 997	255 000
43	Özel inşaat faaliyetleri Specialised construction activities	8 414 384	1 858 346	5 886 474	623 944	45 620
45-47	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı - Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	177 224 480	62 180 861	78 792 661	27 484 483	8 766 475
45	Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı - Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	1 313 595	366 934	466 136	475 525	5 000
46	Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) Wholesale trade, except of motor vehicles and motor	153 440 262	50 799 769	72 417 119	21 792 656	8 430 718
47	Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) -Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	22 470 623	11 014 158	5 909 406	5 216 302	330 757
49-53	Ulaştırma ve Depolama Transportation and storage	9 997 543	2 864 738	6 107 287	1 025 518	0
55-56	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri Accommodation and food services activities	0	0	0	0	0
58-63	Bilgi ve iletişim Information and communication	1 137 010 087	766 919 151	309 505 687	56 056 136	4 529 113
58-61	Yayıncılık, sinema filmi, video ve televizyon programları yapımıcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri, telekomünikasyon Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities telecommunications	274 406 406	189 094 092	59 498 188	24 515 439	1 298 687

26.6 İktisadi faaliyet kolu ve harcama grubuna göre ticari kesim AR-GE harcamaları, 2011 (devam)
Business enterprise expenditure on R&D by economic activities and type of costs, 2011 (continued)

(TL)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Cari harcama Current costs		Yatırım harcaması Capital costs	
			Personel Labour	Diğer Other	Makine teçhizat Instruments and equipment	Sabit tesis Land and buildings
62	Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler -Computer programming, consultancy and related activities	851 938 882	570 127 455	247 238 461	31 342 540	3 230 426
63	Bilgi hizmet faaliyetleri Information service activities	10 664 799	7 697 604	2 769 038	198 157	0
64-66	Finans ve sigorta faaliyetleri Financial and insurance activities	93 581 106	33 807 834	30 502 819	29 270 453	0
64	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç) -Financial service activities, except insurance and pension funding	83 973 745	31 727 825	22 975 467	29 270 453	0
65-66	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç), finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security, activities auxiliary to financial services and insurance activities	9 607 361	2 080 009	7 527 352	0	0
69-75	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Professional, scientific and technical activities	735 198 508	296 124 171	308 794 602	77 593 059	52 686 676
69	Hukuk ve muhasebe faaliyetleri Legal and accounting activities	1 311 507	752 564	500 679	58 264	0
70	İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri -Activities of head offices;management consultancy activities	5 399 471	3 839 684	1 398 301	161 486	0
71-72	Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri Architectural and engineering activities; technical testing and analysis, scientific research and development	707 736 454	278 889 508	300 384 085	75 806 185	52 656 676
73	Reklamcılık ve piyasa araştırması Advertising and market research	11 481 632	8 207 777	2 648 179	620 676	5 000
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Other professional, scientific and technical activities	4 097 587	2 508 012	992 400	572 175	25 000
75	Veterinerlik hizmetleri Veterinary activities	65 066	25 066	25 000	15 000	0
77-82	İdari ve destek hizmet faaliyetleri -Administrative and support services activities	2 109 765	1 320 423	517 342	247 000	25 000
84	Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik - Public administration and defence; compulsory social security	4 903 815	2 955 282	1 710 191	238 342	0
85	Eğitim Education	3 317 890	2 233 402	677 127	389 361	18 000
86-93	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor Human health and social work activities	3 260 801	1 573 414	801 153	830 534	55 700
94-96	Diğer hizmet faaliyetleri Other services activities	3 030 332	1 862 699	682 826	455 307	29 500

26.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insan gücü, 2010

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2010

A. Sayı - Headcount

B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam-Total	A	45 922	29 800	11 589	4 533
		B	37 522	25 342	9 035	3 145
1-3	Tarım, ormancılık ve balıkçılık	A	141	78	45	18
	Agriculture, forestry and fishing	B	85	58	19	8
5-9	Madencilik ve taş ocaklığı	A	197	112	74	11
	Mining and quarrying	B	143	82	54	7
10-33	İmalat	A	24 588	13 242	8 120	3 226
	Manufacturing	B	19 534	11 210	6 169	2 155
10	Gıda ürünlerinin imalatı	A	877	533	258	86
	Manufacture of food products	B	624	411	155	58
11	İçeceklerin imalatı	A	18	7	9	2
	Manufacture of beverages	B	15	5	8	1
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	A	920	545	266	109
	Manufacture of textiles	B	723	471	186	66
14	Giyim eşyalarının imalatı	A	270	82	110	78
	Manufacture of wearing apparel	B	245	73	105	68
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	A	98	30	55	13
	Manufacture of leather and related products	B	48	25	19	4
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı - Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	A	39	16	17	6
		B	19	11	3	6
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	A	62	46	14	2
	Manufacture of paper and paper products	B	37	30	6	
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	A	49	25	15	9
	Printing and reproduction of recorded media	B	43	22	13	8
19-20	Kök kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	A	1 772	963	617	192
	Manufacture of coke and refined petroleum products, chemicals and chemical products	B	1 502	824	525	152
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı-Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	A	696	499	127	70
		B	572	431	102	39
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	A	1 030	507	406	117
	Manufacture of rubber and plastic products	B	735	341	314	80
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	A	875	372	340	163
	Manufacture of other non-metallic mineral products	B	606	297	228	81
24	Ana metal sanayii	A	704	316	237	151
	Manufacture of basic metals	B	330	154	104	72
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	A	1 625	891	522	212
	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	B	1 217	727	362	127
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	A	1 577	823	638	116
	Manufacture of computer, electronic and optical products	B	1 389	719	577	93
27	Elektrikli teçhizat imalatı	A	2 647	1 477	955	215
	Manufacture of electrical equipment	B	2 388	1 383	834	171
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	A	4 158	1 736	1 618	804
	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	B	2 597	1 251	977	369
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı- Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	A	4 423	2 479	1 371	573
		B	4 075	2 307	1 230	537
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	A	1 644	1 374	156	114
	Manufacture of other transport equipment	B	1 535	1 333	120	83

26.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insan gücü, 2010 (devam)

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2010 (continued)

A. Sayı - Headcount

B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
31	Mobilya imalatı Manufacture of furniture	A	382	142	137	103
		B	320	111	115	94
32	Diğer imalatlar Other manufacturing	A	446	214	154	78
		B	282	142	102	38
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı Repair and installation of machinery and equipment	A	276	165	98	13
		B	233	142	84	8
35	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	A	177	170	5	2
		B	56	51	4	1
36-39	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri-Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	A	59	26	24	9
		B	31	13	15	3
41-43	İnşaat Construction	A	331	252	66	13
		B	184	140	38	6
45-47	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	A	1 483	918	414	151
		B	1 126	725	297	105
45	Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı- Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	A	24	8	14	2
		B	16	5	9	1
46	Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	A	1 105	691	298	116
		B	848	557	210	81
47	Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)-Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	A	354	219	102	33
		B	263	163	78	22
49-53	Ulaştırma ve Depolama Transportation and storage	A	83	55	8	20
		B	43	37	3	4
55-56	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri- Accommodation and food services activities	A	0	0	0	0
		B	0	0	0	0
58-63	Bilgi ve iletişim Information and communication	A	13 169	10 580	1 882	707
		B	11 531	9 407	1 571	553
58-61	Yayıncılık, sinema filmi, video ve televizyon programları yapımıcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri, telekomünikasyon Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities	A	2 402	2 146	150	106
	telecommunications	B	2 225	1 989	136	100
62	Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler Computer programming, consultancy and related activities	A	10 614	8 331	1 699	584
		B	9 174	7 326	1 402	445
63	Bilgi hizmet faaliyetleri Information service activities	A	153	103	33	17
		B	133	92	33	8
64-66	Finans ve sigorta faaliyetleri Financial and insurance activities	A	865	750	90	25
		B	396	299	81	17
64	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)-Financial service activities, except insurance and pension funding	A	762	690	68	4
		B	319	250	64	4
65-66	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç), finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security, activities auxiliary to financial services and insurance activities	A	103	60	22	21
		B	78	49	16	13
69-75	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Professional, scientific and technical activities	A	4 510	3 420	787	303
		B	4 173	3 181	734	258

26.7 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2010 (devam)

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2010 (continued)

A. Sayı - Headcount

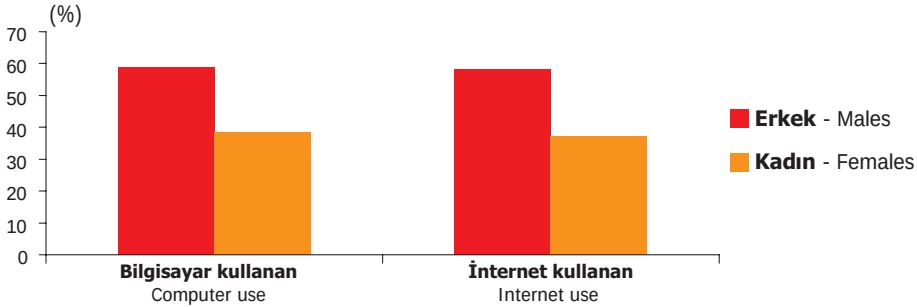
B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
69	Hukuk ve muhasebe faaliyetleri Legal and accounting activities	A	26	16	7	3
		B	23	15	6	2
70	İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri Activities of head offices; management consultancy activities	A	114	102	8	4
		B	106	94	8	4
71-72	Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri Architectural and engineering activities; technical testing and analysis, scientific research and development	A	4 204	3 184	740	280
		B	3 901	2 967	692	242
73	Reklamcılık ve piyasa araştırması Advertising and market research	A	95	63	24	8
		B	79	54	20	5
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Other professional, scientific and technical activities	A	71	55	8	8
		B	64	52	8	5
77-82	İdari ve destek hizmet faaliyetleri Administrative and support services activities	A	73	40	19	14
		B	37	21	9	7
84	Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security	A	61	48	2	11
		B	44	32	2	10
85	Eğitim Education	A	61	47	12	2
		B	53	43	8	2
86-93	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor- Human health and social work activities	A	73	39	17	17
		B	50	29	13	8
94-96	Diğer hizmet faaliyetleri- Other services activities	A	51	23	24	4
		B	35	13	19	2

26.3 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları

Proportion of computer and internet use by gender

2012

Veri için tablo 26.10'a bakınız.

For data, see table 26.10.

26.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2011

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2011

A. Sayı - Headcount

B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
	Toplam-Total	A	55 023	35 191	14 531	5 301
		B	45 408	30 404	11 259	3 745
1-3	Tarım, ormancılık ve balıkçılık	A	255	136	80	39
	Agriculture, forestry and fishing	B	152	91	40	21
5-9	Madencilik ve taş ocaklığı	A	181	84	65	32
	Mining and quarrying	B	141	69	40	32
10-33	İmalat	A	28 781	16 036	9 348	3 397
	Manufacturing	B	23 079	13 706	7 101	2 272
10	Gıda ürünlerinin imalatı	A	1 039	474	449	116
	Manufacture of food products	B	765	382	309	74
11	İçeceklerin imalatı	A	19	5	6	8
	Manufacture of beverages	B	15	3	6	6
13	Tekstil ürünlerinin imalatı	A	947	583	221	143
	Manufacture of textiles	B	726	460	158	109
14	Giyim eşyalarının imalatı	A	316	123	107	86
	Manufacture of wearing apparel	B	286	114	97	75
15	Deri ve ilgili ürünlerin imalatı	A	81	54	19	8
	Manufacture of leather and related products	B	49	32	16	1
16	Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek yapılan eşyaların imalatı - Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials	A	66	25	40	1
		B	29	10	19	0
17	Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı	A	77	29	33	15
	Manufacture of paper and paper products	B	50	23	18	9
18	Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması	A	51	29	20	2
	Printing and reproduction of recorded media	B	46	26	18	2
19-20	Kök kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı	A	2 051	1 215	648	188
	Manufacture of coke and refined petroleum products, chemicals and chemical products	B	1 779	1 059	562	158
21	Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı-Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations	A	932	652	195	85
		B	784	567	169	48
22	Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı	A	1 087	495	439	153
	Manufacture of rubber and plastic products	B	778	356	308	113
23	Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı	A	882	386	366	130
	Manufacture of other non-metallic mineral products	B	657	300	289	68
24	Ana metal sanayii	A	1 107	466	416	225
	Manufacture of basic metals	B	579	252	186	141
25	Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç)	A	1 973	1 132	605	236
	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment	B	1 534	964	452	118
26	Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı	A	1 924	1 318	505	101
	Manufacture of computer, electronic and optical products	B	1 681	1 206	411	64
27	Elektrikli teçhizat imalatı	A	3 166	1 856	1 149	161
	Manufacture of electrical equipment	B	2 845	1 694	1 019	132
28	Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı	A	4 767	2 054	1 892	821
	Manufacture of machinery and equipment n.e.c.	B	3 009	1 498	1 114	398
29	Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı- Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	A	5 366	3 158	1 589	619
		B	4 899	2 927	1 427	545
30	Diğer ulaşım araçlarının imalatı	A	1 742	1 408	181	153
	Manufacture of other transport equipment	B	1 638	1 366	150	123

26.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insangücü, 2011 (devam)

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2011 (continued)

A. Sayı - Headcount

B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity		Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
31	Mobilya imalatı Manufacture of furniture	A	363	103	207	53
		B	307	89	182	36
32	Diğer imalatlar Other manufacturing	A	496	280	153	63
		B	358	215	108	35
33	Makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı Repair and installation of machinery and equipment	A	329	191	108	30
		B	263	163	82	18
35	Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı Electricity, gas, steam and air conditioning supply	A	260	146	96	18
		B	113	75	30	8
36-39	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri-Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	A	99	65	31	3
		B	52	33	18	0
36	Suyun toplanması, arıtılması ve dağıtılması Water collection, treatment and supply	A	18	12	6	0
		B	12	8	4	0
37	Kanalizasyon Sewerage	A	32	21	9	2
		B	13	9	3	0
38	Atığın toplanması, ıslahı ve bertarafı faaliyetleri; maddelerin geri kazanımı-Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	A	49	32	16	1
		B	27	16	11	0
41-43	İnşaat Construction	A	396	317	42	37
		B	246	200	23	23
41	Bina inşaatı Construction of buildings	A	38	22	3	13
		B	33	21	1	11
42	Bina dışı yapıların inşaatı Civil engineering	A	254	238	12	4
		B	145	136	5	4
43	Özel inşaat faaliyetleri Specialised construction activities	A	104	57	27	20
		B	68	43	16	8
45-47	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı- Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	A	1 987	1 223	554	210
		B	1 524	939	440	145
45	Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı- Wholesale and retail trade and repair of motor vehicles and motorcycles	A	26	13	7	6
		B	18	9	4	4
46	Toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) Wholesale trade, except of motor vehicles and motorcycles	A	1 589	993	433	163
		B	1 210	759	338	113
47	Perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç)-Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	A	372	217	114	41
		B	297	171	98	28
49-53	Ulaştırma ve Depolama Transportation and storage	A	117	98	2	17
		B	83	77	1	4
55-56	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri- Accommodation and food services activities	A	0	0	0	0
		B	0	0	0	0
58-63	Bilgi ve iletişim Information and communication	A	15 769	11 729	3 158	882
		B	13 873	10 605	2 537	732
58-61	Yayıncılık, sinema filmi, video ve televizyon programları yapımıcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama, programcılık ve yayıncılık faaliyetleri, telekomünikasyon Publishing activities, motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities, programming and broadcasting activities telecommunications	A	2 594	2 289	220	85
		B	2 507	2 216	210	81
62	Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler Computer programming, consultancy and related activities	A	12 979	9 298	2 889	792
		B	11 213	8 264	2 299	650
63	Bilgi hizmet faaliyetleri Information service activities	A	196	142	49	5
		B	153	124	27	1
64-66	Finans ve sigorta faaliyetleri Financial and insurance activities	A	845	621	69	155
		B	443	242	56	145
64	Finansal hizmet faaliyetleri (Sigorta ve emeklilik fonları hariç)-Financial service activities, except insurance and pension funding	A	797	590	52	155
		B	400	216	39	145

26.8 İktisadi faaliyet kolu ve meslek grubuna göre ticari kesim AR-GE insan gücü, 2011 (devam)

Business enterprises R&D personnel by economic activity and occupation, 2011 (continued)

A. Sayı - Headcount B. Tam zaman eşdeğeri - Full time equivalent (FTE)

NACE Rev.2	İktisadi faaliyet Economic activity	Toplam Total	Araştırmacı Researchers	Teknisyen ve eşdeğeri Technicians	Diğer meslek personeli Other
65-66	Sigorta, reasürans ve emeklilik fonları (Zorunlu sosyal güvenlik hariç), finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetler - Insurance, reinsurance and pension funding, except compulsory social security, activities auxiliary to financial services and insurance activities				
	A	48	31	17	0
	B	43	26	17	0
69-75	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Professional, scientific and technical activities				
	A	5 983	4 504	1 022	457
	B	5 441	4 186	928	327
69	Hukuk ve muhasebe faaliyetleri Legal and accounting activities				
	A	45	33	5	7
	B	33	29	3	2
70	İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri Activities of head offices; management consultancy activities				
	A	175	144	22	9
	B	158	134	20	5
71-72	Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik test ve analiz faaliyetleri, bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri Architectural and engineering activities; technical testing and analysis, scientific research and development				
	A	5 271	3 926	950	395
	B	4 795	3 643	862	290
73	Reklamcılık ve piyasa araştırması Advertising and market research				
	A	413	348	27	38
	B	390	339	27	24
74	Diğer mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler Other professional, scientific and technical activities				
	A	75	49	18	8
	B	62	40	17	6
75	Veterinerlik hizmetleri Veterinary activities				
	A	4	4	0	0
	B	2	2	0	0
77-82	İdari ve destek hizmet faaliyetleri- Administrative and support services activities				
	A	64	32	28	4
	B	43	21	21	1
84	Kamu yönetimi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik Public administration and defence; compulsory social security				
	A	88	67	4	17
	B	66	49	1	16
85	Eğitim Education				
	A	61	51	9	1
	B	52	43	9	1
86-93	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, kültür, sanat, eğlence, dinlenme ve spor- Human health and social work activities				
	A	69	47	10	12
	B	49	38	5	6
94-96	Diğer hizmet faaliyetleri- Other services activities				
	A	68	35	13	20
	B	53	32	11	10

26.9 Seçilmiş ülkelerde AR-GE harcaması, 2007-2011

Gross domestic expenditure on R&D in selected countries, 2007-2011

[Satınalma gücü paritesi - Purchasing power parity]

(Milyon ABD \$ - Million current PPP US \$)

	2007	2008	2009	2010	2011
Türkiye - Turkey	7 048.1	7 744.5	8 817.7	9 713.4	⁽⁴⁾ 11 100.9
ABD - United States	⁽²⁾ 380 088.0	⁽²⁾ 406 258.0	⁽²⁾ 405 072.0	⁽²⁾ 408 657.0	^{(2),(3)} 415 193.0
Almanya - Germany	74 016.5	81 970.7	82 360.7	86 279.8	⁽¹⁾ 91 736.8
Avusturya - Austria	7 916.8	⁽¹⁾ 8 854.1	8 811.1	⁽¹⁾ 9 449.3	^{(1),(3)} 9 761.9
Fransa - France	44 011.9	46 547.8	49 479.8	⁽⁵⁾ 49 934.3	51 891.0
İngiltere - United Kingdom	38 731.5	⁽¹⁾ 39 396.9	⁽¹⁾ 39 213.2	⁽¹⁾ 39 505.8	⁽³⁾ 39 627.1
İspanya - Spain	18 314.9	⁽⁵⁾ 20 414.9	20 440.2	20 232.5	19 763.1
İtalya - Italy	22 315.3	24 075.9	24 511.5	24 540.5	⁽³⁾ 24 812.1
Japonya - Japan	147 702.5	⁽⁵⁾ 148 719.2	137 249.1	140 958.5	...
Hollanda - Netherlands	12 061.0	12 467.8	12 301.2	12 810.1	⁽⁵⁾⁽³⁾ 14 581.5
Kanada - Canada	24 794.8	24 911.9	24 715.2	24 647.7	⁽³⁾ 24 258.0
Norveç - Norway	4 189.7	4 630.5	4 650.8	4 720.7	⁽³⁾ 4 970.1

Kaynak: OECD, Temel Bilim ve Teknoloji Göstergeleri, Cilt 2012/2

Source: OECD, Main Science and Technology Indicators, Volume 2012/2

(1) Ulusal tahmin veya projeksiyon

(1) National estimate or projection

(2) Sermaye harcamalarının çoğu veya tümü hariç tutulmuştur.

(2) Excludes most or all capital expenditures.

(3) Geçici

(3) Provisional

(4) Türkiye İstatistik Kurumu Haber Bülteni

(4) Press Release, Turkish Statistical Institute

(5) Mevcut verinin bir önceki yıla göre serisinde kırılma var.

(5) Break in series with previous year for which data is available

26.10 Cinsiyete göre bilgisayar ve internet kullanım oranları, 2012

Proportion of computer and internet use by gender, 2012

(%)

	Bilgisayar - Computer			İnternet - Internet		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Bilgisayar ve İnternet kullananlar Computer and Internet users	48.7	59.0	38.5	47.4	58.1	37.0
Son üç ay içerisinde (Ocak - Mart) Within the last three months (January - March)	43.5	53.7	33.4	42.7	53.0	32.6
Üç ay ile bir yıl arasında Between 3 months and a year ago	2.3	2.6	2.0	2.4	2.8	2.0
Bir yıldan çok oldu More than one year	2.9	2.7	3.1	2.3	2.3	2.4
Hiç kullanmadı - Never used it	51.3	41.0	61.5	52.6	41.9	63.0

26.11 Son üç ay içinde (Ocak-Mart) bilgisayar ve internet kullanımı, 2012

Individuals using the computer and Internet in the last 3 months (January-March), 2012

(%)

	Bilgisayar kullanan Computer use			İnternet kullanan Internet use		
	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female	Toplam Total	Erkek Male	Kadın Female
Yaş grubu - Age group						
16-24	68.5	81.1	56.4	67.7	80.6	55.4
25-34	59.1	70.0	48.1	58.5	69.6	47.2
35-44	43.6	54.3	32.7	42.6	53.3	31.8
45-54	26.7	36.3	17.0	25.5	34.8	16.2
55-64	12.5	19.1	6.1	11.9	18.5	5.6
65-74	3.8	6.9	1.3	3.6	6.4	1.3
Eğitim durumu - Education level						
Bir okul bitirmedi - Literate without a diploma	3.5	9.6	1.7	3.5	10.0	1.6
İlkokul - Primary school	18.7	23.1	14.5	17.7	22.0	13.5
İlköğretim/Ortaokul ve dengi Secondary and vocational secondary school	58.7	64.5	51.0	57.6	63.8	49.4
Lise ve dengi - High and vocational high school	77.3	80.5	72.4	76.4	79.7	71.3
Yüksekokul, fakülte ve daha üstü Higher education	93.3	93.7	92.7	93.0	93.1	92.8
İşgücüne dahil olanlar - Labour force status	55.8	57.1	51.9	54.9	56.3	51.0
Ücretli, maaşlı, yevmiyeli - Regular or casual employee	67.1	65.4	72.5	66.0	64.1	71.9
İşveren - Employer	77.1	76.2	91.0	76.6	75.6	91.0
Kendi hesabına çalışan - Self employed	32.3	32.2	32.9	32.2	32.2	31.9
Ücretsiz aile işçisi - Unpaid family worker	17.8	47.7	6.9	16.9	46.8	5.9
İşsiz - Unemployed	55.6	51.4	68.5	54.4	51.1	64.6
İşgücüne dahil olmayanlar - Not in labour force	31.3	44.0	27.0	30.7	43.6	26.3
Ev işleriyle meşgul - Houseworks	20.7	25.8	20.7	19.9	16.9	19.9
Emekli - Retired	22.6	20.9	28.5	22.2	20.6	27.6
Eğitim/öğretimine devam ediyor - Student	90.7	94.2	86.7	89.9	93.4	85.8
Ailevi ve kişisel nedenler - Private and family reasons	56.4	51.8	62.2	56.8	52.2	62.4
Özürlü veya hasta - Disabled	6.6	9.9	3.2	6.3	9.8	2.8
Diğer - Other	11.0	0.0	30.6	11.0	0.0	30.6

Not. İşgücü durumu için referans periyodu 26 Mart - 1 Nisan 2012 tarihleri arasındaki anketin uygulandığı dönemdir.

Note. Reference period for the labour force status is 26 March - 1 April 2012

26.12 Hanelerde bilişim teknolojileri bulunma oranı, 2012

Availability of ICT equipments in households, 2012

(%)

	Bilişim teknolojilerine sahip olan hane oranı Proportion of households having ICT equipments	İnternete bağlı araçlara sahip olan hane oranı Proportion of households having equipments for Internet access
Masaüstü bilgisayar (PC) - Desktop computer	31.8	23.4
Taşınabilir bilgisayar (Dizüstü, tablet) - Portable computer (Laptop, Tablet PC)	27.1	22.6
El bilgisayarı (Palm, PDA) - Handled computer	1.4	0.8
Cep telefonu - Mobile phone	93.2	20.3
Oyun konsolu (Playstation, vb.) - Games console	4.6	0.5

26.13 Son üç ay içinde İnternet kullanan bireylerin İnterneti kişisel kullanma amaçları, 2012

Internet activities of individuals who have accessed the Internet in the last 3 months, by private purposes, 2012

(%)

Amaçlar - Activities	Türkiye - Turkey	Kent - Urban	Kır - Rural
e-posta gönderme/alma - Sending/receiving e-mails	66.8	67.7	61.8
İnternet üzerinden telefonla görüşme / video görüşmesi (webcam ile) - Telephoning over the Internet/ video calls (via web cam) over the Internet	42.5	42.0	45.2
Sohbet odalarına, blog, haber gruplarına veya online tartışma forumlarına mesaj gönderme, anlık ileti gönderme (Facebook, Twitter vb. sosyal gruplara mesaj gönderme, Chat, Msn, Skype ile gerçek zamanlı yazışma) - Posting messages to chat sites, social networking sites, blogs, news groups, or online discussion forum, use of instant messaging	41.6	41.1	44.1
Online haber, gazete ya da dergi okuma, haber indirme - Reading or downloading online news/ news papers/news magazines	72.5	72.8	71.0
Mal ve hizmetler hakkında bilgi arama - Finding information about goods or services	61.3	63.2	51.9
İnternet üzerinden web radyo dinleme ya da web televizyon izleme - Listening to web radios or watching web televisions	39.2	40.6	32.3
Oyun, müzik, film, görüntü indirme veya oynama - Playing or downloading games, images, films or music	49.1	49.0	49.7
Diğer kişiler ile İnternet üzerinden oyun oynama - Playing networked games with other persons	28.8	28.6	29.7
Kendi oluşturduğunuz metin, görüntü, fotoğraf, video, müzik vb. içerikleri herhangi bir web sitesine paylaşmak üzere yükleme - Uploading self created content (text, photos, music, videos, software etc.) to any website to be shared	33.7	33.6	33.7
Web sitesi ya da blog oluşturma - Creating web sites or blogs	5.0	5.5	2.9
Bir web sitesi vasıtasıyla sağlık hizmeti veren hekim veya diğer sağlık personeli için randevu alma (örnek: Bir hastane veya sağlık merkezinden) - Making an appointment with a practitioner via a website	19.6	21.5	9.5
Seyahat veya seyahat ile ilgili konaklama için online hizmetleri kullanma Using services related to travel or travel related accommodation	18.9	20.8	9.2
Mal veya hizmet satışı - Selling of goods or services, e.g. via auctions	7.2	7.8	4.0
İnternet bankacılığı - Internet banking	17.1	18.4	10.1

Not.1. Ocak-Mart 2012

2. 16-74 yaş

Note. 1. January-March 2012

2. 16-74 age group

26.14 2011 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı

Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2011

İktisadi faaliyet - Economic activity (NACE Rev. 2)	Büyüklik grubu - Size group Toplam (10+) - Total (10+)	
	Bilgisayar kullanımı Computer usage	İnternet erişimi Internet access
Genel - General	94.0	92.4
İmalat sanayi (Kısım C) - Manufacturing (Section C)	94.7	92.9
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E)	98.9	97.8
Electricity, gas and steam, water supply, sewerage and waste management (Section D, E)		
İnşaat (Kısım F) - Construction (Section F)	92.1	90.1
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G)	96.1	94.9
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (Section G)		
Ulaştırma ve depolama (Kısım H) - Transportation and storage (Section H)	91.3	90.2
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)	82.2	80.5
Accommodation and food service activities (Section I)		
Bilgi ve iletişim (Kısım J) - Information and communication (Section J)	98.5	98.2
Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L) - Real estate activities (Section L)	93.8	93.8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69 ve 74)	98.4	97.8
Professional, scientific and support activities (Division 69-74)		
İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N) - Administrative and support activities (Section N)	93.0	91.1
Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)	100.0	98.2
Repair of computers (Group 95.1)		

26.15 2012 yılı Ocak ayında bilgisayar kullanılan ve İnternet erişimine sahip girişimlerin oranı

Proportion of enterprises which have access to internet and use computer by economic activity and size group in January 2012

İktisadi faaliyet - Economic activity (NACE Rev. 2)	Büyüklik grubu - Size group Toplam (10+) - Total (10+)	
	Bilgisayar kullanımı Computer usage	İnternet erişimi Internet access
Genel - General	93.5	92.5
İmalat sanayi (Kısım C) - Manufacturing (Section C)	94.4	93.3
Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtımı ve su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri (Kısım D, E)	97.8	97.8
Electricity, gas and steam, water supply, sewerage and waste management (Section D, E)		
İnşaat (Kısım F) - Construction (Section F)	89.0	88.0
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı (Kısım G)	95.5	94.6
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (Section G)		
Ulaştırma ve depolama (Kısım H) - Transportation and storage (Section H)	93.1	92.0
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri (Kısım I)	87.2	85.0
Accommodation and food service activities (Section I)		
Bilgi ve iletişim (Kısım J) - Information and communication (Section J)	99.3	98.9
Gayrimenkul faaliyetleri (Kısım L) - Real estate activities (Section L)	95.9	95.9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler (Bölüm 69 ve 74)	98.1	97.6
Professional, scientific and support activities (Division 69-74)		
İdari ve destek hizmet faaliyetleri (Kısım N) - Administrative and support activities (Section N)	91.9	91.4
Bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı (Grup 95.1)	100.0	100.0
Repair of computers (Group 95.1)		

26.16 İktisadi faaliyet kolu ve büyüklük grubuna göre yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı, 2008-2010

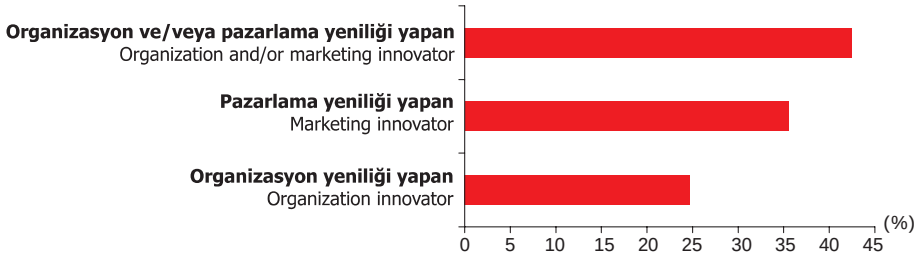
(%)

NACE Rev.2 ve büyüklük grubu (kişi)	Yenilik faaliyeti yürüten girişimlerin oranı Enterprises with innovation activities	Teknolojik olmayan yenilik - Non-technological innovation		
		Organizasyon ve/veya pazarlama yeniliği yapan Organization and/or marketing innovator	Organizasyon yeniliği yapan Organization innovator	Pazarlama yeniliği yapan Marketing innovator
Genel	51.4	42.5	24.7	35.5
Sanayi	52.2	43.8	23.8	37.7
5-9 Madencilik ve taşocakçılığı	32.5	26.6	20.1	18.5
10-33 İmalat sanayi	53.0	44.5	23.9	38.4
35 Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	39.9	32.5	24.7	22.7
36-39 Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	37.6	26.4	19.4	17.0
Hizmet	50.3	40.7	25.8	32.7
46 Toptan ticaret	54.4	45.5	27.2	38.8
49-53 Ulaştırma ve depolama	40.0	29.8	21.3	20.1
58 Yayımcılık faaliyetleri	67.5	59.8	27.5	57.9
61 Telekomünikasyon	58.6	53.1	40.8	41.0
62 Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	66.2	55.2	40.7	41.3
63 Bilgi hizmet faaliyetleri	54.6	44.5	32.1	33.3
64-66 Finans ve sigorta faaliyetleri	41.0	34.8	27.5	29.4
71 Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri teknik test ve analiz faaliyetleri	47.2	32.6	21.9	20.5
72 Bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetleri	84.0	56.0	47.9	40.2
Büyüklük grubu (çalışan sayısına göre)				
Toplam	51.4	42.5	24.7	35.5
10-49	49.4	41.1	23.3	34.6
50-249	58.9	46.8	28.7	38.2
250+	69.7	57.3	40.8	47.6

26.4 Girişimlerde teknolojik olmayan yenilik faaliyetleri

Enterprises with non-technological innovation activities

2008 - 2010

26.16 Enterprises with innovation activities by economic activity and size, 2008-2010

(%)

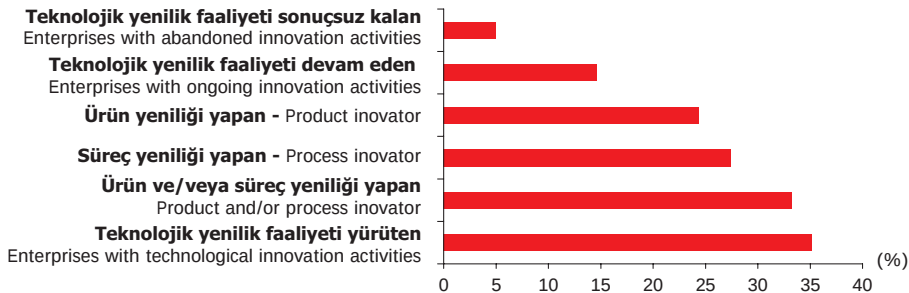
Teknolojik yenilik - Technological innovation

Teknolojik yenilik faaliyetleri yürüten Enterprises with technological innovation activities	Ürün ve/veya süreç yeniliği yapan Product and/or process innovator	Ürün yeniliği yapan Product innovator	Süreç yeniliği yapan Process innovator	Teknolojik yenilik faaliyeti sonuçsuz kalan Enterprises with abandoned innovation activities	Teknolojik yenilik faaliyeti devam eden Enterprises with ongoing innovation activities	NACE Rev.2 and size (person)
35.2	33.2	24.4	27.4	5.0	14.6	General
36.3	34.4	25.7	29.0	6.0	14.7	Industry
19.6	17.5	11.9	15.0	3.3	7.3	Mining and quarrying 5-9
36.9	35.0	26.2	29.5	6.1	15.0	Manufacturing 10-33
						Electricity, gas steam and air conditioning supply 35
22.6	18.9	12.3	13.1	1.6	9.5	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities 36-39
28.8	26.9	13.8	24.4	0.0	8.1	Services sector
33.8	31.7	22.7	25.5	3.6	14.4	Wholesale trade 46
35.7	33.5	24.5	26.8	3.9	15.2	Transportation and storage 49-53
26.8	25.7	15.8	20.2	2.3	9.7	Publishing activities 58
51.7	46.6	33.3	40.0	6.2	19.4	Telecommunications 61
35.6	35.4	27.1	27.2	4.7	14.5	Computer programming, consultancy and related activities 62
61.9	58.3	49.8	52.1	12.6	30.4	Information services activities 63
41.3	37.5	31.9	30.0	9.4	21.5	Financial and insurance activities 64-66
27.7	26.4	18.4	23.4	4.1	16.7	Architectural and engineering activities; technical testing and analysis 71
32.8	29.7	22.3	23.8	2.4	16.6	Scientific research and development 72
76.2	72.1	60.2	56.0	23.8	48.1	Size groups
35.2	33.2	24.4	27.4	5.0	14.6	Total
32.8	30.9	22.8	25.5	4.7	13.7	10-49
44.2	41.4	29.6	34.3	5.6	16.4	50-249
55.9	54.4	42.6	47.5	8.6	30.2	250+

26.5 Girişimlerde teknolojik yenilik faaliyetleri

Enterprises with technological innovation activities

2008 - 2010

İÇİNDEKİLER

CONTENTS

Sayfa
Page

Açıklama

434

Explanation

Grafik

Graph

27.1 Genel mutluluk düzeyi, 2012

437

27.1 General level of happiness, 2012

27.2 2013 yılından hayata ilişkin beklentiler

442

27.2 Expectations for life for 2013

Tablo

Table

27.1 Genel mutluluk düzeyi, 2008-2012

435

27.1 General level of happiness, 2008-2012

27.2 Gelecekte umut düzeyi, 2008-2012

435

27.2 Level of hope, 2008-2012

27.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2008-2012

436

27.3 General life expectations for the next year, 2008-2012

27.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2008-2012

436

27.4 Personal development estimate for five years later, 2008-2012

27.5 Genel mutluluk düzeyi, 2012

437

27.5 General level of happiness, 2012

27.6 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2012

438

27.6 Persons and values that are sources of happiness, 2012

27.7 Memnuniyet, 2012

438

27.7 Satisfaction, 2012

27.8 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2012

439

27.8 Satisfaction from public services, 2012

27.9 Umut düzeyi, 2012

439

27.9 Level of hope, 2012

27.10 Beş yıl öncesine göre kişisel gelişmişlik değerlendirmesi, 2012

440

27.10 Personal development assessment with respect to five years ago, 2012

27.11 Beş yıl sonrası için kişisel gelişme beklentisi, 2012

441

27.11 Personal development expectation for five years later, 2012

27.12 2013 yılından beklentiler

442

27.12 Expectations for year 2013

AÇIKLAMA

YAŞAM MEMNUNİYETİ

Yaşam Memnuniyeti Araştırması'nın amacı: Türkiye'deki bireylerin genel mutluluk düzeyine ilişkin algısını, temel yaşam alanlarındaki genel memnuniyetini ve kamu hizmetlerinden memnuniyetini ölçmek ve bunların zaman içindeki değişimini takip etmektir.

Coğrafi kapsam: Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm yerleşim yerleri kapsama dahil edilmiştir. Bu yerleşim yerleri, Kurumun diğer anket çalışmalarında da kullanılmakta olan kent-kır tanımı dikkate alınarak iki tabakaya ayrılmıştır.

Kapsanan kitle: Anket çalışmasında Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan 18 ve daha yukarı yaştaki tüm hanehalkı fertleri kapsama alınmıştır.

Örnekleme birimi: Nihai örnekleme birimi olarak hanehalkı ve örnek hanehalklarındaki 18+ yaştaki tüm bireylerdir.

Tanım ve Kavramlar

Mutluluk: Acı, keder ve ızdırabın yokluğu ve bunların yerine sevinç, neşe ve tatmin duygularının varlığıyla karakterize edilen durum; hayattan genel olarak memnun olma hali.

Memnuniyet: İhtiyaçların ve isteklerin karşılanmasından doğan tatmin duygusu.

Umut düzeyi: Anket kapsamında görüşülen bireylerin "çok umutlu", "umutlu", "umutlu değil" ve "hiç umutlu değil" kategorileri itibarıyla umut düzeylerini derecelendirmeleri.

EXPLANATION

LIFE SATISFACTION

The purpose of Life Satisfaction Survey: To measure the general happiness level perception of the individuals and, the general satisfaction of the individuals from main life areas and from public services, and to follow up the changes in this satisfaction in time.

Geographic scope: All the localities within the borders of Turkish Republic have been covered. These localities are divided into two parts considering the rural area and urban area definitions, that are used in other surveys of the Institute.

Covered mass: Citizens living in the households within the borders of Turkish Republic, and who are 18 years of age and over have been covered.

Sampling unit: Households and individuals who are 18 years of age and over at the sample households has been defined to be the final sampling unit.

Definitions and Concepts

Happiness: The situation characterized by the lack of pain, sorrow and persecution and by presence of joy, cheerfulness and satisfaction; that is, being satisfied in generally with life.

Satisfaction: The feeling of satisfaction arising from meeting the needs and desires.

Level of hope: The grading of the hope of individuals interviewed within the scope of the survey, as "very hopeful", "hopeful", "not hopeful" and "not hopeful at all".

27.1 Genel mutluluk düzeyi, 2008-2012

General level of happiness, 2008-2012

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total					
Çok mutlu - Very happy	8.2	7.7	9.2	8.5	8.5
Mutlu - Happy	47.5	46.6	52.0	53.6	52.5
Orta - Neither happy, nor unhappy	30.3	31.1	28.1	28.0	28.9
Mutsuz - Unhappy	11.4	11.5	8.8	8.0	8.3
Çok mutsuz - Very unhappy	2.5	3.1	2.0	1.9	1.8
Kadın - Females					
Çok mutlu - Very happy	9.1	8.9	9.7	9.2	9.1
Mutlu - Happy	48.7	49.2	53.0	55.3	53.7
Orta - Neither happy, nor unhappy	30.0	29.6	27.3	26.2	28.1
Mutsuz - Unhappy	9.4	9.5	7.6	7.3	7.2
Çok mutsuz - Very unhappy	2.8	2.8	2.4	2.0	1.9
Erkek - Males					
Çok mutlu - Very happy	7.4	6.4	8.6	7.8	7.9
Mutlu - Happy	46.3	43.9	51.0	51.6	51.2
Orta - Neither happy, nor unhappy	30.7	32.7	28.9	30.0	29.7
Mutsuz - Unhappy	13.6	13.7	9.9	8.8	9.5
Çok mutsuz - Very unhappy	2.1	3.4	1.6	1.8	1.8

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.2 Gelecekte umut düzeyi, 2008-2012

Level of hope, 2008-2012

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total					
Çok umutlu - Very hopeful	4.5	4.6	6.8	7.0	6.8
Umutlu - Hopeful	60.4	60.9	66.0	68.2	69.8
Umutlu değil - Not hopeful	26.3	26.8	22.5	19.6	18.9
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	8.8	7.8	4.8	5.2	4.5
Kadın - Females					
Çok umutlu - Very hopeful	4.3	4.0	5.0	5.0	6.0
Umutlu - Hopeful	60.7	64.0	67.9	69.9	70.9
Umutlu değil - Not hopeful	26.1	24.7	22.2	20.3	18.7
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	9.0	7.4	4.9	4.8	4.4
Erkek - Males					
Çok umutlu - Very hopeful	4.8	5.2	8.7	9.2	7.6
Umutlu - Hopeful	60.1	57.6	64.0	66.4	68.7
Umutlu değil - Not hopeful	26.5	29.1	22.8	18.9	19.1
Hiç umutlu değil - Not hopeful at all	8.6	8.1	4.6	5.6	4.6

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.3 Bir yıl sonrası için genel olarak yaşama ilişkin beklentiler, 2008-2012

General life expectations for the next year, 2008-2012

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total					
Daha iyi olacak - Will be better	26.7	23.5	32.8	32.4	33.7
Aynı olacak - Will be the same	42.6	48.5	43.6	43.5	44.9
Daha kötü olacak - Will be worse	21.0	14.7	9.2	9.3	10.0
Fikri yok - No idea	9.7	13.4	14.4	14.8	11.4
Kent - Urban					
Daha iyi olacak - Will be better	27.9	24.4	34.6	34.5	36.9
Aynı olacak - Will be the same	42.4	50.9	45.0	43.2	45.4
Daha kötü olacak - Will be worse	21.2	14.0	9.1	8.8	9.0
Fikri yok - No idea	8.4	10.8	11.3	13.5	8.7
Kır - Rural					
Daha iyi olacak - Will be better	24.0	21.3	28.8	27.5	26.5
Aynı olacak - Will be the same	43.1	43.0	40.3	44.3	43.8
Daha kötü olacak - Will be worse	20.4	16.5	9.4	10.6	12.2
Fikri yok - No idea	12.6	19.1	21.4	17.6	17.5

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.4 Beş yıl sonrası için kişisel gelişim tahmini, 2008-2012

Personal development estimate for five years later, 2008-2012

(%)

	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam - Total					
Gelişecek - Will develop	35.1	26.9	35.8	35.0	37.3
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	32.4	34.8	31.7	32.7	32.7
Gerileyecek - Will be worse	20.7	21.5	14.9	14.2	15.5
Fikri yok - No idea	11.9	16.7	17.7	18.0	14.5
Kadın - Females					
Gelişecek - Will develop	34.8	27.1	32.4	33.0	35.6
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	31.8	34.8	32.2	33.4	32.9
Gerileyecek - Will be worse	18.8	18.4	13.4	12.7	13.7
Fikri yok - No idea	14.6	19.7	22.1	20.9	17.8
Erkek - Males					
Gelişecek - Will develop	35.5	26.8	39.3	37.2	39.0
Aynı seviyede kalacak - Will remain same	33.0	34.9	31.1	31.9	32.6
Gerileyecek - Will be worse	22.5	24.9	16.5	15.8	17.3
Fikri yok - No idea	9.1	13.5	13.1	15.1	11.1

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.5 Genel mutluluk düzeyi, 2012

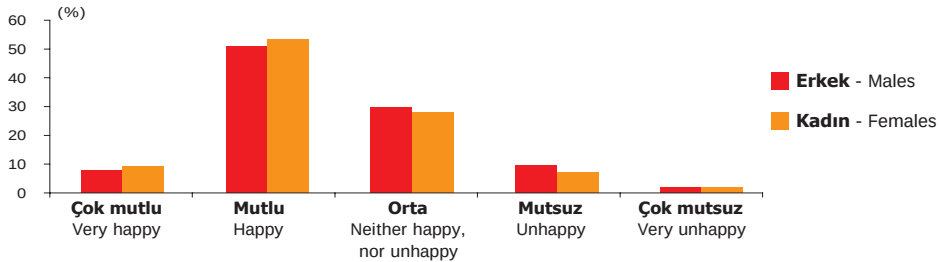
General level of happiness, 2012

(%)

	Mutlu - Happy		Orta - Neither happy, nor unhappy		Mutsuz - Unhappy	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel mutluluk düzeyi - Level of happiness	59.0	62.8	29.7	28.1	11.3	9.1
Yaş gruplarına göre - By age groups						
18-24	59.4	69.4	28.9	23.3	11.7	7.2
25-34	61.8	69.4	29.2	25.4	8.9	5.2
35-44	57.5	59.6	29.4	31.0	13.1	9.4
45-54	53.2	57.8	33.9	30.4	13.0	11.8
55-64	60.0	58.7	27.8	30.2	12.2	11.1
65+	64.2	57.3	27.0	30.0	8.8	12.8
Öğrenim durumuna göre - By educational status						
Bir okul bitirmeyen Not completed a school	50.9	56.0	31.0	30.7	18.1	13.3
İlkokul mezunu - Primary school	56.5	63.1	31.2	28.8	12.3	8.1
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	55.3	67.5	29.9	25.5	14.8	7.0
Lise / dengi mezunu - Secondary education and equivalent	61.6	66.6	29.8	25.8	8.6	7.6
Y.Okul / üniversite mezunu - College, university, master, Ph.D	67.0	68.1	25.6	25.7	7.4	6.3
Medeni duruma göre - By marital status						
Halen evli olan - Married	61.5	66.0	29.0	27.2	9.5	6.7
Evli olmayan - Not married	53.1	52.7	31.1	31.0	15.8	16.2
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security						
Sosyal güvenlik kapsamında - Covered by social security	62.8	65.5	28.3	26.8	8.9	7.7
Sosyal güv. kapsamında değil - Not covered by social security	42.1	49.0	35.8	35.0	22.1	16.0
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL) - By household income intervals (TL)						
0 - 849	45.6	52.3	33.9	31.7	20.5	16.1
850 - 1180	55.1	62.8	33.9	29.2	11.0	8.0
1181 - 1550	62.3	67.4	27.3	25.2	10.4	7.4
1 551 - 2 060	62.9	64.7	28.8	28.2	8.3	7.1
2 061- 3 850	63.6	68.0	27.6	26.0	8.9	6.1
3 851 +	76.4	70.5	20.6	25.5	3.0	4.1
Yerleşim birimi - By place of residence						
Kent - Urban	61.2	63.3	28.0	28.5	10.8	8.1
Kır - Rural	54.0	61.6	33.5	27.3	12.5	11.1

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.1 Genel mutluluk düzeyi - General level of happiness
2012Veri için tablo 27.1'e bakınız.
For data, see table 27.1

27.6 Mutluluk kaynağı kişi ve değerler, 2012

Persons and values that are sources of happiness, 2012

(%)

	Toplam - Total		Evli olan - Married		Evli olmayan - Not married	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Mutluluk kaynağı kişiler						
Persons that are sources of happiness						
Kendisi - Herself / himself	2.8	1.7	7.3	4.5	0.9	0.8
Çocuklar - Children	7.7	19.9	4.1	20.2	9.2	19.8
Anne / baba - Mother / father	4.3	2.7	12.7	7.8	0.8	1.0
Torunlar - Granddaughters / grandsons	1.9	2.1	1.3	4.1	2.1	1.5
Eş - Spouse	5.9	8.1	0.3	0.3	8.2	10.6
Tüm aile - All of the family	75.0	64.4	67.2	59.7	78.2	65.9
Arkadaşlar - Friends	1.4	0.5	4.9	1.6	-	0.2
Diğer - Other	1.0	0.7	2.1	1.9	0.5	0.3
Mutluluk kaynağı olan değerler						
Values that are sources of happiness						
Başarı - Success	9.1	4.3	16.1	6.9	6.3	3.4
İş - Work	4.6	1.7	7.5	3.8	3.5	1
Sağlık - Health	67.3	74.2	56.8	68.5	71.5	76
Sevgi - Love	11.8	15.6	10.1	15.6	12.5	15.7
Para - Money	6.6	3.6	9.3	4.6	5.5	3.3
Diğer - Other	0.6	0.6	0.2	0.6	0.8	0.6

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.7 Memnuniyet, 2012

Satisfaction, 2012

(%)

	Memnun - Satisfied		Orta - Neither satisfied nor unsatisfied		Memnun değil Not satisfied	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel sağlık durumundan	78.4	62.7	13.1	20.2	8.6	17.0
From own health						
İşten - From work	71.2	70.1	14.6	15.2	14.3	14.6
İşyeri ilişkilerinden	85.8	81.6	10.3	14.3	3.9	4.1
From work relations						
İşten elde edilen kazançtan	38.9	39.8	25.1	24.9	36.1	35.3
From earning obtained from work						
Evlilikten - From marriage	95.7	89.6	2.8	7.9	1.5	2.5
Akraba ilişkilerinden	79.7	85.2	12.6	9.7	7.8	5.2
From relationships with relatives						
Arkadaş ilişkilerinden	89.6	91.7	7.6	6.3	2.9	2.0
From relationships with friends						
Komşuluk ilişkilerinden	81.2	84.4	13.2	10.8	5.5	4.8
From relationships with neighbors						

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.8 Kamu hizmetlerinden memnuniyet, 2012

Satisfaction from public services, 2012

(%)

	Memnun Satisfied		Orta-Neither satisfied nor unsatisfied		Memnun değil Not satisfied		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Eğitim hizmetlerinden - From educational services	64.0	65.2	17.8	18.7	18.2	16.2	-	-
Sosyal güvenlik kurumunun hizmetlerinden From the services of social security institution	66.9	60.1	14.5	11.1	11.1	7.8	7.5	21.0
Sağlık hizmetlerinden - From health services	74.6	75.0	13.7	12.6	11.6	12.4	-	-
Asayiş hizmetlerinden - From public security services	77.0	81.8	12.1	11.5	10.9	6.7	-	-
Adli sistemin verdiği hizmet. - From judicial services	49.9	39.6	12.5	8.7	12.1	7.7	25.4	44.0
Ulaştırma hizmetlerinden - From transport services	72.5	72.9	12.1	10.8	13.7	11.8	1.7	4.5

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.9 Umut düzeyi, 2012

Level of hope, 2012

(%)

	Çok umutlu Very hopeful		Umutlu Hopeful		Umutlu değil Not hopeful		Hiç umutlu değil Not hopeful at all	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel umut düzeyi - Level of hope	7.6	6.0	68.7	70.9	19.1	18.7	4.6	4.4
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	12.1	13.0	71.1	71.2	14.7	12.9	2.1	2.9
25-34	9.4	6.7	64.4	70.2	19.8	17.7	6.4	5.4
35-44	5.6	5.2	66.3	68.3	22.4	21.0	5.7	5.5
45-54	6.6	4.5	68.8	71.2	19.0	20.1	5.6	4.2
55-64	5.1	2.4	70.6	75.8	21.9	18.3	2.4	3.5
65+	5.2	2.4	79.2	70.9	13.4	23.1	2.2	3.6
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Bir okul bitirmeyen Not completed a school	3.9	2.6	66.1	70.9	24.2	22.7	5.8	3.7
İlkokul mezunu - Primary school	5.6	4.7	68.0	70.6	21.4	19.7	5.0	5.0
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	8.1	10.2	66.3	71.7	19.9	12.8	5.7	5.2
Lise / dengi mezunu - Secondary education and equivalent	9.6	9.9	68.1	69.1	18.3	16.6	3.9	4.5
Y.Okul / üniversite mezunu - College, university, master, Ph.D	9.7	8.9	73.9	73.2	13.1	14.7	3.3	3.2
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	6.8	5.6	69.1	72.7	19.3	17.6	4.7	4.1
Evli olmayan - Not married	9.5	7.2	67.5	65.3	18.7	22.1	4.3	5.4
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında - Covered by social security	8.1	6.3	71.7	73.4	16.5	16.4	3.7	3.9
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	5.2	4.6	54.9	58.0	30.9	30.7	8.9	6.7
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL) By household income intervals (TL)								
0 - 849	4.8	4.0	55	63.3	30	26.4	10.1	6.2
850 - 1180	7.6	5.1	68	72.5	21.7	18.2	2.6	4.2
1181 - 1550	8.3	6.4	72.8	75.1	15.7	15.2	3.2	3.3
1 551 - 2 060	6.8	5.8	72.9	73.5	15	16.3	5.3	4.3
2 061- 3 850	9.0	7.4	73.9	72.6	14.3	16.1	2.9	3.9
3 851 +	11.6	11.6	74.5	70.8	12.6	14.9	1.2	2.7
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	8.4	6.1	69.2	71.0	18.2	18.5	4.2	4.4
Kır - Rural	5.8	5.7	67.4	70.6	21.3	19.3	5.5	4.5

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.10 Beş yıl öncesine göre kişisel gelişmişlik değerlendirmesi, 2012

Personal development assessment with respect to five years ago, 2012

(%)

	Gelişmiş		Aynı seviyede kalmış		Gerilemiş		Fikri yok	
	Developed		Remained same		Became worse		No idea	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
	Males	Females	Males	Females	Males	Females	Males	Females
Genel gelişmişlik değerlendirmesi	40.1	39.9	32.2	34.1	27.1	23.5	0.6	2.5
General level of development assessment								
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	56.4	54.1	27.7	29.5	14.7	14.6	1.3	1.7
25-34	45.5	49.8	30.3	28.6	23.7	20.1	0.5	1.5
35-44	39.9	39.8	29.5	35.7	30.2	23.7	0.4	0.8
45-54	30.1	31.7	35.6	42.3	33.9	24.2	0.3	1.7
55-64	31.6	30.7	32.5	35.1	35.2	31.6	0.8	2.7
65+	29.0	21.7	44.2	36.4	26.2	32.4	0.6	9.4
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Bir okul bitirmeyen	26.3	26.7	40.4	36.2	31.9	30.4	1.5	6.6
Not completed a school								
İlkokul mezunu - Primary school	33.0	38.6	35.9	37.9	30.6	22.3	0.5	1.1
Primary school								
İlköğretim+Ortaokul mezunu	41.3	49.7	28.2	28.7	29.6	19.1	1.0	2.5
Primary education, middle school and equivalent								
Lise / dengi mezunu - Secondary education and equivalent	44.0	46.5	30.4	30.9	25.2	22.2	0.4	0.3
Secondary education and equivalent								
Y.Okul / üniversite mezunu - College, university, master, Ph.D	52.8	56.9	27.9	26.4	18.8	16.5	0.5	0.2
College, university, master, Ph.D								
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	37.7	40.3	32.4	34.9	29.4	22.5	0.5	2.3
Married								
Evli olmayan - Not married	46.1	38.7	31.5	31.7	21.5	26.4	0.9	3.2
Not married								
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre								
By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında-Covered by social security	42.6	41.5	31.9	34.5	25.0	22.2	0.6	1.8
Covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında değil	28.9	32.1	33.6	32.4	36.8	29.6	0.6	5.9
Not covered by social security								
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL)								
By household income intervals (TL)								
0 - 849	23.1	25.4	34.6	35.7	41.4	33.4	0.9	5.4
850 - 1180	34.0	41.8	37.4	35.2	28.2	20.8	0.3	2.2
1181 - 1550	40.3	42.9	33.5	34.1	25.3	21.6	0.9	1.4
1 551 - 2 060	45.6	41.2	30.7	33.7	23.3	23.9	0.3	1.2
2 061- 3 850	51.8	46.9	26.8	33.2	20.6	17.8	0.8	2.1
3 851 +	57.8	56.7	26.5	28.9	15.7	14.4	-	-
Yerleşim birimi - By place of residence								
By place of residence								
Kent - Urban	43.4	42.4	31.4	34.1	24.5	22.2	0.7	1.3
Urban								
Kır - Rural	32.2	34.6	34.0	34.1	33.3	26.2	0.5	5.0
Rural								

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.11 Beş yıl sonrası için kişisel gelişme beklentisi, 2012

Personal development expectation for five years later, 2012

(%)

	Gelişecek Will develop		Aynı seviyede kalacak Will remain same		Gerileyecek Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Genel gelişme beklentisi General level of development expectation	39.0	35.6	32.6	32.9	17.3	13.7	11.1	17.8
Yaş gruplarına göre - By age groups								
18-24	59.6	56.6	23.7	25.0	8.6	7.1	8.1	11.3
25-34	44.9	46.4	30.4	27.6	15.4	10.9	9.3	15.1
35-44	36.1	37.3	33.8	33.1	18.8	15.0	11.3	14.7
45-54	31.8	25.1	36.1	41.7	21.8	14.7	10.3	18.6
55-64	27.9	20.0	33.0	37.6	24.3	17.8	14.8	24.6
65+	24.1	13.2	42.9	36.3	15.4	20.6	17.6	29.9
Öğrenim durumuna göre - By educational status								
Bir okul bitirmeyen Not completed a school	21.1	19.4	36.5	35.4	17.8	15.7	24.6	29.5
İlkokul mezunu - Primary school	30.2	31.5	37.1	37.0	19.3	13.3	13.4	18.2
İlköğretim+Ortaokul mezunu Primary education, middle school and equivalent	39.0	46.9	30.9	28.8	16.9	11.2	13.1	13.1
Lise / dengi mezunu - Secondary education and equivalent	47.7	50.0	28.1	27.4	16.6	14.4	7.7	8.2
Y.Okul / üniversite mezunu - College, university, master, Ph.D	51.1	56.5	30.2	24.6	14.3	12.1	4.4	6.8
Medeni duruma göre - By marital status								
Halen evli olan - Married	34.6	35.7	34.1	33.1	18.9	13.4	12.4	17.8
Evli olmayan - Not married	50.1	35.2	28.8	32.0	13.2	14.8	7.9	18.0
Sosyal güvenlik kapsamında olma durumuna göre By status of being covered by social security								
Sosyal güvenlik kapsamında Covered by social security	40.2	37.9	33.2	33.4	16.4	12.9	10.1	15.7
Sosyal güvenlik kapsamında değil Not covered by social security	33.7	24.1	29.8	30.0	21.0	17.6	15.5	28.3
Hanehalkı gelir grubuna göre (TL) By household income intervals (TL)								
0 - 849	23.6	22.5	35.9	34.1	22.6	17.8	18.0	25.6
850 - 1180	31.9	35.0	35.1	31.7	20.9	12.2	12.1	21.1
1181 - 1550	44.2	39.0	31.3	34.0	12.5	11.5	11.9	15.5
1 551 - 2 060	43.5	38.9	32.3	32.6	15.2	13.5	8.9	15.0
2 061- 3 850	49.5	45.5	29.5	31.2	14.1	11.8	6.9	11.5
3 851 +	49.9	42.4	29.0	33.8	16.8	14.6	4.4	9.2
Yerleşim birimi - By place of residence								
Kent - Urban	42.7	39.9	32.8	33.1	15.4	13.3	9.1	13.7
Kır - Rural	30.2	26.4	32.2	32.3	21.6	14.7	16.0	26.5

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.12 2013 yılından beklentiler
Expectations for year 2013

(%)

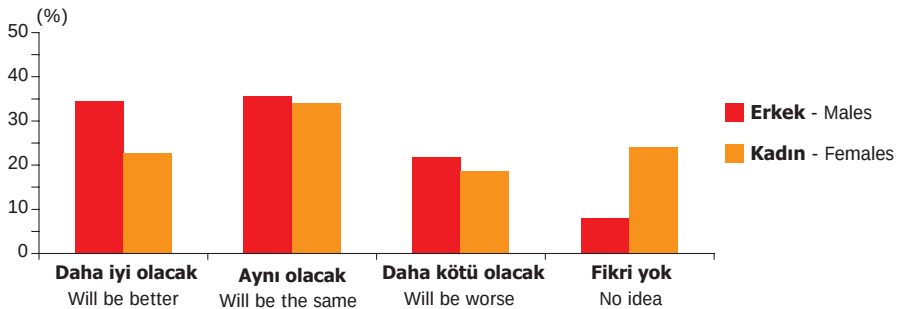
	Daha iyi olacak Will be better		Aynı olacak Will be the same		Daha kötü olacak Will be worse		Fikri yok No idea	
	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females	Erkek Males	Kadın Females
Türkiye - Turkey								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler Expectations for life in general	34.5	32.9	44.9	44.9	12.0	8.0	8.6	14.1
Kişisel iş durumuna ilişkin Expectations for the personal work	29.1	28.9	54.8	55.2	9.6	5.2	6.5	10.7
Hanelerinin mali durumuna ilişkin Expectations for the financial conditions of the household	26.0	23.5	56.7	54.9	12.4	10.0	4.9	11.6
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin Expectations for work conditions of Turkey	29.4	21.4	38.5	36.1	24.6	21.8	7.5	20.8
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin Expectations for the economic conditions of Turkey	34.5	22.8	35.7	34.2	21.8	18.7	8.1	24.2
Kent - Urban								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler Expectations for life in general	37.6	36.2	44.8	46.0	10.7	7.4	7.0	10.4
Kişisel iş durumuna ilişkin Expectations for the personal work	32.6	34.2	54.1	52.7	7.8	4.9	5.5	8.2
Hanelerinin mali durumuna ilişkin Expectations for the financial conditions of the household	29.0	26.0	56.5	55.7	10.7	10.0	3.8	8.3
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin Expectations for work conditions of Turkey	30.0	22.2	40.1	38.4	24.7	23.9	5.2	15.5
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin Expectations for the economic conditions of Turkey	35.2	24.1	37.2	37.0	21.5	21.7	6.0	17.3
Kır - Rural								
Genel olarak hayata ilişkin beklentiler Expectations for life in general	27.1	26.1	45.2	42.7	15.2	9.4	12.5	21.8
Kişisel iş durumuna ilişkin Expectations for the personal work	20.8	19.3	56.7	60.0	13.8	5.6	8.7	15.1
Hanelerinin mali durumuna ilişkin Expectations for the financial conditions of the household	18.7	18.3	57.1	53.3	16.5	10.0	7.7	18.4
Türkiye'deki iş durumuna ilişkin Expectations for work conditions of Turkey	27.9	19.6	34.7	31.0	24.4	17.3	13.0	32.0
Türkiye'nin ekonomik durumuna ilişkin Expectations for the economic conditions of Turkey	32.6	20.2	31.9	28.4	22.4	12.4	13.1	39.0

Kaynak: Yaşam Memnuniyeti Araştırması

Source: Life Satisfaction Survey

27.2 2013 yılından hayata ilişkin beklentiler

Expectations for life for 2013

Veri Kaynakları

Data Sources

Adalet Bakanlığı

Ministry of Justice

<http://www.adalet.gov.tr>**Aile ve Toplum Hizmetleri Genel Müdürlüğü**

General Directorate of Family and Community Services

<http://www.athgm.gov.tr>**Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu**

Information and Communication Technologies Authority

<http://www.tk.gov.tr>**Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı**

Ministry of Science, Industry and Technology

<http://www.sanayi.gov.tr>**Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.**

Petroleum Pipeline Corporation

<http://www.botas.gov.tr>**Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı**

Ministry of Labour and Social Security

<http://www.csgb.gov.tr>**Çevre ve Şehircilik Bakanlığı**

Ministry of Environment and Urbanization

<http://www.csb.gov.tr>**Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü**

General Directorate of Child Services

<http://www.cocukhizmetleri.gov.tr>**Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü**

Turkish State Railways

<http://www.tcdd.gov.tr>**Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü**

General Directorate of State Airports

<http://www.dhmi.gov.tr>**Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü**

General Directorate of State Opera and Ballet

<http://www.dobgm.gov.tr>**Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü**

General Directorate of State Hydraulic Works

<http://www.dsi.gov.tr>**Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü**

General Directorate of State Theaters

<http://www.devtiyatro.gov.tr>**Emniyet Genel Müdürlüğü**

Turkish National Police

<http://www.egm.gov.tr>**Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı**

Ministry of Energy and Natural Resources

<http://www.enerji.gov.tr>**Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü**

General Directorate of Services for Elderly Persons and Persons

<http://www.eyh.gov.tr>**Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**

Ministry of Food, Agriculture and Livestock

<http://www.tarim.gov.tr>**Harita Genel Komutanlığı**

General Command of Mapping

<http://www.hgk.msb.gov.tr>**Hazine Müsteşarlığı**

Undersecretariat of Treasury

<http://www.hazine.gov.tr>**Jandarma Genel Komutanlığı**

General Command of Gendarmerie

<http://www.jandarma.gov.tr>**Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü**

General Directorate on the Status of Women

<http://www.kadininstatusu.gov.tr>**Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü**

Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute

<http://www.koeri.boun.edu.tr>**Karayolları Genel Müdürlüğü**

General Directorate of Highways

<http://www.kgm.gov.tr>**Kültür ve Turizm Bakanlığı**

Ministry of Culture and Tourism

<http://www.kultur.gov.tr>

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü General Directorate of Cultural Heritage and Museums	http://www.kulturvarliklari.gov.tr
Maliye Bakanlığı Ministry of Finance	http://www.maliye.gov.tr
Meteoroloji Genel Müdürlüğü Turkish State Meteorological Service	http://www.mgm.gov.tr
Milli Eğitim Bakanlığı Ministry of National Education	http://www.meb.gov.tr
Milli Kütüphane National Library of Turkey	http://www.mkutup.gov.tr
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü General Directorate of Civil Registration and Nationality	http://www.nvi.gov.tr/NVI.html
Orman ve Su İşleri Bakanlığı Ministry of Forestry and Water Affairs	http://www.ormansu.gov.tr
Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Assessment Selection and Placement Centre	http://www.osym.gov.tr
Sağlık Bakanlığı Ministry of Health	http://www.saglik.gov.tr
Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü General Directorate of Civil Aviation	http://web.shgm.gov.tr
Sosyal Güvenlik Kurumu Social Security Institute	http://www.sgk.gov.tr
TC. Anayasa Mahkemesi Constitutional Court of the Republic of Turkey	http://www.anayasa.gov.tr
TC. Danıştay Başkanlığı Republic of Turkey Presidency of the Council of State	http://www.danistay.gov.tr
TC. Yargıtay Başkanlığı Republic of Turkey Supreme Court	http://www.yargitay.gov.tr
Türk Hava Yolları Genel Müdürlüğü General Directorate of Turkish Airlines	http://www.thy.com.tr
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Central Bank of Turkey	http://www.tcmb.gov.tr
Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) Turkish Electricity Distribution Company	http://www.tedas.gov.tr
Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) Turkish Electricity Transmission Company	http://www.teias.gov.tr
Türkiye İş Kurumu Turkish Employment Organization	http://www.iskur.gov.tr
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği The Union of Chambers and Commodity Exchanges of Turkey	http://www.tobb.org.tr
Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Turkish Petroleum Corporation	http://www.tpao.gov.tr
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Ministry of Transport, Maritime Affairs and Communications	http://www.ubak.gov.tr
Ziraat Bankası Agricultural Bank of the Turkish Republic	http://www.ziraatbank.com.tr